
Audrey
Niffenegger
Soţia
călătorului
în timp

Audrey Niffenegger

Soţia călătorului în timp

Traducere şi note de
Ona Frantz

Cuprins

Timpul măsurat de ceas ne e director de bancă, perceptor, inspector de poliţie; pe când acest timp interior ne e soţie.
(J.B. Priestley, *Man and Time)*

IUBIRE DUPĂ IUBIRE

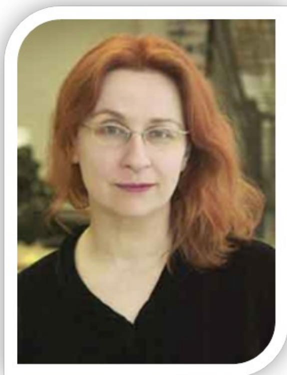
Va veni timpul
când, cu entuziasm,
te vei saluta pe tine însuţi ajuns
la uşa ta, în oglinda ta,
şi fiecare va zâmbi la bun-venitul celuilalt

şi va spune şezi aici. Mănâncă.
Îl vei iubi din nou pe străinul care-a fost tu însuţi.
Dă-i pâine. Dă-i vin. Dă-i înapoi inima
străinului care te-a iubit

toată viaţa ta, pe care l-ai ignorat
pentru altul, care te ştie pe de rost.
Aruncă scrisorile de dragoste de pe noptieră,

fotografiile, însemnările disperate,
jupoaie-ţi propria ta imagine de pe oglindă.
Şezi. Ospătează-te din propria ta viaţă.

Derek Walcott

Audrey Niffenegger
(13 iunie 1963, South Haven, Michigan)
Scriitoare americană, artistă şi profesoară de arte la Columbia College, Chicago

Pentru
ELIZABETH HILLMAN TAMANDL
20 mai 1915 – 18 decembrie 1986
şi
NORBERT CHARLES TAMANDL
11 februarie 1915 – 23 mai 1957

Prolog

CLARE: Nu-i uşor să fii lăsat în urmă. Îl aştept pe Henry, fără să ştiu unde e, întrebându-mă dacă n-a păţit ceva. Nu-i uşor să fii cel care stă pe loc.

Îmi tot fac de lucru. Timpul trece astfel mai repede.

Mă duc la culcare singură, mă trezesc singură. Ies la plimbare. Lucrez până obosesc. Mă uit cum se joacă vântul cu gunoaiele care au stat toată iarna sub zăpadă. Toate lucrurile par simple până începi să te gândeşti la ele. De ce absenţa intensifică dragostea?

Cu mult timp în urmă, bărbaţii ieşeau pe mare, iar femeile îi aşteptau pe ţărm, scrutând orizontul ca să zărească micile ambarcaţiuni. Acum îl aştept eu pe Henry. Dispare fără voia lui, fără avertisment. Îl aştept. Fiecare clipă de aşteptare îmi pare un an, o eternitate. Fiecare moment e dens şi transparent ca sticla. Prin fiecare clipă văd o infinitate de clipe aliniate, aşteptând. De ce s-a dus unde nu-l pot urma?

HENRY: Cum e? *Cum e?*

Câteodată e ca şi cum ţi-ar fi fost distrasă atenţia doar pentru o clipă. Apoi, cu o tresărire, îţi dai seama că volumul pe care îl ţineai în mână, cămaşa din bumbac, în carouri roşii, cu nasturi albi, blugii negri preferaţi şi şosetele maro cu un început de gaură într-un călcâi, camera de zi, ceainicul din bucătărie, care e aproape de momentul în care va şuiera, toate acestea au dispărut. Iar tu stai în pielea goală, ca un pui de gaiţă, până la glezne în apa îngheţată din rigola unui drum de ţară necunoscut. Aştepţi puţin să vezi dacă nu cumva o să sari înapoi la cartea ta, la apartamentul tău etcetera. După vreo cinci minute de înjurat şi tremurat şi sperat din rărunchi că vei dispărea pur şi simplu, o iei la picior într-o direcţie oarecare, care te va duce până la urmă la o fermă, unde vei avea de ales între a fura sau a explica. Furatul te duce uneori la puşcărie, dar explicatul e mai obositor şi mai plictisitor, îţi ia mai mult timp şi tot implică nişte minciuni, iar uneori tot la puşcărie ajungi, aşa că, la naiba.

Uneori te simţi ca atunci când te ridici în picioare prea brusc, chiar dacă de fapt zaci în pat pe jumătate adormit. Auzi cum îţi aleargă sângele prin cap şi ai senzaţia unei căderi vertiginoase. Simţi furnicături în mâini şi în picioare, după care nu ţi le mai simţi deloc, au dispărut. Iar te-ai localizat greşit. Durează doar o clipă, abia ai timp să încerci să-ţi ţii echilibrul, dând din mâini ca o morişcă (chiar cu riscul de a te răni sau de a strica vreun obiect important pe care îl ai la tine), după care te trezeşti alunecând de-a lungul holului acoperit cu mochetă verde-pădure dintr-un Motel 6 din Athens, Ohio, la ora 4:16 dimineaţa, luni 6 august 1981, şi te loveşti cu capul de uşa cuiva, astfel încât o oarecare domnişoară Tina Schulman din Philadelphia deschide uşa şi începe să ţipe când vede un bărbat în pielea goală, cu urme de la ţesătura covorului pe piele, care a leşinat la picioarele ei. Te trezeşti din comoţie la Spitalul Districtual, cu un poliţist la uşă, care ascultă meciul lui Phillies[1] la un radio cu tranzistori pârâitori. Din fericire, aluneci iar în starea de inconştienţă şi te trezeşti din nou câteva ore mai târziu, în propriul tău pat, iar nevastă-ta stă aplecată asupra ta cu o figură foarte îngrijorată.

Câteodată eşti euforic. Totul e sublim şi înconjurat de o aură, şi dintr-o dată te apucă o stare de greaţă intensă, după care dispari. Vomiţi în vreun strat de muşcate de la periferie, sau în pantofii de tenis ai tatălui tău, sau pe podeaua propriei tale băi cu trei zile în urmă, sau pe o potecă de scânduri din Parcul Stejarilor, din Illinois, pe la 1903, sau pe un teren de tenis într-o frumoasă zi de toamnă din anii ’50, sau pe piciorul tău desculţ într-o mare varietate de timpuri şi locuri.

Cum e?

Este exact ca în visele acelea în care îţi dai seama brusc că trebuie să dai un test pentru care n-ai învăţat şi că nu eşti îmbrăcat cu nimic. Şi ţi-ai uitat portofelul acasă.

Când sunt acolo, în timp, sunt inversat, preschimbat într-o versiune disperată a mea însumi. Mă transform într-un hoţ, într-un vagabond, într-un animal care fuge şi se ascunde. Sperii bătrânele şi uimesc copiii. Sunt o scamatorie, o iluzie dintre cele mai puternice, atât de incredibilă, încât de fapt e adevărată.

Există vreo logică, vreo regulă în toate venirile şi plecările acestea, în toate dislocările acestea? Există vreo modalitate de a rămâne pe loc, de a te integra prezentului cu fiecare celulă? Nu

---

[1] (Philadelphia) Phillies: echipă de baseball din Philadelphia, care joacă în liga profesionistă.

ştiu. Sunt unele indicii; aşa cum în cazul fiecărei boli există tipare, posibilităţi. Oboseala, zgomotele puternice, stresul, ridicarea bruscă în picioare, lumina intermitentă – oricare dintre acestea poate declanşa un episod. Dar: pot să citesc ediţia de duminică din *Times,* cu cana de cafea în mână, cu Claire moţăind lângă mine în pat, şi dintr-o dată să fiu în 1976, privindu-mă pe mine însumi la vârsta de 13 ani, cum tund peluza bunicilor. Unele dintre aceste episoade durează doar câteva clipe; de parcă aş asculta un radio auto care nu reuşeşte să rămână fixat pe vreun post. Mă pomenesc în aglomeraţii, în mulţimi, în gloate. Sau la fel de frecvent sunt singur, în vreun câmp, într-o casă, într-o maşină, pe o plajă, într-un gimnaziu în miez de noapte. Mă tem să nu mă trezesc într-o celulă de puşcărie, într-un lift plin de oameni, în mijlocul vreunei autostrăzi. Apar de nicăieri, în pielea goală. Cum să explic asta? N-am reuşit niciodată să iau ceva cu mine. Nici haine, nici bani, nici acte. Toate aceste vizite scurte mi le petrec făcând rost de haine şi încercând să mă ascund. Din fericire, nu port ochelari.

E ironic, zău. Toate plăcerile mele au legătură cu confortul casei: opulenţa fotoliului, emoţiile temperate ale domesticului. Nu cer decât bucurii umile. Un roman de mistere citit în pat, mirosul părului lung şi roşu-auriu al lui Clare, ud după spălare, o carte poştală de la un prieten aflat în vacanţă, frişca dispersându-se în cafea, moliciunea pielii de sub sânii lui Clare, simetria pungilor cu alimente puse pe blatul din bucătărie, aşteptând să fie desfăcute. Îmi place să rătăcesc printre corpurile de rafturi de la bibliotecă, atingând uşor cotoarele cărţilor, după ce patronii au plecat acasă. Acestea sunt lucrurile care mă umplu de un dor dureros când sunt dislocat din preajma lor de câte un capriciu al Timpului.

Şi Clare, întotdeauna Clare. Clare dimineaţa, somnoroasă, cu faţa boţită. Clare vârându-şi braţele în cuva cu pastă de hârtie, ridicând matriţa şi scuturând-o aşa, şi aşa, pentru ca fibrele să se dizolve şi să se amestece. Clare citind, cu părul atârnându-i peste spătarul scaunului, masându-şi cu balsam, înainte de culcare, mâinile crăpate şi roşii. Aud deseori vocea joasă a lui Clare.

Urăsc să fiu acolo unde ea nu este, când ea nu este. Şi totuşi plec mereu, iar ea nu mă poate urma.

I
Omul din afara timpului

O, *nu* pentru că *există* fericirea, acest câştig pripit al unei viitoare pierderi.

…

Ci pentru că a fi aici înseamnă totuşi ceva, şi pentru că pesemne tot ceea ce e aici, ceea ce trece, are mare nevoie de noi şi, oricât ar părea de ciudat, ne priveşte. Pe noi, cei mai trecători.

… Dar, ah, în cealaltă viaţă, vai, dincolo, ce duci cu tine? Nu felul de a vedea, deprins anevoie în această lume, nimic din ceea ce ţi s-a întâmplat aici. Nimic. Prin urmare, durerile. Înainte de toate, ceea ce este mai greu, lunga experienţa a iubirii – prin urmare ceea ce nici nu se poate spune în limbaj omenesc.

(Rainer Maria Rilke, *A noua elegie duineză,*
trad. Vasile Avram)

Prima întâlnire, Unu

Sâmbătă 26 octombrie 1991 (Henry are 28 de ani, Clare are 20)

CLARE: În bibliotecă e răcoare şi miroase a soluţie de curăţat covoarele, deşi nu văd decât marmură pe jos. Semnez în Cartea de Oaspeţi: *Clare Abshire, 11:15 26-10-1991 secţia muzeală.* N-am mai fost niciodată la Biblioteca Newberry, iar acum, după ce am trecut de poarta întunecată şi rău-prevestitoare, sunt emoţionată. Mă simt ca în dimineaţa de Crăciun, de parcă biblioteca ar fi o uriaşă cutie plină cu cărţi frumoase. Liftul e slab luminat şi foarte silenţios. Mă opresc la etajul al treilea şi completez un formular pentru legitimaţia de cititor, apoi urc la secţiunea muzeală. Tocurile cizmelor mele bocănesc în podeaua de lemn. În încăpere e o aglomeraţie tăcută, e plin de mese grele şi solide, acoperite cu teancuri de cărţi şi înconjurate de cititori. Lumina dimineţii de toamnă din Chicago străluceşte prin ferestrele înalte. Mă apropii de birou şi adun un teanc de formulare de cerere. Scriu o lucrare pentru cursul de istorie a artei. Subiectul cercetării mele este *Chaucer* tipărit la Kelmscott Press. Caut cartea şi completez un formular de cerere pentru ea. Dar vreau să citesc şi despre tehnica producerii hârtiei de la Kelmscott. Catalogul e confuz. Mă întorc la recepţie să cer ajutor. Pe când îi explic femeii ce caut, ea priveşte peste umărul meu la cineva care-mi trece prin spate.

– Poate vă ajută domnul DeTamble, spune ea.

Mă întorc, gata s-o iau de la capăt cu explicaţiile, şi mă pomenesc nas în nas cu Henry.

Rămân fără cuvinte. Iată-l pe Henry, calm, îmbrăcat, mai tânăr decât l-am văzut vreodată. Henry lucrează la Biblioteca Newberry şi stă în faţa mea, în prezent. Aici şi acum. Jubilez. Henry mă priveşte răbdător, nesigur, dar politicos.

– Vă pot ajuta cu ceva? mă întreabă.

– Henry!

Abia mă abţin să nu-l iau în braţe. E evident că nu m-a mai văzut în viaţa lui.

– Ne cunoaştem? Îmi pare rău, nu…

Henry se uită în jur, temându-se că cititorii sau colegii lui ne observă; caută printre amintiri şi îşi dă seama că un sine al său din viitor a cunoscut-o pe fata aceasta care stă în faţa lui radiind

de fericire. Ultima dată când l-am văzut îmi sugea degetele de la picioare în Pajişte.

Încerc să-i explic:

– Sunt Clare Abshire. Te-am cunoscut când eram mică…

Mă încurc, pentru că sunt îndrăgostită de un bărbat care stă în faţa mea fără să-şi amintească absolut nimic despre mine. Totul e la viitor pentru el. Îmi vine să şi râd de ciudăţenia situaţiei. Pe mine mă îneacă ani întregi de informaţii despre Henry, pe când el mă priveşte perplex şi chiar speriat. Henry, îmbrăcat cu vechii pantaloni de pescuit ai lui tata, ascultându-mă răbdător la tabla înmulţirii, la verbele din franceză, la capitalele statelor; Henry râzând de vreun mic dejun aiurit pe care sinele meu în vârstă de şapte ani l-a adus la Pajişte; Henry în smoching, cu butonii desfăcuţi de cât a dat mâna la petrecerea mea de 18 ani. Aici! Acum!

– Hai să bem o cafea, sau să cinăm, orice…

Sigur trebuie să accepte, acest Henry care mă iubeşte în trecut şi în viitor trebuie să mă iubească acum, printr-un fel de ecolocaţie a altui timp. Spre imensa mea uşurare, chiar acceptă. Stabilim să ne întâlnim pe seară la un restaurant thailandez din apropiere, toate astea sub privirea uimită a femeii din spatele biroului, apoi plec, uitând de Kelmscott şi de Chaucer, plutesc în jos pe treptele de marmură, prin hol, afară, în soarele de octombrie din Chicago, traversez parcul în fugă, alungând căţeii şi veveriţele, chiui şi jubilez.

HENRY: E o zi obişnuită de octombrie, însorită şi răcoroasă. Sunt la serviciu, într-o cameră mică, fără ferestre, cu umiditate controlată, de la etajul al patrulea al Bibliotecii Newberry, catalogând o colecţie de hârtii marmorate donată recent. Hârtiile sunt superbe, dar operaţiunea de catalogare e monotonă, iar eu mă simt plictisit şi-mi plâng de milă. De fapt mă simt bătrân, aşa cum doar cineva de douăzeci şi opt de ani se poate simţi după ce a stat treaz o jumătate de noapte bând votcă la suprapreţ şi încercând, fără succes, să reintre în graţiile lui Ingrid Carmichel. Ne-am petrecut toată seara certându-ne, iar acum nici măcar nu-mi pot aminti de ce ne-am certat. Îmi palpită ţeasta. Am nevoie de cafea. Las hârtiile marmorate în stadiul de haos controlat şi traversez încăperea, trecând pe lângă biroul uşierului din Camera de lectură. Mă opreşte vocea Isabellei:

– Poate vă ajută domnul DeTamble.

Ceea ce înseamnă: „Henry, şmecherule, încotro te strecori?” Iar fata aceea înaltă, subţire, cu părul castaniu şi uimitor de frumoasă, se întoarce şi mă priveşte ca pe mântuitorul ei personal. Stomacul mi se frământă. E clar că ea mă cunoaşte, dar eu n-o cunosc. Dumnezeu ştie ce i-oi fi spus, făcut sau promis acestei făpturi luminoase, aşa că mă văd obligat să rostesc, într-o biblioteconeză perfectă:

– Vă pot ajuta cu ceva?

Fata pare că expiră „Henry!”, de o manieră atât de evocatoare, încât mă convinge că într-un anume moment din timp noi doi trăim ceva cu adevărat *uimitor* împreună. Ceea ce e şi mai rău decât faptul că nu ştiu nimic despre ea, nici măcar cum o cheamă.

– Ne cunoaştem? o întreb.

Iar Isabelle îmi aruncă o privire care semnifică *Măgarule.* Dar fata spune:

– Sunt Clare Abshire. Te-am cunoscut când eram mică…

Şi mă invită la cină. Accept, consternat. Ea străluceşte plină de exuberanţă, deşi eu sunt nebărbierit şi mahmur, deloc în formă. Urmează să ne întâlnim la cină chiar în seara asta, la Beau Thai, iar Clare, o dată ce şi-a asigurat prezenţa mea mai târziu, pluteşte ca o boare afară din Camera de lectură. În lift, în continuare uluit, îmi dau seama că un fragment din viitorul meu, unul câştigător al potului cel mare, m-a găsit aici, în prezent; şi mă apucă râsul. Trec prin hol, cobor repede scările către stradă şi o zăresc pe Clare traversând în fugă Piaţa Washington, sărind şi chiuind, şi aproape că-mi dau lacrimile, fără să ştiu de ce.

Ceva mai târziu, în acea seară:

HENRY: La ora 6 seara mă grăbesc spre casă de la serviciu şi încerc să mă aranjez. În perioada asta, acasă înseamnă o garsonieră micuţă, dar incredibil de scumpă, în North Dearborn; tot timpul mă lovesc de ziduri incomode, colţuri de bufete şi mobilă. Pasul Unu: descui şaptesprezece încuietori ale uşii de la intrare, intru hotărât în camera-de-zi-care-e-şi-dormitor şi încep să scot hainele de pe mine. Pasul Doi: duş şi bărbierit. Pasul Trei: scrutez deznădăjduit adâncimile dulapului, conştientizând treptat că nimic de acolo nu e într-adevăr curat. Descopăr o cămaşă albă, încă împachetată în punga de la curăţătorie. Mă hotărăsc să-mi iau costumul negru, pantofii cu cusături la vârf şi o cravată

bleu-pal. Pasul Patru: pun toate astea pe mine şi îmi dau seama că arăt ca un agent FBI. Pasul Cinci: mă uit în jur şi observ în ce hal e garsoniera. Se rezolvă evitând s-o aduc aici pe Clare diseară chiar dacă s-ar putea una ca asta. Pasul Şase: mă uit în oglinda cât mine de înaltă din baie şi văd o sosie costelivă, agitată şi măsurând 1,85 în a unui Egon Schiele la vârsta de zece ani, cu cămaşă curată şi costum de antreprenor de pompe funebre. Mă întreb ce fel de haine m-a văzut femeia asta purtând, de vreme ce e clar că nu ajung din viitorul meu în trecutul ei îmbrăcat cu hainele mele. Spunea că ne-am cunoscut când era mică? O mulţime de întrebări la care e imposibil de răspuns îmi aleargă prin minte. Mă opresc să respir o clipă. Bine. Îmi iau portofelul şi cheile, şi la drum: încui cele treizeci şi şapte de încuietori, cobor cu liftul mic şi nesigur, cumpăr trandafiri pentru Clare de la magazinul din hol şi o iau pe jos cale de două străzi până la restaurant, ajungând în timp-record, dar tot în întârziere cu cinci minute. Clare s-a aşezat deja într-un separeu şi pare uşurată când mă vede. Îmi face cu mâna ca la paradă.

– Bună, îi zic.

Clare poartă o rochie de catifea de culoarea vinului şi perle. Arată ca o pictură de Botticelli adaptată la maniera lui John Graham[2]: ochi cenuşii imenşi, nas lung, o gură mică şi delicată ca de gheişă. Părul lung, roşcat, îi cade peste umeri până la mijlocul spatelui. E atât de palidă, încât pare lucrată din ceară în lumina lumânărilor. Îi încredinţez trandafirii.

– Pentru tine.

– Mulţumesc, spune Clare, ilogic de mulţumită.

Se uită la mine şi îmi dau seama că răspunsul ei m-a derutat.

– Nu mi-ai mai dat niciodată flori, adaugă ea.

Mă strecor pe bancheta din faţa ei. Sunt fascinat. Femeia aceasta *mă cunoaşte;* nu e o simplă cunoştinţă trecătoare din viitoarele mele hegire. Apare o chelneriţă care ne dă meniurile.

– Spune-mi, îi cer.

– Ce?

– Totul. Adică, tu înţelegi de ce nu te cunosc? Îmi pare tare rău pentru asta…

– A, nu, nu trebuie să-ţi pară rău. Adică ştiu… de ce e aşa. (Clare coboară vocea.) Fiindcă pentru tine nimic din toate astea nu s-a întâmplat încă, dar pentru mine… păi, eu te cunosc de

---

[2] John Graham (1886–1961): pictor minimalist american de origine rusă.

multă vreme.

– Cât de multă?

– Vreo paisprezece ani. Te-am văzut prima dată când aveam şase ani.

– Isuse. M-ai văzut des? Sau doar de câteva ori?

– Ultima dată când te-am văzut, mi-ai spus să aduc vorba despre asta la cină când ne vom mai întâlni. (Clare îmi arată un caiet-jurnal de copil, albastru-deschis.) Aşa că, uite (mi-l dă) ţi-l dau ţie.

Îl deschid la semnul făcut dintr-o bucată de ziar. Pe pagina aceea, care are doi cockeri spaniel în colţul din dreapta-sus, e o listă de date. Începe cu 23 septembrie 1977 şi se termină, după şaisprezece pagini cu căţeluşi bleu, la 24 mai 1989. Număr. Sunt 152 de date, scrise îngrijit cu pixul albastru cu bilă al unui copil de şase ani care caligrafiază după Metoda Palmer[3].

– Tu ai făcut lista? Toate datele sunt corecte?

– De fapt, tu mi le-ai dictat. Mi-ai spus acum câţiva ani că ai învăţat pe de rost datele din lista asta. Aşa că nu ştiu cum se face că există. Parcă e un fel de bandă Möbius[4]. Dar sunt corecte. Le-am folosit ca să aflu când să cobor în Pajişte să te întâlnesc.

Chelneriţa se întoarce şi facem comanda: Tom Kha Kai pentru mine şi Gang Mussaman pentru Clare. Un chelner vine cu ceai şi ne toarnă în câte o ceaşcă.

– Ce e Pajiştea?

Aproape că ţopăi de emoţie. N-am mai cunoscut niciodată pe cineva din viitorul meu, cu atât mai puţin o pictură de Botticelli care s-a întâlnit cu mine de 152 de ori.

– Pajiştea face parte din proprietatea din Michigan a părinţilor mei. E mărginită de copaci într-o parte şi de casă în partea opusă. Cam prin mijloc e o porţiune de pământ gol de vreo trei metri în diametru, cu un pietroi în centru, şi dacă te afli în acel loc bătătorit nimeni din casă nu te poate vedea, fiindcă există o ridicătură de pământ la marginea locului. Acolo mă jucam, fiindcă îmi plăcea să mă joc singură şi credeam că nu ştie nimeni

---

[3] Metoda Palmer: metodă de caligrafie concepută pe la 1888 şi promovată de Austin Norman Palmer la începutul sec. al XX-lea; foarte populară la acea vreme, reintrată recent în atenţia publică.

[4] Banda lui Möbius: o bandă bidimensională cu o singură faţă, descoperită de matematicianul german August Ferdinand Möbius în 1858.

că sunt acolo. Într-o zi, când eram în clasa întâi, m-am întors de la şcoală şi când m-am dus în locul acela, erai tu acolo.

– Gol puşcă şi probabil dând la boboci.

– De fapt, păreai bine mersi. Îmi aduc aminte că ştiai cum mă cheamă şi-mi mai amintesc că ai dispărut într-un mod de-a dreptul spectaculos. Dacă stau să mă gândesc, e evident că mai fuseseşi acolo. Cred că prima dată în 1981; eu aveam zece ani. Spuneai întruna „O, Doamne” şi te holbai la mine. Păreai şi năucit de faptul că eşti în pielea goală, şi pe vremea aia cred că mi s-a părut normal să apară ca prin farmec din viitor un nene despuiat care să-mi ceară haine. (Zâmbeşte.) Şi mâncare.

– E ceva amuzant?

– Ţi-am preparat nişte mese destul de ciudate de-a lungul anilor. Unt de alune şi sandvişuri cu anşoa. Paté şi sfeclă pe biscuiţi Ritz. Cred că în parte voiam să văd dacă există ceva ce n-ai mânca, în parte încercam să te impresionez cu vrăjitoriile mele culinare.

– Ce vârstă aveam?

– Când că cel mai bătrân te-am văzut când aveai patruzeci şi ceva. Nu prea ştiu cât aveai la cealaltă extremă, poate în jur de treizeci? Acum câţi ani ai?

– Douăzeci şi opt.

– Mie îmi pari acum foarte tânăr. În ultimii ani, aveai cel mai adesea patruzeci şi ceva şi părea că duci o viaţă destul de grea… E greu de spus. Când eşti copil, toţi adulţii par mari şi bătrâni.

– Şi ce făceam? În Pajişte. Am petrecut multă vreme acolo.

Clare zâmbeşte.

– Am făcut o mulţime de lucruri. În funcţie de vârsta mea şi de vremea de afară. Îţi petreceai mult timp ajutându-mă la lecţii. Ne jucam. Cel mai adesea discutam una-alta. Când eram mică, credeam că eşti un înger. Te-am întrebat o mulţime de lucruri despre Dumnezeu. În adolescenţă, am vrut să te determin să faci dragoste cu mine, iar tu n-ai vrut, ceea ce, desigur, n-a făcut decât să mă înverşuneze. Cred că te gândeai că o să mă perverteşti sexual, cumva. În unele privinţe, te purtai foarte patern.

– Ah, probabil e o veste bună, numai că în momentul ăsta nu prea îmi doresc să apar ca o figură paternă.

Privirile ni se întâlnesc. Zâmbim amândoi şi luăm un aer conspirativ.

– Dar iarna? Iernile în Michigan sunt destul de grele.

– Te strecuram în subsolul nostru. Casa are un subsol enorm, cu câteva încăperi, iar una dintre ele e folosită ca depozit şi de cealaltă parte a zidului e instalaţia de încălzire. Noi o numim Camera de lectură, fiindcă acolo adunăm toate cărţile şi revistele vechi care nu ne mai folosesc. O dată, când erai acolo, a fost viscol şi nimeni nu s-a mai dus la şcoală sau la slujbă, de credeam c-o să înnebunesc încercând să obţin de mâncare pentru tine, fiindcă nu era destulă mâncare în casă. Etta tocmai trebuia să plece la cumpărături când s-a pornit furtuna. Aşa că ai rămas blocat acolo, citind *Reader's Digest* timp de trei zile, hrănindu-te cu sardine şi supă de tăiţei.

– Sărate chestii. Abia aştept.

Soseşte mâncarea.

– Ai învăţat vreodată să găteşti?

– Nu, nu pot să pretind că ştiu să gătesc. Pe Nell şi Etta le scoteam din minţi de câte ori făceam câte ceva în bucătărie, ceva mai mult decât să-mi iau o Cola. Iar de când m-am mutat la Chicago n-am cui găti, aşa că n-am avut nicio motivaţie ca să exersez. În general, sunt prea ocupată cu şcoala şi tot restul, aşa că mănânc tot acolo.

Clare ia o înghiţitură din curry.

– E tare bun.

– Nell şi Etta?

– Nell e bucătăreasa noastră. (Zâmbeşte.) Nell e ca o combinaţie de *cordon bleu* şi Detroit. Cam ca ea ar fi Aretha Franklin dacă ar fi Julia Child[5]. Etta e menajera noastră bună la toate. Ne e mai mult ca o *mamă.* Adică mama e… de treabă, dar Etta e mereu lângă noi, e nemţoaică şi foarte strictă, însă ea ne mângâie şi ne face să ne simţim bine, pe când mama e cam aeriană.

Dau din cap, cu gura plină de supă.

– A, mai e şi Peter, adaugă Clare. Peter e grădinarul.

– Oho. Familia ta are servitori. Mă cam depăşeşte chestia asta. Am… ăăă… cunoscut vreodată pe cineva din familia ta?

– Ai cunoscut-o pe bunica Meagram chiar înainte să moară. Ea a fost singura persoană căreia i-am povestit vreodată despre tine. Pe vremea aia era deja aproape albă. Ştia că urma să ne căsătorim, aşa că a vrut să te cunoască.

---

[5] Julia Child (1912–2004): bucătăreasă, autoare şi star de televiziune american care a introdus bucătăria franţuzească în SUA ca pe un curent principal în gastronomie.

Mă opresc din mâncat şi mă uit la Clare. Ea îmi întoarce privirea, senină, angelică, fără nicio apăsare.

– O să ne căsătorim?

– Aşa presupun, îmi dă ea replica. De ani de zile tot îmi spui că, din orice timp ai veni, acolo eşti căsătorit cu mine.

Prea mult. Asta e prea mult. Închid ochii şi mă forţez să nu mă gândesc la nimic; ultimul lucru pe care mi-l doresc este să pierd controlul asupra a ceea ce înseamnă aici şi acum.

– Henry? Henry, ai păţit ceva?

Simt cum Clare se strecoară pe scaun lângă mine. Deschid ochii, iar ea îmi apucă mâna strâns în mâna ei. Mă uit la mâinile ei şi îmi dau seama că sunt mâini de muncitoare, aspre şi crăpate.

– Henry, îmi pare rău, pur şi simplu nu mă pot obişnui. E atât de diferit. Adică, toată viaţa mea, tu ai fost cel care le ştia pe toate şi am cam uitat că în seara asta ar trebui poate s-o iau mai uşor. (Zâmbeşte.) De fapt, printre ultimele lucruri pe care mi le-ai spus înainte să pleci a fost „Fie-ţi milă, Clare”. Ai spus-o cu tonul cu care citezi, iar acum, gândindu-mă la asta, cred că mă citai pe mine.

Continuă să mă ţină de mâini. Mă priveşte cu ardoare; cu dragoste. Mă simt copleşit de umilinţă şi supunere.

– Clare?

– Da?

– N-am putea s-o luăm de la capăt? Să ne prefacem că e o întâlnire normală între doi oameni normali?

– Bine.

Clare se scoală şi se întoarce la locul ei. Stă dreaptă şi încearcă să nu zâmbească.

– Ăă, aşa. Vai, ah, Clare, povesteşte-mi despre tine. Hobby-uri? Animale de companie? Înclinaţii sexuale neobişnuite?

– Află singur.

– Da. Să vedem… Ce şcoală ai făcut? Ce studiezi acum?

– Sunt la Şcoala Institutului de Artă. Fac sculptură şi tocmai am început să studiez şi producerea hârtiei.

– Grozav. Cum sunt lucrările tale?

Pentru prima dată Clare pare stânjenită.

– Sunt destul de… mari. Şi sunt despre… păsări. Priveşte spre masă, apoi soarbe puţin din ceai.

– Păsări?

– Ei, de fapt sunt despre… dor.

Tot nu se uită la mine, aşa că schimb subiectul.
– Mai zi-mi despre familia ta.
– Bine.
Clare se relaxează, zâmbeşte.
– Păi… familia mea locuieşte în Michigan, foarte aproape de un orăşel de pe malul lacului, numit South Haven. De fapt casa noastră e într-o zonă care nu aparţine de oraş, în afara lui. Întâi a fost a părinţilor mamei, bunicul şi bunica Meagram. El a murit înainte să mă nasc eu, iar ea a locuit cu noi tot restul zilelor sale. Aveam 17 ani când a murit. Bunicul fusese avocat, şi tata la fel; tata a cunoscut-o pe mama când a venit să lucreze pentru bunicul.
– Deci s-a însurat cu fata şefului.
– Mda. Câteodată chiar mă întreb dacă nu s-a însurat de fapt cu casa şefului. Mama a fost singură la părinţi, iar casa e o minune, apare într-o mulţime de cărţi despre arte şi meserii.
– Are vreun nume? Cine a construit-o?
– Se cheamă Casa Meadowlark şi a fost construită în 1896 de Peter Wyns.
– Oho. Am văzut-o în poze. A fost construită pentru cineva din familia Henderson, nu-i aşa?
– Da. A fost un cadou de nuntă pentru Mary Henderson şi Dieter Bascombe. La doi ani după ce s-au mutat în ea, au divorţat şi au vândut-o.
– E o casă cu stil.
– Cei din familia mea au stil. Şi sunt ciudaţi rău în privinţa asta.
– Ai fraţi sau surori?
– Mark are douăzeci şi doi de ani şi termină cursurile pregătitoare pentru drept la Harvard. Alicia are şaptesprezece şi e pe sfârşite cu liceul. E violoncelistă.
Detectez afecţiune pentru sora ei şi niciun fel de emoţie faţă de frate.
– Nu-l ai la inimă pe fratele tău?
– Mark e exact ca tata. Amândurora le place să câştige, te pisează până te reduc la tăcere şi cedezi în faţa lor.
– Ştii, mereu i-am invidiat pe oamenii care au fraţi şi surori, chiar dacă nu le prea place de ei.
– Eşti singur la părinţi?
– Îhî. Parcă ştiai totul despre mine.
– De fapt ştiu totul şi nimic. Ştiu cum arăţi dezbrăcat, dar

până în după-amiaza asta nu ţi-am ştiut numele de familie. Ştiam că locuieşti în Chicago, dar nu ştiu nimic despre familia ta în afară de faptul că mama ta a murit într-un accident de maşină când aveai şase ani. Ştiu că te pricepi la artă şi că vorbeşti fluent franceza şi germana. Habar n-aveam că eşti bibliotecar. Ai făcut în aşa fel încât să-mi fie imposibil să te găsesc în prezent. Ai spus că pur şi simplu o să se întâmple când trebuie să se întâmple, şi iată-ne.

– Iată-ne, aprob eu. Ei, familia mea n-are stil. Ai mei sunt muzicieni. Tata e Richard DeTamble, iar mama a fost Annette Lyn Robinson.

– Ah… cântăreaţa.

– Exact. Iar el e violonist. Cântă în Orchestra Simfonică din Chicago. Dar n-a avut niciodată succesul ei. Şi e păcat, fiindcă tata cântă minunat la vioară. După ce a murit mama, el a bătut pasul pe loc.

Ni se aduce nota. Niciunul dintre noi n-a mâncat mult, dar pe mine cel puţin nu mâncarea mă interesează acum. Clare îşi ia poşeta, iar eu scutur din cap a negaţie. Plătesc; ieşim din restaurant şi rămânem pe strada Clark, în noaptea plăcută de toamnă. Clare poartă ceva albastru, croşetat cu un model complicat, şi un fular de blană; am uitat să-mi iau un pardesiu, aşa că mă apucă tremuratul.

– Unde locuieşti? mă întreabă Clare.

Aâ, ah…

– Locuiesc la vreo două străzi de aici, dar nu prea e loc la mine şi e mare dezordine. Tu?

– În Roscoe Village, pe Hoyne. Dar am o colegă de cameră.

– Dacă vii la mine, trebuie să închizi ochii şi să numeri până la o mie. Poate colega ta de cameră e surdă şi nebăgăcioasă.

– N-am aşa noroc. Nu duc pe nimeni acasă. Charisse s-ar năpusti asupra ta şi ţi-ar înfige aşchii de bambus sub unghii până ai spune tot.

– Tânjesc să fiu torturat de cineva pe nume Charisse, dar văd că nu-mi împărtăşeşti gusturile. Hai în cămăruţa mea.

O luăm spre nord pe strada Clark. Intru în magazinul de băuturi să iau o sticlă de vin. Când ies din nou în stradă, Clare e nedumerită.

– Parcă n-ar trebui să bei.

– Nu?

– Doctorul Kendrick a fost foarte ferm în privinţa asta.

– Cine?

Mergem încet, deoarece Clare e încălţată cu pantofi incomozi.

– Doctorul tău. Mare expert în crono-afecţiuni.

– Explică-mi.

– Nu ştiu prea multe. Doctorul David Kendrick e un genetician care a descoperit… va descoperi cauza crono-afecţiunilor la oameni. E o chestie genetică; o va lămuri în 2006. (Suspină.) Cred că e mult prea devreme. Mi-ai spus cândva că peste vreo zece ani vor fi o mulţime de oameni cu crono-afecţiuni.

– N-am auzit de nimeni care să aibă această… afecţiune.

– Cred că şi dacă te-ai duce acum să-l găseşti pe doctorul Kendrick, n-ar fi în stare să te lămurească. Iar dacă ar fi putut, noi nu ne-am mai fi întâlnit niciodată.

– Hai să nu ne gândim la asta.

Suntem în hol. Clare intră înaintea mea în liftul micuţ. Închid uşa şi apăs pe butonul pentru etajul unsprezece. Ea miroase a haine vechi, săpun, transpiraţie şi blană. Respir profund. Cu un clinchet, liftul se opreşte la etajul meu, ne eliberăm din el şi o pornim pe holul îngust. Răsucesc pumnul de chei în toate cele 107 încuietori şi întredeschid uşa.

– Situaţia s-a înrăutăţit cât am fost noi la cină. Va trebui să te leg la ochi.

Clare chicoteşte, eu las vinul şi îmi scot cravata. I-o potrivesc pe ochi şi o leg zdravăn la spate. Deschid uşa, o conduc în apartament şi o aşez într-un fotoliu.

– Bine, începe să numeri.

Clare numără. Eu mă zoresc să adun lenjerie şi ciorapi de pe podea, să adun linguri şi ceşti de cafea de pe diverse suprafeţe orizontale şi să le strâng în chiuveta din bucătărie. Când ajunge la „Nouă sute şaizeci şi şapte”, îi scot cravata de pe ochi. Am strâns canapeaua extensibilă pe care dorm şi acum mă aşez pe ea.

– Vin? Muzică? Lumânări?

– Da, mulţumesc.

Mă ridic şi aprind nişte lumânări. Apoi sting lumina din plafon, iar în cameră încep să danseze luminiţe şi totul arată mult mai bine. Pun trandafirii în apă, găsesc tirbuşonul, scot dopul de plută şi torn vinul în pahare. După o clipă de gândire, pun CD-ul produs de EMI cu mama cântând lieduri de Schubert şi dau volumul la minimum.

Apartamentul meu e esenţialmente o canapea, un fotoliu şi

vreo patru mii de cărţi.

– Ce drăguţ, spune Clare.

Se scoală şi se aşază pe canapea. Mă aşez şi eu lângă ea. E un moment tihnit în care nu facem decât să şedem acolo şi să ne privim. Lumina lumânărilor clipeşte în părul lui Clare. Ea întinde mâna şi îmi atinge obrazul.

– Ce bine că văd. Începeam să mă simt singură.

O trag spre mine. Ne sărutăm. E un sărut foarte… compatibil, un sărut născut dintr-o asociere îndelungată, şi mă întreb ce anume făceam noi pe pajiştea aceea a lui Clare, dar alung repede gândul. Buzele ni se despart; de obicei, e momentul în care mă gândesc cum să-mi fac loc prin fortăreţele de haine, dar în loc de asta mă las pe spate şi mă întind pe canapea, împreună cu Clare, pe care o apuc de braţ şi o trag lângă mine; e alunecoasă din cauza rochiei şi se strecoară ca un tipar de catifea în spaţiul dintre trupul meu şi spătarul sofalei. Stă cu faţa la mine, iar eu sunt proptit de braţul canapelei. Prin ţesătura subţire, îi simt trupul lipit de mine pe toată lungimea. O parte din mine moare de dorinţa de a sări şi de a linge şi de a se scufunda, dar mă simt ostenit şi copleşit.

– Bietul Henry.

– De ce „bietul Henry”? Sunt copleşit de fericire.

Şi e adevărat.

– Păi, te-am îngropat sub toate surprizele astea ca nişte bolovani.

Clare îşi îndoaie un picior peste mine, aşezându-şi-l exact peste penisul meu. E un mod minunat de a-mi ţine atenţia trează.

– Nu te mişca, îi spun.

– Bine. Îmi pare foarte distractivă seara asta. Mă refer la „Cunoaşterea e Putere” şi aşa mai departe. În plus, mereu am fost extrem de curioasă să aflu unde locuieşti, ce haine porţi şi cu ce te ocupi.

– *Voilà!*

Îmi strecor mâna pe sub rochia ei, în sus pe coapse. Poartă ciorapi cu portjartier. Genul meu de fată.

– Clare?

– Oui?

– Ar fi păcat să înfulecăm totul o dată. Vreau să zic că nu ne-ar strica puţină aşteptare plăcută.

Clare se fâstâceşte.

– Îmi pare rău! Dar, ştii, eu una am tot aşteptat ani de zile. Şi nu-i vreo prăjitură… s-o mănânci şi să se termine.

– Să mănânci prăjitura, dar să şi rămâi cu ea.

– E mottoul meu.

Schiţează un mic zâmbet obraznic şi mă împinge cu coapsele de câteva ori. Acum am o erecţie probabil suficient de mare ca să aibă voie să se dea în cele mai grozave caruseluri din Great America[6] neînsoţită de un părinte.

– Mereu faci după capul tău, nu?

– Întotdeauna. Sunt îngrozitoare. Numai la tine n-am avut succes cu linguşirile. Am suferit cumplit sub regimul tău cu verbe franceze şi jucat dame.

– Cred că ar trebui să mă consolez cu faptul că sinele meu din viitor va avea măcar nişte arme de subjugare. Aşa faci cu toţi băieţii?

Clare se arată jignită; nu-mi dau seama cât e de sinceră.

– Nici n-aş visa să fac aşa cu *băieţii.* Ce idei obraznice ai!

Îmi descheie cămaşa.

– Doamne, eşti aşa de… tânăr!

Mă ciupeşte de sfârcuri, tare. La naiba cu virtutea. Mi-am dat seama cum să-i desfac rochia.

În dimineaţa următoare:

CLARE: Mă trezesc şi nu ştiu unde sunt. Un tavan nefamiliar. Zgomote de trafic în depărtare. Rafturi cu cărţi. Un fotoliu albastru, pe care e aruncată rochia mea de catifea, iar peste ea, întinsă, o cravată bărbătească. Apoi îmi aduc aminte, întorc capul şi dau de Henry. Atâta simplitate, de parcă asta aş face de-o viaţă. El doarme dus, răsucit într-o poziţie nefirească, de parcă l-ar fi aruncat valul pe o plajă, cu un braţ pe ochi ca să oprească lumina dimineţii, cu părul său lung şi negru împrăştiat pe pernă. Atâta simplitate. Iată-ne. Aici şi acum; în sfârşit, acum.

Mă dau jos din pat cu grijă. Patul lui Henry e canapeaua. Arcurile scârţâie când mă ridic în picioare. Nu prea e spaţiu între pat şi rafturile cu cărţi, aşa că mă strecor de-a lungul lor până ajung în hol. Baia e minusculă. Mă simt ca Alice în Ţara Minunilor, uriaşă, nevoită să-mi scot braţul pe fereastra doar ca să mă pot întoarce. Micul radiator cu ornamente produce căldură şi zgomote. Urinez şi mă spăl pe mâini şi pe faţă. Apoi observ că

[6] Great America: parc de distracţii din Santa Clara, California.

sunt două periuţe de dinţi în suportul de porţelan.

Deschid dulăpiorul cu medicamente. Lame de ras, cremă de ras, Listerine, Tylenol, after shave, o scobitoare, deodorant pe raftul de sus. Loţiune pentru mâini, tampoane, o casetă pentru diafragmă, deodorant, ruj, un flacon cu multivitamine, un tub cu spermicid pe raftul de jos. Rujul e de un roşu foarte închis.

Stau acolo, cu rujul în mână. Nu mă simt prea bine. Mă întreb cum arată ea, cum o cheamă. Mă întreb de câtă vreme ies împreună. De multă vreme, îmi imaginez. Pun rujul înapoi, închid dulăpiorul. Mă văd în oglindă, cu faţa albă, cu părul în toate părţile. *Ei bine, oricine-ai fi, eu sunt acum aici. Oi fi tu trecutul lui Henry, dar eu sunt viitorul lui.* Îmi zâmbesc. Imaginea din oglindă se strâmbă şi ea la mine. Iau halatul alb flauşat al lui Henry de pe uşa băii. Sub el, în cuier, e un halat de mătase bleu-pal. Fără niciun motiv, faptul că îi port halatul mă face să mă simt mai bine.

În camera de zi, Henry încă mai doarme. Îmi recuperez ceasul de pe pervazul ferestrei şi văd că e abia 6:30. N-am stare să mă bag iar în pat. O iau spre zona bucătăriei în căutare de cafea. Bufetele şi aragazul sunt îngropate sub teancuri de vase, reviste şi alte lucruri de citit. E până şi un ciorap în chiuvetă. Îmi dau seama că aseară Henry trebuie să fi cărat pur şi simplu toate lucrurile în bucătărie, fără să ţină cont cum le trânteşte. Întotdeauna mi-am imaginat că Henry e genul ordonat. Acum îmi e clar că face parte dintre acei oameni foarte atenţi cu imaginea lor în ochii celorlalţi, dar murdari şi şleampeţi când nu-i vede nimeni. Găsesc cafeaua în frigider, găsesc şi aparatul şi mă apuc să fac cafea. Pe când aştept să se prepare, scrutez rafturile cu cărţi ale lui Henry.

Aici e acel Henry pe care îl cunosc. *Elegii, cântece şi sonete* de Donne. *Doctor Faust* de Christopher Marlowe. *Prânzul dezgolit.* Anne Bradstreet, Immanuel Kant. Barthes, Foucault, Derrida. *Cântecele inocenţei şi ale experienţei* ale lui Blake. *Ursuleţul Winnie. Alice adnotată.* Heidegger. Rilke. *Tristram Shandy. Călătoria morţii în Wisconsin.* Aristotel. Episcopul Berkeley. Andrew Marvell. *Hipotermia, degerăturile şi alte răni produse de frig.*

Patul scârţâie, iar eu tresar. Henry stă în capul oaselor, uitându-se cruciş la mine în lumina dimineţii. E atât de tânăr, atât de *dinainte*... Nici nu mă cunoaşte încă. Mă trece o spaimă subită că a uitat cine sunt.

– Arăţi înfrigurată, spune el. Hai înapoi în pat, Clare.

– Am făcut cafea, îi propun eu.

– Mmm, miroase. Dar întâi vino să-mi zici bună dimineaţa.

Mă urc în pat încă purtând halatul lui de baie. În timp ce-şi strecoară mâna pe sub halat, se opreşte doar o clipă şi îmi dau seama că a făcut legătura şi că revede în minte baia şi cum trebuie să mi se fi părut ea.

– Te deranjează? mă întreabă.

Ezit.

– Da, aşa e. Te deranjează. Desigur.

Henry se ridică în şezut, şi eu la fel. Întoarce capul spre mine şi mă priveşte.

– Oricum era cam pe terminate.

– Cam?

– Eram pe punctul de a rupe relaţia cu ea. E doar o proastă sincronizare. Sau una bună, nu ştiu. (Încearcă să citească pe faţa mea – ce anume? Iertare? Nu e vina lui. De unde ar fi putut să ştie?) Ne-am torturat reciproc multă vreme. (Vorbeşte din ce în ce mai repede şi deodată se opreşte.) Vrei să ştii?

– Nu.

– Mulţumesc. (Îşi trece mâna peste faţă.) Îmi pare rău. Nu ştiam că o să vii, că altfel făceam curăţenie mai bine. În viaţa mea, vreau să zic, nu doar în apartament.

Sub urechea lui Henry e o urmă de ruj. Întind mâna şi o şterg. El îmi ia mâna şi mi-o ţine.

– Sunt foarte diferit? Faţă de cum te aşteptai? mă întreabă neliniştit.

– Da… eşti mai… *(egoist,* îmi vine în minte, dar rostesc:) tânăr.

El evaluează răspunsul.

– E de bine sau de rău?

– E diferit.

Îmi trec mâinile peste umerii lui Henry şi peste spatele lui, masând muşchi, explorând adâncituri.

– Ţi-ai imaginat cum o să arăţi la patruzeci de ani?

– Da. Ca tras pe roată şi mutilat.

– Mda. Dar o să fii mai puţin… adică o să fii într-un fel… mai mult. Adică o să mă *cunoşti,* aşa că…

– Deci îmi zici că acum sunt cam necioplit.

Dau din cap a negaţie, deşi exact asta am vrut să zic.

– Chestia e că eu am trecut prin toate acele experienţe, iar

tu… Nu sunt obişnuită să fiu cu tine când nu-ţi aminteşti nimic din tot ce s-a întâmplat.

Henry e mohorât.

– Îmi pare rău. Dar persoana pe care o cunoşti tu nu există încă. Stai cu mine, şi mai devreme sau mai târziu o să apară. În definitiv, e tot ce pot să fac.

– Corect, îi răspund. Dar între timp…

El se întoarce ca să-mi prindă privirea.

– Între timp?

– Vreau…

– Vrei?

Roşesc. Henry zâmbeşte şi mă împinge delicat pe perne.

– Ştii tu.

– Nu prea ştiu, dar pot să ghicesc câte ceva.

Mai târziu, la mijlocul dimineţii, dormitând la căldură sub soarele palid de octombrie, lipiţi unul de altul, Henry spune ceva în ceafa mea şi nu înţeleg ce anume.

– Poftim?

– Mă gândeam ce linişte şi pace e aici cu tine. E bine să zaci aici şi să ştii că viitorul e întrucâtva aranjat.

– Henry?

– Hm?

– Cum se face că nu ţi-ai povestit niciodată despre mine?

– A, nu fac aşa ceva.

– Ce anume?

– De obicei nu-mi povestesc lucruri din viitor decât dacă e vorba de chestii foarte importante care îmi ameninţă viaţa. Încerc să trăiesc ca un om normal. Nici măcar nu-mi place să mă am prin preajmă, aşa că încerc să nu mă vizitez decât dacă e absolut necesar şi n-am de ales.

Reflectez la asta o vreme.

– Eu mi-aş povesti tot.

– Nu, eu n-aş face asta. S-ar lăsa cu o mulţime de necazuri.

– Mereu am încercat să te fac să-mi povesteşti diverse lucruri.

Mă rostogolesc pe spate, iar Henry îşi sprijină capul în mână şi mă priveşte de sus. Sunt vreo douăzeci de centimetri între feţele noastre. E aşa ciudat că stăm de vorbă, aproape la fel cum am făcut-o întotdeauna, dar din cauza apropierii fizice mi-e greu să mă concentrez.

– Şi ţi-am povestit? mă întreabă.

– Câteodată. Când aveai chef sau trebuia.

– Ca de pildă?

– Vezi? Chiar vrei să ştii. Dar n-o să-ţi spun.

Henry râde.

– Aşa merit. Hei, mi-e foame. Hai să luăm micul dejun.

Afară e răcoare bine. Maşini şi biciclişti trec pe strada Dearborn, pe când perechi de trecători se plimbă agale pe trotuare, şi noi printre ei, în soarele dimineţii, mână în mână, în sfârşit împreună astfel încât toată lumea să ne vadă. Simt o mică înţepătură de regret, de parcă am pierdut un secret, apoi o izbucnire de entuziasm: acum începe totul.

Un început pentru toate

Duminică 16 iunie 1968

HENRY: Prima dată a fost ceva magic. Cum aş fi putut şti ce însemna asta? Era ziua mea de naştere, împlineam cinci ani, şi am mers la Muzeul Field, de istorie a naturii. Nu cred că mai fusesem vreodată la Muzeul Field. Toată săptămâna îmi povestiseră părinţii mei despre minunile de acolo, despre elefanţii împăiaţi din sala mare, despre scheletele de dinozauri, despre dioramele cu oameni ai peşterilor. Mama tocmai se întorsese de la Sydney şi îmi adusese un fluture enorm, de un albastru uimitor, *Papilio ulysses,* înrămat într-o casetă umplută cu bumbac. Îl ţineam aproape de faţă, atât de aproape, încât nu mai vedeam nimic în afară de albastrul acela. Mă umplea de un sentiment anume, pe care mai târziu am încercat să-l reproduc folosindu-mă de alcool şi pe care într-un final l-am regăsit cu Clare, un sentiment de unitate, de uitare, de iraţionalitate în cel mai bun sens al cuvântului. Părinţii mei îmi descriau vitrinele cu fluturi, păsări colibri, broaşte. Eram atât de emoţionat, încât m-am trezit înainte de ivirea zorilor. Mi-am pus bascheţii, mi l-am pe luat *Papilio ulysses,* am ieşit în curtea din spate şi am coborât treptele către râu, în pijama. M-am aşezat pe mal şi am privit cum se naşte lumina. O familie de raţe s-au apropiat înotând şi un raton ivit pe malul de vizavi s-a uitat la mine curios înainte de a-şi clăti micul dejun şi de a-l mânca. Se poate să fi adormit. Am auzit-o pe mama strigându-mă şi am alergat în sus pe trepte, care erau alunecoase de rouă, cu grijă să nu scap fluturele. Era supărată pe mine că mă dusesem singur pe mal, dar n-a făcut mare caz de asta, fiindcă era ziua mea.

Nici mama, nici tata nu lucrau în ziua aceea, aşa că nu s-au grăbit cu îmbrăcatul şi plecatul. Eu eram gata cu mult timp înaintea lor. M-am aşezat pe patul lor, prefăcându-mă că citesc o partitură. Cam prin acea perioadă, părinţii mei muzicieni recunoscuseră că unica lor odraslă n-avea talent muzical. Nu că nu m-aş fi străduit; pur şi simplu nu auzeam ce auzeau ei când ascultau o bucată muzicală. Îmi plăcea muzica, dar cu greu eram în stare să îngân un refren. Şi, cu toate că la patru ani eram în stare să citesc un ziar, partiturile erau pentru mine doar nişte mâzgăleli negre. Dar părinţii mei încă mai sperau că aş avea vreun talent muzical ascuns, aşa că, atunci când am luat

partitura, mama s-a aşezat lângă mine şi a încercat să mă ajute s-o descifrez. Nu după mult timp, mama cânta, iar eu scoteam nişte hăuleli îngrozitoare şi pocneam din degete, şi râdeam amândoi, iar ea mă gâdila. Tata a ieşit din baie cu un prosop înfăşurat pe talie şi ni s-a alăturat, apoi timp de câteva minute glorioase au cântat împreună, iar tata m-a săltat şi au dansat amândoi prin dormitor, cu mine la mijloc, turtit între ei. Apoi a sunat telefonul şi scena s-a risipit. Mama s-a dus să răspundă, iar tata m-a aşezat pe pat şi a început să se îmbrace.

În fine, erau gata de plecare. Mama purta o rochie roşie fără mâneci şi sandale; îşi făcuse unghiile de la mâini şi de la picioare astfel încât să se asorteze cu rochia. Tata arăta glorios în pantalonii bleumarin şi cămaşa albă cu mâneci scurte, un fundal discret pentru ţinuta flamboaiantă a mamei. Ne-am urcat cu toţii în maşină. Ca întotdeauna, aveam la dispoziţie toată bancheta din spate, aşa că m-am întins cu faţa în sus să privesc clădirile înalte de pe Lake Shore Drive trecând iute prin dreptul geamului.

– Ridică-te, Henry, a spus mama. Am ajuns.

M-am ridicat şi am privit clădirea muzeului. Până atunci îmi petrecusem copilăria cărat prin capitalele europene, aşa că Muzeul Field satisfăcea ideea mea de „muzeu”, dar faţada lui de piatră şi domul nu mi se păreau cu nimic ieşite din comun. Pentru că era duminică, ne-a fost cam greu să găsim un loc de parcare, dar până la urmă am reuşit şi am luat-o la picior pe lângă lac, trecând de bărci, statui şi copii emoţionaţi ca mine. Am trecut printre coloanele grele şi am intrat în muzeu.

Şi iată-mă un băieţel încântat.

Toată natura fusese prinsă aici, etichetată, aranjată după o logică atemporală de parcă Dumnezeu ar fi orânduit-o, poate un Dumnezeu care încurcase hârţogăraia originală privitoare la Creaţie şi-i ceruse personalului de la Muzeul Field să-L ajute ţinând evidenţa tuturor lucrurilor. Pentru mine la vârsta de cinci ani, care mă extaziam în faţa unui singur fluture, plimbarea prin Muzeul Field era o plimbare prin grădina raiului.

Am văzut atâtea în acea zi: fluturii, desigur, vitrine după vitrine cu fluturi, din Brazilia, din Madagascar, până şi un frate al fluturelui meu albastru din Australia. Muzeul era întunecos, rece şi vechi, ceea ce adâncea senzaţia de suspendare, de timp şi moarte oprite între zidurile lui. Am văzut cristale şi pume, bizami şi mumii, fosile şi alte fosile. Am făcut un picnic pe peluza muzeului, apoi ne-am întors să vedem păsări, aligatori şi

neanderthalieni. Spre sfârşitul programului eram atât de obosit, că abia mă mai ţineam pe picioare, dar nu mă înduram să plec. Au venit paznicii şi ne-au mânat uşurel pe toţi spre uşi; m-am străduit să nu plâng, dar tot mi-au curs lacrimile, de oboseală şi de dorinţă. Tata m-a luat în braţe şi ne-am întors cu toţii la maşină. Am adormit pe bancheta din spate, iar când m-am trezit eram acasă şi era vremea să cinăm.

Am mâncat la parter, în apartamentul domnului şi doamnei Kim. Eram chiriaşii lor. Domnul Kim era un bărbat morocănos şi concis, care părea să mă simpatizeze, dar nu prea vorbea, iar doamna Kim (Kimy, aşa îi spuneam eu) era tovarăşa mea, bona mea coreeană ţicnită care juca tot timpul cărţi. Cu ea am făcut cele mai multe plimbări. Mama nu era o bucătăreasă prea grozavă, iar Kimy putea găti orice, de la simple sufleuri la *bi bim bop*-uri[7] cu dichis. În seara aceea, de ziua mea, făcuse pizza şi tort cu ciocolată.

Am mâncat. Toată lumea mi-a cântat „Mulţi ani trăiască” şi am suflat în lumânări. Nu-mi amintesc ce dorinţă mi-am pus. Am avut voie să stau treaz până mai târziu decât de obicei, fiindcă eram încă emoţionat de toate lucrurile pe care le văzusem şi pentru că dormisem după-amiaza târziu. M-am aşezat în pijama pe veranda din spate, cu mama, tata, domnul şi doamna Kim, bând limonadă şi privind albastrul cerului vesperal, ascultând cicadele şi zgomotele televizoarelor din alte apartamente. Apoi tata a zis „E ora de culcare, Henry”. M-am spălat pe dinţi, mi-am spus rugăciunea şi m-am suit în pat. Eram rupt de oboseală, dar complet treaz. Tata mi-a citit o vreme, apoi, văzând că tot nu puteam dormi, el şi mama au stins lumina, au lăsat uşa deschisă la dormitorul meu şi s-au dus în camera de zi. Care era treaba: ei aveau să cânte pentru mine cât voiam, dar trebuia să ascult stând în pat. Aşa că mama s-a aşezat la pian, iar tata şi-a scos vioara şi au cântat multă vreme. Cântece de leagăn, lieduri, nocturne; muzică lină şi adormitoare, numai bună să înmoaie sălbăticiunea de băiat din dormitor. Într-un sfârşit, mama a venit să vadă dacă adormisem. Probabil că arătam mic şi temător în pătucul meu, un animal nocturn în pijama.

– Of, puiule. Tot treaz?

Am dat din cap.

– Eu şi tata ne ducem la culcare. Eşti bine?

Am spus că da, iar ea m-a îmbrăţişat.

---

[7] *Bi bim bop:* fel de mâncare coreean cu carne, orez şi legume.

– A fost foarte interesant azi la muzeu, nu?
– Putem să ne ducem iar mâine?
– Nu mâine, dar o să ne mai ducem curând, e bine aşa?
– Bine.
– Noapte bună.
Lăsă uşa deschisă şi stinse lumina din salon.
– Somn uşor. Şapte purici pe-un picior.
Am mai auzit zgomote mărunte, apa curgând, toaleta. Apoi s-a făcut linişte. M-am dat jos din pat şi am îngenuncheat în faţa ferestrei. Vedeam luminile din casa de alături, iar undeva trecea o maşină cu radioul urlând. Am stat aşa o vreme, încercând să mă simt somnoros, apoi m-am sculat în picioare şi totul s-a schimbat.

Sâmbătă 2 ianuarie 1988, 4:03 a.m. / Duminică 16 iunie 1968, 10:46 p.m. (Henry are 24 de ani şi 5 ani)

HENRY: E 4:03 a.m. într-o dimineaţă de ianuarie extrem de rece şi tocmai am ajuns acasă. Am fost la dans şi sunt beat doar pe jumătate, dar complet epuizat. Bâjbâind cu cheile în holul luminos de la intrare, cad în genunchi, ameţit şi îngreţoşat, şi iată-mă în beznă, vomitând pe o podea de dale. Ridic capul şi văd semnul IEŞIRE luminat cu verde, iar pe măsură ce mi se obişnuiesc ochii văd tigri, oameni ai cavernelor cu suliţe lungi, femei ale cavernelor purtând piei strategic sumare, câini cu aer de lupi. Inima îmi bate cu iuţeală şi, pentru o clipă, confuz din pricina băuturii, îmi spun *Sfinte Sisoe, m-am întors tocmai în epoca de piatră,* până ce îmi dau seama că indicatoarele IEŞIRE au tendinţa de a apărea toate în secolul al douăzecilea. Mă scol, tremurând, şi mă aventurez spre uşă, simţind dalele ca gheaţa sub tălpile mele goale, cu piele de găină şi cu părul sculat peste tot. Linişte deplină. E o răceală neplăcută din cauza aerului condiţionat. Ajung la intrare şi privesc în cameră. E plină cu vitrine de sticlă; strălucirea albă a iluminatului stradal prin ferestrele înalte îmi dezvăluie mii de gândaci. Sunt în Muzeul Field, slavă Domnului. Stau nemişcat şi respir adânc, încercând să-mi limpezesc mintea. Ceva legat de asta face să-mi sune un clopoţel în creierul împiedicat şi încerc să draghez mâlul ca să ajung la idee. Aveam ceva de făcut. Da. A cincea mea zi de naştere... cineva era acolo, iar eu sunt pe cale să fiu acel cineva... Am nevoie de haine. Da. Într-adevăr.
O iau la fugă prin expoziţia de insecte, apoi pe holul lung care

taie pe mijloc etajul al doilea şi în jos pe scara dinspre vest până la etajul întâi, recunoscător că mă aflu în era premergătoare senzorilor de mişcare. Elefanţii uriaşi se înalţă ameninţători deasupra mea în lumina lunii, iar eu le fac cu mâna în drum spre micul magazin cu suveniruri din dreapta intrării principale. Trec în revistă marfa şi descopăr câteva obiecte cu efigia Field şi două tricouri cu dinozauri. Încuietorile vitrinelor nu fac doi bani; le deschid cu o agrafă de păr găsită lângă casa de marcat şi iau ce-mi trebuie. Bine. Înapoi pe scări până la etajul al treilea. Aici e „podul” muzeului, unde sunt laboratoarele; birourile personalului sunt aici. Citesc numele de pe uşi, dar niciunul nu-mi spune nimic; până la urmă aleg la întâmplare şi fac să alunece semnul de carte de-a lungul încuietorii până ce se deschide şi intru.

Ocupantul acestui birou este un oarecare V.M. Williamson – şi e un tip tare dezordonat. Camera e plină de hârtii, ceşti de cafea şi scrumiere care dau pe afară de ţigări stinse; pe masa de lucru e un schelet de şarpe parţial articulat. Examinez rapid camera în căutare de haine, dar nu găsesc nimic. Următorul birou îi aparţine unei femei, J.F. Bettley. La a treia încercare am noroc. D.W. Fitch are un costum întreg atârnat frumos în cuier, şi chiar îmi vine, deşi mi-e puţin cam scurt la mâneci şi la picioare şi cam larg în zona reverelor. Pe sub haină port unul dintre tricourile cu dinozauri. N-am pantofi, dar măcar sunt îmbrăcat. D.W. mai are şi un pachet nedesfăcut de fursecuri Oreo în sertarul biroului, fie binecuvântat. Mi le însuşesc şi plec, închizând cu grijă uşa în urma mea.

Unde eram când m-am văzut? Închid ochii şi oboseala pune stăpânire pe trupul meu, cuprinzându-l blând cu degetele ei somnoroase. Aproape că pic din picioare, dar îmi revin şi conştientizez ceva: silueta unui bărbat care vine spre mine luminat din spate de porţile muzeului. Trebuie să mă întorc în Sala Mare.

Când ajung acolo, totul e tăcut şi nemişcat. O iau prin mijlocul sălii, încercând să reconstitui imaginea uşilor, apoi mă aşez lângă garderobă, ca pentru a intra în scenă prin stânga. Îmi aud sângele alergându-mi prin cap, aud zumzăitul aerului condiţionat, şuieratul maşinilor care trec pe Lake Shore Drive. Mănânc zece fursecuri Oreo, încet, desfăcându-l pe fiecare cu blândeţe, râcâind umplutura cu dinţii din faţă şi ronţăind lent cele două jumătăţi cu ciocolată ca să dureze mai mult. Habar n-am cât e ceasul sau cât voi avea de aşteptat. Beţia aproape că

mi s-a risipit acum şi sunt destul de vioi. Timpul trece, nu se întâmplă nimic.

În sfârşit, aud un zgomot de lovitură înfundată şi un icnet. Linişte. Aştept. Mă ridic în picioare, fără zgomot, şi păşesc tiptil până în sală; merg încet, în lumina ce cade oblic pe podeaua de marmură. Mă opresc în dreptul uşilor şi chem cu voce joasă:

– Henry.

Nimic. Băiat bun, precaut şi tăcut. Mai încerc o dată.

– E în regulă, Henry. Sunt ghidul tău. Sunt aici ca să-ţi arăt muzeul. E un tur special. Nu te teme, Henry.

Aud un zgomot slab, de-abia perceptibil.

– Ţi-am adus un tricou, Henry. Ca să nu răceşti cât ne uităm la exponate.

Acum îl simt stând la marginea întunericului.

– Aici. Prinde.

Îi arunc tricoul, care dispare, apoi el păşeşte în lumină. Tricoul îi ajunge la genunchi. Eu la cinci ani, cu părul închis la culoare şi ţepos, palid, cu ochi căprui aproape slavi, ca un mânz musculos. La cinci ani sunt fericit, cuibărit în normalitate şi în braţele părinţilor mei. Totul s-a schimbat, începând din acest moment.

Păşesc încet înainte, aplecat spre el, şi îi vorbesc cu voce moale:

– Salut. Îmi pare bine să te văd, Henry. Mulţumesc că ai venit în seara asta.

– Unde sunt? Tu cine eşti?

Are o voce mică şi piţigăiată, care stârneşte puţin ecou dinspre piatra rece.

– Eşti în Muzeul Field. Am fost trimis aici să-ţi arăt câteva lucruri pe care nu le poţi vedea ziua. Şi pe mine tot Henry mă cheamă. Nu e haios?

Dă din cap.

– Vrei fursecuri? Mie îmi place să mănânc fursecuri cât mă plimb prin muzeu. Aşa e mai sinestezic.

Îi ofer pachetul de Oreo. Ezită, nefiind sigur că totul e în regulă, înfometat, dar neştiind câte poate mânca fără să pară prost crescut.

– Ia câte vrei. Eu am mâncat deja zece, aşa că ai ceva de lucru ca să mă ajungi din urmă.

Ia trei prăjituri.

– Ai vrea să vezi ceva anume mai întâi?

Neagă scuturând din cap.

– Să-ţi spun cum facem. Urcăm la etajul al treilea; acolo ţin ei toate chestiile pe care nu le expun. Bine?

– Bine.

Păşim în întuneric, pe scări în sus. Nu se mişcă prea repede, aşa că urc şi eu încet cu el.

– Unde-i mama?

– E acasă, doarme. E un tur special, numai pentru tine, pentru că e ziua ta. De altfel, oamenii mari nu fac chestii de-astea.

– Tu nu eşti un om mare?

– Eu sunt un om mare foarte neobişnuit. Treaba mea sunt aventurile. Aşa că, desigur, când am auzit că vrei să te întorci imediat la Muzeul Field, am profitat de şansa de a-ţi fi ghid.

– Dar cum am ajuns aici?

Se opreşte în capul scărilor şi mă priveşte complet nedumerit.

– Păi, e secret. Dacă-ţi spun, trebuie să juri că n-o să spui nimic nimănui.

– De ce?

– Pentru că nu te vor crede. Poţi să-i spui mamei, sau lui Kimy dacă vrei, dar atât. Bine?

– Bine.

Îngenunchez în faţa lui, în faţa sinelui meu inocent, şi îl privesc în ochi.

– Pe cuvântul tău?

– Îhî…

– Bine. Uite cum stă treaba: ai călătorit în timp. Erai în patul tău, şi dintr-o dată, puf! Eşti aici, şi e seara devreme, aşa că avem o mulţime de timp să le vedem pe toate înainte de-a fi nevoie să pleci acasă.

El tace, întrebător.

– Înţelegi?

– Dar… de ce?

– Ei, cu asta încă nu m-am lămurit. O să-ţi spun când o să-mi dau seama. Între timp, ar trebui să pornim. Vrei un fursec?

Ia unul şi pornim încet pe coridor. Mă hotărăsc să experimentez.

– Hai să încercăm aici.

Trec semnul de carte de-a lungul încuietorii de la uşa marcată cu numărul 306 şi deschid. Aprind luminile şi dăm de pietre cât dovlecii peste tot pe podea, întregi sau înjumătăţite, colţuroase pe dinafară şi vărgate cu vene de metal pe dinăuntru.

– Ah, ia uite, Henry. Meteoriţi.

– Ce-s meteoriţii?
– Pietre care cad din spaţiu.
Se uită la mine de parcă eu aş fi din spaţiu.
– Să încercăm altă uşă?
El aprobă dând din cap. Închid camera meteoriţilor şi încerc uşa de vizavi. Camera aceasta e plină de păsări. Păsări în zbor simulat, păsări cocoţate etern pe ramuri, capete de păsări, piei de păsări. Deschid unul dintre sutele de sertare; conţine o duzină de tuburi de sticlă, iar în fiecare se găseşte câte o micuţă pasăre colorată cu auriu şi negru, cu numele înfăşurat pe un picior. Henry a făcut ochii cât farfuriile.
– Vrei să atingi una?
– Îhî.
Scot tamponul de vată, scutur eprubeta şi sticletele îmi alunecă în palmă. Păstrează forma tubului. Henry o mângâie uşor pe căpşor, drăgăstos.
– Doarme? mă întreabă.
– Mai mult sau mai puţin.
El mă priveşte tăios, îndoindu-se de răspunsul meu ambiguu. Bag cu grijă sticletele înapoi în eprubetă, pun la loc vata în tub şi tubul în sertar, pe care îl închid. Sunt foarte obosit. Până şi cuvântul somn e ademenitor, seducător. O iau înainte spre ieşire, pe hol, şi deodată îmi amintesc ce mi-a plăcut atât de tare la noaptea asta când eram mic.
– Ei, Henry. Hai să mergem la bibliotecă.
El dă din umeri. Eu merg, acum mai repede, iar el aleargă ca să ţină pasul. Biblioteca e la etajul al treilea, la capătul estic al clădirii. Când ajungem acolo, rămân câteva clipe uitându-mă la încuietori. Henry se uită la mine, parcă zicând „ei, asta e”. Mă pipăi prin buzunar şi găsesc deschizătorul de scrisori. Trag de mâner într-o parte şi-n alta până îl scot, şi iată, o frumoasă furcă de metal lungă şi subţire. Înfig jumătate din ea în încuietoare şi încerc. Aud tambururile învârtindu-se, iar când cursa ajunge la capăt înfig cealaltă jumătate, folosesc semnul de carte la cealaltă încuietoare şi, presto: Sesam, deschide-te!
În sfârşit însoţitorul meu e impresionat în mod corespunzător.
– Cum ai făcut asta?
– Nu-i aşa de greu. O să te învăţ altădată. *Entrez*[8]!
Îi ţin uşa, iar el intră. Aprind luminile şi Camera de lectură prinde viaţă: mese şi scaune din lemn masiv, covor cafeniu, un

[8] *Entrez:* intraţi (în lb. franceză).

Birou de recepţie enorm şi sever. Biblioteca Muzeului Field nu e concepută să le placă puştilor de 5 ani. E o bibliotecă fără acces public, folosită de savanţi şi cercetători. Există rafturi de cărţi aliniate în încăpere, dar ele conţin în cea mai mare parte periodice de ştiinţă legate în piele, din epoca victoriană. Cartea pe care o caut se află, singură, într-o vitrină uriaşă din sticlă şi lemn de stejar din centrul camerei. Deschid încuietoarea cu agrafa de păr şi deschid uşa de sticlă. Pe bune, muzeul Field ar trebui să se ocupe mai serios de securitate. Nu mă simt prea rău că fac aşa ceva; în definitiv, chiar sunt bibliotecar, fac muncă de ghid la Newberry tot timpul. Mă duc în spatele recepţiei şi iau de acolo o bucată de pâslă şi două suporturi, pe care le aşez pe cea mai apropiată masă. Apoi închid şi ridic cu mare grijă cartea din vitrină, punând-o pe bucata de pâslă. Trag un scaun.

– Aici, stai pe ăsta ca să vezi mai bine. El se suie pe scaun, iar eu deschid cartea.

E *Păsări din America* de Audubon[9], ediţia de lux, folio dublu elefant[10], înaltă cât mine cel tânăr. Exemplarul acesta este cel mai bun existent şi mi-am petrecut multe după-amieze ploioase admirându-l. Îl deschid la prima planşă, iar Henry zâmbeşte şi se uită la mine.

– *„Cufundarul comun”,* citeşte el. Arată ca o raţă.

– Da, aşa e. Pariez că ghicesc care e pasărea ta preferată.

Scutură din cap şi zâmbeşte.

– Pe ce pariezi? îl întreb.

El priveşte în jos la tricoul cu T-Rex cu care e îmbrăcat şi dă din umeri. Cunosc sentimentul.

– Ce zici de asta: dacă ghicesc, primeşti un fursec, iar dacă nu ghiceşti, primeşti un fursec.

Cugetă la asta şi hotărăşte că e un pariu sigur. Deschid cartea la *Flamingo.* Henry râde.

– Am ghicit?

– Da!

E uşor să fii atoateştiutor când ai făcut deja toate astea.

---

[9] *Birds of America* de John James Audubon (1785–1851), naturalist şi pictor. Cartea reprezintă un catalog ilustrat manual şi cu descrieri ştiinţifice ale unor păsări de pe continentul nord-american.

[10] *Double Elephant Folio,* formatul celor mai mari cărţi şi tipărituri din secolul al 19-lea, aprox. 67,3 x 99 cm. La această scară s-au produs doar câteva lucrări, astfel încât, standardul a rămas sinonim cu capodopera lui Audubon.

– Bine, uite-ţi fursecul. Şi primesc şi eu unul fiindcă am avut dreptate. Dar trebuie să le păstrăm până terminăm cu cartea, nu vrem să umplem păsările albastre de firimituri, aşa-i?

– Aşa-i!

Îşi pune fursecul Oreo pe braţul scaunului şi o luăm iar de la început, dând încet paginile cu păsări care par cu mult mai reale decât cele adevărate din eprubetele de sticlă.

– Uite-l pe marele bâtlan albastru. Chiar că-i mare, mai mare decât un flamingo. Ai văzut vreodată un colibri?

– Am văzut azi câţiva!

– Aici, la muzeu?

– Îhî.

– Stai să vezi unul afară – sunt ca nişte elicoptere mici, dau din aripi atât de rapid, încât nu vezi decât o pată înceţoşată…

Întorsul paginilor pe rând e ca făcutul patului, o enormă întindere de hârtie se ridică încet şi coboară. Henry, atent la tot, aşteaptă de fiecare dată noua minune, scoate mici zgomote de plăcere la fiecare cocor canadian, lişiţă americană, pinguin uriaş, ciocănitoare neagră. Când ajungem la ultima planşa, *Presura de iarnă,* se apleacă şi atinge pagina, trecându-şi delicat degetul peste gravură. Mă uit la el, mă uit la carte, îmi amintesc, cartea aceasta, clipa aceasta, prima carte pe care am iubit-o vreodată, îmi amintesc cum mi-am dorit să mă cuibăresc în ea şi să dorm.

– Ai obosit?

– Îhî.

– Mergem?

– Bine.

Închid *Păsări din America,* o pun înapoi în casa ei de sticlă, o deschid la *Flamingo.* Închid vitrina, o încui. Henry sare de pe scaun şi îşi mănâncă fursecul. Duc pâsla de unde am luat-o şi împing scaunul sub birou. Henry stinge lumina şi ieşim din bibliotecă.

Umblăm de colo-colo, flecărind despre lucruri care zboară şi lucruri care se târăsc şi mâncându-ne fursecurile. Henry îmi povesteşte despre mama şi tata şi despre doamna Kim, care îl învaţă să facă lasagna, şi despre Brenda, de care uitasem, prietena cea mai bună pe când eram mic până ce familia ei s-a mutat în Tampa, Florida, peste vreo trei luni de acum înainte. Stăm în faţa Boşimanului, legendara gorilă cu spatele argintiu, care se încruntă la noi cu toată măreţia ei împăiată de pe micul postament de marmură aflat în holul de la primul etaj, când

Henry scoate un ţipăt şi se clatină pe picioare, întinzându-se spre mine, eu îl apuc, iar el dispare. Rămân cu tricoul gol şi cald în mâini. Suspin şi urc scările ca să mă uit singur o vreme la mumii. Tânărul meu sine e acasă acum, tocmai urcă în pat. Îmi amintesc, îmi amintesc. M-am trezit dimineaţă şi totul era un vis minunat. Mama a râs şi a spus că suna amuzant asta cu călătoria în timp şi că voia şi ea să încerce.

Aceea a fost prima dată.

Prima întâlnire, Doi

Vineri 23 septembrie 1977 (Henry are 36 de ani, Clare are 6 ani)

HENRY: Sunt în Pajişte, aştept. Stau puţin în afara zonei de pământ gol. Sunt despuiat, fiindcă hainele pe care mi le păstrează Clare într-o cutie sub o piatră nu sunt acolo; nici cutia nu e acolo, aşa că sunt recunoscător pentru faptul că e o după-amiază frumoasă, poate de început de septembrie, dintr-un an neidentificat. Mă pitulez în iarba înaltă. Reflectez. Faptul că nu e nicio cutie cu haine înseamnă că am ajuns într-un timp de dinainte să ne fi întâlnit Clare şi cu mine. Poate Clare nici nu s-a născut încă. S-a mai întâmplat şi înainte, şi e foarte dureros; îmi e dor de Clare şi îmi petrec timpul gol puşcă ascunzându-mă în Pajişte, neîndrăznind să mă arăt în preajma familiei lui Clare. Mă gândesc cu jind la merii de pe latura vestică a Pajiştii. În această perioadă a anului trebuie să aibă mere, mici, acre şi molfăite de căprioare, dar comestibile. Aud cum se trânteşte uşa cu plasă şi mă iţesc din iarbă. Un copil aleargă în dezordine şi, uitându-mă prin bătaia ierbii cum se apropie pe cărare, inima îmi tresaltă, şi Clare se năpusteşte în Pajişte.

E foarte tânără. Habar n-are de mine; e singură. E îmbrăcată tot cu uniforma de şcoală, pulover verde-vânător, bluză albă, ciorapi până la genunchi şi mocasini de piele, şi cară cu ea o pungă de cumpărături de la Marshall Field şi un prosop de plajă. Întinde prosopul pe pământ şi răstoarnă conţinutul pungii: toate uneltele de scris imaginabile. Vechi pixuri cu bilă, creioane scurte de la bibliotecă, creioane colorate, Magic Markere mirositoare, un stilou. Mai are şi o mulţime de obiecte de papetărie din biroul lui taică-său. Aranjează instrumentele de scris, aranjează dintr-o lovitură teancul de hârtii, apoi se apucă să încerce fiecare pix şi fiecare creion pe rând, trasând cu grijă linii şi spirale şi fredonându-şi în surdină. Ascult atent o vreme şi desluşesc în fredonatul ei tema muzicală din „The Dick Van Dyke Show”[11].

Ezit. Clare are un aer mulţumit, e absorbită de ceea ce face. Trebuie să aibă vreo şase ani; dacă e septembrie, probabil că tocmai a început clasa întâi. E evident că nu mă aşteaptă pe

[11] „The Dick Van Dyke Show”: sitcom cu Dick Van Dyke şi Mary Tyler Moore în rolurile principale, difuzat de postul TV american CBS în perioada 1961–1966.

mine, eu sunt un străin, şi sunt convins că primul lucru pe care îl înveţi în clasa întâi e să n-ai nimic de-a face cu străinii care apar în pielea goală în refugiul tău secret şi care te ştiu pe nume şi care îţi spun să nu le spui mamei şi tatei. Mă întreb dacă azi e ziua când ar trebui să ne întâlnim pentru prima dată sau e altă zi. Poate ar trebui să nu fac niciun zgomot şi ori o să plece Clare şi o să pot să mă duc să molfăi merele alea şi să fur nişte rufe de pe sfoară, ori o să mă întorc la programul meu regulat.

Tresar din reverie ca s-o văd pe Clare cum se uită ţintă în direcţia mea. Îmi dau seama, prea târziu, că fredonam şi eu cu ea.

– Cine-i acolo? sâsâie Clare.

Arată ca o gâscă supărată foc, numai gât şi picioare. Gândesc rapid.

– Salutare, pământeni, intonez binevoitor.

– Mark! Nimrod[12] ce eşti!

Clare se uită în jur după ceva cu care să arunce şi se hotărăşte la propriii ei pantofi, care au tocuri grele şi tăioase. Şi-i smulge din picioare şi chiar îi azvârle. Nu cred că mă vede prea bine, dar aruncă la nimereală şi unul dintre pantofi mă pocneşte în gură. Începe să-mi curgă sânge din buză.

– Te rog să nu faci asta.

N-am nimic cu care să-mi opresc sângerarea, aşa că îmi apăs gura cu mâna, iar vocea mi se aude înăbuşit. Mă doare falca.

– Cine e?

Acum Clare e speriată, ca şi mine, de altfel.

– Henry. Sunt Henry, Clare. Nu-ţi fac niciun rău şi aş vrea să nu mai arunci cu nimic în mine.

Clare se iţeşte în direcţia mea.

– Da-mi pantofii înapoi. Nu te cunosc. De ce te ascunzi?

Îi arunc pantofii înapoi. Ea îi culege şi rămâne în picioare ţinându-i ca pe nişte pistoale.

– Mă ascund fiindcă mi-am pierdut hainele şi mi-e jenă. Am bătut drum lung şi mi-e foame, nu cunosc pe nimeni, iar acum mai şi sângerez.

– De unde vii? De unde ştii cum mă cheamă?

Adevărul şi numai adevărul.

– Vin din viitor. Sunt un călător în timp. În viitor, noi doi

---

[12] Nimrod: personaj ficţional, supererou negativ robotic din universul benzilor desenate Marvel. Numele este preluat de la marele vânător Nimrod din Vechiul Testament.

suntem prieteni.

– Oamenii călătoresc în timp numai în filme.

– Asta vor ei să te facă să crezi.

– De ce?

– Dacă toţi ar călători în timp, ar deveni prea aglomerat. Ca atunci când te-ai dus s-o vezi pe bunica Abshire, de Crăciunul trecut, şi a trebuit să treci prin aeroportul O'Hare şi era foarte, foarte aglomerat. Noi, călătorii în timp, nu vrem ni se încurce treburile, aşa că păstrăm discreţia despre asta.

Clare rumegă informaţia preţ de un minut.

– Ieşi.

– Împrumută-mi prosopul tău de plajă.

Ea îl ridică, şi toate pixurile, creioanele şi hârtiile zboară de pe el. Îl aruncă în jos spre mine, iar eu îl apuc şi, stând în picioare cu spatele la ea, mi-l prind în jurul taliei. E de un roz strălucitor cu portocaliu, cu un model geometric ţipător. Exact genul de lucru pe care ai vrea să-l porţi când te întâlneşti pentru prima dată cu viitoarea ta soţie. Mă întorc şi intru în zona fără vegetaţie; mă aşez pe o piatră cu maximă demnitate. Clare stă cât mai departe de mine, dar fără să iasă din porţiunea de loc bătătorit. Încă mai strânge pantofii în mâini.

– Îţi curge sânge.

– Păi, da. Ai aruncat cu pantoful în mine.

– Ah.

Tăcere. Încerc să par inofensiv şi drăguţ. *Drăguţ* se profilează ameninţător în copilăria lui Clare, fiindcă atât de mulţi oameni nu sunt aşa.

– Râzi de mine.

– Niciodată n-aş râde de tine. De ce crezi că râd de tine?

Clare e o mare încăpăţânată.

– Nimeni nu călătoreşte în timp.

– Moş Crăciun călătoreşte în timp.

– Poftim?

– Serios. Cum crezi că reuşeşte să livreze toate cadourile alea într-o singură noapte? Pur şi simplu dă mereu ceasul înapoi cu câteva ore până termină de coborât pe toate coşurile.

– Moş Crăciun e fermecat. Tu nu eşti Moş Crăciun.

– Adică eu nu-s fermecat? Phii, Louise, eşti un client greu de mulţumit.

– Eu nu sunt Louise.

– Ştiu. Tu eşti Clare. Clare Anne Abshire, născută la 24 mai

1971. Părinţii tăi sunt Philip şi Lucille Abshire şi locuieşti cu ei, cu bunica, cu fratele tău, Mark, şi cu sora ta, Alicia, în căsoiul ăla de-acolo.

– Doar fiindcă ştii nişte lucruri nu înseamnă că eşti din viitor.

– Dacă mai stai pe-aici o vreme o să mă vezi cum dispar.

Simt că mă pot baza pe asta, deoarece Clare mi-a spus odată că acesta a fost lucrul cel mai impresionant la prima noastră întâlnire.

Tăcere. Clare îşi lasă greutatea pe celălalt picior şi alungă cu mâna un ţânţar.

– Îl cunoşti pe Moş Crăciun?

– Personal? Ăă, nu.

Mi s-a oprit sângerarea, dar cred că arăt groaznic.

– Hei, Clare, ai cumva un plasture? Sau ceva de mâncare. Mă cam ia cu foame când călătoresc în timp.

Ea stă pe gânduri. Se scotoceşte în buzunarul puloverului şi scoate un baton de ciocolată Hershey din care s-a muşcat o dată. Mi-l aruncă.

– Mulţumesc. Tare-mi plac astea.

Îl mănânc civilizat, dar rapid. Glicemia mea e scăzută. Pun învelitoarea în punga de cumpărături. Clare e încântată.

– Mănânci ca un câine.

– Ba nu! mă arăt profund ofensat. Am degetele mari opozabile, mulţumesc frumos!

– Ce sunt alea degete pozabile?

– Fă aşa.

Şi fac semnul „OK”. Clare face şi ea semnul „OK”.

– Degetele mari opozabile înseamnă să poţi să faci asta. Înseamnă să poţi să deschizi borcane şi să-ţi legi şireturile şi alte lucruri pe care animalele nu le pot face.

Pe Clare n-o satisface răspunsul.

– Sora Carmelita zice că animalele n-au suflet.

– Ba sigur că au. De unde i-a venit aşa idee?

– Ea zice că Papa zice aşa.

– Papa e un moş rău. Animalele au nişte suflete mai frumoase decât ale noastre. Ele nu mint niciodată şi nu se enervează pe nimeni.

– Se mănâncă între ele.

– Păi, trebuie să se mănânce. Nu se pot duce la Dairy Queen[13]

---

[13] Dairy Queen: unul dintre cele mai mari lanţuri de restaurante fast-food din lume.

să-şi ia un cornet mare de îngheţată de vanilie cu ciocolată, nu?

Pentru Clare, asta e cea mai bună mâncare din lume (în copilărie. La maturitate, mâncarea preferată a lui Clare e sushi, în special sushi de la restaurantul Katsu, de pe Peterson Avenue).

– Ar putea să mănânce iarbă.

– Şi noi am putea, dar n-o facem. Noi mâncăm hamburgeri.

Clare se aşază la marginea locului bătătorit.

– Etta zice să nu stau de vorbă cu străinii.

– E un sfat bun.

Tăcere.

– Când o să dispari?

– Când o să fiu pregătit pentru asta. Te-ai plictisit de mine?

Clare dă ochii peste cap.

– La ce lucrezi? o întreb.

– Caligrafie.

– Pot să văd şi eu?

Clare se scoală cu grijă şi adună câteva rechizite, fixându-mă între timp cu o privire încruntată. Mă aplec în faţă încetişor şi întind mâna de parcă aş avea de-a face cu un rottweiler, iar Clare îmi bagă iute sub ochi hârtiile şi se retrage. Mă uit la ele cu atenţie, deşi ce mi-a dat ea e doar un teanc de desene originale ale lui Bruce Rogers[14] pentru Centaur[15] sau pentru *Cartea de la Kells*[16] sau aşa ceva. Pe ele a scris de nenumărate ori, cu litere de tipar, din ce în ce mai mare, „Clare Anne Abshire”. Toate liniile lungi au cârlionţi spiralaţi şi în toate spaţiile închise din interiorul literelor sunt feţişoare zâmbăreţe. E tare frumos.

– Foarte drăguţ.

Clare e mulţumită, ca întotdeauna când primeşte omagii pentru lucrările ei.

– Aş putea să fac una şi pentru tine.

– Mi-ar plăcea. Dar n-am voie să iau nimic cu mine când călătoresc în timp, aşa că ai putea s-o păstrezi pentru mine ca să mă bucur de ea când sunt aici.

---

[14] Bruce Rogers (1870–1957): tipograf american, primul mare designer profesionist de cărţi.

[15] *The Centaur,* poem în proză de Maurice de Guérin; Bruce Rogers a creat un font special pentru a pagina această carte, font care a rămas cunoscut sub numele Centaur.

[16] *Book of Kells:* manuscris ilustrat realizat de călugări celţi în jurul anului 800 d.H., unul dintre cele mai bogat ornamentate manuscrise păstrate din evul mediu.

– De ce nu poţi să iei nimic?

– Păi, ia gândeşte-te. Dacă noi, călătorii în timp, am începe să mutăm diverse lucruri prin timp, nu după multă vreme ar fi mare dezordine în lume. Să zicem că aş duce cu mine nişte bani în trecut. Aş putea să caut toate numerele câştigătoare la loterie şi toate rezultatele la fotbal şi aş face o grămadă de bani. Nu pare prea corect, nu? Sau, dacă aş fi cu adevărat necinstit, aş putea să fur diverse lucruri şi să le aduc în viitor, unde nu m-ar putea depista nimeni.

– Ai putea fi pirat!

Clare pare atât de încântată de imaginea mea ca pirat, încât uită că sunt Străinul Periculos.

– Ai putea să îngropi banii şi să faci o hartă a comorii şi s-o dezgropi în viitor.

De fapt, cam pe asta ne-am fondat Clare şi cu mine stilul de viaţă rock-and-roll. La maturitate, Clare consideră chestia asta uşurel imorală, deşi ne dă un mic avantaj la bursa de valori.

– Grozavă idee. Dar ce-mi trebuie mie cu adevărat nu sunt banii, ci nişte haine.

Clare mă priveşte dubitativ.

– Tatăl tău n-are nimic de îmbrăcat care să nu-i mai trebuiască? Chiar şi o pereche de pantaloni, ar fi grozav. Adică îmi place prosopul ăsta, nu mă-nţelege greşit, doar că, de obicei, acolo de unde vin îmi place să port pantaloni.

Philip Abshire e puţintel mai scund decât mine şi cântăreşte cu aproape paisprezece kilograme mai mult. Pantalonii lui arată comic pe mine, dar îmi sunt comozi.

– Nu ştiu…

– Nu-i nimic, nu-i nevoie să te duci după ei chiar acum. Dar ar fi drăguţ să-mi aduci unii data viitoare când o să vin.

– Data viitoare?

Găsesc o bucată de hârtie nefolosită şi un creion. Scriu cu litere mari: JOI, 29 SEPTEMBRIE, 1977 DUPĂ CINĂ. Îi dau lui Clare hârtia, iar ea o ia cu precauţii. Mi se înceţoşează privirea. O aud pe Etta strigând-o pe Clare.

– E secret, Clare, da?

– De ce?

– Nu pot să-ţi zic. Trebuie să plec, acum. Mi-a părut bine de cunoştinţă. Ai grijă de tine.

Întind mâna, iar Clare, cu hotărâre, o apucă. Pe când dăm mâna, eu dispar.

Miercuri 9 februarie 2000 (Clare are 28 de ani, Henry are 36)

CLARE: E devreme, vreo şase dimineaţa, iar eu dorm somnul uşor şi plin de vise de la ora şase dimineaţa, când mă trezesc cu Henry trântit pe mine şi îmi dau seama că a fost altcândva. Practic, se materializează peste mine, eu ţip şi amândoi ne speriem în draci unul de altul, după care el începe să râdă şi se rostogoleşte de pe mine, mă rostogolesc şi eu, mă uit la el şi observ că gura îi sângerează abundent. Sar din pat să iau o lavetă. Henry încă mai zâmbeşte când mă întorc şi mă apuc să-i tamponez buza.

– Cum s-a întâmplat asta?

– Ai aruncat cu pantoful în mine.

Nu-mi amintesc să fi aruncat vreodată cu ceva în Henry.

– Ba nu.

– Ba da. Tocmai ne întâlniserăm pentru prima dată, şi cum ai dat cu ochii de mine ai zis „Ăsta-i bărbatul cu care o să mă mărit" şi mi-ai tras una. Mereu am spus că te pricepi la oameni.

Joi 29 septembrie 1977 (Clare are 6 ani, Henry are 35)

CLARE: Calendarul de pe biroul tatii arăta azi-dimineaţă aceeaşi zi cu cea pe care mi-a scris-o omul acela pe hârtie. Nell pregătea un ou moale pentru Alicia, iar Etta ţipa la Mark fiindcă nu şi-a făcut temele şi a jucat frisbee cu Steve. Am întrebat *Etta, pot să iau nişte haine din cufere,* adică din cuferele din pod, unde ne costumam noi în joacă, iar Etta m-a întrebat *La ce-ţi trebuie?* şi am răspuns *Vreau să mă joc cu Megan,* iar Etta s-a enervat şi a zis că *E ora de mers la şcoală şi ar putea să te preocupe jucatul după ce te întorci acasă.* Aşa că m-am dus la şcoală şi am făcut adunări şi gândaci de făină[17] şi limba engleză, iar după masa de prânz am făcut franceză, muzică şi religie. Toată ziua mi-am făcut griji cu pantalonii, fiindcă omul acela chiar părea să-şi dorească pantaloni. Când am ajuns acasă m-am dus iar s-o întreb pe Etta, dar era plecata în oraş, însă Nell m-a lăsat să ling aluatul de prăjitură de pe amândouă telurile, ceea ce Etta nu ne lasă să facem fiindcă *te faci roz.* Mama scria ceva şi am vrut să plec fără să mai întreb, dar ea m-a întrebat *Ce-i, puiule?* aşa că i-am spus şi ea mi-a zis că pot să caut prin sacii cu haine vechi şi

---

[17] În şcolile americane, este un proiect pentru orele de ştiinţe din clasele elementare: cum afectează textura suprafeţelor viteza de deplasare a gândacului de făină.

să iau ce doresc de acolo. Aşa că m-am dus la spălătorie şi m-am uitat prin sacii cu haine vechi şi am găsit trei perechi de pantaloni de-ai lui tati, dar una avea o gaură mare de la ţigară. Aşa că am luat două şi am găsit o cămaşă albă ca acelea pe care le poartă tati la serviciu şi o cravată cu peşti şi un pulover roşu. Şi halatul de baie galben pe care îl avea tati când eram eu mică şi care mirosea a tati. Am pus hainele într-o pungă şi punga în debaraua din vestibul. Când am ieşit din vestibul m-a văzut Mark şi m-a întrebat *Ce faci, ticăloaso?* Şi i-am răspuns *Nimic, ticălosule,* iar el m-a tras de păr şi l-am călcat zdravăn pe picior, şi după aia el a început să plângă şi s-a dus să mă spună. Aşa că am urcat la mine în cameră şi m-am jucat de-a televiziunea cu dl Urs şi cu Jane, e un joc în care Jane e star de cinema, iar dl Urs o întreabă cum e să fii star de cinema şi ea spune că de fapt îşi doreşte să fie medic veterinar, dar că e atât de frumuşică, încât trebuie să fie star de cinema, şi dl Urs spune că poate o să fie şi medic veterinar la bătrâneţe. Etta a bătut la uşă şi m-a întrebat *De ce-l calci pe Mark?* iar eu am răspuns *Fiindcă Mark m-a tras de păr fără motiv,* şi Etta a spus *Tare mă mai enervaţi voi doi* şi a plecat, aşa că nu s-a întâmplat nimic. Am luat cina doar cu Etta, fiindcă tata şi mama s-au dus la o petrecere. Am avut pui fript cu fasolică şi tort cu ciocolată, iar Mark a primit bucata cea mai mare, dar n-am zis nimic fiindcă eu am lins telurile. Şi după cină am întrebat-o pe Etta dacă pot să ies şi ea m-a întrebat dacă am teme de făcut şi i-am zis că *Ortografie şi să aduc frunze pentru ora de desen,* şi ea a zis *Bine, dar să vii în casă înainte să se întunece.* Aşa că am ieşit în grădină şi am strâns nişte frunze din copăcelul mamei, despre care mi-a zis ea mai târziu că e un ginkgo, şi nişte frunze de arţar şi de stejar. Pe urmă, când m-am dus la locul bătătorit, el nu venise încă şi mi-am zis *Ei, cred că a minţit când a zis că vine şi uite că nu voia aşa tare pantaloni.* Şi m-am gândit că poate Ruth avea dreptate, fiindcă îi povestisem despre acel om şi ea spusese că inventez, fiindcă în viaţa reală oamenii nu dispar, numai la televizor. Sau poate a fost un vis, ca atunci când a murit Buster şi am visat că era bine sănătos şi că era în cuşcă la el, dar m-am trezit şi nici urmă de Buster, şi mama mi-a zis că *Visurile sunt diferite de viaţa reală, dar şi ele sunt importante.* Şi se făcea frig şi m-am gândit că poate ar trebui să las punga acolo, că dacă vine omul poate să-şi ia pantalonii. Aşa că mă întorceam pe cărare când am auzit un zgomot şi cineva a zis *Au. La naiba, ce m-a durut.* Şi atunci m-am

speriat.

HENRY: M-am cam pocnit de piatră când am apărut şi mi-am julit genunchii. Mă aflu în locul bătătorit, iar soarele apune superb deasupra copacilor într-o spectaculoasă explozie de portocaliu şi roşu în stilul lui J.M.W. Turner[18]. Locul bătătorit e gol, cu excepţia unei pungi de cumpărături pline cu haine, şi deduc imediat că mi le-a lăsat Clare şi că probabil ziua aceasta vine la scurtă vreme după prima noastră întâlnire. Clare nu se vede pe nicăieri şi o strig cu voce joasă. Niciun răspuns. Scotocesc prin punga cu haine. Găsesc o pereche de pantaloni de stofă şi nişte pantaloni superbi din lână maro, o cravată hidoasă, plină de păstrăvi, un pulover de Harvard, o cămaşă albă din ţesătură oxford, murdară la guler şi pete de transpiraţie în zona subsuorilor, şi un splendid halat de baie din mătase, cu monograma lui Philip şi cu o ruptură mare la buzunar. Toate hainele astea îmi sunt prieteni vechi, cu excepţia cravatei, şi mă bucur să le văd. Mă înveşmântez cu pantalonii şi puloverul şi binecuvântez înţelepciunea şi bunul gust ale lui Clare, aparent ereditare. Mă simt grozav; exceptând lipsa pantofilor, sunt bine echipat pentru actuala mea localizare în spaţiu-timp.

– Mulţumesc, Clare, ai făcut o treabă bună, spun cu voce joasă.

Mă ia prin surprindere când apare la intrarea în locul bătătorit. Se înnoptează repede, iar Clare pare micuţă şi speriată în penumbră.

– Bună.

– Bună, Clare. Mulţumesc pentru haine. Sunt perfecte, o să-mi ţină de cald la noapte.

– Acuşi trebuie să intru în casă.

– Bine, fiindcă e aproape beznă. Ai şcoală mâine?

– Îhî.

– Ce dată e azi?

– Joi 29 septembrie 1977.

– Mi-ai fost de mare ajutor. Mulţumesc.

– Cum de nu ştii ce dată e?

– Păi, de-abia am ajuns. Acum câteva minute era luni 27 martie 2000. Era o dimineaţă ploioasă şi făceam pâine prăjită.

---

[18] Joseph Mallord William Turner (1775–1851): pictor peisagist britanic aparţinând curentului romantic, dar considerat şi unul dintre fondatorii impresionismului.

– Dar mi-ai scris-o.

Scoate o hârtie cu antetul biroului de avocatură al lui Philip şi mi-o arată. Păşesc spre ea şi iau hârtia, uitându-mă cu interes la data scrisă de mine cu majuscule îngrijite. Mă opresc şi şovăi în căutarea celui mai bun mod de a-i explica acelei copiliţe capriciile călătoriei în timp.

– Uite cum e. Ştii să foloseşti un casetofon cu înregistrare?

– Îhî.

– Bine. Deci pui caseta înăuntru şi ea se derulează de la început la sfârşit, da?

– Da…

– Aşa e şi viaţa. Te scoli dimineaţa, iei micul dejun, te speli pe dinţi şi te duci la şcoală, da? Nu te dai jos din pat şi te pomeneşti brusc la şcoală, luând masa cu Helen şi Ruth, şi pe urmă deodată eşti acasă îmbrăcându-te, aşa-i?

– Aşa-i, se hlizeşte Clare.

– Acuma, pentru mine e altfel. Fiindcă sunt un călător în timp, sar adesea dintr-un timp în altul. E ca şi cum dai drumul la casetă şi o asculţi o vreme, iar apoi spui Ah, vreau să ascult iar melodia aia, aşa că pui melodia şi pe urmă te întorci de unde ai plecat, dar ai derulat banda prea mult, aşa că mai dai înapoi, dar tot eşti prea în faţă. Înţelegi?

– Aproape.

– Ei, nu e cea mai grozavă analogie posibilă. În principiu, uneori mă rătăcesc în timp şi nu ştiu când sunt.

– Ce-i aia analogie?

– E atunci când încerci să explici ceva spunând că e precum altceva. De exemplu, acum mă simt ca peştele în apă în puloverul ăsta, tu eşti frumoasă ca o floare, iar Etta o să fie furioasă precum gogoaşa din poveste dacă nu intri în casă cât de curând.

– Ai de gând să dormi aici? Ai putea să vii la noi acasă, avem o cameră de oaspeţi.

– Vai, ce drăguţ din partea ta. Din păcate, n-am voie să-ţi cunosc familia mai devreme de 1991.

Clare e zăpăcită de-a binelea. În parte, cred, fiindcă nu-şi poate imagina date ulterioare anilor ’70. Îmi amintesc că şi eu aveam problema asta cu anii ’60 când eram de vârsta ei.

– De ce nu?

– Aşa sunt regulile. Oamenii care călătoresc în timp n-ar trebui să stea la discuţii cu oamenii normali al căror timp îl

vizitează, fiindcă asta ar putea să încurce lucrurile.

De fapt, nu cred chestia asta; lucrurile se întâmplă o dată şi bine. Nu sunt un partizan al teoriei universurilor paralele care derivă unele din altele.

– Dar tu stai de vorbă cu mine.

– Tu eşti deosebită. Eşti curajoasă şi isteaţă şi poţi să ţii un secret.

Clare se ruşinează.

– I-am spus lui Ruth, dar nu m-a crezut.

– Ah. Păi, nu-ţi face griji. Nici pe mine nu m-au crezut mulţi. Mai ales doctorii. Doctorii nu cred nimic dacă nu le poţi dovedi.

– Eu te cred.

Clare stă la vreun metru şi jumătate de mine. Feţişoara ei palidă reflectă ultimele raze portocalii dinspre apus. Are părul bine strâns în coadă de cal şi poartă blugi şi un pulover închis la culoare, având pe piept un desen cu zebre în plină alergare. Îşi ţine pumnii strânşi şi are un aer aprig şi hotărât. Fiica noastră, mă gândesc cu tristeţe, aşa ar fi arătat.

– Mulţumesc, Clare.

– Trebuie să intru în casă.

– Bună idee.

– Te mai întorci?

Îmi consult Lista, în memorie.

– O să mă întorc pe 16 octombrie. E într-o vineri. Vino aici imediat după şcoală. Adu şi jurnalul acela mic şi albastru pe care ţi l-a dat Megan de ziua ta, şi un pix albastru.

Repet data, uitându-mă la Clare ca să mă asigur că-şi va aminti.

– Au revoir, Clare.

– Au revoir…

– Henry.

– *Au revoir, Henry.*

Deja are un accent mai bun decât al meu. Se întoarce şi o ia la fugă pe cărare spre căminul ei luminat şi primitor, iar eu mă întorc către beznă şi pornesc să traversez la pas Pajiştea. Ceva mai târziu, mă descotorosesc de cravată aruncând-o într-o pubelă din spatele localului Dina’s Fish ’n Fry.

Lecţii de supravieţuire

Miercuri 7 iunie 1973 (Henry are 27 de ani şi 9 ani)

HENRY: Sunt vizavi de Institutul de Artă din Chicago, într-o zi însorită de iunie a anului 1973, în compania sinelui meu de nouă ani. El vine dinspre joia viitoare; eu am venit din 1990. Avem toată după-amiaza şi seara la dispoziţie ca să pierdem vremea aiurea, aşa că am venit la unul dintre cele mai mari muzee de artă din lume pentru o mică lecţie de şterpelit din buzunare.

– N-am putea doar să ne uităm la exponate? insistă Henry.

E neliniştit. N-a mai făcut asta niciodată.

– Nţ! Trebuie să înveţi asta. Cum o să supravieţuieşti dacă nu eşti în stare să furi nimic?

– Cerşind.

– Cu cerşitul merge greu şi te tot ridică poliţia. Ascultă la mine: când intrăm, vreau să te ţii departe de mine şi să te prefaci că nu ne cunoaştem. Dar să stai suficient de aproape ca să vezi ce fac. Dacă-ţi dau ceva, să nu-l scapi, să-l pui imediat în buzunar. În regulă?

– Cred că da. Putem să mergem să-l vedem pe Sfântul Gheorghe?

– Sigur.

Traversăm Michigan Avenue şi trecem printre studenţi şi casnice care se soresc pe treptele muzeului. În trecere, Henry mângâie unul dintre leii de bronz.

Îmi pare oarecum rău pentru toată treaba asta. Pe de o parte, îmi furnizez abilităţi de care am urgentă nevoie pentru a supravieţui. Printre lecţii din această serie se numără Furatul din Magazine, Caftul, Folosirea Şperaclului, Urcatul în Copaci, Şofatul, Spargerile, Săritul în Tomberoane şi Folosirea Lucrurilor Trăsnite precum Jaluzelele şi Capacele de Pubele drept Arme. Pe de altă parte, îmi corup bietul sine nevinovat. Suspin. Cineva trebuie s-o facă şi pe asta.

E zi de intrare liberă, aşa că locul e ticsit de lume. Stăm la coadă la intrare, urcând încet grandioasa scară centrală. Intrăm în Galeriile Europene şi ne croim drum înapoi dinspre olandezii secolului al şaptesprezecelea către spaniolii secolului al cincisprezecelea. Sfântul Gheorghe stă, ca de obicei, în echilibru, gata să-şi străpungă balaurul cu lancea lui subţire, pe când prinţesa înveşmântată în roz şi verde aşteaptă sfielnic într-un

plan secund. Eu şi sinele meu îl iubim din toată inima pe balaurul cu burtă galbenă, şi ne simţim mereu uşuraţi când vedem că încă n-a sosit clipa pieirii sale.

Eu şi Henry stăm câteva minute în faţa picturii lui Bernardo Martorell, apoi el se întoarce către mine. În acest moment suntem singuri în toată galeria.

– Nu-i aşa de greu, îi spun. Fii atent. Uită-te după cineva neatent. Dă-ţi seama unde îşi ţine portofelul. Cei mai mulţi bărbaţi şi-l ţin fie în buzunarul de la spate, fie în cel din interiorul hainei. La femei, te interesează poşeta şi te apropii din spate. Dacă eşti pe stradă poţi pur şi simplu să înşfaci poşeta cu totul, dar după asta trebuie să fii sigur că eşti în stare să alergi mai repede decât oricine s-ar apuca să te fugărească. E mult mai paşnic dacă poţi să iei portofelul fără să bage cineva de seamă.

– Am văzut într-un film cum exersau cu un costum cu clopoţei, şi dacă tipul mişca costumul când lua portofelul, sunau clopoţeii.

– Mda, îmi amintesc de filmul ăsta. Poţi să încerci asta acasă. Acum urmează-mă.

Îl conduc pe Henry de la secolul al cincisprezecelea către secolul al nouăsprezecelea; ajungem pe neaşteptate în mijlocul impresionismului francez. Institutul de Artă e faimos pentru colecţia sa de artă impresionistă. Pe mine mă lasă rece, dar, ca de obicei, încăperile acestea sunt ticsite de lume care-şi lungeşte gâtul să prindă o frântura din *La Grande Jatte*[19] sau din vreo căpiţa de fân de Monet. Henry nu ajunge să vadă peste capetele adulţilor, aşa că picturile sunt o cauză pierdută, dar oricum e prea surescitat ca să se uite la ele. Scrutez încăperea. O femeie se apleacă spre puştiul ei de un an sau doi, care ţipă şi se contorsionează. O fi venit ora de somn. Dau din cap către Henry şi o pornesc într-acolo. Geanta ei are o închizătoare simplă şi e aruncată neglijent peste umăr, de-a lungul spatelui. Toată atenţia femeii e concentrată în încercarea de a opri scâncetele ascuţite ale copilului ei. Sunt în dreptul picturii *La Moulin Rouge,* de Toulouse-Lautrec. Mă prefac că merg cu ochii la tablou şi mă izbesc de ea, îmbrâncind-o în faţă, o apuc de braţ şi îi spun:

– Îmi pare foarte rău, iertaţi-mă, nu eram atent, aţi păţit ceva? E atât de aglomerat aici…

Mâna mea e în geanta ei, ea e agitată, are ochi întunecaţi şi păr lung, sâni mari, încă mai încearcă să scape de kilogramele

---

[19] *O după amiază de sâmbătă pe insula La Grande Jatte,* pictură în ulei de Georges Seurat.

puse pe când era însărcinată. Îi prind privirea pe când îi găjbesc portofelul, încă scuzându-mă, portofelul o ia în sus pe mâneca hainei mele, o cântăresc din priviri şi-i zâmbesc, mă dau înapoi, mă întorc, merg, privesc peste umăr. Ea şi-a luat copilul în braţe şi mă priveşte la rându-i, cu un vag aer de femeie părăsită. Zâmbesc şi merg în continuare. Henry mă urmează şi coborâm scările către Junior Museum. Ne întâlnim în dreptul toaletelor pentru bărbaţi.

– Ciudat a fost, spune Henry. De ce s-a uitat aşa la tine?

– E singură, eufemizez eu. Poate soţul ei nu prea stă pe-acasă.

Ne înghesuim într-o cabină şi deschid portofelul. O cheamă Denise Radke. Locuieşte în Villa Park, Illinois. E angajată a muzeului şi absolventă a Universităţii Roosevelt. Are douăzeci şi doi de dolari bani gheaţă plus ceva mărunţiş. Îi arăt toate astea lui Henry, în tăcere, le pun la loc în portofel aşa cum erau şi îi dau lui Henry portofelul. Ieşim din cabină şi din toaleta bărbaţilor, luând-o înapoi spre intrarea în muzeu.

– Dă-i ăsta paznicului. Spune-i că l-ai găsit pe jos.

– De ce?

– N-avem nevoie de el. Îţi făceam doar o demonstraţie.

Henry o ia la fugă spre paznic, o negresă în vârstă, care-i zâmbeşte şi mai că-l ia în braţe. Henry se întoarce la pas şi plecăm de acolo cu mine în frunte şi cu el la vreo trei metri în urmă, luând-o pe holul lung şi întunecat, care va găzdui cândva Artele Decorative şi va duce la viitoarea aripă Rice a muzeului – la care nici nu visează nimeni deocamdată – dar care până una-alta e plin de postere. Mă uit după vreo pradă uşoară, şi chiar în faţa mea se află ilustrarea perfectă a visului unui hoţ de buzunare. Scund, corpolent, ars de soare, arată de parcă ar fi plecat de la Wrigley Field[20] pe un drum greşit, cu şapca lui de baseball, cu pantalonii de poliester şi cămaşa bleu-deschis cu mâneci scurte şi colţurile gulerului prinse cu nasturi. Îi ţine o prelegere despre Vincent van Gogh iubitei sale sfioase.

– Aşa că şi-a tăiat urechea şi i-a dat-o prietenei lui… Ei, cum ţi-ar plăcea aşa cadou, ha? O ureche! Ha! Aşa că l-au băgat la balamuc…

Cu individul ăsta n-am niciun scrupul. Râde de parcă ar zbiera un măgar, se plimbă tacticos, fără nicio grijă, cu portofelul în

---

[20] Wrigley Field: stadion din Chicago, construit în 1914 pentru echipa de baseball a oraşului.

buzunarul stâng de la spate. Are ditamai burta, popou mai deloc, iar portofelul lui parcă se roagă de mine să-l iau. Merg agale în spatele lor. Henry vede bine cum îmi vâr cu dexteritate degetul mare şi arătătorul în buzunarul ţintei şi eliberez portofelul. Rămân mai în urmă, ei merg mai departe, îi pasez portofelul lui Henry, care îl îndeasă undeva în pantaloni, şi o iau înainte.

Îi mai arăt lui Henry şi alte tehnici: cum se ia un portofel din buzunarul interior de la pieptul unei haine, cum să nu-ţi fie văzută mâna când o bagi în poşeta unei femei, şase feluri diferite de a distrage atenţia cuiva pe când îi iei portofelul, cum să iei portofelul dintr-un rucsac purtat în spate şi cum să faci pe cineva să-ţi dezvăluie din greşeală unde-şi ţine banii. Henry e mult mai relaxat acum, ba chiar începe să-i placă.

– Bine, acum încearcă tu, îi zic într-un final.

El înţepeneşte pe loc.

– Nu pot.

– Ba sigur că poţi. Uită-te în jur. Găseşte pe cineva.

Suntem în Sala stampelor japoneze. E plin de doamne în vârstă.

– Nu aici.

– Bine, unde?

El stă pe gânduri câteva clipe.

– La restaurant?

Ne ducem în tăcere la restaurant. Îmi amintesc toate astea de parcă ar fi fost ieri. Eram îngrozit. Arunc o privire spre sinele meu şi, în mod cert, faţa lui e albă de spaimă. Zâmbesc, fiindcă ştiu ce urmează. Ne aşezăm la coadă la intrarea în restaurant. Henry priveşte în jur, chibzuind.

În faţa noastră la coadă e un bărbat între două vârste, foarte înalt, îmbrăcat într-un costum maro subţire, cu o croială superbă; e imposibil de văzut unde îşi ţine portofelul. Henry se apropie de el, ţinând în mâna întinsă unul dintre portofelele pe care le-am şterpelit mai devreme.

– Domnule? E al dumneavoastră? întreabă el cu voce joasă. Era pe podea.

– Ha? A, ăă, nu, spune bărbatul pipăindu-şi buzunarul de la spate al pantalonilor şi găsindu-şi portofelul în siguranţă.

Se apleacă spre Henry ca să-l audă mai bine, îi ia portofelul şi îl deschide.

– Hm, măi-măi, ar trebui să-l dai paznicilor, hm, sunt mulţi bani aici, da.

Vorbind, se uită la Henry prin lentilele groase ale ochelarilor săi, iar Henry se întinde pe sub haina lui şi îi fură portofelul. Având în vedere că Henry poartă un tricou cu mâneci scurte, mă apropii din spate, iar el îmi pasează portofelul. Omul în costum maro arată cu degetul spre scări, explicându-i lui Henry cum să predea portofelul. Henry o ia din loc în direcţia indicată, iar eu îl urmez, trec în faţă şi îl conduc prin muzeu către ieşire, afară, pe lângă paznici, până în Michigan Avenue, iar apoi spre sud, până ajungem, cu nişte rânjete drăceşti pe feţe, la Cafeneaua Artiştilor, unde ne luăm milkshake-uri şi cartofi prăjiţi, plătind cu banii obţinuţi pe căi necurate. După aceea aruncăm toate portofelele, minus banii, într-o cutie poştală, şi închiriez o cameră la Palmer House[21].

– Deci? îl întreb, stând pe marginea căzii şi privindu-l cum se spală pe dinţi.

– ’eci ce? face Henry cu gura plină de pastă de dinţi.

– Ce zici de asta?

El scuipă.

– De ce anume?

– Şterpelitul din buzunare.

Mă priveşte în oglindă.

– E bine.

Se întoarce şi se uită drept la mine.

– Am făcut-o! – şi rânjeşte cu gura până la urechi.

– Ai fost genial!

– Mda! (Rânjetul începe să-i dispară.) Henry, nu-mi place să călătoresc în timp de unul singur. E mai bine cu tine. N-ai putea să vii mereu cu mine?

Stă cu spatele la mine şi ne privim reciproc în oglindă. Bietul meu sine – la vârsta aia, spinarea mea e îngustă, iar omoplaţii îmi ies prin piele ca nişte aripi incipiente. Se întoarce spre mine, aşteptând un răspuns, şi ştiu ce trebuie să-i spun – să-mi spun. Mă întind şi îl răsucesc cu blândeţe, aducându-l lângă mine; stăm unul lângă altul, cu capetele la acelaşi nivel, uitându-ne în oglindă,

– Uite.

Ne studiem imaginile îngemănate în decoraţiunile aurite ale băii Palmer House. Avem acelaşi păr castaniu-închis, aceiaşi ochi migdalaţi şi întunecaţi, cu cearcăne de oboseală identice, aceeaşi formă a urechilor. Eu sunt mai înalt şi mai musculos şi

[21] Palmer House: hotel de lux din Chicago, din reţeaua Hilton.

mă rad. El e subţirel şi deşirat, numai oase. Ridic mâna şi îmi dau la o parte şuviţele de păr, arătându-i cicatricea de la accident. Involuntar, el îmi imită gestul, atingându-şi cicatricea de pe propria-i frunte.

– E exact ca a mea, spune uimit sinele meu. Cum ai căpătat-o?

– La fel ca tine. E aceeaşi. Noi doi suntem acelaşi.

E un moment translucid. N-am înţeles la început, apoi mi-am dat seama, pur şi simplu. Sunt martorul întâmplării. Îmi doresc să fiu în pielea amândurora în acelaşi timp, să simt din nou ceea ce am simţit când îmi pierdeam contururile sinelui, când am văzut pentru prima dată amestecându-se viitorul şi prezentul. Dar sunt deja prea deprins cu asta, astfel că nu mă pot integra, rămân pe dinafară amintindu-mi minunea de a avea nouă ani şi de a afla pe neaşteptate, de a şti, că prietenul meu, ghidul meu, fratele meu sunt *eu.* Eu şi numai eu. Solitudinea pe care o implică.

– Tu eşti eu.

– Mai înaintat în vârstă.

– Dar… cum e cu ceilalţi?

– Ceilalţi călători în timp?

El aprobă dând din cap.

– Nu cred că mai sunt şi alţii. Adică eu unul n-am întâlnit alţii.

În colţul ochiului său stâng se adună o lacrimă. În copilărie, îmi imaginam o întreagă asociaţie a călătorilor în timp, al cărei emisar era Henry, învăţătorul meu, trimis să mă pregătească pentru o eventuală intrare în această amplă tovărăşie. Încă mă mai simt ca un naufragiat, ca ultimul membru al unei specii cândva numeroase. Era de parcă Robinson Crusoe ar fi descoperit urma de pas de pe plajă, iar apoi şi-ar fi dat seama că era a lui. Sinele meu, mic ca o frunzuliţă şi subţire ca apa, începe să plângă. Îl îmbrăţişez, mă îmbrăţişez, vreme îndelungată.

Mai târziu, comandăm prin room service ciocolată caldă şi ne uităm la Johnny Carson[22]. Henry adoarme cu lumina aprinsă. La finalul showului, mă uit spre el şi nu-l mai văd, a dispărut, s-a întors în camera mea de odinioară din apartamentul tatălui meu, a rămas acolo în picioare, năuc de somn, lângă vechiul meu pat, şi în cele din urmă s-a prăbuşit recunoscător în aşternut. Închid televizorul şi sting veioza de lângă pat. Zgomotele străzii din 1973 se scurg înăuntru prin fereastra deschisă. Vreau acasă. Mă

[22] John William „Johnny” Carson (1925–2005): actor şi scriitor american, gazdă a celebrului The Tonight Show între 1962 şi 1992.

întind pe patul tare de hotel, mâhnit şi singur. Şi încă nu pot pricepe.

Duminică 10 decembrie 1978 (Henry are 15 şi 15 ani)

HENRY: Mă aflu la mine în dormitor, cu sinele meu. El vine din martie viitor. Facem ce facem adesea când avem parte de puţină intimitate, când afară e frig.

Când amândoi am trecut de pubertate, dar încă n-am ajuns în preajma unor fete adevărate. Cred că cei mai mulţi oameni fac asta, dacă beneficiază de ocaziile pe care le avem noi. Nu vreau să zic că aş fi homo sau mai ştiu eu ce.

Dimineaţa de duminică e pe sfârşite. Aud clopotele de la St. Joe. Aseară, tata a venit târziu acasă; cred că s-o fi oprit la Trezorerie după concert; era atât de beat, încât a căzut pe scări şi a trebuit să-l car până în apartament şi să-l întind în pat. Acum tuşeşte şi îl aud zăngănind lucruri prin bucătărie.

Sinele meu pare tulburat de ceva; se tot uită ţintă la podea.

– Ce-i? îl întreb.

– Nimic, răspunde.

Mă ridic şi verific dacă e încuiată uşa.

– *Nu,* spune el, părând a face un efort uriaş ca să vorbească.

– Haide, zic.

Aud paşii grei ai tatei chiar în faţa uşii.

– Henry? întreabă.

Mânerul sferic al uşii se răsuceşte încet, eu îmi dau seama brusc că din greşeală am *descuiat* uşa, Henry se năpusteşte la ea, dar e prea târziu: tata bagă capul înăuntru, şi iată-ne *in flagrante delicto.*

– Ah, spune el, cu ochii căscaţi şi cu un aer de complet dezgust. Isuse, Henry.

Închide uşa şi îl aud întorcându-se în camera lui. În timp ce trag pe mine o pereche de blugi şi un tricou, îi arunc sinelui meu o privire plină de reproş. Pornesc pe hol către camera lui tata. Uşa lui e închisă. Bat. Niciun răspuns. Aştept.

– Tată?

Tăcere. Deschid şi rămân în pragul uşii.

– Tată?

Şade pe pat, cu spatele la mine. Nu se mişcă, iar eu rămân acolo o vreme şi nu-mi vine să intru. Până la urmă, închid uşa şi mă întorc la mine în cameră.

– A fost numai şi numai vina ta, îi spun cu severitate sinelui

meu.

Şade pe scaun, îmbrăcat în blugi, cu capul în mâini.

– Ştiai, *ştiai* c-o să se-ntâmple aşa şi n-ai zis nimic. Unde-ţi e instinctul de conservare? Ce *dracului* e cu tine? La ce bun să ştii viitorul dacă nu te poţi proteja măcar de scenele umilitoare…

– Mai taci, croncăne Henry. Taci din gură.

– Ba *nu* tac din gură, spun cu vocea în crescendo. Păi, tot ce trebuia să faci era să spui…

– Ascultă. (Priveşte în sus la mine cu resemnare.) A fost ca… a fost ca în ziua aia la patinoar.

– Ah, rahat.

Cu câţiva ani în urmă, văzusem o fată lovită în cap cu un puc la Indian Head Park. Fusese îngrozitor. Mai târziu am aflat că a murit la spital. Pe urmă am început să tot călătoresc în timp către acea zi, iar şi iar, şi voiam s-o avertizez pe mama ei, dar *nu puteam.* Parcă eram spectator la un film. Parcă eram o fantomă, îmi venea să strig, *Nu, ia-o acasă, n-o lăsa lângă gheaţă, ia-o de acolo, o să fie lovită, o să moară,* şi îmi dădeam seama că toate acele cuvinte erau doar în capul meu şi că totul avea să se întâmple cum se întâmplase şi înainte.

– Vorbeşti despre schimbarea viitorului, spune Henry, dar pentru mine ăsta e trecutul, şi din câte văd eu nu pot să fac nimic ca să-l schimb. Adică am încercat, şi încercarea mea a făcut să se întâmple. Dacă n-aş fi zis nimic, nu te-ai fi ridicat…

– Atunci, de ce-ai zis?

– Aşa. O s-o faci, stai să vezi. (Dă din umeri.) E ca şi cu mama. Accidentul. *Immer wieder.*

Se repetă mereu, se repetă identic.

– Liberul arbitru?

El se scoală, se duce la fereastră şi se uită la grădina din spate a lui Tatinger.

– Tocmai vorbeam despre asta cu un sine din 1992. A zis ceva interesant: a zis că după părerea lui există liber arbitru doar când eşti în timpul tău, în prezent. Că în trecut nu putem face decât tot ce-am făcut deja şi nu putem să fim acolo decât dacă am mai fost acolo.

– Dar, oricând aş fi, acela e prezentul meu. N-ar trebui să pot decide…

– Nu. Se pare că nu.

– Dar despre viitor ce-a zis?

– Păi, ia gândeşte-te. Te duci în viitor, faci ceva, te întorci în

prezent. Şi lucrul pe care l-ai făcut devine parte din trecutul tău. Aşa că, probabil, nici pe ăsta nu-l mai poţi evita.

Simt o stranie combinaţie de libertate şi disperare. Transpir. El deschide fereastra şi aerul rece năvăleşte înăuntru.

– Dar, atunci, nu sunt responsabil pentru nimic din ceea ce fac când nu sunt în prezent.

El zâmbeşte.

– Slavă domnului.

– Şi totul s-a întâmplat deja.

– Cu siguranţă aşa pare.

Îşi trece mâna peste faţă şi-mi dau seama că ar avea nevoie să se radă.

– Dar spunea că trebuie *să te porţi* ca şi când ai avea liber arbitru, ca şi când ai fi responsabil pentru ceea ce faci.

– De ce? Ce mai contează?

– Se pare că dacă nu te porţi aşa se întâmplă lucruri rele. E deprimant.

– El ştia asta din experienţa personală?

– Da.

– Şi ce se mai întâmplă de-acum?

– Tata o să te ignore timp de trei săptămâni. Cât despre asta... – îşi flutură mâna în direcţia patului – va trebui să nu ne mai întâlnim aşa.

Oftez.

– Bine, nicio problemă. Altceva?

– Vivian Teska.

Vivian e o fată de la cursul de geometrie, la care tânjesc eu. Nu i-am spus-o niciodată.

– Mâine, după oră, du-te la ea şi cere-i o întâlnire.

– Nici măcar n-o cunosc.

– Ai încredere în mine.

Îmi zâmbeşte de sus, cu un aer atoateştiutor, care mă face să mă întreb cum naiba să am încredere în el, dar îmi doresc să am încredere.

– Bine, îi zic.

– Trebuie să plec. Bani, te rog.

Cu inima strânsă, îi dau douăzeci de dolari.

– Mai mult.

Îi mai dau douăzeci.

– Asta-i tot ce am.

– Bine.

Se îmbracă, trăgând nişte haine dintr-o rezervă de lucruri de care nu mă sinchisesc dacă nu le mai văd vreodată.

– Dar o haină n-ai?

Îi dau un pulover de schi cu model peruan pe care l-am urât dintotdeauna. El se strâmbă, dar îl îmbracă. Ne ducem la uşa din spate a apartamentului. Clopotele bisericii anunţă prânzul.

– Pa, zice sinele meu.

– Noroc, îi răspund, în mod straniu emoţionat să mă văd pierzându-mă în necunoscut, în oraşul Chicago, într-o dimineaţă rece de duminică în care nu e locul meu.

El tropăie în jos pe treptele de lemn, eu mă întorc în apartamentul tăcut.

Miercuri 17 noiembrie/marţi 28 septembrie 1982 (Henry are 19 ani)

HENRY: Stau pe bancheta din spate a unei maşini de poliţie în oraşul Zion, Illinois. Port cătuşe la mâini, şi cam atât. Interiorul acestei maşini miroase a ţigări, piele, sudoare şi mai e un miros pe care nu-l pot identifica şi care pare să persiste numai în maşinile de poliţie. O fi mirosul de ciudăţenie a naturii dată în vileag. Ochiul stâng mi se închide de tare ce se umflă şi toată partea din faţă a corpului meu e plină de vânătăi, tăieturi şi noroi de când ăl mai zdrahon dintre cei doi poliţişti m-a placat pe o parcelă de pământ gol acoperit cu cioburi. Lângă maşină, poliţiştii stau de vorbă cu vecinii, dintre care cel puţin unul e clar că m-a văzut încercând să intru prin efracţie în casa victoriană alb cu galben în faţa căreia ne aflăm acum. Nu ştiu în ce timp sunt. Am venit aici de vreo oră şi-am încurcat-o rău de tot. Sunt hămesit. Sunt obosit mort. Ar trebui să fiu la seminarul despre Shakespeare al dr. Quarrie, dar cu siguranţă am reuşit să-l ratez. Păcat. Studiam *Visul unei nopţi de vară.*

Partea bună cu maşina asta de poliţie e că în ea este cald şi că nu mă aflu în Chicago. Poliţiştii din Chicago mă urăsc fiindcă tot dispar din arest, iar ei nu reuşesc să-şi dea seama cum se întâmplă asta. De asemenea, refuz să stau de vorbă cu ei, aşa că nici până azi n-au aflat cine sunt sau unde locuiesc. În ziua când vor afla, m-am ars, fiindcă pe numele meu există câteva mandate de arestare pentru spargeri, furt din magazine, opunere la arest, evadare din arest, încălcare a proprietăţii, expunere indecentă, jaf, *und so weiter*[23]. De aici s-ar putea deduce că sunt

[23] *Und so weiter:* şi aşa mai departe (în lb. germană).

un infractor tare tâmpit, dar de fapt problema principală este că nu-i deloc uşor să treci neobservat când eşti în pielea goală. Furişarea şi viteza sunt atuurile mele principale, aşa că, atunci când încerc să şterpelesc ceva dintr-o locuinţă în plină zi, gol-puşcă, se întâmplă să nu meargă uneori. M-au arestat de câteva ori, dar până acum am reuşit să dispar de fiecare dată înainte să-mi ia amprentele ori să mă fotografieze.

Vecinii se tot holbează la mine prin geamurile maşinii de poliţie. Nu-mi pasă. Nu-mi pasă. Durează mult. Futu-i, urăsc chestia asta. Mă las pe spate şi închid ochii.

Se deschide o portieră. Aer rece – imediat mi se deschid ochii; o clipă, întrezăresc grilajul de metal care separă partea din faţă a maşinii de cea din spate, banchetele de vinil crăpat, mâinile mele în cătuşe, pielea de găină de pe picioarele mele, cerul senin, vizibil prin parbriz, chipiul cu cozoroc negru de pe bord, clipboardul din mâna poliţistului, faţa lui roşie, cu sprâncene stufoase, grizonante şi cu guşi ca nişte draperii – totul e un licăr iridescent, colorat ca aripile de fluturi, iar poliţistul spune „Hei, are un fel de criză de nervi” – îmi clănţăne dinţii, maşina de poliţie dispare din faţa ochilor mei şi mă pomenesc întins pe spate în propria mea curte. Da. Da! Îmi umplu plămânii cu dulcele aer al nopţii de septembrie. Mă scol în şezut şi-mi frec încheieturile, pe care încă se mai văd urmele cătuşelor.

Nu mă pot opri din râs. Iar am evadat! Houdini[24], Prospero[25], fiţi atenţi la mine! Căci şi eu sunt magician.

Senzaţia de greaţă mă copleşeşte şi vomit fiere pe crizantemele lui Kimy.

Sâmbătă 14 mai 1983 (Clare are aproape 12 ani)

CLARE: E ziua de naştere a lui Mary Christina Heppworth şi toate fetele din clasa a cincea de la St. Basil rămân să doarmă la ea acasă. La cină avem pizza, Coca Cola şi salată de fructe, iar doamna Heppworth a făcut un tort mare în formă de cap de unicorn, pe care scrie cu glazură roşie *La Mulţi Ani, Mary Christina!* Îi cântăm „Mulţi ani trăiască” şi Mary Christina stinge dintr-o suflare toate cele douăsprezece lumânări. Cred că ştiu ce dorinţă şi-a pus; cred că şi-a dorit să nu mai crească în înălţime.

---

[24] Harry Houdini (1874–1926), unul dintre cei mai mari magicieni, escapologi şi cascadori din lume.

[25] Personaj din piesa *Furtuna,* de W. Shakespeare, care, exilat pe nedrept, ajunge pe o insulă unde învaţă arta vrăjitoriei.

Eu cel puţin asta mi-aş dori dacă aş fi în locul ei. Mary Christina e cea mai înaltă din clasa noastră. Are 1,75 m. Mama ei e ceva mai scundă decât ea, dar taică-său e înalt de-adevăratelea. Helen a întrebat-o odată pe Mary Christina cât are taică-său şi ea i-a spus că are doi metri. Ea e singura lor fată şi toţi fraţii ei sunt mai în vârstă decât ea, se rad deja şi sunt şi ei foarte înalţi. Ne ignoră cu obstinaţie pe noi, fetele, şi sunt ocupaţi să mănânce cât mai mult din tort, iar Patty şi Ruth chicotesc întruna ori de câte ori ei se apropie. E atât de jenant! Mary Christina îşi desface cadourile. I-am luat un pulover verde exact ca acela al meu albastru cu guler croşetat, de la Laura Ashley, care i-a plăcut ei. După cină vedem *The Parent Trap* la video, iar familia Heppworth stă cu noi şi ne supraveghează până ne schimbăm toate în pijamale, pe rând, în baia de la etaj şi ne îngrămădim în camera lui Mary Christina, decorată toată în roz, inclusiv covorul care acoperă toată podeaua. Ai impresia că părinţii lui Mary Christina s-au bucurat foarte tare să aibă în fine şi o fată, după atâţia băieţi. Ne-am adus toate saci de dormit, dar îi facem morman lângă un perete şi ne aşezăm pe patul lui Mary Christina şi pe jos. Nancy are o sticlă de rachiu de mentă şi bem toate câte puţin. Are un gust groaznic, îl simt în piept ca pe Vicks Vaporub[26]. Jucăm Adevăr sau Provocare. Ruth o provoacă pe Wendy să alerge pe hol fără bluză pe ea. Wendy o întreabă pe Francie ce măsură poartă la sutien sora ei de şaptesprezece ani, Wendy. (Răspuns: 38D[27].) Francie o întreabă pe Gayle ce făcea cu Michael Plattner la Dairy Queen sâmbăta trecută. (Răspuns: mânca îngheţată. Îhî, sigur.) După o vreme ne plictisim de Adevăr sau Provocare, mai ales fiindcă e greu să te gândeşti la provocări ca lumea pe care să le îndeplinească oricare dintre noi şi pentru că ştim toate cam tot ce e de ştiut despre fiecare dintre noi, de vreme ce mergem împreună la şcoală încă de la grădiniţă. Mary Christina spune:

– Hai să facem spiritism cu tabla Ouija[28].

---

[26] Vicks Vaporub: cremă mentolată produsă de firma Vicks, care se aplică pe piept sau se topeşte şi se inhalează pentru uşurarea respiraţiei în viroze.

[27] Măsura 38D din sistemul american echivalează cu 85DD în sistemul internaţional.

[28] Tabla Ouija, folosită în spiritism, este o placă pe care sunt desenate litere sau semne; se presupune că o plăcuţă de spiritism, pe care mâna se odihneşte lejer, se va mişca pe această tablă sub influenţa spiritelor, răspunzând întrebărilor care li se pun acestora.

Suntem de acord toate, fiindcă e petrecerea ei, iar tabla Ouija e ca lumea. Ea scoate tabla din şifonier. Cutia e crăpată toată, iar micului semn de plastic care arată literele îi lipseşte ferestruica. Henry mi-a spus odată că s-a dus la o şedinţă de spiritism şi că femeii care era medium i s-a rupt apendicele în mijlocul şedinţei şi au fost nevoiţi să cheme salvarea. Placa e mare cât să o manevreze doar doi oameni concomitent, aşa că primele sunt Mary Christina şi Helen. Regula spune că trebuie să pui întrebarea cu voce tare, altfel n-o să meargă. Fiecare dintre ele îşi pune degetele pe semnul de plastic. Helen se uită la Mary Christina, care ezită, iar Nancy spune:

– Întreabă de Bobby.

Aşa că Mary Christina întreabă:

– Îi place de mine lui Bobby Duxler?

Toată lumea chicoteşte. Răspunsul e nu, dar tabla Ouija spune *da,* după ce Helen o îmboldeşte niţel. Mary Christina zâmbeşte atât de larg, încât îi văd protezele, şi cea de sus, şi cea de jos. Helen întreabă dacă o place vreun băiat. Placa Ouija descrie câteva cercuri, apoi se opreşte la D, A, V.

– David Hanley? întreabă Patty.

Toată lumea râde. Dave e singurul băiat negru din clasa noastră. E timid şi pirpiriu, şi bun la matematică.

– Poate o să te ajute la algoritmi, spune Laura, care e şi ea o timidă.

Helen râde. Nu se pricepe deloc la matematică.

– Vino, Clare. Încearcă tu cu Ruth.

Schimbăm locurile cu Helen şi Mary Christina. Ruth se uită la mine, iar eu ridic din umeri.

– Nu ştiu ce să întreb, îi spun.

Toată lumea chicoteşte; de parcă ar fi şi multe întrebări de pus. Dar sunt atâtea lucruri pe care aş vrea să le ştiu. *Mama o să fie bine? De ce a ţipat tata la Etta azi-dimineaţă? Henry e o persoana adevărată? Unde mi-a ascuns Mark tema la franceză?*

– Care băieţi o plac pe Clare? întreabă Ruth.

Mă uit urât la ea, dar îmi răspunde cu un zâmbet.

– Nu vrei să ştii?

– Nu.

Îmi pun totuşi degetele pe plasticul alb. Ruth îşi pune şi ea degetele acolo, dar nu se mişcă nimic. Atingerea noastră e foarte delicată, încercăm să fim corecte şi să nu împingem. Începe să se mişte, încet. Descrie cercuri, apoi se opreşte la H. După care

prinde viteză: E, N, R, Y.

– Henry, spune Mary Christina. Cine *este* Henry?

Mă mulţumesc să dau din cap, sugerând că şi pentru mine e un mister.

– Întreabă tu, Ruth.

Ea întreabă (surpriză mare) cui îi place de ea; tabla spune pe litere R, I, C, K. O simt pe Ruth cum împinge. Rick e dl Malone, profesorul nostru de ştiinţele naturii, care e îndrăgostit de dra Engle, profesoara de engleză. Toată lumea râde în afară de Patty; Patty e şi ea îndrăgostită de dl Malone. Ruth şi cu mine ne ridicăm, iar Laura şi Nancy se aşază în locul nostru. Nancy e eu spatele la mine, aşa că nu-i văd faţa când întreabă:

– Cine e Henry?

Toată lumea se uită la mine şi se face linişte. Eu mă uit la placă. Nimic. Şi tocmai pe când mă cred în siguranţă semnul de plastic începe să se mişte. Indică litera H. Îmi spun că poate doar o ia de la cap şi arată iar Henry; în definitiv, Nancy şi Laura nu ştiu nimic despre Henry. Nici măcar *eu* nu ştiu prea multe despre Henry. Pe urmă indică: U, S, B, A, N, D[29]. Se uită toate la mine.

– Păi, nu sunt *măritată.* Am doar *unsprezece* ani.

– Dar cine-i Henry? se miră Laura.

– Nu ştiu. O fi cineva pe care nu l-am întâlnit încă.

Ea dă din cap aprobator. Toată lumea se minunează. Şi eu mă minunez. Soţ? *Soţ?*

Joi 12 aprilie 1984 (Henry are 36 de ani, Clare are 12)

HENRY: Eu şi Clare jucăm şah pe rondul de butuci din pădure. E o superbă zi de primăvară, iar pădurea e însufleţită de păsările care se curtează şi cuibăresc. Ne ţinem departe de familia lui Clare, care iar e pusă pe plimbări. Clare se gândeşte de ceva vreme cum să mute; i-am luat regina cu trei mutări în urmă, aşa că nu mai are cale de scăpare, dar e hotărâtă să nu cedeze fără luptă.

Îşi ridică privirea.

– Henry, cine e preferatul tău dintre Beatlesi?

– John. Normal.

– De ce „normal”?

– Păi, Ringo merge, dar cam dă rateuri, ştii? Iar George e cam prea new age pentru gustul meu.

– Ce-i aia new age?

---

[29] *Husband:* soţ (în lb. engleză).

– Nişte religii trăsnite. Muzică tâmpiţică şi plictisitoare. Încercări jalnice de a convinge pe cineva de superioritatea a tot ce are legătură cu India. Terapii orientale.

– Dar ţie nu-ţi place medicina modernă.

– Asta fiindcă doctorii tot îmi spun că sunt nebun. Dacă aş avea mâna ruptă, aş fi un mare admirator al medicinei occidentale.

– Dar Paul?

– Paul e pentru puştoaice.

Clare zâmbeşte sfios.

– Mie de Paul îmi place cel mai mult.

– Păi, şi tu eşti puştoaică.

– De ce zici că Paul e pentru puştoaice?

Ai grijă, îmi spun.

– Ăă, păi, Paul e Drăguţul Beatle, ştii?

– Şi asta-i de rău?

– Nu, deloc. Dar pe băieţi îi interesează mai degrabă să fie cool, iar John e ăla cool din Beatles.

– Aha. Dar a murit.

Râd.

– Poţi să fii cool şi dacă eşti mort. De fapt, e chiar mai uşor, fiindcă nu mai îmbătrâneşti, nu te mai îngraşi şi nu mai cheleşti.

Clare murmură începutul de la „Când voi avea 64 de ani”[30]. Îşi mută turnul cinci căsuţe în faţă. Acum sunt în poziţia de a-i da şah-mat şi îi arăt asta cu degetul, iar ea se repede să-şi retragă piesa.

– Şi de ce-ţi place de Paul? o întreb, ridicând privirea la timp ca s-o surprind îmbujorându-se de emoţie.

– E atât de… *frumos,* răspunde Clare.

Ceva din felul cum o spune mă face să mă simt ciudat. Studiez tabla de şah şi-mi trece prin cap că, dacă mi-ar lua nebunul cu calul ar putea să-mi dea şah-mat. Mă întreb dacă ar trebui să-i spun asta. Dacă ar fi puţin mai mică, i-aş spune. Dar la doisprezece ani eşti destul de mare ca să te descurci şi singur. Clare priveşte visătoare tabla de şah. Îmi devine clar faptul că sunt gelos. Isuse. Nu-mi vine să cred că sunt gelos pe un boşorog de star rock multimilionar care ar putea să-i fie tată lui Clare.

– Pff!

Clare ridică privirea spre mine, zâmbindu-mi răutăcios.

---

[30] *When I’m 64:* cântec de dragoste din repertoriul The Beatles, compus de Paul McCartney (1967).

– Ţie de care-ţi place?

De tine. Gândesc asta, dar n-o spun.

– Când aveam vârsta ta, vrei să spui?

– Ăă, da. Când aveai vârsta mea, de cine-ţi plăcea?

Stau să cântăresc valoarea şi potenţialul acestei mine de aur înainte de-a o explora.

– Aveam vârsta ta în 1975. Sunt cu opt ani mai mare decât tine.

– Deci ai douăzeci?

– Ei bine, nu. Am treizeci şi şase. Destul de bătrân ca să-ţi fiu tată.

Clare se încruntă. Matematica nu e punctul ei forte.

– Dar dacă aveai doisprezece ani în 1975…

– Ah, scuze. Ai dreptate. Adică eu am treizeci şi şase, dar undeva acolo – îmi flutur mâna în direcţia sudului – am douăzeci. În timpul real.

Clare se căzneşte să digere chestia asta.

– Deci există doi de tine?

– Nu chiar. Întotdeauna există un singur eu, dar când călătoresc în timp ajung uneori în câte un loc unde exist deja, şi atunci, mda, ai putea spune că sunt doi. Sau mai mulţi.

– Cum se face că întotdeauna văd doar câte unul?

– O să vezi şi mai mulţi. Când tu şi eu o să ne întâlnim în prezentul meu, o să se întâmple destul de des.

Mai des decât mi-ar plăcea, Clare.

– Şi deci de care dintre ei îţi plăcea în 1975?

– De niciunul, serios. La doisprezece ani aveam alte lucruri în cap. Dar la treisprezece mi s-au aprins călcâiele rău de tot după Patty Hearst.

– O fată de la şcoala ta? întreabă Clare, părând cam supărată.

Râd.

– Nu. Era o liceană bogată din California, pe care au răpit-o nişte terorişti îngrozitori cu vederi politice de stânga şi au pus-o să jefuiască bănci. A fost la ştirile serii luni de zile.

– Ce s-a întâmplat cu ea? De ce-ţi plăcea de ea?

– I-au dat drumul până la urmă. S-a măritat, a făcut copii şi acum e o doamnă bogată şi locuieşte în California. De ce-mi plăcea de ea? A, nu ştiu. Nu e o chestie raţională. Probabil că bănuiam cam ce simţea după ce fusese răpită şi obligată să facă nişte lucruri pe care n-ar fi vrut să le facă, şi pe urmă părea că începuse să-i placă.

– Tu faci lucruri pe care n-ai vrea să le faci?

– Mda. Mereu.

Mi-a amorţit piciorul. Mă ridic şi îl scutur până încep să simt furnicături.

– Nu întotdeauna ajung în siguranţă lângă tine, Clare. De multe ori nimeresc în locuri în care trebuie să fur ca să fac rost de haine şi mâncare.

– Ah.

Se întunecă la faţă, dar imediat sesizează ce mutare poate să facă, mută piesa şi ridică spre mine o privire triumfătoare.

– Şah-mat!

– Hei! Bravo! Mă ploconesc în faţa ei. Eşti regina şahului *du jour*[31].

– Într-adevăr, spune Clare, îmbujorându-se de mândrie.

Începe să reaşeze piesele în poziţia de start şi mă întreabă:

– Încă una?

Mă fac că mă uit la ceasul pe care nu-l am.

– Sigur. (Mă aşez iar.) Ţi-e foame?

Stăm aici de câteva ore şi am cam rămas fără provizii; nu mai avem decât nişte resturi de chips Doritos pe fundul pungii.

– Hmm, face Clare şi duce mâinile la spate, cu câte un pion din fiecare culoare.

Îi ating umărul drept, iar ea îmi arată pionul alb. Deschid cu mutarea mea standard, pionul reginei la D4. Ea face mutarea de răspuns standard la deschiderea mea standard, pionul reginei la D5. Facem destul de repede următoarele zece mutări, fără prea mare vărsare de sânge, după care Clare rămâne o vreme gânditoare, cântărind configuraţia tablei. Îi place să experimenteze mereu, să încerce un *coup d'éclat*[32].

– De cine îţi place acum? mă întreabă fără să-şi ridice privirea spre mine.

– Adică la douăzeci de ani? Sau la treizeci şi şase?

– La amândouă.

Încerc să-mi amintesc cum era la douăzeci de ani. E doar o nebuloasă de femei, sâni, picioare, piele, păr. Toate poveştile lor s-au amestecat, iar figurile li s-au desprins de nume. La douăzeci de ani eram ocupat, dar nefericit.

– La douăzeci n-a fost nimic special. Nu-mi vine în minte niciuna.

---

[31] *Du jour:* în această zi, a/al zilei (în lb. franceză).

[32] *Coup d'éclat:* (în context) mutare surprinzătoare (în lb. franceză).

– Şi la treizeci şi şase?

O cercetez pe Clare cu privirea. Doisprezece ani e o vârstă prea fragedă? Sunt sigur că e prea fragedă. Mai bine să fantazezi despre Paul McCartney cel frumos, imposibil de avut, sigur, decât să ai de-a face cu Henry, Hodorogul Călător în Timp. Dar de ce mă întreabă asta, în definitiv?

– Henry?

– Mda?

– Eşti însurat?

– Da, recunosc fără tragere de inimă.

– Cu cine?

– Cu o femeie foarte frumoasă, răbdătoare, talentată şi deşteaptă.

Îi pică faţa. Scoate un „oh”, apoi ridică nebunul alb pe care mi l-a capturat cu două mutări în urmă şi îl învârteşte pe pământ ca pe un titirez.

– Păi, drăguţ, spune, părând cam necăjită la vestea asta.

– Ce s-a-ntâmplat?

– Nimic. (Îşi mută regina de la D7 la G4.) Şah.

Îmi mut calul astfel încât să-mi protejez regele.

– Eu sunt măritată? mă chestionează Clare.

Îi caut privirea.

– Azi îţi cam forţezi norocul.

– De ce nu? Şi-aşa nu-mi spui nimic niciodată. Haide, Henry, spune-mi dacă o să ajung fată bătrână.

– O să fii călugăriţă, o tachinez.

Pe Clare o ia cu tremurici.

– Aoleu, sper că nu. (Îmi ia un pion cu tura.) Cum ai cunoscut-o pe soţia ta?

– Pardon. Informaţie strict secretă.

Îi iau tura cu regina.

– Au, se strâmbă Clare. Călătoreai în timp? Când ai întâlnit-o?

– *Eu* îmi vedeam de treaba mea.

Clare suspină. Îmi mai ia un pion, cu cealaltă tură. Încep să duc lipsă de pioni. Mut nebunul reginei la F4.

– Nu-i corect să ştii totul despre mine şi să nu-mi spui niciodată nimic despre tine.

– Aşa e. Nu-i corect.

Încerc să par îndatorat şi plin de păreri de rău.

– Adică Ruth, Helen, Megan şi Laura îmi spun totul şi eu le spun lor totul.

– Totul?
– Mda. Ei, nu le spun de tine.
– Aha. De ce?
Clare are un aer uşor defensiv.
– Tu eşti un secret. Şi oricum nu m-ar crede.
Îmi încolţeşte nebunul cu calul şi-mi aruncă un zâmbet şmecher. Studiez tabla, încercând să găsesc o cale de a-i lua calul sau de a-mi scoate nebunul de acolo. Albele sunt într-o situaţie disperată.
– Henry, eşti o persoană adevărată?
Sunt puţin descumpănit.
– Da. Ce altceva să fiu?
– Nu ştiu. Un spirit?
– Chiar sunt o persoană, Clare.
– Dovedeşte-o.
– Cum?
– Nu ştiu.
– Cred că nici tu nu poţi dovedi că *eşti* o persoană, Clare.
– Ba sigur că pot.
– Cum?
– Sunt exact ca o persoană.
– Păi, şi eu sunt exact ca o persoană.
E ciudat că a deschis discuţia asta; în 1999, eu şi dr. Kendrick ne-am lansat într-un război filosofic de uzură exact pe această temă. Kendrick era convins că sunt vestitorul unei noi specii umane, la fel de diferită de oamenii obişnuiţi precum era omul din Cromagnon de vecinii săi neanderthalieni. Eu am ripostat susţinând că sunt doar un fragment de cod genetic dat peste cap şi că neputinţa noastră de a avea copii dovedeşte că n-o să devin Veriga Lipsă. Am ajuns să ne citām unul altuia din Kierkegaard şi din Heidegger şi să ne aruncăm priviri crunte.
Între timp, Clare mă priveşte cu îndoială.
– *Oamenii* nu apar şi dispar ca tine. Eşti ca pisica din Cheshire[33].
– Vrei să spui că sunt un personaj fictiv?
Depistez, în fine, ce mutare trebuie să fac: turnul regelui la A. Acum poate să-mi ia nebunul, dar cu preţul pierderii reginei. Lui Clare nu-i ia mai mult de o clipă să-şi dea seama de asta, şi atunci scoate limba la mine. Limba ei are o îngrijorătoare nuanţă

---

[33] Pisica din Cheshire (Cheshire Cat): personaj-pisică din *Alice în Ţara Minunilor,* de Lewis Carroll, care apare şi dispare după dorinţă.

de portocaliu de la câte chips a mâncat.

– Mă face să-mi pun unele întrebări despre basme. Adică, dacă tu eşti real, de ce n-ar fi reale şi basmele?

Clare se scoală în picioare, cântărind încă din priviri situaţia de pe tablă, şi face nişte mişcări ca de dans, ţopăind de parcă i-ar fi luat foc pantalonii.

– Cred că s-a întărit pământul. Mi-a amorţit fundul.

– Poate sunt adevărate. Sau vreun detaliu din ele e adevărat, şi oamenii au tot adăugat poveşti în jurul lui.

– De pildă, că Albă ca Zăpada era în comă?

– Şi Frumoasa din Pădurea Adormită.

– Şi Jack cel cu vrejul de fasole a fost doar un grădinar nemaipomenit.

– Şi Noe a fost un bătrân ciudat care locuia într-o ambarcaţiune şi avea o mulţime de pisici.

Clare se holbează la mine.

– Noe e în *Biblie.* Nu e un basm.

– Ah, aşa e. Scuze.

Sunt hămesit. Din clipă în clipă, Nell va suna clopoţelul pentru masa de prânz, iar Clare va trebui să intre în casă. S-a aşezat înapoi. Îmi dau seama că şi-a pierdut interesul pentru joc fiindcă a început să construiască o piramidă din piesele cucerite.

– Încă n-ai produs dovada că eşti adevărat, spune Clare.

– Nici tu.

– Adică uneori te întrebi dacă sunt adevărată? mă întreabă surprinsă.

– Poate eşti doar în visul meu. Poate eu sunt doar în visul tău. Poate fiecare dintre noi exista doar în visele celuilalt, şi în fiecare dimineaţă, când ne trezim, uităm unul de celălalt.

Clare se încruntă dezaprobator şi dă din mână de parcă ar vrea să alunge o asemenea idee ciudată.

– Ciupeşte-mă, îmi cere.

Mă aplec şi o ciupesc uşor de braţ.

– Mai tare!

O ciupesc iar, făcând să-i apară un semn alb şi roşu, care dispare în câteva secunde.

– Nu crezi că m-aş fi trezit acum, dacă dormeam? Şi oricum nu mă simt adormită.

– Păi, nici eu nu mă simt ca un spirit. Sau ca un personaj ficţional.

– De unde ştii? Dacă te-aş inventa eu şi n-aş vrea să ştii că

eşti inventat, pur şi simplu nu ţi-aş spune, nu?

Flutur din sprâncene spre ea.

– Poate Dumnezeu ne-a inventat şi nu vrea să ne spună.

– N-ar trebui să spui chestii d-astea, exclamă Clare. Şi pe lângă asta tu nici măcar nu crezi în Dumnezeu. Nu?

Dau din umeri şi schimb subiectul.

– Sunt mai adevărat decât Paul McCartney.

Clare pare îngrijorată. Începe să strângă piesele în cutie, separându-le cu grijă pe cele albe de cele negre.

– O mulţime de oameni ştiu de Paul McCartney… De tine numai eu ştiu.

– Dar pe mine chiar m-ai întâlnit, pe el nu l-ai întâlnit niciodată.

– Mama a fost la un concert Beatles.

Închide capacul setului de şah şi se întinde pe pământ, privind în sus la umbrarul de frunze tinere.

– A fost în parcul Comiskey din Chicago, la 8 august 1965.

O împung cu degetul în burtă, iar ea se chirceşte ca un arici, chicotind. După ce ne gâdilăm şi ne hârjonim o vreme prin ţărână, rămânem întinşi pe jos, ţinându-ne de mijloc, iar Clare mă întreabă:

– Şi soţia ta călătoreşte în timp?

– Nu. Slavă domnului.

– De ce „slavă domnului”? Cred că ar fi amuzant. Aţi putea să mergeţi împreună de colo-colo.

– Un singur călător în timp per familie e mai mult decât suficient. E periculos, Clare.

– Îşi face griji pentru tine?

– Da, îi răspund cu voce înceată. Îşi face.

Mă întreb ce face Clare acum, în anul 1999. Poate încă mai doarme. Poate nici n-o să ştie că am plecat.

– O iubeşti?

– Foarte mult, îi şoptesc.

Rămânem tăcuţi, întinşi unul lângă altul, privind la copacii legănaţi de vânt, la păsări, la cer. Aud un suspin înăbuşit şi arunc o privire spre Clare, văzând cu uimire cum îi curg lacrimi pe faţă. Mă ridic şi mă aplec deasupra ei.

– Ce s-a-ntâmplat, Clare?

Dar ea se mulţumeşte să dea din cap şi îşi ţine buzele strâns lipite. Îi netezesc părul, o ridic în şezut şi o îmbrăţişez. E doar un copil, şi totuşi nu e.

– Ce s-a-ntâmplat?

Îmi răspunde cu o şoaptă atât de mică, încât o rog să mai spună o dată.

– Am crezut că poate eşti căsătorit cu mine.

Miercuri 27 iunie 1984 (Clare are 13 ani)

CLARE: Stau în mijlocul Pajiştii. E sfârşitul lui iunie, după-amiaza târziu; în câteva minute, va trebui să mă spăl ca să merg la masă. Afară se răceşte. Acum zece minute, cerul era de un albastru violaceu, iar în Pajişte era o căldură apăsătoare, totul în jur părea curbat, ca şi cum s-ar fi aflat sub un uriaş dom de sticlă, toate zgomotele din apropiere erau înghiţite de arşiţă şi nu se mai auzea decât bâzâitul uniform al unui cor de insecte. Stau aşezată pe podeţ şi privesc la gâzele care patinează pe suprafaţa nemişcată a micului iaz, gândindu-mă la Henry. Azi nu e zi de Henry; următoarea e abia peste douăzeci şi două de zile. Afară s-a răcorit bine de tot. Henry îmi pare dificil şi enigmatic. Toată viaţa am considerat că nu-i mare lucru treaba asta cu Henry; asta deşi Henry e secretul meu şi, ca orice secret, e prin urmare fascinant. Henry mai e şi un fel de miracol, şi nu de multă vreme a început să-mi fie tot mai clar că cele mai multe fete nu au un Henry sau, dacă îl au, păstrează tăcerea asupra acestui fapt. Se porneşte un vântuleţ; iarba înaltă face vălurele, iar eu închid ochii ca să-mi pară că aud zgomotul mării (pe care n-am văzut-o niciodată decât la televizor). Când deschid iar ochii, cerul e gălbui, apoi devine verde. Henry spune că vine din viitor. Când eram mică nu vedeam nicio problemă în asta; habar n-aveam ce poate să însemne. Acum mă întreb dacă asta înseamnă că viitorul e un loc, sau asemănător unui loc, unde aş putea să ajung şi eu; să ajung acolo în alt fel decât îmbătrânind. Mă întreb dacă nu cumva Henry m-ar putea duce în viitor. Pădurea e neagră, iar copacii se arcuiesc într-un fel de plecăciune. Zumzetul insectelor a încetat, iar vântul netezeşte totul, culcă iarba la pământ şi face copacii să scârţâie şi să ofteze. Mă tem de viitor; îmi pare o cutie uriaşă care mă aşteaptă. Henry zice că mă cunoaşte în viitor. Nori negri uriaşi vin din spatele copacilor, cu atâta iuţeală, încât mă fac să râd, fiindcă arată ca nişte păpuşi; totul se învârtejeşte spre mine şi se aude sunetul prelung şi înfundat al unui tunet. Deodată îmi dau seama că sunt un reper înalt şi subţire în mijlocul pajiştii unde totul s-a culcat la pământ, aşa că mă întind şi eu, sperând să scap neobservată de

furtuna care se rostogoleşte în văzduh, stau lungită pe spate şi privesc spre cer, când începe să toarne pe mine cu găleata. Hainele îmi sunt fleaşcă într-o clipă şi simt pe neaşteptate că Henry e aici, sau de fapt o nevoie incredibilă ca Henry să fie aici şi să mă atingă, deşi în acelaşi timp îmi pare că Henry e ploaia şi că sunt singură şi îl doresc.

Duminică 23 septembrie 1984 (Henry are 35 de ani, Clare are 13)

HENRY: Sunt în locul bătătorit, în Pajişte. E dis-de-dimineaţă, chiar înainte de răsărit. E sfârşitul verii, toate florile şi ierburile îmi ajung până la piept. E răcoare. Sunt singur. Înaintez cu greu prin vegetaţie până depistez cutia cu haine, o deschid şi găsesc în ea blugi, o cămaşă albă oxford şi şlapi cu baretă între degete. N-am mai văzut hainele astea, aşa că habar n-am în ce timp anume mă aflu. Clare mi-a lăsat şi o gustare: un sandviş cu unt de alune şi gem, împachetat cu grijă în staniol, împreună cu un măr şi o pungă de chips Jay. O fi mâncarea ei pentru la şcoală. Acum mă aştept să fiu undeva pe la sfârşitul anilor şaptezeci sau începutul anilor optzeci. Răsare soarele. Toată Pajiştea e albastră, apoi portocalie, pe urmă roz, umbrele se lungesc şi e zi de-a binelea. Nici urmă de Clare. Mă târăsc câţiva metri prin vegetaţie, mă fac covrig pe pământul încă umed de rouă şi adorm.

Când mă trezesc, soarele s-a ridicat pe cer, iar Clare şade lângă mine şi citeşte o carte. Îmi zâmbeşte şi îmi spune:

– S-a făcut lumină-n sat. Cântă păsărelele, ţopăie broscuţele şi e ora de sculat!

Oftez şi mă frec la ochi.

– Bună, Clare. Ce dată e?

– Duminică 23 septembrie 1984.

Clare are treisprezece ani. O vârstă ciudată şi dificilă, dar nu atât de dificilă precum situaţia noastră în prezentul meu. Mă ridic în şezut şi casc.

– Clare, dacă te rog frumos, intri în casă să furi o cană de cafea pentru mine?

– Cafea? întreabă Clare pe un ton de parcă n-ar fi auzit în viaţa ei de substanţa asta.

La maturitate, e la fel de dependentă de cafea ca şi mine. Acum stă să se gândească la o metodă.

– Te rog frumos…

– Bine, o să încerc.

Se scoală fără grabă. E anul în care Clare a crescut foarte repede. A crescut aproape treisprezece centimetri într-un an şi încă nu s-a acomodat cu noul ei corp. Sâni, picioare şi şolduri, toate nou-formate. Încerc să nu mă gândesc la asta în timp ce o privesc cum merge pe cărare spre casă. Arunc o privire la cartea pe care o citea. E de Dorothy Sayers[34], una pe care n-am citit-o. Până se întoarce Clare, sunt deja la pagina treizeci şi trei. A adus un termos, ceşti, o pătură şi câteva gogoşi. O vară întreagă de soare i-a umplut nasul de pistrui şi mă văd nevoit să rezist impulsului de a-mi trece mâinile prin părul decolorat care îi alunecă pe braţe în timp ce întinde pătura.

– Fii binecuvântată!

Iau termosul de parcă ar conţine un sacrament. Ne aşezăm pe pătură. Îmi arunc şlapii din picioare, torn cafea într-o ceaşcă şi sorb o înghiţitură. E incredibil de tare şi de amară.

– Ihaa! Asta-i combustibil de rachetă, Clare.

– E prea tare?

Arată cam abătută, aşa că mă grăbesc s-o complimentez.

– Ei, probabil că nicio cafea nu e prea tare, dar e destul de tare. Însă îmi place. Tu ai făcut-o?

– Îhî. N-am mai făcut cafea până acum şi a mai venit şi Mark pe capul meu şi m-a sâcâit, aşa că se poate s-o fi greşit.

– Nu, e bună.

Suflu în cafea şi o dau pe gât. Imediat mă simt mai bine. Îmi mai torn o ceaşcă. Clare îmi ia termosul. Îşi toarnă un centimetru de cafea şi ia cu prudenţă o înghiţitură.

– Îâî, e scârboasă. Aşa trebuie să fie la gust?

– Ei, de obicei nu-i aşa cumplită. O să-ţi placă s-o bei cu mult lapte şi zahăr.

Clare îşi varsă restul de cafea în mijlocul Pajiştii şi ia o gogoaşă.

– Mă transformi într-o dependentă.

N-am nicio replică pregătită pentru asta, fiindcă aşa ceva nu mi-a trecut niciodată prin minte.

– Ăă, ba nu.

– Ba da.

– Ba nu. (Fac o pauză.) Ce vrei să spui, cum adică te

[34] Dorothy Sayers (1893–1957): scriitoare şi traducătoare britanică, mai cunoscută pentru seria de romane şi nuvele de mistere avându-l ca protagonist pe Lordul Peter Wemsey.

transform într-o dependentă? Nu te transform în nimic.

– Ba ştii că da, asta faci dacă-mi spui că-mi place cafeaua cu lapte şi zahăr când eu nici n-am apucat s-o gust ca lumea. Adică, eu cum o să-mi mai dau seama dacă o prefer aşa sau dacă îmi place doar fiindcă mi-ai zis tu că-mi place?

– Dar, Clare, e vorba doar de gusturile fiecăruia. Ar trebui să fii în stare să-ţi dai seama singură cum îţi place să bei cafeaua, indiferent de ce-ţi spun eu. Şi, în definitiv, tu eşti aia care mă bate mereu la cap să-i povestesc despre viitor.

– Să afli lucruri despre viitor nu-i totuna cu a ţi se spune ce-ţi place, spune Clare.

– De ce? Toate au de-a face cu liberul arbitru.

Clare îşi scoate pantofii şi şosetele. Îşi vâră şosetele în pantofi, pe care îi aranjează frumos la marginea păturii. Pe urmă ia vechiturile mele de şlapi şi îi aliniază cu pantofii ei, făcând pătura să arate ca un tatami.

– Credeam că liberul arbitru are de-a face cu păcatul.

Stau să mă gândesc la asta înainte de a-i răspunde:

– Nu. De ce s-ar limita liberul arbitru la bine şi rău? Adică tu adineauri te-ai hotărât, din propria ta voinţă, să-ţi scoţi pantofii. Nu contează, nimănui nu-i pasă dacă porţi sau nu pantofi, şi nu e nici păcat, nici virtute, nici nu afectează viitorul, dar se cheamă că ţi-ai exersat liberul arbitru.

Clare ridică din umeri.

– Dar uneori îmi spui câte ceva şi simt că viitorul e deja aici, ştii? De parcă viitorul meu a fost în trecut, s-a petrecut deja şi nu pot să fac nimic în privinţa asta.

– Asta se cheamă determinism, îi spun. Mie îmi bântuie visele.

Clare e intrigată.

– De ce?

– Păi, dacă *tu* te simţi îngrădită de ideea că viitorul tău nu poate fi schimbat, imaginează-ţi cum mă simt *eu.* Mereu mă lovesc de faptul că nu pot să schimb nimic, chiar dacă sunt de faţă, martor la ceea ce se întâmplă.

– Dar, Henry, tu chiar schimbi lucruri! Păi, tu ai notat chestia aia pe care trebuie să ţi-o dau în 1991, despre copilul cu sindromul Down. Şi Lista, dacă n-aş avea Lista n-aş şti când să vin să mă văd cu tine. Tot timpul schimbi lucruri.

Zâmbesc.

– Pot să fac doar lucruri care vin în întâmpinarea a ceea ce s-a întâmplat deja. De pildă, nu pot anula faptul că tocmai ţi-ai scos

pantofii.
Clare râde.
– De ce ţi-ar păsa dacă mi-i scot sau nu?
– Nu-mi pasă. Dar, indiferent dacă mi-ar păsa, a devenit o parte inalterabilă din istoria universului şi n-am ce să mai fac în privinţa asta.
Iau o gogoaşă. E un „Bismarck”, favoritele mele. Glazura se cam topeşte în soare şi mi se lipeşte de degete.
Clare îşi termină de mâncat gogoaşa, îşi răsuceşte manşetele blugilor şi se aşază cu picioarele încrucişate. Îşi scarpină nasul şi mă priveşte cu iritare.
– Acum mă faci să mă intimidez. Mă simt de parcă produc câte un eveniment istoric de câte ori îmi suflu nasul.
– Păi, aşa e.
Ea dă ochii peste cap.
– Care e opusul determinismului?
– Haosul.
– Ah. Asta nu-mi place. Ţie îţi place?
Iau o muşcătură zdravănă din „Bismarck” şi chibzuiesc asupra haosului.
– Păi, da şi nu. Haosul înseamnă mai multă libertate. De fapt, libertate totală. Dar fără sens. Vreau să am libertate de acţiune, dar vreau şi ca acţiunile mele să însemne ceva.
– Dar, Henry, uiţi de Dumnezeu. De ce n-ar exista un Dumnezeu care să facă acţiunile tale să aibă sens?
Vorbind, Clare se încruntă de-a binelea, cu privirea dusă în lungul Pajiştii.
Bag în gură ultima bucată de Bismarck şi mestec încet ca să câştig timp. De câte ori Clare pomeneşte de Dumnezeu, încep să-mi transpire palmele şi simt nevoia acută de-a mă ascunde, de-a fugi ori de a dispărea.
– Nu ştiu, Clare. Mie lucrurile îmi par prea întâmplătoare şi fără sens ca să existe vreun Dumnezeu.
Clare îşi prinde mâinile în jurul genunchilor.
– Dar tocmai ziceai că totul pare să fi fost plănuit în avans.
– Pff.
O apuc de glezne, îi trag picioarele în poala mea şi le ţin bine. Clare râde şi se lasă pe spate, sprijinindu-se pe coate. În mâinile mele, picioarele ei sunt reci; sunt de un roz intens şi foarte curate.
– Bine, hai să vedem, spun. Variantele pe care le avem sunt

universul-monolit, în care trecutul, prezentul şi viitorul coexistă simultan şi totul s-a întâmplat deja; haosul, în care orice se poate întâmpla şi nimic nu poate fi previzionat din cauză că nu putem cunoaşte toate variabilele; şi universul creştin, în care Dumnezeu a făcut totul şi toate există cu un scop, dar totuşi avem liber arbitru. Corect?

– Cred că da, spune Clare, fluturându-şi degetele de la picioare.

– Şi tu pentru care votezi?

Clare tace. Pragmatismul ei şi sentimentele sale romantice legate de Iisus şi Maria sunt, la vârsta de 13 ani, într-un echilibru aproape perfect. Cu un an în urmă, l-ar fi ales fără ezitare pe Dumnezeu. Peste zece ani, va vota cu determinismul, iar după încă zece va considera că universul e arbitrar, că Dumnezeu, dacă există, nu ne aude rugile, că legea cauzei şi a efectului este brutală şi de neocolit, dar lipsită de sens. Iar după asta? Nu ştiu. Dar în momentul acesta Clare stă în pragul adolescenţei, cu credinţa într-o mână şi cu scepticismul crescând în cealaltă mână, şi tot ce poate face e să încerce să jongleze cu ele ori să le strângă una într-alta până vor fuziona.

– Nu ştiu, spune ea dând din cap. Îl *vreau* pe Dumnezeu. E bine aşa?

Mă simt ca un ticălos.

– Sigur că e bine. Asta-i ceea ce crezi tu.

– Dar nu vreau doar să cred eu asta, vreau să fie adevărat.

Îmi trec degetele mari peste arcul tălpilor lui Clare, iar ea închide ochii.

– Tu şi Sfântul Toma d’Aquino.

– Am auzit de el, spune Clare, de parcă i-ar vorbi unui unchi favorit pe care nu l-a mai văzut de mult, sau gazdei unui show TV la care se uita când era mică.

– Şi el voia ordine şi sens, şi pe Dumnezeu. A trăit în secolul al treisprezecelea şi a predat la Universitatea din Paris. Credea şi în Aristotel, şi în îngeri.

– Tare-mi plac îngerii, spune Clare. Sunt atât de frumoşi. Aş vrea să am şi eu aripi, să zbor şi să mă aşez pe nori.

– *„Ein jeder Engel ist schrecklich.”*

Clare scoate un suspin uşor care semnifică *Nu ştiu germana, ai uitat?*

– „Orice înger e înspăimântător.” E dintr-o serie de poeme numite *Elegiile duineze,* de un poet pe nume Rilke. E unul dintre

poeţii mei preferaţi.

Clare râde.

– Iar faci asta.

– Ce?

– Îmi spui tu ce-mi place.

Clare scormoneşte în poala mea cu picioarele. Fără să mă gândesc, îi pun picioarele pe umerii mei, dar imediat îmi pare, într-un fel, un gest prea sexual, aşa că îi iau repede labele picioarelor şi i le ţin într-o mână, pe când ea se întinde pe spate, inocentă şi angelică, risipindu-şi părul pe pătură ca un nimb în jurul ei. O gâdil la tălpi. Clare se hlizeşte şi se răsuceşte, alunecând din mâinile mele ca un peştişor, sare în picioare şi face roata, rânjind la mine de parcă m-ar provoca să vin după ea s-o prind. Mă mulţumesc să-i zâmbesc şi eu, iar ea se întoarce şi se aşază pe pătură lângă mine.

– Henry?

– Mda?

– Tu mă faci să fiu diferită.

– Ştiu.

Mă răsucesc să mă uit la Clare şi, doar pentru o clipă, uit ce tânără e şi că toate astea s-au petrecut cu multă vreme în urmă. O văd pe Clare, soţia mea, supraimprimată peste faţa acestei fetiţe, şi nu ştiu ce să-i spun acestei Clare care e mai în vârstă şi atât de diferită de alte fete, care ştie că a fi diferit e tare greu uneori. Dar Clare nu pare să aştepte un răspuns. Se sprijină de mine, iar eu îmi petrec braţul pe după umerii ei.

– *Clare!*

Tatăl ei o strigă în liniştea Pajiştii. Clare sare în picioare, înşfăcându-şi pantofii şi ciorapii.

– E ora de masă, spune ea, dintr-o dată agitată.

– Bine. Ăă, pa.

Îi fac cu mâna, ea zâmbeşte şi mormăie un *la revedere,* apoi o ia la fugă pe cărare şi gata, a dispărut. Mă întind în soare, o vreme, punându-mi întrebări despre Dumnezeu şi citind din Dorothy Sayers. După vreo oră dispar şi eu şi doar pătura, o carte, ceştile de cafea şi hainele rămân mărturie că am fost şi noi pe acolo.

După sfârşit

Sâmbătă 27 octombrie 1984 (Clare are 13 ani, Henry are 43)

CLARE: Mă trezesc brusc. S-a auzit un zgomot: cineva mă striga pe nume. Părea vocea lui Henry. Mă ridic în pat, ascultând. Aud vântul şi ţipetele ciorilor. Dar dacă era Henry? Sar din pat şi o iau la fugă, în picioarele goale, pe scări în jos, ies pe uşa din spate şi ajung în Pajişte. E frig, iar vântul mă taie prin cămaşa de noapte. El unde e? Mă opresc să mă uit, şi iată-i, la marginea livezii, pe tati şi pe Mark, în hainele lor de vânătoare de culoare portocaliu-strălucitor, şi mai e un bărbat cu ei, stau cu toţii şi se uită la ceva, dar când aud paşii mei se întorc, iar atunci îmi dau seama că bărbatul e Henry. Ce caută Henry cu tati şi cu Mark? Alerg spre ei prin iarba moartă care îmi zgârie picioarele, iar tati îmi vine în întâmpinare. „Scumpete”, îmi spune el, „ce cauţi afară aşa devreme?”. „Am auzit că mă strigă cineva”, îi răspund. El îmi zâmbeşte. *Prostuţo,* pare a spune zâmbetul lui. Mă uit la Henry să văd dacă o să-mi explice el. *De ce m-ai strigat, Henry?* dar el scutură din cap şi îşi duce degetul la buze, *Sst, nu mai spune, Clare.* Intră în livadă, iar eu vreau să văd la ce se uitau cu toţii, dar nu e nimic acolo, iar tati îmi spune „Du-te înapoi în pat, Clare, ai visat doar”. Îşi pune braţul în jurul meu şi o luăm amândoi spre casă, iar eu privesc peste umăr la Henry, care îmi face cu mâna şi zâmbeşte, *E-n regulă, Clare, o să-ţi explic eu mai târziu* (deşi, cunoscându-l pe Henry, probabil că n-o să-mi explice nimic, o să mă facă să-mi dau seama singură, sau toată treaba asta se va lămuri de la sine în zilele următoare). Îi fac şi eu cu mâna, apoi mă uit să văd dacă Mark a observat asta, dar Mark e cu spatele la noi, e nervos şi aşteaptă să plec pentru ca el şi tati să se poată întoarce la vânătoare, dar ce caută Henry aici, ce şi-au spus? Mă uit iar peste umăr, dar nu-l mai văd pe Henry, iar tati îmi spune „Hai, Clare, acum du-te înapoi în pat” şi mă sărută pe frunte. Pare necăjit, aşa că fug înapoi în casă, urc fără zgomot scara şi mă aşez pe pat, tremurând. Tot nu ştiu ce s-a întâmplat, dar ştiu că a fost ceva rău, ceva foarte, foarte rău.

Luni 2 februarie 1987 (Clare are 15 ani, Henry are 38)

CLARE: Când ajung acasă de la şcoală, Henry mă aşteaptă în Camera de lectură. Am aranjat pentru el o cămăruţă chiar lângă cea unde se află instalaţia de încălzire; e pe partea opusă celei în

care ne ţinem bicicletele. I-am lăsat pe toţi din casă să ştie că îmi place să-mi petrec timpul citind la subsol, şi chiar aşa e, îmi petrec mult timp acolo, aşa că nu pare nimic ciudat. Henry a blocat mânerul uşii cu un scaun. Bat de patru ori, iar el îmi deschide. Şi-a făcut un fel de cuib din perne de pat şi de scaun şi din pături, în care a stat citind reviste vechi la lumina lămpii mele de birou. Poartă nişte blugi vechi ai lui tata şi o cămaşă de flanelă ecosez; arată obosit şi nebărbierit. De dimineaţă am lăsat uşa din spate descuiată ca să poată intra el, şi iată-l.

Am adus o tavă cu mâncare, pe care o pun pe jos.

– Aş putea să aduc nişte cărţi.

– De fapt, astea sunt grozave, spune Henry. (Citeşte nişte numere din anii ’60 ale revistei *Mad.)* Şi sunt indispensabile pentru călătorii în timp, care au nevoie neîntârziat de tot felul de informaţii mărunte.

Şi ridică *Almanahul Lumii* din 1968.

Mă aşez lângă el pe pături şi îi arunc o privire să văd dacă are de gând să mă gonească de acolo. Îmi dau seama că se gândeşte să facă asta, aşa că îi arăt mâinile şi apoi mă aşez pe ele.

– Simte-te ca acasă, îmi spune zâmbind.

– Din ce timp vii?

– 2001. Octombrie.

– Arăţi obosit.

Îmi dau seama că deliberează dacă să-mi spună sau nu de ce e obosit, şi decide să nu-mi spună.

– Ce punem la cale în 2001? îl întreb.

– Lucruri mari. Lucruri obositoare. (Începe să mănânce sandvişul cu friptură de vită pe care i l-am adus.) Ei, e bun.

– Nell l-a făcut.

El râde.

– N-am să înţeleg niciodată cum de poţi să realizezi sculpturi uriaşe care rezistă la vijelii, să amesteci vopseluri după reţete, să prepari kozo[35], şi toate alea, şi nu poţi să faci nici cea mai măruntă chestie de mâncare. E uimitor.

– E un blocaj mental. O fobie.

– E straniu.

– Intru în bucătărie şi aud o voce mică spunându-mi „Pleacă”. Aşa că plec.

---

[35] *Kozo:* cea mai comună fibră (de dud) folosită la obţinerea hârtiei japoneze.

– Mănânci suficient? Eşti slabă.
Eu mă simt grasă.
– Mănânc. (Îmi trece prin minte o idee cumplită.) Sunt grasă rău în 2001? Poate de-aia ţi se pare că sunt prea slabă.
Henry zâmbeşte ca la o glumă, dar eu nu m-am prins de ea.
– Păi, eşti destul de rotofeie în momentul ăsta din prezentul meu, dar o să-ţi treacă.
– Îh.
– Nu-i rău să fii rotofeie. O să-ţi stea foarte bine.
– Nu, mulţumesc. (Henry mă priveşte îngrijorat.) Să ştii că nu sunt anorexică sau mai ştiu eu ce. Adică nu e nevoie să-ţi faci griji în privinţa asta.
– Păi, maică-ta te pisălogea mereu cu chestia asta.
– Mă pisălogea?
– Te pisălogeşte.
– De ce-ai zis că mă pisălogea?
– Fără motiv. Lucille e bine. Nu-ţi face griji.
Henry minte. Mi se strânge stomacul. Îmi prind braţele în jurul genunchilor şi îmi culc capul pe ele.

HENRY: Nu-mi vine să cred că mi-a scăpat pe gură ceva atât de important. Mângâi părul lui Clare şi-mi doresc cu ardoare să mă pot întoarce în prezentul meu măcar pentru un minut, cât să mă consult cu Clare, să aflu ce ar trebui să-i spun, la vârsta de cincisprezece ani, despre moartea mamei sale. Asta e din cauză că nu apuc să dorm deloc. Dacă aş dormi puţin, aş gândi mai rapid sau cel puţin mi-aş repara mai bine neglijenţele. Dar Clare, care e cea mai sinceră persoană din câte cunosc, simte cu acuitate până şi minciunile mici; iar acum singurele variante pe care le am sunt să refuz să mai spun ceva despre asta, ceea ce o va scoate din minţi, să mint, ceea ce nu va accepta, sau să spun adevărul, care o va îndurera şi va avea efecte ciudate asupra relaţiei sale cu mama ei.
– Spune-mi, mi se adresează Clare, privindu-mă.

CLARE: Henry are un aer nefericit.
– Nu pot, Clare.
– De ce nu?
– Nu-i bine să ştii lucruri în avans. Îţi dă viaţa peste cap.
– Da. Dar nu poţi să-mi spui ceva pe jumătate.
– Nu-i nimic de spus.

Chiar că încep să mă panichez.

– S-a sinucis.

Certitudinea mă copleşeşte. De asta m-am temut întotdeauna cel mai tare.

– *Nu.* Nu. În niciun caz.

Îl privesc fix. Henry arată foarte nefericit. Nu-mi pot da seama dacă spune adevărul. Dacă i-aş putea citi gândurile, viaţa ar fi cu mult mai simplă. Mama. Of, mama.

HENRY: E îngrozitor. Nu pot să plec şi s-o las pe Clare cu asta.

– Cancer ovarian, rostesc foarte încet.

– Slavă domnului, spune ea şi se pune pe plâns.

Vineri 5 iunie 1987 (Clare are 16 ani, Henry are 32)

CLARE: L-am aşteptat pe Henry toată ziua. Sunt foarte emoţionată. Ieri mi-am luat carnetul de şofer, iar tati a zis că pot să mă duc cu Fiatul la petrecerea lui Ruth de diseară. Mamei nu-i place deloc chestia asta, dar, de vreme ce tati a zis deja că am voie, nu prea mai are ea ce să facă. Îi aud contrazicându-se în bibliotecă, după cină.

– Ai fi putut să mă întrebi…

– Nu pare periculos, Lucy…

Îmi iau cartea şi mă duc la Pajişte. Mă întind în iarbă. Începe să apună soarele. E răcoare aici şi iarba e plină de molii mici şi albe. Cerul e roz şi portocaliu deasupra copacilor de la vest, iar deasupra mea se întinde un arc de albastru din ce în ce mai adânc. Mă gândesc să mă întorc în casă ca să-mi iau un pulover, când aud paşii cuiva pe iarbă. Sunt sigură că e Henry. Ajunge în locul bătătorit şi se aşază pe piatră. Îl spionez din iarbă. Arată destul de tânăr, pe la treizeci şi ceva de ani. Poartă tricoul negru simplu, blugi şi bascheţi. Stă acolo, tăcut, aşteptând. Nu mai pot să aştept nicio clipă, sar în picioare şi-l fac să tresară.

– Isuse, Clare, moare hodorogul de inimă.

– Tu nu eşti hodorog.

Henry zâmbeşte. E haios când glumeşte pe seama vârstei.

– Pupic, îi cer, iar el îmi dă un pupic.

– Asta pentru ce-a fost? mă întreabă.

– Mi-am luat carnetul de şofer!

Henry pare speriat.

– O, nu. Adică, felicitări.

Îi zâmbesc; nimic din ce spune nu poate să-mi strice buna

dispoziţie.

– Eşti gelos.

– De fapt, sunt. Ador să şofez şi n-o fac niciodată.

– Cum aşa?

– E prea periculos.

– Fricosule.

– La ceilalţi mă refer. Imaginează-ţi ce s-ar întâmpla dacă aş dispărea când sunt la volan. Maşina s-ar mişca în continuare şi *zdrang!* o mulţime de morţi şi sânge peste tot. Nu prea drăguţ.

Mă aşez pe piatră lângă Henry. El se mută mai încolo. Mă fac că nu observ.

– Mă duc la o petrecere la Ruth diseară. Vrei să vii şi tu?

El ridică o sprânceană. De obicei, asta înseamnă că va cita dintr-o carte de care n-am auzit niciodată sau că-mi va ţine un logos despre ceva. În loc de asta însă, îmi spune:

– Dar, Clare, asta ar însemna să mă întâlnesc cu o mulţime de prieteni de-ai tăi.

– Şi de ce nu? M-am săturat să tot păstrez secretul ăsta.

– Ia să vedem. Tu ai şaisprezece ani. Eu am treizeci şi doi în momentul ăsta, doar de două ori vârsta ta. Sunt sigur că n-o să observe nimeni, şi nici părinţii tăi n-o să audă de asta.

Oftez.

– Trebuie să mă duc la petrecerea asta. Vino cu mine şi rămâi în maşină, n-o să stau prea mult înăuntru, iar pe urmă ne putem duce undeva.

HENRY: Parcăm la o stradă distanţă de casa lui Ruth. Se aude muzica până aici: Talking Heads, *Once In A Lifetime.* De fapt mi-aş dori să merg cu Clare, dar n-ar fi înţelept. Ea sare din maşină şi îmi spune „Stai!”, de parcă aş fi un câine mare şi neascultător, apoi pleacă bălăbănindu-se pe tocuri, în fusta ei scurtă, către casa lui Ruth. Mă trântesc înapoi pe scaun şi aştept.

CLARE: De cum intru pe uşă îmi dau seama că am făcut o greşeală venind la petrecerea asta. Părinţii lui Ruth sunt plecaţi la San Francisco pentru o săptămână, aşa că măcar va avea ceva timp să repare, să cureţe şi să-şi compună explicaţii, dar tot mă bucur că nu e casa mea. Fratele mai mare al lui Ruth, Jake, şi-a invitat şi el prietenii, şi împreună sunt vreo sută de oameni aici, beţi cu toţii. Sunt mai mulţi băieţi decât fete şi mi-aş fi dorit să port pantaloni şi pantofi fără toc, dar e prea târziu pentru asta.

Când intru în bucătărie să-mi iau ceva de băut, cineva din spatele meu spune:

– Ia te uită, domnişoara Uită-te-Dar-Nu-Atinge!

Şi scoate un zgomot de leorpăit obscen. Mă răsucesc şi îl văd pe tipul pe care noi l-am poreclit Faţădeşopârlă (din cauza acneei sale) uitându-se pofticios la mine.

– Drăguţă rochie, Clare.

– Mersi, dar nu-i spre folosul tău, Faţădeşopârlă.

Vine după mine în bucătărie.

– Nu-i frumos ce spui, duduie. În definitiv, nu fac decât să-mi exprim aprecierea la adresa veşmântului tău deosebit de atrăgător, iar tu îmi răspunzi insultându-mă…

Nu-i mai tace gura. Reuşesc să scap în fine înşfăcând-o pe Helen şi folosind-o pe post de scut uman ca să ies din bucătărie.

– E de rahat, spune Helen. Unde-i Ruth?

Ruth se ascunde în dormitorul ei de la etaj, cu Laura. Fumează un joint în beznă şi privesc pe fereastră cum o gaşcă de prieteni de-ai lui Jack fac baie în pielea goală în piscină. Nu după mult timp, stăm toate la geam, holbându-ne ca proastele.

– Mmm, face Helen. Mi-ar plăcea şi mie unul.

– Care anume? întreabă Helen.

– Tipul de pe trambulină.

– Aah.

– Uitaţi-vă la Ron, spune Laura.

– Ăla-i Ron? se hlizeşte Ruth.

– Haiti. Păi, cred că oricine ar arăta mai bine fără tricou cu Metallica şi vestă de piele împuţită, spune Helen. Hei, Clare, eşti groaznic de tăcută.

– Ha? Mda, cred, rostesc moale.

– Uită-te la tine, spune Helen. Deja te uiţi cruciş de poftă. Mi-e ruşine de tine. Cum ai putut să ajungi în halul ăsta? (Râde.) Pe bune, Clare, de ce n-o rezolvi odată?

– Nu pot, spun pe un ton nefericit.

– Ba sigur că poţi. Pur şi simplu coboară şi ţipă „Fute-mă!” şi vreo cincizeci de tipi o să ţipe „Eu! Eu!”.

– Nu înţelegi. Nu vreau… nu-i asta…

– Vrea pe cineva anume, spune Ruth, fără să-şi ia ochii de la piscină.

– Pe cine? întreabă Helen.

Dau din umeri.

– Haide, Clare, varsă tot.

– Las-o în pace, intervine Laura. Dacă nu vrea să spună, nu e obligată.

Stau chiar lângă Laura, aşa că îmi sprijin capul pe umărul ei.

Helen sare în picioare.

– Mă întorc imediat.

– Unde te duci?

– Am cumpărat nişte şampanie şi suc de pere ca să facem cocteiluri Bellini, dar le-am lăsat în maşină.

Zboară pe uşă afară. Un tip înalt cu părul până la umeri face o tumbă cu spatele de pe trambulină.

– O-la-la, fac Ruth şi Laura la unison.

HENRY: A trecut un timp îndelungat, poate o oră sau aşa ceva. Am mâncat jumătate din punga de chips şi am băut Coca Cola caldă, aduse de Clare. Am tras un pui de somn. A plecat de atâta vreme, încât încep să mă gândesc că aş face o plimbare. Vreau să fac şi pipi.

Aud zgomot de tocuri bocănind în direcţia mea. Mă uit pe geam, dar nu e Clare, e o blondă explozivă într-o rochie roşie strâmtă. Clipesc şi îmi dau seama că e prietena lui Clare, Helen Powell. Oho.

Ea tocăie până la portiera din dreptul meu, se apleacă şi mă cercetează cu privirea. Privirea îmi alunecă în decolteul ei până-n Tokyo. Mă cam ia cu ameţeli.

– Bună, iubitul lui Clare. Eu sunt Helen.

– Ai greşit adresa, Helen. Dar mă bucur să te cunosc.

Se simte bine alcoolul în respiraţia ei.

– N-ai de gând să ieşi din maşină ca să ne prezentăm cum se cuvine?

– A, stau destul de comod aici, mulţumesc.

– Păi, atunci o să intru eu.

Dă un ocol cam nesigur prin faţa maşinii, deschide portiera şi se trânteşte pe locul şoferului.

– Aştept de-o veşnicie să te cunosc, mi se confesează Helen.

– Serios? De ce?

Îmi doresc cu disperare să vină Clare să mă salveze, dar asta ne-ar da de gol, nu-i aşa?

Helen se înclină spre mine şi spune *sotto voce:*

– Existenţa ta am dedus-o. Uriaşa mea putere de observaţie m-a condus la concluzia că, după ce ai eliminat imposibilul, ceea ce rămâne e adevărul, oricât de imposibil ar fi. Prin urmare…

(Helen face o pauză ca să râgâie.) Ce nedemn de o doamnă. Scuză-mă. Prin urmare, am concluzionat că Clare trebuie să aibă un iubit, fiindcă altminteri n-ar fi refuzat să şi-o tragă cu toţi băieţii ăia drăguţi, care sunt tare nefericiţi din cauza asta. Şi iată-te. Tam, tam!

Mereu mi-a plăcut de Helen şi mă întristează faptul că trebuie s-o induc în eroare. Totuşi asta explică ceva ce mi-a spus la nunta mea. Ce-mi place când micile piese ale puzzle-ului se îmbină aşa frumos.

– E un raţionament foarte convingător, Helen, dar eu nu sunt iubitul lui Clare.

– Atunci, de ce stai în maşina ei?

Îmi vine o idee magistrală. O să mă ucidă Clare pe chestia asta.

– Sunt prieten cu părinţii lui Clare. Erau îngrijoraţi că se duce cu maşina la o petrecere unde poate se bea alcool, aşa că m-au rugat să mă duc cu ea şi să fac pe şoferul în caz că se pileşte şi nu mai poate să conducă.

Helen se bosumflă.

– Chiar că nu era nevoie de aşa ceva. Micuţa noastră Clare nu bea nici de-un degetar…

– Nici n-am zis că bea. Doar că pe părinţii ei i-a lovit paranoia.

Se aude zgomot de tocuri pe trotuar. De data asta e Clare. Înţepeneşte când vede că nu sunt singur.

– Clare! ţipă Helen, sărind afară din maşină. Omul ăsta urâcios zice că nu e iubitul tău.

Eu şi Clare avem un schimb de priviri.

– Păi, nu e, răspunde Clare tăios.

– Aha, face Helen. Plecaţi?

– E aproape miezul nopţii. Sunt pe cale să mă transform în dovleac. (Clare dă roată maşinii şi deschide portiera.) Hai, Henry, să mergem.

Porneşte motorul şi aprinde farurile.

Helen stă nemişcată în lumina farurilor. Apoi vine până în dreptul meu.

– Nu eşti iubitul ei, ai, *Henry?* M-ai păcălit o clipă, aşa e. Pa, Clare.

Râde, iar Clare scoate neîndemânatic maşina din parcare şi plecăm. Ruth locuieşte pe Conger. Când cotim pe Broadway, observ că toate felinarele sunt stinse. Broadway e o şosea cu două benzi. E dreaptă ca rigla, dar fără lumina felinarelor parcă

ai conduce printr-o călimară plină.

– Mai bine treci pe faza lungă, Clare.

Ea se întinde şi stinge complet farurile.

– Clare…!

– Nu-mi spune tu mie ce să fac!

Tac. Nu se mai vede nimic în afară de cifrele luminoase ale radioului cu ceas. E ora 11:36. Aud vâjâitul aerului pe lângă maşină şi zgomotul motorului; simt trecerea roţilor peste asfalt, dar cumva îmi pare că nu ne mişcăm şi că lumea se mişcă pe lângă noi cu aproape şaptezeci şi trei de kilometri la oră. Închid ochii. Nicio diferenţă. Îi redeschid. Inima îmi bate cu putere.

În depărtare se vede lumina unor faruri. Clare aprinde şi ea farurile şi ne aliniem iar exact între benzile galbene de pe mijlocul şi marginea şoselei. E 11:38.

Chipul lui Clare, reflectat în luminile bordului, e lipsit de expresie.

– De ce-ai făcut asta? o întreb cu voce tremurătoare.

– De ce nu? – vocea lui Clare e calmă ca apa unui iaz în mijlocul verii.

– Fiindcă puteam să murim amândoi într-un accident cumplit?

Clare încetineşte şi coteşte pe şoseaua Blue Star.

– Dar nu se întâmplă asta, spune ea. Cresc, ne întâlnim, ne căsătorim şi apari aici.

– Habar n-ai, poate ai buşit maşina adineauri şi am stat amândoi un an la recuperare.

– Dar atunci m-ai fi avertizat să nu fac asta, spune Clare.

– Am încercat, dar ai ţipat la mine…

– Vreau să zic, un sine al tău mai în vârstă i-ar fi spus unui sine al meu mai tânăr să nu facă accident de maşină.

– Păi, până atunci se va fi întâmplat deja.

Cotim pe Meagram Lane. E drumul privat care duce spre casa ei.

– Vrei să opreşti, Clare? Te rog.

Clare intră cu maşina pe iarbă, opreşte motorul şi stinge luminile. E iar întuneric beznă şi aud un milion de cicade cântând. O trag pe Clare aproape de mine şi o ţin cu braţul de umeri. E tensionată şi rigidă.

– Promite-mi ceva.

– Ce? întreabă Clare.

– Promite-mi că n-o să mai faci aşa ceva niciodată. Nu mă refer doar la maşină, ci la orice lucru periculos. Pentru că n-ai de

unde să ştii. Viitorul e ciudat şi nu poţi să te porţi de parcă ai fi invincibilă…

– Dar dacă m-ai văzut în viitor…

– Ai încredere în mine. Doar atât.

Clare râde.

– De ce-aş avea?

– Nu-ş’. Pentru că te iubesc?

Clare întoarce capul spre mine atât de brusc, încât mă pocneşte în falcă.

– Au.

– Pardon.

De-abia îi întrezăresc conturul profilului, în întuneric.

– Mă iubeşti? întreabă ea.

– Da.

– Acum-acum?

– Da.

– Dar nu eşti iubitul meu.

Aha. *Asta* o râcâie.

– Păi, tehnic vorbind, sunt soţul tău. De vreme ce încă nu te-ai căsătorit cu patalama, presupun că eşti iubita mea.

Clare îşi pune mâna într-un loc unde probabil n-ar avea ce căuta.

– Aş prefera să fiu amanta ta.

– Ai şaisprezece ani, Clare.

Îi îndepărtez cu blândeţe mâna şi o mângâi pe faţă.

– Sunt destul de mare. Uf, ai mâinile transpirate.

Clare aprinde lumina de plafon şi observ, cu o tresărire de spaimă, că faţa şi rochia ei sunt vârstate cu sânge. Îmi privesc palmele – sunt lipicioase şi roşii.

– Henry! Ce se întâmplă?

– Nu ştiu.

Îmi ling palma dreaptă şi apare un şir de patru tăieturi adânci în formă de semilună. Râd.

– E de la unghiile mele. De când conduceai cu farurile stinse.

Clare stinge lumina şi iată-ne stând iar în beznă. Cicadele cântă din toate puterile.

– N-am vrut să te sperii, spune Clare.

– Dar m-ai speriat. Deşi de obicei mă simt în siguranţă când conduci tu. Doar că…

– Ce?

– Am avut un accident de maşină când eram mic şi nu-mi

place să merg cu maşina.

– Ah… îmi pare rău.

– E-n regulă. Hei, cât e ceasul?

– O, Doamne.

Clare aprinde luminile. 12:12.

– Am întârziat. Şi cum intru eu în casă cu tot sângele ăsta pe mine?

Arată aşa de zăpăcită, că-mi vine să râd.

– Uite. (Îmi trec palma peste buza ei superioară şi pe sub nas.) Ţi-a curs sânge din nas.

– Bine.

Porneşte motorul, aprinde farurile şi o ia uşurel spre porţiunea asfaltată.

– O să înnebunească Etta când o să mă vadă.

– Etta? Dar părinţii tăi?

– Mama probabil doarme deja, iar tati, e seara lui de poker.

Clare deschide poarta şi intrăm.

– Dacă ar fi plecat copilul meu cu maşina a doua zi după ce şi-a luat permisul, aş fi stat în faţa uşii de la intrare cu un cronometru, spune ea, oprind maşina într-un loc unde nu poate fi văzută din casă.

– Avem copii?

– Îmi pare rău, e o informaţie clasificată.

– O să fac cerere pentru informaţia asta în temeiul Legii privind Libera Informare.

– Eşti invitata mea. (O sărut cu grijă să nu stric urmele false de hemoragie nazală.) Să mă ţii la curent cu ce afli. (Deschid portiera.) Îţi urez noroc cu Etta.

– Noapte bună.

– Bună să fie.

Ies şi închid portiera cât mai silenţios posibil. Maşina rulează lin pe alee, dă colţul şi se pierde în noapte. O iau la pas spre patul din Pajişte, de sub stele.

Duminica 27 septembrie 1987 (Henry are 32 de ani, Clare are 16)

HENRY: Mă materializez în Pajişte, la vreo cinci metri spre vest de locul bătătorit. Mă simt groaznic, ameţit şi îngreţoşat, aşa că mă aşez şi stau aşa câteva minute să mă adun. E răcoare şi o lumină cenuşie, iar eu sunt cufundat în iarba înaltă şi cafenie, care îmi răneşte pielea. După o vreme mă simt ceva mai

bine şi, fiind linişte în jur, mă ridic şi merg până la locul bătătorit.

Clare stă pe pământ, sprijinită de piatră. Nu spune nimic, doar mă priveşte cu mânie, aş spune. *Of şi vai,* îmi spun. *Ce-am făcut?* Clare e în faza Grace Kelly; poartă o haină de lână albastră şi o fustă roşie. Tremur de frig şi mă apuc să caut cutia cu haine. O găsesc şi trag pe mine blugii negri, puloverul negru, şosetele negre de lână, pardesiul negru, ghetele negre şi mănuşile negre de piele. Arăt ca un star dintr-un film de Wim Wenders[36]. Mă aşez lângă Clare.

– Bună, Clare. Eşti bine?

– Bună, Henry. Ia.

Îmi dă un termos şi două sandvişuri.

– Mersi. Mi-e cam rău, aşa că o să mănânc puţin mai încolo.

Pun mâncarea pe piatră. În termos e cafea; inspir adânc aroma. Mirosul e de ajuns ca să mă facă să mă simt mai bine.

– Eşti bine?

Ea nu se uită la mine. O privesc cu atenţie şi îmi dau seama că a plâns.

– Henry, vrei să baţi pe cineva pentru mine?

– Ce?

– Vreau să fac rău cuiva şi nu sunt destul de mare, nici nu ştiu să mă bat. Vrei să faci asta pentru mine?

– Mamă! Ce tot spui acolo? Cine? De ce?

Clare stă cu privirea în poală.

– Nu vreau să vorbesc despre asta. N-ai putea să mă crezi pe cuvânt că individul şi-o merită pe deplin?

Cred că ştiu care-i treaba; mi se pare că am mai auzit povestea asta. Oftez şi mă mut mai aproape de Clare, punându-mi braţul în jurul ei. Ea îşi lasă capul pe umărul meu.

– E vorba despre un tip cu care ţi-ai dat întâlnire, nu?

– Mda.

– Iar el a fost o jigodie, şi acum vrei să-l fac eu praf.

– Mda.

– Clare, o mulţime de tipi sunt jigodii. Şi *eu* eram o jigodie…

Clare râde.

– Pe pariu că nu erai aşa o jigodie ca Jason Everleigh.

– E jucător de fotbal american sau aşa ceva, nu?

– Da.

– Clare, ce te face să crezi că pot să mă iau de un atlet uriaş

---

[36] Wim Wenders (n. 1945): regizor şi producător german: şi-a început cariera făcând parte din „Noul cinema german” (anii ’60–’80).

care are jumătate din vârsta mea? Şi cum de ai ieşit cu unul ca ăsta?

Ea dă din umeri.

– La şcoală, toţi mă bat la cap că de ce nu ies niciodată cu nimeni. Ruth, Meg, Nancy… se tot bârfeşte că aş fi lesbiană. Până şi mama mă întreabă de ce nu ies cu băieţi. Tipii îmi cer întâlniri şi eu îi refuz. Şi pe urmă Beatrice Dilford, care *chiar e* lesbi, m-a întrebat dacă şi eu *sunt,* şi i-am zis că nu, şi ea a zis că n-o surprinde, dar că toată lumea zice că sunt. Atunci m-am gândit că poate ar trebui să ies cu câţiva tipi. Şi următorul care mi-a cerut să ies cu el a fost Jason. E, aşa, un tip atletic, şi arată bine de tot, şi ştiam că dacă ies cu el o să afle toată lumea, şi m-am gândit că poate aşa o să tacă toţi.

– Deci asta a fost prima dată când ai ieşit cu cineva?

– Mda. Ne-am dus la un restaurant italienesc, Laura şi Mike erau şi ei acolo, şi o mulţime de inşi de la cursul de teatru, şi m-am oferit să plătesc jumătate din notă, dar el a zis că nu, că el nu face aşa niciodată, şi a fost în regulă, adică am discutat despre şcoală şi alte chestii, despre fotbal. Pe urmă ne-am dus să vedem *Vineri 13*[37], *Partea a VII-a,* care a fost prost cu flăcări, în caz că te gândeşti să-l vezi şi tu.

– L-am văzut.

– Aha. De ce? Nu pare genul tău.

– Din acelaşi motiv ca şi tine. Partenera mea voia să-l vadă.

– Cine era partenera ta?

– O femeie pe nume Alex.

– Cum era?

– Era funcţionară la bancă, avea ţâţe mari şi îi plăcea să fie plesnită.

Chiar în clipa când îmi iese asta din gură, îmi dau seama că stau de vorbă cu Clare adolescenta, nu cu Clare nevastă-mea, şi-mi dau în gând o palmă peste ceafă.

– Plesnită?

Clare se uită la mine zâmbind, cu sprâncenele ridicate.

– Lasă asta. Deci v-aţi dus la film şi…?

– A. Păi, pe urmă a vrut mergem la Traver's.

– Ce-i Traver's?

---

[37] *Friday the 13th,* „slasher film” (horror care are în prim-plan un criminal psihopat) din anul 1980. Regizat de Sean S. Cunningham. A fost nominalizat la două premii Zmeura de Aur, pentru cel mai prost film şi cea mai proastă actriţă în rol secundar.

– E o fermă în nord. (Vocea lui Clare devine şoptită, abia o mai aud.) Acolo se duce lumea… să se giugiulească. (Eu nu zic nimic.) Aşa că i-am spus că sunt obosită şi că vreau acasă, iar el s-a cam, ăă, supărat.

Clare tace acum. Şedem amândoi o vreme, ascultând păsările, aeroplanele, vântul. Dintr-o dată, ea spune:

– S-a supărat *de-a binelea.*

– Şi ce s-a întâmplat?

– Nu voia să mă ducă acasă. Nu prea ştiam unde suntem, undeva pe Route 12, el şofa întruna, pe străduţe mici, doamne, nu ştiu. A luat-o cu maşina pe un drumeag neasfaltat, până la o casă de ţară. Era un lac în apropiere, îi auzeam foşnetul. Iar el avea cheia de la uşă.

Devin neliniştit. Clare nu mi-a povestit niciodată asta, doar că a avut cândva o întâlnire de groază cu un tip pe nume Jason, care era jucător de fotbal american. Clare a amuţit iar.

– Clare. Te-a violat?

– Nu. A zis că nu sunt… destul de bună. A zis… nu, nu m-a violat. Doar… doar m-a rănit. M-a făcut…

Nu poate rosti asta. Aştept. Clare îşi desface nasturii şi îşi scoate haina. Îşi scoate şi cămaşa şi văd că tot spatele îi e plin de vânătăi. Negre şi violete, pe pielea ei albă. Clare se întoarce şi văd o arsură de ţigară pe sânul ei drept, urâtă şi băşicată. O întreb o singură dată de la ce e cicatricea aceea, dar nu-mi răspunde. O să-l omor pe individul ăsta. O să-l ologesc. Clare stă în faţa mea, cu umerii traşi, cu piele de găină, aşteptând. Îi dau cămaşa, iar ea se îmbracă.

– Bine, îi spun cu voce joasă. Unde-l găsesc pe insul ăsta?

– Te duc eu cu maşina, îmi răspunde.

Clare mă ia cu Fiatul din capătul străzii private, loc care nu se vede din casă. Poartă ochelari de soare, deşi e o după-amiază noroasă, e rujată şi are părul strâns într-un colac la ceafă. Pare să aibă mult mai mult de şaisprezece ani. Arată ca din *Fereastra din spate*[38], deşi asemănarea ar fi mai mare dacă ar avea părul blond. Trecem în viteză, pe sub copacii autumnali, dar nu cred că vreunul dintre noi observă culorile. În capul meu se repetă fără încetare banda înregistrată cu ceea ce i s-a întâmplat lui Clare în căsuţa aceea de ţară.

---

[38] *Rear Window* (1954), film cu Grace Kelly, regizat de Alfred Hitchcock şi câştigător a patru premii Oscar.

– Cât e de mare?
Clare se gândeşte puţin.
– E cu câţiva centimetri mai înalt decât tine. Şi mult mai greu. Poate cu peste douăzeci de kile.
– Hristoase.
– Am adus asta.
Clare se caută prin poşetă şi scoate un pistolet.
– Clare!
– E al lui tati.
Gândesc rapid.
– Clare, nu e o idee bună. Adică, sunt destul de furios ca să-l folosesc pe bune, iar asta ar fi o prostie. A, stai. (I-l iau, deschid magazia, scot gloanţele şi le pun în poşeta ei.) Aşa. E mai bine. Splendidă idee, Clare.
Clare mă priveşte întrebător. Îmi pun pistoletul în buzunarul pardesiului.
– Vrei să fac asta anonim sau vrei să ştie că e din partea ta?
– Vreau să fiu de faţă, spune Clare.
– Aha.
Maşina intră pe o alee privată şi se opreşte.
– Vreau să-l ducem undeva şi vreau să-l răneşti rău de tot şi eu să mă uit. Vreau să se cace pe el de frică.
Oftez.
– Clare, de obicei nu fac chestii de-astea. În primul rând că de obicei mă bat ca să mă apăr.
– Te rog, rosteşte ea fără nicio intonaţie.
– Sigur.
Ceva mai departe, oprim în faţa unei case mari, în stil neocolonial. Nu se vede nicio maşină. De la o fereastră deschisă la etajul al doilea se aude Van Halen. Mergem până la uşa din faţă, Clare sună, iar eu mă retrag într-o parte. După o clipă, muzica se opreşte brusc şi se aud paşi grei tropăind în jos pe trepte. Uşa se deschide şi, după un moment de tăcere, o voce spune:
– Ce, te-ai întors? Mai vrei?
E tot ce am nevoie să aud. Scot pistoletul şi mă apropii. Îndrept ţeava spre pieptul individului.
– Bună, Jason, spune Clare. M-am gândit că ai vrea să vii cu noi.
Individul face ce-aş face şi eu în locul lui, se aruncă pe jos şi se rostogoleşte în afara razei de acţiune a pistolului, dar nu

suficient de repede. Mă reped pe uşă şi sar pe pieptul lui, lăsându-l fără respiraţie. Mă ridic, îi pun o gheată pe piept şi îndrept pistoletul spre capul lui. *C'est magnifique mais ce n'est pas la guerre*[39]. El seamănă cumva cu Tom Cruise, foarte drăguţ, genul american din cap până-n picioare.

– Pe ce poziţie joacă? o întreb pe Clare.

– Mijlocaş.

– Hm. Nici n-aş fi zis. Scoală, ţine mâinile la vedere, îi spun plin de voioşie tipului.

El se conformează şi îl conduc pe uşă afară. Stăm cu toţii în mijlocul aleii pentru maşini. Îmi vine o idee. O trimit pe Clare înapoi în casă după nişte frânghie; iese, câteva minute mai târziu, cu un foarfece şi o rolă de bandă adezivă.

– Unde vrei să facem asta?

– În pădure.

Mărşăluim spre pădure împreună cu Jason, care gâfâie din greu. Mergem vreo cinci minute, până zăresc un mic luminiş străjuit în mod convenabil de un ulm tânăr.

– Ce zici, Clare?

– Mda.

Mă uit la ea. E complet indiferentă, calmă ca o asasină din cărţile lui Raymond Chandler.

– Ia zi, Clare.

– Leagă-l de copac.

Îi dau să ţină arma, îi trag mâinile lui Jason de-o parte şi de alta a copacului şi i le leg împreună cu bandă adezivă. E o rolă abia începută şi am de gând s-o folosesc pe toată. Jason respiră cu forţă, zgomotos. Păşesc în jurul lui şi mă uit la Clare. Îl priveşte pe Jason ca pe o încercare ratată de artă conceptuală.

– Eşti astmatic?

El dă din cap. Pupilele i s-au contractat în două punctişoare negre.

– Îi aduc eu inhalatorul, spune Clare.

Îmi dă arma înapoi şi pleacă agale printre copaci, pe cărarea care ne-a condus aici. Jason încearcă să respire încet, cu grijă. Încearcă să vorbească.

– Tu… cine eşti? mă întreabă cu voce răguşită.

---

[39] *C'est magnifique mais ce n'est pas la guerre:* E splendid, dar nu e război (în lb. franceză). Frază atribuită generalului francez Pierre François Bosquet (1810–1861), care se pare că a rostit-o cu referire la atacul cavaleriei uşoare din cadrul războiului din Crimeea.

– Sunt iubitul lui Clare. Sunt aici ca să te învăţ bunele maniere, de vreme ce n-ai aşa ceva.

Renunţ la tonul batjocoritor, mă apropii de el şi îi spun încet:

– Cum ai putut să-i faci aşa ceva? E aşa de tânără. Nu ştie nimic, iar tu ai stricat totul…

– E o… târfă… mincinoasă.

– Habar n-are de lucrurile astea. E ca şi când ai tortura un pisoi fiindcă te-a muşcat.

Jason nu răspunde. Expiră sub forma unor nechezaturi lungi şi tremurătoare. Pe când deja încep să mă îngrijorez, apare Clare. Ridică inhalatorul şi se uită la mine.

– Dragule, ştii să foloseşti chestia asta?

– Cred că îl agiţi, i-l pui în gură şi apeşi pe capătul de deasupra.

Ea face întocmai şi îl întreabă dacă mai vrea. El aprobă dând din cap. După patru inhalări, stăm şi ne uităm la el cum îi coboară respiraţia treptat până la un nivel cât de cât normal.

– Eşti gata? o întreb pe Clare.

Ea ridică foarfecele şi taie aerul de câteva ori. Jason tresare înfiorat. Clare se apropie de el, îngenunchează şi începe să-i taie hainele.

– Hei, spune Jason.

– Te rog să taci, îi spun. Nimeni n-o să-ţi facă rău. Deocamdată.

Clare termină de tăiat blugii şi trece la tricou. Eu mă apuc să-l fixez de copac cu banda adezivă. Încep de la glezne şi înfăşor cu dibăcie urcând pe gambe şi pe coapse.

– Opreşte-te acolo, spune Clare, indicându-mi un punct chiar de sub scrotul lui Jason.

Îi taie şi îi scoate lenjeria. Eu încep să-i înfăşor banda în zona taliei. Pielea îi e rece şi umedă şi e bronzat peste tot cu excepţia unei porţiuni, fin conturate pe care i-a acoperit-o slipul de baie Speedo. Transpiră din greu. Înfăşor banda până sus la umeri şi mă opresc, fiindcă vreau să-i dau voie să respire. Facem un pas înapoi şi ne admirăm opera. Jason e o mumie înfăşată în bandă adezivă cu o erecţie viguroasă. Pe Clare o umflă râsul. Un râs care sună fantomatic din cauza ecoului pierdut printre copaci. Îi arunc o privire tăioasă. E ceva deliberat şi crud în râsul lui Clare şi îmi pare că acesta este momentul unei demarcaţii, al unui fel de no-man’s-land dintre copilăria lui Clare şi viaţa ei de femeie.

– Mai departe? o întreb.

O parte din mine ar vrea să-l transformăm într-un hamburger, iar o altă parte refuză să lovească pe cineva prins cu bandă adezivă de un copac. Jason e roşu la faţă. Contrastează plăcut cu cenuşiul benzii adezive.

– Ah, spune Clare. Ştii, cred că ajunge.

Sunt uşurat. Aşa că, desigur, o întreb:

– Eşti sigură? Că i-aş putea face tot felul de lucruri. Să-i sparg timpanele? Nasul? A, stai, deja şi l-a rupt o dată singur. Am putea să-i tăiem tendoanele lui Ahile. N-ar mai juca fotbal o vreme.

– Nu! – Jason se încordează să rupă banda.

– Atunci, cere-ţi iertare, îi spun. Jason ezită.

– Scuze.

– Jalnic.

– Aşa e, spune Clare.

Se caută prin poşetă şi găseşte un marker. Se apropie de Jason ca de un animal periculos de la zoo şi începe să scrie pe banda din zona pieptului. După ce termină, se dă înapoi şi pune capacul la marker. A scris un raport al întâlnirii lor. Îşi pune markerul înapoi în poşetă şi spune:

– Să mergem.

– Ştii, nu-l putem lăsa aşa aici. Ar putea să aibă iar un atac de astm.

– Hm. Bine, aşa-i. O să chem pe cineva.

– Stai aşa, spune Jason.

– Ce-i? întreabă Clare.

– Pe cine chemi? Cheamă-l pe Rob.

Clare râde.

– Nţ. O să le sun pe toate fetele pe care le cunosc.

Mă apropii de Jason şi îi proptesc gura armei sub bărbie.

– Dacă aflu că i-ai menţionat existenţa mea vreunei fiinţe omeneşti, o să mă întorc şi-o să te distrug. Când o să termin cu tine, n-o să mai poţi să mergi, să vorbeşti, să mănânci sau să te regulezi. Din punctul tău de vedere, Clare e o fată drăguţă, care din nu se ştie ce motiv nu iese la întâlniri. Corect?

– Corect, spune Jason, uitându-se la mine furios.

– Noi te-am tratat cu indulgenţă. Dacă te mai iei de Clare, în orice mod, o să-ţi pară rău.

– Bine.

– Aşa. (Îmi pun pistoletul la loc în buzunar.) A fost amuzant.

– Ascultă, puţă bleagă…

Eh, la naiba, de ce nu. Mă dau un pas înapoi şi cu toată

puterea îi ard un croşeu sub vintre. Jason urlă. Mă întorc şi mă uit la Clare, care s-a albit pe sub machiaj. Pe faţa lui Jason curg lacrimi. Mă întreb dacă nu cumva o să leşine.

– Hai să mergem, spun.

Clare aprobă dând din cap. Ne întoarcem la maşină, potoliţi. Îl aud pe Jason ţipând la noi. Urcăm, Clare porneşte motorul, întoarce şi parcurge în trombă aleea, intrând pe şosea.

O privesc cum conduce. Începe să plouă. Pe la colţurile gurii ei se joacă un zâmbet de satisfacţie.

– Asta e ceea ce doreai? o întreb.

– Da. A fost perfect. Mulţumesc.

– Cu plăcere. (Mă ia cu ameţeală.) Cred că mă cam duc.

Clare opreşte la o margine de şosea. Ploaia bate darabana pe maşină. Parcă am trece printr-o spălătorie de maşini.

– Sărută-mă, îmi cere.

O sărut şi apoi dispar.

Luni 28 septembrie 1987 (Clare are 16 ani)

CLARE: Luni la şcoală toată lumea se uită la mine, dar nimeni nu-mi vorbeşte. Mă simt ca Spioana Harriet[40] după ce colegii de clasă i-au găsit carnetul de spion. Mersul pe hol e ca împărţirea apelor Mării Roşii. Când intru la prima oră, cea de engleză, toată lumea se opreşte din vorbit. Mă aşez lângă Ruth. Zâmbeşte şi pare îngrijorată. Nici eu nu spun nimic, dar îi simt mâna mică şi fierbinte aşezată pe a mea, pe sub bancă. Ruth mă ţine de mână pentru o clipă, dar apoi, când domnul Partaki intră în clasă, îşi retrage mâna. Domnul Partaki observă că toată lumea e atipic de tăcută.

– Aţi avut un weekend plăcut? ne întreabă cu blândeţe.

– O, da, răspunde Sue Wong, iscând râsete nervoase în toată sala.

Partaki e perplex. După o pauză grea, spune:

– Păi, grozav, atunci să începem cu *Billy Budd.* În 1851, Herman Melville a publicat *Moby-Dick, sau Balena,* pe care publicul american a tratat-o cu o răsunătoare indiferenţă…

Nu prind nimic din lecţie. Chiar şi prin maieul de bumbac, puloverul îmi pare abraziv şi mă dor coastele. Colegii mei bâjbâie şi se căznesc să poarte o discuţie despre *Billy Budd.* În sfârşit, îi

---

[40] *Harriet the Spy:* roman pentru copii (1964) de Louise Fitzhugh. Personajul central, Harriet, avea un carneţel în care îşi nota toate lucrurile pe care le observa spionându-i pe cei din jur.

scapă sunetul clopoţelului. Ei ies, eu îi urmez agale, iar Ruth mă însoţeşte.

– Eşti bine? mă întreabă.

– În cea mai mare parte.

– Am făcut cum mi-ai zis.

– La ce oră?

– Pe la şase. Mi-a fost teamă că o să se întoarcă părinţii lui acasă şi o să-l găsească. A fost greu de tăiat banda adezivă, i-a smuls tot părul de pe piept.

– Bun. L-au văzut mulţi?

– Da, toată lumea. Adică toate fetele. Niciun băiat, din câte ştiu eu.

Holul aproape s-a golit. Stau în faţa uşii de la clasa de franceză.

– Clare, eu înţeleg *de ce* ai făcut asta, dar ce nu înţeleg e *cum* ai făcut-o.

– Am avut ajutor.

Sună clopoţelul, iar Ruth sare-n sus.

– Ah, doamne. De cinci ore la rând tot întârzii la gimnastică!

Dispare de lângă mine ca respinsă de un puternic câmp electric.

– Să-mi povesteşti la masă, o aud strigându-mi pe când mă întorc şi intru la ora lui Madame Simone.

– *Ah, Mademoiselle Abshire, asseyez-vous, s'il vous plait*[41].

Mă aşez între Laura şi Helen. Helen îmi scrie un bileţel: *Bravo.* Clasa traduce Montaigne. Lucrăm în tăcere, iar Madame se plimbă prin sală, corectând. Am probleme cu concentrarea. Expresia de pe faţa lui Henry după ce l-a lovit pe Jason: complet indiferentă, de parcă tocmai ar fi dat mâna cu cineva, de parcă nu se gândea la nimic anume, iar apoi îngrijorat fiindcă nu ştia cum voi reacţiona eu; şi mi-am dat seama că lui Henry i-a plăcut să-l rănească pe Jason; e acelaşi lucru cu faptul că lui Jason i-a plăcut să mă rănească pe mine? Dar Henry e bun. Asta înseamnă că totul e în regulă? E în regulă că am vrut să-i facă asta lui Jason?

– *Clare, attendez*[42], spune Madame în dreptul cotului meu.

După ce sună iar clopoţelul, toată lumea o zbugheşte pe uşă afară. Eu ies cu Helen. Laura mă îmbrăţişează în chip de scuză şi

---

[41] „Ah, domnişoară Abshire, aşezaţi-vă, vă rog" – în lb. franceză.

[42] *Clare, attendez:* (în context) Clare, pregăteşte-te să termini (în lb. franceză).

fuge spre ora de muzică din celălalt capăt al clădirii. Eu şi Helen avem amândouă gimnastică la ora a treia.

Helen râde.

– Ei, la naiba, fată. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Cum l-ai proptit cu bandă adezivă de copacul ăla?

Deja a început să mă obosească întrebarea asta.

– Am un prieten care face chestii d-astea. El m-a ajutat.

– Şi cine e „el”?

– Un client al lui tata, o mint.

Helen scutură din cap.

– Nu te pricepi deloc să minţi.

Zâmbesc şi nu spun nimic.

– E Henry, nu-i aşa?

Scutur din cap a negaţie şi duc un deget la buze. Am ajuns la sala de gimnastică. Intrăm în vestiar şi *abracadabra!* toate fetele se opresc din vorbit. Pe urmă o undă de discuţii joase umple tăcerea. Dulapul meu şi cel al lui Helen sunt pe acelaşi rând. Deschid şi îmi iau echipamentul şi pantofii de sport. M-am gândit la ce urmează să fac. Îmi scot pantofii şi ciorapii şi mă dezbrac în maiou şi chiloţi. Nu port sutien pentru că doare prea tare.

– Hei, Helen.

Îmi scot maioul, iar Helen se întoarce spre mine.

– Isuse Hristoase, Clare!

Vânătăile arată încă şi mai râu decât ieri. Unele au devenit verzui. Pe coapse am urme de la cureaua lui Jason.

– Vai, Clare.

Helen se apropie şi mă cuprinde grijuliu cu braţele. E tăcere în vestiar şi, privind peste umărul lui Helen, observ că toate fetele s-au adunat în jurul nostru şi ne privesc. Helen se îndreaptă, le întoarce privirea şi întreabă:

– Ei?

Cineva din spate începe să bată din palme, apoi toate pornesc să aplaude, să râdă, să vorbească şi să ovaţioneze, iar eu mă simt uşoară, uşoară ca aerul.

Joi 12 iulie 1995 (Clare are 24 de ani, Henry are 32)

CLARE: Zac în pat, aproape adormită, când simt mâna lui Henry mângâindu-mă pe burtă şi îmi dau seama că s-a întors. Deschid ochii şi îl văd cum se apleacă şi îmi sărută micuţa cicatrice lăsată de arsura ţigării; în lumina slabă a nopţii, îi ating faţa.

– Mulţumesc, îi spun.
– Plăcerea a fost a mea, îmi răspunde.
Iar asta a fost singura dată când am vorbit despre acest subiect.

Duminică 11 septembrie 1988 (Henry are 36 de ani, Clare are 17)

HENRY: Eu şi Clare suntem în livadă, într-o după-amiază caldă de septembrie. În Pajişte bâzâie insectele sub soarele auriu. Totul în jur e nemişcat. Pe deasupra vegetaţiei uscate văd aerul pâlpâind de căldură. Stăm sub un măr. Clare se sprijină de trunchi, aşezată pe o pernă care amortizează rădăcinile copacului. Eu zac întins pe pământ, cu capul în poala ei. Am mâncat, iar resturile prânzului nostru sunt împrăştiate înjur, printre merele căzute. Sunt somnoros şi mi-e bine. În prezentul meu e ianuarie, iar eu şi Clare ne zbuciumăm. Interludiul acesta de vară e idilic.
– Aş vrea să te desenez exact cum eşti acum, spune Clare.
– Întins pe jos şi adormit?
– Relaxat. Arăţi atât de liniştit. De ce nu?
– Dă-i drumul.
De altfel, ne aflăm aici deoarece Clare ar trebui să deseneze copaci pentru ora de artă plastică. Îşi ia blocul de schiţe şi cărbunele. Îşi pune blocul în balans pe genunchi.
– Vrei să mă dau mai într-o parte? o întreb.
– Nu, că s-ar schimba prea tare. Rămâi cum erai, te rog.
Îmi reiau privitul în gol către modelul de ramuri de pe fundalul cerului.
A sta nemişcat e o artă. Când citesc, pot să stau nemişcat perioade lungi de timp, dar să-i pozez lui Clare se dovedeşte mereu surprinzător de dificil. Chiar şi o poziţie care pare la început foarte confortabilă devine o tortură după vreo cincisprezece minute. Fără să-mi mişc altceva decât ochii, mă uit la Clare. E cufundată în desenul ei. Când desenează, arată de parcă lumea din jur s-a scufundat şi a rămas doar ea cu obiectul studiului său. De asta îmi place să mă deseneze Clare: atenţia cu care mă priveşte în astfel de momente mă face să simt că eu sunt totul pentru ea. Mă priveşte la fel ca atunci când facem dragoste. Chiar în acest moment se uită în ochii mei şi zâmbeşte.
– Am uitat să te-ntreb: din ce timp vii?
– Ianuarie 2000.

Îi pică faţa.

– Serios? Credeam că de mai târziu un pic.

– De ce? Aşa bătrân arăt?

Clare îmi conturează nasul. Degetele ei călătoresc de-a lungul lui şi peste sprâncene.

– Nu. Dar pari fericit şi liniştit, şi de obicei când vii din 1998 sau din ’99 sau din 2000 eşti supărat sau scos din minţi şi nu vrei să-mi spui de ce. Şi pe urmă în 2001 eşti iar în regulă.

Râd.

– Vorbeşti ca o ghicitoare. Nu mi-am dat seama până acum că-mi monitorizezi aşa atent dispoziţia.

– Cu ce altceva să mă ocup ca să mă împac cu ideea?

– Adu-ţi aminte că de obicei stresul mă trimite spre tine, încoace. Aşa că n-ar trebui să rămâi cu impresia că anii aceia sunt o continua oroare. Se întâmplă şi o mulţime de lucruri drăguţe în anii ăia.

Clare îşi reia desenatul. A renunţat să mă mai chestioneze despre viitorul nostru. În loc de asta, mă întreabă:

– Henry, de ce anume te temi?

Întrebarea mă ia prin surprindere şi trebuie să mă gândesc ca să-i pot răspunde.

– De frig. Mi-e teamă de iarnă. Mi-e teamă de poliţie. Mi-e teamă să nu călătoresc cumva într-un loc şi un timp greşit şi să fiu lovit de o maşină sau bătut. Sau să mă pierd în timp şi să nu mai fiu în stare să mă întorc. Mi-e teamă să nu te pierd.

Clare zâmbeşte.

– Cum ai putea să mă pierzi? Nu mă duc nicăieri.

– Îmi fac griji că o să oboseşti să tot suporţi faptul că nu poţi pune bază pe mine şi că o să mă părăseşti.

Clare pune deoparte blocul de schiţe. Eu mă ridic în şezut.

– N-o să te părăsesc niciodată, îmi spune. Chiar dacă tu mă părăseşti mereu.

– Dar niciodată nu vreau să te părăsesc.

Clare îmi arată desenul. L-am mai văzut; atârnă lângă masa de lucru din în atelierul ei de acasă. În el arăt cu adevărat liniştit. Clare îl semnează şi începe să scrie data.

– Nu, îi spun. Nu e datat.

– Nu e?

– L-am mai văzut. Nu e nicio dată pe el.

– Bine.

Clare şterge data şi scrie în locul ei *Meadowlark.*

– S-a făcut. (Mă priveşte nedumerită.) Descoperi vreodată, când te întorci în prezentul tău, că s-a schimbat ceva? Adică, dacă aş scrie acum data pe desenul ăsta? Ce s-ar întâmpla?

– Nu ştiu. Încearcă, îi spun, curios.

Clare şterge cuvântul *Meadowlark* şi scrie *11 septembrie 1988.*

– Uite, spune, a fost uşor.

Ne uităm unul la altul, năuciţi. Clare râde.

– Dacă am violat cumva continuumul spaţiu-timp, nu se vede.

– O să te anunţ dacă ai cauzat al treilea război mondial. (Încep să mă simt nesigur pe mine.) Cred că mă duc, Clare.

Ea mă sărută, eu dispar.

Miercuri 13 ianuarie 2000 (Henry are 36 de ani, Clare are 28)

HENRY: După cină, încă mă mai gândesc la desenul lui Clare, aşa că mă duc în atelier să mă uit la el. Clare lucrează la o sculptură uriaşă făcută din mici ghemotoace de hârtie mov; arată ca o încrucişare între o păpuşă Muppet şi un cuib de pasăre. O înconjur cu grijă şi mă opresc în faţa mesei de lucru. Desenul nu e acolo.

Clare intră cu braţele pline de fibre abaca.

– Hei. (Le aruncă pe podea şi păşeşte peste ele către mine.) Ce faci?

– Unde-i desenul pe care-l ţineai aici? Cel cu mine?

– Ha? A. Nu ştiu. O fi căzut.

Clare se bagă pe sub masă şi spune:

– Nu-l văd. A, stai, uite-l.

Iese de acolo ţinând cu două degete desenul.

– Uh, e plin de pânze de păianjen.

Îl curăţă şi mi-l dă. Mă uit la el. Tot nu apare nicio dată pe el.

– Ce s-a-ntâmplat cu data?

– Ce dată?

– Ai scris data jos, aici. Sub numele tău. Arată de parcă ar fi fost decupat.

Clare râde.

– Bine, recunosc. Eu l-am decupat.

– De ce?

– M-a speriat rău comentariul tău cu al treilea război mondial. Am stat şi m-am gândit, dacă cumva nu ne mai întâlnim în viitor fiindcă am insistat eu să testez asta?

– Îmi pare bine că ai făcut aşa.

– De ce?
– Nu ştiu. Pur şi simplu îmi pare bine.
Ne uităm unul la altul, apoi Clare zâmbeşte, iar eu ridic din umeri, şi asta-i tot. Dar de ce oare pare ca şi cum era să se întâmple ceva imposibil? De ce mă simt atât de uşurat?

Ajunul Crăciunului, Unu
(Accidentat mereu în aceeaşi maşină)

Sâmbătă 24 decembrie 1988 (Henry are 40 de ani, Clare are 17)

HENRY: E o după-amiază întunecată de iarnă. Mă aflu în subsolul Casei Meadowlark, în Camera de lectură. Clare mi-a lăsat nişte mâncare: friptură şi brânză pe pâine integrală cu muştar, un măr, un litru de lapte şi un tub de plastic nedesfăcut cu fursecuri de Crăciun, „bulgări de zăpadă”, „diamante” cu nuci şi scorţişoară şi prăjiturele cu nuci şi cu bomboane Hershey’s Kisses încastrate. Sunt îmbrăcat cu blugii mei favoriţi şi cu un tricou cu Sex Pistols. Ar trebui să fiu fericit, dar nu sunt: Clare mi-a lăsat azi şi ziarul *South Heaven Daily;* e datat 24 decembrie 1988. Ajunul Crăciunului. În seara asta, în barul Get Me High Lounge din Chicago, sinele meu de douăzeci şi cinci de ani o să bea până o să alunec în linişte de pe scaunul înalt pe podea şi o să ajung să-mi golească stomacul la Spitalul Mercy. Se împlinesc nouăsprezece ani de la moartea mamei mele.

Stau şi mă gândesc la mama. Ciudat cum se erodează memoria. Dacă aş avea la dispoziţie doar amintirile din copilărie, cunoştinţele mele despre mama ar fi palide şi lipsite de forţă, cu doar câteva momente clare, ieşind în evidenţă. Când aveam cinci ani am auzit-o interpretând *Lulu*[43] la Teatrul de Operetă. Mi-l amintesc pe tata stând lângă mine şi zâmbindu-i mamei, la sfârşitul fiecărui act, într-o stare de vizibilă euforie. Îmi amintesc că stăteam cu mama în Orchestra Hall şi ne uitam la tata cum interpreta Beethoven sub bagheta lui Boulez[44]. Îmi amintesc că mi s-a îngăduit să intru în camera de zi, unde părinţii mei dădeau o petrecere, şi să le recit invitaţilor, cu adaosuri de mârâituri, *Tyger, Tyger burning bright,* a lui Blake[45]; aveam patru ani, iar când am terminat mama m-a luat pe sus şi m-a sărutat şi toată lumea a aplaudat. Se rujase cu o culoare închisă şi am stăruit să mă duc la culcare purtând urma buzelor ei pe obraz. Mi-o amintesc stând pe o bancă în parcul Warren, în vreme ce tata

---

[43] *Lulu:* operă a compozitorului austriac Alban Berg, pe un libret adaptat de el însuşi după două piese de Frank Wedekind, a cărei premiera a avut loc în 1937.

[44] Pierre Boulez (n. 1925): compozitor şi dirijor francez.

[45] William Blake (1757–1827): poet, pictor şi tipograf britanic.

mă dădea în leagăn, iar mama se apropia şi se îndepărta, se apropia şi se îndepărta.

Unul dintre cele mai grozave şi mai dureroase lucruri când vine vorba de călătoria în timp este ocazia de a o vedea pe mama în viaţă. Chiar i-am vorbit de câteva ori; discuţii mărunte, de genul „Nasoală vreme e azi, nu-i aşa?”. Îi cedez locul în tren, intru după ea în supermarket, o privesc cum cântă. Pierd vremea pe la uşa apartamentului în care locuieşte şi acum tata şi îi urmăresc pe amândoi, uneori însoţiţi de sinele meu copil, cum ies la plimbare, mănâncă la restaurant, se duc la film. Sunt anii ’60, iar ei sunt doi muzicieni străluciţi, tineri, eleganţi, cu o lume întreagă deschisă în faţa lor. Sunt veseli ca nişte cintezoi, aureolaţi de noroc şi de bucuria de a trăi. Când ne întâlnim, îmi fac cu mâna; au impresia că sunt un vecin, o persoană care face plimbări lungi şi dese, care îşi face frizuri ciudate şi care, în mod misterios, e când mai tânăr, când mai bătrân. O dată l-am auzit pe tata întrebându-se dacă nu cumva sunt bolnav de cancer. Încă mă mai uimeşte că tata nu şi-a dat seama niciodată de faptul că bărbatul acela care se tot furişa prin preajmă în primii lor ani de căsnicie era fiul lui.

Văd cum e mama în relaţia cu mine. Acum e gravidă, acum mă aduc amândoi acasă de la spital, acum mă duce în parc într-un cărucior şi stă pe bancă memorând partituri, cântându-mi încet şi însoţindu-şi cântatul cu gesturi mărunte ale degetelor, strâmbându-se şi scuturând jucării spre mine. Acum ne plimbăm de mână şi admirăm veveriţele, maşinile, porumbeii, tot ce mişcă în jur. Poartă o haină de stofă, pantaloni Capri şi mocasini. Are părul închis la culoare şi o figură bună pentru teatru – buze pline, ochi mari, păr scurt; arată ca o italiancă, dar de fapt e evreică. Mama se dă cu ruj, cu contur de buze, cu mascara, cu fard de obraz şi cu tuş de sprâncene ca să se ducă la curăţătorie. Tata e cam acelaşi ca întotdeauna, înalt, slăbuţ, îmbrăcat discret, purtător de pălărie. Ce diferă e figura lui. E pe deplin mulţumit. Se ating reciproc adesea, se ţin de mână, păşesc la unison. La plajă, toţi trei purtam ochelari de soare identici, iar eu am o pălărie albastră caraghioasă. Stăm întinşi la soare, unşi din greu cu ulei pentru bebeluşi. Bem rom, cola şi punci hawaiian.

Steaua mamei e în creştere. Studiază cu Jehan Meek şi cu Mary Delacroix, care o călăuzesc cu mare grijă pe cărările faimei; interpretează câteva roluri mărunte, dar superbe, atrăgându-i atenţia lui Louis Behaire, la Teatrul de Operetă. O dublează pe

Linea Waverleigh în rolul Aïda. Apoi e aleasă pentru rolul Carmen. O remarcă şi alte companii, iar nu după mult timp ajungem să călătorim în jurul lumii. Mama înregistrează Schubert pentru Decca, Verdi şi Weill pentru EMI, şi mergem cu toţii la Londra, la Paris, la Berlin, la New York. Îmi amintesc doar o serie nesfârşită de camere de hotel şi avioane. Interpretarea ei de la Lincoln Center se difuzează la televizor; o urmăresc cu Buni şi Buna în Muncie. Am şase ani şi nu-mi vine să cred că e mama acolo, în alb şi negru, pe ecranul micuţ. Cântă Madama Butterfly.

Părinţii mei îşi fac planuri să se mute la Viena la sfârşitul stagiunii ’69-’70 de la Teatrul de Operetă. Tati are audiţii la filarmonică. De câte ori sună telefonul e unchiul Ish, managerul mamei, sau cineva de la casa de discuri.

Aud uşa din capul scărilor deschizându-se şi închizându-se cu un pocnet, apoi zgomot de paşi uşori pe trepte în jos. Clare bate încet de patru ori, iar eu dau la o parte scaunul proptit sub mâner. Încă mai are zăpadă în păr, iar obrajii îi sunt roşii. Are şaptesprezece ani. Îşi arunca braţele în jurul meu, într-o îmbrăţişare plină de emoţie.

– Crăciun fericit, Henry! Ce bine că eşti aici!

O sărut pe obraz; obrazul ei şi crupa rochiei mi-au împrăştiat gândurile, dar senzaţia de tristeţe şi de pierdere a rămas. Îmi trec degetele prin părul ei şi scot un pumn de zăpadă care se topeşte imediat.

– Ce s-a-ntâmplat? mă întreabă Clare, observând mâncarea neatinsă şi aerul meu posac. Te-ai bosumflat că nu ţi-am adus şi maioneză?

– Hei, şş!

Mă aşez în vechiul fotoliu rupt, iar Clare se strecoară lângă mine. Îmi pun braţul pe după umerii ei. Ea îşi pune mâna pe interiorul coapsei mele. O iau de acolo şi o ţin în palmă. Mâna ei e rece.

– Ţi-am povestit vreodată despre mama? o întreb.

– Nu.

Clare e numai urechi; mereu e nerăbdătoare să afle orice frântură din biografia mea pe care o las să răzbească. Pe măsură ce bifăm întâlnirile din Listă, iar cei doi ani de separare a noastră se apropie ameninţător, Clare păstrează convingerea secretă că mă poate întâlni în timp real, cu condiţia să-mi fac pomană cu câteva informaţii. Desigur, nu poate, pentru că eu nu vreau, iar

ea n-o face.

Mâncăm câte un fursec.

– Bine. Odată ca niciodată, am avut o mamă. Am avut şi un tată, iar ei doi erau foarte îndrăgostiţi unul de altul. Şi m-au făcut pe mine. Şi cu toţii am fost fericiţi. Ei doi erau grozav de buni la serviciu, mai ales mama era foarte bună la ceea ce făcea, şi călătoream peste tot, vizitam camere de hotel din toată lumea. Şi se apropia Crăciunul...

– În ce an?

– Când aveam eu şase ani. Era dimineaţa zilei de ajun şi tata era la Viena, fiindcă urma să ne mutăm acolo curând, iar el ne căuta un apartament. Ideea era că tata o să vină cu avionul, iar mama şi cu mine o să-l luăm cu maşina de la aeroport ca să mergem toţi de sărbători acasă la bunica. Era o dimineaţa cenuşie, cu multă zăpadă, iar străzile erau acoperite cu fâşii de polei peste care încă nu se dăduse cu sare. Ca şofer, mama era cam nevricoasă. Ura autostrăzile, ura să conducă spre aeroport şi fusese de acord să facă asta doar pentru că era lucrul cel mai logic de făcut. Ne-am trezit devreme, iar ea a pus bagajele în maşină. Eu eram îmbrăcat cu haină de iarnă, căciuliţă tricotată, ghete, blugi, pulover, lenjerie, şosete de lână care îmi erau cam strâmte şi mănuşi. Ea era toată în negru, chestie mult mai neobişnuită pe vremea aceea decât acum.

Clare bea nişte lapte direct din cutie, pe marginea căreia lasă o amprentă de ruj de culoarea scorţişoarei.

– Ce maşina aveaţi?

– Era o Ford Fairlane ’62 alb.

– Cum e aia?

– Să cauţi. Era construită ca un tanc. Avea eleroane. Părinţii mei o adorau – avea multe poveşti de spus pentru ei. Şi ne-am suit în maşină. Eu m-am aşezat în faţă şi ne-am pus amândoi centurile de siguranţă. Şi am pornit. Era o vreme absolut îngrozitoare. De-abia se vedea, iar dezaburirea nu ne mergea prea bine. Am mers printr-un labirint de străzi rezidenţiale, pe urmă am ieşit în autostradă. Trecuse ora de vârf, dar traficul tot era greoi din cauza vremii şi a sărbătorilor. Aşa că mergeam cu vreo douăzeci şi cinci, treizeci de kilometri la oră. Mama se ţinea pe banda din dreapta, probabil nu voia să intre în depăşiri fără să aibă vizibilitate şi în plus n-aveam de mers prea mult pe autostradă înainte de a ieşi către aeroport. Eram în spatele unui camion, la mare distanţă de el. Trecând pe lângă o ieşire, o

maşină, o Corvette roşie, a intrat pe autostradă în spatele nostru. Era condusă de un dentist puţin abţiguit şi a intrat la ora 10:30 dimineaţa, cu viteză puţin cam mare, aşa că n-a putut încetini la timp din cauza poleiului de pe stradă şi a lovit maşina noastră. Pe o vreme normală, Corvette s-ar fi făcut praf, iar indestructibilul Ford Fairlane s-ar fi ales cu bara îndoită şi n-ar fi ieşit mare scofală. Dar era vreme rea, străzile erau alunecoase, aşa că brânciul primit de la Corvette ne-a trimis maşina drept înainte în viteză exact într-un moment în care traficul încetinise. Camionul din faţa noastră de-abia se mişca. Mama tot pompa la frâne, şi nu se întâmpla nimic. Practic, am lovit camionul cu încetinitorul, sau aşa mi s-a părut mie. În realitate, mergeam cu vreo şaizeci şi cinci la oră. Era un camion descoperit plin cu fiare vechi. Când ne-am lovit de el, o fâşie mare de oţel a zburat din el, a trecut prin parbrizul nostru şi a decapitat-o pe mama.

– Nu, spune Clare, cu ochii închişi.

– E adevărat.

– Dar erai şi tu acolo… erai prea scund!

– Nu, nu de asta, oţelul s-a înfipt în scaunul meu exact unde trebuia să fie fruntea mea. Am o cicatrice în locul unde începuse să-mi taie fruntea. (I-o arăt lui Clare.) Mi-a tăiat căciula. Poliţia n-a reuşit să-şi dea seama cum s-a întâmplat. Toate hainele mele erau în maşină, pe scaun şi pe jos, iar pe mine m-au găsit în pielea goală pe marginea drumului.

– Ai călătorit în timp.

– Da. Am călătorit în timp.

Rămânem tăcuţi un moment.

– Era abia a doua oară în viaţă când mi se întâmpla asta. Habar n-aveam ce se petrecea. Mă uitam cum arăm cu maşina prin camion, iar în clipa următoare eram în spital. De fapt n-am prea fost rănit, doar şocat.

– Cum… din ce cauză crezi că s-a-ntâmplat?

– Stres – teamă pură. Cred că trupul meu a recurs la singura şmecherie pe care o putea face.

– Aşadar… spune Clare, întorcându-se cu faţa spre mine, tristă şi emoţionată.

– Aşadar. Mama a murit, iar eu nu. Partea din faţă a Fordului s-a făcut armonică, blocul de direcţie i-a străpuns pieptul mamei, capul său a ieşit pe unde fusese parbrizul şi a ajuns în remorca autocamionului, era *incredibil* de mult sânge. Tipul din Corvette n-avea nicio zgârietură. Şoferul camionului s-a dat jos să vadă ce

l-a lovit, a văzut-o pe mama. A leşinat pe şosea şi a fost călcat de un autobuz de şcoală al cărui şofer nu-l văzuse fiindcă, se holba ca prostul la accident. Şoferul camionului s-a ales cu picioarele rupte. Între timp, eu am fost complet absent din peisaj timp de zece minute şi patruzeci şi şapte de secunde. Nu-mi aduc aminte unde am fost; poate pentru mine a trecut doar o secundă sau două. Traficul s-a oprit complet. Nişte ambulanţe încercau să se apropie din trei direcţii diferite, dar n-au putut să ajungă la noi timp de o jumătate de oră. Paramedicii s-au dat jos şi au venit alergând. Eu am apărut pe marginea drumului. Singura persoană care m-a văzut când am apărut a fost o fetiţă; şedea pe bancheta din spate a unui Chevrolet break verde. A căscat gura şi a rămas uitându-se ţintă la mine.

– Dar… Henry, tu erai… ziceai că nu-ţi aminteşti. Şi de unde poţi să ştii asta? Zece minute şi patruzeci şi şapte de secunde? Exact?

O vreme, nu-i răspund, căutând cel mai bun mod de a-i explica.

– Ştii cum e cu gravitaţia, nu? Un obiect, cu cât e mai mare, cu atât mai mare e masa lui şi cu atât mai mare e atracţia gravitaţională exercitată. Atrage obiectele mai mici, iar ele orbitează în jur.

– Da…

– Moartea mamei… e pivotul… orice altceva gravitează în jurul său… Visez asta şi de asemenea călătoresc în timp până acolo. Într-una. Dacă ai putea fi acolo, dacă ai pluti pe deasupra scenei accidentului şi ai vedea fiecare detaliu, toţi oamenii, maşinile, copacii, troienele de zăpadă… dacă ai avea destul timp să te uiţi la toate cu atenţie, m-ai vedea şi pe mine. Sunt în maşini, după tufişuri, pe pod, într-un copac. Am văzut scena din toate unghiurile, ba chiar am participat la evenimentele ulterioare: am sunat la aeroport de la o benzinărie din apropiere ca să le spun să-i dea lui tata un mesaj pe pager să vină imediat la spital. Am stat în sala de aşteptare de la spital şi l-am privit pe tata cum îşi croia drum pe acolo să mă găsească. Arăta încărunţit şi distrus. Am mers pe marginea şoselei, aşteptând să apară sinele meu tânăr, şi i-am pus o haină pe umerii înguşti de copil. Mi-am privit faţa mică şi nedumerită şi m-am gândit… m-am gândit…

Acum plâng. Clare mă îmbrăţişează, iar eu plâng pe înfundate la pieptul ei acoperit cu pulover de mohair.

– La ce? La ce te-ai gândit, Henry?

– M-am gândit că *ar fi trebuit să mor şi eu.*

Stăm îmbrăţişaţi. Apoi mă desprind treptat. I-am stricat puloverul lui Clare. Ea se duce la spălătorie şi revine îmbrăcată cu una dintre cămăşile de poliester pe care le poartă Alicia când cântă muzică de cameră. La doar paisprezece ani, Alicia e deja mai înaltă şi mai masivă decât Clare. Mă uit la Clare, care stă în faţa mea, şi îmi pare rău că sunt aici, îmi pare rău că i-am stricat Crăciunul.

– Îmi pare rău, Clare. N-am vrut să te întristez aşa. Doar că pentru mine Crăciunul e… dificil.

– Of, Henry! Mă bucur tare mult că eşti aici, şi ştii că prefer să aflu… adică tu apari de nicăieri şi dispari, şi dacă aflu lucruri despre viaţa ta pari şi tu mai… real. Chiar şi lucruri îngrozitoare… Am nevoie să ştiu tot ce poţi să-mi povesteşti.

Alicia o strigă pe Clare de sus, din capul scării. E vremea să vină şi ea alături de familie, să serbeze împreună Crăciunul. Mă scol în picioare, ne sărutăm cuminte, iar Clare spune: „Vin!” şi îmi zâmbeşte, apoi urcă scara în fugă. Proptesc iar scaunul în uşă şi mă pregătesc pentru o noapte lungă.

Ajunul Crăciunului, Doi

Sâmbătă 24 decembrie 1988 (Henry are 25 de ani)

HENRY: Îl sun pe tata să-l întreb dacă vrea să vin la el la masă după concertul din dimineaţa de Crăciun. El încearcă să mă invite cu jumătate de gură, dar bat în retragere, spre uşurarea lui. Ziua Oficială de Doliu a familiei DeTamble se va desfăşura în mai multe locuri anul acesta. Doamna Kim a plecat în Coreea să-şi viziteze surorile; i-am udat eu florile şi i-am dus în casă corespondenţa. O sun pe Ingrid Carmichel şi o rog să iasă cu mine, iar ea îmi aminteşte pe un ton uscat că e ajunul Crăciunului şi că unii oameni au familii la care trebuie să se ploconească. Îmi trec în revistă agenda de telefoane. Toată lumea e plecată din oraş sau e în oraş, dar în vizită la rude. Ar fi trebuit să mă duc şi eu la Buni şi Buna. Pe urmă îmi amintesc că ei de fapt sunt în Florida. E ora 2:53 după-amiaza, când magazinele se închid. Cumpăr o sticlă de rachiu de la Al's şi o vâr în buzunarul paltonului. Sar în tren la Belmont şi mă duc în oraş. E o zi cenuşie şi rece. Trenul e pe jumătate gol, cei mai mulţi călători sunt părinţi cu copii care merg să vadă decoraţiunile de Crăciun de la magazinul Marshall Field şi să facă cumpărături pe ultima sută de metri la Water Tower Place. Cobor din tren la Randolph şi o iau pe jos către Parcul Grant. Stau o vreme pe podul pietonal de peste calea ferată, bând, apoi o pornesc spre patinoar. Pe gheaţă patinează câteva perechi şi nişte copilaşi. Puştii se fugăresc, patinează cu spatele şi fac opturi. Închiriez şi eu o pereche de patine mai mult sau mai puţin numărul meu, mă încalţ, îmi leg şireturile şi intru pe gheaţă. Încep să patinez lin de-a lungul mantinelei, fără să mă gândesc prea mult. Repetiţie, mişcare, balans, aer rece. Drăguţ. Apune soarele. Patinez vreo oră, apoi înapoiez patinele, îmi pun ghetele şi-o iau din loc.

Merg spre vest de Randolph, spre sud faţă de Michigan Avenue, trec de Institutul de Artă. Leii sunt împodobiţi cu cununi de Crăciun. O iau pe Columbus Drive. Parcul Grant e gol, doar ciorile păşesc ţanţoş sau zboară în cerc deasupra zăpezii albăstrii în crepuscul. Felinarele dau o nuanţă portocalie cerului de deasupra mea, pe când deasupra lacului e un azuriu profund. La Fântâna Buckingham mă opresc să urmăresc pescăruşii care fac tumbe şi plonjează, bătându-se pe câte o bucată de pâine aruncată de cineva pentru ei, până ce frigul devine insuportabil

şi plec. Un poliţist călare ocoleşte încet fântâna, apoi, ca anesteziat, îşi continuă drumul spre sud.

Merg. Ghetele mele n-au o izolaţie prea bună şi, cu toate că port câteva pulovere, paltonul meu e cam subţire pentru temperatura în continuă scădere. Nici destul de gras nu sunt; mereu sufăr de frig din noiembrie până prin aprilie. Merg pe Harrison până pe State Street. Trec pe lângă adăpostul Pacific Garden Mission, unde oamenii străzii s-au adunat să capete un acoperiş şi o masă. Mă întreb ce primesc; mă întreb dacă se organizează vreo festivitate aici, la adăpost. Sunt câteva maşini. N-am ceas, dar cred că e în jur de şapte. În ultima vreme, am observat că mi s-a schimbat percepţia timpului; pare să treacă mai încet decât pentru alţi oameni. O după-amiază poate dura cât o zi întreagă pentru mine; un drum cu trenul poate căpăta proporţiile unei epopei. Ziua de azi e interminabilă. Am reuşit să-mi petrec cea mai mare parte a timpului fără să mă gândesc prea mult la mama. La accident, la toate astea... dar acum, seara, plimbându-mă, amintirea mă prinde din urmă. Îmi dau seama că mi-e foame. Efectul alcoolului se duce. Sunt aproape de Adams şi revăd în minte cam ce bani am la mine, apoi mă hotărăsc să-i sparg pe o masă la Berghoff, un venerabil restaurant nemţesc faimos pentru băuturile sale.

La Berghoff e cald şi zgomot. Sunt destul de mulţi oameni, mănâncă ori stau pur şi simplu. Legendarii chelneri de la Berghoff se zoresc cu un aer important dinspre bucătărie către mese. Mă aşez la rând şi aştept, dezgheţându-mă, laolaltă cu familii şi cupluri vorbăreţe. În cele din urmă sunt condus la o masă mică dinspre fundul sălii principale de mese. Comand o bere neagră şi o porţie de cârnaţi de raţă cu tăieţei nemţeşti. Mănânc încet. Termin şi pâinea toată şi îmi dau seama că nu-mi amintesc să fi mâncat de prânz. E bine, am grijă de mine, nu mă port ca un idiot, îmi amintesc să cinez. Mă sprijin de spătarul scaunului şi cântăresc din priviri încăperea. Cupluri de vârstă mijlocie cinează sub tavanul înalt, lângă lambriurile întunecate şi frescele reprezentând ambarcaţiuni. Şi-au petrecut după-amiaza la cumpărături sau la concertul simfonic şi poartă conversaţii plăcute despre cadourile pe care le-au cumpărat, despre nepoţii lor, despre bilete de avion şi ore de sosire, despre Mozart. Mă trece o dorinţă acută de a mă duce la un concert simfonic, acum, dar nu există program de seară. Tata probabil că e pe drum spre casă de la Filarmonică. Aş sta în partea cea mai înaltă a celui mai

de sus balcon (din punct de vedere al acusticii, e cel mai bun loc unde să stai ca spectator) şi aş asculta *Das Lied von der Erde*[46] sau Beethoven sau altceva la fel de ne-crăciunistic. Eh… Poate la anul. Am o străfulgerare cu toate Crăciunurile din viaţa mea aliniate unul după altul, aşteptând să fie petrecute, şi mă inundă disperarea. Nu. Pentru o clipă, mi-aş dori ca Timpul să mă desprindă de ziua asta şi să mă transporte într-una mai inofensivă. Dar apoi mă simt vinovat că-mi doresc să evit tristeţea: morţii au nevoie de noi să ni-i amintim, chiar dacă asta ne roade pe dinăuntru, chiar dacă tot ce putem face e să spunem *Îmi pare rău până* ce cuvintele se golesc de orice conţinut precum aerul. Cum nu vreau să împovărez acest restaurant festiv şi cald cu durerea pe care mi-o voi aminti data viitoare când voi veni aici cu Buni şi Buna, plătesc şi plec.

Înapoi în stradă, stau şi cuget. Nu vreau să mă duc acasă. Vreau să fiu în preajma oamenilor, să fiu distras. Deodată îmi amintesc de Get Me High Lounge, un loc unde orice se poate întâmpla, un paradis al excentricilor. Perfect. O iau spre Water Tower Place şi prind autobuzul 66 de pe Chicago Avenue, cobor la Damen şi iau autobuzul 50 spre nord. În autobuz miroase a vomă, iar eu sunt singurul pasager. Şoferul cântă *Silent Night* cu voce de tenor din corul bisericii; când cobor la Wabansia, îi urez Crăciun fericit. Pe când trec pe lângă un service, începe să ningă şi prind cu vârful degetelor fulgii mari şi umezi. Aud muzică din interiorul barului. Şinele trenului-fantomă se profilează pe trotuarul de vizavi în strălucirea lămpilor cu vapori de sodiu, iar când deschid uşa cineva începe să sufle în trompetă şi un hot jazz mă izbeşte în coşul pieptului. Intru precum un ins care se îneacă, şi de fapt pentru asta am şi venit aici.

Sunt vreo zece oameni înăuntru, cu tot cu Mia, barmaniţa. Trei muzicieni – trompetă, contrabas şi clarinet – ocupă scena minusculă, iar clienţii stau cu toţii la bar. Muzicienii cântă cu o adevărată furie, swing-ul atinge volumul maxim, precum dervişii rotitori; mă aşez să ascult şi descifrez linia melodică a colindului *White Christmas.* Mia se apropie şi se uită ţintă la mine, eu îi strig piţigăiat „Whiskey şi apă!”, ea zbiară „Specialitatea casei?”, eu ţip „În regulă!”, iar ea se duce să-l amestece. Muzica se opreşte dintr-o dată. Sună telefonul, iar Mia înşfacă receptorul şi

[46] *Das Lied von der Erde* (Cântecul Pământului): lied pentru doi solişti vocali şi orchestră, de compozitorul austriac Gustav Mahler; libretul constă din câteva poezii chinezeşti.

spune „Get Me Hiiiiiiiiigh!”. Îmi pune băutura în faţă, iar eu pun pe bar o bancnotă de douăzeci. „Nu”, spune ea la telefon. „Ei, la naaaiba. Ei, futu-ţi şi ţie.” Azvârle receptorul înapoi în lăcaşul lui de parcă ar arunca la coş cu mingea de baschet. Preţ de câteva clipe, stă pur şi simplu, cu un aer foarte iritat, apoi îşi aprinde un Pall Mall şi suflă spre mine un nor uriaş de fum.

– Ah, scuze.

Muzicienii mărşăluiesc spre bar, iar ea îi serveşte cu bere. Uşa toaletei e pe scenă, aşa că profit de pauza dintre cântări ca să fac un pipi. Când mă întorc la bar găsesc un nou pahar plin pus de Mia în dreptul scaunului meu.

– Eşti medium, îi spun.

– Eşti uşor de ghicit.

Îşi trânteşte scrumiera pe tejghea şi se apleacă sub bar, cumpănind.

– Ce faci mai încolo?

Îmi trec în revistă opţiunile. Se ştie că am plecat acasă cu Mia o dată sau de două ori, e o companie plăcută şi tot tacâmul, dar în momentul ăsta chiar n-am chef de frivolităţi de ocazie. Pe de altă parte, un trup cald nu-i de lepădat când eşti deprimat.

– Am de gând să mă îmbăt foarte tare. Tu la ce te gândeai?

– Păi, dacă n-o să fii prea beat, poţi să vii pe la mine, iar dacă n-o să fii mort când o să te trezeşti, ai putea să-mi faci o favoare mare de tot şi să vii cu mine la masa de Crăciun la părinţii mei, în Glencoe, şi să răspunzi la numele de Rafe.

– O, Doamne, Mia. Îmi vine să mă sinucid numai când mă gândesc la asta. Îmi pare rău.

Ea se apleacă peste bar şi rosteşte apăsat:

– ’Aide, Henry. Ajută-mă. Eşti o persoană prezentabilă, de genul masculin. La naiba, eşti *bibliotecar.* N-o s-o iei razna când părinţii mei o să înceapă să te întrebe cine sunt părinţii tăi şi la ce colegiu ai fost.

– Ba, de fapt o s-o iau razna. O s-o iau la fugă drept spre toaletă şi-o să-mi tai gâtul. Şi-n definitiv, la ce bun? Chiar dacă le-ar plăcea de mine n-ar însemna decât că ar urma să te tortureze ani în şir cu „Ce s-a-ntâmplat cu bibliotecarul acela tânăr şi drăguţ cu care te întâlneai?”. Şi ce-o să se-ntâmple când o să-l cunoască pe adevăratul Rafe?

– Nu cred că am de ce să-mi fac griji cu asta. ’Aide. O să fac cu tine nişte numere de porno sex de care nici n-ai auzit vreodată.

De luni de zile refuz să mă întâlnesc cu părinţii lui Ingrid. Am refuzat să mă duc mâine acasă la ei, la masa de Crăciun. Nici vorbă să fac asta pentru Mia, pe care de-abia dacă o cunosc.

– Mia… în orice altă seară din an… Uite ce-i, scopul meu din seara asta e să obţin un asemenea nivel de ebrietate, încât de-abia să mă mai ţin pe picioare, darămite să mi se mai scoale. Sună-i pe părinţii tăi şi spune-le că Rafe îşi face o amigdalectomie sau aşa ceva.

Ea se duce la celălalt capăt al barului să se ocupe de trei inşi suspect de tineri, cu aer de studenţi. Pe urmă îşi face de lucru cu sticlele o vreme, combinând ceva complicat. Îmi pune în faţă un pahar înalt.

– Uite. Din partea casei.

Băutura are culoarea unei răcoritoare Kool-Aid de căpşune.

– Ce-i asta?

Iau o înghiţitură. Seamănă la gust cu 7-Up. Mia schiţează un mic zâmbet diavolesc.

– E ceva inventat de mine. Dacă vrei să te faci pulbere, ăsta e trenul expres.

– Aha. Păi, mulţumesc.

Închin în sănătatea ei şi dau pe gât. Mă inundă o arşiţă şi o senzaţie de bunăstare totală.

– Cerule. Mia, ar trebui să patentezi chestia asta. Ai putea avea chioşcuri de răcoritoare prin tot oraşul, unde să vinzi asta în pahare de carton. Ai ajunge milionară.

– Încă unul?

– Sigur.

Ca acţionar minoritar promiţător la firma DeTamble & DeTamble, Alcoolici fără Frontiere, încă nu mi-am descoperit limita imposibilului în capacitatea de a consuma alcool. Câteva pahare mai târziu, Mia mă cercetează din spatele barului cu o privire îngrijorată.

– Henry?

– Mda?

– Gata, nu-ţi mai dau nimic.

Probabil că e o idee bună. Încerc să dau din cap în semn de aprobare, dar e prea mare efortul. În loc de asta, alunec încetişor, aproape graţios, pe podea.

Mă trezesc după multă vreme la Spitalul Mercy. Mia şade lângă patul meu. Fardul de gene i s-a întins pe toată faţa. Eu sunt conectat la o perfuzie şi mă simt rău. Foarte rău. De fapt mă

simt rău în toate felurile posibile. Întorc capul şi vomit într-un lighean. Mia se întinde şi mă şterge la gură.

– Henry… şopteşte ea.

– Hei. Ce naiba.

– Henry, îmi pare tare rău…

– Nu-i vina ta. Ce s-a-ntâmplat?

– Ai leşinat şi am făcut calculul – ce greutate ai?

– 79.

– Isuse. Ai mâncat de seară?

Stau să mă gândesc.

– Mda.

– Păi, oricum, chestia pe care ai băut-o avea vreo douăzeci la sută tărie. Şi ai băut două whiskey-uri… dar păreai perfect în regulă, şi pe urmă deodată ai început să arăţi groaznic şi după aia ai leşinat, şi am stat să mă gândesc şi mi-am dat seama că băgaseşi în tine băutură la greu. Aşa că am sunat la 911 şi iată-te.

– Mulţumesc. Cred.

– Henry, ai vreo dorinţă de-a te sinucide?

Chibzuiesc la asta.

– Da.

Mă întorc cu faţa la perete şi mă prefac că dorm.

Sâmbătă 8 aprilie 1989 (Clare are 17 ani, Henry are 40)

CLARE: Stau cu bunica Meagram în camera ei şi dezlegăm împreună cuvintele încrucişate din *New York Times.* E o dimineaţă de aprilie răcoroasă şi luminoasă şi văd lalelele roşii din grădină unduind în vânt. Mama e acolo, plantează ceva mic şi alb pe după forsitia. Vântul aproape că-i smulge pălăria, iar ea şi-o tot îndeasă pe cap cu palmele; până la urmă şi-o scoate şi aşază în ea coşul cu răsaduri.

Nu l-am mai văzut pe Henry de aproape două luni; până la următoarea dată din Listă mai sunt două săptămâni şi ceva. Când eram mică, eram foarte nonşalantă în privinţa lui Henry; nu era nimic neobişnuit să mă văd cu el. Dar acum fiecare dată când e aici reprezintă o dată mai puţin când urmează să fie aici. Iar lucrurile s-au schimbat între noi. Vreau ceva… Vreau ca Henry să spună ceva, să facă ceva pentru a-mi dovedi că tot ce se întâmplă nu e vreo farsă minuţioasă. Vreau. Asta-i tot. Îmi doresc.

Bunica Meagram şade în fotoliul ei albastru lângă fereastră.

Eu stau pe pervaz, cu ziarul în poală. Am rezolvat cam jumătate din careu. Îmi pierd concentrarea.

– Mai citeşte-o o dată, copilă, spune bunica.

– Douăzeci vertical. „Maimuţă cu aspect de călugăr.” Şapte litere, a doua literă, „a”, ultima literă, „n”.

– *Capucin.*

Zâmbeşte, iar ochii ei lipsiţi de vedere caută spre mine. Pentru bunica, eu nu sunt decât o umbră întunecată pe un fundal ceva mai luminos.

– Destul de bine, ei?

– Da, grozav, îi răspund. Phii, ia încearc-o pe asta: nouăsprezece orizontal, „Nu-ţi scoate cotul afară aşa de mult”. Zece litere, a doua literă, „u”.

– *Burma Shave*[47]. A fost înainte de vremea ta.

– Aaah. Niciodată n-o s-o înţeleg pe asta.

Mă scol în picioare şi mă întind. Am o nevoie disperată să ies puţin să mă plimb. Camera bunicii e reconfortantă, dar claustrofobică. Tavanul e jos, tapetul are flori albastre delicate, cuvertura de pe pat e din creton albastru, covorul e alb, şi totul miroase a pudră medicinală, a proteză dentară şi a piele bătrână. Bunica Meagram şade dreaptă, cu un aer cochet. Are un păr minunat, alb, dar păstrând încă reflexe palide din roşul pe care l-am moştenit şi eu, răsucit perfect şi prins într-un coc. Ochii bunicii sunt ca norii albăstrii. E oarbă de nouă ani şi s-a adaptat bine; câtă vreme e în casă, se orientează. Tot încearcă să mă înveţe arta rezolvării careurilor de cuvinte încrucişate, dar nu mă interesează suficient de tare ca să le duc până la capăt de una singură. Bunica le făcea pe vremuri în cerneală. Şi Henry adoră cuvintele încrucişate.

– E o zi frumoasă, nu-i aşa? spune bunica, lăsându-se pe spate în fotoliu şi frecându-şi încheieturile degetelor.

Dau din cap, apoi spun:

– Da, dar e cam vânt. E mama afară, lucrează în grădină, şi toate alea îi zboară.

– E tipic pentru Lucille, spune maică-sa. Ştii, copilă, aş vrea să ies la o plimbare.

– Exact la asta mă gândeam şi eu.

---

[47] Burma Shave: marcă de cremă de bărbierit fără pămătuf lansată în Statele Unite în 1925, celebră pentru reclama constând din mici poezii umoristice scrise pe panouri publicitare consecutive pe marginea drumurilor publice.

Ea zâmbeşte şi întinde braţele, iar eu o trag cu blândeţe din fotoliu. Aduc pardesiele şi îi leg bunicii părul cu o eşarfă ca să nu i-l încâlcească vântul. Apoi o luăm uşurel pe scară în jos şi ieşim pe uşa din faţă. Stând pe alee, mă întorc spre bunica şi o întreb:

– Unde vrei să mergi?

– Hai să mergem în livadă, spune ea.

– E cam departe. A, mama ne face cu mâna. Fă-i şi tu cu mâna.

Îi facem cu mâna mamei, care e acum departe, lângă fântână. Peter, grădinarul nostru, e cu ea. Îi spunea ceva, dar s-a oprit şi se uită la noi, aşteptând să ne vedem de drum pentru ca el şi mama să-şi continue discuţia în contradictoriu, probabil pe tema narciselor sau a bujorilor. Peter adoră să se contrazică cu mama, dar în final tot pe a ei rămâne.

– E un kilometru şi jumătate până la livadă, bunico.

– Păi, Clare, n-am nicio problemă cu picioarele.

– Bine, atunci, mergem la livadă.

O iau de braţ şi pornim. Când ajungem la marginea Pajiştii, o întreb:

– Pe la umbră sau pe la soare?

Iar ea îmi răspunde:

– Ah, pe la soare, cu siguranţă.

Aşa că o luăm pe cărarea care traversează Pajiştea ducând la locul bătătorit. Pe măsură ce înaintăm, îi descriu bunicii peisajul.

– Trecem pe lângă mormanul de vreascuri pentru focul de tabără. Sunt o mulţime de păsări în el… ah, uite-i!

– Ciori. Grauri. Şi porumbei, spune ea.

– Da… Acum suntem la poartă. Ai grijă, poteca e puţin cam noroioasă. Văd nişte urme de labe de câine, unul mărişor, o fi Joey al familiei Allinghams. Înverzeşte totul în jur. Uite şi trandafirul ăla sălbatic.

– Cât de înaltă e Pajiştea? întreabă bunica.

– Doar vreo treizeci de centimetri. E de un verde foarte deschis. Uite stejăreii.

Ea îşi întoarce faţa spre mine, zâmbind.

– Hai să mergem să-i salutăm.

O conduc până la stejarii care cresc la numai un metru sau doi de cărare. Bunicul a plantat aceşti trei stejari în anii patruzeci, în memoria străunchiului meu Teddy, fratele bunicii, care a fost ucis în al doilea război mondial. Stejarii nu sunt încă mari, au mai puţin de cinci metri înălţime. Bunica pune o mână

pe trunchiului celui din mijloc şi spune:

– Salut.

Nu ştiu dacă i se adresează copacului ori fratelui ei. Mergem mai departe. Trecând de povârniş, văd Pajiştea întinzându-se la picioarele noastre şi pe Henry stând în locul bătătorit. Mă opresc.

– Ce-i? întreabă bunica.

– Nimic.

O conduc pe cărare.

– Ce vezi? mă întreabă.

– Un uliu se roteşte pe deasupra pădurii, îi spun.

– Cât e ceasul?

Mă uit la ceasul de la mână.

– E aproape prânzul.

Pătrundem în locul bătătorit. Henry stă nemişcat. Îmi zâmbeşte. Arată obosit, încărunţeşte. E îmbrăcat cu pardesiul lui negru şi iese în evidenţă, întunecat, pe fundalul Pajiştii luminoase.

– Unde e piatra? întreabă bunica. Vreau să mă aşez.

O ghidez către piatră şi o ajut să se aşeze. Îşi întoarce faţa în direcţia lui Henry şi înţepeneşte.

– Cine-i acolo? mă întreabă pe un ton precipitat.

– Nimeni, o mint.

– E un bărbat acolo, spune ea, dând din cap în direcţia lui Henry.

El mă priveşte cu o expresie care semnifică *Dă-i drumul. Spune-i.* Latră un câine în pădure. Ezit.

– Clare, rosteşte bunica – i se aude spaima în voce.

– Prezintă-ne, spune Henry încet.

Bunica stă nemişcată, în aşteptare. Îi înconjur umerii cu braţul.

– E-n regulă, bunico, îi spun. E prietenul meu Henry. El e cel despre care ţi-am povestit.

Henry se apropie de noi şi întinde mâna. Îi pun mâna bunicii într-a lui.

– Elizabeth Meagram, îi spun lui Henry.

– Deci tu eşti acela, spune bunica.

– Da, răspunde Henry, iar acest *Da* îmi curge în ureche ca un balsam. Da.

– Pot? întreabă ea, gesticulând cu mâinile în direcţia lui Henry.

– Să mă aşez lângă dumneata?

Henry se aşază pe piatră. Îi ghidez bunicii mâna spre faţa lui.

El îmi urmăreşte expresia feţei în timp ce îl atinge bunica.

– Mă gâdilă, îi spune bunicii.

– Şmirghel, spune ea trecându-şi vârfurile degetelor peste bărbia lui nerasă. Nu eşti un puştan.

– Nu.

– Câţi ani ai?

– Sunt cu opt ani mai mare decât Clare.

Ea pare năucită.

– Douăzeci şi cinci?

Mă uit la părul grizonant al lui Henry, la cutele din jurul ochilor săi. Arată de vreo patruzeci de ani, poate şi mai mult.

– Douăzeci şi cinci, spune el cu fermitate.

Undeva, cândva, e adevărat.

– Clare îmi spune că o să se mărite cu tine, îi spune bunica lui Henry.

El îmi zâmbeşte.

– Da, o să ne căsătorim. În câţiva ani, după ce Clare o să termine şcoala.

– Pe vremea mea, domnii veneau la masă să cunoască familia fetei.

– Situaţia noastră e… neortodoxă. Nu s-a putut.

– Nu văd de ce nu. Dacă ai de gând să ţopăi pe pajişti cu nepoata mea, cu siguranţă poţi să urci până la locuinţă ca să te examineze părinţii ei.

– Aş fi încântat – spune Henry, sculându-se în picioare – dar mi-e teamă că acum trebuie să prind trenul.

– O clipă, tinere… începe bunica, în vreme ce Henry spune:

– La revedere, doamnă Meagram. A fost grozav să vă întâlnesc în sfârşit. Clare, îmi pare rău că nu mai pot sta…

Întind mâna spre el, dar se aude un zgomot de parcă tot sonorul ar fi aspirat din această lume, iar Henry a şi dispărut. Mă întorc spre bunica. Şade pe piatră, cu mâinile întinse şi cu o expresie de totală confuzie pe faţă.

– Ce s-a-ntâmplat? mă întreabă, iar eu încep să-i explic.

După ce termin, rămâne cu capul plecat, răsucindu-şi în moduri stranii degetele artritice. Într-un sfârşit, îşi ridică faţa spre mine.

– Dar, Clare, trebuie să fie un diavol.

Rosteşte asta fără nicio urmă de emoţie, de parcă mi-ar spune că mi-am încheiat greşit nasturii de la haină sau că e ora mesei. Ce pot să spun?

– M-am gândit la asta. (O apuc de mâini ca s-o opresc să şi le mai frece până la înroşire.) Dar Henry e de treaba. Nu-l *simţi* ca pe un diavol.

Bunica surâde.

– Vorbeşti de parcă ai fi întâlnit o mulţime până acum.

– Nu crezi că un diavol adevărat ar fi mai… diabolic?

– Cred că ar fi drăguţ ca o floricică dacă ar vrea asta.

Îmi aleg cuvintele cu mare atenţie:

– Henry mi-a spus odată că doctorul lui îl consideră o nouă specie umană. Ştii, un fel de pas următor în evoluţie.

Bunica scutură din cap.

– Asta-i la fel de rău ca a fi diavol. Doamne, Clare, cum să-ţi doreşti să te măriţi cu o astfel de persoană? Gândeşte-te ce copii aţi avea! Ar sări în săptămâna următoare şi înapoi înainte de micul dejun!

Râd.

– Dar va fi incitant! Ca Mary Poppins sau ca Peter Pan.

Mă strânge uşor de mâini.

– Gândeşte-te o clipă, draga mea: în basme, întotdeauna copiii au parte de aventuri frumoase. Mamele trebuie să stea acasă şi să-i aştepte pe copii să apară zburând la fereastră.

Mă uit la grămada de haine care zac mototolite pe pământ unde le-a lăsat Henry. Le ridic şi le împăturesc.

– O clipă, spun, caut cutia de haine şi le pun în ea. Hai să ne întoarcem în casă. E trecut de ora mesei.

O ajut să se scoale de pe piatră. Vântul şuieră prin iarbă, iar noi ne cocârjăm în bătaia lui şi pornim spre casă. Când ajungem pe povârniş, mă întorc şi privesc în urmă spre locul bătătorit. Nu e nimeni acolo.

Câteva zile mai târziu, stau în patul bunicii şi-i citesc *Doamna Dalloway*[48]. E seară. Îmi ridic privirea; bunica pare să fi adormit. Mă opresc din citit şi închid cartea. Ea deschide ochii.

– Salut, îi spun.

– Ţi-e dor de el vreodată? mă întreabă.

– În fiecare zi. În fiecare clipă.

– În fiecare clipă, repetă ea. Da. Aşa se petrece, nu?

Se răsuceşte în partea ei de pat şi îşi îngroapă capul în pernă.

– Noapte bună, îi spun, stingând lampa.

Stau în întuneric, privind în jos la bunica întinsă în pat, şi un

[48] *Doamna Dalloway* (*Mrs. Dalloway,* în orig.): roman (1925) al scriitoarei britanice Virginia Woolf.

val de autocompătimire mă inundă de parcă mi l-ar fi injectat cineva. *Aşa se petrece, nu?* Nu?

Mănâncă sau vei fi mâncat

Sâmbătă 30 noiembrie 1991 (Henry are 28 de ani, Clare are 20)

HENRY: Clare m-a invitat la masă în apartamentul ei. Vor fi şi Charisse, colega ei de cameră, şi Gomez, iubitul lui Charisse. Seara la ora 6:59 Central Standard Time[49] stau în holul din faţa apartamentului lui Clare, îmbrăcat în cel mai bun costum al meu, cu degetul pe butonul soneriei, cu un buchet de frezii galbene puternic mirositoare şi un cabernet australian în cealaltă mână şi cu sufletul la gură. N-am mai fost la Clare acasă până acum şi nici nu m-am întâlnit cu vreunul dintre prietenii ei. Habar n-am la ce să mă aştept. Soneria scoate un zgomot îngrozitor şi deschid uşa.

– Urcă până aici! strigă o voce joasă masculină.

Tropăi pe patru şiruri de trepte. Persoana ataşată vocii e un tip înalt şi blond, care etalează o freză pompadour perfectă, o ţigară şi un tricou cu Solidarnosc[50]. Îmi pare cunoscut, dar nu pot să-l localizez. Pentru cineva pe nume Gomez, arată foarte... polonez. Mai târziu aflu că numele lui adevărat e Jan Gomolinski.

– Bine-ai venit, Băiete Bibliotecar! îi tună vocea.

– Tovarăşe! îi răspund, înmânându-i florile şi vinul.

Ne cântărim din ochi reciproc, ne relaxăm, iar Gomez mă pofteşte cu un gest teatral în apartament.

E unul dintre acele superbe apartamente-vagon fără sfârşit din anii douăzeci – un hol lung cu camere ataşate una după alta aproape ca şi cum ar fi fost uitate şi adăugate ulterior. Se împletesc două stiluri aici, modern şi victorian. Asta se vede în spectacolul scaunelor de anticariat cu tapiţerie brodată şi picioare sculptate, alături de picturi pe catifea reprezentându-l pe Elvis. Îl aud pe Duke Ellington cântând *I Got It Bad and That Ain't Good* la capătul holului, iar Gomez mă conduce într-acolo.

Clare şi Charisse sunt în bucătărie.

– Pisoii mei, v-am adus o jucărie nouă, intonează Gomez.

---

[49] Central Standard Time (CST sau CT): defineşte ora oficială pe meridianul central al Statelor Unite (meridianul 90), însemnând ora Greenwich minus şase ore.

[50] Solidarnosc: federaţia sindicală Solidaritatea înfiinţata în Polonia în 1980, sub conducerea lui Lech Walesa, care a reunit mişcarea anticomunistă poloneză.

Răspunde la numele de Henry, dar puteţi să-i spuneţi Băiatul Bibliotecar.

Îi întâlnesc privirea lui Clare. Ea îşi întinde faţa pentru a fi sărutată; îi fac favoarea cu un pupic cast şi mă întorc să dau mâna cu Charisse, care e scundă şi rotundă într-un fel foarte agreabil, toată numai curbe şi păr negru lung. Are o figură atât de binevoitoare, încât mă face să simt nevoia acută de a-i mărturisi ceva, orice, doar ca să-i văd reacţia. E o micuţă Madonna filipineză.

– Ah, Gomez, taci din gură, îi spune pe un dulce ton de nu-te-pune-cu-mine. Bună, Henry. Sunt Charisse Bonavant. Te rog să-l ignori pe Gomez, îl ţin la îndemână doar ca să ridice obiectele grele.

– Şi pentru sex. Nu uita de sex, îi aminteşte Gomez, apoi se uită la mine. Bere?

– Sigur.

Scotoceşte prin frigider şi-mi oferă o bere Blatz. Îi smulg capacul şi iau o sorbitură lungă. Bucătăria arată de parcă ar fi explodat în mijlocul ei o fabrică de panificaţie. Clare sesizează încotro mă holbez. Deodată îmi amintesc că habar n-are să gătească.

– Nu e o treabă terminată, spune Clare.

– E o instalaţie, spune Charisse.

– Şi o s-o mâncăm? întreabă Gomez.

Mă uit de la unul la altul şi ne pufneşte râsul pe toţi.

– Ştie vreunul dintre voi să gătească?

– Nu.

– Gomez ştie să facă orez.

– Numai Rice-A-Roni[51].

– Clare ştie să comande pizza.

– Şi mâncare thailandeză, ştiu să comand şi asta.

– Charisse ştie să *mănânce.*

– *Taci din gură, Gomez,* spun Charisse şi Clare la unison.

– Păi, ăă… asta ce urma să fie? întreb dând din cap spre dezastrul de pe bufet.

Clare îmi dă un fragment decupat dintr-o revistă. E o reţetă de pui cu garnitură de risotto cu ciuperci shiitake, dovlecei şi sos din seminţe de pin. E din revista *Gourmand* şi are vreo douăzeci de ingrediente.

---

[51] Rice-A-Roni: specialitate la cutie, amestec de orez, paste şi condimente produs de compania americană The Quaker Oats.

– Aveţi toate chestiile astea?

Clare dă din cap.

– La partea cu cumpărăturile mă descurc. Prepararea e un mister.

Examinez mai îndeaproape haosul.

– Aş putea să fac ceva din asta.

– Ştii să găteşti?

Aprob dând din cap.

– Găteşte! Prânzul e salvat! Mai ia o bere! exclamă Gomez.

Charisse pare uşurată şi îmi surâde călduros. Clare, care a tot ezitat, aproape înspăimântată, se dă pe lângă mine cu sfială şi-mi şopteşte:

– Nu eşti nebun?

O sărut, doar cu puţin mai lung decât o cere politeţea când sunt oameni de faţă. Mă îndrept de spate, îmi scot haina şi-mi suflec mânecile.

– Daţi-mi un şorţ, le cer. Tu, Gomez. Deschide vinul ăla. Clare, curăţă tot ce s-a vărsat acolo, că începe să se cimenteze. Charisse, pui tu masa?

O oră şi patruzeci şi trei de minute mai târziu, stăm în jurul mesei din sufragerie şi mâncăm pui înăbuşit cu risotto şi piure de dovlecei. Totul cu mult unt. Iar noi toţi suntem beţi crăci.

CLARE: Cât prepară Henry cina, Gomez se învârteşte prin bucătărie, făcând glume, fumând, bând bere şi strâmbându-se îngrozitor la mine de câte ori nu se uită nimeni. Până la urmă, Charisse îl prinde şi îi arată cu degetul cum o să-i taie beregata, iar el încetează. Stăm de vorbă despre cele mai banale lucruri: slujbele noastre, şcoală, unde am crescut şi toate chestiile obişnuite despre care discută oamenii când fac cunoştinţă. Gomez îi povesteşte lui Henry despre slujba lui de avocat care îi reprezintă pe copiii abuzaţi şi neglijaţi aflaţi în grija statului. Charisse ne desfată cu poveşti despre realizările ei la Lusus Naturae, o micuţă companie de software care încearcă să înveţe computerele să desluşească vorbirea umană, şi despre stilul ei de artă, crearea de picturi pe care să le priveşti pe ecranul computerului. Henry povesteşte despre Biblioteca Newberry şi despre ciudaţii care vin să studieze cărţile de acolo.

– E adevărat că la Newberry există o carte făcută din piele umană? îl întreabă Charisse pe Henry.

– E. *Cronicile lui Nawat Wuzeer Hyderabed.* A fost descoperită

în palatul regelui din Delhi în 1857. Treci pe la bibliotecă şi o scot s-o vezi.

Charisse se înfiorează şi face o grimasă. Henry amestecă fiertura. Când spune el „Chow time”[52], ne bulucim toţi spre masă. În tot acest timp, Gomez şi Henry au băut bere, iar Charisse şi cu mine am tot sorbit din vin, pentru că Gomez ne-a umplut paharele, şi n-am prea mâncat, dar nu-mi dau seama cât de beţi suntem cu toţii decât atunci când dau să mă aşez la masă şi aproape ratez scaunul pe care mi-l ţine Henry, iar Gomez aproape că-şi dă foc la păr aprinzând lumânările.

Gomez ridică paharul.

– Revoluţia!

Eu şi Charisse ridicăm şi noi paharele, ca şi Henry.

– Revoluţia!

Ne punem pe mâncat plini de entuziasm. Risotto e moale şi alunecos, dovleceii sunt dulci, puiul înoată în unt. Îmi vine să plâng de bun ce e.

Henry ia o înghiţitură, după care arată cu furculiţa spre Gomez.

– Care revoluţie?

– Poftim?

– Pentru care revoluţie toastăm?

Eu şi Charisse ne uităm una la alta alarmate, dar e prea târziu.

Gomez zâmbeşte, iar mie îmi stă inima.

– Următoarea, spune el.

– Cea în care se ridică proletariatul, iar cei bogaţi sunt haliţi şi capitalismul e înfrânt de o societate fără clase?

– Chiar aia.

Henry îmi face cu ochiul.

– Nu sună prea moale pentru Clare. Şi ce plănuieşti să faci cu intelectualitatea?

– Ah, spune Gomez, probabil că-i vom mânca şi pe ei. Dar pe tine o să te păstrăm ca bucătar. Haleala asta e nemaipomenită.

Charisse îl atinge pe Henry pe braţ, confidenţial.

– De fapt n-avem de gând să mâncăm pe nimeni, îi spune. Doar o să redistribuim posesiunile lor.

---

[52] *Chow time:* „e ora pentru chow” (în lb. engleză); chow este termenul chinezesc pentru „sote”. Este şi un joc de cuvinte prin asemănarea cu *Show time,* care înseamnă „e vremea să înceapă spectacolul”.

– Ce uşurare, răspunde Henry. Nu voiam s-ajung s-o gătesc pe Clare.

– E păcat totuşi, spune Gomez. Clare precis ar fi tare gustoasă.

– Oare cum o fi bucătăria canibală? spun. Există vreo carte de bucate canibală?

– *Gătit şi crud,* răspunde Charisse.

– Aia nu e o metodă adevărată, obiectează Henry. Nu cred că Lévi-Strauss[53] oferă vreo reţetă.

– Am putea să adaptăm o reţetă, spune Gomez, luându-şi încă o porţie de pui. Ştii, Clare cu trufe şi sos marinara pe linguini. Sau piept de Clare cu portocale. Sau…

– Hei, intervin eu. Şi dacă *nu vreau* să fiu mâncată?

– Îmi pare rău, Clare, spune Gomez cu gravitate. Mi-e teamă că trebuie să fii mâncată pentru un ţel înalt.

Henry îmi prinde privirea şi zâmbeşte.

– Nu te îngrijora, Clare. Dacă vine Revoluţia, o să te ascund în Newberry. Poţi să locuieşti printre etajerele cu cărţi, iar eu o să-ţi aduc de mâncare Snickers şi Doritos de la cantina personalului. N-o să te găsească niciodată.

Scutur din cap.

– Cum rămâne cu „Mai întâi omorâm toţi avocaţii”?

– Nu, replică Gomez. Nu poţi să faci nimic fără avocaţi. Revoluţia o să se transforme într-un talmeş-balmeş în zece minute dacă n-o să fie avocaţi de faţă s-o ţină pe linia de plutire.

– Dar tata e avocat, îi spun, aşa că până la urmă nu poţi să ne mănânci.

– El e un soi rău de avocat, spune Gomez. Se ocupă de proprietăţile celor bogaţi. Eu, pe de altă parte, îi reprezint pe bieţii copii oprimaţi…

– Ah, mai taci, Gomez, spune Charisse. Îi răneşti sentimentele lui Clare.

– Ba nu! Clare îşi doreşte să fie mâncată pentru Revoluţie, nu-i aşa, Clare?

– Nu.

– Ah.

– Cum rămâne cu Imperativul Categoric? întreabă Henry.

---

[53] Claude Lévi-Strauss: antropolog francez. Printre lucrările sale se numără *Mitologiile,* al cărei prim volum poartă numele *Crud şi gătit* (termeni asociaţi în antropologie cu dihotomia dintre lumea naturală şi civilizaţia umană).

– Cu ce?
– Ştii tu, Regula de Aur. „Nu muşca alţi oameni decât dacă doreşti să fii muşcat.”
Gomez îşi curăţă unghiile cu dinţii furculiţei.
– Nu ţi se pare că „Muşcă sau vei fi muşcat” e principiul care pune lumea în mişcare?
– Mda, în cea mai mare parte. Dar nu eşti tu însuţi un precedent pentru altruism? întreabă Henry.
– Desigur, dar majoritatea consideră că sunt un ţicnit periculos, spune Gomez cu prefăcută indiferenţă, însă mi-e clar că Henry îl nedumereşte. Clare, desertul?
– O, doamne, aproape c-am uitat – spun ridicându-mă prea repede şi apucându-mă de masă ca să nu cad. Îl aduc eu.
– Te ajut, se oferă Gomez, urmându-mă în bucătărie.
Port pantofi cu tocuri înalte şi mă împiedic de prag când intru în bucătărie, împleticindu-mă înainte; Gomez mă prinde. O clipă, stăm lipiţi unul de altul şi îi simt mâna pe talie, dar îmi dă drumul.
– Eşti beată, Clare, îmi spune.
– Ştiu. Ca şi tine.
Apăs butonul cafetierei şi cafeaua începe să picure în vas. Mă aplec peste bufet şi dau la o parte cu grijă celofanul de pe farfuria cu negrese. Din spatele meu, Gomez se apleacă până îi simt răsuflarea gâdilându-mă în ureche şi spune:
– E acelaşi ins.
– Ce vrei să spui?
– Tipul despre care te-am avertizat. Henry, el e…
Charisse intră în bucătărie, iar Gomez sare de lângă mine şi deschide frigiderul.
– Hei, spune ea, pot să te ajut?
– Uite, ia ceştile de cafea…
Jonglăm toţi cu ceşti, farfurioare, farfurii şi negrese şi reuşim să le punem înapoi pe masă fără incidente. Henry aşteaptă ca la dentist, cu un aer de aşteptare înspăimântată. Mă umflă râsul, fiindcă este exact figura pe care o avea când i-am adus de mâncare în Pajişte… doar că nu-şi aminteşte asta pentru că încă n-a fost acolo.
– Relaxează-te, îi spun, sunt doar nişte negrese. Până şi eu pot să fac negrese.
Toată lumea râde şi ia loc la masă. Negresele se dovedesc a fi cam necoapte.

– Sos tartar de negrese, spune Charisse.
– Cremă cu salmonella, spune Gomez.
– Mie mi-a plăcut coca de când mă ştiu, spune Henry lingându-şi degetele.
Gomez îşi răsuceşte o ţigară, o aprinde şi trage cu sete.

HENRY: Gomez îşi aprinde o ţigară şi se lasă pe spate. Ceva anume la individul ăsta nu-mi dă pace. O fi posesivitatea nonşalantă manifestată faţă de Clare, sau poate marxismul de varieteu? Sunt sigur că l-am mai întâlnit cândva. În trecut sau în viitor? Ia să aflăm.
– Îmi pari foarte cunoscut, îi spun.
– Mm? Mda, cred că ne-am mai văzut.
M-am prins.
– Iggy Pop la Riviera Theatre?
Pare surprins.
– Mda. Erai cu blonda aia, Ingrid Carmichel, mereu te vedeam cu ea.
Şi el, şi eu ne uităm la Clare. Ea îl priveşte cu mare atenţie pe Gomez, iar el îi zâmbeşte. Clare îşi mută privirea, dar nu spre mine. Charisse salvează situaţia:
– Te-ai dus la Iggy fără mine?
– Nu erai în oraş, spune Gomez.
– Pe toate le pierd, mi se adresează Charisse, bosumflată. Am pierdut-o pe Patti Smith şi acum s-a retras. Am pierdut ultimul turneu Talking Heads.
– Patti Smith o să mai concerteze, îi spun.
– Da? De unde ştii? mă întreabă Charisse.
Eu şi Clare avem un schimb de priviri.
– Îmi dau şi eu cu presupusul.
Începem să ne cercetăm reciproc gusturile muzicale şi descopăr că toţi suntem devotaţi stilului punk. Gomez ne povesteşte cum i-a văzut pe New York Dolls în Florida chiar înainte ca Johnny Thunders să părăsească trupa. Eu le descriu un concert al lui Lene Lovich pe care am reuşit să-l prind într-una dintre călătoriile mele temporale. Charisse şi Clare sunt emoţionate pentru că Violent Femmes vor cânta la Aragon Ballroom peste câteva săptămâni, iar Charisse a făcut rost de bilete gratuite. Atmosfera serii se linişteşte treptat, fără să se mai işte ceva. Clare mă conduce jos. Stăm în holul dintre uşa interioară şi cea exterioară.

– Îmi pare rău, spune ea.

– A, nu-i nimic. A fost amuzant, nu m-a deranjat să gătesc.

– Nu, spune Clare privindu-şi pantofii. Mă refer la Gomez.

E frig în hol. O cuprind pe Clare cu braţele, iar ea se sprijină de pieptul meu.

– Ce-i cu Gomez?

Are ea ceva în minte. Dar când colo ea dă din umeri.

– O să fie bine, spune, iar eu o cred pe cuvânt.

Ne sărutăm. Deschid uşa exterioară, iar Clare o deschide pe cea interioară; păşesc pe trotuar şi privesc în urmă. Clare stă acolo în pragul uşii, privindu-mă. Mă opresc, dorindu-mi să mă întorc şi s-o ţin în braţe, dorindu-mi să urc cu ea înapoi pe scări. Ea se întoarce şi începe să urce, iar eu o privesc până ce-mi dispare din raza vederii.

Sâmbătă 14 decembrie 1991, marţi 9 mai 2000 (Henry are 36 de ani)

HENRY: Scot untul dintr-un locuitor de suburbie uriaş şi abţiguit, care a avut tupeul să mă numească poponar, după care a încercat să mă caftească pentru a-şi susţine punctul de vedere. Ne aflăm pe aleea de lângă Vic Theater. În vreme ce-i zdrobesc cu metodă nasul idiotului şi trec la lucru asupra coastelor, aud sunetul basului lui Smoking Popes, care se strecoară prin ieşirile laterale ale sălii de concert. Am o seară de rahat, iar tontul ăsta o încasează pentru toată frustrarea mea.

– Hei, Băiete Bibliotecar.

Mă întorc cu spatele la homofobul meu yuppie[54] care s-a pus pe gemut şi-l descopăr pe Gomez sprijinindu-se de un tomberon, cu un aer fioros.

– Tovarăşe.

Păşesc înapoi de lângă individul pe care-l cafteam şi care alunecă recunoscător încovrigându-se pe asfalt.

– Cum merge?

Mă simt uşurat să-l văd pe Gomez; de fapt, sunt chiar încântat. Dar el nu pare să-mi împărtăşească plăcerea.

– Grozav, ei, nu vreau să te *deranjez* sau ştiu eu ce, dar ăla de-acolo pe care-l dezmembrezi e un prieten al meu.

Ah, sigur că nu.

---

[54] Yuppie: termen englez provenit din acronimul sintagmei „Young urban professional” (tânăr profesionist de la oraş), desemnând un tânăr dinamic, cu succes în afaceri.

– Păi, el a cerut-o. A venit ţintă la mine şi mi-a zis: „Domnule, am o nevoie urgentă să fiu făcut bucăţele fără nicio ezitare.”

– Aha. Păi, bună treabă. De-a dreptul artistică, futu-i.

– Mulţumesc.

– Te deranjează dacă-l salt pe-alde Nick de-aici şi-l duc la spital?

– Eşti invitatul meu.

La naiba. Plănuiam să-mi însuşesc hainele lui Nick, mai ales pantofii, nişte Doc Martens nou-nouţi, roşu-închis, aproape nepurtaţi.

– Gomez.

– Da?

Se apleacă să-şi ridice amicul, care îşi scuipă un dinte în poală.

– Ce dată e azi?

– 14 decembrie.

– Ce an?

Se uită în sus la mine cu o figură de om care are lucruri mai bune de făcut decât să stea la glume cu nebunii şi îl saltă pe Nick pe umăr într-o poziţie care trebuie să fie cumplit de dureroasă. Nick începe să se văicărească.

– 1991. Cred că eşti mai beat decât pari.

O porneşte pe alee şi dispare în direcţia intrării în sala de concerte. Calculez rapid. N-a trecut prea mult timp de când eu şi Clare am început să ieşim împreună, prin urmare Gomez şi cu mine de-abia ne cunoaştem. Nu-i de mirare că s-a încruntat aşa la mine.

Gomez apare iar, fără povara de pe umăr.

– L-am lăsat pe Trent să se descurce. Nick e frate-său. N-a fost foarte fericit.

O luăm la pas pe alee, spre est.

– Iartă-mă că te-ntreb, dragă Băiete Bibliotecar, dar de ce naiba eşti îmbrăcat aşa?

Port blugi albaştri, un pulover bleu-pastelat cu răţuşte galbene, vestă gonflabilă de un roşu-electric şi pantofi de sport roz. Pe bune, nu-i de mirare că cineva ar putea simţi nevoia să mă pocnească.

– Mai bine de-atât n-am putut la momentul ăla.

Sper că tipul căruia i-am luat hainele astea era aproape de casă. Afară sunt câteva grade sub zero.

– De ce te întovărăşeşti cu rahaţi d-ăştia?

– A, am făcut dreptul împreună.

Pe când trecem prin dreptul uşii din spate a magazinului second hand de haine şi efecte militare, mă trece o dorinţă profundă de a purta haine normale. Mă hotărăsc să risc a-l şoca pe Gomez; ştiu că o să-i treacă. Mă opresc.

– Tovarăşe. Durează doar o clipă. Trebuie să mă ocup de o chestie. Poţi să mă aştepţi la capătul aleii?

– Ce faci?

– Nimic. Sparg şi intru. Nu-l lua în seamă pe bărbatul din spatele cortinei[55].

– Pot să vin şi eu?

– Nu.

Face o figură abătută.

– Bine. Dacă e musai…

Păşesc în intrândul care adăposteşte uşa. E a treia oară când sparg magazinul ăsta, deşi celelalte două se vor petrece în viitor. Am ajuns deja la o adevărată ştiinţă. Întâi deschid nesemnificativul lacăt cu cifru care asigură grilajul de securitate, trag grilajul, scobesc în yală cu o mină de la un pix vechi şi un ac de siguranţă pe care le-am găsit mai devreme pe Belmont Avenue şi vâr o fâşie de aluminiu între uşile duble pentru a ridica zăvorul din interior. *Voilà.* Cu totul, îmi ia vreo trei minute. Gomez mă priveşte aproape cu evlavie.

– *De unde* ai învăţat să faci asta?

– E un talent, îi răspund cu modestie.

Intrăm. Înăuntru e un panou cu luminiţe roşii care clipesc încercând să arate ca o alarma antifurt, dar ştiu eu mai bine. E foarte întuneric. Revăd în minte schiţa locului şi marfa.

– Nu atinge nimic, Gomez.

Vreau să-mi fie cald şi să nu ies în evidenţă. Păşesc cu grijă pe culoarele dintre rafturi, iar ochii mi se obişnuiesc cu întunericul. Încep cu pantalonii: blugi Levi’s negri. Aleg o cămaşă de flanelă albastră, o haină groasă de lână neagră, cu căptuşeală solidă, şosete de lână, boxeri, mănuşi de alpinism şi o căciulă cu apărătoare pentru urechi. În sectorul de încălţăminte găsesc, spre marea mea satisfacţie, încălţări Doc exact cum purta amicul meu Nick. Sunt gata de acţiune.

---

[55] *Pay no attention to the man behind the curtain* (în limba engleză în original): citat celebru din *Vrăjitorul din Oz* – replica farsorului care trăgea din culise sforile păpuşii presupuse până atunci a fi teribilul vrăjitor.

Între timp, Gomez îşi bagă nasul pe sub tejghea.

– Nu te obosi, îi spun. Aici nu se lasă bani în casa de marcat pe timpul nopţii. Hai să mergem.

Plecăm pe unde am venit. Închid uşa cu blândeţe şi trag grilajul. Mi-am pus hainele anterioare într-o pungă de cumpărături. O să încerc să găsesc mai târziu un container de colectare pentru Armata Salvării. Gomez mă priveşte anticipativ, ca un câine mare care aşteaptă să vadă dacă mi-a rămas nişte carne de la masa de prânz.

Ceea ce-mi aminteşte:

– Sunt rupt de foame. Hai la Ann Sather's.

– Ann Sather's? Mă aşteptam să propui un jaf la bancă sau vreo omucidere, cel puţin. Eşti pornit, omule, nu te opri acum!

– Trebuie să mă opresc din munci ca să realimentez. Hai.

Traversăm spre parcarea restaurantului suedez Ann Sather's. Îngrijitorul ne priveşte tăcut cum traversăm împărăţia lui. O scurtăm prin Belmont. E abia ora nouă, iar pe stradă forfoteşte amestecul obişnuit de fugari, nevrotici fără casă, amatori de clubbing şi căutători de senzaţii tari veniţi din suburbii. Restaurantul Ann Sather's iese în evidenţă ca o insulă de normalitate printre saloanele de tatuaj şi buticurile cu prezervative. Intrăm şi aşteptăm lângă patiserie să ni se dea o masă. Îmi ghiorăie stomacul. Decorul suedez e reconfortant, numai lambriuri de lemn şi marmură cu nervuri roşii. Suntem conduşi în sectorul pentru fumători, chiar în faţa şemineului. E din ce în ce mai bine. Ne scoatem hainele, ne aşezam, citim meniul, deşi, în calitate de trăitori de-o viaţă în Chicago, l-am putea recita din memorie pe două voci. Gomez îşi aşază lângă tacâmuri ustensilele pentru fumat.

– Te deranjează?

– Da. Dar dă-i drumul.

Preţul plătit pentru a mă afla în compania lui Gomez este să mă las marinat în fumul de ţigară care curge fără întrerupere din nările lui. Degetele lui, colorate în ocru-închis, flutură delicat pe deasupra hârtiei subţiri în vreme ce rulează tutun Drum într-un cilindru îngust, linge hârtia, o răsuceşte, îşi înfige ţigara între buze şi o aprinde.

– Aah…

Pentru Gomez, o jumătate de oră fără fumat e o anomalie. Mie îmi place să privesc oamenii în timp ce-şi satisfac anumite pofte, chiar dacă nu le împărtăşesc.

– Nu fumezi? Nimic?

– Alerg.

– Aha. Mda, rahat, eşti în formă. Credeam că l-ai omorât pe Nick, şi nici măcar nu gâfâiai.

– Era prea beat ca să riposteze. Era un ditamai sacul de box îmbibat.

– De ce-i trosneai în halul ăla?

– Pentru pură prostie.

Vine chelnerul, ne spune că îl cheamă Lance şi că specialităţile sunt somon şi fasole bătută. Ne ia comanda de băuturi şi pleacă grăbit. Eu mă joc cu şpriţul de frişcă.

– A văzut cum eram îmbrăcat, a tras concluzia că sunt ţintă uşoară, a început să se poarte odios, a vrut să mă caftească, n-a vrut să accepte un refuz şi s-a ales cu o surpriză. Eu îmi vedeam de treaba mea, zău dacă nu.

Gomez are un aer gânditor.

– Şi care era treaba aia, mai exact?

– Poftim?

– Henry, oi avea eu faţă de fraier, dar să ştii că unchi-tu Gomez nu-i *très* naiv. Sunt atent la tine de ceva vreme; de fapt, încă dinainte ca micuţa noastră Clare să te aducă acasă. Adică, nu ştiu dacă eşti conştient, dar ai o anume notorietate în anumite cercuri. Cunosc o mulţime de oameni care te cunosc pe tine. Oameni – mă rog, femei. Femei care te cunosc.

Se uită la mine cu ochii mijiţi prin ceaţa propriului său fum.

– Ele povestesc chestii destul de ciudate.

Lance se întoarce cu cafeaua mea şi cu laptele lui Gomez. Comandăm: un cheeseburger cu cartofi prăjiţi pentru Gomez, supă de fasole, somon, cartofi dulci şi salată de fructe pentru mine. Simt că pic din picioare în clipa asta dacă nu bag în mine rapid o mulţime de calorii. Lance se îndepărtează grăbit. Mă doare-n cot de purtările nepotrivite ale sinelui meu anterior şi cu atât mai puţin mă interesează să le justific în faţa lui Gomez. Oricum nu-i treaba lui. Dar aşteaptă să-i răspund. Îmi amestec nişte frişcă în cafea şi mă uit cum spuma fină de deasupra se disipează în spirale. Îmi asum riscul. Nu contează, în definitiv.

– Ce-ai vrea să ştii, tovarăşe?

– Totul. Vreau să ştiu de ce un bibliotecar aparent manierat bate un individ de-l bagă în comă, pe degeaba, îmbrăcat cu haine de învăţător de grădiniţă. Vreau să ştiu de ce Ingrid Carmichel a încercat să se sinucidă acum opt zile. Vreau să ştiu

de ce arăţi cu zece ani mai bătrân decât data trecută când te-am văzut. Încărunţeşti. Vreau să ştiu cum de poţi să descui o yală fără cheie. Vreau să ştiu de ce avea Clare poza ta înainte de-a te întâlni.

Clare avea poza mea înainte de 1991? Nu ştiam asta. Hopa!

– Cum eram în poză?

Gomez se uită la mine.

– Mai aproape de cum arăţi acum, nu cum arătai acum două săptămâni, când ai venit la masă.

Asta a fost acum două săptămâni? Doamne, acum e abia a doua oară când mă întâlnesc cu Gomez.

– E o poză făcută afară. Zâmbeşti. Pe spate e datată iunie 1988.

Soseşte mâncarea şi luăm o pauză ca s-o aranjăm pe masa de mici dimensiuni. Mă pun pe mâncat de parcă ar fi ultima zi de trăit.

Gomez şade şi mă priveşte cum mănânc, fără să se atingă de porţia lui. L-am văzut făcând asta în sala de judecată, cu martorii ostili, exact ca acum. Pur şi simplu îi determină să spună tot ce-au în guşă. N-am nimic împotrivă să spun tot, vreau doar să mănânc mai întâi. De fapt, îmi foloseşte să-i spun adevărul lui Gomez, fiindcă urmează să-mi salveze pielea de multe ori în anii ce vor veni.

Am mâncat jumătate din somon, iar el încă mai stă şi se uită.

– Mănâncă, mănâncă, îi spun imitând-o cât pot de bine pe doamna Kim.

El înmoaie un cartof prăjit în ketchup şi îl clefăie.

– Nu-ţi face griji. O să mărturisesc. Lasă-mă doar să-mi iau în tihnă ultima masă.

Capitulează şi începe să-şi mănânce burgerul. Niciunul dintre noi nu mai spune o vorbă până ce termin şi fructele. Lance îmi mai aduce cafea. O doftoricesc şi o amestec. Gomez se uită la mine de parcă ar vrea să mă scuture. Mă hotărăsc să mă amuz pe socoteala lui.

– Bine. Uite care-i treaba: călătorie în timp.

Gomez dă ochii peste cap şi face mutre, dar nu spune nimic.

– Sunt un călător în timp. În momentul acesta am treizeci şi şase de ani. În după-amiaza asta era 9 mai 2000. Era o zi de marţi. Eram la lucru, tocmai terminasem o prezentare pentru un grup de membri ai clubului Caxton[56] şi mă întorceam la rafturi să

[56] Clubul Caxton: organizaţie din care fac parte autori, legători,

pun cărţile la loc, când m-am pomenit dintr-o dată pe Strada Şcolii, în 1991. Aveam veşnica problemă cu hainele. O vreme, am stat ascuns sub o verandă. Era frig şi nu trecea nimeni, până ce, în sfârşit, a apărut un tânăr îmbrăcat… mă rog, ai văzut şi tu cum era îmbrăcat. L-am tâlhărit, i-am luat banii şi tot ce avea pe el în afară de lenjerie. S-a speriat ca prostul, cred că şi-a imaginat că am de gând să-l violez sau aşa ceva. În orice caz, aveam haine. Bine. Dar în cartierul ăsta dacă te îmbraci aşa dai ocazia la interpretări. Aşa că am înghiţit rahaturi toată seara de la diverşi inşi, iar amicul tău doar s-a nimerit să fie ultima picătură. Îmi pare rău dacă l-am rănit serios. Îmi doream tare mult hainele lui, mai ales încălţările.

Gomez aruncă o privire pe sub masă către picioarele mele.

– Tot timpul mă trezesc în situaţia asta. Fără intenţie jocul de cuvinte. E ceva în neregulă cu mine. Mă pomenesc dislocat în timp, fără niciun motiv. Nu pot controla asta, n-am ştiut niciodată când urmează să se întâmple, sau unde şi când voi ajunge. Şi de-aia, ca să fac faţă, descui lacăte, fur din magazine, din buzunare, tâlhăresc oameni, cerşesc pe stradă, pătrund prin efracţie, fur maşini, mint, caftesc. Împung, mutilez. Am făcut tot ce-ţi poate trece prin cap.

– Crimă.

– Ei bine, asta nu. Din câte ştiu eu. Şi nici n-am violat pe nimeni. (Vorbind, îl urmăresc cu privirea. Nimic nu se citeşte pe figura lui.) Ingrid. De fapt o cunoşti pe Ingrid?

– O cunosc pe Celia Attley.

– Vai de mine. Chiar că ai amici ciudaţi. Cum a încercat Ingrid să se sinucidă?

– Supradoză de valium.

– 1991? Mda, bine. Ar fi a patra încercare de sinucidere a lui Ingrid.

– Poftim?

– A, nu ştiai? Celia îţi dă doar anumite informaţii. De fapt Ingrid a reuşit să se omoare pe 2 ianuarie 1994. S-a împuşcat în piept.

– Henry…

– Ştii, s-a întâmplat acum şase ani, şi tot mai sunt supărat pe

---

colecţionari, restauratori, vânzători, designeri, editori, bibliotecari etc., aşadar persoane care au în comun pasiunea pentru arta producerii cărţilor. A fost fondat în 1895 de cincisprezece bibliofili din Chicago şi numit în onoarea lui William Caxton, primul tipograf englez.

ea. Ce pierdere. Dar avea o depresie puternică, de multă vreme, şi pur şi simplu a copleşit-o. N-am putut să fac nimic pentru ea. Era unul dintre subiectele noastre de ceartă.

– Asta-i o glumă tare proastă, Băiete Bibliotecar.

– Vrei o dovadă. (El se mulţumeşte să surâdă.) Ce zici de o fotografie? Aia despre care zici că o are Clare?

Îi dispare zâmbetul.

– Bine, spune el. Recunosc că aia m-a cam băgat în ceaţă.

– Am întâlnit-o pe Clare prima dată în octombrie 1991. Ea m-a întâlnit prima dată în septembrie 1977; ea avea şase ani, eu o să am treizeci şi opt. Mă cunoaşte de-o viaţă. În 1991 ajung s-o cunosc şi eu. Apropo, ar trebui s-o întrebi pe Clare despre toate chestiile astea. O să-ţi spună.

– Am întrebat-o deja. Mi-a zis.

– Păi, la naiba, Gomez. Îmi consumi un timp preţios punându-mă să ţi le mai spun o dată. N-ai crezut-o?

– Nu. Tu ai crede?

– Sigur. Clare e foarte sinceră. De la educaţia catolică i se trage.

Lance aduce iar cafea. Deja am foarte multă cafeină în mine, dar mai multă de-atât n-are ce să-mi strice.

– Deci? Ce fel de dovadă vrei?

– Clare zicea că dispari.

– Da, e unul dintre numerele mele de senzaţie. Stai pe lângă mine, nu mă scăpa din ochi, şi mai devreme sau mai târziu o să dispar. Ar putea dura minute, ore sau zile, dar poţi să te bazezi pe mine.

– Noi doi ne cunoaştem în 2000?

– Da, îi răspund cu un rânjet. Suntem buni prieteni.

– Spune-mi despre viitorul meu. A. Nu. Proastă idee.

– Nţ.

– De ce nu?

– Gomez. Se întâmplă chestii. Dacă le ştii dinainte totul devine… straniu. Şi oricum nu poţi schimba nimic.

– De ce?

– Cauzalitatea merge doar înainte. Lucrurile se întâmplă o dată, o singură dată. Dacă ştii lucruri dinainte… Eu unul mă simt prins în capcană, în cea mai mare parte a timpului. Dacă eşti în timp şi nu ştii ce urmează… eşti liber. Ai încredere în mine. (Gomez are un aer frustrat.) Tu o să fii cavalerul de onoare la nunta noastră. Eu o să fiu cavaler la nunta ta. O să ai o viaţă

grozavă, Gomez. Dar n-am de gând să-ţi dau detalii.

– Ponturi de la bursă?

Da, de ce nu. În 2000, bursa de mărfuri e nebunie curată, dar urmează să se facă averi uimitoare, iar Gomez va fi unul dintre cei norocoşi.

– Ai auzit vreodată de internet? îl întreb.

– Nu.

– E o chestie de computere. O reţea uriaşă, de dimensiuni planetare, cu oameni obişnuiţi conectaţi între ei, comunicând cu computerele prin linii telefonice. Cumpără acţiuni în domeniul tehnologic. Netscape, America Online, Sun Microsystems, Yahoo! Microsoft, amazon.com.

El îşi notează.

– Punct com?

– Nu-ţi bate capul. Tu doar cumpără imediat ce încep să-şi vândă acţiunile la bursă. (Zâmbesc.) „Bate din palme dacă crezi în zâne."

– Parcă ziceai că-i iei gâtul oricui face vreo aluzie la zâne[57] în seara asta.

– E din *Peter Pan,* incultule.

Pe neaşteptate am o senzaţie de greaţă. N-am chef să provoc o scenă aici şi acum. Sar în picioare.

– Vino după mine, spun, luând-o la fugă spre toaleta bărbaţilor.

Gomez mă urmează îndeaproape. Mă năpustesc în toaletă, care, în mod miraculos, e pustie. Râuri de transpiraţie îmi curg pe faţă. Vomit în chiuvetă.

– Isuse Hristoase, zice Gomez. La naiba, Băiete…

Nu mai apuc restul vorbelor lui, fiindcă zac pe o rână, în pielea goală, pe o podea acoperita cu linoleum rece, într-o beznă deplină. Sunt ameţit, aşa că rămân acolo o vreme. Întind mâna şi ating cotoare de cărţi. Sunt între rafturi, la Newberry. Mă scol în picioare, merg împleticit până la capătul culoarului şi apăs pe întrerupător; lumina inundă rândul unde mă aflu, orbindu-mă. Hainele mele şi căruciorul cu cărţi pe care le aranjam înapoi pe rafturi sunt în capătul rândului următor. Mă îmbrac, aşez cărţile la locul lor şi deschid uşurel uşa care asigură zona cărţilor. Nu ştiu cât e ceasul; ar putea fi activată alarma. Dar nu, totul e cum era înainte să plec. Isabelle îi face unui tânăr client instructajul în

---

[57] Zână *(fairy,* în lb. engleză) este şi un termen argotic pentru homosexual.

privinţa Sălii de lectură; Matt trece prin dreptul meu şi îmi face cu mâna. Razele de soare străbat ferestrele, iar arătătoarele ceasului din Sala de lectură indică 4:15. Am fost plecat mai puţin de cincisprezece minute. Amelia mă vede şi arată spre uşă.

– Mă duc până la Starbucks. Vrei o cafea?

– Ăă, nu. Nu cred. Dar mersi.

Am o durere de cap îngrozitoare. Vâr capul pe uşa biroului lui Roberto şi îi spun că nu mă simt bine. El dă din cap înţelegător şi arată spre telefon, din difuzorul căruia se revarsă în urechile lui o italienească iute ca fulgerul. Îmi iau lucrurile şi plec.

O zi ca oricare alta la birou pentru Băiatul Bibliotecar.

Duminică 15 decembrie 1991 (Clare are 20 de ani)

CLARE: E o dimineaţă de duminică frumoasă şi însorită, iar eu mă întorc acasă de la Henry. E polei pe jos şi s-au aşternut câţiva centimetri de zăpadă. Peste tot în jur e un alb curat şi orbitor. Cânt la unison cu Aretha Franklin, „R-E-S-P-E-C-T!”, pe când cotesc de pe Addison pe Hoyne şi, na de vezi, chiar în faţa mea e o parcare. E ziua mea norocoasă. Parchez şi o iau la pas pe trotuarul alunecos, descui şi intru în vestibul, încă fredonând în surdină. Am acea vagă senzaţie de moleşeală în şira spinării pe care încep s-o asociez cu sexul, cu faptul de a mă trezi în patul lui Henry, de a mă întoarce acasă la diverse ore ale dimineţii. Plutesc pe scări în sus. Charisse trebuie să fie la biserică. Abia aştept să fac o baie îndelungată şi să citesc *New York Times.* De cum deschid însă uşa apartamentului nostru, îmi dau seama că nu sunt singură. Gomez stă în sufragerie, într-un nor de fum de ţigară, cu jaluzelele coborâte. Ceea ce, împreună cu broderia roşie a tapetului, cu tapiţeria de catifea roşie a mobilei şi cu tot fumul acela, îl face să arate ca un polonez blond în rol de Satana cu chip de Elvis. Nu se mişcă de acolo, aşa că o iau înapoi spre camera mea, fără să-i adresez vreun cuvânt. Încă mai sunt supărată pe el.

– Clare.

Mă întorc spre el.

– Ce-i?

– Îmi pare rău. Am greşit.

Nu l-am auzit niciodată pe Gomez recunoscând că nu e infailibil precum papa. Vocea îi sună ca un croncănit grav.

Mă duc la geam şi ridic jaluzelele. Soarele însă de-abia pătrunde prin fumul gros, aşa că întredeschid fereastra.

– Nu înţeleg cum poţi să fumezi atâta fără să declanşezi detectorul de fum.

Gomez ridică o baterie de nouă volţi.

– O pun la loc înainte să plec.

Mă aşez pe canapeaua Chesterfield. Aştept să-mi spună Gomez cum de s-a răzgândit. El îşi răsuceşte încă o ţigară. Apoi o aprinde şi se uită la mine.

– Mi-am petrecut seara de ieri cu prietenul tău Henry.

– Şi eu.

– Mda. Ce-aţi făcut?

– Am mers la cinematograful Facets, am văzut un film de Peter Greenaway, am mâncat mâncare marocană, ne-am dus la el acasă.

– Şi tocmai ai plecat de acolo.

– Corect.

– Mda. Seara mea a fost mai puţin culturală, dar mai plină de evenimente. Am dat peste băiatul tău cel zglobiu pe aleea de lângă Vic[58], tocmai îl făcea chisăliţă pe Nick. Trent mi-a zis azi-dimineaţă că Nick are nasul rupt, trei coaste rupte, cinci oase rupte la mână, ţesuturi zdrobite şi patruzeci şi şase de copci. Şi o să aibă nevoie de un incisiv nou.

Nu mă impresionează. Nick e ditamai taurul.

– Ar fi trebuit să vezi asta, Clare. Iubitul tău îl trata pe Nick ca pe un lucru neînsufleţit. De parcă Nick era o statuie şi el o sculpta. De-a dreptul ştiinţific. Stătea să se gândească doar unde să-l ardă ca să aibă efect maxim, şi *trosc.* Aş fi căzut în admiraţie, de n-ar fi fost vorba de Nick.

– De ce-l bătea Henry pe Nick?

Gomez pare incomodat de întrebare.

– Cică ar fi fost vina lui Nick. Îi place să se ia de… gay, iar Henry era îmbrăcat ca o zuză.

Îmi imaginez. Bietul Henry.

– Şi pe urmă?

– Pe urmă am spart second-hand-ul cu efecte militare.

Până acum e în regulă.

– Şi?

– Şi pe urmă ne-am dus să cinăm la Ann Sather’s.

Mă umflă râsul. Gomez zâmbeşte.

– Şi mi-a zis aceeaşi poveste ţicnită pe care mi-ai spus-o şi tu.

---

[58] Vic Theatre (fostul Victoria Theatre, fondat în 1912), renumită sală de spectacole din Chicago.

– Şi pe el de ce l-ai crezut?

– Păi, futu-i, el e aşa de nonşalant! Îmi dădeam seama că mă cunoaşte ca pe buzunarul lui. Ştia exact cum sunt şi ce vreau de la viaţă, şi nici nu-i păsa. Şi pe urmă, a dispărut şi eu am rămas acolo şi nu mai aveam încotro… trebuia. Să cred.

Îl aprob dând din cap compătimitor.

– Felul cum dispare e de-a dreptul impresionant. Îmi aduc aminte cum a fost prima dată când l-am văzut, eram mică. Dădea mâna cu mine, şi *puf!* a dispărut. Ei, din ce timp venea?

– 2000. Arăta mult mai bătrân.

– Are multe pe cap.

E destul de plăcut să stau aici şi să discut despre Henry cu cineva care ştie despre ce e vorba. Simt un val de recunoştinţă faţă de Gomez, care se evaporă însă când el se apleacă spre mine şi spune, foarte serios:

– Nu te mărita cu el, Clare.

– Încă nu m-a cerut.

– Ştii ce vreau să spun.

Stau nemişcată, privindu-mi mâinile prinse în poală. Mi-e frig şi sunt furioasă. Îmi ridic privirea. Gomez se uită la mine încordat.

– Îl iubesc. El e viaţa mea. Îl aştept de când mă ştiu, şi acum e aici. (Nu ştiu cum să-i explic.) Cu Henry, văd totul, trecut şi viitor, întins ca o hartă, totul laolaltă, ca un înger… (Scutur din cap. Nu mă pot exprima în cuvinte.) Pot ajunge înăuntrul lui să ating timpul… mă iubeşte. Suntem căsătoriţi pentru că… fiecare e parte din celălalt. (Ezit.) S-a întâmplat deja. Totul deodată.

Mă uit fix la Gomez încercând să-mi dau seama dacă i-am vorbit pe înţeles.

– Clare, *îmi place* de el foarte mult. E fascinant. Dar e periculos. Toate femeile cu care a fost cedează nervos. Pur şi simplu nu vreau să pici senină în braţele acestui sociopat fermecător…

– Nu-ţi dai seama că e prea târziu să-mi spui asta? Vorbeşti de cineva pe care-l cunosc de când aveam şase ani. *Îl cunosc.* Tu l-ai întâlnit de două ori şi încerci să mă convingi să fug de el. Ei bine, nu pot. Mi-am văzut viitorul; nu-l pot schimba şi nici n-aş face asta chiar de-aş putea.

– Mie, spune Gomez îngândurat, n-a vrut să-mi spună nimic despre viitorul meu.

– Henry ţine la tine; nu ţi-ar face una ca asta.

– Ţie ţi-a făcut-o.

– Nu se putea evita; vieţile noastre se amestecă de la început până la sfârşit. Toată copilăria mea a fost deosebită din cauza lui, iar el n-a avut cum să se opună. A făcut tot ce-a putut.

Aud cheia lui Charisse răsucindu-se în broască.

– Clare, nu te supăra… încerc doar să te ajut.

– Ne poţi ajuta, îi răspund zâmbind. O să vezi.

Charisse intră tuşind.

– Ah, dragule. Aştepţi de mult.

– Am stat la palavre cu Clare. Despre Henry.

– Sunt convinsă că i-ai spus cât îl adori, rosteşte Charisse cu o notă de avertisment în voce.

– Îi spuneam să fugă cât de repede poate în direcţia opusă.

– Of, Gomez. Clare, nu-l asculta. Are nişte gusturi groaznice în materie de bărbaţi.

Charisse se aşază cu afectare la câţiva centimetri de Gomez, iar el se întinde şi o trage la el în poală. Ea îi aruncă o privire semnificativă.

– Mereu e aşa după ce vine de la biserică, spune Gomez.

– Vreau micul dejun.

– Sigur că da, porumbiţa mea.

Se ridică amândoi şi se grăbesc pe hol spre bucătărie. Nu după mult timp, se aud chicotelile stridente ale lui Charisse pe când Gomez încearcă s-o pliciuiască cu *Times Magazine.* Suspin şi mă duc în camera mea. Încă mai e soarele pe cer. La baie, dau drumul la apă clocotită în uriaşa cadă veche şi scot de pe mine hainele de azi-noapte. Pe când intru în cadă, prind cu coada ochiului propria mea imagine în oglindă. Aproape mi s-au rotunjit formele, ceea ce mă încântă nespus. Mă cufund în apă simţindu-mă ca o cadână de Ingres[59]. *Henry mă iubeşte. Henry e aici, în sfârşit, acum, în sfârşit. Şi eu îl iubesc.* Îmi trec palmele peste sâni şi pelicula fină de salivă se rehidratează şi se dispersează în apă. *De ce trebuie să fie totul complicat? N-am lăsat deja în urmă partea complicată?* Îmi cufund părul în apă şi el pluteşte în jurul meu ca o reţea întunecată. *Nu eu l-am ales pe Henry şi nici el pe mine. Atunci, cum ar putea fi greşit?* Sunt pusă din nou în faţa faptului că n-avem de unde să ştim. Zac în cadă, fixând cu

---

[59] Jean Auguste Dominique Ingres (1780–1867): pictor francez neoclasic; cadânele pictate de el erau voluptuoase, dar aveau şi membre elongate, combinaţie ce pare să fi fost pentru Ingres aproape de perfecţiune.

privirea placa de faianţă de deasupra picioarelor mele, până ce apa ajunge aproape rece. Charisse bate la uşă şi mă întreabă dacă am murit acolo şi dacă n-ar putea şi ea să se spele pe dinţi. Îmi înfăşor părul într-un prosop şi mă văd ca prin ceaţă în oglinda aburită; timpul pare a se împături, iar eu mă văd ca o stratificare a zilelor şi a anilor mei care au trecut şi a timpului care urmează să vină, şi deodată mă simt de parcă aş fi devenit invizibilă. Dar îmi trece imediat. Rămân nemişcată câteva clipe, apoi îmi pun halatul de baie, deschid uşa şi-mi văd de treabă.

Sâmbătă 22 decembrie 1991 (Henry are 28 şi 33 de ani)

HENRY: La 5:25 dimineaţa se aude soneria, ceea ce întotdeauna e semn rău. Mă clatin până la interfon şi apăs butonul.

– Mda?

– Hei, dă-mi drumul.

Apăs din nou butonul, iar bâzâitul cumplit care semnifică Bine-ai Venit în Inima şi în Casa mea se transmite pe fir până afară. Patruzeci şi cinci de secunde mai târziu, se aude un clanc şi liftul începe să ruleze în sus. Îmi pun halatul, ies pe hol şi stau uitându-mă la cablurile liftului prin ferestruica securizată. Cabina ajunge în dreptul meu şi se opreşte; şi, după cum mă aşteptam, sunt chiar eu.

Trage în lături uşa cabinei şi păşeşte pe coridor, gol puşcă, nebărbierit şi tuns foarte scurt. Traversăm rapid holul gol şi ne ascundem în apartament. Închid uşa şi rămânem cercetându-ne reciproc din priviri.

– Ei bine, spun, doar ca să nu tac. Cum merge?

– Aşa şi-aşa. În cât suntem?

– 22 decembrie 1991. Sâmbătă.

– Aha… Diseară cântă Violent Femmes la sala Aragon?

– Îhâm.

– Rahat, spune el râzând. Ce seară totală a fost *aia.*

Se apropie de pat – patul *meu* – şi se urcă în el, trăgându-şi aşternutul peste cap. Mă trântesc şi eu în şezut lângă el.

– Hei. (Niciun răspuns.) Din ce timp vii?

– 13 noiembrie 1996. Mă pregăteam să mă culc. Aşa că lasă-mă să dorm un pic, sau o să-ţi pară rău de tot peste cinci ani.

Sună destul de logic. Îmi scot halatul şi mă bag înapoi în pat. Acum sunt în cealaltă jumătate, în partea lui Clare, aşa o consider acum, fiindcă dublura mea astrală a luat în stăpânire

partea mea de pat. Totul arată în mod subtil diferit din partea aceasta a patului. E ca atunci când închizi un ochi şi te uiţi o vreme la ceva de aproape, iar apoi te uiţi cu celălalt ochi. Stau întins şi exersez astfel, uitându-mă la fotoliul pe care sunt împrăştiate hainele mele, la un sâmbure de piersică aflat pe fundul unui pahar de pe pervaz, la dosul mâinii mele drepte. Ar trebui să-mi tai unghiile, iar apartamentul probabil că s-ar califica la selecţia pentru fondurile federale destinate zonelor calamitate. Poate celălalt sine al meu va fi de acord să se apuce de treabă, să mă ajute un pic la curăţenie ca să-şi răscumpere şederea aici. Revăd în minte conţinutul frigiderului şi al cămării şi trag concluzia că suntem bine aprovizionaţi. Plănuiesc s-o aduc pe Clare cu mine acasă diseară şi nu prea ştiu ce să fac cu trupul meu excedentar. Îmi trece prin minte că poate Clare ar prefera să fie cu această ediţie ulterioară a mea, de vreme ce, în definitiv, se cunosc mai bine. Nu ştiu de ce, dar ideea asta mă deprimă, încerc să nu uit că orice mi s-ar lua acum mi se va da mai târziu, dar tot mă roade şi îmi doresc ca unul dintre noi doi pur şi simplu să plece.

Îmi cercetez din priviri dublura. Încovrigat ca un arici, cu spatele la mine, adormit. Îl invidiez. El e sinele meu, dar eu încă nu sunt el. A petrecut cinci ani dintr-o viaţă care încă reprezintă un mister pentru mine, care încă stă strâns încolăcită, aşteptând să sară şi să muşte. Desigur, orice plăceri ar urma, el le-a trăit deja; pentru mine, ele aşteaptă ca o cutie de bomboane de ciocolată încă nedesfăcută.

Încerc să-l privesc prin ochii lui Clare. De ce e tuns atât de scurt? Întotdeauna mi-a fost drag de părul meu negru, fluturându-mi până la umăr; îl port aşa încă din liceu. Dar, mai devreme sau mai târziu, o să mi-l tai. Îmi trece prin minte că părul e unul dintre multele lucruri care cu siguranţă îi amintesc lui Clare că nu sunt chiar acelaşi cu bărbatul pe care l-a cunoscut în copilărie. Sunt o bună aproximare, pe care ea o ghidează pe şest către un sine al meu existent în mintea ei. Ce-aş fi fără ea?

Nu bărbatul care respiră încet şi profund în partea cealaltă a patului meu. Vertebrele şi coastele îi văluresc ceafa şi spinarea. Are pielea netedă, cu foarte puţin păr, bine întinsă pe muşchi şi oase. Deşi ostenit, felul cum doarme dă impresia că în orice moment poate să sară şi s-o rupă la fugă. Eman eu aceeaşi tensiune? Cred că da. Clare se plânge că nu mă relaxez până nu pic de oboseală, dar adevărul e că adesea mă simt relaxat când

sunt cu ea. Sinele acesta al meu mai vârstnic pare mai uscăţiv şi mai ostenit, mai robust şi mai de nădejde. Dar cu mine îşi permite să se dea mare; mă cunoaşte atât de amănunţit, încât nu pot decât să fiu de acord cu el, în interesul meu.

E ora 7:14 şi e evident că nu mai pot să adorm. Mă scol din pat şi pun de cafea. Îmi trag pe mine chiloţi şi pantaloni de trening şi fac câteva întinderi. În ultima vreme m-au durut genunchii, aşa că îmi pun genunchiere. Îmi pun şosete, îmi leg şireturile la pantofii de alergat, care sunt cauza probabilă a problemelor de la genunchi, şi îmi jur să mă duc mâine la cumpărături după alţi pantofi. Ar fi trebuit să-mi întreb musafirul cum e vremea afară. Eh, decembrie în Chicago: vremea cumplită e o regulă strictă. Îmi pun străvechiul tricou cu Festivalul de Film din Chicago, un sveter negru şi încă unul de un portocaliu intens, cu o glugă pe care sunt prinse, în faţă şi în spate, X-uri mari din bandă reflectorizantă. Înşfac mânuşile şi cheile, şi pe-aci mi-e drumul.

Nu-i o zi rea pentru un început de iarnă. Pe jos e foarte puţină zăpadă, cu care se joacă vântul împingând-o de colo-colo. Traficul e gâtuit pe Dearborn, într-un concert de zgomote de motor, iar cerul se luminează încet către gri.

Îmi leg cheile de pantof cu şiretul şi mă hotărăsc să alerg pe malul lacului. Alerg încet spre est pe Delaware, apoi pe Michigan Avenue, traversez pasajul aerian şi o iau spre nord, paralel cu pista pentru ciclişti, de-a lungul plajei Oak Street. Doar alergători şi ciclişti fanatici au ieşit azi. Lacul Michigan e de un albastru profund, iar refluxul a dezvăluit o fâşie de nisip cafeniu-închis. Pescăruşii se rotesc deasupra capului meu şi departe deasupra apei. Mă mişc cam ţeapăn; frigul nu e deloc blând cu încheieturile, şi îmi dau seama treptat că aici, pe malul lacului, e frig de-a binelea, probabil spre minus treizeci de grade. În consecinţă, alerg mai încet decât de obicei, încălzindu-mă, reamintindu-le bieţilor mei genunchi şi gleznelor că slujba lor pe viaţă e să mă care pe mine, la cerere, pe distanţe lungi şi cât mai repede. Simt în plămâni aerul rece şi uscat, îmi simt inima bătându-mi în piept puternic şi netulburat, iar când ajung la North Avenue mă simt deja bine şi încep să accelerez. Alergatul înseamnă multe lucruri pentru mine: supravieţuire, linişte sufletească, euforie, solitudine. E o dovadă a existenţei mele materiale, a capacităţii mele de a-mi controla mişcarea în spaţiu, dacă nu în timp, şi a faptului că trupul meu ascultă, chiar şi

temporar, de voinţa mea. Alergând, disloc aer, lucrurile vin şi trec pe lângă mine, iar aleea se mişcă sub picioarele mele precum o bandă de film cinematografic. Îmi amintesc cum în copilărie, cu mult înainte de jocurile video şi de internet, înfăşuram benzi de film în micuţul proiector din biblioteca şcolii şi mă uitam la ele cu mare atenţie, răsucind mânerul care făcea să avanseze filmul la un bip sonor. Nu-mi mai amintesc cum arătau filmele acelea şi despre ce erau, dar îmi amintesc mirosul bibliotecii şi felul în care sunetul acela mă făcea să sar în sus de fiecare dată. Acum zbor, sentimentul acela preţios ca şi când aş putea alerga prin aer, şi sunt invincibil, nimic nu mă poate opri, nimic nu mă poate opri, nimic, nimic, nimic, nimic…

Seara, în aceeaşi zi (Henry are 28 şi 33 de ani, Clare are 20)

CLARE: Suntem pe drum spre concertul Violent Femmes de la Aragon Ballroom. După o oarecare opoziţie din partea lui Henry, ceea ce nu înţeleg, de vreme ce lui îi plac foarte mult *les Femmes,* acum suntem cu maşina în Uptown şi căutăm un loc de parcare. Dau roată într-una, trec de clubul Green Mill, de baruri, de blocurile cu apartamente slab luminate şi de spălătoriile automate care arată ca nişte scene de teatru. Parchez în sfârşit pe Argyle şi o luăm pe jos, tremurând, pe trotuarele crăpate şi acoperite cu polei. Henry păşeşte repede şi întotdeauna îmi cam taie respiraţia când merg cu el. Am observat că acum face efortul să meargă în ritmul meu. Îmi scot mănuşa şi îmi bag mâna în buzunarul paltonului său, iar el îşi pune braţul pe după umerii mei. Sunt emoţionată fiindcă până acum n-am mai mers la dans cu Henry, şi ador sala Aragon, în toată splendoarea decrepită a stilului său spaniol. Bunica Meagram îmi povestea cum dansa aici pe muzica marilor orchestre în anii treizeci, când totul era nou şi adorabil, când nu trăgea nimeni cu arma în balcoane şi nu erau bălţi de pişat în toaleta bărbaţilor. Dar *c'est la vie,* vremurile se schimbă, iar noi suntem aici.

Stăm la coadă câteva minute. Henry pare tensionat, vigilent. Mă ţine de mână, dar priveşte departe, peste mulţime. Profit de ocazie ca să mă uit la el. Henry e foarte frumos. Are părul până la umeri, pieptănat pe spate, negru şi lucios. E ca o pisică, subţire, emanând febrilitate şi carnalitate. După cum arată, te-ai putea aştepta să muşte. Poartă un palton negru şi o cămaşă albă de bumbac cu manşete franţuzeşti care atârnă desfăcute sub mânecile paltonului, o cravată de mătase de un adorabil verde-

acid, pe care şi-a slăbit-o puţin, cât să-i pot vedea muşchii gâtului, blugi negri şi bascheţi negri înalţi. Henry îmi adună părul şi şi-l înfăşoară pe încheietura mâinii. Pentru câteva clipe, sunt prizoniera lui, apoi însă rândul înaintează, iar el îmi dă drumul.

Primim biletele şi ne lăsăm purtaţi în interiorul clădirii de afluxul de oameni. Aragon are numeroase holuri lungi, separeuri şi balcoane care înconjoară sala principală şi care sunt ideale pentru a te pierde în ele sau a te ascunde. Eu şi Henry urcăm până la un balcon apropiat de scenă şi ne aşezăm la o măsuţă. Ne scoatem paltoanele. Henry se holbează la mine.

– Arăţi superb. Grozavă rochie. Nu-mi vine să cred că poţi să dansezi în ea.

Rochia mea e strânsă pe corp, dintr-o mătase albastru-lila, dar se întinde suficient cât să mă pot mişca în ea. Am încercat azi la prânz în faţa oglinzii şi a fost în regulă. Ce mă îngrijorează pe mine e părul; din cauza aerului uscat al iernii, parcă şi-a dublat volumul. Mă apuc să-l împletesc, dar Henry mă opreşte.

– Nu, te rog… Vreau să te privesc aşa, cu părul desfăcut.

Trupa din deschidere îşi începe numărul. Ascultăm cuminţi. În jur, toată lumea trăncăneşte şi fumează. În sala principală nu sunt scaune. E un zgomot fenomenal. Henry se apleacă peste masă şi-mi strigă în ureche:

– Vrei ceva de băut?

– Doar o Cola.

El pleacă spre bar. Eu îmi sprijin braţele pe balustrada balconului şi privesc mulţimea. Fete în rochii vintage sau în echipament de luptă, băieţi cu creste punk sau cu cămăşi de flanelă. Persoane de ambele sexe, în tricouri şi blugi. Puşti de colegiu sau de douăzeci şi ceva de ani, şi doar câţiva mai în vârstă risipiţi printre ei.

Henry e plecat de multă vreme. Trupa din deschidere termină de cântat, se aud nişte aplauze dispersate, iar tehnicienii se apucă să demonteze echipamentul şi să aducă alt grup de instrumente, aproape identice. Până la urmă mă satur să aştept şi, lăsând baltă masa şi hainele noastre, îmi croiesc drum prin înghesuiala din balcon, cobor scările şi ajung în holul lung şi întunecos unde se află barul. Henry nu e acolo. O iau încet prin săli şi separeuri, căutând, dar încercând să nu par a trage cu ochiul.

Îl depistez la capătul holului. Stă atât de aproape de o femeie, încât la început mă gândesc că se îmbrăţişează; ea stă cu

spatele la perete, iar Henry e aplecat spre ea, sprijinindu-se de perete cu o mână plasată deasupra umărului ei. Poziţia lor e atât de intimă, încât îmi taie respiraţia. Femeia e blondă, înaltă şi are o frumuseţe tipic germană, dramatică.

Pe măsură ce mă apropii, îmi dau seama că nu se sărută; se ceartă. Henry ţipă la ea şi îşi foloseşte mâna liberă pentru a-şi sublinia cuvintele. Deodată, figura ei impasibilă devine furioasă, aproape să izbucnească în lacrimi. Ţipă şi ea ceva la el. Henry se dă înapoi şi ridică palmele într-un gest de renunţare. Îi aud ultimele cuvinte spuse pe când se îndepărtează:

– Nu pot, Ingrid, pur şi simplu nu pot! Îmi pare *rău...*

– Henry!

Ea aleargă după el şi amândoi mă văd stând nemişcată în mijlocul coridorului. Cu un aer fioros, Henry mă ia de braţ şi urcăm în viteză scara. Trei trepte mai sus, mă întorc şi o văd stând cu braţele căzute şi uitându-se la noi cu o privire intensă şi deznădăjduită. Henry aruncă şi el o privire în urmă, apoi ne întoarcem şi continuăm să urcăm.

Ajungem la masa noastră, care în mod miraculos nu a fost ocupată între timp şi pe care încă mai sunt hainele noastre. Luminile se sting, iar Henry ridică vocea peste zgomotul mulţimii:

– Îmi pare rău. N-am mai ajuns până la bar, fiindcă am dat de Ingrid...

Cine e Ingrid? Mă revăd stând în baia lui Henry cu un ruj în mână şi simt nevoia să ştiu, dar se face întuneric şi Violent Femmes intră pe scenă.

Din spatele microfonului, Gordon Gano ne aruncă tuturor o căutătură încruntată, răsună un ameninţător sunet de coarde, iar el se apleacă în faţă şi intonează începutul piesei *Blister in the Sun;* începe bine. Eu şi Henry stăm la masă şi ascultăm, iar după o vreme el se apleacă spre mine şi ţipă:

– Vrei să plecăm?

Ringul de dans e o masă fremătătoare de fiinţe omeneşti săltăreţe.

– Vreau să dansez!

Henry pare uşurat.

– Grozav! Aşa! Hai!

Îşi scoate cravata şi o îndeasă în buzunarul paltonului. Ne croim iar loc spre parter şi intrăm în sala principală. Îi văd pe Charisse şi pe Gomez dansând mai mult sau mai puţin împreună. Charisse e frenetică şi pare să fi uitat de toate, în vreme ce

Gomez abia dacă se mişcă, ţinând perfect orizontal o ţigară între buze. Mă vede şi-mi face uşor cu mâna. Înaintarea prin mulţime e ca mersul prin apa lacului Michigan; suntem absorbiţi şi plutim către scenă. Mulţimea zbiară *Add It Up! Add It Up!* iar trupa răspunde năpustindu-se nebuneşte asupra instrumentelor.

Henry se mişcă vibrând în ritmul basului. Suntem chiar la marginea mosh pit[60]-ului; pe de o parte, oameni care se aruncă unii în alţii cu viteză; pe de altă parte, inşi care dau din coapse, îşi flutură braţele şi bat pasul pe muzică.

Dansăm. Muzica zboară prin mine, undele sonore mi se înfăşoară pe şira spinării, îmi mişcă picioarele, şoldurile, umerii, fără aprobare de la creier. *(Fată frumoasă, îmi place rochia ta, zâmbetul tău de liceu, o, da, unde e ea acum pot doar să ghicesc.)* Deschid ochii şi văd că Henry dansează uitându-se la mine. Ridic braţele, el mă prinde de talie, iar eu îmi iau avânt şi sar. Pentru un timp ce pare o eternitate, am vedere panoramică asupra ringului de dans. Cineva îmi face cu mâna, dar nu apuc să văd cine, pentru că Henry mă pune jos. Dansăm îmbrăţişaţi şi despărţiţi. *(Cum pot explica durerea din inima mea?)* Sunt lac de transpiraţie. Henry îşi scutură capul, iar părul lui se transformă într-o ceaţă întunecată şi mă umple de propria lui sudoare. Muzica e aţâţătoare, sfidătoare *(Nu prea aveam la ce trăi Nu prea aveam la ce trăi Nu prea aveam la ce trăi).* Ne lăsăm în voia ei. Trupul meu e elastic, picioarele-mi sunt amorţite şi o senzaţie de arsură îmi urcă de la încheietura picioarelor până în creştet. Părul mi-e un mănunchi de frânghii ude care mi se lipesc de braţe, de gât, de faţă, de spate. Muzica explodează şi se opreşte. Inima îmi bate cu putere. Pun o mână pe pieptul lui Henry şi mă surprinde că bătăile inimii lui sunt doar uşor înteţite.

Puţin mai târziu, intru în toaleta femeilor şi o găsesc pe Ingrid şezând pe marginea chiuvetei şi plângând. O negresă mărunţică, purtându-şi părul în superbe raste lungi, stă în faţa ei, vorbindu-i încet şi mângâind-o pe păr. Dalele galbene de pe jos, reci şi umede, întorc ecoul suspinelor lui Ingrid. Păşesc înapoi ca să ies, dar mişcarea mea le atrage atenţia. Se uită la mine amândouă.

---

[60] *Mosh pit:* loc în care o parte dintre spectatorii unui concert de muzica metal, hardcore, hard rock, punk etc. practică *moshing*-ul (numit uneori şi *pogo)* – sar, se împing cu violenţă, se aruncă unii în alţii, fac *headhanging* (scuturare amplă şi violentă a capului pe ritmul muzicii) etc.

Ingrid e într-un hal fără de hal. I-a dispărut tot aplombul teuton, are faţa roşie şi umflată, vârstată de machiajul stricat. Se holbează la mine, sumbră şi secătuită. Negresa se apropie de mine. E fină şi delicată, dar mohorâtă şi tristă. Se opreşte foarte aproape de mine şi vorbeşte în şoaptă.

– Soră, îmi spune, cum te cheamă?

Ezit.

– Clare, îi răspund în cele din urmă.

Îi aruncă o privire peste umăr lui Ingrid, apoi se întoarce spre mine.

– Clare. Un sfat. Te bagi unde nu eşti dorită. Henry, o fi el soi rău, dar e al lui Ingrid, şi nebună ai fi să te încurci cu el. Auzi ce-ţi spun?

Nu că ţin să aflu, dar nu mă pot abţine:

– Despre ce vorbeşti?

– Ei doi trebuia să se căsătorească. Pe urmă Henry a rupt logodna, i-a spus lui Ingrid că-i pare rău, să nu se supere, pur şi simplu să uite toată chestia. Eu zic că-i e mai bine fără el, dar nu vrea să mă asculte. El se poartă urât cu ea, bea de stinge, dispare zile în şir şi pe urmă se întoarce de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, se culcă cu tot ce poartă fustă. Ăsta-i Henry. Când o să te facă să te smiorcăi, să nu zici că nu ţi s-a spus.

Se răsuceşte brusc şi se întoarce la Ingrid, care continuă să se holbeze la mine cu o disperare fără margini.

Cred că am rămas uitându-mă la ele cu gura căscată.

– Îmi pare rău, rostesc şi fug de acolo.

Rătăcesc pe holuri până găsesc în sfârşit un separeu aproape gol – cu excepţia unei tinere fane goth[61] leşinate pe canapeaua de vinil, cu o ţigară încă arzându-i între degete. I-o iau şi o strivesc de gresia mizerabilă. Mă aşez pe braţul canapelei, iar muzica îmi vibrează prin coccis în sus pe şira spinării. O simt până în dinţi. În continuare am nevoie să fac pipi şi mă doare capul. Îmi vine să plâng. Nu înţeleg ce s-a întâmplat adineauri. Adică înţeleg, dar nu ştiu ce-ar trebui să fac în privinţa asta. Nu ştiu dacă ar trebui pur şi simplu să dau uitării, sau să mă supăr pe Henry şi să-i cer explicaţii, sau ce? La ce mă aşteptam? Aş vrea să pot trimite în trecut o carte poştală, către acest Henry ticălos pe care nu-l cunosc: *Să nu faci nimic. Aşteaptă-mă. Aş*

[61] Goth: subcultură post-punk care îşi are originea în rockul gothic britanic din anii ’80.

vrea să fii aici.

Henry bagă capul pe după colţ.

– Aici erai. Credeam că te-am pierdut.

Păr scurt. Ori Henry s-a tuns în ultima jumătate de oră, ori îl am în faţa ochilor pe suferindul meu de crono-afecţiune favorit. Sar în picioare şi dau buzna spre el.

– Uff... hei, şi *mie îmi* pare bine că te văd...

– Mi-ai *lipsit,* îi spun şi *chiar* plâng acum.

– Săptămâni în şir ai fost cu mine aproape nonstop.

– Ştiu, dar... încă nu eşti *tu...* vreau *să* zic că eşti diferit. La naiba.

Mă sprijin de perete, iar Henry se lipeşte de mine. Ne sărutăm, apoi Henry începe să mă lingă pe faţă cum îşi linge o pisică puii. Eu încep să torc şi mă pufneşte râsul.

– Ticălos ce eşti. Încerci să-mi distragi atenţia de la purtările tale *infame...*

– Ce purtări? Nu ştiam de existenţa ta. Mă întâlneam cu Ingrid fără nicio bucurie. Te-am cunoscut pe tine. În mai puţin de douăzeci şi patru de ore, am rupt relaţia cu Ingrid. Adică infidelitatea nu e retroactivă, să ştii.

– Ea zicea...

– Cine zicea?

– Negresa. (Îi mimez un păr lung) Scundă, cu ochi mari, cu raste...

– O, doamne! Aia e Celia Attley. Mă dispreţuieşte. E îndrăgostită de Ingrid.

– Zicea că urma să te însori cu Ingrid. Că bei tot timpul, că ţi-o tragi cu cine apuci şi că eşti un tip fundamental rău şi ar trebui să fug de tine. Asta zicea.

Henry e împărţit între amuzament şi neîncredere.

– Păi, de fapt o parte din astea sunt adevărate. Chiar m-am culcat cu cine s-a nimerit şi în mod cert eram cunoscut că beau în cantităţi industriale. Dar nu eram *logodiţi.* N-aş fi fost niciodată atât de nebun ca să mă *căsătoresc* cu Ingrid. Împărtăşeam o nefericire regală.

– Dar atunci, de ce...

– Clare, puţini îşi întâlnesc sufletul pereche la vârsta de şase ani. Deci trebuie să faci cumva să treacă timpul. Iar Ingrid a fost foarte... răbdătoare. Peste măsură de răbdătoare. A avut voinţa de a face faţă unui comportament ciudat, în speranţa că într-o bună zi o să mă îndrept şi o să iau de nevastă curul ei de

martiră. Iar când cineva e într-atât de răbdător, trebuie să te simţi recunoscător faţă de acea persoană, după care îţi vine s-o faci să sufere. Are vreo logică ce-ţi spun?

– Cred că da. Adică nu, nu pentru mine, dar eu nu gândesc aşa.

Henry oftează.

– E încântător faptul că habar n-ai de logica sucită a celor mai multe relaţii. Crede-mă. Când ne-am cunoscut, eram o epavă, un distrus, un condamnat, şi încetul cu încetul mă adun fiindcă văd că eşti o fiinţă umană şi aş vrea să fiu şi eu aşa. Am încercat să fac asta fără să bagi de seamă, fiindcă încă nu mi-am dat seama că toată prefăcătoria asta e inutilă între noi doi. Dar e cale lungă de la mine cel cu care ai de-a face în 1991 până la mine cel din 1996, cu care stai de vorbă acum. Ai de lucru cu mine; nu pot evolua singur până acolo.

– Da, dar e greu. Nu-s obişnuită să fiu eu profesoara.

– Păi, de câte ori te simţi descurajată, gândeşte-te câte ore am petrecut şi încă petrec cu sinele tău din copilărie. Matematică modernă şi botanică, ortografie şi istorie americană. Adică poţi să-mi spui porcărele în franceză fiindcă am stat şi-am făcut exerciţii cu tine.

– Foarte adevărat. *Il a les défauts de ses qualités*[62]. Dar precis e mai uşor să înveţi pe cineva toate lucrurile alea decât să-l înveţi să fie… fericit.

– Dar tu mă faci fericit. Să mă ridic la înălţimea stării de fericire, asta e partea dificilă.

Henry se joacă cu părul meu, făcându-mi mici vârtejuri.

– Ascultă, Clare, o să i te dau înapoi acelui pârlit de *imbecile* cu care ai venit. Stau la etaj, deprimat şi întrebându-mă unde eşti.

Îmi dau seama că, în bucuria de a-l vedea pe Henry al meu cel de odinioară şi din viitor, am uitat de Henry din prezentul meu, şi mă simt ruşinată. Simt un dor aproape matern de a mă duce să-l consolez pe puştiul ciudăţel care va deveni bărbatul din faţa mea, cel care mă sărută şi pleacă avertizându-mă să mă port frumos. Pe când urc scările, îl văd pe Henry cel din viitor cum se înghesuie în grupul de ţopăitori şi merg mai departe, ca prin vis, să-l găsesc pe Henry al meu de acum şi aici.

---

[62] *Il* o *les défauts de ses qualités:* Are defectele (aferente) calităţilor lui (în lb. franceză).

Ajunul Crăciunului, Trei

Marţi, miercuri, joi, 24, 25, 26 decembrie 1991 (Clare are 20 de ani, Henry are 28)

CLARE: E ora 8:32 în dimineaţa de douăzeci şi patru decembrie, iar eu şi Henry suntem pe drum spre casa Meadowlark, unde vom petrece Crăciunul. E o zi superbă, senină. Nu e niciun strop de zăpadă aici, în Chicago, dar în South Heaven s-a pus un strat de cincisprezece centimetri de omăt. Înainte de a pleca, Henry a petrecut ceva timp aranjând interiorul maşinii, verificând anvelopele, uitându-se sub capotă. Nu cred că avea nici cea mai vagă idee despre ce vedea acolo. Maşina mea e o Honda Civic foarte drăguţă, din 1990, şi o iubesc, dar Henry are oroare de mersul cu maşina, în special cu o maşină mică. E îngrozitor în postura de pasager, se ţine strâns de mânerele scaunului şi se împinge în spătar tot timpul cât suntem în mişcare. Probabil că i-ar fi mai puţin teamă dacă ar fi el la volan, dar, din motive evidente, Henry nu are carnet de şofer. Aşadar navigăm pe Indiana Toll Road în această frumoasa zi de iarnă; eu sunt calmă şi abia aştept să-mi văd familia, iar Henry e terminat. Unde mai pui că nici n-a făcut jogging în dimineaţa asta; am observat că Henry are nevoie tot timpul de un volum incredibil de activitate fizică pentru a fi fericit. Parcă mi-aş petrece timpul cu un copoi de vânătoare. E total diferit să fiu cu Henry în timp real. În perioada mea de creştere, Henry tot venea şi pleca, iar întâlnirile noastre erau foarte concentrate, dramatice şi tulburătoare. Henry avea să-mi spună o mulţime de lucruri, iar în cea mai mare parte a timpului nu mă lăsa să mă apropii de el, aşa că aveam mereu un sentiment intens de insatisfacţie. Când în sfârşit l-am găsit în prezent, tot aşa am crezut că vor decurge lucrurile. Dar de fapt e cu mult mai bine, în multe privinţe. În primul şi-n primul rând, în loc să refuze orice apropiere de mine, Henry mă atinge tot timpul, mă sărută, face dragoste cu mine. Mă simt de parcă aş fi devenit o altă persoană, cineva care se scaldă într-un bazin cald plin de dorinţă. Şi îmi spune de toate! Orice îl întreb despre el însuşi, despre viaţa lui, familia lui, îmi spune, cu nume, locuri, date. Lucruri care în copilărie îmi păreau complet misterioase acum mi se relevă ca fiind perfect logice. Dar cea mai bună chestie e că petrec cu el bucăţi mari de timp – ore, zile. Ştiu unde să-l găsesc. Se duce la lucru, vine acasă.

Uneori îmi deschid agenda doar ca să mă uit la datele înscrise: Henry DeTamble, Dearborn 714, 11e, Chicago, IL 60610, 312-431-8313. Un nume de familie, o adresă, un număr de telefon. *Pot să-i dau telefon.* E un miracol. Mă simt ca Dorothy când i s-a prăbuşit casa în ţinutul Oz, iar lumea, din alb şi negru, a prins culori. Nu mai suntem în Kansas.

De fapt, suntem pe cale să intrăm în Michigan şi e un popas pe aici. Opresc în parcare şi ieşim să ne mai întindem picioarele. Intrăm în clădire, unde găsim hărţi şi broşuri pentru turişti şi un lung şir de automate cu monedă.

– Moaa, face Henry.

Se duce să inspecteze toată mâncarea tip fast food, apoi se pune pe citit broşuri.

– Ei, hai să mergem la Frankenmuth[63]! „Crăciun 365 de zile pe an!” Dumnezeule, mi-aş face *harakiri* după doar o oră. Ai mărunt la tine?

Găsesc pe fundul poşetei un pumn de mărunţiş, pe care îl cheltuim cu voioşie pe două Coca-Cola, o cutie de bomboane Good & Plenty şi un baton Hershey. Ieşim, mână în mână, în aerul rece şi uscat. În maşină, ne deschidem cutiile de Cola şi mâncăm dulciurile. Henry se uită la ceasul meu.

– Câtă decadenţă. E abia 9:15.

– Păi, în câteva minute o să fie 10:15.

– Ah, corect. Michigan e cu o oră înainte. Ce suprarealist, îi arunc o privire.

– Totul e suprarealist. Nu-mi vine să cred că o să-mi cunoşti familia de-adevăratelea. Mi-am petrecut atâta vreme *ascunzându-te* de familia mea.

– Fac asta numai pentru că te ador mai presus de raţiune. *Eu* mi-am petrecut o mulţime de timp evitând călătoriile cu maşina, întâlnirile cu familiile fetelor şi Crăciunul. Faptul că le îndur acum pe toate trei deodată dovedeşte că te iubesc.

– Henry…

Mă răsucesc spre el; ne sărutăm. De la sărut trecem mai departe, când, cu coada ochiului, văd trei băieţaşi şi un câine mare stând la un metru de noi şi urmărindu-ne cu interes. Henry se întoarce să vadă la ce mă uit, iar cei trei puştani rânjesc şi ne

---

[63] Frankenmuth: oraş din statul Michigan, denumit şi „Mica Bavarie”, înfiinţat de imigranţi luterani din provincia germană Franken în 1845. În prezent, tematica bavareză a magazinelor, restaurantelor şi festivalurilor sale atrage milioane de turişti anual.

fac semn cu degetele mari în sus. Apoi pleacă agale spre furgoneta părinţilor lor.

– Apropo, cum o să dormim acasă la tine?

– Ah, dragă. M-a sunat Etta ieri în legătură cu asta. Eu stau în cameră la mine, iar tu, în camera albastră. Suntem pe hol, cu părinţii mei şi cu Alicia între noi.

– Şi cât suntem de hotărâţi să menţinem situaţia asta?

Pornesc motorul şi ne întoarcem pe şosea.

– Nu ştiu, fiindcă n-am mai făcut asta până acum. Mark îşi duce iubitele la parter, în camera de recreere/rec room, le-o trage acolo pe canapea dimineaţa devreme, iar noi toţi ne facem că nu băgăm de seamă. Dacă se complică lucrurile, putem oricând să coborâm în Camera de lectură; te ascundeam pe vremuri acolo.

– Hmm. Eh, bine. (Henry priveşte o vreme pe fereastră.) Să ştii că nu-i aşa de rău.

– Ce?

– Mersul cu maşina. Pe şosea.

– Mamă. Data viitoare o să te sui în avion.

– Niciodată.

– Paris. Cairo. Londra. Kyoto.

– Nici gând. Sunt convins că aş călători în timp şi Dumnezeu ştie dacă aş fi în stare să mă întorc în ceva ce zboară cu 560 de kilometri pe oră. Aş sfârşi prin a cădea din cer precum Icar.

– Pe bune?

– N-am de gând să verific.

– Ai putea ajunge acolo călătorind în timp?

– Păi, uite care-i teoria mea. Acum, asta-i doar Teoria Specială a Călătoriei în Timp Realizate de Henry DeTamble, nu Teoria Generală a Călătoriei în Timp.

– Bine.

– Întâi, consider că are legătură cu creierul. Cred că e în mare măsură ca epilepsia, fiindcă are tendinţa de a se întâmpla când sunt stresat şi există semne fizice, ca flashurile de lumină, care o pot stimula. Şi pentru că lucruri precum alergatul, sexul şi meditaţia tind să mă ajute să rămân în prezent. În al doilea rând, n-am niciun control conştient asupra momentului sau a locului unde mă duc, asupra timpului cât stau acolo sau a momentului când mă întorc. Aşadar călătorii în timp în care să fac turul Rivierei sunt puţin probabile. Astea fiind spuse, subconştientul meu pare să exercite un control extraordinar, fiindcă îmi petrec

foarte mult timp în propriul meu trecut, vizitând episoade interesante sau importante, şi evident că o să petrec o groază de timp vizitându-te pe tine, lucru pe care-l aştept cu mare nerăbdare. Am tendinţa de a ajunge în locuri în care am fost deja în timp real, deşi mă pomenesc şi în locuri şi timpuri absolut întâmplătoare. Am tendinţa de a merge în trecut mai degrabă decât în viitor.

– Ai fost în viitor? Nu ştiam că poţi să faci asta.

Henry afişează o expresie de automulţumire.

– Până acum, raza mea de acţiune e de vreo cincizeci de ani în ambele direcţii. Dar foarte rar mă duc în viitor şi cred că n-am văzut acolo mai nimic care să-mi folosească. Întotdeauna durează foarte puţin. Şi poate că pur şi simplu nu-mi dau seama ce văd. Trecutul e cel care exercită o mare atracţie. În trecut mă simt mult mai consistent. Poate viitorul în sine are mai puţină substanţă? Nu ştiu. În viitor, mereu mă simt de parcă inspir aer rarefiat. Asta e unul dintre indiciile după care îmi dau seama că *este* viitorul: îl simt în mod diferit. Acolo e mai greu de alergat.

Henry spune toate astea cu un aer gânditor, iar eu întrezăresc brusc teroarea de a te afla într-un timp şi un loc care-ţi sunt străine, fără haine, fără prieteni…

– De aia picioarele tale…

– Sunt ca tovalul.

Tălpile lui Henry au bătături groase, de zici că sunt pe cale de a deveni încălţări.

– Sunt o fiară copitată. Dacă picioarele mele păţesc vreodată ceva, mai bine mă împuşti.

Mergem în tăcere o vreme. Şoseaua se înalţă şi coboară, câmpuri de porumb uscate trec fulgerător pe lângă noi. Se văd ferme decolorate în soarele de iarnă, fiecare cu furgoneta ei, cu rulota şi cu maşinile ei americane aliniate pe aleile lungi. Oftez. Mersul spre casă e o experienţă foarte inegală. Mor să le văd pe Alicia şi pe Etta, sunt îngrijorată în privinţa mamei şi n-am mare chef să am de-a face cu tata şi cu Mark. Dar sunt curioasă cum o să se descurce ei cu Henry şi el cu ei. Sunt mândră că am reuşit să păstrez atât de mult timp secretul existenţei lui Henry. Paisprezece ani. Când eşti copil, paisprezece ani sunt o eternitate.

Trecem de un Wal-Mart, de un Dairy Queen, de un McDonald's. Alte lanuri de porumb. O livadă. U-Pick-M[64] cu

[64] U-Pick-M: ferme care comercializează fructe pe principiul

căpşuni şi afini. Vara, drumul ăsta e un lung pasaj de trecere pentru fructe, cereale şi capitalism. Dar acum câmpurile sunt moarte şi uscate, iar maşinile accelerează pe şoseaua scăldată în soarele rece, ignorând parcările îmbietoare.

N-am stat niciodată să mă gândesc prea mult la South Heaven până să mă mut la Chicago. Casa noastră îmi părea mereu ca o insulă în zona de sud neinclusă în oraş, înconjurată de Pajişte, de livezi, de păduri, ferme, iar South Heaven era doar Oraşul, ca în *Hai să mergem în Oraş să luăm îngheţată.* Oraşul însemna băcănii şi articole de uz casnic, Brutăria Mackenzie's, partiturile şi discurile cu muzică de la Music Emporium, magazinul preferat al Aliciei. Stăteam în faţa Studioului Foto Appleyard's şi inventam poveşti despre miresele şi copiii mici şi despre familiile care zâmbeau hidos în vitrină. Nu ni se părea că biblioteca arăta aiurea în toată splendoarea imitaţiei sale de stil antic grecesc, nici mâncarea nu ne părea limitată şi insipidă, nici filmele de la Michigan Theater stupide şi de un americanism neabătut. La părerile acestea am ajuns mai târziu, după ce am devenit cetăţeană a unui Oraş, expatriată nerăbdătoare să mărească distanţa dintre ea şi provincialismul tinereţii ei. Pe neaşteptate mă simt roasă de nostalgia faţă de fetiţa care eram, care iubea câmpurile şi credea în Dumnezeu, care, în zilele de iarnă când se îmbolnăvea şi lipsea de la şcoală, citea Nancy Drew[65] şi sugea bomboane de mentă împotriva tusei, care era în stare să păstreze un secret. Arunc o privire în direcţia lui Henry şi văd că a adormit.

South Haven, optzeci de kilometri.

Patruzeci şi unu, nouăsprezece, patru, unu.

Phoenix Road.

Blue Star Highway.

Şi apoi: Meagram Lane. Întind mâna să-l trezesc pe Henry, dar e deja treaz. Are un zâmbet nervos şi priveşte afară pe fereastră spre tunelul nesfârşit de copaci desfrunziţi pe sub care trecem în viteză; când poarta îmi apare în raza vederii, scotocesc în torpedo după telecomandă, iar poarta alunecă în lateral, lăsându-ne să trecem.

Casa apare ca un decupaj tridimensional dintr-o carte. Henry

---

autoservirii.

[65] Nancy Drew: eroina unei foarte populare serii de cărţi din genul mystery inaugurate de scriitorul şi editorul american Edward Stratemeyer în 1930.

trage aer în piept şi se pune pe râs.

– Ce-i? întreb pe un ton defensiv.

– Nu mi-am dat seama că e *atât de mare.* Câte camere are monstrul ăsta?

– Douăzeci şi patru, îi spun.

În vreme ce cotesc şi opresc maşina aproape de intrare, Etta ne face cu mâna de la fereastra din hol. Are părul mai cărunt decât ultima dată când am fost aici, dar e roşie la faţă de încântare. Pe când coborâm din maşină, ea, fără palton, purtând rochia ei cea bună, bleumarin cu guler de dantelă, păşeşte cu mare atenţie pe treptele îngheţate de la intrare, echilibrându-şi cu grijă statura masivă pe pantofii comozi, iar eu alerg spre ea ca s-o iau de braţ, dar ea mă alungă fluturând din mâini până ce termină de coborât, apoi mă îmbrăţişează şi mă sărută (cu câtă bucurie respir în mirosul ei de loţiune Noxzema şi pudră de faţă), în timp ce Henry aşteaptă lângă maşină.

– Şi ce-avem noi aici? spune Etta, de parcă Henry ar fi un copil pe care l-am adus pe neanunţate.

– Etta Milbauer, Henry DeTamble, îi prezint.

Văd un mic „Aha” pe faţa lui Henry şi mă întreb cine credea el că e femeia. Etta îi zâmbeşte lui Henry cu toată faţa pe când urcăm treptele. Ne deschide uşa.

– Cum rămâne cu lucrurile noastre? mă întreabă Henry cu voce joasă şi îi răspund că o să se ocupe Peter de ele.

– Unde sunt toţi? întreb, iar Etta spune că masa e gata în cincisprezece minute şi că putem să ne scoatem hainele, să ne spălăm pe mâini şi să intrăm direct.

Ne lasă în hol şi se retrage la bucătărie. Îmi scot paltonul şi îl agăţ în debara. Când mă întorc iar spre Henry, el îi face cu mâna cuiva. Mă uit în jur şi o văd pe Nell arătându-şi în uşa întredeschisă a sufrageriei faţa lată cu nasul turtit, rânjită; fug către ea şi îi dau un pupic apăsat, iar ea chicoteşte şi îmi spune:

– Drăguţ bărbat, maimuţico.

Apoi dispare iar în camera de alături înainte ca Henry să ajungă la noi.

– Nell? ghiceşte el, iar eu aprob dând din cap.

– Nu e timidă, are multă treabă, îi explic.

Îl conduc pe scara din spate până la etaj.

– Aici stai tu, îi spun, deschizând uşa dormitorului albastru.

El aruncă o privire înăuntru şi mă urmează pe coridor.

– Aici e camera mea, îi spun cu teama anticipării.

Henry se strecoară pe lângă mine şi se opreşte în centrul covorului, privind în jur, iar când se întoarce spre mine îmi dau seama că nu recunoaşte nimic: niciun obiect din încăpere nu are vreo semnificaţie pentru el, iar tăişul revelaţiei pătrunde şi mai adânc: toate simbolurile şi suvenirurile din muzeul trecutului nostru sunt ca nişte scrisori de dragoste pentru un analfabet. Henry ridica un cuib de pănţăruş (întâmplător e chiar primul dintre multele cuiburi de păsări pe care mi le-a dăruit de-a lungul anilor) şi spune „Drăguţ”. Eu dau din cap şi deschid gura să-i spun, dar el pune cuibul la loc pe raft şi întreabă „Uşa aia se încuie?”, iar eu încui şi întârziem la masă.

HENRY: O urmez destul de calm pe Clare, care coboară scara, traversează holul rece şi întunecos şi intră în sufragerie. Toţi ceilalţi s-au pus deja pe mâncat. Încăperea are tavanul jos şi inspiră un gen de confort clasic, cu tapet şi imprimeuri bogate în stil William Morris[66]; aerul e încălzit de focul care trosneşte în micul şemineu, iar ferestrele sunt atât de îngheţate, încât nu se vede nimic prin ele. Clare se apropie de o femeie subţire, cu părul de un roşu palid, care trebuie să fie mama ei şi care îşi înalţă capul pentru a primi sărutul lui Clare şi se ridică pe jumătate ca să-mi strângă mâna. Clare mi-o prezintă drept „mama”, eu mă adresez cu „doamnă Abshire”, iar ea spune imediat „Ah, dar trebuie să-mi spui Lucille, toată lumea îmi spune aşa” şi îmi adresează un zâmbet ostenit, dar călduros, ca un soare strălucind dintr-o altă galaxie. Luăm loc faţă în faţă. Clare stă între Mark şi o femeie în vârstă care se dovedeşte a fi mătuşa ei de-a doua, Dulcie; eu stau între Alicia şi o puştoaică blondă şi durdulie, prezentată drept Sharon, care pare a fi cu Mark. Tatăl lui Clare şade în capul mesei, iar prima mea impresie este că persoana mea îl deranjează profund. Mark, arătos şi agresiv, pare în egală măsură vlăguit. M-au văzut şi altădată. Mă întreb ce-oi fi făcut de m-au observat, şi-au amintit de mine şi au avut un mic recul de aversiune acum, când m-a prezentat Clare. Dar Philip Abshire e avocat, aşadar stăpân pe mimica şi gesturile sale, şi în câteva clipe devine afabil şi zâmbitor, devine gazdă, tatăl iubitei mele, un bărbat de vârsta a doua în plin proces de chelire, cu ochelari stil aviator, şi cu un trup cândva atletic, acum cu muşchii slăbiţi şi cu burtă, dar cu mâini puternice, mâini de

[66] William Morris (1834–1896): artist, scriitor şi activist britanic, cunoscut mai ales ca designer de tapete şi modele pentru ţesături.

jucător de tenis, şi cu ochi cenuşii care mă pândesc în continuare, în ciuda rânjetului său confidenţial. Lui Mark îi vine mai greu să-şi ascundă frământarea, şi de fiecare dată când îi întâlnesc privirea şi-o coboară în farfurie. Alice nu e cum mă aşteptam; e genul practic şi de treabă, dar puţin cam ciudată, pierdută în gânduri. A moştenit părul închis la culoare al lui Philip, ca şi Mark, şi ceva din trăsăturile lui Lucille; Alicia arată ca şi cum cineva ar fi încercat să-i combine pe Clare şi Mark, dar ar fi renunţat şi ar fi adăugat ceva Eleanor Roosevelt ca să umple golurile. Philip spune ceva, iar Alicia râde şi se ridică de la masă arătând deodată încântător, ceea ce mă face să mă întorc şi s-o privesc surprins.

– Trebuie să mă duc la St. Basil, mă informează ea. Am repetiţie. Vii la biserică?

Arunc o privire spre Clare, care dă uşor din cap, şi îi răspund Aliciei:

– Sigur că da.

Toată lumea oftează de… ce? Uşurare? Iar eu îmi amintesc că, în definitiv, Crăciunul e şi o sărbătoare creştină, nu doar ziua mea personală de ispăşire. Alicia pleacă. Mi-o imaginez pe mama râzându-mi, cu sprâncenele ei atent pensate ridicate la vederea fiului său pe jumătate evreu părăsit în mijlocul Crăciunului din Ţara Ne-Evreilor, şi-i fac cu degetul în gând. *Tu vorbeşti,* îi spun. *Te-ai măritat cu un episcopalian*[67]. Mă uit la farfurie şi văd că am şuncă de porc, mazăre şi o mică salată veştejită. Eu nu mănânc porc şi urăsc mazărea.

– Clare ne-a spus că eşti bibliotecar, tatonează Philip, iar eu recunosc că aşa e.

Flecărim într-o veselie despre Newberry şi despre oamenii din administraţia oraşului Newberry care sunt şi clienţii firmei lui Philip, cu sediul, se pare, în Chicago, caz în care nu prea înţeleg de ce familia lui Clare locuieşte atât de departe, tocmai aici, în Michigan.

– Locuinţe de vară, îmi spune el.

Şi mi-o amintesc pe Clare explicându-mi că tatăl ei se specializa în testamente şi tutele. Îmi imaginez vârstnici bogaţi întinzându-se pe plajele lor private, dându-se cu straturi groase de loţiune antisolară şi hotărând să-l scoată pe mezin din testament, întinzându-se după mobil ca să-l sune pe Philip. Îmi

[67] Episcopalian: enoriaş al Bisericii Episcopaliene (ramura din SUA a Bisericii Anglicane).

amintesc că Avi, care e vioara întâi – tata fiind vioara a doua – la CSO[68] are o casă pe-aici pe undeva. Aduc vorba despre asta şi toţi ciulesc urechile.

– Îl cunoşti? mă întreabă Lucille.

– Sigur. El şi tata stau unul lângă altul.

– Stau unul lângă altul?

– Păi, ştii, vioara întâi şi vioara a doua.

– Tatăl tău e violonist?

– Mda.

Mă uit la Clare, care se holbează la maică-sa cu o expresie de genul *nu mă face de râs.*

– Şi cântă în Orchestra Simfonică din Chicago?

– Da.

Faţa lui Lucille se scaldă în roz; acum ştiu de unde a moştenit Clare îmbujorările.

– Crezi că ar vrea să asculte cum cântă Alicia? mă întreabă ea. Dacă i-am da o înregistrare?

Sper din tot sufletul că Alicia e foarte, foarte talentată. Tata primeşte mereu înregistrări de la diverşi oameni. Apoi îmi vine o idee mai bună.

– Alicia cântă la violoncel, nu-i aşa?

– Da.

– Îşi caută profesor?

– Studiază cu Frank Wainwright în Kalamazoo, se bagă în vorbă Philip.

– Pentru că aş putea să-i dau înregistrarea aceea lui Yoshi Akawa. Unul dintre elevii săi tocmai a renunţat pentru o slujbă la Paris.

Yoshi e un tip grozav şi prim-violoncelist al orchestrei. Ştiu sigur că cel puţin o să asculte înregistrarea; tata, care nu predă, pur şi simplu o s-o arunce. Lucille e exuberantă; până şi Philip pare mulţumit. Clare se vede că e uşurată. Mark mănâncă. Bătrâna mătuşă Dulcie, măruntă şi cu părul roz, nu observă nimic din toate astea. O fi surdă? Arunc o privire spre Sharon, care stă în stânga mea şi n-a scos o vorbă până acum. Pare tare nefericită. Philip şi Lucille discută despre care anume înregistrare ar trebui să mi-o dea, dacă nu cumva Alicia ar trebui să facă una nouă. O întreb pe Sharon dacă e pentru prima dată aici, iar ea aprobă dând din cap. Când s-o mai întreb ceva, mă întreabă

[68] CSO: Chicago Symphony Orchestra (Orchestra Simfonică din Chicago).

Philip pe mine cu ce se ocupă mama mea, iar eu dau din gene. Mă uit la Clare cu o privire care spune *Nu le-ai povestit nimic?*

– Mama era cântăreaţă. A murit.

– Mama lui Henry a fost Annette Lyn Robinson, rosteşte Clare aproape în şoaptă.

La fel de bine putea să le spună că mama a fost Fecioara Maria; Philip se luminează la faţă. Lucille îşi flutură uşor mâinile.

– Incredibil… fantastic! Avem toate înregistrările ei!

… und so weiter[69]. Dar apoi Lucille spune:

– Am întâlnit-o în tinereţe. Tata m-a dus la *Madama Butterfly* şi cunoştea pe cineva, care ne-a dus în culise după spectacol, şi am ajuns la cabina ei, iar ea era acolo, şi ce de flori! şi ea era cu băieţelul ei… desigur, tu erai acela!

Dau din cap, încercând să-mi regăsesc vocea.

– Cum arăta? întreabă Clare.

– Mergem la schi după-amiază? întreabă Mark.

Philip dă din cap. Lucille surâde, pierdută printre amintiri.

– Era *atât* de frumoasă… încă mai avea pe cap peruca aceea cu păr lung şi negru, şi îl gâdila cu el pe băiat, iar el dansa în jurul ei. Avea nişte mâini superbe şi era cam cât mine de înălţime, foarte zveltă, şi era evreică, ştii, dar mie mi se părea că arată mai degrabă a italiancă…

Lucille se întrerupe, îşi duce mâna la gură şi îşi aţinteşte privirea asupra farfuriei mele, pe care mai sunt doar câteva boabe de mazăre.

– Eşti evreu? mă întreabă Mark pe un ton agreabil.

– Presupun că aş putea fi, dacă aş vrea, dar nimeni nu s-a preocupat vreodată de asta. Ea a murit când aveam şase ani, iar tata e episcopalian, dar nu mai practică.

– Semeni leit cu ea, remarcă Lucille, iar eu îi mulţumesc.

Etta ne ia farfuriile şi ne întreabă pe Sharon şi pe mine dacă bem cafea. Amândoi rostim un *Da* atât de hotărât, încât toată familia lui Clare izbucneşte în râs. Etta ne zâmbeşte matern, iar câteva minute mai târziu ne pune în faţă câte o ceaşcă de cafea din care ies aburi; îmi spun: *Până la urmă, n-a fost atât de rău.* Toată lumea discută despre schi şi despre vreme, apoi ne ridicăm cu toţii, iar Philip şi Mark ies împreună în hol. O întreb pe Clare dacă are de gând să se ducă la schi, iar ea dă din umeri şi mă întreabă pe mine dacă vreau să merg. Îi explic că nu ştiu să schiez şi nici nu mă interesează să învăţ. Ea se hotărăşte totuşi

[69] *Und so weiter:* şi aşa mai departe (în limba germană).

să se ducă după ce Lucille spune că are nevoie de cineva s-o ajute să-şi fixeze schiurile. Pe când urcăm scara, îl aud pe Mark spunând „... asemănare incredibilă...” şi zâmbesc în sinea mea.

Mai târziu, după ce au plecat toţi şi s-a făcut linişte în casă, mă aventurez să cobor din camera mea răcoroasă în căutare de căldură şi cafea. Trec prin sufragerie şi intru în bucătărie, unde mă văd pus în faţa unei abundenţe de sticlărie, argintărie, prăjituri, legume curăţate, tigăi şi cratiţe; arată ca bucătăria unui restaurant de patru stele. În mijloc stă Nell, cu spatele la mine, cântând *Rudolph the Red Nosed Reindeer*[70], bâţâind din şoldurile ei late şi fluturând o stropitoare de grăsime în direcţia unei micuţe negrese, care arată pe muteşte cu degetul spre mine. Nell se răsuceşte, îmi adresează un zâmbet ştirb şi spune:

– Ce cauţi în bucătăria mea domnule Iubit?

– Mă întrebam dacă ţi-a mai rămas nişte cafea.

– Rămas? Dar ce crezi, că las cafeaua să zacă toată ziua până se borşeşte? Uş de-aici, fiule, du-te, ia loc în camera de zi şi sună din clopoţel, şi-o să-ţi fac cafea proaspătă. Nu te-a învăţat mama ta cum e cu cafeaua?

– De fapt mama nu prea le avea cu gătitul, îi spun, îndrăznind să mă apropii de centrul vârtejului.

Ceva miroase nemaipomenit.

– Ce găteşti?

– Ce-ţi miroase ţie e curcan Thompson, spune Nell.

Deschide uşa cuptorului ca să-mi arate monstruosul curcan, ce pare a fi trecut prin Marele Incendiu din Chicago[71]. E complet negru.

– Nu te mai uita aşa neîncrezător, băiete. Sub crusta aia e cel mai bun curcan gătit de pe planetă.

Sunt doritor să-i dau crezare; miroase perfect.

– Ce-i ăla curcan Thompson? o întreb.

Şi Nell îmi ţine un discurs despre miraculoasele proprietăţi ale curcanului Thompson, inventat de gazetarul Morton Thompson în anii ’30. Se pare că prepararea acestei fiare fantastice implică

---

[70] *Rudolph the Red Nosed Reindeer (Rudolph, renul cu nasul roşu):* cântec de Crăciun, adaptat după povestea populară cu acelaşi nume. Despre cel de-al nouălea ren ce trage sania lui Moş Crăciun.

[71] Marele Incendiu din Chicago: unul dintre cele mai mari dezastre din America secolului al XIX-lea. Incendiul a durat trei zile (8–10 octombrie 1871) şi s-a soldat cu sute de victime omeneşti şi cu distrugerea a 6,5 km pătraţi din oraşul Chicago.

mari cantităţi de umplutură, stropire cu grăsime în timpul prăjitului şi rotisare. Nell îmi dă voie să stau în bucătăria ei cât timp îmi face cafeaua, scoate curcanul din cuptor, se luptă cu el să-l întoarcă pe partea cealaltă, apoi îl îmbăloşează artistic de sus până jos cu sos de cidru înainte de a-l vârî înapoi în cuptor. Doisprezece homari se mişcă greoi într-o cuvă mare de plastic, lângă chiuvetă.

– Animale de casă? o tachinez.

– Asta-i masa ta de Crăciun, fiule. Vrei să-ţi alegi unul? Doar nu eşti vegetarian, nu?

O asigur că nu, că sunt băiat bun şi mănânc tot din farfurie.

– Nici n-ai zice, de slab ce eşti, spune Nell. O să te hrănesc eu pe săturate.

– De asta m-a adus Clare.

– Hmm, face Nell a satisfacţie. Bun aşa. Acum, şterge-o de-aici ca să-mi văd de treabă.

Îmi iau cănoiul cu cafea bine mirositoare şi mă îndrept spre camera de zi, unde se află un uriaş pom de Crăciun şi un foc în şemineu. Parcă-i o reclamă pentru Pottery Barn[72]. Mă instalez într-un fotoliu portocaliu din apropierea focului şi răsfoiesc teancul de ziare, când aud pe cineva spunând:

– De unde-ai luat cafeaua?

Ridic privirea şi o văd pe Sharon stând vizavi de mine, într-un fotoliu de un albastru identic cu al puloverului ei.

– Salut, îi zic. Mă scuzi…

– Nu-i nimic.

– M-am dus la bucătărie, dar cred că ar trebui să folosim clopoţelul, pe unde-o fi el.

Scrutăm încăperea şi, desigur, în colţ e cordonul unui clopoţel.

– Tare ciudat, spune Sharon. Suntem aici de ieri şi n-am făcut decât să mă strecor şi să mă ascund, ştii, de teamă să nu folosesc furculiţa care nu trebuie sau mai ştiu eu ce…

– De unde eşti?

– Din Florida. (Râde.) N-am avut niciodată un Crăciun cu zăpadă până să ajung la Harvard. Tata are o benzinărie în Jacksonville. Mă gândeam că după ce termin şcoala o să mă întorc acolo, ştii, fin'că nu-mi place frigul, dar acum cred că nu se mai poate.

– Cum aşa?

---

[72] Pottery Barn: lanţ de magazine de mobilă şi decoraţiuni interioare, fondat în SUA.

Sharon face o faţă surprinsă.

– Nu ţi-au spus? Mark şi cu mine ne căsătorim.

Mă întreb dacă Clare ştie asta; pare genul de lucruri despre care îmi povesteşte. Pe urmă observ diamantul de pe degetul lui Sharon.

– Felicitări.

– Cred că da. Adică, mulţumesc.

– Ăă, nu eşti sigură? Cu măritişul?

De fapt Sharon arată de parcă ar fi plâns; are umflături în jurul ochilor.

– Păi, sunt gravidă. Aşa că…

– Ei, nu trebuie neapărat să te şi…

– Ba da, trebuie. Dacă eşti catolică.

Sharon oftează şi se cufundă în fotoliu. De fapt cunosc câteva fete catolice care au făcut avort şi nu le-a lovit trăsnetul, dar credinţa lui Sharon se pare că e mai puţin îngăduitoare.

– Păi, felicitări. Ăă, pe când…?

– Unsprezece ianuarie.

Îmi observă surprinderea şi continuă:

– A, copilul? În Aprilie. (Se strâmbă.) Sper să fie în timpul vacanţei de primăvară, fiindcă altfel nu ştiu cum o să mă descurc… nu că ar mai conta prea mult acum…

– Ce studiezi?

– Mă pregătesc pentru medicină. Părinţii mei sunt supăraţi la culme. Mă presează să-l dau spre adopţie.

– Nu le place de Mark?

– Nici măcar nu s-au întâlnit cu el, nu e asta, doar că se tem că n-o să mă mai duc la medicină şi totul o să fie pierdut.

Uşa din faţă se deschide – s-au întors schiorii. Un curent de aer rece îşi croieşte drum, traversează camera de zi şi ne izbeşte. E o senzaţie plăcută şi îmi dau seama că mă prăjesc aici, lângă foc, precum curcanul lui Nell..

– La cât e cina? o întreb pe Sharon.

– La şapte, dar aseară am băut ceva aici înainte de masă. Mark tocmai le spusese părinţilor săi, iar ei nu pot să zic că m-au luat în braţe. Adică s-au purtat drăguţ, ştii, cum pot oamenii să fie drăguţi şi răutăcioşi în acelaşi timp? Adică zici c-am rămas gravidă de una singură şi Mark n-a avut nimic de-a face cu asta…

Mă bucur s-o văd pe Clare intrând. Poartă o bonetă verde cu un moţ caraghios, de care atârnă un ciucure mare, blugi şi un oribil pulover de schi galben. E îmbujorată de frig şi zâmbeşte.

Are părul ud şi, privind-o cum traversează camera către mine, păşind exuberant, numai în ciorapi, pe enormul covor persan, îmi dau seama că nu e o anomalie, că pur şi simplu ea a ales un alt fel de viaţă, şi mă bucur pentru asta. Mă scol în picioare, iar ea mă îmbrăţişează, apoi imediat se întoarce către Sharon şi spune:

– Tocmai am aflat! Felicitări!

Şi o îmbrăţişează şi pe Sharon, care se uită la mine peste umărul ei, surprinsă, dar zâmbitoare. Mai târziu, Sharon îmi spune:

– Cred că te-ai ales cu singura persoană de treabă.

Scutur din cap a negaţie, dar ştiu ce vrea să spună cu asta.

CLARE: Mai e o oră până la cină şi n-o să observe nimeni dacă dispărem.

– Hai, îi spun lui Henry. Să ieşim.

El scoate un geamăt suferind.

– Chiar trebuie?

– Vreau să-ţi arăt ceva.

Ne punem hainele groase, bocancii, căciulile şi mănuşile şi bocănim prin casă până la ieşire. Cerul e limpede, de un albastru ultramarin, pe care zăpada de pe pajişte îl reflectă mai deschis, iar cele două nuanţe se întâlnesc în linia întunecată a copacilor de la marginea pădurii. E prea devreme ca să se vadă stelele, dar se vede sclipirea intermitentă a unui avion care trece prin văzduh. Îmi imaginez casa noastră văzută din avion ca un punctuleţ luminos, ca o stea.

– Pe aici.

Cărarea spre locul bătătorit e sub cincisprezece centimetri de zăpadă. Îmi vin în minte toate ocaziile în care am bătătorit, ca să nu le vadă nimeni, urme de tălpi goale de pe cărare, orientate către casă. Acum sunt urme de cerbi şi cele ale unui câine mare.

Un strat de plante moarte pe sub zăpadă, vânt, zgomotul făcut de bocancii noştri. Locul bătătorit a devenit un castron cu zăpadă albastră, netezit la gură; piatra e o insulă cu creasta acoperită de ciuperci.

– Asta e.

Henry stă cu mâinile în buzunare. Se răsuceşte pe călcâie, privind în jur.

– Deci asta e, spune el.

Caut pe faţa lui vreun semn că recunoaşte ceva. Nimic.

– Tu ai vreodată *déjà vu*-uri? îl întreb.

Henry oftează.

– Toată viaţa mea e un lung *déjà vu.*

Ne întoarcem şi mergem pe propriile noastre urme înapoi spre casă.

Mai târziu:

L-am prevenit pe Henry că ne îmbrăcăm frumos pentru cina din ajun de Crăciun; ca urmare, când ne întâlnim în hol, el străluceşte într-un costum negru, cu cămaşă albă, cravată vişinie cu ac de sidef.

– Dumnezeule mare, zic. Ţi-ai lustruit pantofii!

– Aşa-i, recunoaşte el. Jalnic, nu?

– Arăţi perfect. Un Tânăr Drăguţ şi Cumsecade.

– Şi de fapt sunt Bibliotecarul Punk în Ediţie de Lux. Părinţi, păzea.

– O să te adore.

– Eu te ador pe tine. Vino încoace.

Eu şi Henry stăm şi ne admirăm în faţa oglinzii înalte din capul scării. Port o rochie fără bretele, din mătase verde-pal, care a fost a bunicii. Am o fotografie cu ea îmbrăcată în rochia aceasta în ajunul revelionului 1941. Râde. E rujată cu o culoare închisă şi are o ţigară între degete. Bărbatul care apare lângă ea în fotografie e fratele ei Teddy, care a fost ucis în Franţa şase luni mai târziu. Şi el râde. Henry pune mâna pe talia mea şi se arată surprins de armăturile şi corsetăraia de sub mătase. Îi povestesc despre bunica.

– Era mai firavă decât mine. Mă doare doar când stau jos, atunci mă înţeapă în şolduri capetele tijelor de metal.

Henry mă sărută pe gât, când se aude cineva tuşind şi ne despărţim. Mark şi Sharon stau în uşa camerei lui Mark – mama şi tata au căzut de acord, cu părere de rău, că n-avea niciun sens să nu împartă o singură cameră.

– Fără d-astea acum, spune Mark cu o voce de profesoară severă enervată. N-aţi învăţat nimic din durerosul exemplu al celor mai mari ca voi, măi băieţi şi fete?

– Ba da, răspunde Henry. Să fim pregătiţi.

Zâmbind, se bate cu palma pe buzunarul de la pantaloni (care de fapt e gol), apoi o luăm în jos pe scări, însoţiţi de chicotitul lui Sharon.

Toţi ceilalţi sunt în camera de zi şi au băut deja câteva pahare când ajungem noi acolo. Alicia îmi face cu mâna semnul nostru

secret: *Ai grijă cu mama, e dusă.* Mama stă pe canapea şi arată absolut inofensiv, cu părul strâns în coc, cu perlele la gât şi cu rochia ei de catifea roz-gălbui cu mâneci de dantelă. Pare bucuroasă când Mark se duce să se aşeze lângă ea şi râde când Mark îi spune nu ştiu ce glumă, aşa că, preţ de câteva clipe, mă întreb dacă nu cumva Alicia se înşală. Dar apoi observ cum o supraveghează tata pe mama şi îmi dau seama că trebuie să fi spus ea ceva îngrozitor chiar înainte de-a apărea noi. Tata, care stă lângă căruciorul cu băuturi, se întoarce spre mine, uşurat, îmi toarnă o Cola şi îi dă lui Mark o bere şi un pahar. Îi întreabă pe Sharon şi pe Henry ce vor să bea. Sharon cere o apă La Croix. Henry, după ce se gândeşte puţin, cere scotch cu apă. Tata amestecă băuturile la marele fix şi face ochii mari când Henry dă pe gât scotchul cu mare uşurinţă.

– Încă unul?

– Nu, mulţumesc.

Deja ştiu că lui Henry i-ar plăcea să ia pur şi simplu sticla şi un pahar şi să se ghemuiască în pat cu o carte, ca şi faptul că refuză al doilea rând pentru că după aceea n-ar mai avea nicio reţinere să-l ia şi pe al treilea, şi pe al patrulea. Sharon se fâţâie pe lângă Henry, iar eu îi las baltă, traversez camera şi mă aşez lângă mătuşa Dulcie, la fereastră.

– Ah, copilă, ce drăguţ… N-am mai văzut rochia asta de când a purtat-o Elizabeth la petrecerea soţilor Licht de la Planetarium…

Ni se alătură şi Alicia. Poartă o bluză bleumarin cu guler pe gât, cu o gaură mică la îmbinarea mânecii, un kilt vechi şi jerpelit şi ciorapi de lână care i se adună în jurul gleznelor ca la babe. Ştiu că face chestia asta ca să-l enerveze pe tata, dar totuşi.

– Care-i problema cu mama? o întreb.

Alicia dă din umeri.

– E furioasă pe Sharon.

– Care-i problema cu Sharon? întreabă Dulcie, care ne citeşte pe buze. Pare foarte de treabă. Mai de treabă decât Mark, dacă mă întrebaţi pe mine.

– E gravidă, îi răspund lui Dulcie. Se vor căsători. Mama crede că-i o pârlită fiindcă e prima din familia ei care merge la colegiu.

Dulcie mă priveşte fix şi îmi dau seama că ştiu ce ştie şi ea.

– Dintre toţi, Lucille ar trebui s-o înţeleagă pe tânăra aceea.

Alicia e pe punctul de a o întreba pe Dulcie ce a vrut să spună, când sună clopoţelul pentru masă, iar noi ne ridicăm, ca

dintr-un reflex condiţionat, şi ne înşirăm către sufragerie.

– E beată? îi şoptesc Aliciei.

– Cred că a băut la ea în cameră înainte de masă, îmi răspunde Alicia tot în şoaptă.

O strâng de mână. Henry rămâne în urmă, intrăm în sufragerie şi ne ocupăm locurile, tata şi mama la cele două capete ale mesei, Dulcie, Sharon şi Mark de o parte, Mark stând lângă mama, iar Alicia, Henry şi cu mine de cealaltă parte, Alicia stând lângă tata. Camera e plină de lumânări şi de boluri de sticlă şlefuită în care plutesc flori, iar Etta a întins toată argintăria şi toate porţelanurile pe faţa de masă brodată primită de bunica de la călugăriţele din Provence. Pe scurt, e ajunul Crăciunului, aidoma oricărui alt ajun de Crăciun de care îmi amintesc, exceptând faptul că Henry e lângă mine, plecându-şi docil capul când tata începe să spună rugăciunea.

– Tată Ceresc, în această sfântă noapte aducem mulţumire pentru mila şi pentru mărinimia ta, pentru încă un an de sănătate şi fericire, pentru mângâierea adusă de familie şi pentru prietenii cei noi. Îţi mulţumim că ni l-ai trimis pe Fiul tău să ne călăuzească şi să ne răscumpere păcatele sub forma unui copil neajutorat, şi îţi mulţumim pentru copilul pe care Mark şi Sharon îl vor aduce în familia noastră. Ne rugăm să fim mai aproape de perfecţiune în dragostea şi în răbdarea pe care ni le arătăm unii altora. Amin.

Uf, îmi spun. *În fine a terminat.* Arunc o privire spre mama şi o văd agitată. Nici n-ai zice, dacă n-o cunoşti: stă nemişcată şi se uită fix în farfurie. Se deschide uşa bucătăriei şi intră Etta cu supa, din care pune câte un castronel în faţa fiecăruia. Îi prind privirea lui Mark, el înclină uşor capul în direcţia mamei şi ridică din sprâncene, iar eu aprob dând uşor din cap. El o întreabă ceva despre recolta de mere din anul acesta, iar ea îi răspunde. Eu şi Alicia ne mai relaxăm puţin. Sharon se uită la mine, eu îi fac cu ochiul. Supa e de castane cu păstârnac, chestie care nu sună deloc bine până nu guşti supa lui Nell.

– Tii, face Henry.

Râdem şi terminăm de mâncat. Etta strânge castroanele de supă, iar Nell aduce curcanul. E auriu, uriaş şi aburind, şi aplaudăm cu toţii, aşa cum facem în fiecare an.

– Ei, acum, spune Nell, ca în fiecare an, zâmbind radios.

– Vai, Nell, e *perfect,* spune mama cu lacrimi în ochi.

Nell îi aruncă o privire pătrunzătoare, apoi se uită la tata, apoi

spune:

– Mulţumesc, don'şoară Lucille.

Etta ne serveşte cu umplutură, morcovi glasaţi, cartofi piure şi cremă de unt cu ou şi lămâie, iar noi îi dăm farfuriile lui tata, care le umple cu felii de curcan. Mă uit la Henry cum ia prima îmbucătura din curcanul lui Nell: surpriză, apoi extaz.

– Mi-am văzut viitorul, anunţă el, iar eu înlemnesc. O să renunţ la slujba de la bibliotecă şi o să vin să locuiesc în bucătăria voastră şi să mă închin la picioarele lui Nell. Sau poate doar o s-o iau de nevastă.

– Ai întârziat, spune Mark. Nell e deja măritată.

– Ei, ca să vezi. Atunci, mai rămâne treaba cu picioarele. Cum de nu cântăriţi 130 de kile?

– Eu mă îndrept într-acolo, spune tata, bătându-se pe burtă.

– Eu o să cântăresc 130 de kile când o să fiu bătrână şi n-o să mai fie nevoie să-mi car violoncelul după mine, îi spune Alicia lui Henry. O să locuiesc la Paris şi o să mănânc numai ciocolată, o să fumez şi o să-mi injectez heroină şi n-o să ascult nimic altceva decât Jimi Hendrix şi The Doors. Nu, mamă?

– O să-ţi ţin companie, replică mama pe un ton ritos. Dar aş prefera să-l ascult pe Johnny Mathis.

– Dacă o să-ţi bagi heroină, n-o să prea vrei să mai mănânci nimic, o informează Henry pe Alicia, care îl priveşte bănuitor. Mai bine încearcă marijuana.

Tata se încruntă. Mark schimbă subiectul:

– Am auzit la radio că la noapte o să se pună zăpadă de douăzeci de centimetri.

– Douăzeci! exclamăm în cor.

– Visez la un Crăciun alb…[73], încearcă Sharon fără convingere.

– Sper că n-o să ne ningă toată cantitatea asta cât suntem la biserică, spune Alicia, ciufută. Mă ia aşa un somn după liturghie.

Flecărim mai departe despre furtunile de zăpadă de care am avut parte. Dulcie ne povesteşte cum a prins-o marele viscol din 1967, din Chicago.

– A trebuit să-mi las maşina pe Lake Shore Drive şi să merg pe jos din Adams tocmai până la Belmont.

– M-a prins viscolul ăla, spune Henry. Aproape am degerat. Am ajuns până la urmă în casa parohului de la Biserica A Patra

---

[73] *Visez la un Crăciun alb (I'm dreaming of a White Christmas,* în lb. engleză): vers din celebrul cântec de Crăciun *White Christmas,* de Irving Berlin, lansat în interpretarea lui Bing Crosby.

Presbiteriană de pe Michigan Avenue.
– Câţi ani aveai? întreabă tata.
Henry ezită, apoi răspunde:
– Trei.
Îmi aruncă o privire şi îmi dau seama că vorbeşte despre o experienţă pe care avut-o într-o călătorie temporală.
– Eram cu tata, adaugă el.
Mie îmi pare evident că minte, dar nimeni nu pare să observe. Apare Etta, care strânge vasele şi ne pune farfurii pentru desert. Cu o mică întârziere, Nell intră cu budinca flambată.
– Pam-pam! face Henry.
Nell pune budinca în faţa mamei, al cărei păr devine roşiatic ca al meu în lumina flăcărilor, care se sting în câteva clipe. Tata deschide şampania (sub un şervet, ca să nu sară dopul în ochii cuiva). Îi pasăm cu toţii paharele, el le umple, noi le pasăm înapoi. Mama taie felii subţiri din budincă, iar Etta serveşte pe toată lumea. Sunt două pahare în plus, unul pentru Etta şi unul pentru Nell; ne ridicăm cu toţii pentru toasturi.
– Pentru familie, începe tata.
– Pentru Nell şi Etta, care ne sunt ca nişte rude, care muncesc din greu şi ne ţin casa şi au atâtea talente, spune mama, cu voce moale şi cu respiraţia tăiată.
– Pentru pace şi dreptate, spune Dulcie.
– Pentru familie, spune Etta.
– Pentru începuturi, spune Mark, ciocnind cu Sharon.
– Pentru noroc, îi dă ea replica.
E rândul meu. Mă uit la Henry.
– Pentru fericire. Pentru aici şi acum.
– Pentru lume încăpătoare şi timp[74], răspunde Henry cu gravitate.
Iar mie îmi sare inima şi mă întreb de unde ştie, dar apoi îmi dau seama că Marvell e unul dintre poeţii lui preferaţi şi că nu se referă la nimic altceva decât la viitor.
– Pentru zăpadă şi pentru Iisus, pentru mama şi tata, pentru catgut, zahăr şi pentru noii mei bascheţi înalţi, spune Alicia şi toată lumea râde.
– Pentru dragoste, spune Nell, uitându-se ţintă la mine şi

---

[74] „Lume încăpătoare şi timp” *(world enough and time,* în lb. engleză în original): fragment celebru din primul vers al poemului *To His Coy Mistress,* de Andrew Marvell (sec. al XVII-lea), preluat, de-a lungul timpului, de mulţi autori moderni.

zâmbind larg cum zâmbeşte ea. Şi pentru Morton Thompson, inventatorul celei mai grozave reţete de curcan de pe planeta Pământ.

HENRY: De când a început cina, Lucille a tot navigat sălbatic de la tristeţe la exaltare şi de la exaltare la disperare. Toată familia ei i-a condus cu grijă starea de spirit, trăgând-o mereu spre teritorii neutre, protejând-o. Dar când ne aşezăm şi începem să mâncăm desertul, ea cedează şi se pune pe suspinat în tăcere, umerii îi tremură, îşi întoarce capul de parcă ar avea de gând să şi-l ascundă sub aripă ca o pasăre care se culcă. La început, sunt singurul care observă asta, şi stau îngrozit, neştiind ce să fac. Pe urmă o vede Philip, iar după aceea toţi cei de la masă devin tăcuţi. El e în picioare, lângă ea.

– Lucy? îi şopteşte. Lucy, ce e?

Clare se grăbeşte spre ea şi îi spune:

– Haide, mamă, e-n regulă, mamă…

Lucille scutură din cap, nu, nu, nu, şi îşi frământă mâinile. Philip dă înapoi.

– Şş, gata, spune Clare.

Lucille începe să vorbească repezit, dar nu tocmai clar; aud o înşiruire de cuvinte neinteligibile, apoi „Mare greşeală”, după care „Distrus orice şansă” şi la final „Sunt complet ignorată în familia asta” şi „Ipocrizie”, apoi iar suspine. Spre marea mea surprindere, bătrâna mătuşa Dulcie e cea care întrerupe tăcerea şi nemişcarea uluită din jur.

– Copilă, dacă e cineva ipocrit, tu eşti aia. Ai făcut şi tu exact acelaşi lucru şi nu văd să-i fi distrus cât de puţin şansele lui Philip. Ba, i le-ai îmbunătăţit, dacă mă întrebi pe mine.

Lucille se opreşte din plâns şi, redusă la tăcere din pricina şocului, îşi priveşte mătuşa. Mark se uită la taică-său, care aprobă dând din cap, apoi la Sharon, care zâmbeşte de parcă ar fi câştigat la bingo. Eu mă uit la Clare, care nu pare cine ştie ce uimită, şi mă întreb de unde ştie ea, de vreme ce Mark nu ştia, şi mă mai întreb ce altceva mai ştie şi nu mi-a spus, apoi îmi răsare în minte ideea că Clare ştie totul, viitorul nostru, trecutul nostru, totul, şi mă trec fiori în mijlocul camerei încălzite. Etta aduce cafea. Nu mai insistăm asupra subiectului.

CLARE: Eu şi Etta am dus-o pe mama la culcare. Şi-a tot cerut scuze, aşa cum face întotdeauna, şi a încercat să ne convingă că

se simte suficient de bine ca să meargă la liturghie, dar până la urmă am culcat-o şi a adormit aproape imediat. Etta spune că o să rămână acasă pentru cazul în care se trezeşte mama, iar eu îi zic să lase prostiile, că stau eu, dar Etta se încăpăţânează, aşa că o las şezând lângă pat şi citind din Sf. Matei. Ies în hol şi arunc o privire în camera lui Henry, dar e întuneric. Când deschid uşa de la camera mea îl găsesc pe Henry întins pe spate în patul meu, citind *A Wrinkle in Time*[75]. Încui uşa şi mă întind alături.

– Care-i problema cu mama ta? mă întreabă pe când mă aranjez cu grijă lângă el, încercând să nu mă las înjunghiată de propria mea rochie.

– E maniaco-depresivă.

– Aşa a fost mereu?

– Era mai bine când eram mică. A născut un copil care a murit, când aveam eu şapte ani, şi a fost rău de tot. A încercat să se sinucidă. Eu am găsit-o. Îmi amintesc sângele, peste tot, cada plină de apă însângerată, prosoapele înecate în sânge. Eu ţipând după ajutor şi nimeni acasă.

Henry nu spune nimic, întind gâtul să mă uit la el; se holbează la tavan.

– Clare, rosteşte în cele din urmă.

– Ce-i?

– Cum se face că nu mi-ai spus? Adică se întâmplă cu familia ta o grămadă de lucruri despre care ar fi fost bine să ştiu dinainte.

– Dar ştiai…

Rămân cu fraza în aer. Nu ştia. De unde era să ştie?

– Îmi pare rău. Doar că… ţi-am spus când s-a întâmplat şi am uitat că acum e înainte de momentul acela, aşa că am crezut că ştii totul despre asta…

Henry răspunde după o pauză:

– Păi, în ce priveşte familia mea, am cam golit sacul; toate secretele şi cadavrele au fost expuse ca să le inspectezi, şi am fost surprins că… Nu ştiu.

– Dar lui nu m-ai prezentat.

Mor să-l cunosc pe tatăl lui Henry, dar m-am temut până acum să aduc vorba despre asta.

– Nu. Nu te-am prezentat.

– Ai de gând s-o faci?

---

[75] *A Wrinkle in Time (Un fald în timp):* roman fantasy pentru copii de scriitoarea americană Madeleine L’Engle, publicat în 1962.

– În cele din urmă.

– Când?

Mă aştept ca Henry să-mi spună că-mi forţez norocul, ca întotdeauna când puneam prea multe întrebări, dar de data asta el se ridică în capul oaselor, se răsuceşte şi rămâne aşezat cu picioarele pe podea. Cămaşa îi e toată mototolită la spate.

– Nu ştiu, Clare. Când o să fiu în stare, presupun.

Aud paşi care se opresc în dreptul intrării, apoi mânerul uşii e scuturat într-o parte şi în cealaltă.

– Clare? spune tata. De ce e încuiată uşa?

Mă scol şi deschid. Tata deschide gura, dar apoi îl vede pe Henry şi îmi face semn să ies în hol.

– Clare, ştii că mama ta şi cu mine nu suntem de acord să-ţi inviţi prietenul în dormitor, spune el în şoaptă. Sunt destule camere în casa asta…

– Doar stăteam de vorbă…

– Puteţi sta de vorbă în camera de zi.

– Îi povesteam despre mama şi n-am vrut să vorbesc despre asta în camera de zi, e bine?

– Iubito, chiar nu cred că e nevoie să-i povesteşti despre mama ta…

– După reprezentaţia pe care tocmai a dat-o, ce-ar trebui să fac? Henry nu e prost, poate să vadă şi singur că e ţicnită…

Tonul meu e în urcare, iar Alicia deschide uşa camerei sale şi duce un deget la buze.

– Mama ta nu e „ţicnită”, rosteşte tata cu asprime.

– Ba da, e, confirmă Alicia, băgându-se în ceartă.

– *Tu* să nu te amesteci…

– Pe naiba n-o să…

– Alicia!

Tata e roşu la faţă, are ochii ieşiţi din orbite şi vorbeşte foarte tare. Etta deschide uşa de la camera mamei şi ne priveşte exasperată pe toţi trei.

– Duceţi-vă jos dacă vreţi să ţipaţi, şuieră ea şi închide uşa la loc.

Ne uităm unii la alţii, jenaţi.

– Mai târziu, îi spun lui tata. Ceartă-mă mai târziu.

În tot acest timp, Henry a stat pe marginea patului, încercând să se prefacă a nu fi de faţă.

– Haide, Henry. Să mergem în altă cameră.

Henry, docil ca un băieţaş dojenit, se ridică şi mă urmează pe

scări în jos. Alicia galopează după noi. La piciorul scării, mă uit în sus şi-l văd pe tata privind în jos spre noi cu un aer neajutorat. Se întoarce, se duce spre camera mamei şi ciocane la uşă.

– Hei, hai să ne uităm la *It's a Wonderful Life*[76], spune Alicia, uitându-se la ceasul de la mână. Începe pe Canalul 60 peste cinci minute.

– Iar? Nu l-ai mai văzut deja de vreo sută de ori?

Alicia are o slăbiciune pentru Jimmy Stewart.

– Eu nu l-am văzut niciodată, spune Henry.

Alicia afişează o expresie şocată.

– Niciodată? Cum aşa?

– N-am televizor.

Acum Alicia chiar că e şocată.

– Ţi s-a stricat sau ce?

Henry râde.

– Nu, doar că urăsc televizoarele. Îmi dau dureri de cap.

Îl fac să călătorească în timp. E din cauza imaginii pâlpâitoare. Alicia e dezamăgită.

– Deci nu vrei să te uiţi?

Henry aruncă o privire spre mine; eu n-am nimic împotrivă.

– Sigur, spun. Ne uităm o vreme. N-o să apucăm totuşi sfârşitul, trebuie să fim gata pentru liturghie.

Mărşăluim spre camera cu televizorul. Alicia dă drumul la aparat. Un cor cântă *It Came Upon the Midnight Clear*[77].

– Îh, se strâmbă ea batjocoritor. Uită-te la mantiile alea hidoase de plastic galben. Zici că sunt pelerine de ploaie.

Se trânteşte pe podea, iar Henry se aşază pe canapea. Mă aşez şi eu lângă el. De când am ajuns acasă, îmi fac griji în permanenţă despre modul în care trebuie să mă comport faţă de Henry în faţa diverşilor membri ai familiei mele. Cât de aproape să mă aşez? Dacă n-ar fi Alicia de faţă, m-aş întinde pe canapea, cu capul în poala lui. Henry îmi rezolvă problema mutându-se mai aproape şi punându-şi un braţ în jurul meu. E „braţul pentru situaţii sociale delicate"; n-am sta aşa în niciun alt context.

---

[76] *It's a Wonderful Life (Viaţa e minunată):* film clasic de Crăciun. În regia lui Frank Capra, cu James Stewart şi Donna Reed; lansat în 1946, este considerat unul dintre cele mai bune filme din istoria cinematografiei.

[77] *It Came Upon the Midnight Clear (Pe bolta cerului senin):* colind de Crăciun compus de Edmund Sears, pastor al Bisericii Unitariene din Wayland, Massachusetts, în 1849.

Desigur, nici nu ne uităm vreodată împreună la televizor. Poate aşa am sta dacă ne-am uita vreodată la televizor. Corul dispare şi începe o serie de reclame. McDonald's, un dealer local de maşini Buick, Pillsbury, Red Lobster; cu toţii ne urează un Crăciun fericit. Mă uit la Henry, care are pe faţă o expresie de uluială pură.

– Ce-i? îl întreb în şoaptă.

– Viteza. Au tăieturi de montaj la fiecare câteva secunde. O să-mi vină rău. (Îşi freacă ochii cu degetele.) Cred că mă duc să citesc o vreme.

Se ridică şi iese din cameră, apoi îi aud paşii pe scară. Înalţ o rugăciune rapidă: Te rog, Doamne, fă să nu călătorească Henry în timp, mai ales nu când suntem gata de mers la biserică şi n-o să am cum să explic. Când începe genericul filmului, Alicia se caţără pe canapea.

– N-a rezistat mult, observă ea.

– Îi dă nişte dureri de cap groaznice. De-alea care te fac să zaci nemişcat în întuneric şi dacă zice cineva „bau" îţi explodează creierul.

– Ah. (James Stewart flutură un mănunchi de broşuri, dar plecarea îi e amânată din cauză că trebuie să ia parte la o petrecere dansantă.) E foarte drăguţ.

– Jimmy Stewart?

– Şi el. Mă refeream la tipul tău. Henry.

Surâd. Sunt atât de mândră, de parcă eu l-aş fi făcut pe Henry.

– Mda.

Donna Reed îi zâmbeşte radios lui Jimmy Stewart din celălalt capăt al unei încăperi aglomerate. Acum dansează, iar rivalul lui Jimmy Stewart a răsucit comutatorul care face ringul de dans să se deschidă deasupra unei piscine.

– Mama chiar îl place.

– Aleluia.

Donna şi Jimmy dansează cu spatele în piscină; curând, alţi oameni în haine de seară se aruncă şi ei în apă, în vreme ce orchestra continua să cânte.

– Şi Nell şi Etta îl acceptă.

– Grozav. Acum trebuie doar să trecem de următoarele treizeci şi şase de ore fără să stricăm prima impresie aşa de bună.

– Cât de greu poate să fie? Doar dacă... nu, n-ai putea fi atât

de toantă… (Alicia mă priveşte dubitativ.) Ai fi?

– Sigur că nu.

– Sigur că nu, mă îngână ea. Doamne, e incredibil Mark ăsta. Ce rahat idiot.

Jimmy şi Donna cântă *Buffalo Giris, won't you come out tonight*[78], plimbându-se pe străzile din Bedford Falls, strălucitori în echipamentul de fotbal, respectiv în halatul de baie.

– Trebuia să fi fost aici ieri, continuă Alicia. Credeam că o să facă tati infarct chiar în faţa bradului de Crăciun. Mi-l şi imaginam prăbuşindu-se acolo şi bradul căzând pe el şi paramedicii trebuind să dea la o parte toate ornamentele şi cadourile de pe el înainte să-l poată resuscita…

Jimmy îi oferă Donnei luna, iar Donna acceptă.

– Credeam că ai învăţat la şcoală să faci resuscitări.

– Aş fi fost prea ocupată încercând s-o reanimez pe mama. A fost urât, Clare. S-a ţipat mult.

– Sharon era acolo?

Alicia scoate un râs sumbru.

– Glumeşti? Eu şi Sharon eram aici încercând să ne conversăm politicos, ştii, iar Mark şi partea părintească ţipau unii la alţii în camera de zi. După o vreme, am rămas doar ascultând.

Eu şi Alicia schimbăm o privire care semnifică *Mai sunt şi alte „noutăţi"?* Ne-am petrecut viaţa ascultându-i pe părinţii noştri ţipând, unul la altul sau la noi. Câteodată simt că dacă trebuie s-o mai văd o singură dată pe mama plângând o să plec de tot şi n-o să mă mai întorc niciodată. În clipa asta, aş vrea să-l iau pe Henry şi să plecăm înapoi cu maşina la Chicago, unde nu mai poate să ţipe nimeni, unde nimeni nu se mai poate preface că totul e în regulă şi că nu s-a întâmplat nimic. Un burtos supărat foc, numai în maieu, ţipă la James Stewart să nu-i mai vorbească Donnei Reed la nesfârşit şi s-o sărute odată. Sunt absolut de acord, dar el, nimic. În loc s-o sărute, calcă pe halatul ei, iar ea merge mai departe senină, fără halat; în următoarea secvenţă, se ascunde goală puşcă într-un ditamai tufişul de hortensie.

Începe o reclamă la Pizza Hut, iar Alicia închide sonorul.

– Ăă, Clare?

– Mda?

– Henry a mai fost aici vreodată?

---

[78] (În orig.) *Buffalo Girl (Won't You Come Out Tonight) (Fată din Buffalo, ieşim împreună diseară?):* cântec compus de William Cool White pentru coloana sonoră a filmului *It's a Wonderful Life.*

Uf.

– Nu, nu cred. De ce?

Ea se foieşte stânjenită şi, pentru o clipă, îşi fereşte privirea.

– O să crezi că sunt nebună.

– Poftim?

– Ştii, mi s-a întâmplat un lucru ciudat. Cu mult timp în urmă… Aveam vreo doişpe ani şi trebuia să exersez, dar mi-am amintit că n-am nicio cămaşă curată pentru audiţie sau ce era aia, iar Etta şi tot restul lumii erau pe undeva, iar Mark ar fi trebuit să stea cu mine, dar era în cameră la el, trăgea marijuana cu narghileaua sau ce-o fi făcut el… Mă rog, am coborât la spălătorie şi-mi căutam cămaşa, când am auzit un zgomot ca de uşă la capătul dinspre sud al subsolului, cea care dă în camera cu bicicletele, genul ăla de şuierat, ştii? Şi am crezut că era Peter, da? Stăteam în uşa spălătoriei, ascultând oarecum, iar uşa de la camera bicicletelor se deschide şi, Clare, n-o să-ţi vină să crezi, era un tip gol-goluţ care semăna leit cu Henry.

Încep să râd şi sună fals.

– Ei, haide.

Alicia rânjeşte.

– Vezi, ştiam eu că o să mă crezi nebună. Dar îţi jur, s-a întâmplat de-adevăratelea. Şi tipul pare doar puţin surprins, ştii, adică eu stau acolo cu gura căscată şi întrebându-mă dacă individul ăsta despuiat o să, ştii, o să mă violeze sau o să mă omoare sau ştiu eu ce, iar el doar se uită la mine şi zice „A, bună, Alicia” şi intră în Camera de lectură şi închide uşa.

– Ha?

– Aşa că fug sus şi bubui în uşa lui Mark, iar el îmi zice s-o tai de-acolo şi până la urmă îl fac să deschidă, dar e atât de drogat, că-i trebuie ceva timp să priceapă ce spun, şi pe urmă, desigur, nu mă crede, dar până la urmă îl conving să vină jos şi se duce să bată în uşa de la Camera de lectură, şi amândoi suntem speriaţi rău, e ca-n Nancy Drew, ştii, când îţi zici „Fetele astea sunt tare toante, ar trebui să cheme poliţia”, dar nu se întâmplă nimic, şi pe urmă Mark deschide uşa şi nu e nimeni acolo, şi se supără rău pe mine, crede că am inventat, dar pe urmă ne gândim că poate bărbatul a urcat la etaj, aşa că ne ducem amândoi în bucătărie şi ne aşezăm lângă telefon, cu cuţitoiul de carne al lui Nell pe bufet.

– Cum de nu mi-ai povestit niciodată despre asta?

– Păi, când aţi ajuns toţi acasă, mă simţeam deja cam prost şi

ştiam că mai ales tati o să creadă că a fost cine ştie ce, şi de fapt nu se întâmplase nimic… dar nici amuzant nu fusese, şi n-aveam chef să vorbesc despre asta. (Alicia râde.) Am întrebat-o odată pe bunica dacă sunt fantome în casă, dar mi-a zis că nu ştie să fie vreuna.

– Şi individul ăsta, sau fantoma, arăta ca Henry?

– Da! Jur, Clare, era să mor când aţi venit şi l-am văzut, adică el e tipul! Până şi vocea e la fel. Bine, cel pe care l-am văzut la subsol avea părul mai scurt şi era mai în vârstă, poate în jur de patruzeci…

– Dar dacă individul ăla avea patruzeci şi se petrecea acum cinci ani… Henry are doar douăzeci şi opt, deci ar fi avut douăzeci şi trei pe atunci, Alicia.

– Ah. Aha. Dar, Clare, e ciudat rău… are vreun frate?

– Nu. Taică-său nu prea seamănă cu el.

– Poate a fost, ştii, o proiecţie astrală sau aşa ceva.

– Călătorie în timp, propun eu cu un zâmbet.

– A, da, sigur. Dumnezeule, ce bizar.

Ecranul televizorului se întunecă o clipă, apoi suntem iar înapoi la Donna, în tufişul ei de hortensie, şi Jimmy Stewart, care se plimbă în jurul tufişului cu halatul de baie pe braţ. O tachinează, îi spune că o să vândă bilete pentru cine vrea s-o vadă. Bădăranul, îmi spun, deşi roşesc amintindu-mi lucruri şi mai rele pe care i le-am spus sau i le-am făcut lui Henry în legătură cu chestiunea hainelor/goliciunii. Dar apoi apare o maşină, iar Jimmy Stewart îi aruncă Donnei halatul.

„Tatăl tău a avut un atac cerebral”, spune cineva din maşină, iar el a şi plecat, abia aruncând o privire în urmă către Donna Reed, care stă părăsită în frunzişul ei. Mi se umplu ochii de lacrimi.

– Doamne, Clare, e-n regulă, o să se întoarcă, îmi aminteşte Alicia. Zâmbesc şi ne aşezăm comod să ne uităm cum dl Potter îl zeflemiseşte pe bietul Jimmy Stewart şi-l face să renunţe la colegiu ca să se ocupe de afacerea cu împrumuturi şi economii, sortită eşecului…

– Ticălosul, zice Alicia.

– Ticălosul, încuviinţez.

HENRY: Pe când intrăm din aerul rece al nopţii în căldura şi lumina din biserică, simt cum mi se agită stomacul. N-am mai fost niciodată la o liturghie catolică. Ultima dată când am

participat la vreun serviciu religios a fost la înmormântarea mamei. Mă ţin de braţul lui Clare ca un orb, iar ea mă conduce prin culoarul central şi ne aşezăm pe o bancă goală. Clare şi familia ei îngenunchează pe scăunelele cu perne, iar eu stau aşezat, cum mi-a spus Clare. Am ajuns devreme. Alicia a dispărut, iar Nell stă în spatele nostru împreuna cu soţul ei şi cu fiul lor, care a primit permisie din Marină. Dulcie stă cu cineva de vârsta ei. Clare, Mark, Sharon şi Philip au îngenunchiat umăr la umăr, fiecare cu altă atitudine: Clare e timidă, Mark, superficial, Sharon, calmă şi absorbită, Philip, extenuat. Biserica e plină de floarea-Crăciunului. Miroase a ceară şi a haine umede. În dreapta altarului e un montaj minuţios al scenei din iesle, cu Maria, Iosif şi însoţitorii lor. Se umple de lume care îşi caută loc pe bănci şi se salută. Clare se furişează pe bancă lângă mine, iar Mark şi Philip o imită; Sharon mai rămâne în genunchi câteva clipe, apoi cu toţii stăm înşiraţi, aşteptând în tăcere. Un bărbat în costum intră în scenă – altar, ce-o fi – şi testează microfoanele de pe micul pupitru de lectură, după care dispare iar undeva în spate. E mult mai multă lume acum, e chiar aglomeraţie. Alicia, alte două femei şi un bărbat apar în stânga scenei, ducându-şi cu ei instrumentele. Femeia blondă e violonistă, iar cea cu părul gri-castaniu cântă la violă; bărbatul, care e gârbovit şi îşi târşâie picioarele de bătrân ce e, cântă tot la vioară. Cu toţii sunt îmbrăcaţi în negru. Se aşază pe scaunele pliante, aprind luminile de la pupitre, îşi răsfoiesc cu zgomot partiturile, ciupesc diverse coarde şi privesc unii la alţii ca să se pună de acord. Deodată se lasă tăcerea, iar în această tăcere se ridică o notă muzicală lungă, monotonă, joasă, care umple spaţiul, fără legătură cu nicio bucată muzicală cunoscută, ci existând pur şi simplu, prelungită. Alicia mişcă arcuşul încet-încet, iar sunetul pe care îl produce pare a se naşte de nicăieri, pare să-şi aibă originea între urechile mele, rezonează în interiorul craniului meu ca nişte degete care-mi ating creierul. Apoi se opreşte. Liniştea care urmează e scurtă, dar absolută. Apoi toţi cei patru muzicieni se avântă în acţiune. După simplitatea acelei note unice, muzica lor e disonantă, modernă, aspră şi iritantă, o fi Bartok? mă întreb, dar apoi înţeleg ce ascult şi îmi dau seama că se cântă *Silent Night.* Nu-mi dau seama de ce sună atât de ciudată până n-o văd pe violonista blondă pocnind cu piciorul în scaunul Aliciei, după care piesa devine clară. Clare îmi aruncă o privire şi zâmbeşte. Toată lumea din biserică se relaxează. *Silent Night* lasă locul

unui imn pe care nu-l recunosc. Toată lumea se ridică în picioare şi se întoarce spre partea din spate a bisericii; preotul păşeşte pe aleea centrală însoţit de un mare cortegiu de băieţei şi de câţiva bărbaţi în costume. Mărşăluiesc solemn către partea din faţă a bisericii şi îşi ocupă locurile. Muzica se opreşte brusc. Ah, nu, îmi spun, acum ce mai e? Clare mă ia de mână şi ne ridicăm împreună, în mijlocul mulţimii, iar dacă există un Dumnezeu, atunci, Dumnezeule, lasă-mă să stau aici tăcut şi nebăgat în seamă, aici şi acum, aici şi acum.

CLARE: Henry arată de parcă ar fi în pragul leşinului. Dragă Doamne, te rog. Fă să nu dispară acum. Părintele Compton ne urează bun venit pe un ton de crainic de radio. Îmi bag mâna în buzunarul hainei lui Henry, îmi trec degetele prin gaura de jos, îi găsesc penisul şi strâng. El tresare de parcă i-aş fi administrat un şoc electric.

– Domnul fie cu voi, spune părintele Compton.

– Şi cu voi, răspundem cu toţii tărăgănat.

La fel, totul e la fel. Şi totuşi iată-ne aici, în fine, în văzul tuturor. Parcă simt privirea lui Helen sfredelindu-mi spinarea. Ruth şade la cinci rânduri în spatele nostru, cu fratele şi părinţii ei. Nancy, Laura, Mary Christina, Patty, Dave şi Chris, chiar şi Jason Everleigh; parcă toată lumea cu care am fost la şcoală e aici în seara aceasta. Mă uit la Henry, care habar n-are de toate astea. Transpiră. Îmi aruncă o privire, ridică dintr-o sprânceană. Începe liturghia. Citirea, Kyria[79], *Pacea fie cu voi: şi cu voi.* Ne ridicăm toţi pentru Evanghelie, Luca, Capitolul 2. Toată lumea din imperiul roman, călătorind spre oraşele de baştină pentru recensământ, Iosif şi Maria, *grea cu copil,* naşterea, miraculos, umil. Scutecele, ieslea. Nu înţeleg ce sunt toate astea, dar frumuseţea întregului e de netăgăduit. Păstorii, adăstând în câmp. Îngerul: *nu vă temeţi, căci, iată, vă binevestesc bucurie mare…* Henry dă din picior şi mă distrage. Îşi ţine ochii închişi şi îşi muşcă buza. O multitudine de îngeri.

– *Dar Maria păstra toate acestea şi le cântărea în inima sa,* intonează părintele Compton.

– Amin, răspundem şi ne aşezăm să ascultăm predica.

Henry se apleacă spre mine şi mă întreabă în şoaptă:

– Unde e toaleta?

---

[79] Kyrie: parte a liturghiei care se deschide prin invocaţia *Kyrie, eleison (Doamne, miluieşte-ne,* în lb. greacă).

– Pe acolo, îi spun arătând către uşa pe unde au intrat Alicia, Frank şi ceilalţi.

– Cum ajung acolo?

– Ia-o spre capătul bisericii şi de acolo pe aleea laterală.

– Dacă nu mă mai întorc…

– Trebuie să te întorci.

Pe când părintele Compton rosteşte „În această noapte a celei mai mari bucurii…”, Henry se ridică şi pleacă repede. Privirea părintelui îl urmăreşte mergând spre partea din spate şi înapoi către uşă. Mă uit la el când se strecoară pe uşă, iar aceasta se închide în urma lui.

HENRY: Mă aflu în ceea ce pare a fi holul unei şcoli elementare. Nu intra în panică, îmi tot repet. Nimeni nu te poate vedea. Ascunde-te undeva. Mă uit în jur cu disperare, şi iată o uşă: BĂIEŢI. O deschid şi mă pomenesc într-o încăpere pentru bărbaţi în miniatură – gresie cafenie, instalaţii micuţe şi apropiate de podea, un calorifer încins, care intensifică mirosul de săpun destinat instituţiilor publice. Întredeschid fereastra şi-mi apropii faţa să mă uit. Arbori pereni îmi blochează complet vederea, iar aerul rece pe care îl inspir are gust de pin. După câteva minute, încep să nu mă mai simt atât de rarefiat. Mă las la podea, încovrigat, cu genunchii la gură. Iată-mă. În formă solidă. Acum. Aici, pe podeaua asta cu dale cafenii. Pare o dorinţă atât de măruntă. Continuitatea. Sigur, dacă există un Dumnezeu, el vrea ca noi să fim buni şi n-ar fi rezonabil să se aştepte ca cineva să fie bun fără să-l stimuleze în acest sens, iar Clare e foarte, foarte bună, şi chiar crede în Dumnezeu, şi-atunci, de ce ar decide el s-o facă de râs în faţa tuturor acelor oameni…

Deschid ochii. Toate instalaţiile de porţelan au aure iridiscente, albastru, verde, violet, şi mă resemnez că voi pleca, nu e cale de oprire, încep să tremur, „Nu!”, dar dispar.

CLARE: Părintele îşi termină predica, al cărei subiect este pacea mondială, iar tati se apleacă peste Sharon şi Mark şi şopteşte:

– Prietenului tău îi e rău?

– Da, îi răspund tot în şoaptă. Îl doare capul şi asta îi dă uneori stări de greaţă.

– Să mă duc să văd dacă pot să-l ajut?

– Nu! Se descurcă el.

Tati nu pare convins, dar rămâne pe locul lui. Părintele binecuvântează anafura. Încerc să-mi reprim tentaţia de a fugi afară să-l caut pe Henry. Cei din primele rânduri se ridică pentru împărtăşanie. Alicia interpretează suita nr. 2 pentru violoncel de Bach. E o muzică tristă şi superbă. Vino înapoi, Henry. Vino înapoi.

HENRY: Sunt în apartamentul meu din Chicago. E întuneric şi stau în genunchi în camera de zi. Mă ridic clătinându-mă şi mă pocnesc cu genunchiul de rafturile cu cărţi.

– Futu-i!

Nu-mi vine să cred. N-am petrecut nici măcar o zi cu familia lui Clare, şi m-am pomenit supt de acolo şi scuipat în nenorocitul meu de apartament ca o nenorocită de minge de pinball…

– Hei.

Mă întorc şi iată-mă şezând somnoros pe marginea canapelei extensibile.

– Ce dată e azi? întreb.

– 28 decembrie 1991. Peste patru zile.

Mă aşez pe pat.

– Nu mai suport.

– Relaxează-te. O să te întorci în câteva minute. N-o să observe nimeni. N-o să mai ai nicio problemă tot restul vizitei acolo.

– Mda?

– Mda. Nu te mai văicări, spune sinele meu, imitându-l perfect pe tata.

Îmi vine să-l pocnesc, dar la ce-ar folosi? Se aude o muzică în surdină.

– E Bach?

– Ha? A, da, e în capul tău. E Alicia.

– Ce ciudat. Ah!

Fug la baie şi aproape că ajung.

CLARE: Ultimii oameni tocmai primesc împărtăşania când Henry apare în uşă, puţin cam palid, dar pe picioare. O ia înapoi pe acelaşi traseu şi se strecoară lângă mine.

– Liturghia s-a sfârşit, mergeţi în pace, spune părintele Compton.

– Amin, răspundem noi.

Băieţii de altar se adună ca un banc de peşti în jurul părintelui

şi pornesc veseli pe coridorul central, iar noi ne înşirăm cu toţii în urma lor. O aud pe Sharon întrebându-l pe Henry dacă se simte bine, dar nu prind şi răspunsul lui, fiindcă ne întâlnim cu Helen şi Ruth şi îl prezint pe Henry.

– Dar ne-am mai întâlnit, spune Helen cu un zâmbet tâmp.

Henry se uită la mine panicat. Neg dând din cap spre Helen, care surâde afectat.

– Mă rog, poate că nu, spune ea.

– Mă bucur să te cunosc, Henry, spune Ruth, întinzând cu sfială mâna către Henry.

Spre surprinderea mea, el îi ţine mâna câteva clipe, apoi spune „Bună, Ruth" înainte de a i-o prezenta, dar din câte văd ea nu-l recunoaşte. Ni se alătură şi Laura chiar în momentul când apare Alicia, pocnind în dreapta şi stânga cu lada violoncelului.

– Veniţi mâine pe la mine, ne invită Laura. Părinţii mei pleacă la patru, se duc în Bahamas.

Cu toţii răspundem afirmativ, cu mare entuziasm; în fiecare an, de Crăciun, imediat ce s-au deschis cadourile părinţii Laurei pleacă să viziteze câte un loc de pe la Tropice, şi în fiecare an noi ne bulucim la ei acasă îndată ce maşina lor dispare după curba şoselei.

Ne despărţim cu un cor de urări de Crăciun. Când ieşim pe uşa din lateralul bisericii, către parcare, Alicia exclamă:

– Îh, eram convinsă!

Totul e acoperit de un strat gros de zăpadă proaspătă, lumea e din nou albă. Stau nemişcată şi privesc copacii şi maşinile, şi peisajul din cealaltă parte a străzii, dinspre lac, care se sparge invizibil în plaja aflată jos, mult sub biserica de pe malul înalt şi abrupt. Henry stă lângă mine, aşteptând.

– Hai, Clare, spune Mark, iar eu mă urnesc.

HENRY: E vreo 1:30 noaptea când intrăm pe uşa Casei Meadowlark. Tot drumul spre casă, Philip a ocărât-o pe Alicia pentru „greşeala" de la începutul lui *Silent Night,* iar ea a stat tăcută, privind pe fereastra maşinii la casele întunecate şi la copaci. Acum urcăm toţi în camerele noastre, după ce ne-am spus „Crăciun fericit" de vreo cincizeci de ori – exceptându-le pe Alicia şi Clare, care au dispărut într-o cameră din capătul holului de la etajul întâi. Mă întreb ce să fac şi, dintr-un impuls de moment, mă duc după ele.

– ... e o puţă, o aud pe Alicia când îmi bag capul pe uşă.

Camera e dominată de o enormă masă de biliard scăldată în lumina strălucitoare a unei lămpi suspendate deasupra ei. Clare aranjează bilele, iar Alicia se fâţâie de colo-colo în penumbra din capătul mesei luminate.

– Păi, dacă încerci cu tot dinadinsul să-l enervezi şi el se enervează, nu înţeleg de ce te superi, spune Clare.

– E aşa de *plin de el,* zice Alicia, împungând aerul cu degetul.

Tuşesc. Ele tresar, apoi Clare spune:

– Ah, Henry, slavă Domnului, credeam că eşti tati.

– Vrei să joci? mă întreabă Alicia.

– Nu, o să mă uit doar.

Mă aşez pe un scaun înalt de lângă masă.

Clare îi dă Aliciei un tac. Alicia îl dă cu talc la vârf şi sparge agresiv. Două dungate cad în buzunarele din colţuri. Alicia mai trimite două la fund înainte de a rata la mustaţă o lovitură prin ricoşeu.

– Aoleu, face Clare. Nasol de mine.

Clare elimină o plină simplă, doiul, care aştepta pe marginea unui buzunar de colţ. La următoarea lovitură trimite bila albă în coş pe urmele treiului, iar Alicia le pescuieşte pe amândouă şi îşi pregăteşte lovitura. Elimină dungatele fără alte discuţii.

– Bila opt, buzunarul lateral, spune ea, şi aşa se întâmplă.

– Au, oftează Clare. Sigur nu vrei să joci?

Îmi oferă tacul ei.

– Hai, Henry, zice Alicia. Hei, vrea cineva de băut?

– Nu, răspunde Clare.

– Ce ai? întreb.

Alicia aprinde o lampă şi în fundul camerei apare un superb bar vechi. Eu şi Alicia ne băgăm în spatele lui şi, ca să vezi! cam tot ce-mi poate trece prin cap în materie de alcool e acolo. Alicia îşi amestecă nişte rom cu Cola. Ezit în faţa unei asemenea bogăţii, dar până la urmă îmi torn un whiskey tare. Clare se hotărăşte să-şi ia şi ea ceva; pe când răstoarnă tăviţa cu cuburi de gheaţă într-un pahar ca să-si toarne un lichior Kahlua, se deschide uşa şi înlemnim toţi.

E Mark.

– Unde-i Sharon? îl întreabă Clare.

– Încuie, ordonă Alicia.

El răsuceşte încuietoarea şi vine în spatele barului.

– Sharon doarme, spune, scoţând o Heineken din micul frigider.

Desface sticla şi se apropie agale de masă.

– Cine joacă?

– Alicia şi Henry, răspunde Clare.

– Hmm. L-a avertizat cineva?

– Taci din gură, Mark, spune Alicia.

– E Jackie Gleason[80] deghizat, mă asigură Mark.

– Să înceapă jocurile, spun întorcându-mă spre Alicia.

Clare aşază iar bilele. Alicia sparge. Whiskeyul mi-a învăluit sinapsele şi totul capătă contur şi claritate. Bilele explodează ca un foc de artificii şi formează un tipar nou. 13 se bălăngăne pe marginea unui buzunar din colţ, apoi cade.

– Dungatele din nou, spune Alicia.

Elimină 15, 12 şi 9, după care un aranjament prost o forţează să încerce o lovitură cu dublu ricoşeu imposibil de realizat.

Clare stă la marginea spotului de lumină, astfel încât faţa ei e în umbră, dar trupul, cu mâinile încrucişate pe piept, îi rămâne în lumină. Îmi concentrez atenţia spre masă. A trecut ceva vreme. Elimin cu uşurinţă 2, 3 şi 6, apoi mă uit să văd ce mişcare mai pot să fac. Bila 1 e proptită în dreptul buzunarului din colţul opus al mesei; cu bila albă lovesc numărul 7, care împinge 1 în buzunar. Trimit bila 4 într-un buzunar lateral cu o lovitură indirectă şi bila 5 în colţul din spate printr-un ricoşeu norocos. A fost doar o întâmplare, nu rezultatul îndemânării, totuşi Alicia fluieră admirativ. Numărul 7 e doborât fără incidente.

– Optul în colţ, arăt cu tacul.

Şi acolo se duce. Se aude un oftat general în jurul mesei.

– Ah, ce frumoasă a fost asta, spune Alicia. Mai fă o dată.

Clare zâmbeşte în întuneric.

– Nu vezi toată ziua aşa ceva, îi spune Mark Aliciei.

– Sunt prea obosită ca să mă concentrez. Şi prea nervoasă.

– Din cauza lui tata?

– Mda.

– Păi, dacă-l pocneşti, te pocneşte şi el.

– Oricine poate să greşească, se îmbufnează Alicia.

– Vreun minut, a sunat a Terry Riley[81], îi spun Aliciei.

– Chiar *era* Terry Riley, îmi răspunde ea zâmbind. Era din

[80] Jackie Gleason (1916–1987): actor american; replica face aluzie la rolul escrocului jucător de biliard interpretat de Gleason în filmul *The Hustler,* alături de Paul Newman.

[81] Terry Riley (n. 1935): compozitor american adept al curentului modern minimalist.

Salome Dances for Peace[82].

Pe Clare o umflă râsul.

– Cum a ajuns Salomeea în *Silent Night?*

– Păi, ştii, Ioan Botezătorul, m-am gândit că are destulă legătură, şi dacă transpui cu o octavă mai jos partea aia pentru vioară de la început, sună binişor, să ştii, la la la, LA…

– Dar nu poţi să-l scoţi de vină că s-a enervat, spune Mark. Doar ştie că n-ai cânta accidental ceva care să sune aşa.

Îmi torn al doilea pahar.

– Ce-a zis Frank? întreabă Clare.

– A, el a înţeles. A încercat să-şi dea seama cum să facă o piesă nouă din asta, ştii, un fel de *Silent Night* combinat cu Stravinski. Păi, Frank are optzeci şi şapte de ani, nu-i pasă lui dacă mă prostesc eu câtă vreme asta îl distrează. Arabella şi Ashley s-au cam şucărit totuşi la faza asta.

– Păi, nu-i prea profesionist, spune Mark.

– Cui îi pasă? Suntem la St. Basil, nu cine ştie unde. (Alicia se uită la mine.) Tu ce crezi?

Ezit.

– Mie nu prea-mi pasă, spun în cele din urmă. Dar dacă te-ar auzi tata făcând aşa ceva, ar fi foarte supărat.

– Serios? De ce?

– El e de părere că orice bucată muzicală trebuie tratată cu respect, chiar dacă e una care nu-i prea place. Vreau să zic că lui nu-i place Ceaikovski, de pildă, sau Strauss, dar cântă lucrările lor cu toată seriozitatea. De aia e el aşa grozav; cântă orice bucată de parcă ar fi îndrăgostit de ea.

– Ah.

Alicia se duce în spatele barului, îşi mai prepară ceva de băut şi cugetă o vreme.

– Păi, ai noroc de un tată grozav, care mai iubeşte şi altceva în afară de bani.

Stau în spatele lui Clare, în întuneric, şi îmi plimb degetele în sus pe spatele ei. Ea îşi duce mâna la spate, iar eu i-o apuc.

– Nu cred că ai spune asta dacă mi-ai cunoaşte cât de cât familia. Şi în afară de asta tatăl tău pare să ţină la tine foarte mult.

– Ba nu, spune ea scuturând din cap. Vrea doar să fiu perfectă în faţa prietenilor lui. Nu-i pasă câtuşi de puţin. (Adună bilele şi le

---

[82] *Salome Dances for Peace (Salomeea dansează pentru pace):* ciclu de cuartete de Terry Riley.

potriveşte cu triunghiul.) Cine vrea să joace?

– Joc eu, spune Mark. Henry?

– Sigur.

Eu şi Mark ne dăm tacurile cu calc şi ne plasăm de-o parte şi de cealaltă a mesei.

Sparg. 4 şi 15 pică în coşuri.

– Plinele, aleg, văzând bila 2 lângă colţ.

O elimin şi în acelaşi timp ratez numărul 3. Încep să obosesc, iar coordonarea îmi slăbeşte de la whiskey. Mark joacă hotărât, dar fără talent, eliminând 10 şi 11. Continuăm cu schimbul şi nu după mult timp elimin toate plinele. 13-le lui Mark e parcat pe buza unui buzunar de colţ.

– Bila 8, spun arătând spre ea.

– Ştii, dacă elimini bila lui Mark pierzi, spune Alicia.

– ’N regulă, îi răspund.

Lansez uşurel de-a lungul mesei bila albă, care pupă drăgăstos bila 8 şi o trimite lin către 13, pe care pare că o ocoleşte ca la o lovitură ricoşată, şi cade în coş plină de bun-simţ. Clare râde, dar bila 13 se clatină şi apoi cade şi ea.

– Eh, asta e, spun. Cum a venit, aşa s-a dus.

– Frumos joc, spune Mark.

– Dumnezeule, unde-ai învăţat să joci aşa? mă întreabă Alicia.

– A fost unul dintre lucrurile pe care le-am învăţat la facultate, împreună cu băutul, poezia engleză şi germană şi drogurile.

Lăsăm tacurile şi punem mâna pe pahare şi sticle.

– La ce specializare erai? mă întreabă Mark şi descuie uşa.

Ieşim cu toţii în hol, îndreptându-ne spre bucătărie.

– Literatură engleză.

– Cum de nu muzică? se miră Alicia, ţinând în echilibru într-o mână paharul ei şi pe cel al lui Clare, în timp ce cu cealaltă împinge uşa sufrageriei.

Râd.

– N-o să-ţi vină să crezi ce anti-muzical sunt. Părinţii mei erau convinşi că au adus alt copil acasă de la spital.

– Probabil asta i-a oprit, spune Mark. Cel puţin tata nu te presează să te faci avocat, i se adresează Aliciei.

Intrăm în bucătărie, iar Clare aprinde lumina.

– Nici pe tine nu te presează, i-o întoarce ea. Îţi place.

– Păi, asta şi voiam să zic. Pe niciunul dintre noi nu ne obligă să facem ce nu vrem.

– Asta i-a oprit? mă întreabă Alicia. Ce m-aş fi bucurat de aşa

ceva.

– Păi, înainte să moară mama, totul era grozav. După aceea, totul a devenit îngrozitor. Dacă aş fi fost vreun virtuoz al viorii, poate… Habar n-am. (Mă uit la Clare şi dau din umeri.) Oricum, eu şi tata nu ne înţelegem. Deloc.

– Cum aşa?

– Ora de culcare, zice Clare.

Ceea ce înseamnă „Gata, ajunge”. Alicia aşteaptă un răspuns. Mă întorc cu faţa spre ea.

– Ai văzut vreo poză cu mama? (Ea dă din cap a negaţie.) Arăt exact ca ea.

– Şi ce?

Alicia se apucă să spele paharele la robinet. Clare le şterge.

– Şi el nu suportă să se uite la mine. Vreau să spun că ăsta e doar un motiv printre multe altele.

– Dar…

– Alicia…

Clare încearcă, dar Alicia e de neoprit.

– Dar e *tatăl* tău.

Zâmbesc.

– Lucrurile pe care le faci tu ca să-l iriţi pe tatăl tău sunt floare la ureche pe lângă lucrurile pe care ni le-am făcut şi ni le facem eu şi tata.

– Cum ar fi?

– Cum ar fi numeroasele ocazii în care m-a încuiat pe dinafară apartamentului, indiferent cum era vremea. Cum ar fi atunci când i-am aruncat în râu cheile de la maşină. Chestii de-astea.

– De ce-ai făcut asta?

– N-am vrut să facă praf maşina, că era beat.

Alicia, Mark şi Clare se uită toţi la mine şi dau din cap. Mă înţeleg perfect.

– Ora de culcare, spune Alicia.

Ieşim toţi din bucătărie şi ne ducem în camerele noastre fără niciun alt cuvânt în afară de „Noapte bună”.

CLARE: E 3:14 dimineaţa după ceasul meu deşteptător, iar eu de-abia încep să mă încălzesc în patul meu rece, când uşa se deschise şi Henry intră fără niciun zgomot. Trag într-o parte păturile, iar el sare în pat, care scârţâie cât ne aranjăm.

– Bună, şoptesc.

– Bună, şopteşte şi Henry.

– Nu-i o idee bună.

– Era tare frig la mine în cameră.

– Aha.

Henry mă atinge pe obraz şi îmi înăbuş un ţipăt. Are degetele reci ca gheaţa. I le frec între palmele mele. Henry se înşurubează mai adânc în pături. Mă lipesc de el, încercând să mă încălzesc iar.

– Porţi ciorapi? mă întreabă încet.

– Da.

El se întinde şi mi-i scoate din picioare. După câteva clipe şi o mulţime de scârţâieli şi şşş-uri, suntem amândoi în pielea goală.

– Unde te-ai dus când ai plecat din biserică?

– La mine în apartament. Timp de vreo cinci minute, peste patru zile.

– De ce?

– Obosit. Tensionat, presupun.

– Nu, de ce acolo?

– 'Bar n-am. O fi vreun mecanism implicit. Controlorii de trafic în timp s-au gândit că mi-ar sta bine acolo, poate.

Henry îşi îngroapă mâna în părul meu.

Afară se luminează.

– Crăciun fericit, îi şoptesc.

Henry nu răspunde, iar eu zac în braţele lui, trează, gândindu-mă la mulţimi de îngeri, ascultându-i respiraţia ritmică şi cântărind în inima mea.

HENRY: Pe la primele ore ale dimineţii mă dau jos din pat să fac pipi; stând somnoros în baia lui Clare şi urinând la lumina unei lămpi reprezentând-o pe zâna Tinkerbell, aud o voce de fată care spune „Clare?” şi, înainte să-mi pot da seama de unde vine vocea, se deschide o uşă despre care crezusem până atunci că e de la o debara şi mă pomenesc stând gol-puşcă în faţa Aliciei.

– Ah, şopteşte ea, în vreme ce eu înşfac tardiv un prosop şi mă acopăr.

– Ah, bună, Alicia, şoptesc şi ne rânjim unul la altul.

Ea dispare înapoi în camera ei la fel de repede cum a intrat.

CLARE: Dormitez şi ascult zgomotele casei care se trezeşte. Nell e jos la bucătărie, cântând şi zornăind cratiţele. Cineva păşeşte pe hol, trecând prin faţa uşii mele. Mă uit alături, văd că Henry încă doarme adânc şi deodată îmi dau seama că trebuie

să-l scot de aici fără să ne vadă cineva.

Mă extrag dintre Henry şi pături şi mă dau jos din pat cu mare grijă. Îmi ridic cămaşa de noapte de pe podea şi nici n-o ridic bine deasupra capului, că Etta bagă capul pe uşă şi spune:

– Clare! Ridică-te şi străluceşte, e Crăciunul!

O aud pe Alicia strigând-o pe Etta. Îmi trag cămaşa peste cap şi o văd pe Etta întorcându-se să-i răspundă Aliciei. Mă întorc spre pat şi Henry nu mai e acolo. Pantalonii lui de pijama zac pe covor; îi împing cu piciorul sub pat. Etta intră în cameră în halatul ei de baie galben, cu cozile împletite atârnându-i pe umeri. Îi urez „Crăciun fericit!”, iar ea îmi spune ceva despre mama, dar nu prea reuşesc s-o ascult fiindcă mi-l imaginez pe Henry materializându-se în faţa ei.

– Clare? spune Etta, cercetându-mă cu o privire îngrijorată.

– Ha? A, scuze. Cred că sunt încă adormită.

– E cafea jos.

Etta face patul. Pare nedumerită.

– Îl fac eu, Etta. Tu du-te jos.

Ea se duce de cealaltă parte a patului. Mama bagă capul pe uşă. E frumoasă şi liniştită, după furtuna de azi-noapte.

– Crăciun fericit, iubito.

Mă duc la ea şi o sărut uşor pe obraz.

– Crăciun fericit, mamă.

E foarte greu să rămâi supărat pe ea când redevine mama adorabilă pe care o cunosc.

– Etta, nu cobori cu mine? întreabă mama.

Etta pocneşte pernele cu mâinile şi urmele gemene ale capetelor noastre dispar, îmi aruncă o privire, ridică o sprânceană, dar nu spune nimic.

– Etta?

– Vin…

Etta se zoreşte afară după mama. Închid uşa în urma lor şi mă sprijin de ea, la timp ca să-l văd pe Henry rostogolindu-se de sub pat. Se scoală în picioare şi începe să-şi pună pijamaua. Încui uşa.

– Unde erai? întreb în şoaptă.

– Sub pat, îmi răspunde la fel, pe un ton de parcă răspunsul era evident.

– Tot timpul?

– Da.

Din nu ştiu ce motiv, chestia asta mi se pare extrem de

amuzantă şi mă face să chicotesc. Henry îmi pune o mână pe gură şi în scurt timp râdem de ne cocoşăm amândoi, pe muteşte.

HENRY: Ziua de Crăciun e ciudat de calmă după valurile zbuciumate de ieri. Ne adunăm în jurul bradului, uşor jenaţi în halatele noastre de baie şi în papuci, se deschid cadourile, se aud exclamaţii. După mulţumiri expansive de fiecare parte, ne luăm micul dejun. După o pauză, ne aşezăm la masa de Crăciun, ridicând laude lui Nell şi homarilor. Toată lumea zâmbeşte, toată lumea e manierată şi arată bine. Suntem un model de familie fericită, o reclamă la burghezie. Suntem tot ce am tânjit să am de câte ori stăteam în restaurantul Lucky Wok cu tata şi cu doamna şi domnul Kim în fiecare zi de Crăciun şi mă prefăceam că mă distrez de minune, în vreme ce adulţii priveau stânjeniţi. Dar pe când trândăvim, cu burta plină după masă, în camera de zi, uitându-ne la televizor la fotbal, citind cărţile pe care ni le-am dăruit reciproc şi încercând să manevrăm cadourile care au nevoie de baterii şi/sau de asamblare, există o stare de tensiune vizibilă. Ca şi cum undeva într-o cameră îndepărtată din casa asta s-ar fi semnat un acord de încetare a focului, iar acum toate părţile beligerante se străduiesc să-l respecte, cel puţin până mâine, cel puţin până la o nouă livrare de muniţie. Ne jucăm rolurile toţi, prefăcându-ne relaxaţi, intrând în pielea idealului de mamă, de tată, surori, frate, iubit, logodnică. Astfel încât e o uşurare când Clare se uită la ceas, se scoală de pe canapea şi spune:

– Haideţi, e vremea să mergem la Laura.

CLARE: Petrecerea Laurei e în toi când ajungem acolo. Henry, tensionat şi palid, se îndreaptă către băuturi de cum ne scoatem paltoanele. Eu încă mă simt somnoroasă de la vinul băut la masa de Crăciun, aşa că îl refuz când mă întreabă ce vreau, iar el îmi aduce o Cola. Se ţine de berea aia de parcă ar fi elementul lui de stabilitate.

– Sub nicio formă, nu care cumva să mă laşi să mă descurc de unul singur, îmi cere Henry, privind peste umărul meu.

Şi, înainte de a apuca măcar să întorc capul, Helen e lângă noi. Urmează o scurtă tăcere jenantă.

– Deci, Henry, spune Helen, auzim că eşti bibliotecar. Dar nu *arăţi* a bibliotecar.

– De fapt sunt model pentru lenjerie Calvin Klein. Chestia cu

bibliotecarul e doar de faţadă.

N-am mai văzut-o niciodată pe Helen pusă în dificultate. Mi-aş fi dorit să am un aparat foto. Îşi revine totuşi rapid, îl măsoară cu privirea pe Henry de sus până jos şi zâmbeşte.

– Bine, Clare, poţi să-l păstrezi.

– Ce uşurare, îi răspund. Am pierdut chitanţa.

Laura, Ruth şi Nancy se apropie de noi din trei părţi, cu un aer hotărât, şi ne interoghează: cum ne-am cunoscut, cum îşi câştigă Henry existenţa, unde a făcut facultatea, bla, bla, bla. Nu mi-aş fi imaginat niciodată că momentul în care eu şi Henry apăream în sfârşit împreună în public avea să fie atât de iritant şi în acelaşi timp atât de plictisitor. Mă adun, chiar în momentul în care Nancy spune:

– Ce ciudat că te cheamă Henry.

– Poftim? spune Henry. De ce?

Nancy îi povesteşte despre petrecerea în pijama de la Mary Christina, când tabla Ouija a spus că urma să mă mărit cu cineva pe nume Henry. Henry pare impresionat.

– Chiar aşa? mă întreabă.

– Ăă, mda.

Simt o nevoie urgentă de a urina.

– Scuzaţi-mă, spun, desprinzându-mă de grup şi ignorând expresia rugătoare a lui Henry.

O iau la fugă pe scări în sus, cu Helen năpustindu-se pe urmele mele. Mă văd nevoită să-i trântesc în nas uşa băii ca s-o opresc să intre după mine.

– Deschide, Clare, spune ea, zgâlţâind mânerul uşii.

Fără grabă, fac pipi, mă spăl pe mâini, îmi refac rujul.

– Clare, mormăie Helen. O să mă duc jos şi o să-i spun iubitului tău toate lucrurile odioase pe care le-ai făcut vreodată în viaţa ta, până la ultimul, dacă nu deschizi uşa imed…

Deschid, iar Helen aproape cade grămadă în camera de baie.

– Ei bine, Clare Abshire, spune ea ameninţător.

Închide uşa. Eu mă aşez pe marginea căzii, ea se sprijină de chiuvetă, aţinându-se deasupra mea în pantofii ei de lac.

– Recunoaşte. Ce e de-adevăratelea între tine şi individul ăsta, Henry? Păi, ai stat acolo şi ai spus ditamai grămada de minciuni. Nu l-ai cunoscut pe omul ăsta acum trei luni, îl cunoşti de ani de zile! Care-i marele secret?

Nu prea ştiu cu ce să încep. Să-i spun lui Helen adevărul? Nu. De ce nu? Din câte ştiu, Helen l-a văzut pe Henry o singură dată,

iar el nu arăta prea diferit de cum arată acum. O iubesc pe Helen. E puternică, e ţicnită, e greu de păcălit. Dar ştiu că nu m-ar crede dacă i-aş spune „călătorie în timp, Helen”. Trebuie să vezi ca să crezi.

– Bine, îi spun, punându-mi la bătaie toată isteţimea. Da, îl cunosc de mult timp.

– De cât timp?

– De când aveam şase ani.

Lui Helen îi ies ochii din cap ca în desene animate. Mă pufneşte râsul.

– De ce… cum aşa… păi, de cât timp *te întâlneşti* cu el?

– Habar n-am. Adică a fost o vreme când lucrurile erau aşa, cam pe muchie, dar nu se întâmpla nimic concret, ştii. Asta însemnând că Henry se ţinea tare în ideea că n-o să facă prostii cu un copil mic, aşa că eu eram doar îndrăgostită de el nebuneşte şi fără speranţă…

– Dar… cum se face că noi n-am aflat niciodată de el? Nu văd de ce a trebuit să fie totul aşa secretos. Puteai să-mi spui.

– Păi. Cam ştiai.

Jalnic şi neconvingător, ştiu.

Helen are un aer rănit.

– Asta nu-i acelaşi lucru cu a-mi spune personal.

– Ştiu. Îmi pare rău.

– Pf! Şi deci care era treaba?

– Păi, e cu opt ani mai mare decât mine.

– Şi ce?

– Şi când aveam doisprezece ani, iar el, douăzeci, era o problemă.

Ca să nu mai vorbesc de vremea când eu aveam şase ani, iar el, patruzeci.

– Tot nu pricep. Adică îmi dau seama de ce nu voiai să ştie *părinţii* tăi că te jucai de-a Lolita cu acest Humbert Humbert, dar nu înţeleg de ce n-ai putut să ne spui *nouă.* Pe *noi* ne-ar fi interesat foarte tare. Adică am petrecut atâta timp în păreri de rău pentru tine, făcându-ne griji pentru tine, întrebându-ne de ce te purtai ca o *călugăriţă…* (Helen dă din cap.) Şi tu, iată, în tot acest timp ţi-o trăgeai cu Mario bibliotecarul…

Nu mă pot abţine, roşesc.

– *Nu* mi-am tras-o cu el în tot acest timp.

– Ei, haide.

– Serios! Am aşteptat până am împlinit eu optsprezece ani.

Am făcut-o de ziua mea.

– Chiar şi aşa, Clare, începe Helen, dar se aude o bătaie puternică în uşa băii, apoi o voce gravă de bărbat întreabă: „N-aţi mai terminat acolo, fetelor?”.

– Va urma, îmi şuieră Helen pe când ieşim din baie în aplauzele a cinci bărbaţi care, stau la coadă pe hol.

Îl găsesc pe Henry în bucătărie, ascultând răbdător trăncănelile despre fotbal ale unuia dintre inexplicabilii amici sportivi ai Laurei. Prind privirea iubitei lui, o blondă cu nasul mic şi rotund, iar ea îl trage de acolo să mai aducă de băut.

– Uite, Clare, spune Henry. Copilaşi punkişti!

Mă uit încotro îmi arată el şi îi văd pe Jodie, sora de paisprezece ani a Laurei, şi pe iubitul ei, Bobby Hardgrove. Bobby are o creastă verde şi toată costumaţia de rigoare, tricou sfâşiat/ace de siguranţă, iar Jodie încearcă să arate ca Lydia Lunch[83], dar zici că-i un raton căruia i-a mers prost la frizer. Zici că sunt la o petrecere de Halloween, nu la una de Crăciun. Arată izolaţi şi în defensivă. Dar Henry e entuziasmat.

– Fiu! Câţi ani au, vreo doişpe?

– Paişpe.

– Ia să vedem, paişpe, din nouă’ş’unu, asta înseamnă… o, doamne, s-au născut în 1977. Mă simt bătrân. Mai vreau de băut.

Laura traversează bucătăria ţinând o tavă cu ţoiuri de votcă. Henry ia două şi le dă pe gât rapid unul după altul, după care se strâmbă.

– Pff. Dezgustător.

Râd.

– Ce muzici crezi că ascultă? mă întreabă Henry.

– Nu ş’. De ce nu te duci să-i întrebi?

Henry îşi ia o figură panicată.

– A, n-aş putea. I-aş speria.

– Cred că *tu* eşti speriat de ei.

– Ei, s-ar putea să ai dreptate. Arată aşa de plăpânzi şi de tineri şi necopţi, ca un fel de măzărici.

– Tu te-ai îmbrăcat vreodată aşa?

Henry pufneşte dispreţuitor.

– Ce-i în capul tău? Sigur că nu. Copiii aceia încearcă să imite punkul britanic. Eu sunt punkist american. Nu, pe vremuri arătam

[83] Lydia Lunch (n. 1959): cântăreaţă americană de rock, poetă, scriitoare şi actriţă. S-a autocaracterizat drept „nihilistă, antagonistă, violentă, îngrozitoare”.

mai mult a Richard Hell[84].

– De ce nu te duci să vorbeşti cu ei? Par cam singurei.

– Trebuie să vii să ne prezinţi şi să mă ţii de mână.

Ne aventurăm până în celălalt capăt al bucătăriei, cu grijă, precum Lévi-Strauss apropiindu-se de o pereche de canibali. Jodie şi Bobby au aerul acela de „luptă sau fugi”[85] pe care îl vezi la cerbii prezentaţi la Nature Channel.

– Ăă, bună, Jodie, Bobby.

– Bună, Clare, spune Jodie.

O ştiu pe Jodie de când s-a născut, dar brusc pare intimidată şi deduc că îmbrăcămintea neo-punk trebuie să fi fost ideea lui Bobby.

– Voi doi păreaţi cam, ăă, plictisiţi, aşa că l-am adus pe Henry să faceţi cunoştinţă. Îi plac, ăă, ţinutele voastre.

– Bună, spune Henry, vizibil jenat. Eram doar curios… adică mă întrebam ce ascultaţi voi.

– Ce ascultăm? repetă Bobby.

– Ştii… muzică. Ce muzică vă place?

Bobby se luminează la faţă.

– Păi, Sex Pistols, spune el, apoi se opreşte.

– Desigur, spune Henry, dând din cap aprobator. Şi The Clash?

– Da. Şi, ăă, Nirvana…

– Nirvana merge, spune Henry.

– Blondie? spune Jodie, de parcă răspunsul ei ar putea fi greşit.

– Îmi place Blondie, spun. Iar lui Henry îi place Deborah Harry.

– Ramones? spune Henry. (Dau toţi din cap la unison.) Dar Patti Smith?

Nicio expresie pe feţele lui Jodie şi Bobby.

– Iggy Pop?

Bobby scutură din cap.

– Pearl Jam, propune el.

– N-avem cine ştie ce post de radio aici, intervin adresându-

---

[84] Richard Hell (n. 1949): numele de scenă al lui Richard Myers, cântăreţ, compozitor şi scriitor american, liderul trupei Richard Hell and the Voidoids, una dintre primele promotoare ale curentului punk.

[85] „Luptă sau fugi”: în limba engleză, *the fight or flight response,* sau reacţia la stres acut, descrisă pentru prima dată în anii ’20 de fiziologul american Walter Gannon şi constând dintr-o reacţie generală a întregului sistem nervos simpatic, pregătind mamiferul fie pentru luptă, fie pentru fugă.

mă lui Henry. N-au de unde să afle toate astea.

– Aha, spune Henry; face o pauză, apoi continuă: Uite, vreţi să vă notez câte ceva? O listă cu ce e de ascultat?

Jodie ridică din umeri. Bobby aprobă dând din cap, cu o expresie serioasă şi emoţionată. Mă scotocesc în poşetă după hârtie şi pix. Henry se aşază la masă, iar Bobby ia loc în faţa lui.

– Bine, zice Henry. Trebuie să te întorci la anii şaizeci, corect? Începi cu Velvet Underground, în New York. Iar apoi tocmai aici, în Detroit, ai MC5, Iggy Pop şi The Stooges. Şi pe urmă înapoi în New York, acolo erau The New York Dolls şi The Heartbreakers…

– Tom Petty? întreabă Jodie. Am auzit de el.

– Ăă, nu, asta a fost cu totul altă trupă, spune Henry. Cei mai mulţi dintre ei au murit în anii optzeci.

– Accident de avion? întreabă Bobby.

– Heroină, îl corectează Henry. Oricum, erau Television, Richard Hell and the Voidoids, Patti Smith.

– Talking Heads, adaug.

– Hm. Nu ştiu. Chiar ai zice că sunt punk?

– Erau pe atunci.

– Bine. (Henry îi adaugă pe listă.) Talking Heads. Şi pe urmă s-au mutat lucrurile în Anglia…

– Credeam că punkul a început în Londra, spune Bobby.

– Nu. Desigur, spune Henry, împingându-şi scaunul mai în spate, unii, printre care şi eu, cred că punkul e doar cea mai recentă dintre manifestările acestui… acestui spirit, acestui sentiment, ştii, că lucrurile nu sunt în regulă şi că de fapt sunt atât de greşite, încât singurul lucru pe care-l putem face e să zicem Futu-i, şi s-o tot repetăm, tare şi cu forţă, până ne opreşte cineva.

– *Da,* şopteşte Bobby, cu faţa luminată de o fervoare aproape religioasă, pe sub părul ţepos. Da.

– Corupi un minor, îi zic lui Henry.

– A, oricum ar ajunge acolo, şi fără mine. Tu nu?

– Eu tot încerc, dar nu-i simplu, aici.

– Îmi dau seama, spune Henry.

Continuă să adauge la listă. Mă uit peste umărul lui. Sex Pistols, The Clash, Gang of Four, Buzzcocks, Dead Kennedys, X, The Mekons, The Raincoats, The Dead Boys, New Order, The Smiths, Lora Logic, The Au Pairs, Big Black, PiL, The Pixies, The Breeders, Sonic Youth…

– Henry, n-o să fie în stare să facă rost de vreunul dintre ăştia

aici.

El dă din cap şi notează la repezeală în josul paginii numărul de telefon şi adresa de la Vintage Vinyl[86].

– Aveţi pick-up, nu?

– Părinţii mei au, spune Bobby.

Henry face o grimasă îndurerată.

– Ţie ce-ţi place *de-adevăratelea?* o întreb pe Jodie, simţind-o că parcă a alunecat în afara conversaţiei în timpul ritualului de înfrăţire masculină dintre Henry şi Bobby.

– Prince, recunoaşte ea.

Eu şi Henry scoatem un mare *Uuu!* eu încep să cânt cât mă ţine gura *1999,* iar Henry sare de pe scaun şi-i tragem un *bump and grind*[87] prin toată bucătăria. Laura ne aude şi fuge să pună discul cu piesa, şi dintr-o dată avem o petrecere dansantă.

HENRY: Am plecat cu maşina de la petrecerea Laurei şi mergem înapoi la părinţii lui Clare.

– Eşti îngrozitor de tăcut, spune Clare.

– Mă gândeam la puştii ăia. Copilaşii punkişti.

– Ah, da. Ce-i cu ei?

– Încercam să-mi dau seama ce l-a făcut pe puştiul acela…

– Bobby.

– … Bobby, să se întoarcă, să înţeleagă o muzică făcută în anul în care se năştea el…

– Păi, eu eram moartă după Beatles, punctează Clare. S-au despărţit cu un an înainte să mă nasc eu.

– Mda, păi, care-i treaba? Adică ar fi trebuit să leşini după Depeche Mode sau după Sting, sau altcineva. Bobby şi iubita lui ar trebui să asculte The Cure dacă tot vor să se costumeze. Şi când colo, s-au împiedicat de chestia asta, punkul, despre care habar n-au…

– Sunt convinsă că e mai mult ca să-şi enerveze părinţii. Laura îmi spunea că tatăl ei nu vrea s-o lase pe Jodie să iasă din casă îmbrăcată aşa. Îşi pune totul în rucsac şi se schimbă la şcoală, în toaletă.

– Dar asta făcea toată lumea, pe vremea aia. Adică, e vorba despre afirmarea individualismului, înţeleg, dar de ce afirmă ei

[86] Vintage Vinyl: magazin de muzică din Evanston, Illinois, axat în principal pe înregistrări pe suport de vinil.

[87] *Bump and grind:* stil de dans în care şoldurile partenerilor sunt în contact, sugerând mişcări sexuale.

individualismul din 1977? Ar trebui să poarte flanelă ecosez.

– Ce-ţi pasă ţie? mă întreabă Clare.

– Mă deprimă. Îmi aminteşte că momentul căruia îi aparţin e mort, şi nu doar mort, ci uitat. Nimic din toată muzica asta nu se difuzează vreodată la radio, nu pot să-mi dau seama de ce. De parcă nici n-ar fi existat vreodată. De asta mă emoţionez când văd puştani care se prefac punkişti, fiindcă nu vreau să dispară totul pur şi simplu.

– Păi, spune Clare, poţi oricând să te întorci. Cei mai mulţi oameni sunt lipiţi de prezent; tu apuci să mai ajungi acolo din când în când.

Mă gândesc la asta.

– E pur şi simplu trist, Clare. Chiar când apuc să fac ceva ca lumea, ca, de pildă, să mă duc la un concert pe care l-am ratat prima dată, poate al unei trupe care s-a destrămat sau al cuiva care a murit, tot mă întristează, fiindcă ştiu ce urmează să se întâmple.

– Dar diferă asta de restul vieţii tale?

– Nu diferă.

Am ajuns la drumul particular care duce la casa lui Clare. Ea se răsuceşte spre mine.

– Henry?

– Mda?

– Dacă te-ai putea opri acum… dacă ai putea să nu mai călătoreşti în timp şi n-ar fi nicio consecinţă negativă, ai face-o?

– Dacă m-aş putea opri acum şi totuşi să te cunosc pe tine?

– M-ai cunoscut deja.

– Da. M-aş opri.

Arunc o privire spre Clare, care abia se întrezăreşte în maşina întunecată.

– Ar fi amuzant, spune ea. Aş avea atâtea amintiri pe care tu n-ai mai ajunge niciodată să le ai. Ar fi ca… ei, *este* ca şi cum aş fi cu cineva care are amnezie. Aşa mă simt de când am ajuns aici.

Râd.

– Deci în viitor vei putea să-mi urmăreşti hurducăiala prin fiecare amintire până le bifez pe toate.

Ea zâmbeşte.

– Cred că da. (Intră cu maşina pe aleea circulară din faţa casei.) Casă, dulce casă.

Mai târziu, după ce ne-am târât fiecare în camera lui, după ce

mi-am pus pijamaua, m-am spălat pe dinţi şi m-am strecurat în camera lui Clare, şi după ce mi-am amintit să încui uşa de data asta şi ne-am încălzit amândoi în patul ei îngust, ea îmi şopteşte:

– N-aş vrea să le ratezi.

– Ce să ratez?

– Toate lucrurile care s-au întâmplat. Când eram mică. Adică, până acum, s-au întâmplat doar pe jumătate, fiindcă tu încă n-ai ajuns acolo. Deci când o să ţi se întâmple ţie, atunci o să fie reale.

– Mă îndrept într-acolo.

Îmi plimb mâna pe burta ei şi în jos, între picioare. Clare scânceşte.

– *Şşşt.*

– Ai mâna *ca gheaţa.*

– Scuze.

Ne-o tragem cu grijă, pe tăcute. Când ajung în cele din urmă la orgasm, e atât de intens, încât îmi dă o durere de cap îngrozitoare şi timp de un minut mă tem că urmează să dispar, dar nu se întâmplă nimic. Zac în braţele lui Clare, chior de durere. Clare sforăie, scoate nişte sfârâieli uşoare ca de animal, pe care le simt ca pe nişte buldozere trecându-mi prin cap. Vreau la mine în pat, în apartamentul meu. Casă, dulce casă. Nicăieri nu-i ca acasă. Duceţi-mă acasă, drumuri de ţară. Acasă e unde ţi-e inima. Dar inima mea e aici. Deci trebuie că sunt acasă. Clare oftează, îşi întoarce capul şi zgomotul se opreşte. Bună, iubito, am venit acasă. Am venit acasă.

CLARE: E o dimineaţă senină şi rece. S-a servit micul dejun. Bagajele sunt în maşină. Mark şi Sharon au plecat deja cu tati la aeroportul din Kalamazoo. Henry e în hol, îşi ia la revedere de la Alicia; o iau la fugă în sus spre camera mamei.

– Ah, aşa de târziu e? mă întreabă când mă vede cu paltonul pe mine şi cu ghetele în picioare. Credeam că staţi la masă.

Mama stă la biroul ei, care e plin, ca de obicei, de hârtii acoperite cu scrisul ei de mână extravagant.

– La ce lucrezi?

Orice-o fi, e plin de cuvinte tăiate şi de mâzgăleli.

Mama întoarce foaia cu faţa în jos. E foarte secretoasă cu scrierile ei.

– Nimic. E o poezie despre grădina sub zăpadă. Nu-mi iese deloc. (Se scoală în picioare şi se duce la fereastră.) Ciudat cum

unele poezii nu sunt niciodată atât de frumoase cum e grădina adevărată. Cel puţin ale mele.

Nu prea am ce să comentez la asta, fiindcă mama nu m-a lăsat niciodată să-i citesc poeziile, aşa că spun doar:

– Ei, grădina chiar e frumoasă.

Iar ea respinge complimentul. Lauda nu înseamnă nimic pentru mama, ea nu crede în laude. Doar criticile o pot face să se îmbujoreze şi îi captează atenţia. Dacă aş avea de spus ceva de rău, ar ţine minte toată viaţa. Acum e o tăcere stânjenitoare. Îmi dau seama că vrea să plec ca să se poată întoarce la scrisul. Ei.

– Pa, mamă, îi spun.

Îi sărut obrazul rece şi evadez.

HENRY: Suntem pe drum de vreo oră. De-a lungul a zeci de kilometri, şoseaua a fost străjuită de pini; acum suntem la câmpie şi peste tot sunt garduri de sârmă ghimpată. Niciunul dintre noi n-a mai scos o vorbă de ceva vreme. Imediat ce-mi dau seama de asta, tăcerea devine stranie, aşa că trebuie să spun ceva.

– N-a fost aşa de rău.

Vocea îmi sună prea vesel, prea tare în interiorul strâmt al maşinii. Clare nu răspunde. Mă uit la ea. Plânge; îi curg lacrimile pe obraji, iar ea conduce prefăcându-se că nu plânge. N-am mai văzut-o niciodată pe Clare plângând şi ceva din stoicismul lacrimilor ei tăcute mă descurajează.

– Clare. Clare, poate… poate ar trebui să tragi pe dreapta câteva clipe.

Fără să-mi arunce vreo privire, încetineşte, intră pe bretea şi se opreşte. Suntem undeva în Indiana. Cerul e albastru şi pe câmp, la marginea şoselei, e plin de ciori. Clare îşi sprijină fruntea pe volan şi inspiră prelung şi gâfâit.

– Clare.

Vorbesc cu ceafa ei.

– Clare, îmi pare rău. A fost… am stricat eu ceva? Ce s-a întâmplat? Eu…

– Nu eşti tu de vină, spune ea de sub vălul de păr.

Stăm aşa minute în şir.

– Atunci, ce s-a întâmplat?

Clare scutură din cap, iar eu stau şi mă uit la ea. Până la urmă îmi adun destul curaj ca s-o ating. O mângâi pe păr, simţindu-i oasele cefei şi ale spatelui prin valurile lui groase. Se întoarce

spre mine şi o iau în braţe, într-o poziţie ciudată, peste despărţitura dintre scaune, iar acum Clare plânge în hohote şi tremură toată.

Apoi se opreşte, iar după o vreme spune:

– A naibii mama.

Mai târziu, ne aflăm într-un blocaj de trafic de pe autostrada Dan Ryan, ascultând Irma Thomas[88].

– Henry? A fost... te-a deranjat rău de tot?

– Ce să mă deranjeze? întreb, gândindu-mă la plânsul lui Clare.

Dar ea spune:

– Familia mea? Sunt... ţi-au părut...?

– Au fost în regulă, Clare. Chiar mi-a plăcut de ei. Mai ales de Alicia.

– Câteodată îmi vine să le fac vânt la toţi în lacul Michigan şi să mă uit cum se duc la fund.

– A, cunosc sentimentul. Hei, cred că tatăl tău şi fratele tău m-au mai văzut. Iar Alicia a zis ceva cu adevărat ciudat chiar când plecam.

– Te-am văzut o dată cu tata şi cu Mark. Iar Alicia cu siguranţă te-a văzut într-o zi la subsol, când avea doisprezece ani.

– Şi asta o să fie o problemă?

– Nu, fiindcă explicaţia e prea ciudată ca să fie crezută.

Râdem amândoi, iar tensiunea care a călătorit cu noi tot drumul până la Chicago se disipează. Traficul începe să fie mai lejer. Nu după mult timp, Clare opreşte în faţa clădirii în care locuiesc. Îmi iau geanta din portbagaj şi, uitându-mă cum Clare dă înapoi şi porneşte pe Dearborn, simt un nod în gât. Câteva ore mai târziu identific sentimentul acesta drept singurătate, iar Crăciunul se termină oficial pentru încă un an.

---

[88] Irma Thomas (n. 1941): cântăreaţă de soul şi rhythm & blues, supranumită Regina Soul a New Orleansului.

Acasă e oriunde pui capul jos

Sâmbătă 9 mai 1992 (Henry are 28 de ani)

HENRY: Am decis că strategia cea mai bună e să întreb de-a dreptul; el o să-mi răspundă ori că da, ori că ba. Iau trenul Ravenswood El până la apartamentul lui tata, căminul tinereţii mele. N-am prea venit aici în ultima vreme; tata mă invită rareori şi nu mă trage aţa să apar pe nepusă masă, aşa cum mă pregătesc să fac acum. Dar dacă nu răspunde la telefon, ce să-i fac? Cobor la Western şi o iau către vest de Lawrence. Clădirea cu două apartamente e pe Virginia; veranda din spate dă spre râul Chicago. Stau în holul de la intrare şi mă caut de chei, când doamna Kim se iţeşte în uşa apartamentului ei şi gesticulează pe furiş spre mine, chemându-mă să intru. Mă sperii: de obicei Kimy e foarte cordială, zgomotoasă şi plină de afecţiune şi, cu toate că ştie tot ce se poate şti despre noi, nu se bagă niciodată. Mă rog, aproape niciodată. De fapt, se implică destul de mult în vieţile noastre, dar ne place asta. Simt că e foarte supărată.

– Vrei o Cola?

Deja a luat-o spre bucătărie.

– Sigur.

Îmi las rucsacul lângă uşa de la intrare şi o urmez. În bucătărie, ea trage de mânerul metalic al unui străvechi compartiment pentru cuburi de gheaţă. Întotdeauna m-a uimit forţa lui Kimy. Trebuie să aibă şaptezeci de ani, iar mie îmi pare exact cum era pe vremea copilăriei mele. Mi-am petrecut mult timp aici, ajutând-o să pregătească cina pentru domnul Kim (care a murit acum cinci ani), citind, făcându-mi temele şi uitându-mă la televizor. Mă aşez la masa din bucătărie, iar ea îmi pune dinainte un pahar plin-ochi cu Cola şi gheaţă. Ea şi-a băut deja jumătate din porţia de nes, dintr-o ceaşcă din porţelan englezesc cu păsări colibri pictate în jurul marginii de sus. Îmi amintesc de prima dată când mi-a dat voie să beau cafea dintr-una dintre ceştile acestea; aveam treisprezece ani. M-am simţit adult.

– De mult nu ne-am văzut, amice. Aoleu.

– Ştiu. Îmi pare rău… timpul trece cam repede în ultima vreme.

Kimy mă cântăreşte din priviri. Are ochi negri pătrunzători, care parcă îmi străpung creierul. Faţa ei plată de coreeană nu lasă să răzbată nicio emoţie decât dacă vrea ea să mi-o arate. E

o fantastică jucătoare de bridge.

– Călătoreşti în timp?

– Nu. De fapt n-am mai fost nicăieri de luni întregi. E grozav.

– Ai o iubită?

Rânjesc.

– Ho-ho. Bine. Mă pricep foarte bine la asta. Cum o cheamă? Cum se face că nu vii cu ea pe aici?

– O cheamă Clare. Am propus de câteva ori să vin cu ea aici, dar el m-a refuzat mereu.

– *Mie* nu-mi propui. Vii aici, vine şi Richard. O să mâncăm raţă cu migdale.

Ca de obicei, sunt impresionat de propria-mi obtuzitate. Doamna Kim cunoaşte metoda perfectă de a dizolva toate dificultăţile socializării. Tata n-are nicio apăsare să se poarte ca un ticălos cu mine, dar întotdeauna va face un efort pentru doamna Kim, ceea ce şi trebuie să facă, de vreme ce mai mult ea i-a crescut copilul şi probabil că nici nu-i ia chirie după mersul pieţei.

– Eşti genială.

– Da, sunt. Cum se face că nu primesc o subvenţie MacArthur[89], te întreb?

– ’Bar n-am. Poate nu ieşi destul din casă. Nu cred că oamenii care primesc subvenţia asta îşi petrec vremea la Bingo World.

– Nu, că au deja destui bani. Şi când te însori?

Îmi vine Cola pe nas, de tare ce mă pufneşte râsul. Kimy se ridică greoi şi începe să mă bată pe spate. Mă liniştesc, iar ea se aşază la loc, morocănoasă.

– Ce-i aşa de amuzant? Am întrebat doar. Pot să întreb, ha?

– Nu, nu e asta… adică nu râd fiindcă ar fi absurd. Râd fiindcă îmi citeşti gândurile. Am venit să-l rog pe tata să-mi dea inelele mamei.

– Aaah. Aoleu, nu ştiu ce să zic. Tii, te însori. Hei, e grozav! Ea o să fie de acord?

– Aşa cred. Sunt nouăzeci şi nouă la sută sigur.

– Păi, asta-i bine. Totuşi nu ştiu ce să zic de inelele mamei

---

[89] MacArthur Fellowship Program, numit colocvial şi „subvenţia de geniu”: premiu anual acordat de Fundaţia americană „John D. and Catherine T. MacArthur” câtorva zeci de cetăţeni sau rezidenţi ai SUA, indiferent de vârstă sau domeniu de activitate, care „dovedesc merite excepţionale şi deţin premisele continuării în sens ascendent a unei munci creatoare”.

tale. Vezi tu, ce vreau să-ţi zic… (aruncă o privire spre tavan)… Tatăl tău n-o duce prea bine. Ţipă mereu şi trânteşte lucrurile, şi nu exersează.

– Ah. Păi, nu-i chiar o surpriză. Dar nu-i a bună. Ai mai urcat la el în ultima vreme?

De obicei, Kim petrece mult timp în apartamentul lui tata. Cred că-i face curat pe şest. Am văzut-o călcând sfidător cămăşile de smoching ale lui tata, provocându-mă să zic ceva la faza asta.

– Nu mă lasă să intru, îmi spune, gata să izbucnească în lacrimi.

Asta chiar e de rău. Tata are, cu siguranţă, problemele lui, dar e oribil din partea lui să lase problemele astea s-o afecteze pe Kimy.

– Dar când nu-i acasă?

De obicei mă prefac a nu şti că Kimy intră şi iese din apartamentul lui tata fără ştirea lui; ea pretinde că n-ar face niciodată una ca asta. Dar adevărul e că sunt recunoscător, acum, când nu mai locuiesc aici. Cineva trebuie să-l supravegheze.

Ea are un aer vinovat, dar şi viclean, şi pare uşor speriată de faptul că am adus vorba despre asta.

– Bine. Da, o să intru *o dată,* fin'că îmi fac griji pentru el. Are gunoaie prin toată casa, o să ne umplem de gângănii dacă o ţine tot aşa. N-are nimic în frigiderul ăla, doar bere şi lămâi. Are atâtea boarfe pe pat, de nici nu cred că doarme în el. Nu ştiu ce tot face. Nu l-am mai văzut în halul ăsta de când a murit mama ta.

– Vai de mine. Ce zici de asta?

De deasupra capetelor noastre se aude un zgomot puternic de spart, ceea ce înseamnă că tata a scăpat ceva pe podeaua bucătăriei. Probabil abia s-a trezit.

– Cred că ar fi bine să urc la el.

– Mda, îngân[Kim, gânditoare. E aşa un tip de treabă taică-tău, nu ştiu de ce se lasă să ajungă în halul ăsta.

– E alcoolic. Asta fac alcoolicii. E în fişa postului lor: distruge-te, pe urmă continuă să te distrugi.

– Că veni vorba de posturi… spune ea, aţintindu-şi asupra mea căutătura strivitoare.

– Mda? Ah, rahat.

– Nu cred că mai lucrează.

– Păi, e extrasezon. Nu lucrează în luna mai.

– Ceilalţi sunt în turneu în Europa, iar el e aici. Şi nici chiria n-a plătit-o pe ultimele două luni.

La naiba, la naiba, la naiba.

– Kimy, de ce nu mi-ai dat un telefon? E groaznic. Dă-o-ncolo.

Deja sunt în picioare şi mă duc în hol; îmi înşfac rucsacul şi mă întorc în bucătărie. Scotocesc în el şi îmi găsesc carnetul de cecuri.

– Cât îţi datorează?

Doamna Kim e profund jenată.

– Nu, Henry, nu… o să plătească el.

– Poate să-mi plătească mie. ’Aide, amice, e-n regulă. Scuipă, acum, zi ce sumă e.

– 1200 de dolari, spunea ea cu un fir de voce, fără să se uite la mine.

– Asta-i tot? Ce faci, amice, conduci Societatea Filantropică pentru Sprijinirea Năbădăioşilor DeTamble?

Completez un cec şi i-l vâr sub farfurioară.

– Ai face bine să-l încasezi dacă nu vrei să vin după tine.

– Păi, atunci n-o să-l încasez şi va trebui să vii să mă vizitezi.

– O să te vizitez oricum. (Mă copleşeşte un sentiment de vină.) O s-o aduc şi pe Clare.

Ea îmi zâmbeşte larg.

– Sper s-o aduci. O să fiu domnişoară de onoare, da?

– Dacă tata nu-şi revine, poţi să mă duci tu la altar. De fapt, chiar e o idee grozavă: tu mă conduci pe culoarul central şi Clare o să aştepte acolo în smoching, iar organistul o să cânte *Lohengrin*[90]…

– Ar fi bine să-mi cumpăr o rochie.

– Aoleu. Nu-ţi cumpăra nicio rochie până nu-ţi zic că e chestie sigură. (Oftez.) Cred că mai bine mă duc sus să discut cu el.

Mă ridic. În bucătăria doamnei Kim mă simt dintr-o dată uriaş, de parcă aş fi în vizită în fosta mea şcoală generală şi m-aş minuna de dimensiunile pupitrelor. Se ridică şi ea încet şi mă însoţeşte până la uşa apartamentului. O îmbrăţişez. O clipă, pare fragilă şi pierdută, şi mă gândesc la viaţa ei, un caleidoscop de zile de spălat şi curăţat, îngrijit grădina şi jucat bridge, dar imediat îmi revin în minte propriile mele griji. O să mă întorc cât de curând; nu-mi pot petrece toată viaţa ascunzându-mă în pat cu Clare. Kimy se uită cum deschid uşa tatei.

[90] *Lohengrin:* operă a compozitorului german Richard Wagner.

– Hei, tata? Eşti acasă?
După o clipă de linişte, se aude:
– PLEACĂ!
O iau pe scări în sus, iar doamna Kim închide uşa apartamentului său.

Primul lucru care mă izbeşte e mirosul: ceva se descompune aici. Camera de zi e devastată. Unde sunt toate cărţile? Părinţii mei aveau tone de cărţi, despre muzică, despre istorie, romane, în franceză, în germană, în italiană; unde sunt toate? Până şi colecţia de discuri şi CD-uri pare mai mică. Peste tot sunt hârtii, pliante publicitare, ziare, partituri, acoperind podeaua. Pianul mamei e acoperit de praf, iar pe pervaz e o glastră cu gladiole moarte de mult şi mumificate. Păşesc pe hol, aruncând câte o privire în dormitoare. Haos deplin; haine, gunoi, ziare. În baie, o sticlă de bere Michelob zace sub chiuvetă, iar gresia e lăcuită cu un strat de bere uscat şi lucios.
În bucătărie, tata stă la masă cu spatele la mine, privind pe fereastră în direcţia râului. Nu se întoarce când intru. Nu se uită la mine când mă aşez. Dar nici nu se ridică să plece, lucru pe care îl iau ca pe un semn că putem începe o conversaţie.
– Bună, tată.
Tăcere.
– M-am văzut cu doamna Kim adineauri. Zice că n-o duci prea bine.
Tăcere.
– Aud că nu lucrezi.
– E mai.
– Cum de nu eşti în turneu?
În sfârşit se uită la mine. Pe sub încăpăţânare se vede teama.
– Sunt în concediu medical.
– De când?
– Din martie.
– Concediu medical cu plată?
Tăcere.
– Eşti bolnav? Care-i problema?
Mă gândesc, că are de gând să mă ignore, dar el îmi răspunde ridicând mâinile să mi le arate. Îi tremură ca zguduite de un cutremur interior. A reuşit, până la urmă. Douăzeci şi trei de ani de băut cu hotărâre, şi uite că şi-a distrus capacitatea de a cânta la vioară.

– Ah, tată. Ah, Doamne. Ce zice Stan de asta?

– Zice că asta e. Nervii sunt distruşi şi n-o să-şi mai revină.

– Isuse.

Timp de un minut insuportabil, ne uităm unul la altul. Pe faţa lui se citeşte suferinţa, şi încep să înţeleg: nu mai are nimic. N-a mai rămas nimic să-l susţină, nimic pentru care să trăiască. Mai întâi mama, pe urmă muzica lui, aia s-a dus, ailaltă s-a dus. Eu n-am contat prea mult încă de când au început toate astea, aşa că eforturile mele tardive vor fi lipsite de importanţă.

– Ce se întâmplă acum?

Tăcere. Nimic nu se întâmplă acum.

– Nu poţi să stai aici să bei şi-atât în următorii douăzeci de ani.

El se uită la masă.

– Cum rămâne cu pensia ta? Compensaţii? Asigurare medicală? Alcoolici anonimi[91]?

N-a făcut nimic, a lăsat totul baltă. Eu unde-am fost?

– Ţi-am plătit chiria.

– Ah. (E zăpăcit.) N-am plătit-o?

– Nu. Erai dator pe două luni. Doamna Kim era foarte jenată. N-a vrut să-mi spună şi n-a vrut nici să-i dau bani, dar n-are niciun rost să-i transferi ei problemele tale.

– Biata doamnă Kim.

Pe obrajii tatei curg lacrimi. E bătrân. Nu există un alt cuvânt care să descrie asta. Are cincizeci şi şapte de ani şi e un om bătrân. Nu sunt supărat în momentul ăsta, îmi pare rău şi mă tem pentru el.

– Tată.

Se uită din nou la mine.

– Uite, îi spun, trebuie să mă laşi să fac unele lucruri pentru tine, da?

Îşi mută privirea, se uită iar pe fereastră, la copacii infinit mai interesanţi de pe malul celălalt al apei.

– Trebuie să-mi dai să văd actele tale de pensie şi extrasele de cont şi tot ce mai ai. Trebuie să ne laşi pe mine şi pe doamna Kim să facem curat aici. Şi trebuie să te laşi de băut.

– Nu.

---

[91] Alcoolicii Anonimi (AA): asociaţie americană pe bază de voluntariat, fondată în 1935, care are ca scop recuperarea şi reintegrarea în câmpul muncii, în viaţa socială şi în cea familială a alcoolicilor care apelează la ajutorul ei.

– Nu, ce? Tot ce-am spus sau doar o parte?

Tăcere. Încep să-mi pierd răbdarea, aşa că mă hotărăsc să schimb subiectul.

– Tată, mă însor.

Acum i-am captat atenţia.

– Cu cine? Cine s-ar căsători cu tine?

Spune asta, cred eu, fără răutate. E curios din fire. Îmi iau portofelul şi scot din el, dintr-o apărătoare de plastic, o poză cu Clare. În poza asta, Clare priveşte visătoare în zare, pe plaja Lighthouse. Briza îi flutură părul ca pe un stindard, iar pe fondul întunecat al copacilor ea pare aureolată în lumina dimineţii care abia începe. Tata ia fotografia şi o studiază cu atenţie.

– O cheamă Clare Abshire. E artistă.

– Mda. E drăguţă, spune el în silă.

Ca binecuvântare părintească, mai mult de atât n-o să scot de la el.

– Mi-ar plăcea... Mi-ar plăcea foarte tare să-i dau inelele mamei de logodnă şi de nuntă. Cred că mamei i-ar fi plăcut asta.

– De unde ştii? Probabil abia ţi-o mai aminteşti.

Nu vreau să discut despre asta, dar brusc mă hotărăsc să fac cum vreau eu.

– O văd regulat. Am văzut-o de sute de ori de când a murit. O văd umblând prin cartier, cu tine, cu mine. Se duce în parc să înveţe partituri, se duce la cumpărături, bea cafea cu Mara la Tia's. O văd cu unchiul Ish. O văd la Juilliard[92]. *O ascult cântând!*

Tata se uită la mine cu gura căscată. Îl distrug cuvintele mele, dar se pare că nu mă pot opri.

– I-am vorbit. O dată am stat lângă ea într-un tren aglomerat, am atins-o.

Tata plânge.

– Nu întotdeauna e un blestem, să ştii. Câteodată călătoritul în timp e o chestie grozavă. *Aveam nevoie* s-o văd, şi uneori *ajungeam* s-o văd. Ar fi *adorat-o* pe Clare, ar fi *vrut* să fiu fericit şi ar fi *deplâns* modul cum ai dat dracului totul numai pentru că a murit ea.

El stă la masa de bucătărie şi varsă lacrimi. Plânge fără să-şi acopere faţa, pur şi simplu şi-a aplecat capul şi îşi lasă lacrimile să curgă din el. Îl urmăresc o vreme, până îmi pierd răbdarea. Apoi mă duc la baie şi mă întorc cu o rolă de hârtie igienică. El

---

[92] Juilliard School: conservator din New York, cea mai proeminentă şcoală de muzică din SUA.

rupe o bucată, pe bâjbâite, şi îşi suflă nasul. Pe urmă stăm aşa o vreme.

– De ce nu mi-ai spus?

– Ce anume?

– De ce nu mi-ai spus că poţi s-o vezi? Mi-ar fi plăcut… să ştiu asta.

De ce nu i-am spus? Pentru că orice tată normal şi-ar fi dat seama până acum că străinul care le-a bântuit primii ani ai căsniciei era de fapt fiul său cel anormal, care călătoreşte în timp. Pentru că m-am temut să-i spun: pentru că mă ura că supravieţuisem. Pentru că, în secret, m-am putut simţi superior lui dintr-o cauză pe care el o vedea drept un defect. Motive urâte de genul ăsta.

– Pentru că am crezut că o să te doară.

– Ah. Nu. Nu mă… doare. Eu… mi-e bine să ştiu că ea există undeva. Adică… cel mai rău lucru e că s-a dus. Deci e bine că există undeva. Chiar dacă n-o pot vedea eu.

– Pare fericită, de obicei.

– Da, era foarte fericită… eram fericiţi.

– Mda. Erai o cu totul altă persoană. Mereu m-am întrebat cum ar fi fost să cresc cu tine aşa cum erai pe atunci.

El se scoală în picioare, încet. Eu rămân aşezat, iar el o ia pe hol cu paşi nesiguri şi intră în dormitorul lui. Îl aud scotocind pe acolo, apoi se întoarce cătinel cu un săculeţ de satin. Bagă mâna şi scoate din el o cutie de bijuterii albastru-închis. O deschide şi scoate cele două inele delicate. Stau ca nişte seminţe în palma lui prelungă şi tremurătoare. Tata îşi pune mâna stângă peste dreapta în care ţine inelele şi stă aşa puţin, de parcă inelele ar fi licurici prinşi între palmele sale. Îşi ţine ochii închişi. Apoi îi deschide şi întinde mâna dreaptă; îmi fac palmele căuş, iar el îmi răstoarnă acolo inelele.

Inelul de logodnă are un smarald, iar lumina slabă care intră prin fereastră se refractă în el verde şi alb. Inelele sunt din argint şi trebuie curăţate. Trebuie purtate, şi cunosc fata potrivită care să le poarte.

Zi de naştere

Duminică 24 mai 1992 (Clare are 21 de ani, Henry are 28)

CLARE: E ziua mea, împlinesc douăzeci şi unu de ani. E o seară perfectă de vară. Sunt în apartamentul lui Henry, în patul lui Henry, citind *The Moonstone*[93]. Henry e în chicinetă, prepară cina. Cu halatul pe mine, mă îndrept spre baie, când îl aud înjurând blenderul. Mă spăl pe cap fără grabă, aburind oglinzile. Mă gândesc să mă tund. Ce drăguţ ar fi să-l spăl, să dau doar repede cu pieptenele prin el şi, hocus-pocus! totul să fie gata pregătit. Oftez. Henry îmi iubeşte părul de parcă ar fi şi el o creatură, de parcă ar avea suflet, de parcă ar putea să-l iubească şi el pe Henry. Ştiu că-l iubeşte ca parte din mine, dar mai ştiu şi că ar fi tare amărât dacă mi l-aş tăia. Şi mi-ar lipsi şi mie… doar că cere atât de mult efort, încât uneori, mi-aş dori să-l scot ca pe o perucă şi să-l pun deoparte cât mă duc eu să mă joc. Îl pieptăn cu grijă, descurcându-l. Atârnă greu când e ud. Mă trage de pielea capului. Proptesc uşa băii să stea deschisă ca să se disipeze aburul. Henry cântă ceva din *Carmina Burana;* sună ciudat şi fals. Eu ies din baie, iar el pune masa.

– Potrivire perfectă, cina e servită.

– Doar o clipă, lasă-mă să mă îmbrac.

– E bine cum eşti acum. Serios.

Henry înconjoară masa, desface halatul şi îmi mângâie uşor sânii.

– Mmm. O să se răcească cina.

– Cina *este* rece. Adică ar trebui să fie rece.

– Ah… Păi, hai să mâncăm, spun, dintr-o dată obosită şi morocănoasă.

– Bine.

Henry mă lasă în pace fără comentarii. Se întoarce la aranjatul argintăriei. Mă uit la el o vreme, apoi îmi culeg hainele de pe jos şi mă îmbrac cu ele. Mă aşez la masă. Henry aduce două boluri cu supă alburie şi groasă.

– Vichyssoise[94]. E reţeta bunicii.

Iau o înghiţitură. E perfectă, untoasă şi rece. Felul următor e

---

[93] *The Moonstone (Piatra lunii):* roman (1868) al scriitorului britanic Wilkie Collins: este considerat primul roman de mistere în limba engleză.

[94] Vichyssoise: supă rece de cartofi şi ceapă, dreasă cu smântână.

somon, cu bucăţi lungi de sparanghel marinat în ulei de măsline şi rozmarin. Deschid gura să zic ceva drăguţ despre mâncare, şi în loc de asta spun:

– Henry… alţi oameni fac sex tot aşa des ca noi?

Henry stă să se gândească.

– Cei mai mulţi oameni… nu, îmi imaginez că nu. Numai cei care nu se cunosc de multă vreme şi încă nu le vină să creadă ce norocoşi sunt, cred eu. E prea mult?

– Nu ştiu. Poate, spun uitându-mă în farfurie.

Nu-mi vine să cred că spun asta; mi-am petrecut toată adolescenţa implorându-l pe Henry să mi-o tragă, iar acum îi spun că-i prea mult. Henry stă nemişcat.

– Clare, îmi pare tare rău. Nu mi-am dat seama, nu m-am gândit.

Ridic privirea; Henry arată ca trăsnit. Pufnesc în râs. Henry zâmbeşte, puţin vinovat, dar ochii îi strălucesc.

– Doar că… ştii, sunt zile în care nici nu pot să stau jos.

– Păi… trebuie doar să spui. Spune: „Nu în seara asta, dragă, deja am făcut-o de douăzeci şi trei de ori pe ziua de azi şi aş prefera să citesc *Bleak House*[95]."

– Şi tu vei înceta plin de supunere?

– Am făcut-o adineauri, nu-i aşa? Am fost destul de supus.

– Mda. Dar după aia m-am simţit vinovată.

Henry râde.

– Nu-mi poţi pretinde să te ajut cu asta. Ar putea fi singura mea speranţă; zi după zi, săptămână după săptămână, o să mă usuc, tânjind după un sărut, ofilit de dorul unei felaţii, şi după o vreme îţi vei ridica privirea din carte şi-ţi vei da seama că o să mor de-adevăratelea la picioarele tale dacă nu mi-o tragi urgent, dar nu voi scoate o vorbă. Poate doar nişte văitături slabe.

– Dar… nu ştiu, adică eu sunt frântă de oboseală, iar tu pari… bine mersi. Sunt eu anormală, sau ce?

Henry se apleacă peste masă şi întinde braţele. Îmi pun mâinile într-ale lui.

– Clare.

– Da?

– Poate e nedelicat să spun asta, dar dacă mă scuzi c-o spun, libidoul tău îl întrece de departe pe cel al *aproape* tuturor

---

[95] *Bleak House (Casa mohorâtă;* trad. şi *Casa umbrelor):* roman celebru (publicat în fascicule lunare în perioada 1852–1853) al scriitorului britanic Charles Dickens.

femeilor cu care m-am întâlnit. Majoritatea femeilor ar fi dat bir cu fugiţii şi şi-ar fi deconectat robotul telefonic de câteva luni bune. Dar ar fi trebuit să mă gândesc… tu mereu păreai dornică, însă dacă e prea mult sau dacă nu-ţi vine trebuie să spui, fiindcă altfel o să tot umblu în vârful picioarelor în jurul tău, întrebându-mă dacă nu cumva îţi sunt o povară cu pretenţiile mele greţoase.

– Dar cât sex e de ajuns?

– Pentru mine? O, Doamne. Ideea mea de viaţă perfectă ar fi să stăm doar în pat tot timpul. Am putea să facem dragoste aproape fără oprire şi să ne dăm jos din pat doar ca să aducem provizii, ştii, apă proaspătă şi fructe ca să nu facem scorbut, şi să mai mergem pe la baie să ne radem înainte de-a ne arunca din nou în pat. Şi din când în când am putea schimba cearşafurile. Şi am merge la film ca să nu facem escare. Şi am alerga. Ar trebui să alerg totuşi în fiecare dimineaţă.

Alergatul e religie la Henry.

– Cum vine asta cu alergatul? Dacă tot o să faci atâta mişcare?

El devine brusc serios.

– Pentru că destul de frecvent viaţa mea depinde de a alerga mai repede decât orice e pe urmele mele.

– Ah.

Acum e rândul meu să fiu jenată, pentru că ştiam asta.

– Dar… cum să formulez asta?… nu pari să pleci vreodată undeva… Vreau să spun că de când ne-am întâlnit aici, în prezent, abia dacă ai călătorit în timp. Ai călătorit?

– Păi, de Crăciun, ai văzut. Şi în preajma Zilei Recunoştinţei. Tu erai în Michigan, iar eu nu ţi-am mai zis pentru că era deprimant.

– Ai privit accidentul?

Henry mă fixează cu privirea.

– Chiar aşa. De unde ai ştiut?

– Acum câţiva ani ai apărut la Meadowlark în ajun de Crăciun şi mi-ai povestit despre asta. Erai tare supărat.

– Mda. Îmi aduc aminte că am fost trist numai ce-am văzut data aceea pe Listă, m-am gândit, pfui, încă un Crăciun de suportat. Başca, ăla a fost nasol şi în timpul normal; am ajuns în comă alcoolică şi a trebuit să-mi facă spălaturi stomacale. Sper că nu ţi-am stricat şi ţie Crăciunul.

– Nu… Eram fericită să te văd. Şi îmi povesteai ceva important, personal, chiar dacă aveai grijă să nu divulgi nume şi

locuri. Era totuşi vorba de viaţa ta reală şi eram disperată după orice mă ajuta să cred că eşti real, nu vreo psihoză a mea. De asta te şi tot atingeam mereu. (Râd.) Nu mi-am dat seama cât îţi îngreunez situaţia. Adică făceam tot ce-mi putea trece prin cap, şi tu rămâneai cât se poate de distant. Cred că *mureai.*

– De exemplu?

– Ce avem la desert?

Henry se ridică ascultător şi aduce desertul. E îngheţată de mango cu zmeură. Cu o lumânare înfiptă strâmb. Henry cântă „Mulţi ani trăiască”, iar eu chicotesc, fiindcă sună tare fals; îmi pun o dorinţă şi sting lumânarea dintr-o suflare, îngheţata e grozavă la gust; sunt plină de veselie şi îmi scrutez memoria în căutarea vreunui episod cât mai neruşinat în care îl ispitesc pe Henry.

– Bine. Ăsta a fost cel mai rău. Când aveam şaisprezece ani, te aşteptam într-o seară târziu. Era în jur de ora unsprezece şi era lună nouă, aşa că în locul bătătorit era destul de întuneric. Şi eram cam iritată din cauza ta, că te încăpăţânai să mă tratezi ca pe... un copil, sau ca pe un amic, sau în fine... iar eu *turbam* să-mi pierd virginitatea. Mi-a venit brusc ideea să-ţi ascund hainele...

– Ah, nu.

– Ba da. Aşa că am dus hainele în alt loc...

Mă cam ruşinez de povestea asta, dar acum e prea târziu.

– Şi?

– Şi ai apărut tu, iar eu în principiu te-am tot tachinat până n-ai mai putut suporta.

– Şi?

– Şi ai sărit la mine şi m-ai ţintuit pe jos şi, vreo treizeci de secunde, amândoi ne-am zis „Asta e”. Adică nu era ca şi când m-ai fi violat, fiindcă o ceream fără doar şi poate. Dar aveai aşa o expresie pe faţă şi ai zis „Nu”, te-ai ridicat şi ai plecat. Ai traversat toată Pajiştea, ai intrat printre copaci şi nu te-am mai văzut timp de trei săptămâni.

– Tiii. Ăla e un om mai bun decât mine.

– Aşa m-a potolit toată chestia asta, încât am făcut un efort uriaş şi m-am purtat cum trebuie în următorii doi ani.

– Slavă domnului. Nu-mi pot imagina cum e să fiu nevoit să fac regulat asemenea acte de voinţă.

– A, păi o să tot faci, asta-i partea nemaipomenită. Multă vreme chiar am crezut că nu eşti atras de mine. Sigur, dacă o să

ne petrecem toată viaţa în pat, presupun că poţi să exersezi un pic autocontrolul în excursiile pe care le faci în trecutul meu.

– Păi, ştii, nu glumesc când spun cât sex îmi doresc să fac. Îmi dau seama că nu e practic. Dar voiam să-ţi spun: mă simt foarte diferit. Pur şi simplu… simt o conexiune puternică între noi. Şi cred că asta mă ţine aici, în prezent. Faptul că suntem conectaţi fizic în felul ăsta îmi reface într-un fel conexiunile creierului. (Henry îmi mângâie mâna cu degetele. Îşi ridică privirea.) Am ceva pentru tine. Vino să te aşezi aici.

Mă ridic şi îl urmez în camera de zi. A strâns canapeaua-pat; mă aşez pe ea. Apune soarele, iar camera e scăldată într-o lumină roz şi portocalie. Henry deschide biroul, bagă mâna într-un compartiment mic şi scoate un săculeţ de satin. Se aşază lângă, la mică distanţă de mine; genunchii ni se ating. *Precis îmi aude inima bătând,* îmi spun. *Am ajuns la asta.* Henry îmi ia mâinile şi mă priveşte cu gravitate. *Cât de mult am aşteptat asta şi iată că se întâmplă, iar eu sunt înspăimântată.*

– Clare?

– Da? întreb cu voce mică şi speriată.

– Ştii că te iubesc. Vrei să te măriţi cu mine?

– Da… Henry. (Am o senzaţie copleşitoare de *déjà vu.)* Dar ştii, de fapt… am făcut-o deja.

Duminică 31 mai 1992 (Clare are 21 de ani, Henry are 28)

CLARE: Eu şi Henry stăm în vestibulul clădirii în care a crescut el. Deja am întârziat puţin, dar stăm aici pur şi simplu; Henry se sprijină de cutiile poştale şi respiră încet, cu ochii închişi.

– Nu-ţi face griji, îi spun. Nu poate fi mai rău decât când ai cunoscut-o tu pe mama.

– Părinţii tăi s-au purtat foarte frumos cu mine.

– Dar mama e… imprevizibilă.

– Şi tata e la fel.

Henry vâră cheia în încuietoarea uşii din faţă, apoi urcăm un şir de trepte, iar Henry bate în uşa unui apartament. Ne deschide imediat o micuţă coreeancă: Kimy. Poartă o rochie de mătase albastră, e rujată cu roşu strălucitor şi are sprâncenele desenate puţin strâmb. Are părul grizonant; e împletit şi încolăcit în două cocuri în dreptul urechilor. Nu ştiu de ce, dar îmi aminteşte de Ruth Gordon. Se apropie de umărul meu, dă capul pe spate şi spune:

– Aaah, Henry, e suu-peeer-bă!

Simt că mă înroşesc.

– Kimy, spune Henry, ce maniere sunt astea?

Iar Kimy râde şi spune:

– Bună, domnişoară Clare Abshire!

Iar eu îi răspund:

– Bună, doamnă Kim.

Ne zâmbim.

– Ah, să-mi spui Kimy, toată lumea îmi spune Kimy.

Dau din cap şi intru după ea în camera de zi, unde tatăl lui Henry şade într-un fotoliu.

Nu spune nimic, doar se uită la mine. E subţire, înalt, costeliv şi obosit. Nu prea seamănă cu Henry. Are părul scurt şi cărunt, ochi întunecaţi, nas lung şi o gură cu buze subţiri şi cu colţurile uşor lăsate. E îngrămădit tot în fotoliul lui şi îi remarc mâinile, lungi şi elegante, care zac în poala lui ca o pisică adormită.

Henry tuşeşte şi spune:

– Tată, ea e Clare Abshire. Clare, el e tata, Richard DeTamble.

Domnul DeTamble întinde încet o mână, iar eu mă apropii şi i-o strâng. E rece ca gheaţa.

– Bună ziua, domnule DeTamble. Mă bucur să vă cunosc.

– Chiar aşa? În cazul ăsta, precis că Henry nu ţi-a povestit prea multe despre mine. (Are vocea răguşită şi tonul amuzat.) Trebuie să profit de optimismul tău. Vino să stai lângă mine. Kimy, am putea bea ceva?

– Tocmai voiam să vă întreb pe toţi. Clare, ce-ai dori de băut? Fac sangria, îţi place? Henry, dar tu? Sangria? Bine. Richard, vrei o bere?

Pe moment, parcă toată lumea se opreşte. Apoi domnul DeTamble spune:

– Nu, Kimy, cred că o să beau doar nişte ceai, dacă nu te deranjează să-l faci.

Kimy zâmbeşte şi dispare în bucătărie, iar domnul DeTamble se întoarce spre mine.

– Sunt niţel răcit. Am luat din medicamentul ăla pentru răceală, dar mi-e teamă că doar mă moleşeşte.

Henry stă pe canapea, urmărindu-ne cu privirea. Toată mobila e albă şi arată de parcă ar fi fost cumpărată de la un magazin JCPenney pe la 1945. Tapiţeria e protejată cu plastic transparent, iar pe covorul alb sunt traverse de vinil. Există un şemineu, dar nu pare să fi fost folosit vreodată; deasupra lui e un superb desen în cerneală reprezentând bambuşi bătuţi de vânt.

– Ce tablou frumos, spun eu, fiindcă nimeni altcineva nu mai spune nimic.

Domnul DeTamble pare mulţumit.

– Îţi place? Eu şi Annette l-am adus din Japonia în 1962. L-am cumpărat din Kyoto, dar originalul e din China. Ne-am gândit că le-ar plăcea lui Kimy şi lui Dong. E o copie din secolul al şaptesprezecelea după o pictură mult mai veche.

– Spune-i lui Clare despre poem, intervine Henry.

– Da, poemul e cam aşa: „Bambus fără minte, totuşi trimite gânduri ce urcă printre nori. Înălţându-se pe muntele singuratic, tăcut, demn, simbolizează trăsăturile unui adevărat domn. – Pictat şi scris cu inima uşoară, Wu Chen".

– Adorabil, spun.

Kimy intră cu băuturile pe o tavă. Eu şi Henry ne luăm câte o sangria, în vreme ce domnul DeTamble îşi ia cu grijă ceaiul, cu ambele mâini; ceaşca zornăie pe farfurioară când le pune pe masa de alături. Kimy se aşază într-un fotoliu mic lângă şemineu şi soarbe din sangria. Gust şi eu şi îmi dau seama că e foarte tare. Henry, îmi aruncă o privire şi ridică din sprâncene.

– Îţi plac grădinile, Clare? mă întreabă Kimy.

– Ăă, da, îi răspund. Mama se ocupă de grădinărit.

– Trebuie să ieşi înainte de cină să vezi curtea din spate. Mi-au înflorit toţi bujorii şi neapărat să-ţi arătăm râul.

– Sună bine.

Ieşim cu toţii în curte. Admir râul Chicago, care curge placid pe la capătul unei scări şubrede; admir şi bujorii.

– Ce fel de grădină are mama ta? mă întreabă Kimy. Trandafiri creşte?

Kimy are o grădină de trandafiri micuţă, dar foarte ordonată, toţi hibrizi thea, din câte-mi dau seama.

– Chiar are o grădină de trandafiri. De fapt pasiunea ei adevărată sunt stânjeneii.

– Ah. Am stânjenei. Acolo sunt. (Kimy arată spre un strat de irişi.) Trebuie să-i mai răresc, crezi că mama ta ar vrea câţiva?

– Nu ştiu. Aş putea să întreb.

Mama are peste două sute de varietăţi de stânjenei. Îl surprind pe Henry zâmbind în spatele lui Kimy şi mă încrunt la el.

– Aş putea s-o întreb dacă vrea să faceţi schimb. Are unii pe care îi prăseşte chiar ea şi îi place să-i dăruiască prietenilor.

– Mama ta prăseşte stânjenei? întreabă domnul DeTamble.

– Aha. Şi lalele, dar stânjeneii sunt preferaţii ei.

– E grădinar profesionist?

– Nu. Doar amator. Are un grădinar care face mai toată treaba şi mai sunt o mulţime de oameni care vin să tundă iarba şi să plivească şi ce mai e de făcut.

– Trebuie că e ditamai grădina, spune Kimy.

Ne conduce înapoi în apartament. În bucătărie, se aude târâitul unui timer.

– Aşa, zice Kimy. E vremea să mâncăm.

O întreb dacă pot s-o ajut, dar Kimy îşi flutură mâinile făcându-mi semn să iau loc. Mă aşez vizavi de Henry. Tatăl său e la dreapta mea, iar scaunul lui Kimy, la stânga. Observ că domnul DeTamble poartă un pulover, deşi e destul de cald înăuntru. Porţelanurile lui Kimy sunt foarte drăguţe; au pictate păsări-colibri. Fiecare dintre noi are câte un pahar cu apă la temperatura camerei. Kimy ne toarnă vin alb. Ezită când ajunge la paharul tatălui lui Henry, dar îl sare când acesta scutură din cap. Aduce porţiile de salată şi se aşază. Domnul DeTamble ridică paharul cu apă.

– Pentru fericitul cuplu, spune el.

– Fericitul cuplu, spune şi Kimy.

Ciocnim cu toţii şi bem.

– Clare, spune Kimy, Henry zice că eşti artistă. Ce fel de artistă?

– Fac hârtie. Sculpturi de hârtie.

– Aah. Trebuie să-mi arăţi cândva, fin'că nu ştiu nimic despre asta. Ca un fel de origami?

– A, nu.

Henry intervine:

– Seamănă cu lucrările artistului ăluia german pe care l-am văzut la Institutul de Artă, ştii, Anselm Kiefer. Sculpturi de hârtie mari, mohorâte, de toată spaima.

Kimy pare nedumerită.

– De ce-ar face o fată drăguţă ca tine asemenea urâţenii?

– E artă, Kimy, spune Henry râzând. Şi încă frumoasă.

– Folosesc o mulţime de flori, îi explic lui Kimy. Dacă îmi dai trandafirii tăi uscaţi, o să-i pun în piesa la care lucrez acum.

– Bine, spune ea. Ce e?

– O cioară uriaşă făcută din trandafiri, păr şi filamente de crin galben.

– Ha. Cum adică o cioară? Ciorile aduc ghinion.

– Da? Mie mi se par splendide.

Domnul DeTamble ridică o sprânceană şi pentru o clipă chiar seamănă cu Henry.

– Ai nişte idei neobişnuite despre frumuseţe, spune el.

Kimy se scoală de la masă, strânge farfuriile de salată şi aduce un castron de fasole verde şi o farfurie aburindă de „Friptură de raţă cu sos de zmeură şi piper boabe roz”. E dumnezeiască. Îmi dau seama de unde a învăţat Henry să gătească.

– Ce ziceţi? ne chestionează Kimy.

– E delicioasă, Kimy, spune domnul DeTamble, iar eu îi ţin isonul cu laudele.

– Poate cu mai puţin zahăr? întreabă Henry.

– Mda, aşa cred şi eu, spune Kimy.

– Dar e foarte fragedă, spune Henry, iar Kimy zâmbeşte larg.

Întind mâna să-mi iau paharul cu vin. Domnul DeTamble dă din cap şi-mi spune:

– Îţi stă foarte bine cu inelul lui Annette.

– E superb. Mulţumesc că-mi daţi voie să-l port.

– E multă istorie în inelul ăsta şi în cel de nuntă care îl însoţeşte. A fost făcut la Paris în 1823 pentru stră-stră-străbunica mea, pe care o chema Jeanne. A venit în America în 1920 cu bunica, Yvette, şi stă într-un sertar din 1969, de când a murit Annette. Îmi pare bine să-l văd iar la lumina zilei.

Mă uit la inel şi îmi zic *Mama lui Henry îl purta când a murit.* Mă uit în treacăt la Henry, care pare a se gândi la acelaşi lucru, şi la domnul DeTamble, care-şi mănâncă porţia de raţă.

– Povestiţi-mi despre Annette, îl rog pe domnul DeTamble.

El lasă furculiţa jos şi îşi sprijină coatele de masă şi fruntea în palme. Mă cercetează cu privirea pe sub mâini.

– Păi, sunt sigur că ţi-a povestit Henry câte ceva.

– Da. Puţin. Am crescut ascultându-i înregistrările; părinţii mei sunt admiratori ai ei.

Domnul DeTamble zâmbeşte.

– Aha. Păi, atunci, ştii că Annette avea o voce minunată… bogată, pură, aşa o voce, aşa o amplitudine… Îşi putea exprima sufletul cu vocea aceea, de câte ori o ascultam simţeam că viaţa e mai mult decât simplă biologie… avea cu adevărat ureche muzicală, înţelegea structura şi putea să analizeze o anumită bucată muzicală care trebuia interpretată cu mare grijă… era o persoană foarte emoţională, Annette. Îi făcea şi pe alţii să fie aşa. După ce a murit nu cred că am mai simţit ceva vreodată.

Face o pauză. Nu mă pot uita la el, aşa că mă uit la Henry. Se holbează la taică-său cu o asemenea expresie tristă, încât îmi cobor privirea în farfurie.

– Dar ai întrebat despre Annette, nu despre mine, spune domnul DeTamble. Era o femeie bună şi o mare artistă; pe astea două nu le găseşti prea des împreună. Annette îi făcea pe oameni fericiţi; ea însăşi era fericită. Îi plăcea viaţa. Doar de două ori am văzut-o plângând: o dată când i-am dat inelul acela, iar cealaltă când l-a născut pe Henry.

Altă pauză.

– Aţi fost foarte norocoşi, spun în cele din urmă.

El surâde, încă acoperindu-şi faţa cu mâinile.

– Ei, am fost şi n-am fost. Într-o clipă aveam tot ce puteam visa, iar în clipa următoare ea era bucăţi pe autostradă.

Henry tresare înfiorat.

– Dar nu credeţi, insist, că e mai bine să fii extraordinar de fericit pentru un timp scurt, chiar dacă pierzi fericirea, decât să te simţi doar bine pentru toată viaţa?

Domnul DeTamble se uită la mine. Îşi ia mâinile de la faţă şi se holbează. Apoi rosteşte:

– M-am întrebat asta deseori. Tu aşa crezi?

Mă gândesc la copilăria mea, la toată aşteptarea, la toate întrebările, la bucuria de a-l zări pe Henry mergând prin Pajişte după ce nu-l mai văzusem de săptămâni, luni, mă gândesc şi la cum a fost să nu-l văd doi ani, iar apoi să-l găsesc în Sala de lectura de la Biblioteca Newberry: bucuria de a-l putea atinge, luxul de a şti unde e, de a şti că mă iubeşte.

– Da, îi răspund. Cred.

Îi întâlnesc privirea lui Henry şi zâmbesc.

Domnul DeTamble dă din cap aprobator.

– Henry a ales bine.

Kimy se ridică şi se duce după cafea, iar cât e ea la bucătărie domnul DeTamble continuă:

– El nu e calibrat ca să aducă armonie în viaţa cuiva. De fapt, în multe privinţe e opusul mamei sale: nu te poţi baza pe el, e uşuratic şi nu-l preocupă nimeni şi nimic în mod special în afară de persoana lui. Spune-mi, Clare: de ce naiba ar vrea o fată adorabilă ca tine să se mărite cu Henry?

Toţi şi toate din încăpere par a-şi ţine respiraţia. Henry înlemneşte, dar nu spune nimic. Mă aplec în faţă, îi zâmbesc domnului DeTamble şi rostesc cu entuziasm, de parcă m-ar fi

întrebat ce aromă de îngheţată îmi place cel mai tare:
– Pentru că e foarte, *foarte* bun la pat.
Din bucătărie se aude un hohot de râs. Domnul DeTamble aruncă o privire spre Henry, care ridică din sprâncene şi zâmbeşte, iar până la urmă chiar şi domnul DeTamble surâde şi spune:
– *Touché,* draga mea.
Mai târziu, după ce ne-am băut cafeaua şi am mâncat tortul de alune fără cusur al lui Kimy, după ce Kimy mi-a arătat fotografii cu Henry bebeluş, la vârsta de un an, în ultimul an de liceu (spre maxima lui jenă), după ce Kimy a mai obţinut informaţii despre familia mea („Câte camere? Atât de multe! Hei, amice, cum se face că nu mi-ai zis că-i frumoasa *şi* bogată?”), stăm cu toţii lângă uşa de la intrare, iar eu îi mulţumesc lui Kimy pentru cină şi îi spun noapte bună domnului DeTamble.
– A fost o plăcere, Clare, spune el. Dar spune-mi Richard.
– Mulţumesc… Richard.
Îmi ia mâna pentru o clipă, şi doar pentru acea clipă îl văd aşa cum trebuie să-l fi văzut Annette, cu ani în urmă – apoi gata, el dă din cap stânjenit către Henry, care o pupă pe Kimy, coborâm şi ieşim în aerul serii de vară. Parcă au trecut ani de când am intrat.
– Fiu, face Henry. Am murit de o mie de ori numai uitându-mă la asta.
– Am fost în regulă?
– În regulă? Ai strălucit! I-a plăcut de tine la nebunie!
Mergem de-a lungul străzii, ţinându-ne de mână. La capătul blocului e un teren de joacă; fug spre leagăne şi mă sui într-unul, Henry îl ocupă pe cel de alături, cu faţa în sens opus, şi ne legănăm tot mai tare, trecând unul pe lângă celălalt, uneori sincronizaţi, alteori trecând unul pe lângă celălalt cu aşa viteză, de parcă ar urma să ne ciocnim, şi râdem, şi râdem, şi nu mai poate exista tristeţe, nimeni nu mai poate fi pierdut, sau mort, sau prea departe: în acest moment suntem aici şi nimic nu ne poate ştirbi perfecţiunea şi nu ne poate fura bucuria acestei clipe perfecte.

Joi 10 iunie 1992 (Clare are 21 de ani)
CLARE: Stau singură la o măsuţă de lângă vitrină, la Café Peregolisi, o bombiţă venerabilă, cu cafea excelentă. Ar trebui să fac o lucrare despre *Alice în Ţara Minunilor* pentru cursul de

Istorie a grotescului, pe care îl fac vara asta; când colo, eu visez cu ochii deschişi, mă uit fără să-i văd la trecătorii care se zoresc şi se înghesuie pe strada Halsted, în după-amiaza asta târzie. Nu vin prea des în Boy’s Town[96]. Mă gândesc că lucrez mai mult dacă sunt undeva unde nimeni dintre cunoscuţii mei nu se va gândi să mă caute. Henry a dispărut. Nu e acasă şi n-a fost nici la lucru azi. Încerc să nu-mi fac griji în legătură cu asta. Încerc să-mi cultiv o atitudine nonşalantă, nepăsătoare. Henry poate să-şi poarte singur de grijă. Doar pentru că habar n-am unde ar putea fi nu înseamnă că s-a întâmplat ceva rău. Cine ştie? Poate e cu mine.

Cineva de pe trotuarul de vizavi îmi face cu mâna. Mijesc ochii, focalizez şi-mi dau seama că e negresa minionă care era cu Ingrid în seara aceea la Aragon. Celia. Îi fac şi eu cu mâna, iar ea traversează. Deodată e în faţa mea. E atât de mărunţică, încât faţa ei e la acelaşi nivel cu a mea, deşi eu stau jos, iar ea în picioare.

– Bună, Clare, spune Celia.

Vocea ei e ca untul. Mi-aş dori să mă învelesc în vocea ei şi să mă culc.

– Salut, Celia. Ia un loc.

Se aşază în faţa mea şi îmi dau seama că toată scurtimea ei e în picioare; şezând arată mult mai aproape de normal.

– Am auzit vorbindu-se că te-ai logodit, îmi spune.

Ridic mâna stângă, arătându-i inelul. Chelnerul se târăşte cu greu până la noi, iar Celia comandă cafea turcească. Se uită la mine şi îmi oferă un zâmbet viclean. Dinţii îi sunt albi, lungi şi neregulaţi. Are ochii mari, cu pleoapele pe jumătate închise, de parcă ar fi pe cale să adoarmă. Rastele îi sunt strânse în vârful capului şi ornate cu beţişoare roz, asortate cu rochia roz lucioasă.

– Ori eşti curajoasă, ori eşti nebună, spune ea.

– Aşa mi se spune.

– Păi, până acum ar fi trebuit să ştii.

Zâmbesc, ridic din umeri, sorb din cafea, care e la temperatura camerei şi prea dulce.

– Ştii unde e Henry acum? întreabă Celia.

– Nu. Ştii unde e Ingrid acum?

---

[96] Boy’s Town (oraşul băieţilor), de fapt Boystown: numele popular al unui cartier din Chicago, primul „sat al homosexualilor” oficial recunoscut pe teritoriul SUA.

– Îhî. Şade pe un scaun de bar în Berlin[97], aşteptându-mă pe mine. (Se uită la ceas.) Am întârziat.

Lumina dinspre stradă îi transformă pielea de culoarea ambrei arse în albastru, apoi în purpuriu. Arată ca un marţian fermecător. Îmi zâmbeşte.

– Henry aleargă pe Broadway în costumul lui Adam, cu o ceată de skinheads pe urmele lui.

O, nu.

Chelnerul îi aduce cafeaua Celiei, iar eu îi arăt cu degetul ceaşca mea. Mi-o umple iar, eu măsor cu grijă o linguriţă de zahăr şi amestec. Celia ţine linguriţa drept în ceşcuţa de cafea turcească. E neagră şi densă ca melasa. *Au fost odată trei micuţe surori... care locuiau în fundul unei fântâni... De ce locuiau în fundul unei fântâni?... era o fântână cu sirop de trestie.*

Celia aşteaptă să spun ceva. *Fă o reverenţă cât timp te gândeşti ce să spui. Câştigi timp.*

– Serios? spun.

Vai, foarte inteligent, Clare.

– Nu pari prea îngrijorată. Dacă omul meu ar fi alergat aşa în pielea goală, eu una m-aş cam mira.

– Mda, păi, Henry nu e chiar genul de om obişnuit.

Celia râde.

– Poţi s-o mai spui o dată, soro.

Cât de multe ştie? Oare Ingrid ştie? Celia se apleacă spre mine, ia o gură de cafea, deschide ochii larg, ridică sprâncenele şi-şi ţuguie buzele.

– Tu chiar ai de gând să te *măriţi* cu el?

Un impuls nebunesc mă face să spun:

– Dacă nu mă crezi, poţi să te uiţi când o fac. Vino la nuntă.

Celia scutură din cap.

– Eu? Ştii, lui Henry nu-i place deloc de mine. Niciun pic.

– Păi, nici tu nu pari să-i fii mare admiratoare.

– *Acum* sunt, spune Celia zâmbind larg. A părăsit-o *fără milă* pe domnişoara Ingrid Carmichel, iar eu plătesc oalele sparte. (Iar se uită la ceas.) Că veni vorba, am întârziat la întâlnire. Nu vii şi tu? adaugă ea ridicându-se de la masă.

– A, nu, mulţumesc.

– Haide, fato. Tu şi Ingrid trebuie să ajungeţi să vă cunoaşteţi. Aveţi atâtea în comun. O să dăm o mică petrecere a burlacelor.

---

[97] Berlin: în context, este vorba de clubul de dans Berlin, din Chicago.

– În Berlin?

Celia râde.

– Nu oraşul. Barul.

Râsul ei e caramel; pare să emane din trupul cuiva mult mai voluminos. Nu vreau să plece, dar…

– Nu, nu cred că ar fi o idee bună. (O privesc în ochi.) Pare un gest răutăcios. (Privirea ei stăruitoare mă ţintuieşte şi mă face să mă gândesc la şerpi, la pisici. *Pisicile mănâncă lilieci? Liliecii mănâncă pisici?)* Şi în plus, trebuie să termin asta.

Celia aruncă o privire la caietul meu de notiţe.

– Ce-i aia, temă pentru acasă? Aah, e zi de şcoală. Ei, ia ascult-o tu pe soră-ta mai mare Celia, care ştie ce-i mai bine pentru şcolăriţe… Hei, eşti destul de mare ca să bei alcool?

– Da, îi răspund cu mândrie. De trei săptămâni.

Celia se apleacă foarte aproape de mine. Miroase a scorţişoară.

– Haide, haide, haide. Trebuie să te mai distrezi şi tu puţin înainte să te aşezi la casa ta cu Domnul Bibliotecar. Haideeeeee, Clare. Nici n-o să-ţi dai seama când o să fii înconjurată de copii de Bibliotecar care se cacă de zor în pamperşii lor plini de sistemul ăla Dewey Decimal[98].

– Chiar cred că nu…

– Atunci nu zice ni'ca, pur şi simplu *vino.*

Celia îmi strânge cărţile şi reuşeşte să răstoarne căniţa de lapte. Eu mă apuc să şterg, iar Celia iese pur şi simplu din cafenea cu cărţile mele. Fug după ea.

– Celia, nu, am nevoie de alea…

Pentru cineva cu picioare scurte şi tocuri de doisprezece centimetri, se mişcă repede.

– Nu ţi le dau înapoi până nu promiţi că vii cu mine.

– Lui Ingrid n-o să-i placă.

Mergem la pas, îndreptându-ne spre sud pe Halstead, către Belmont. Nu vreau s-o văd pe Ingrid. Prima şi ultima dată când am văzut-o a fost la concertul Violent Femmes şi nici că mai vreau.

– Ba sigur c-o să-i placă. Ingrid e foarte curioasă să ştie cum eşti.

Cotim pe Belmont, trecem de salonul de tatuaje, restaurantele indiene, magazinele de pielărie şi biserici stradale.

---

[98] Dewey Decimal: sistem de clasificare folosit în bibliotecile publice, dezvoltat de Melvin Dewey în 1876.

Trecem pe sub linia ferată şi iată-ne la Berlin. De afară nu arată prea tentant; geamurile sunt vopsite cu negru şi aud ritmuri disco din întuneric, din spatele tipului uscăţiv şi pistruiat care îmi cere actul de identitate numai mie, nu şi Celiei, ne ştampilează pe mână şi ne dă voie să pătrundem în abis.

Când ochii mi se obişnuiesc cu întunericul, îmi dau seama că e plin de femei. Se înghesuie în jurul scenei micuţe să se uite la o stripteuză care defilează în bikini roşii cu paiete şi purtând discuri pe mameloane. Femei râd şi flirtează la bar. E Seara Doamnelor. Celia mă trage spre o masă unde stă Ingrid singură, cu un pahar înalt plin cu un lichid albastru precum cerul. Când ridică privirea, îmi dau seama că nu e prea încântată să mă vadă. Celia o sărută pe Ingrid şi îmi face semn să mă aşez pe un scaun. Rămân în picioare.

– Bună, puiule, îi spune Celia lui Ingrid.

– Cred că glumeşti, spune Ingrid. Pe ea de ce-ai adus-o?

Amândouă mă ignoră. Celia încă mai ţine în braţe cărţile mele.

– E-n regulă, Ingrid, nu-i nicio problemă. M-am gândit că amândouă aţi vrea să vă cunoaşteţi mai bine, asta-i tot.

Celia aproape că pare a-şi cere iertare, dar până şi eu îmi dau seama că o satisface disconfortul lui Ingrid. Ingrid mă străpunge cu privirea.

– De ce-ai venit? Să te bucuri de răul meu?

Se sprijină de spătarul scaunului şi ridică bărbia. Arată ca un vampir blond, în haina de catifea neagră şi cu buzele roşii ca sângele. E de-a dreptul răpitoare. Mă simt ca o şcolăriţă de provincie. Întind mâinile spre Celia, iar ea îmi dă cărţile înapoi.

– Am fost obligată să vin. Plec imediat.

Dau să mă întorc cu spatele, dar Ingrid întinde iute o mână şi mă apucă de braţ.

– Stai aşa…

Îmi suceşte mâna stânga spre ea, iar eu mă împleticesc şi-mi zboară toate cărţile. Îmi trag mâna, iar Ingrid spune:

– … eşti *logodită?*

Şi îmi dau seama că se uită la inelul de la Henry.

Nu spun nimic. Ingrid se întoarce către Celia.

– Ştiai, nu-i aşa?

Celia priveşte în jos la masă şi nu scoate o vorbă.

– Ai adus-o aici ca să răsuceşti cuţitul în rană, ticăloaso.

Vorbeşte foarte încet. Abia o aud în muzica aceea ritmată.

– Nu, Ing, doar…

– Să te fut, Celia.

Ingrid se ridică în picioare. Pentru o clipă, faţa ei e foarte aproape de mine şi mi-l imaginez pe Henry sărutând buzele acelea. Ingrid mă priveşte fix.

– Tu să-i zici lui Henry că poate să se ducă dracului, îmi spune. Şi zi-i că ne vedem acolo.

Pleacă furioasă. Celia stă cu faţa în mâini.

Mă apuc să-mi adun cărţile. Când dau să plec, Celia spune:

– Aşteaptă.

Aştept.

– Îmi pare rău, Clare, spune ea.

Dau din umeri. O iau spre uşă, iar când mă uit în urmă o văd pe Celia stând singură la masă, cu obrazul sprijinit în palmă, sorbind din băutura albastră a lui Ingrid. Nu se uită spre mine.

Afară, o iau la picior tot mai repede până la maşină, conduc până acasă, mă duc în camera mea, mă întind în pat şi îl sun pe Henry, dar nu e acasă, aşa că sting lumina, dar nu dorm.

O viaţă mai bună datorită chimiei[99]

Duminică 5 septembrie 1993 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Henry îşi studiază exemplarul cu colţuri îndoite din *Ghidul farmaceutic.* Nu e semn bun.

– Nu ştiam că eşti aşa dependent de medicamente.

– Nu sunt dependent de medicamente. Sunt alcoolic.

– Nu eşti alcoolic.

– Ba sigur că sunt.

Mă întind pe canapea şi îmi pun picioarele în poala lui. Henry îşi sprijină cartea pe gambele mele şi continuă s-o răsfoiască.

– Nu bei chiar atât de mult.

– Beam pe vremuri. Am lăsat-o mai moale după ce era să mă sinucid. Şi tata e o tristă pildă.

– Ce cauţi?

– Ceva să iau la nuntă. Nu vreau să te las aşteptând la altar de faţă cu patru sute de oameni.

– Mda. Bună idee. (Cântăresc scenariul şi mă ia cu frisoane.) Hai să fugim în lume.

El se uită în ochii mei.

– Hai. Sunt întru totul de acord.

– Părinţii mei m-ar renega.

– Sunt sigur că nu.

– N-ai fost atent. E o superproducţie Broadway. Noi suntem doar un pretext pentru tata ca să-şi impresioneze şi să-şi distreze regeşte amicii avocaţi. Dacă noi ne retragem, ai mei vor trebui să angajeze actori care să joace rolurile noastre.

– Hai să mergem la primărie să ne căsătorim anticipat. Pe urmă, dacă e să se întâmple ceva, măcar suntem căsătoriţi.

– A, dar… Nu mi-ar plăcea aşa. Ar fi o minciună… M-aş simţi aiurea. Ce-ar fi s-o facem după, dacă se alege praful de nunta adevărată?

– Bine. Planul B.

---

[99] *Better living through chemistry* (în limba engleză în original): (fragment dintr-un) slogan publicitar lansat în 1935 de compania americană de produse chimice Du Pont; începând din anii ’50 sloganul a fost preluat de mişcările moderniste şi hippie şi reorientat în sensul protestelor faţă de uzinele chimice şi al susţinerii experienţelor halucinogene.

Întinde mâna, iar eu i-o strâng.

– Şi zici că găseşti ceva?

– Păi, în mod ideal, mi-ar plăcea un neuroleptic care se cheamă Risperdal, dar îl scot pe piaţă abia în 1994. Următoarea variantă ar fi Clozarilul, iar pe locul trei ar putea fi Haldolul.

– Toate astea sună ca nişte doctorii de tuse high-tech.

– Sunt antipsihotice.

– Serios?

– Da.

– Tu nu suferi de psihoză.

Henry se uită la mine, face o grimasă cumplită şi zgârie aerul ca un vârcolac din filmele mute. Pe urmă spune, foarte serios:

– La encefalograf, am creierul unui schizofrenic. Cel puţin un doctor a insistat că închipuirea asta a mea cu călătoria în timp e cauzată de schizofrenie. Medicamentele astea blochează receptorii de dopamină.

– Efecte secundare?

– Păi… distonie, acatizie, pseudo-Parkinsonism. Asta înseamnă contracţii musculare involuntare, agitaţie, tremurături, tulburări de ritm cardiac, insomnie, imobilitate, lipsă de expresie facială. Şi pe urmă dischinezia tardivă, spasme cronice ale muşchilor faciali, şi agranulocitoza, distrugerea capacităţii organismului de a fabrica celule albe. Şi pe urmă pierderea funcţiei sexuale. Şi faptul că toate medicamentele care sunt disponibile în momentul ăsta sunt oarecum sedative.

– Doar nu te gândeşti pe bune să iei vreunul dintre astea, nu?

– Păi, în trecut am luat Haldol. Şi Thorazine.

– Şi…?

– De-a dreptul îngrozitor. Eram complet zombificat. Mă simţeam de parcă aveam creierul plin cu adeziv.

– Altceva nu mai există?

– Valium. Librium. Xanax.

– Mama ia astea. Xanax şi Valium.

– Mda, nici nu mă mir.

Se strâmbă, pune jos *Ghidul farmaceutic* şi spune:

– Dă-te la o parte.

Ne schimbăm poziţia pe canapea, întinzându-ne unul lângă altul. E foarte confortabil aşa.

– Nu lua nimic.

– De ce?

– Nu eşti bolnav.

Henry râde.

– Asta-mi place la tine: incapacitatea ta de a-mi percepe toate defectele hidoase.

Începe să-mi descheie nasturii cămăşii, iar eu îl apuc de mână. El mă priveşte, în aşteptare. Sunt puţin supărată.

– Nu înţeleg de ce vorbeşti aşa. Mereu spui lucruri îngrozitoare despre tine. Tu nu eşti aşa. Tu eşti bun.

Henry se uită la mâna mea, îşi scoate mâna din strânsoarea ei şi mă trage mai aproape.

– Nu sunt bun, îmi şopteşte uşor în ureche. Dar poate o să fiu, îhm?

– Aşa să faci.

– Sunt bun cu tine. (Foarte adevărat.) Clare?

– Îhm?

– Stai vreodată trează întrebându-te dacă nu sunt un fel de farsă pe care ţi-o face Dumnezeu?

– Nu. Stau trează făcându-mi griji că s-ar putea să dispari şi să nu te mai întorci niciodată. Stau trează şi meditez la unele lucruri din viitor pe care le cunosc aşa, cam pe jumătate. Dar am încredere deplină în ideea că suntem meniţi să fim împreună.

– Încredere deplină.

– Tu nu?

Henry mă sărută.

– *„Nici Timp, nici Loc, nici Soarta, nici Moarte nu-mi pot clinti măcar /cele mai mărunte dorinţe.”*[100]

– Mai vreau.

– Nu mă deranjează să-ţi mai dau.

– Fanfaronule.

– Acum cine zice lucruri îngrozitoare despre mine?

Luni 6 septembrie 1993 (Henry are 30 de ani)

HENRY: Stau pe veranda unei case placate cu aluminiu alb-murdar din Humboldt Park[101]. E luni dimineaţa, în jur de ora zece. Îl aştept pe Ben să se întoarcă de pe unde o fi. Nu-mi prea place cartierul ăsta; mă simt cam expus stând aici, la uşa lui Ben, dar e un ins extrem de punctual, aşa că aştept în continuare cu încredere. Privesc la două tinere hispanice care îşi împing

---

[100] Fragment din *Cântarea II. XVI,* a poetului englez din secolul al XVII-lea Francis Quarles.

[101] Humboldt Park: cartier sărac din Chicago, locuit în principal de imigranţi portoricani, mexicani şi afro-americani.

cărucioarele cu bebeluşi pe trotuarul înclinat şi spart. Pe când cuget la inegalitatea serviciilor edilitare, aud pe cineva urlând de la distanţă „Băiete Bibliotecar!”. Mă uit într-acolo şi, desigur, e Gomez. Mă vait în tăcere; Gomez are un talent uimitor să dea peste mine de câte ori sunt pe cale să fac o infamie. Va trebui să scap de el înainte să apară Ben.

Gomez se apropie de mine vâslind fericit prin aer. E în ţinuta de avocat şi cu servieta în mână. Oftez.

– *Ça va*[102], tovarăşe?

– *Ça va.* Ce faci aici?

Bună întrebare.

– Aştept un prieten. Cât e ceasul?

– Zece şi un sfert. 6 septembrie 1993, adaugă el săritor.

– Ştiu, Gomez. Dar mersi oricum. Ai venit la un client?

– Mda. O fată de zece ani. Iubitul lui mami a obligat-o să bea Drano[103]. Chiar că mă satur de oameni.

– Mda. Prea mulţi maniaci, nu destui Michelangeli[104].

– Ai luat masa de prânz? Sau micul dejun, aş zice?

– Da. Trebuie să cam stau pe aici să-l aştept pe prietenul meu.

– Nu ştiam că ai vreun prieten care să locuiască în zona asta. Din câţi cunosc eu pe aici, toţi au mare nevoie de avocat.

– E un prieten de la şcoala de biblioteconomie.

Şi iată-l. Ben apare la volanul Mercedesului său argintiu din ’62. Interiorul e o ruină, dar pe afară e o bijuterie de maşină. Gomez fluieră uşurel.

– Scuze pentru întârziere, spune Ben, sărind pe trotuar. Servire la domiciliu.

Gomez mă chestionează din priviri. Mă fac că nu-l observ. Ben se uită la Gomez, apoi la mine.

– Gomez, Ben. Ben, Gomez. Îmi pare tare rău că trebuie să pleci, tovarăşe.

– De fapt am câteva ore libere…

Ben ia taurul de coarne.

– Gomez. E grozav că te-am cunoscut. Rămâne pe altădată, da?

---

[102] *Ça va:* formulă de salut colocvial în limba franceză.

[103] Drano: marcă de produs pentru desfundat ţevile.

[104] „Nu destui Michelangeli”: aluzie la justiţiarele „broaşte ţestoase ninja”, antropomorfe, personajele unui cunoscut desen animat, dintre care cea mai populară este ţestoasa Michelangelo.

Ben e cam miop şi se holbează prietenos la Gomez prin lentilele lui groase care îi dublează dimensiunile ochilor. Îşi zornăie cheile în mână. Asta îmi dă o stare de nervozitate. Stăm amândoi tăcuţi, aşteptând să plece Gomez.

– Bine. Mda. Păi, pa, spune Gomez.

– Te sun eu după-amiază, îi spun.

El se întoarce fără să mă privească şi pleacă. Mă simt prost, dar există lucruri pe care nu vreau să le ştie Gomez, iar acesta e unul dintre ele. Eu şi Ben ne întoarcem unul spre celălalt şi ne privim într-un fel care sugerează că fiecare dintre noi ştie despre celălalt lucruri dubioase. El deschide uşa de la intrare. Am avut dintotdeauna mâncărici să-mi încerc mâna intrând prin efracţie în casa lui Ben, fiindcă are multe şi variate încuietori şi mecanisme de securitate. Intrăm în holul îngust şi întunecat. Aici miroase mereu a varză, deşi ştiu sigur că Ben nu prea găteşte vreodată mâncare propriu-zisă, darămite varză. Mergem spre scara din spate, urcăm şi ajungem în alt hol, trecem printr-un dormitor şi intrăm în altul pe care Ben l-a amenajat ca laborator. Ben îşi lasă geanta jos şi îşi atârnă haina în cuier. Aproape că mă aşteptam să încalţe nişte pantofi de tenis, à la Mr. Rogers[105], dar el se fâţâie de colo-colo cu cafetiera. Mă aşez pe un scaun pliant şi îl aştept să termine.

Mai mult decât orice alt cunoscut al meu, Ben arată ca un bibliotecar. Şi de fapt chiar l-am cunoscut la colegiul Rosary, dar a renunţat înainte să-şi termine masterul în biblioteconomie. A slăbit de când l-am văzut ultima dată şi a mai pierdut din păr. Ben are SIDA şi de câte ori mă întâlnesc cu el mă port cu atenţie, fiindcă nu ştiu niciodată cum o să fie, cu el.

– Arăţi bine, îi spun.

– Doze masive de AZT. Şi vitamine, şi yoga, şi autosugestie. Apropo. Ce pot face pentru tine?

– Mă însor.

Ben e surprins, apoi încântat.

– Felicitări. Cu cine?

– Cu Clare. Ai cunoscut-o. Fata cu părul lung şi roşcat.

– Ah… da. (Face o fată serioasă.) Ea ştie?

– Da.

– Păi, grozav.

---

[105] Mr. Rogers: personajul central al unui serial de televiziune educativ pentru copii. *Mister Rogers' Neighborhood,* difuzat în SUA începând cu anii '60.

Se uită la mine de parcă ar spune că totul e foarte drăguţ, dar care-i treaba?

– Aşa că părinţii ei au planificat ditamai nunta, în Michigan. Biserică, domnişoare de onoare, orez, tot tacâmul. Şi după aceea o recepţie extravagantă la Yacht Club. Ţinuta obligatorie, fără excepţii.

Ben toarnă cafea şi îmi dă o cană imprimata cu ursuleţul Winnie. Amestec în ea nişte praf de frişcă. Aici la etaj e rece, iar cafeaua are un miros amar, dar nu rău.

– Trebuie să fiu prezent acolo. Trebuie să trec cu bine prin vreo opt ore de stres enorm şi năucitor, fără să dispar.

– Aha.

Ben are un fel al său de a admite o problemă, pur şi simplu o acceptă, ceea ce mi se pare foarte reconfortant.

– Am nevoie de ceva care să-mi facă KO toţi receptorii de dopamină.

– Navane, Haldol, Thorazine, Serentil, Mellaril, Stelazine…

Ben îşi şterge ochelarii cu puloverul. Fără ei arată ca un uriaş şoarece fără păr.

– Speram că ai putea să-mi faci tu asta.

Mă caut în buzunarele blugilor, găsesc hârtia şi i-o dau. Ben mijeşte ochii şi citeşte.

– 3-[2-[4-96-fluoro-l, 2-benizisoxazol-3-il)… dioxid de silicon coloidal, hidroxi-propil-metilceluloză… propilen glicol… (Ridică privirea spre mine, perplex.) Ce-i asta?

– E un antipsihotic nou, risperidonă, comercializat ca Risperdal. O să fie disponibil pe piaţă în 1998, dar aş vrea să-l încerc acum. E dintr-o clasă nouă de medicamente numite derivaţi de benzisoxazol.

– De unde ai luat asta?

– Din *Ghidul farmaceutic.* Ediţia 2000.

– Cine-l face?

– Janssen[106].

– Henry, ştii că nu suporţi prea bine antipsihoticele. Poate doar dacă ăsta acţionează în vreun fel cu totul diferit.

– Nu se ştie cum acţionează. „Antagonist monoaminergic selectiv cu mare afinitate pentru serotonina de tip 2, dopamina de tip 2, bla, bla, bla.”

– Păi, nimic nou.. Ce te face să crezi că o să fie mai bun decât

---

[106] Janssen Pharmaceutica: companie farmaceutică înfiinţată în 1953 în Belgia, cu scopul de a efectua cercetări în domeniul farmacologic.

Haldolul?

Zâmbesc răbdător.

– E o presupunere. Nu ştiu sigur. Poţi să-l faci?

Ben ezită.

– *Pot,* da.

– Cât de repede? Durează ceva până îşi face efectul.

– O să te anunţ. Când e nunta?

– Pe 23 octombrie.

– Mmm. Care-i dozajul?

– Se începe cu un miligram şi se progresează.

Ben se scoală în picioare şi se întinde. În lumina difuză din camera aceasta rece, arată bătrân, gălbejit, cu pielea ca hârtia. Unei părţi din Ben îi place provocarea *(hei, ia să reproducem medicamentul ăsta de avangardă pe care încă nu l-a inventat nimeni),* iar altei părţi nu-i place riscul.

– Henry, nici măcar nu ştii sigur dacă dopamina e problema ta.

– Ai văzut encefalogramele.

– Da, da. Ce-ar fi pur şi simplu să te împaci cu asta? Tratamentul ar putea fi mai rău decât problema.

– Ben. Ce-ar fi dacă aş pocni din degete chiar *în clipa asta…* (mă ridic, mă aplec cât mai aproape de el, pocnesc din degete) şi chiar *în clipa asta tu* să te pomeneşti stând în dormitorul lui Allen, în 1986…

– L-aş omorî pe nenorocit.

– Ba n-ai putea, pentru că n-ai făcut-o.

Ben închide ochii şi scutură din cap.

– Şi nu poţi schimba nimic: el tot o să se îmbolnăvească, tu tot o să te îmbolnăveşti *und so weiter.* Ce-ar fi dacă ar trebui să-l priveşti cum moare încă o dată şi încă o dată?

Ben se aşază pe scaunul pliant. Nu se uită la mine.

– Cam aşa e, Ben. Adică, da, uneori e amuzant. Dar în cea mai mare parte înseamnă să te simţi pierdut, să furi şi să încerci măcar să…

– Să faci faţă, spune Ben şi oftează. Doamne, nu ştiu de ce te suport.

– Ineditul? Aspectul meu de puştan chipeş?

– Visuri! Hei, sunt şi eu invitat la nuntă?

Sunt surprins. Nu mi-a dat prin cap niciodată că Ben ar vrea să vină.

– Da! Serios? Ai veni?

– Bate de departe înmormântările.

– Grozav! Latura cu invitaţii mei din biserică se umple rapid. O să fii al optulea invitat.

Ben râde.

– Invită-ţi toate fostele iubite. Asta o să-ţi crească ratingul.

– N-aş supravieţui după asta. Cele mai multe îmi vor capul pe tavă.

– Mmm.

Ben se scoală iar şi scotoceşte într-un sertar. Scoate un flacon de medicamente gol, deschide alt sertar, scoate de acolo încă unul, imens, plin cu capsule, îl deschide şi pune trei capsule din el în flaconul mic, pe care mi-l dă mie.

– Ce-i asta? îl întreb, deschizând flaconul şi scuturând o capsulă în palmă.

– E un stabilizator de endorfine combinat cu antidepresiv. E… hei, nu…

Eu am şi dat pastila pe gât.

– E pe bază de morfină, spune Ben oftând. Ai o atitudine extrem de lejeră şi de arogantă faţă de medicamente.

– Îmi plac narcoticele.

– Fac pariu că da. Şi să nu crezi că o să-ţi dau voie să iei o tonă din astea. Anunţă-mă dacă crezi că-ţi vor fi de folos la nuntă. În caz că celălalt nu iese cum trebuie. Au efect vreo patru ore, aşa că ţi-ar trebui două. (Dă din cap spre cele două capsule rămase.) Nu le hăpăi şi pe alea aşa, de distracţie, da?

– Pe cuvânt de cercetaş.

Ben pufneşte dispreţuitor. Îi plătesc pastilele şi plec. În timp ce cobor treptele către parter, simt iureşul în vene şi mă opresc la capătul de jos al scării să savurez. E ca un orgasm de zece ori mai puternic plus cocaină şi pare să se înteţească. Ieşind pe uşa din faţă, literalmente mă împiedic de Gomez. Mă aştepta.

– Vrei să te duc cu maşina?

– Sigur.

Sunt profund mişcat de grija lui. Sau de curiozitatea lui. Sau orice o fi. Mergem către maşina lui, o Chevy Nova cu două faruri crăpate. Sar pe locul din dreapta. Intră şi Gomez şi trânteşte portiera. Întoarce maşina şi pornim.

Oraşul e cenuşiu şi murdar şi tocmai începe să plouă. Picături uriaşe pleoscăie pe parbriz în vreme ce pe lângă noi trec în grabă terenuri virane şi dărăpănături în care se vând droguri. Gomez

dă drumul la radio. Cântă Charles Mingus[107], care sună cam lent pentru mine, dar în fond de ce nu? E o ţară liberă. Pe Ashland Avenue e plin de gropi şi mersul cu maşina pe aici îţi zgâlţâie creierii, dar altfel e totul în regulă, chiar foarte în regulă, îmi simt capul fluid şi mobil, ca mercurul scăpat dintr-un termometru spart, şi e tot ce pot face ca să mă abţin de la a geme de plăcere pe când drogul îşi înfăşoară micile limbi chimice în jurul fiecărei terminaţii nervoase. Trecem pe lângă Medium Cititor în Cărţi, Magazinul de Anvelope La Pedro, Burger King, Pizza Hut, iar *I am a passenger*[108] îmi trece prin minte amestecându-se cu Mingus. Gomez spune ceva ce-mi scapă, apoi îl aud:

– Henry!

– Da?

– Ce-ai luat?

– Nu prea ştiu exact. E un experiment ştiinţific, nu mare spanac.

– De ce?

– Întrebare de baraj. O să-ţi zic altădată.

Nu ne mai spunem nimic până ce maşina opreşte în faţa clădirii în care se află apartamentul lui Clare şi al lui Charisse. Mă uit confuz la Gomez.

– Ai nevoie de companie, îmi spune cu blândeţe.

Sunt de acord. Gomez deschide uşa de la intrare şi urcăm la etaj. Clare deschide, iar când mă vede arată supărată, uşurată şi amuzată în acelaşi timp.

CLARE: L-am convins pe Henry să se bage în patul meu, iar eu şi Gomez stăm în camera de zi, bând ceai şi mâncând sandvişuri cu unt de alune şi jeleu de kiwi.

– Învaţă să găteşti, femeie, îmi cântă Gomez – şi sună precum Charlton Heston pogorând cele Zece Porunci.

– Într-o bună zi. (Îmi amestec zahărul în cafea.) Mulţumesc că te-ai dus să-l aduci.

– Orice pentru tine, pisoiaş.

Se apucă să-şi ruleze o ţigară. Dintre toţi cunoscuţii mei, Gomez e singurul care fumează în timpul mesei. Mă abţin să comentez. El trage un fum. Se uită la mine, iar eu mă pregătesc sufleteşte.

---

[107] Charles Mingus (1922–1979): muzician american de jazz.

[108] *I am a passenger:* vers din celebrul single al lui Iggy Pop *The Passenger* (1977).

– Şi deci ce-a fost toată chestia aia, hm? Cei mai mulţi oameni care apelează la medicamentele pentru cazuri-limită sunt bolnavi de SIDA sau de cancer.

– Îl cunoşti pe Ben?

Nu ştiu de ce mă mir. Gomez cunoaşte pe toată lumea.

– Cunosc *care-i treaba* cu Ben. Mama se ducea la Ben când făcea chimioterapie.

– Aha.

Reexaminez situaţia, căutând lucruri despre care pot vorbi fără riscuri.

– Orice i-o fi dat Ben, l-a năucit zdravăn.

– Încercăm să găsim ceva care să-l ajute pe Henry să rămână în prezent.

– Pare puţin cam inert pentru activităţi cotidiene.

– Mda.

Poate o doză mai mică?

– De ce faci asta?

– Ce fac?

– Îl ajuţi şi-l încurajezi pe Domnul Prăpăd. Te măriţi cu el, nici mai mult, nici mai puţin.

Henry mă strigă. Mă ridic. Gomez se întinde şi mă apucă de mână.

– Clare. Te rog…

– Gomez. Dă-mi drumul.

Îl fixez cu privirea. După un moment lung şi groaznic, el lasă ochii în jos şi îmi dă drumul. Mă grăbesc pe hol până în camera mea şi închid uşa.

Henry e întins ca o pisică, pe o diagonală a patului, cu faţa în jos. Îmi scot pantofii şi mă întind lângă el.

– Cum merge? îl întreb.

Henry se rostogoleşte cu faţa în sus şi zâmbeşte.

– Cerule. (Mă mângâie pe faţă.) Vrei şi tu?

– Nu.

Oftează.

– Eşti atât de cuminte. N-ar trebui să încerc să te corup.

– Nu sunt cuminte. Sunt speriată.

Stăm mult timp aşa, lungiţi, în tăcere. Soarele străluceşte, arătându-mi dormitorul la început de după-amiază: curba cadrului din lemn de nuc al patului, covorul oriental auriu şi violet, peria de păr, rujul şi flaconul cu loţiune pentru mâini de pe

comodă. Un număr din *Arta în America*[109] cu Leon Golub[110] pe copertă zace pe vechiul meu fotoliu cumpărat la o vânzare în aer liber, parţial acoperit de *A rebours*[111]. Henry poartă şosete negre. Labele picioarelor, lungi şi osoase, îi atârnă peste marginea patului. Îmi pare cam slab. Stă cu ochii închişi; poate simte că mă uit fix la el, fiindcă deschide ochii şi îmi zâmbeşte. Îi cade părul peste faţă; i-l dau la o parte. Henry îmi ia mâna şi mă sărută în palmă. Îl deschei la blugi şi îmi strecor mâna pe scula lui, dar Henry scutură din cap, îmi ia mâna şi mi-o ţine.

– Îmi pare rău, Clare, îmi spune cu voce moale. În capsula asta e ceva ce pare să-mi fi scurtcircuitat echipamentul. Poate mai târziu.

– O să fie foarte distractiv în noaptea nunţii.

Henry scutură din cap.

– Nu pot să iau asta la nuntă. Prea multă distracţie. Adică o fi Ben genial, dar e obişnuit să lucreze cu bolnavi terminali. Nu ştiu ce-a pus în drogul ăsta, dar zici că-i una dintre experienţele alea din pragul morţii. (Oftează şi pune flaconul pe noptieră.) Ar trebui să i-l trimit prin poştă lui Ingrid. E perfect pentru ea.

Aud uşa de la intrare deschizându-se şi apoi trântindu-se; a plecat Gomez.

– Vrei ceva de mâncare? întreb.

– Nu, mulţumesc.

– O să-ţi facă Ben celălalt medicament?

– O să încerce, spune Henry.

– Şi dacă nu e bun?

– Adică dacă îi iese un rahat lui Ben?

– Mda.

– Orice s-ar întâmpla, ştim amândoi că apuc să trăiesc cel puţin până la patruzeci şi trei de ani. Aşa că nu-ţi face griji cu asta.

Patruzeci şi trei?

– Ce se întâmplă după patruzeci şi trei?

– Nu ştiu, Clare. Poate îmi dau seama cum să fac să rămân în

---

[109] *Arta în America (Art in America):* revistă lunară de artă vizuală contemporană americană (în special din New York) dar şi internaţională. Apare din 1913.

[110] Leon Golub (1922–2004): pictor american şi reprezentant proeminent al artiştilor activişti.

[111] *A rebours:* roman (1884) al scriitorului francez Joris-Karl Huysmans.

timpul prezent.

Mă trage aproape şi tăcem. Mai târziu, când mă trezesc, e întuneric, iar Henry doarme lângă mine. Micul flacon cu capsule luceşte roşiatic în lumina ledului de la ceasul deşteptător. Patruzeci şi trei?

Luni 27 septembrie 1993 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Intru în apartamentul lui Henry şi aprind lumina. Diseară mergem la operă, la *Fantomele din Versailles*[112]. La Teatrul Liric nu li se oferă locuri întârziaţilor, aşa că sunt agitată şi la început nu-mi dau seama că lumina stinsă înseamnă că Henry nu e aici. Apoi îmi dau seama şi mă enervez că o să întârziem din cauza lui. Apoi mă întreb dacă n-a plecat. Iar apoi aud respiraţia cuiva.

Rămân nemişcată. Zgomotul de respiraţie vine dinspre bucătărie. Alerg într-acolo şi aprind lumina; Henry zace pe podea, cu toate hainele pe el, într-o poziţie stranie, rigidă şi cu privirea fixă. Stând acolo, îl aud scoţând un sunet slab, neomenesc, un geamăt zornăitor din gâtlej, care i se strecoară printre dinţii încleştaţi.

– O, Doamne, o, Doamne.

Sun la urgenţe. Operatorul mă asigură că ajung în câteva minute. Mă aşez pe podeaua bucătăriei şi mă holbez la Henry, simţind un val de mânie. Găsesc rolodexul lui Henry în birou şi formez numărul.

– Alo? spune o voce mică şi distantă.

– Eşti Ben Matteson?

– Da. Cine e?

– Clare Abshire. Ascultă, Ben, Henry zace pe podea complet ţeapăn şi nu poate vorbi. *Ce dracului?*

– Poftim? Rahat! Sună la urgenţe!

– Am sunat…

– Medicamentul imită boala Parkinson, Henry are nevoie de dopamine! Spune-le… rahat, sună-mă de la spital…

– Au venit…

– Bine! Sună-mă…

---

[112] *Fantomele din Versailles (The Ghosts of Versailles,* în orig.): operă a compozitorului John Corigliano, pe un libret în limba engleză al dramaturgului William M. Hoffman. A fost comandată de Metropolitan Opera, din New York, cu ocazia aniversării unui secol de existenţă şi a fost jucată prima dată în 1991.

Închid şi îi primesc pe paramedici.

Mai târziu, după o cursă cu ambulanţa până la Spitalul Mercy, după ce Henry a fost internat, injectat şi intubat şi zace pe un pat de spital, conectat la un monitor, relaxat şi adormit, ridic privirea, văd un bărbat înalt şi sfrijit în pragul uşii de la camera lui Henry şi îmi amintesc că am uitat să-l sun pe Ben. El intră şi se opreşte de cealaltă parte a patului. Camera e întunecoasă, iar silueta lui Ben se profilează în lumina din hol când el dă din cap şi spune:

– Îmi pare tare rău. Tare rău.

Mă întind peste pat şi îl iau de mână.

– Nu-i nimic. O să fie bine. Serios.

Ben scutură din cap.

– E numai şi numai vina mea. N-ar fi trebuit să-i prepar aia.

– Ce s-a întâmplat?

Ben oftează şi se aşază pe scaun. Mă aşez şi eu pe marginea patului.

– Ar putea fi mai multe lucruri, spune el. Ar putea fi doar un efect secundar, i se putea întâmpla oricui. Dar ar putea fi şi varianta că Henry n-avea reţeta corectă. Că doar era mult de memorat. Şi n-am putut s-o verific.

Tăcem amândoi. Monitorul trimite un fluid picătură cu picătură în braţul lui Henry. Trece o îngrijitoare cu un cărucior.

– Ben? rostesc în cele din urmă.

– Da, Clare?

– Faci ceva pentru mine?

– Orice.

– Nu-i mai da. Gata cu medicamentele. N-o să meargă cu medicamente.

Ben îmi zâmbeşte larg, uşurat.

– Doar să spui nu.

– Exact.

Râdem. Ben mai stă cu mine o vreme. Când se ridică să plece, îmi ia mâna şi spune:

– Mulţumesc că ai fost binevoitoare în situaţia asta. Putea foarte uşor să moară.

– Dar n-a murit.

– Nu, n-a murit.

– Ne vedem la nuntă.

– Da.

Stăm pe hol. În lumina intensa a neoanelor, Ben arată obosit

şi bolnav. Cu capul plecat, se întoarce şi pleacă pe hol, iar eu mă întorc către camera întunecoasă în care Henry zace adormit.

Punct de cotitură

Vineri 22 octombrie 1993 (Henry are 30 de ani)

HENRY: Merg agale de-a lungul străzii Linden, din South Heaven, liber ca pasărea cerului pentru o oră, cât timp Clare şi mama ei fac nu ştiu ce la florărie. Mâine e nunta, dar în calitate de mire nu par să am prea multe responsabilităţi. Să fiu acolo; ăsta e articolul principal de pe lista mea cu lucruri de făcut. Clare e tot timpul luată pe sus şi dusă la probat toalete, la consultări, la petreceri de burlăciţe. Când apuc să o văd are deja un aer mai degrabă melancolic.

E o zi senină şi rece, iar eu tai frunză la câini. Mi-aş fi dorit să existe o librărie decentă în South Heaven. Până şi biblioteca oferă în cea mai mare parte Barbara Cartland[113] şi John Grisham[114]. Am la mine Kleist[115] în ediţia Penguin, dar nu sunt în dispoziţia necesară. Trec pe lângă un magazin de antichităţi, pe lângă o brutărie, o bancă, încă un magazin de antichităţi. În dreptul frizeriei, arunc o privire înăuntru; un bărbat e ras de un bărbier spilcuit, scund şi cu un început de chelie, şi ştiu pe loc ce urmează să fac.

Un mănunchi de clopoţei se lovesc de uşă când intru în frizerie. Miroase a săpun, aburi, loţiune de păr şi carne îmbătrânită. Totul în jur are o culoare verde-pal. Scaunul e vechi şi ornat cu crom, pe rafturi de lemn închis la culoare sunt aliniate flacoane cu etichete amănunţite, sunt tăvi cu foarfeci, piepteni şi aparate de ras. E un mediu aproape medical; foarte à la Norman Rockwell[116]. Frizerul îmi aruncă o privire fugară.

– Un tuns? întreb.

El dă din cap spre şirul de scaune goale cu spătar drept, la capătul cărora se află un stativ cu reviste aranjate cu grijă în teanc. La radio cântă Sinatra. Mă aşez şi frunzăresc un exemplar

---

[113] Barbara Cartland (1901–2000): scriitoare britanică, una dintre cele mai celebre autoare de romane de dragoste din toate timpurile.

[114] John Grisham (n. 1955): scriitor american, celebru pentru romanele sale din genurile crime şi *legal thriller.*

[115] Bernd Heinrich Wilhelm von Kleist (1777–1811): poet, dramaturg şi romancier german.

[116] Norman Rockwell (1894–1978): pictor şi ilustrator american ale cărui lucrări se caracterizează printr-o idealizare plină de sentimentalism a vieţii cotidiene.

din *Reader's Digest.* Frizerul şterge nişte urme de spumă de pe bărbia bătrânului şi-l dă cu after-shave. Bătrânul se dă jos cu grijă din scaun şi plăteşte. Frizerul îl ajută să-şi pună haina şi-i dă bastonul.

– La revedere, George, spune bătrânul şi pleacă târşâit.

– Pa, Ed, răspunde frizerul, apoi se întoarce spre mine. Ce să fie?

Sar în scaun, el îl mai înalţă cu câţiva centimetri şi îl răsuceşte spre oglindă. Mă uit îndelung şi pentru ultima dată la părul meu. Cu degetul mare şi arătătorul, îi indic aproape trei centimetri.

– Taie-l pe tot.

El aprobă dând din cap şi îmi leagă în jurul gâtului o pelerină de plastic. Nu după mult timp, foarfecele lui încep să scoată mici sunete de metal-pe-metal în jurul capului meu, iar părul îmi curge pe podea. Când termină, mă curăţă cu pămătuful, îmi scoate pelerina şi *voilà,* am devenit sinele meu din viitor.

Du-mă la timp la biserică

Duminică 23 octombrie 1993 (Henry are 30 de ani, Clare are 22) (6:00 a.m.)

HENRY: Mă trezesc la 6:00 a.m. Şi văd că plouă. Mă aflu într-o cămăruţă confortabilă cu pereţi verzi, chiar sub acoperişul unui han mic şi cochet numit La Blake, situat chiar pe plaja sudică din South Heaven. Părinţii lui Clare au ales acest loc; tata doarme într-o cameră la fel de confortabilă, cu pereţi roz, aflată la parter, lângă camera galbenă a doamnei Kim. Bunul şi Buna sunt cazaţi în dormitorul principal, albastru şi super-confortabil. Stau întins în patul foarte moale, sub cearşafuri marca Laura Ashley, şi aud vântul izbind în pereţii casei. Plouă cu găleata. Mă întreb dacă pot să ies la alergat în musonul ăsta. Îl aud trecând prin jgheaburi şi bătând darabana pe acoperiş, care e la vreo şaizeci de centimetri deasupra feţei mele. Camera asta e ca o mansardă. Are un birou de scris mititel şi delicat, în caz că am nevoie să compun vreo misivă tipic feminină în ziua nunţii mele. Pe comodă se află un ulcior de porţelan şi un lighean; dacă aş vrea într-adevăr să le folosesc, probabil că ar trebui să sparg mai întâi gheaţa de la suprafaţa apei, fiindcă e frig de-a binelea aici, sus. Mă simt ca un vierme roz în mijlocul acestei camere verzi, de parcă mi-am croit drum în interiorul ei mâncând din ea şi ar trebui să mă pun pe treabă ca să devin fluture, sau aşa ceva. Nu sunt cu adevărat treaz, aici, în momentul acesta. Aud pe cineva tuşind. Îmi aud inima bătând şi sunetul strident care e sistemul meu nervos ce-şi vede de treabă. Of, Doamne, fă să fie o zi normală ziua de azi. Fă să fiu ameţit în limite normale, agitat în limite normale; du-mă la biserică la timp, în timp. Fă să nu sperii pe nimeni, mai ales pe mine. Fă să trec cum pot mai bine de ziua nunţii noastre, fără efecte speciale. Mântuieşte-o pe Clare de scene neplăcute. Amin.

(7:00 a.m.)

CLARE: Mă trezesc în patul meu, patul copilăriei mele. Pe când plutesc pe valul treziei, nu mă pot poziţiona în timp; e Crăciunul, e Ziua Recunoştinţei? Sunt iar în clasa a treia? Sunt bolnavă? De ce plouă? Dincolo de draperiile galbene, cerul e mort, iar vântul jumuleşte ulmul uriaş de frunzele uscate. Am visat toată noaptea. Acum visele se întrepătrund. Într-un

fragment de vis înotam în ocean, eram sirenă. Eram cam începătoare, iar una dintre celelalte sirene încerca să mă înveţe; îmi dădea lecţii despre cum să fiu sirenă. Mi-era frică să respir sub apă. Apa mi-a pătruns în plămâni şi nu-mi dădeam seama cum trebuia să funcţioneze chestia asta, mă simţeam îngrozitor şi a tot trebuit să urc la suprafaţă ca să respir, iar cealaltă sirenă îmi tot repeta *Nu, Clare, uite aşa…* până ce, în fine, mi-am dat seama că ea avea branhii în gât, ca şi mine, şi după asta lucrurile au mers mai bine. Înotul era precum zborul, toţi peştii erau păsări… Pe suprafaţa oceanului plutea un vas şi am înotat toate într-acolo să-l vedem. Era doar o barcă cu pânze, în care era mama, singură-singurică. Am înotat spre ea şi a fost surprinsă să mă vadă acolo, mi-a spus *Vai, Clare, credeam că te măriţi azi,* şi dintr-odată mi-am dat seama, aşa cum se întâmplă în vise, că nu mă puteam mărita cu Henry dacă eram sirenă, aşa că am început să plâng, apoi m-am trezit şi era miezul nopţii. Am stat aşa o vreme în întuneric şi construiesc în minte ideea că am devenit o femeie obişnuită, cum s-a întâmplat cu Mica Sirenă, doar că eu n-am trecut prin aiurelile alea cu dureri atroce de picioare sau cu tăiatul limbii. Hans Christian Andersen trebuie să fi fost o persoană foarte ciudată şi tristă. Pe urmă m-am culcat la loc, iar acum sunt în pat şi azi mă căsătoresc cu Henry.

(7:16 a.m.)

HENRY: Ceremonia e la 2:00 p.m. Şi o să-mi ia vreo jumătate de oră să mă îmbrac şi douăzeci de minute să ajungem cu maşina la St. Basil. Acum e 7:16 a.m., ceea ce înseamnă că am de pierdut cinci ore şi patruzeci şi patru de minute. Îmi trag pe mine blugii şi o cămaşă de flanelă veche şi împuţită, încalţ bascheţii şi mă strecor cât pot de încet la parter, în căutare de cafea. Tata m-a bătut la faza asta; şade în încăperea unde se ia micul dejun, ţinând în ambele mâini o cană cu ornamente delicate plină cu cafea neagră aburindă. Îmi torn şi eu una şi mă aşez vizavi de el. În lumina slabă ce pătrunde prin ferestrele acoperite cu draperii de dantelă, tata capătă un aspect fantomatic; în dimineaţa asta e o versiune în culori a unui film alb-negru cu el însuşi. Părul îi stă sculat în toate direcţiile, şi fără să conştientizez îmi netezesc freza, de parcă tata ar fi oglinda mea. Face şi el acelaşi lucru şi zâmbim.

(8:17 a.m.)

CLARE: Alicia stă pe patul meu şi mă înghionteşte.

– Haide, Clare, mă împunge. „S-a făcut lumină-n sat. Cântă păsărelele” (deloc adevărat) „ţopăie broscuţele şi *e ora de sculat!”*

Alicia mă gâdilă. Aruncă deoparte învelitoarea şi ne luptăm, şi tocmai când o ţintuiesc de pat bagă Etta capul pe uşă şi şuieră la noi.

– Fetelor! Ce-i *îmbrânceala* asta? Tatăl vostru crede că a căzut *un copac* pe casă, dar nu, sunteţi voi, zăpăcitelor, care încercaţi să vă *omorâţi* una pe alta. Micul dejun e aproape gata.

Şi cu asta Etta îşi trage repede înapoi capul şi o auzim coborând greoi scara, în vreme ce noi ne topim de râs.

(8:32 a.m.)

HENRY: Afară nu s-a oprit vijelia, dar tot o să ies la alergat. Studiez harta oraşului South Haven („O nestemată strălucitoare pe malul apusean al lacului Michigan!”) pe care mi-a dat-o Clare. Ieri am alergat de-a lungul plajei, ceea ce a fost plăcut, dar nu-i de repetat în dimineaţa asta. Parcă şi văd valuri de doi metri aruncându-se pe ţărm. Măsor vreo doi kilometri de străzi şi trag concluzia că o să dau tururi; dacă vremea e prea de tot, pot s-o tai înapoi. Mă întind. Îmi trosnesc toate încheieturile. Aproape că aud pârâiturile nervilor mei tensionaţi, ca zgomotul energiei statice de pe o linie telefonică. Mă îmbrac şi ies în lumea largă.

Ploaia mă pălmuieşte. Instantaneu sunt leoarcă. Stoic, o iau încetişor pe Maple Street. O să fie un marş istovitor; mă lupt cu vântul şi n-am nicio şansă să câştig ceva viteză. Trec pe lângă o femeie care stă la curbă cu buldogul ei, iar ea mă priveşte cu uimire. Asta nu-i un simplu exerciţiu fizic, îi spun în gând. E disperare.

(8:54 a.m.)

CLARE: Ne-am adunat la micul dejun. Pe la toate ferestrele se strecoară frigul de afară şi abia de văd ceva prin ele, de tare ce plouă. Cum o să alerge Henry pe vremea asta?

– O vreme perfectă pentru nuntă, glumeşte Mark.

Dau din umeri.

– N-am ales-o *eu.*

– Nu?

– *Tati* a ales-o.

– Păi, eu plătesc pentru ea, spune tati ciufut.

– Într-adevăr, spun clefăindu-mi pâinea prăjită.

Mama se uită la farfuria mea cu un ochi critic.

– Dragă, de ce nu-ţi iei nişte şuncă din asta frumoasă? Şi nişte ouă?

Numai gândul la asta îmi întoarce stomacul pe dos.

– Nu pot. Serios. Te rog.

– Ei, cel puţin pune-ţi nişte unt de alune pe pâinea aia prăjită. Ai nevoie de proteine.

După un schimb de priviri între mine şi Etta, ea se duce întins la bucătărie şi se întoarce într-un minut cu o farfurioară de cristal plină cu unt de alune. Îi mulţumesc şi-mi întind pe felia de pâine prăjită.

– Avem timp înainte să apară Janice? o întreb pe mama.

Janice urmează să facă ceva oribil cu faţa şi părul meu.

– La unsprezece vine. De ce?

– Trebuie să dau o fugă până în oraş să iau ceva.

– Pot să mă duc în locul tău, drăguţă.

Pare uşurată la gândul unei ieşiri din casă.

– Aş vrea să mă duc eu.

– Putem să mergem amândouă.

– Singură.

O implor din priviri. E nedumerită, dar cedează.

– Păi, atunci, bine. Doamne.

– Grozav. Mă întorc repede.

Mă ridic să plec. Tati tuşeşte ca să-şi cureţe gâtlejul.

– Pot să plec?

– Sigur.

– Mulţumesc.

O şterg de acolo.

(9:35 a.m.)

HENRY: Stau în picioare în cada imensă, goală, luptându-mă să ies din hainele reci şi ude fleaşcă. Pantofii mei de jogging nou-nouţi au căpătat o formă cu totul nouă, care sugerează o vietate marină. Am lăsat o dâră de apă de la uşa de la intrare până la cadă şi sper că doamna Blake n-o să se supere prea tare pentru asta.

Bate cineva în uşa mea.

– O clipă, strig.

Pleoscăi până la uşă şi deschid de-un lat de palmă. Spre marea mea surprindere, e Clare.

– Care-i parola? o întreb pe şoptite.

– Trage-mi-o, vine replica lui Clare.

Deschid uşa larg. Clare intră, se aşază pe pat şi începe să-şi scoată pantofii.

– Nu glumeşti?

– Haide, o, tu, aproape-soţ al meu. Trebuie să mă întorc până-n unsprezece. (Mă măsoară din ochi de sus până jos.) Ai fost la alergat! Nu mi-am închipuit să o să alergi pe ploaia asta.

– La vremuri disperate, măsuri disperate.

Îmi jupoi tricoul de pe mine şi îl arunc în cadă. Aterizează cu un pleoscăit.

– Nu se zice că-i aduce ghinion mirelui s-o vadă pe mireasă înainte de nuntă?

– Atunci, închide ochii.

Clare se duce repejor în baie şi ia un prosop. Mă aplec, iar ea îmi usucă părul. E o senzaţie minunată. Aş putea face asta o viaţă întreagă. Da, chiar aşa.

– Chiar că-i frig aicea sus, spune Clare.

– Vino să te cuibăreşti, aproape-nevastă. E singurul loc cald din toată camera.

Urcăm în pat.

– Pe toate le facem cum nu trebuie, este?

– Te deranjează cu ceva?

– Nu. Îmi place.

– Bun. Ai venit la omul potrivit pentru toate nevoile tale extracronologice.

(11:15 a.m.)

CLARE: Intru pe uşa din spate şi îmi las umbrela în antreu. Pe hol, aproape mă izbesc de Alicia.

– Pe unde-ai fost? A venit Janice.

– Cât e ceasul?

– Unsprezece şi un sfert. Hei, ţi-ai luat bluza pe dos şi cu spatele în faţă.

– Cred că e semn de noroc, nu?

– O fi, dar ai face mai bine să te schimbi înainte să urci.

Mă pitesc înapoi în antreu şi-mi întorc bluza. Apoi fug la etaj. Mama şi Janice stau pe hol în faţa camerei mele. Janice cară o geantă uriaşă cu cosmetice şi alte unelte de tortură.

– Iată-te. Începeam să mă îngrijorez.

Mama mă conduce în cameră, iar Janice încheie şirul.

– Trebuie să mă duc să vorbesc cu cei de la catering, spune mama, fluturând din mâini mai să şi le rupă, în drum spre ieşire.

Mă întorc spre Janice, care mă examinează cu un ochi critic.

– Ai părul ud şi încurcat. Ce-ar fi să ţi-l piepteni puţin cât mă pregătesc eu?

Începe să scoată din geantă un milion de tuburi şi sticluţe, pe care le aşază pe măsuţa de toaletă.

– Janice. (Îi dau cartea poştală de la Uffizi[117].) Poţi să mă faci aşa?

Mereu mi-a plăcut micuţa prinţesă de Medici, al cărei păr nu diferă de al meu; al ei are multe codiţe împletite şi perle, toate adunate într-o superbă cascadă de păr în culoarea ambrei. Artistul anonim trebuie s-o fi adorat şi el. Cum altfel?

Janice chibzuieşte.

– Asta nu-i ce-şi imaginează mama ta că facem.

– Îhî. Dar e nunta mea. Şi părul meu. Şi o să-ţi dau un bacşiş foarte mare dacă faci cum vreau eu.

– Dacă facem asta, n-o să mai am timp să mă ocup şi de machiajul tău: durează prea mult să împleteşti atâtea codiţe.

Aleluia.

– Nu-i nimic. O să mă machiez singură.

– Păi, atunci, e-n regulă. Doar să ţi-l piepteni şi începem.

Mă apuc să-mi descurc şuviţele. Începe să-mi placă asta. Mă las în voia mâinilor subţiratice şi cafenii ale lui Janice, întrebându-mă ce pune la cale Henry.

(11:36 a.m.)

HENRY: Smochingul şi toate accesoriile lui chinuitoare sunt întinse pe pat. Îmi îngheaţă curul subnutrit în camera asta rece. Îmi culeg din cadă toate hainele reci şi ude şi le arunc în chiuvetă. Uimitor, dar baia asta e cât dormitorul de mare. Are covor pe jos şi e pseudo-victoriană de sus până jos. Cada e o chestie imensă pe suporturi în formă de labe, înconjurată de tot soiul de ferigi şi teancuri de prosoape, o comodă şi un uriaş tablou înrămat, reproducere după *The Awakened Conscience,* a lui Hunt[118]. Pervazul ferestrei e la cincisprezece centimetri de podea, iar perdelele sunt din muselină albă, transparente, astfel

---

[117] Galeria Uffizi: muzeu de artă renascentistă din oraşul italian Florenţa.

[118] William Holman Hunt (1827–1910): pictor englez, unul dintre fondatorii mişcării artistice prerafaelite.

încât pot vedea Maple Street în toată splendoarea ei de frunze moarte. Un Lincoln Continental bej trece alene pe stradă. Dau drumul la apă fierbinte în cadă, care e atât de mare, de mă plictisesc aşteptând să se umple şi intru în ea. Mă distrez jucându-mă cu duşul mobil în stil european şi desfăcând capacele de la vreo zece şampoane, geluri de duş şi balsamuri ca să le miros pe toate; pe la al cincisprezecelea mă apucă durerea de cap. Cânt *Yellow Submarine*[119]. Ud totul în jur pe o rază de aproape un metru şi jumătate.

(12:35)

CLARE: Janice îmi dă drumul, iar mama şi Etta se apropie de mine.

– Ah, Clare, arăţi minunat! spune Etta.

– Asta nu-i coafura la care am căzut noi de acord, Clare, spune mama.

Îi face morală lui Janice, apoi o plăteşte, iar eu îi dau bacşişul când nu se uită mama. Urmează să mă îmbrac la biserică, aşa că mă vâră în maşină şi plecăm spre St. Basil.

(12:55 p.m.) (Henry are 38 de ani)

HENRY: Merg de-a lungul autostrăzii 12, la vreo patru kilometri sud de South Heaven. De necrezut ce zi cumplită e. E toamnă, toarnă cu găleata şi în rafale, e frig şi vânt. N-am pe mine decât blugii, sunt desculţ şi ud până la piele. Habar n-am în ce timp mă aflu. Mă îndrept spre Casa Meadowlark, sperând să mă usuc în Camera de lectură şi poate să mănânc ceva. N-am niciun ban, dar când văd indicatorul de neon roz de la benzinăria cu discount o iau într-acolo. Intru în benzinărie şi stau pe loc câteva clipe, şiroind pe linoleum, ca să-mi domolesc respiraţia.

– O zi numai bună de ieşit, spune domnul în vârstă şi subţiratic din spatele tejghelei.

– Da.

– Vi s-a stricat maşina?

– Ha? A, nu.

El mă priveşte cu atenţie, observându-mi picioarele goale şi îmbrăcămintea nepotrivită cu vremea. Fac o pauză, mimând jena, apoi îi spun:

– Prietena mea m-a dat afară din casă.

---

[119] *Yellow Submarine (Submarinul galben):* cântec al trupei britanice Beatles.

El spune ceva, dar nu aud, fiindcă mă uit la ziarul *South Heaven Daily.* Azi e sâmbătă 23 octombrie 1993. Ziua nunţii noastre. Ceasul de deasupra stativului cu ţigări arată ora 1:10.

– Tre' să fug, îi spun bătrânului, şi chiar asta fac.

(1:42 p.m.)

CLARE: îmbrăcată în rochia de nuntă, stau în sala unde am învăţat în clasa a patra. Rochia e din mătase marmorată de culoarea fildeşului, cu o mulţime de dantele şi perle mici şi ieftine. E foarte strânsă pe tors şi braţe, dar crinolina e uriaşă, până la podea, cu trenă şi douăzeci de metri de material. Zece pitici aş putea ascunde sub ea. Mă simt ca un car de ceremonie, dar mama e căzută-n admiraţie; se agită în jurul meu, face poze şi încearcă să mă convingă să-mi mai pun nişte fard pe faţă. Alicia, Charisse, Helen şi Ruth zburătăcesc primprejur în ţinutele lor identice de domnişoare de onoare, din catifea verde-salvie. Fiindcă Charisse şi Ruth sunt scunde, iar Alicia şi Helen sunt înalte, arată ca un eterogen grup al Cercetaşelor[120], dar am căzut de acord toate să nu facem caz de asta când e mama prin preajmă. Îşi compară pantofii vopsiţi şi se contrazic în privinţa cui ar trebui să prindă buchetul.

– Charisse, spune Helen, tu eşti deja logodită, nici n-ar trebui să încerci să-l prinzi.

– Asigurare, spune Charisse dând din umeri. Cu Gomez, nu se ştie niciodată.

(1:48 p.m.)

HENRY: Stau pe un radiator, într-o cameră mucegăită, plină de lăzi cu cărţi de rugăciune. Gomez umblă de colo-colo, fumând. Arată grozav în smoching. Mă simt de parcă aş juca rolul unui prezentator de joc televizat. Gomez îşi scutură ţigara într-o ceaşcă de ceai. Mă face şi mai nervos decât sunt deja.

– Ai inelul? îl întreb pentru a miliarda oară.

– Mda. Am inelul.

Se opreşte puţin din mersul agitat şi se uită la mine.

– Vrei ceva de băut?

– Mda.

---

[120] *Cercetaşele Americii (The Girl Scouts of the United States of America,* în limba engleză în original): organizaţie de adolescente din SUA, fondată la începutul secolului XX pe principiile cercetăşiei, enunţate de ofiţerul britanic Robert Baden-Powell.

Gomez scoate un recipient plat şi mi-l dă. Scot capacul şi iau o înghiţitură. E un scotch fin. Mai iau o gură şi i-l dau înapoi. Aud oameni râzând şi discutând afară, în vestibul. Transpir şi mă doare capul. E foarte cald în încăperea asta. Mă ridic, deschid fereastra, scot capul şi respir. Încă mai plouă.

Se aude un zgomot dinspre tufişuri. Deschid larg fereastra şi mă uit în jos. Iată-mă acolo, stând în noroi, sub fereastră, ud fleaşcă şi gâfâind. Îmi zâmbeşte larg şi-mi face semn cu degetul mare în sus.

(1:55 p.m.)

CLARE: Stăm în antreul bisericii.

– Hai să-i dăm drumul, spune tata şi bate la uşa camerei în care se îmbracă Henry.

Gomez scoate capul şi spune:

– Numai o clipă.

Îmi aruncă o privire care face să mi se strângă stomacul, apoi dispare şi închide uşa. Mă îndrept într-acolo, când Gomez deschide iar şi apare Henry, încheindu-şi butonii. E ud, murdar şi nebărbierit. Arată de vreo patruzeci de ani. Dar e *aici* şi, adresându-mi un zâmbet triumfător, trece de uşile bisericii şi o ia pe aleea centrală spre altar.

Duminică 13 iunie 1976 (Henry are 30 de ani)

HENRY: Zac pe podeaua vechiului meu dormitor. Sunt singur şi e o superbă noapte de vară dintr-un an necunoscut. Zac aşa o vreme, blestemând şi simţindu-mă ca un idiot. Apoi mă ridic şi mă duc la bucătărie, unde mă servesc cu câteva beri de-ale lui tata.

Sâmbătă 23 octombrie 1993 (Henry are 38 şi 30 de ani, Clare are 22 de ani) (2:37 p.m.)

CLARE: Suntem la altar. Henry se întoarce spre mine şi spune:

– Eu, Henry, te iau pe tine, Clare, de soţie. Promit să-ţi fiu credincios la bine şi la rău, la boală şi la sănătate. Te voi iubi şi te voi cinsti în fiecare zi a vieţii mele.

Să-ţi aminteşti asta, gândesc. Repet şi eu jurământul, către el. Părintele Compton ne zâmbeşte şi spune:

– Ceea ce Dumnezeu a unit, omul să nu despartă.

Nu asta-i problema, îmi spun.

Henry îmi trece inelul subţire de argint pe deget, deasupra

celui de logodnă. Îi pun pe deget verigheta simplă de aur, singura dată când o va purta. Începe serviciul religios, iar eu îmi spun *asta-i tot ce contează: el e aici, eu sunt aici, nu contează cum, câtă vreme e cu mine.* Părintele Compton ne binecuvântează şi spune:

– Slujba s-a terminat, mergeţi în pace.

Pornim pe aleea centrală, braţ la braţ, împreună.

(6:26 p.m.)

HENRY: Recepţia e în toi. Furnizorii se zoresc în dreapta şi-n stânga cu tăvi acoperite şi cu cărucioare de oţel. Lumea continuă să sosească şi să-şi lase hainele la garderobă. S-a oprit în fine şi ploaia. Clubul de Yachting din South Heaven e pe North Beach, într-o clădire de pe la 1920 lambrisată şi ornată cu piele, covor roşu şi picturi cu nave. S-a întunecat afară, iar farul clipeşte pe dig. Stau la fereastră şi beau whisky Glenlivet, aşteptând-o pe Clare, pe care a luat-o maică-sa pe sus nu ştiu de ce. Nu mi s-a acordat onoarea de a afla. Văd în geam imaginea reflectată a lui Gomez şi a lui Ben, care vin spre mine, şi mă întorc.

Ben pare îngrijorat.

– Cum îţi e?

– Bine. Băieţi, puteţi să-mi faceţi o favoare?

Ei aprobă dând din cap.

– Gomez, întoarce-te la biserică. Sunt acolo, aştept în antreu. Ia-mă şi adu-mă aici. Bagă-mă pe şest în toaleta bărbaţilor de la parter şi lasă-mă acolo. Ben, stai cu ochii pe mine (arăt cu degetul spre mine însumi) şi când îţi spun eu ia-mi smochingul şi adu-mi-l la toaletă. Bine?

– Cât timp avem la dispoziţie? întreabă Gomez.

– Nu prea mult.

Dă din cap şi pleacă. Charisse îi iese în cale, iar Gomez o sărută pe frunte şi îşi vede de drum. Mă întorc spre Ben, care arată obosit.

– Ţie cum îţi e? îl întreb.

Ben oftează.

– Sunt cam obosit. Ăă, Henry?

– Îmm?

– Din ce timp vii?

– 2002.

– Poţi să… Uite, ştiu că nu-ţi plac chestiile astea, dar…

– Ce e? E în regulă, Ben. Orice doreşti. E o ocazie specială.

– Spune-mi: mai trăiesc?

Ben nu se uită la mine; priveşte fix la formaţia care îşi acordează instrumentele în sala de bal.

– Da. O duci bine. Abia te-am văzut acum câteva zile, am jucat biliard.

Ben răsuflă uşurat.

– Mulţumesc.

– Nicio problemă.

Ochii lui Ben încep să lăcrimeze. Îi ofer batista mea, iar el o ia, dar mi-o dă înapoi fără s-o folosească şi pleacă în căutarea toaletei.

(7:04 p.m.)

CLARE: Toată lumea s-a aşezat pentru cină şi nimeni nu-l găseşte pe Henry. Îl întreb pe Gomez dacă l-a văzut, iar Gomez se mulţumeşte să-mi arunce o privire tipică pentru el şi să spună că e sigur că Henry o să apară din clipă în clipă. Vine Kimy, cu un aer fragil şi îngrijorat, în rochia ei de mătase trandafirie.

– Unde e Henry? mă întreabă.

– Nu ştiu, Kimy.

Mă trage spre ea şi îmi şopteşte la ureche:

– L-am văzut pe tânărul lui prieten Ben scoţând un morman de rufe din fumoar.

O, nu. Dacă Henry a sărit înapoi în prezentul lui, asta o să fie greu de explicat. Aş putea să spun că a fost o urgenţă? Vreo urgenţă la bibliotecă şi a fost nevoie de prezenţa lui Henry. Dar toţi colegii lui de serviciu sunt aici. Aş putea spune că Henry are amnezie, că s-a rătăcit…

– Uite-l, spune Kimy şi mă strânge de mână.

În cadrul uşii, Henry priveşte atent mulţimea şi ne vede. Vine spre noi în fugă. Îl sărut.

– Sal’tare, străine.

S-a întors în prezent, Henry al meu mai tânăr, cel care aparţine acestui timp. Ne ia de braţ pe mine şi pe Kimy şi ne conduce în sala de mese. Kimy chicoteşte şi îi spune ceva lui Henry, dar nu aud ce.

– Ce-a zis? îl întreb pe când ne aşezăm.

– M-a întrebat dacă am planificat un *ménage à trois* pentru noaptea nunţii.

Mă înroşesc ca racul. Kimy îmi face cu ochiul.

(7:16 p.m.)

HENRY: Pierd vremea în clubul Biblioteca, mâncând canapéuri şi citind prima ediţie din *Inima întunericului*[121], un exemplar legat somptuos şi probabil nerăsfoit vreodată până acum. Cu coada ochiului îl zăresc pe directorul clubului grăbindu-se în direcţia mea. Închid cartea şi o pun la loc pe raft.

– Îmi pare rău, domnule, mi-e teamă că va trebui să vă rog să plecaţi. Cămaşă nu, pantofi nu, servire nu.

– Bine.

Mă scol, directorul îmi întoarce spatele, iar mie îmi năvăleşte sângele în cap şi dispar. Ajung pe podeaua bucătăriei noastre în data de 2 martie 2002, râzând sănătos. *Mereu* mi-am dorit să fac asta.

(7:21 p.m.)

CLARE: Gomez ţine un toast:

– Dragă Clare, Henry, rude şi prieteni, membri ai juriului… stai, şterge asta. Scumpii mei, ne-am adunat aici în această seară la marginea Tărâmului Solitudinii ca să ne fluturăm batistele spre Clare şi Henry, care se îmbarcă împreună în călătoria lor cu Frumoasa Navă Căsătoria. Şi deşi suntem trişti văzându-i cum îşi iau adio de la bucuriile vieţii de burlaci, suntem încrezători că le va fi cât se poate de bine în mult lăudata stare de Extaz Matrimonial. Unii dintre noi ar putea chiar să li se alăture în scurt timp, dacă nu găsim vreun mod de a evita asta. Aşadar, să toastăm: pentru Clare Abshire DeTamble, o frumoasă puicuţă artistă care merită toată fericirea ce s-ar putea revărsa asupra ei în noua lume în care intră. Şi pentru Henry Detamble, un tip de toată isprava şi un ticălos plin de noroc: fie ca Marea Vieţii să se întindă dinaintea voastră ca sticla şi să aveţi mereu vânt din pupa. Pentru fericitul cuplu!

Gomez se apleacă şi mă sărută pe gură, şi îi prind privirea pentru o clipă, doar pentru o clipă.

(8:48 p.m.)

HENRY: Am tăiat şi am mâncat tortul de nuntă. Clare a aruncat buchetul (l-a prins Charisse), iar eu am aruncat jartiera lui Clare (dintre toţi, tocmai Ben a prins-o). Formaţia cântă *Take*

---

[121] *Inima întunericului (Heart of Darkness,* în limba engleză în original): nuvelă (1902) a scriitorului britanic de origine poloneză Joseph Conrad.

the A Train[122], iar lumea dansează. Am dansat cu Clare, cu Kimy, Alicia şi Charisse; acum dansez cu Helen, care e o puicuţă tare bună, iar Clare dansează cu Gomez. Pe când o răsucesc pe Helen, văd că Celia Attley se bagă să danseze în locul lui Gomez, care se bagă şi el în locul meu. O ia pe Helen mai departe la învârtit, iar eu mă alătur îngrămădelii de la bar şi mă uit la Clare cum dansează cu Celia. Vine şi Ben lângă mine. Bea apă minerală. Eu cer votcă şi apă tonică. Ben şi-a pus jartiera lui Clare pe braţ de parcă ar fi în doliu.

– Cine-i aia? mă întreabă.

– Celia Attley. Iubita lui Ingrid.

– Ciudat.

– Îhî.

– Ce-i cu tipu' ăla, Gomez?

– Adică?

Ben se holbează la mine, apoi întoarce capul.

– Las-o baltă.

(10:23)

CLARE: S-a terminat. Ne-am sărutat şi ne-am îmbrăţişat cu toată lumea până la ieşirea din club şi am plecat în maşina noastră ornată cu spumă de ras şi cutii de conserve. Opresc în faţă la Dew Drop Inn, un motel mic şi neîntreţinut de pe Silver Lake. Henry a adormit. Ies din maşină, obţin cazare, îl pun pe recepţioner să mă ajute să-l duc pe Henry în cameră şi să-l arunc în pat. Tipul ne aduce bagajele, măsoară din priviri rochia mea de nuntă şi starea inertă a lui Henry şi îmi zâmbeşte cu un aer de cunoscător. Îi dau bacşişul. Pleacă. Îi scot pantofii lui Henry, îi slăbesc nodul de la cravată. Îmi scot rochia şi o întind pe fotoliu.

Mă spăl pe dinţi în baie, dârdâind în slip. În oglindă îl văd pe Henry zăcând pe pat. Sforăie. Scuip pasta de dinţi şi îmi clătesc gura. Şi deodată mă copleşeşte: fericire. Şi conştientizarea: suntem căsătoriţi. Mă rog, cel puţin *eu sunt* căsătorită.

Sting lumina şi îl sărut pe Henry în semn de noapte bună. Miroase a transpiraţie alcoolizată şi a parfumul lui Helen. Noapte bună, somn uşor, şapte purici pe-un picior. Şi adorm, fără vise şi fericită.

---

[122] *Take the A Train:* piesă de jazz clasică, de Billy Strayhorn, considerată una dintre cele mai importante melodii americane ale secolului XX.

Luni 25 octombrie 1993 (Henry are 30 de ani, Clare are 22)

HENRY: În ziua de luni de după nuntă, eu şi Clare suntem la Primăria Chicago, unde ne căsătoreşte un judecător. Martori ne sunt Gomez şi Charisse. După aceea ieşim să cinăm la Charlie Trotter's, un restaurant atât de scump, încât decorul imită clasa întâi dintr-un avion sau o sculptură minimalistă. Din fericire, mâncarea, cu toate că arată a lucrare de artă, e grozavă la gust. Charisse fotografiază fiecare fel în momentul când apare în faţa noastră.

– Cum e să fii măritată? întreabă Charisse.

– Mă simt *foarte* măritată, răspunde Clare.

– Aţi putea să continuaţi, spune Gomez. Să încercaţi toate felurile de ceremonii, buddhistă, nudistă…

– Mă întreb dacă nu cumva sunt bigamă, spune Clare, care mănâncă ceva de culoarea fisticului cu câţiva creveţi mari aranjaţi deasupra, arătând ca nişte bătrâni miopi care citesc un ziar.

– Cred că ai voie să te măriţi cu aceeaşi persoană de câte ori vrei, spune Charisse.

– *Eşti* aceeaşi persoană? mă întreabă Gomez.

Chestia pe care o mănânc eu e acoperită cu felii subţiri de ton natur care mi se topesc pe limbă. Îmi rezerv un moment să le savurez înainte de a răspunde:

– Da, şi chiar mai mult decât atât.

Gomez e nemulţumit şi bombăne ceva despre întrebări zen, dar Clare îmi zâmbeşte şi ridică paharul. Ciocnesc cu ea; un sunet de cristal delicat izvorăşte şi se risipeşte apoi în zgomotul constant din interiorul restaurantului.

Şi iată-ne căsătoriţi.

II
O picătură de sânge într-un pahar cu lapte

– Ce e? Dragă?

– Ah, cum să îndurăm asta?

– Ce să îndurăm?

– Asta. Timpul care e atât de scurt. Cum de ne putem petrece timpul dormind?

– Am putea să tăcem împreună şi să ne prefacem – de vreme ce ăsta e doar începutul – că avem tot timpul din lume.

– Şi cu fiecare zi vom avea mai puţin. Şi apoi nimic.

– Ai prefera, prin urmare, să nu fi avut absolut nimic?

– Nu. Acesta e locul spre care am venit mereu. De când a început timpul meu. Iar când voi pleca de aici, acesta va fi punctul de mijloc, către care se îndreptau toate, înainte, şi *de la care* vor pleca toate. Dar acum, dragostea mea, suntem aici, suntem *acum,* şi acele alte timpuri se vor petrece altundeva.

(A.S. Byatt, *Posesiune)*

Viaţă conjugală

Martie 1994 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Şi iată-ne căsătoriţi.

La început locuim într-un apartament cu două dormitoare dintr-un duplex din Ravenswood. E însorit, cu podele de lemn de culoarea untului şi o bucătărie plină de bufete vechi şi electrocasnice scoase din uz. Cumpărăm lucruri, ne petrecem duminicile la magazinul Crate & Barrel schimbând cadouri de nuntă, comandăm o canapea care nu încape pe uşa apartamentului şi trebuie trimisă înapoi. Apartamentul e un laborator în care desfăşurăm experimente şi întreprindem experienţe unul pe celălalt. Descoperim că Henry urăşte să audă zgomotul pe care îl fac când, preocupată de ziarul pe care îl citesc la micul dejun, mă lovesc cu lingura în dinţi. Convenim că eu pot să ascult Joni Mitchell, iar el poate să asculte The Shags, câtă vreme celălalt nu e prin preajmă. Ne dăm seama că Henry ar trebui să gătească de fiecare dată, iar eu ar trebui să mă ocup de rufe şi că niciunul dintre noi nu vrea să dea cu aspiratorul, aşa că angajăm o firmă de curăţenie.

Cădem în rutină. Henry lucrează de marţea până sâmbăta la Biblioteca Newberry. Se scoală la 7:30 şi porneşte aparatul de cafea, apoi trage pe el hainele de jogging şi iese la alergat. Când se întoarce face duş şi se îmbracă, iar eu ies clătinându-mă din dormitor şi stăm de vorbă cât timp prepară el micul dejun. După ce mâncăm, se spală pe dinţi şi se zoreşte pe uşă afară să prindă trenul, iar eu mă întorc în pat şi mai moţăi vreo oră.

Când mă scol iar, e linişte în apartament. Fac o baie, mă pieptăn şi îmi pun hainele de lucru. Îmi mai torn o ceaşcă de cafea, mă duc în dormitorul din capăt, care e atelierul meu, şi închid uşa.

Îmi e greu, în minusculul meu atelier din ultimul dormitor, la începutul vieţii mele conjugale. Spaţiul pe care îl pot numi al meu, care nu e plin de Henry, e atât de mic, încât şi ideile mele au devenit mici. Sunt ca o omidă într-un cocon de hârtie; toate lucrurile din jur sunt schiţe pentru sculpturi, mici desene care par nişte molii zbătându-se în geam, dând din aripi să scape din spaţiul acesta micuţ. Fac machete, sculpturi mici care reprezintă repetiţii pentru sculpturi uriaşe. Zi după zi, ideile devin tot mai încăpăţânate, ca şi când ar şti că le voi înfometa şi astfel le voi

opri creşterea. Noaptea visez culoare, visez că îmi cufund braţele în cuve cu fibră de hârtie. Visez grădini miniaturale în care nu pot pune piciorul pentru că sunt uriaşă.

Ceea ce-ţi dă aripi când faci artă – sau când faci orice, presupun – e momentul în care ideea ca un abur, lipsită de substanţă, capătă consistenţă, devine un lucru, o substanţă într-o lume de substanţe. Circe, Nimbue, Artemis, Atena, toate vechile zeiţe, ele trebuie să fi cunoscut sentimentul acesta când transformau oameni simpli în creaturi fabuloase, furau secretele magicienilor, desfăşurau armate: ah, iată, aici e, lucrul cel nou. Numeşte-l porc, război, laur. Numeşte-l artă. Magia care stă în puterile mele acum e o magie măruntă, o magie al cărei efect se tot amână. Lucrez în fiecare zi, dar nimic nu se materializează vreodată. Mă simt ca Penelopa, ţesând şi destrămând.

Şi ce-i pasă lui Henry, Odiseul meu? Henry e un alt soi de artist, un artist al dispariţiilor. Viaţa noastră în doi în acest apartament prea mic e punctată de micile absenţe ale lui Henry. Uneori dispare discret; pot să ies din bucătărie pe hol şi să găsesc un morman de haine pe podea. Pot să mă dau jos din pat dimineaţa şi să descopăr apa curgând la duş fără să fie cineva acolo. Câteodată e înspăimântător. Lucrez în atelierul meu într-o după-amiază şi deodată aud pe cineva gemând la uşa mea; deschid şi îl găsesc în hol pe Henry, sprijinindu-se pe palme şi genunchi, despuiat, sângerând abundent la cap. Deschide ochii, mă vede şi dispare. Câteodată mă trezesc noaptea şi Henry a dispărut. Dimineaţa îmi spune unde a fost, aşa cum alţi soţi le povestesc soţiilor ce au visat: „Eram în Biblioteca Selzer, în beznă, în 1989.” Sau: „Mă urmărea un ciobănesc german prin curtea cuiva şi a trebuit să mă sui într-un copac.” Sau: „Stăteam în ploaie lângă locuinţa părinţilor mei şi o ascultam pe mama cântând.” Îl aştept pe Henry să-mi spună că m-a văzut când eram copil, dar până acum nu s-a întâmplat asta. Când eram mică eram nerăbdătoare să mă întâlnesc cu Henry. Fiecare vizită era un eveniment. Acum fiecare absenţă e o întâmplare nesemnificativă, o operaţie de scădere, o aventură despre care aud când aventurierul meu mi se materializează la picioare, sângerând sau fluierând, zâmbind sau tremurând tot. Acum mi-e teamă când e plecat.

HENRY: Când locuieşti cu o femeie înveţi câte ceva în fiecare zi. Până acum am învăţat că părul lung înfundă scurgerea de la

duş cât ai zice „lichid de desfundat”; că nu se recomandă să scoţi vreo pagină din ziar înainte s-o citească soţia ta, chiar dacă ziarul în chestiune e vechi de o săptămână; că sunt singura persoană din gospodăria noastră de două persoane care poate mânca acelaşi lucru la cină trei seri la rând fără să se strâmbe a dezgust; şi că s-au inventat căştile pentru a-l feri pe fiecare dintre soţi de excesele muzicale ale celuilalt. (Cum poate Clare să asculte Cheap Trick? De ce-i plac The Eagles? N-o să aflu niciodată, pentru că intră în defensivă de câte ori o întreb. Cum se poate ca femeia pe care o iubesc să nu vrea să asculte *Musique du Garrot et de la Ferraille*[123]?) Cea mai dură lecţie e solitudinea lui Clare. Câteodată vin acasă şi Clare pare uşor iritată; am întrerupt vreun fir ideatic, am dat buzna în tăcerea ei visătoare. Uneori văd pe faţa lui Clare o expresie ce-mi sugerează o uşă închisă. A plecat, a intrat în camera minţii sale şi stă acolo, croşetând sau mai ştiu eu ce. Am descoperit că lui Clare îi place să fie singură. Dar când mă întorc din călătoriile temporale e întotdeauna uşurată să mă vadă.

Când femeia cu care trăieşti este artistă, fiecare zi e o surpriză. Clare a transformat al doilea dormitor într-un mic muzeu plin cu mici sculpturi şi cu desene ţintuite pe fiecare centimetru de perete. Pe rafturi şi în sertare sunt colaci de sârmă şi rulouri de hârtie. Sculpturile îmi amintesc de nişte zmeie de hârtie sau de machete de avioane. Îi mărturisesc asta lui Clare într-o seară, stând în pragul atelierului ei, îmbrăcat în costum şi cu cravata la gât, abia întors acasă de la serviciu şi pe punctul de a mă apuca să pregătesc cina, iar ea aruncă una spre mine; zboară surprinzător de bine, şi nu după mult timp stăm fiecare în câte un capăt de hol şi aruncăm unul într-altul cu sculpturi, testându-le aerodinamica. Ziua următoare, când vin acasă, Clare a creat un stol de păsări din hârtie şi sârme, care atârnă de tavan în camera de zi. O săptămână mai târziu, fereastra dormitorului nostru e plină de forme abstracte de un albastru translucid, pe care soarele le proiectează pe pereţii din cealaltă parte a camerei, creând un cer pentru păsările pe care le-a pictat Clare acolo. E superb.

În seara următoare, stau în pragul atelierului lui Clare, urmărind-o cum termină de desenat un hăţiş de linii negre în jurul unei mici păsări roşii. Pe neaşteptate o văd pe Clare, în

---

[123] *Musique du Garrot et de la Ferraille:* album de muzică electronică al trupei belgiene Jardin D’Usure.

cămăruţa ei, complet înconjurată de toate lucrurile ei, şi îmi dau seama că încearcă să spună ceva şi ştiu ce am de făcut.

Joi 13 aprilie 1994 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Aud cheia lui Henry în uşa de la intrare şi ies din atelier să-l întâmpin. Spre surprinderea mea, cară un televizor. Noi nu avem televizor pentru că Henry nu poate să se uite, iar eu nu mă deranjez să mă uit de una singură. E un televizor alb-negru vechi, mic şi prăfuit, cu o antenă ruptă.

– Bună, dragă, am venit, spune Henry, punând aparatul pe masa din sufragerie.

– Îh, e murdar. L-ai găsit pe alee?

Henry ia un aer jignit.

– L-am cumpărat de la Unique. Zece dolari.

– De ce?

– Diseară e o emisiune la care m-am gândit că ar trebui să ne uităm.

– Dar…

Nu-mi pot imagina ce emisiune l-ar convinge pe Henry să rişte să călătorească în timp.

– E-n regulă, n-o să stau să mă holbez la ea. Vreau să te uiţi tu.

– A. Poftim?

Sunt rămasă în urmă rău cu ce se mai difuzează la televizor.

– E o surpriză. E la ora opt.

Cât cinăm, televizorul stă pe podeaua sufrageriei. Henry refuză să-mi răspundă la vreo întrebare despre acest subiect şi insistă să mă tachineze întrebându-mă ce-aş face dacă aş avea un atelier uriaş.

– Ce contează? Am o debara. Poate o să mă apuc de origami.

– Haide, pe bune.

– Nu ştiu. (Răsucesc linguini pe furculiţă.) Aş face fiecare machetă de o sută de ori mai mare. Aş desena pe hârtie de bumbac de trei pe trei metri. M-aş încălţa cu role ca să ajung dintr-un capăt în celălalt al atelierului. Aş pregăti cuve uriaşe, un sistem japonez de uscare şi un holendru Reina de patru kile jumate…

Mă captivează imaginea mentală a acestui atelier închipuit, dar apoi îmi amintesc de adevăratul meu atelier şi dau din umeri.

– Eh. Poate într-o zi.

Ne descurcăm cu salariul lui Henry şi cu dobânda la fondul

meu fiduciar, dar ca să-mi permit un atelier adevărat ar trebui să-mi iau o slujbă, caz în care n-aş mai avea timp de atelier. E un cerc vicios. Toţi prietenii mei artişti suferă din lipsă de bani sau de timp sau de ambele. Charisse face programe de calculator ziua şi artă noaptea. Ea şi Gomez se căsătoresc luna viitoare.

– Ce să le luăm soţilor Gomez ca dar de nuntă? întreb.

– Ha? A, habar n-am. N-am putea să le dăm toate espresoarele pe care le-am primit?

– Pe alea le-am dat pentru cuptorul cu microunde şi maşina de pâine.

– Ah, da. Hei, e aproape opt. Ia-ţi cafeaua şi hai să mergem să ne aşezăm în camera de zi.

Henry îşi împinge scaunul în spate şi înşfacă televizorul, iar eu duc ceştile de cafea în camera de zi. El aşază aparatul pe măsuţă şi, după ce se tot învârteşte cu un prelungitor şi freacă butoanele, ne aşezăm pe canapea şi ne uităm la o reclamă la paturi cu apă de pe Canalul 9. Zici că ninge în showroom-ul cu paturi de apă.

– La naiba, zice Henry trăgând cu ochiul la ecran. La Unique mergea mai bine.

Pe ecran apare emblema Loteriei Illinois. Henry se caută în buzunarul pantalonilor şi îmi dă o bucăţică de hârtie albă.

– Ţine asta.

E un bilet de loterie.

– Dumnezeule. Doar n-ai…

– Şşt. Uită-te.

Cu mare tam-tam, oficialii Loteriei, bărbaţi serioşi în costume, anunţă numerele de pe mingile de ping pong alese la întâmplare, care apar unul după altul pe ecran. 43, 2, 26, 51,10,11. Desigur, se potrivesc cu numerele de pe biletul din mâna mea. Oficialii Loteriei ne felicită. Tocmai am câştigat opt milioane de dolari.

Henry închide televizorul. Surâde.

– Frumoasă şmecherie, ei?

– Nu ştiu ce să zic.

Henry îşi dă seama că nu ţopăi de bucurie.

– Zi „Mulţumesc, dragă, că ai făcut rost de biştarii care ne trebuie ca să cumpărăm o casă”. Mi-ar ajunge atât.

– Dar… Henry… nu e de-adevăratelea.

– Ba sigur că e. Ăla e un bilet de loterie adevărat. Dacă te duci cu el la Katz’s Deli, Minnie o să te îmbrăţişeze călduros, iar Statul Illinois o să-ţi scrie un cec adevărat.

– Dar tu ştiai.

– Evident. Desigur. A fost doar chestie de citit în ziarul de mâine.

– Nu putem… Se cheamă că trişăm.

Henry se pocneşte teatral peste frunte.

– Prostul de mine. Am uitat complet că ar trebui să cumperi bilete fără să ai nici cea mai mică idee ce numere vor ieşi. Păi, putem repara asta.

Dispare pe hol spre bucătărie şi se întoarce cu o cutie de chibrituri. Aprinde un chibrit şi ridică biletul spre el.

– Nu!

Henry stinge chibritul.

– Nu contează, Clare. Am putea câştiga la loterie în fiecare săptămână un an întreg de acum înainte, dacă am avea chef. Aşa că, dacă ai vreo problemă cu ăsta, nu-i mare lucru.

Biletul e puţin pârlit la un colţ. Henry şade lângă mine pe canapea.

– Uite ce-i. Ce-ar fi să-l păstrezi pe ăsta, şi dacă îţi vine cheful, îl încasăm, iar dacă te hotărăşti să i-l dai primului vagabond pe care îl întâlneşti, poţi să faci şi asta…

– Nu-i corect.

– Ce nu-i corect?

– Nu poţi să-mi laşi mie o asemenea responsabilitate uriaşă.

– Păi, eu sunt fericit cu oricare variantă. Aşa că, dacă te gândeşti că înşelăm statul Illinois cu banii pe care el i-a escrocat de la nişte idioţi care au muncit din greu, atunci pur şi simplu să uităm toată povestea. Sunt sigur că ne putem gândi şi la vreun alt mod de a-ţi face rost de un atelier mai mare.

Ah. Un atelier mai mare. Îmi pică fisa, proasta de mine, că Henry ar putea câştiga la loterie oricând; că nu s-a deranjat niciodată să facă asta pentru că nu e un lucru *normal;* că s-a decis să dea deoparte devotamentul său pentru o viaţă de om *normal* ca să am eu un atelier suficient de mare cât să mă dau cu rolele prin el; că sunt o nerecunoscătoare.

– Clare? Pământul către Clare…

– Mulţumesc, îi spun cam prea brusc.

Henry înalţă sprâncenele.

– Asta înseamnă că o să încasăm biletul ăla?

– Nu ştiu. Înseamnă „mulţumesc”.

– Cu plăcere. (Urmează o tăcere incomodă.) Hei, oare ce-o fi la televizor?

– Zăpadă.

Henry râde, se scoală în picioare şi mă trage de pe canapea.

– Haide, vino să ne cheltuim câştigul necinstit.

– Unde mergem?

– Habar n-am, spune Henry. (Deschide debaraua de pe hol şi îmi dă sacoul.) Hei, hai să le cumpărăm o maşină lui Gomez şi Charisse, ca dar de nuntă.

– Cred că ei ne-au dat pahare de vin.

Coborâm scara în galop. Afară e o seară perfectă de primăvară. Stăm pe trotuar în faţa clădirii, iar Henry mă ia de mână, eu îl privesc şi ridic mâna cu tot cu a lui, Henry mă învârteşte şi iată-ne dansând pe Belle Plaine Avenue, fără muzică, doar cu zgomotul maşinilor care trec şuierând pe lângă noi şi al râsetelor noastre şi cu mirosul florilor de cireş care cad ca o ninsoare pe trotuar în timp ce noi dansăm pe sub copaci.

Joi 18 mai 1994 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Încercăm să cumpărăm o casă. Căutatul de casă e uimitor. Oameni care în nicio altă situaţie nu te-ar invita în casă la ei îţi deschid uşa larg, îţi permit să tragi cu ochiul în debaralele lor, să emiţi judecăţi despre tapetul lor, să pui întrebări punctuale despre burlanele lor.

Eu şi Henry avem feluri diferite de a privi casele. Eu mă plimb încet, îmi fac o părere despre lemnărie, aparatele electrice, pun întrebări despre sistemul de încălzire, verific dacă există urme de inundaţie în subsol. Henry merge pur şi simplu până în capătul casei, aruncă o privire prin fereastra din spate şi dă din cap spre mine. Agentul nostru imobiliar, Carol, îl crede ţicnit. Eu îi spun că e un fanatic al grădinăritului. După o zi întreagă petrecută astfel, întorcându-ne cu maşina acasă de la biroul lui Carol, mă hotărăsc să-l întreb pe Henry ce metodă mai e şi nebunia aceea.

– Ce dracului faci? întreb, politicos.

Henry are un aer jenat.

– Păi, nu prea ştiam dacă vrei să afli asta, dar am mai fost în viitoarea noastră casă. Nu ştiu când, dar eram – voi fi – acolo într-o superbă zi de toamnă, după-amiaza târziu. Stăteam la fereastra din spate, lângă măsuţa aia acoperită cu marmură pe care o ai de la bunica ta, şi priveam spre geamul unei clădiri de cărămidă din capătul curţii, care părea să fie atelierul tău. Erai acolo şi trăgeai nişte coli mari de hârtie. Erau albastre. Purtai o bentiţă galbenă ca să nu-ţi vină părul în ochi, un pulover verde şi

şorţul tău obişnuit de cauciuc. În curte e o boltă de vie. Am fost acolo timp de vreo două minute. Aşa că încerc doar să reproduc priveliştea de atunci, iar când o să reuşesc o să-mi dau seama că aia e casa noastră.

– Frăţie. De ce n-ai zis aşa? Acum mă simt toantă.

– A, nu. Nu e cazul. Mi-am imaginat doar că o să-ţi placă să faci asta cum se face de obicei. Adică erai aşa de minuţioasă şi citiseşi toate cărţile alea despre cum se face, încât am crezut că voiai, ştii tu, să *mergi la cumpărături,* nu să te trezeşti în faţa faptului împlinit.

– *Cineva* trebuie să întrebe despre termite, despre azbest, despre lemnăria roasă, despre pompele de la subsol…

– Exact. Aşadar să continuăm ca până acum, şi sigur o să ajungem, fiecare, la aceeaşi concluzie.

Ceea ce se şi întâmplă până la urmă, deşi înainte de asta există câteva momente tensionate. Mă pomenesc, captivată de un elefant alb din East Roger’s Park, un cartier groaznic de la marginea nordică a oraşului. E un conac, un monstru victorian suficient de încăpător pentru o familie cu doisprezece membri şi servitorii săi. Încă înainte de a întreba ştiu că nu e asta casa noastră; Henry e îngrozit de ea încă înainte de a ajunge la uşa de la intrare. Curtea din spate e parcarea unei farmacii uriaşe. Interiorul are structura unei case cu adevărat frumoase; tavan înalt, şemineuri cu poliţe de marmură, lemnărie sculptată…

– Te rog, mă linguşesc pe lângă Henry. E incredibilă.

– Mda, incredibil e cuvântul. Am fi violaţi şi tâlhăriţi săptămânal în casa asta. Plus că trebuie refăcut totul, instalaţia electrică, ţevăraia, încălzire nouă, probabil şi acoperiş nou… Pur şi simplu nu e asta.

Tonul lui e definitiv, tonul cuiva care a văzut viitorul şi n-are de gând să se pună cu el. Zile în şir după aceea stau îmbufnată. Henry mă scoate în oraş să mâncăm sushi.

– Şoşca[124]. Amorta[125]. Inimioară[126]. Vorbeşte-mi.

– Nu vorbesc deloc cu tine.

– Ştiu. Dar eşti îmbufnată. Şi aş prefera să nu fii îmbufnată din

[124] *Şoşca:* cuvânt din limba idiş, cu sensul de jucărie ieftină, putând însemna şi fată sexi, dar proastă.

[125] *Amorta:* cuvânt din limba imaginară a elfilor, quenia, inventată de scriitorul britanic J.R.R. Tolkien; semnifică înălţare, ridicare, talaz etc.

[126] *Heart of My Heart* (în orig.): cântec de dragoste foarte popular de ziua Sf. Valentin, compus în 1926 de Ben Ryan.

cauza mea, mai ales pentru că am spus lucruri de bun-simţ.

Soseşte chelneriţa, iar noi ne consultăm în grabă meniurile. Nu vreau să mă cert în Katsu, restaurantul meu preferat în materie de sushi, unde mâncăm adesea. Mă gândesc serios că Henry contează pe asta, pe lângă fericirea intrinsecă a faptului că mănânc sushi, ca să mă împace. Comandăm goma-ae, hijiki, futomaki, kappamaki şi o serie impresionantă de crudităţi pe dreptunghiuri de orez. Kiko, chelneriţa, notează comanda şi dispare.

– Nu sunt supărată pe tine.

Lucru oarecum adevărat.

Henry ridică o sprânceană.

– Bine. În regulă. Atunci, care-i problema?

– Eşti absolut sigur că locul acela unde ai fost e casa noastră? Dacă te înşeli şi refuzăm ceva grozav doar fiindcă n-are priveliştea care trebuie în curtea din spate?

– Erau acolo mult prea multe lucruri de-ale noastre ca să nu fie casa noastră. Admit că s-ar putea să nu fie *prima* noastră casă – nu eram destul de aproape de tine ca să-mi dau seama ce vârstă aveai. Mi s-a părut că erai destul de tânără, dar poate doar te ţineai bine. Însă îţi jur că e foarte drăguţă, şi n-ar fi grozav să ai atelierul în spate, ca acolo?

Oftez.

– Mda. Aşa e. Doamne. Mi-aş dori să poţi filma unele dintre excursiile tale. Mi-ar plăcea tare mult să văd locul ăsta. Nu puteai să te uiţi şi tu la adresă cât erai acolo?

– Îmi pare rău. A fost pe fugă.

Uneori aş, da orice să-i deschid creierul lui Henry şi să mă uit la memoria lui ca la un film. Îmi amintesc de când am învăţat să folosesc prima dată un computer; aveam paisprezece ani, iar Mark încerca să mă înveţe să desenez la Macintosh-ul lui. După vreo zece minute, voiam să intru cu mâna prin ecran ca să ajung la lucrul palpabil dinăuntru, orice o fi fost el. Îmi place să fac lucrurile direct, să ating texturi, să văd culori. Căutatul de casă cu Henry mă înnebuneşte. E precum condusul prin telecomandă al acelor îngrozitoare maşinuţe de jucărie. Mereu le trimit în pereţi. Intenţionat.

– Henry, te superi dacă mă duc să caut casă de una singură, o vreme?

– Nu, cred că nu. (Pare puţin vexat.) Dacă într-adevăr vrei asta.

– Păi, oricum o să ne alegem cu casa aceea, nu? Adică asta n-o să schimbe nimic.

– Adevărat. Lasă, nu mă lua în seamă. Dar încearcă să nu-ţi mai pice cu tronc vreo gaură împuţită.

O descopăr, în fine, după vreo lună şi cam douăzeci de case vizitate. E pe Ainslie, în Lincoln Square, o casă cu un singur nivel, din cărămidă roşie, construită în 1926. Carol deschide cutia cu chei şi se luptă cu încuietoarea; pe când deschide uşa, am o senzaţie copleşitoare de potrivire… Mă duc glonţ la fereastra din spate să trag cu ochiul spre curte, şi iată-mi viitorul atelier, şi bolta de vie e acolo, iar când mă întorc spre Carol, care mă priveşte plină de curiozitate, rostesc:

– O cumpărăm.

Nu mică îi e surpriza lui Carol.

– Nu vrei să vezi restul casei? Dar soţul tău?

– A, el a văzut-o deja. Dar, da, sigur, hai să vedem casa.

Sâmbătă 9 iulie 1994 (Henry are 31 de ani, Clare are 23)

CLARE: Azi a fost Ziua Mutării[127]. Toată ziua a fost foarte cald; hamalilor li se lipeau cămăşile de ei dimineaţă, pe când urcau scările apartamentului nostru, zâmbind fiindcă se gândeau că un apartament cu două dormitoare n-avea să fie mare lucru şi că vor termina înainte de prânz. Li s-a topit zâmbetul când au intrat în camera de zi şi au văzut mobila victoriană, grea, a lui Clare şi cele şaptezeci şi opt de cutii cu cărţi ale mele. Acum deja s-a întunecat, iar eu şi Clare bântuim prin casă, atingând pereţii şi trecând cu degetele peste pervazurile de cireş. Lipăim cu tălpile goale pe podelele de lemn. Dăm drumul la apă în cada proptită pe suporturi în formă de labe, pornim şi oprim arzătoarele aragazului Universal, vechi şi greoi. Ferestrele sunt goale; stingem lumina, iar razele felinarelor de pe stradă se revarsă peste şemineul gol prin sticla prăfuită. Clare trece dintr-o cameră în alta, mângâindu-şi casa, casa noastră. O urmez, privind-o cum deschide debarale, ferestre, bufete. În sufragerie, se ridică pe vârfuri şi atinge cu degetul lustra cu sticlă sablată. Apoi îşi scoate bluza. Îmi trec limba peste sânii ei. Casa ne împresoară, ne veghează, ne contemplă cât facem dragoste în ea pentru prima dată, prima din multe dăţi, iar la sfârşit, pe când zăcem

[127] Ziua Mutării: aluzie la *Moving Day,* 1 iulie, prin tradiţie ziua în care încep contractele de închiriere de locuinţe în provincia canadiană Quebec.

extenuaţi pe podeaua goală, înconjuraţi de cutii, simt că ne-am găsit căminul.

Duminică 28 august 1994 (Clare are 23 de ani, Henry are 31)

CLARE: E o după-amiază de duminică fierbinte, lipicioasă şi umedă, iar eu, Henry şi Gomez suntem de capul nostru prin Evanston. Ne petrecem dimineaţa la Lighthouse Beach, făcând baie în lacul Michigan şi prăjindu-ne la soare. Gomez a vrut să fie îngropat în nisip, aşa că eu şi Henry i-am făcut plăcerea. Am făcut un picnic şi am tras un pui de somn. Acum ne plimbăm pe trotuarul umbrit de pe Church Street şi lingem îngheţată pe băţ, năuciţi de soare.

– Clare, eşti plină de nisip în păr, spune Henry.

Mă opresc, mă aplec în faţă şi-mi bat părul ca pe un covor, cu mâna. O plajă întreagă se scutură din el.

– Am urechile pline de nisip. Şi izmenele, spune Gomez.

– În cap te pocnesc eu cu dragă inimă, dar de restul va trebui să te ocupi singur, îi răspund.

Bate o adiere fină şi ne întindem s-o simţim din plin. Îmi răsucesc părul în vârful capului şi imediat mă simt mai bine.

– Ce facem mai departe? întreabă Gomez.

Eu şi Henry schimbăm o privire.

– Bookman’s Alley, intonăm la unison.

Gomez scapă un geamăt.

– O, Dumnezeule. Nu la librărie. Stăpâne, stăpână, aveţi milă de umilul vostru servitor…

– Atunci, Bookman’s Alley să fie, spune voios Henry.

– Doar să-mi promiteţi că n-o să stăm acolo mai mult de… of… să zicem, trei ore…

– Cred că închide la cinci, intervin. Şi e deja 2:30.

– Ai putea să te duci să bei o bere, spune Henry.

– Credeam că Evanston e pe uscat[128].

– Nu. Cred că au schimbat asta. Dacă dovedeşti că nu eşti

---

[128] „Pe uscat”: aici cu sensul „fără alcool”. În Evanston, oraş aflat în nordul ariei metropolitane Chicago, se află prestigioasa universitate particulară Northwestern. În 1855, la cererea mandatarilor universităţii, Adunarea Generală a statului Illinois a adăugat la carta oraşului Evanston un amendament prin care se interzicea fabricarea şi comercializarea de băuturi alcoolice pe teritoriul oraşului. Amendamentul a rămas valabil timp de circa 120 de ani.

membru al YMCA[129], poţi să bei o bere.

– Vin cu voi. Toţi pentru unul şi unul pentru toţi.

Cotim pe Sherman, trecem de fostul Marshall Field's[130], iar acum e un magazin outlet[131] de pantofi de sport, trecem de fostul Varsity Theater, în locul căruia acum e un Gap[132]. O luăm pe aleea dintre florărie şi atelierul de reparat încălţăminte şi ia te uită, e Bookman's Alley. Împing uşa şi intrăm toţi în magazinul luminat difuz şi răcoros, de parcă am fi alunecat în trecut.

Roger stă în spatele birouaşului său dezordonat, flecărind cu un domn rumen şi cu părul alb despre ceva legat de muzica de cameră. Zâmbeşte când ne vede.

– Clare, am ceva ce o să-ţi placă, îmi spune.

Henry se duce aţă în partea din spate a magazinului, unde se află toate tipăriturile şi alte chestii bibliofile. Gomez rătăceşte fără ţintă, privind la micile obiecte ciudate puse pe rafturi la diferite secţiuni: o şa la westernuri, o pălărie de vânător la Suspans. Ia o bomboană de gumă din bolul imens de la secţiunea pentru copii, fără să-şi dea seama că bomboanele acelea zac de ani de zile acolo şi că poţi să-ţi spargi capul cu ele. Cartea de la Roger pentru mine e un catalog olandez de hârtie decorativă, având ca supliment în interior mostre de hârtie adevărată. Imediat îmi dau seama ce descoperire e, aşa că îl pun pe masa de lângă birou, ca prim articol din teancul pe care urmează să-l cumpăr. Apoi încep să studiez rafturile, visătoare, inhalând mirosul profund şi prăfos de hârtie, adeziv, covoare vechi şi lemn. Îl văd pe Henry aşezat pe podea la secţiunea de artă, cu ceva deschis în poală. E ars de soare, iar părul îi stă sculat în toate părţile. Mă bucur că s-a tuns. Acum, cu părul scurt, îmi pare că arată mai mult a el însuşi. În timp ce îl privesc, el ridică mâna ca să-şi înfăşoare o şuviţă pe deget, îşi dă seama că părul e prea scurt pentru aşa ceva şi se scarpină la ureche. Vreau să-l

---

[129] YMCA (Young Men's Christian Association, Asociaţia tinerilor creştini): mişcare socială internaţională, apolitică şi nonsectară fondată la Londra în 1844, care promovează creştinismul ecumenic.

[130] Marshall Field's: magazin universal înfiinţat în Chicago în a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi devenit ulterior un puternic lanţ comercial.

[131] Magazin outlet: magazin cu vânzare *en detail* cu mari discounturi, administrat direct de producătorii unei/unor mărci.

[132] Gap: lanţ de magazine de îmbrăcăminte şi accesorii fondat în 1969 în San Francisco.

ating, să-mi trec degetele prin părul lui aşa haios sculat, dar în loc de asta mă întorc şi mă îngrop în secţiunea de călătorii.

HENRY: Clare stă în sala principală lângă un teanc enorm de cărţi nou-sosite. Lui Roger nu-i prea place ca oamenii să pună mâna pe lucrurile cărora încă nu le-a pus preţul, dar am observat că pe Clare o lasă să facă mai tot ce vrea în magazinul lui. Ea s-a aplecat asupra unei cărticele roşii. Părul stă să-i scape din cocul răsucit în vârful capului, iar o bretea a rochiei de vară îi atârnă pe umăr, descoperind puţin din costumul de baie. Imaginea e atât de pătrunzătoare, încât simt o nevoie acută să mă duc la ea, s-o ating, poate – dacă nu se uită nimeni – s-o muşc, dar în acelaşi timp nu vreau să ia sfârşit momentul acesta, şi deodată îl remarc pe Gomez, care stă la secţiunea Suspans uitându-se la Clare cu o expresie care oglindeşte fidel propriile mele simţăminte… Atunci Clare ridică privirea spre mine şi spune:

– Henry, uite, e Pompei.

Ridică spre mine cărţulia cu cărţi poştale ilustrate şi ceva din vocea ei spune *Vezi, pe tine te-am ales.* Merg spre ea, îmi pun braţul în jurul umerilor ei, îi îndrept breteaua căzută. O clipă mai târziu, când ridic privirea, Gomez s-a întors deja cu spatele la noi şi inspectează de zor cărţile de Agatha Christie.

Duminică 15 ianuarie 1995 (Clare are 23 de ani, Henry are 31)

CLARE: Eu spăl vase, iar Henry toacă ardei gras. Soarele apune într-un rozaliu intens peste zăpada din curtea noastră, în seara aceasta de duminică, iar noi pregătim chili şi cântăm *Yellow Submarine:*

În oraşul meu natal

Trăia unul, marinar…

Ceapa tăiată fâsâie în tigaia de pe aragaz. Când ajungem la *Şi ai noştri-s toţi la bord,* îmi aud dintr-odată vocea sunând de una singură; mă întorc şi văd hainele lui Henry grămadă şi cuţitul pe podea. Jumătate de ardei se leagănă uşurel pe tocător.

Închid focul şi acopăr ceapa. Mă aşez lângă mormanul de haine şi le ridic în braţe, calde încă de la trupul lui Henry, şi stau ţinându-le aşa până ce nu mai rămâne în ele decât căldura trupului meu. Apoi mă ridic şi mă duc în dormitorul nostru, împăturesc frumos hainele şi le pun pe pat. După care continui să pregătesc cina cât pot de bine şi mănânc de una singură,

aşteptând şi întrebându-mă.

Vineri 3 februarie 1995 (Clare are 23 de ani, Henry are 31 şi 39)

CLARE: Gomez, Charisse, Henry şi cu mine stăm la masa din sufragerie şi jucăm Capitalistul Zăpăcit. E un joc pe care l-au inventat Gomez şi Charisse. Îl jucăm cu un set de Monopoly. Trebuie să răspunzi la întrebări, să obţii puncte, să acumulezi bani şi să-ţi exploatezi tovarăşii de joc. E rândul lui Gomez. Scutură zarul, dă un şase şi ajunge pe Fondul Comunitar. Trage o carte.

– Bine, oameni buni. Ce invenţie tehnologică modernă ai arunca pe apa sâmbetei pentru binele societăţii?

– Televiziunea, răspund.

– Balsamul de rufe, spune Charisse.

– Detectoarele de mişcare, spune Henry cu vehemenţă.

– Iar eu zic praful de puşcă.

– Asta nu-i prea modernă, obiectez.

– Bine. Linia de asamblare.

– N-ai dreptul la două răspunsuri, spune Henry.

– Ba, cum să nu. Şi în fond ce rahat de răspuns mai e şi „detectoare de mişcare”?

– Mă tot dau de gol detectoarele de mişcare în depozitul de la Newberry. Săptămâna asta, de două ori am nimerit acolo după program, şi, imediat ce apar, vine şi gardianul la etaj să verifice. Mă scoate din minţi.

– Nu cred că dez-inventarea senzorilor de mişcare va avea mare efect asupra proletariatului. Eu şi Clare primim câte zece puncte pentru răspunsuri corecte, Charisse primeşte cinci puncte pentru creativitate, iar Henry se întoarce trei căsuţe fiindcă a pus nevoile individuale mai presus de binele colectiv.

– Asta înseamnă că m-am întors la Start. Dă-mi 200 de dolari, bancher.

Charisse îi dă banii lui Henry.

– Hopa, zice Gomez.

Îi zâmbesc. E rândul meu. Dau un patru.

– Park Place. Îl cumpăr.

Ca să pot cumpăra ceva, trebuie să răspund corect la o întrebare. Henry trage o carte din teancul Norocului.

– Cu cine ai vrea să cinezi şi de ce: Adam Smith[133], Karl Marx[134], Rosa Luxemburg[135], Alan Greenspan[136].

– Rosa.

– De ce?

– Cea mai interesantă moarte.

Henry, Charisse şi Gomez se consultă şi cad de acord că pot să cumpăr Park Place. Îi dau lui Charisse banii, iar ea îmi înmânează actul de proprietate.

Henry dă cu zarul şi ajunge la Impozitul pe Venit. Căsuţa asta are propriile sale cărţi de joc, mai deosebite. Aşteptăm cu toţii sub tensiune. Henry citeşte cartonaşul.

– Marele Salt Înapoi.

– La naiba.

Îi dăm lui Charisse toate posesiunile noastre, iar ea le pune înapoi în custodia Băncii, cu ale ei cu tot.

– Ei, şi cam asta a fost cu Park Place.

– Îmi pare rău, spune Henry, mutând până la jumătatea tablei, pe căsuţa cu St. James. Cumpăr.

– Bietul meu St. James, se lamentează Charisse.

Trag o carte din teancul pentru Parcare Gratuită.

– Care e paritatea de azi a yenului japonez faţă de dolar?

– Habar n-am. De unde a apărut întrebarea asta?

– De la mine? spune Charisse zâmbind.

– Care-i răspunsul?

– 99,8 yeni per dolar.

– Bine. Fără St. James. E rândul tău.

Henry îi dă lui Charisse zarul. Ea dă un patru şi ajunge la închisoare. Trage o carte care îi spune ce infracţiune a comis: tranzacţionare pe bază de informaţii confidenţiale. Ne umflă râsul.

---

133 Adam Smith (1723–1790): filosof scoţian, precursor al economiei politice.

134 Karl Marx (1818–1883): filosof şi economist politic prusac, considerat părintele comunismului.

135 Rosa Luxemburg (1870–1919): teoreticiană a marxismului, poloneză de origine evreiască; a înfiinţat organizaţia precursoare a Partidului Comunist German. Capturată de trupele monarhiste după o tentativă nereuşită de revoluţie la Berlin, a fost împuşcată în cap şi aruncată în râu.

136 Alan Greenspan (n. 1926): economist american, fost preşedinte al Băncii Naţionale americane.

– Asta vi se potriveşte vouă mai degrabă, spune Gomez.

Eu şi Henry zâmbim cu modestie. Zilele astea facem ravagii la bursa de mărfuri.

Pentru a ieşi din închisoare, Charisse trebuie să răspundă la trei întrebări. Gomez alege o carte din teancul Norocului.

– Întrebarea întâi: numeşte doi artişti faimoşi pe care i-a cunoscut Troţki în Mexic.

– Diego Rivera şi Frida Kahlo.

– Bun. Întrebarea a doua: Cât primesc pe zi de la Nike lucrătorii vietnamezi ca să facă pantofii ăia de sport ridicol de scumpi?

– Ah, Doamne. Nu ştiu… Trei dolari? Zece cenţi?

– Care e răspunsul tău?

Din bucătărie se aude ditamai zgomotul de spart. Sărim toţi în picioare.

– Staţi jos, spune Henry cu atâta hotărâre, încât chiar ne aşezăm.

El fuge la bucătărie. Charisse şi Gomez se uită la mine surprinşi. Scutur din cap.

– Nu ştiu.

Dar de fapt ştiu. Se aud murmure slabe şi un geamăt. Charisse şi Gomez stau nemişcaţi şi ascultă. Mă scol de la masă şi mă duc tiptil după Henry.

Stă în genunchi pe podea, ţinând o cârpă de vase pe capul unui bărbat în pielea goală întins pe linoleum, care, desigur, e Henry. Bufetul de lemn cu vasele noastre e răsturnat pe o parte; geamul e spart, iar vasele au căzut din el şi s-au fărâmat. Henry zace în mijlocul dezastrului, sângerând şi plin de cioburi. Amândoi Henry se uită la mine, unul inspirând milă, celălalt imperativ. Îngenunchez de cealaltă parte a lui Henry, în faţa lui Henry.

– De unde e tot sângele ăsta? întreb în şoaptă.

– Cred că de la cap, îmi răspunde Henry tot în şoaptă.

– Să chemăm salvarea.

Şi mă apuc să culeg cioburile de pe pieptul lui Henry. El închide ochii şi spune:

– Nu.

Mă opresc.

– Sfinte Sisoe, spune Gomez din prag.

O văd în spate pe Charisse stând pe vârfuri, încercând să vadă peste umărul lui.

– Mamă, spune ea, împingându-l pe Gomez ca să treacă pe lângă el.

Henry aruncă o cârpă de vase peste zona genitală a duplicatului său întins pe jos.

– Ah, Henry, nu-ţi face griji pentru asta. Am desenat după un miliard de modele…

– Încerc să păstrez un nivel de intimitate, sare Henry.

Charisse se retrage de parcă ar fi pocnit-o.

– Ascultă, Henry… hodorogeşte Gomez. Nu pot să gândesc cu toate astea în jur.

– Tăceţi din gură toţi, le cer exasperată.

Spre surprinderea mea, mă ascultă.

– Ce se întâmplă? îl întreb pe Henry care zace pe podea strâmbându-se de durere şi încercând să nu se mişte.

El deschide ochii şi mă fixează câteva clipe cu privirea înainte de a răspunde.

– O să dispar în câteva minute, spune în cele din urmă, cu voce moale, apoi se uită la Henry. Vreau ceva de băut.

Henry saltă în picioare şi se întoarce cu un pahar de apă plin cu Jack Daniels. Îi sprijin capul lui Henry, care reuşeşte să dea pe gât cam o treime.

– E înţelept să facă asta? întreabă Gomez.

– Nu ştiu. Nu-mi pasă, îl asigură Henry de pe podea. Mă doare în draci. (Gâfâie scurt.) Înapoi! Închide ochii…

– De ce…? începe Gomez.

Pe podea, Henry intră în convulsii de parcă ar fi electrocutat. Capul lui se scutură violent, ţipă „Clare!”, iar eu închid ochii. Se aude un zgomot ca de cearşaf scuturat, dar mult mai tare, apoi o cascadă de sticlă şi porţelan se revarsă peste tot, iar Henry e dus deja.

– O, Dumnezeule, spune Charisse.

Eu şi Henry ne uităm unul la altul. *De data asta a fost altfel, Henry. A fost urât şi violent. Ce se întâmplă cu tine?* Albul feţei lui îmi spune că nici el nu ştie. Cercetează whiskey-ul din pahar să nu aibă cioburi, apoi îl dă pe gât.

– Ce-i cu toate cioburile astea? vrea să ştie Gomez, scuturându-se cu mare grijă.

Henry se ridică şi-mi dă mâna. E pudrat tot cu sânge şi cu fărâme de ceramică şi cristal. Mă ridic şi mă uit la Charisse. Are o tăietură mare pe faţă; îi curge sânge pe obraz ca o lacrimă.

– Tot ce nu e parte din trupul meu rămâne pe loc, explică

Henry. (Le arată golul de unde i s-a extras un dinte pentru că îşi tot pierdea plomba.) Aşa că, oriunde m-oi fi întors, cel puţin a dispărut sticla şi n-o să trebuiască să mi-o scoată cu penseta.

– Nu, dar noi o s-o facem, spune Gomez, îndepărtând uşor nişte cioburi din părul lui Charisse.

Are dreptate.

Biblioteca science fiction

Joi 8 martie 1995 (Henry are 31 de ani)

HENRY: Eu şi Matt ne jucăm de-a v-aţi ascunselea printre rafturile de la secţiunea muzeală. Mă caută fiindcă ar trebui să ţinem o prezentare despre caligrafie pentru o membră a consiliului de administraţie al Bibliotecii Newberry şi pentru Cubul Feminin de Caligrafie pe care îl păstoreşte. Mă ascund de el fiindcă încerc să-mi pun pe mine toate hainele înainte să mă găsească.

– *Haide,* Henry, ne aşteaptă, mă strigă Matt de undeva de la Tipărituri volante americane din perioada timpurie.

Îmi trag pantalonii la secţiunea de *livres d'artistes*[137] franţuzeşti din secolul douăzeci.

– O clipă, doar să găsesc ceva, îi strig.

Îmi notez în memorie să învăţ arta ventrilocilor pentru momente ca acesta. Vocea lui Matt se aude tot mai aproape:

– Ştii că doamna Connely o să se enerveze rău, lasă aia, *hai* odată încolo…

Îşi bagă capul pe intervalul unde mă aflu exact pe când mă închei la cămaşă.

– Ce faci acolo?

– Pardon.

– Iar ai umblat pe-aici printre rafturi în pielea goală, nu-i aşa?

– Ăă, poate, îi răspund încercând să par nonşalant.

– Isuse. Henry, dă-mi căruciorul.

Matt ia căruciorul încărcat cu cărţi şi începe să-l împingă spre Camera de lectură. Uşa grea de metal se deschide şi se închide. Îmi pun ciorapii şi pantofii, îmi leg cravata, îmi scutur haina de praf şi mă îmbrac cu ea. Apoi intru în Camera de lectură, mă aşez în faţa lui Matt la masa de studiu lungă, înconjurată de doamne bogate de vârstă mijlocie, şi încep prelegerea despre genialul creator de fonturi Rudolf Koch[138]. Matt întinde fâşii de pâslă, deschide mape şi intervine cu lucruri inteligente despre Koch, iar până la sfârşitul orei de curs pare să fi renunţat să-mi ia gâtul de data asta. Doamnele, fericite, o iau din loc către masa

---

[137] *Livres d'artistes* (sau *livres de peintre):* cărţi de lux, cu tipăritură de cea mai bună calitate, pe hârtie fină, ilustrate de pictori recunoscuţi.

[138] Rudolf Koch (1876–1934): unul dintre cei mai importanţi caligrafi germani, creatorul câtorva fonturi.

de prânz. Eu şi Matt înconjurăm masa, adunând cărţile înapoi în cutiile lor şi cutiile în cărucior.

– Îmi pare rău că am întârziat, îi spun.

– Dacă n-ai fi fost o minte strălucită, răspunde Matt, până acum te-am fi tăbăcit şi te-am fi folosit ca să recopertăm *Das Manifest der Nacktkultur*[139].

– Nu există aşa ceva.

– Pe pariu?

– Nu.

Împingem căruciorul înapoi la rafturi şi ne apucăm să punem la locul lor mapele şi cărţile. Îi fac cinste lui Matt cu o masă la Beau Thai, şi toate-s bune şi frumoase între noi.

Marţi 11 aprilie 1995 (Henry are 31 de ani)

HENRY: În Biblioteca Newberry există o casă a scării de care mă tem. Se află la capătul dinspre est al lungului hol care trece prin toate cele patru niveluri, despărţind Camerele de lectură de zonele cu rafturi. Nu e grandioasă, precum scara principală, cu treptele ei de marmură şi cu balustradele sculptate. Nu are ferestre. E luminată cu neoane, are pereţi din piatră de zgură şi scări de beton cu benzi antiderapante galbene. Pe fiecare etaj sunt uşi de metal fără geamuri. Dar nu acestea sunt lucrurile care mă umplu de teamă. Ce nu-mi place absolut deloc aici este Cuşca.

Cuşca e înaltă cât toate cele patru niveluri şi se află în centrul casei scării. La prima privire, arată ca un puţ de lift, dar nu există niciun lift şi nici n-a existat vreodată. Nimeni de la bibliotecă nu pare a şti ce rost are Cuşca sau de ce a fost instalată. Presupun că se află acolo ca să-i împiedice pe oameni să se arunce de pe scări şi să-şi rupă oasele. Cuşca e vopsită în crem. E făcută din oţel.

Când am început să lucrez la Newberry, Catherine m-a dus prin toate colţurile şi colţişoarele. Plină de mândrie, mi-a arătat rafturile, camera artefactelor, încăperea nefolosită din aripa estică unde Matt exersează canto, compartimentul incredibil de dezordonat al lui McAllister, separeurile pentru cercetători, sala de mese a personalului. Când, în drum spre Conservare, Catherine a deschis uşa de la casa scării, am avut un moment de panică. O scurtă privire spre sârma împletită a Cuştii m-a făcut

---

[139] *Das Manifest der Nacktkultur:* manifestul nudismului (în limba germană în original).

să mă proptesc în loc ca un cal sperios.

– Ce-i aia? am întrebat-o pe Catherine.

– A, aia e Cuşca, mi-a răspuns într-o doară.

– E un lift?

– Nu, e doar o cuşcă. Nu cred că foloseşte la ceva.

– Aha.

Am urcat scara şi ne-am continuat turul.

De atunci, am evitat să folosesc scările acelea. Încerc să nu mă gândesc la Cuşcă; nu vreau să-i dau prea mare importanţă. Dar dacă o să nimeresc vreodată în interiorul ei n-o să pot ieşi de acolo.

Vineri 9 iunie 1995 (Henry are 31 de ani)

HENRY: Mă materializez pe podeaua toaletei pentru bărbaţi destinate personalului de la etajul patru al Bibliotecii Newberry. Am lipsit zile în şir, pierdut în anul 1973, în zona rurală a statului Indiana, şi sunt obosit, înfometat şi neras; mai rău e că am un ochi învineţit şi nu-mi găsesc hainele. Mă scol de pe jos şi mă încui într-o cabină, unde mă aşez şi cuget. Cât mă gândesc eu, cineva intră, se descheie la pantaloni şi se propteşte în faţa pişoarului. Când termină, se încheie şi rămâne acolo câteva clipe; chiar atunci se întâmplă să mă treacă un strănut.

– Cine-i acolo? întreabă Roberto.

Stau pe closet şi tac. Prin spaţiul dintre uşă şi canat îl văd pe Roberto aplecându-se încet şi privindu-mi picioarele pe sub uşă.

– Henry? Îl pun pe Matt să-ţi aducă hainele. Te rog să te îmbraci şi să vii în biroul meu.

Intru tiptil în biroul lui Roberto şi mă aşez în faţa lui. Cât vorbeşte la telefon, mă uit pe furiş la calendarul lui. E vineri. Ceasul de deasupra biroului arată 2:17. Am lipsit ceva mai mult de douăzeci şi două de ore. Roberto pune frumos receptorul în furcă şi se întoarce cu faţa la mine.

– Închide uşa, îmi spune.

E doar o pură formalitate, de vreme ce pereţii birourilor noastre nu se ridică până la tavan, dar fac ce mi-a spus.

Roberto Calle e un ilustru specialist în Renaşterea italiană şi şeful secţiei muzeale. De regulă e un temperament sanguin, radiant, un bărbos care inspiră încredere; acum mă priveşte trist pe deasupra ochelarilor săi bifocali şi spune:

– Chiar nu putem permite aşa ceva, ştii doar.

– Da. Ştiu.

– Pot să te întreb cum te-ai ales cu ochiul ăla aşa de vânăt? mă întreabă cu o voce aspră.

– Cred că din mers am nimerit un copac.

– Desigur. Cum de nu m-am gândit la asta?

Stăm şi ne uităm unul la altul.

– Ieri, spune Roberto, l-am observat din întâmplare pe Matt intrând în biroul tău cu un braţ de haine. Cum nu era prima dată când îl vedeam umblând cu haine în braţe, l-am întrebat de unde le avea pe acelea, iar el mi-a spus că le-a găsit în toaleta bărbaţilor. Atunci l-am întrebat de ce s-a simţit dator să ducă mormanul acela de haine în biroul tău şi mi-a răspuns că semănau cu hainele pe care le purtai tu, ceea ce era adevărat. Şi, de vreme ce nu erai de găsit nicăieri, ţi-am lăsat hainele pe birou.

Face o pauză, ca şi cum ar trebui să intervin cu ceva, dar nu mă pot gândi la nimic potrivit.

– În dimineaţa asta, continuă el, a sunat Clare şi i-a spus lui Isabelle că eşti răcit şi nu vii la serviciu.

Îmi sprijin capul cu mâna. Ochiul îmi pulsează.

– Explică-te, îmi cere Roberto.

Mă tentează să spun *Roberto, am rămas blocat în 1973 şi n-am putut să mai plec de acolo, am fost în Muncie, Indiana, câteva zile, am locuit într-un hambar şi m-a trosnit proprietarul hambarului, fiindcă a crezut că încercam să-i fur oile.* Dar sigur că nu pot să spun asta.

– Nu-mi amintesc prea bine, Roberto. Îmi pare rău.

– Aha. Păi, cred că Matt a luat potul.

– Ce pot?

Roberto surâde, iar eu mă gândesc că poate totuşi n-are de gând să mă dea afară.

– Matt a pus pariu că nici măcar n-o să încerci să explici. Amelia şi-a pus banii pe varianta răpirii de către extratereştri. Isabelle a pariat că ai legături cu un cartel internaţional al drogurilor şi că ai fost răpit şi omorât de Mafie.

– Dar Catherine?

– A, Catherine şi cu mine avem convingerea că toate astea se datorează unei deviaţii sexuale de o bizarerie îngrozitoare, care implică nuditate şi cărţi.

Inspir adânc.

– E mai degrabă epilepsie.

Roberto pare sceptic.

– Epilepsie? Ai dispărut ieri după-amiază. Ai un ochi învineţit şi zgârieturi pe toată faţa şi pe mâini. Ieri am pus serviciul de pază să scotocească după tine toată clădirea de sus până jos; mi-au spus că ai obiceiul de a te dezbrăca printre rafturi.

Îmi privesc fix unghiile de la mâini. Când ridic capul, văd că Roberto se uită pe fereastră.

– Nu ştiu ce să mă fac cu tine, Henry. Nu mi-ar plăcea deloc să te pierd. Când eşti aici şi cu toate hainele pe tine, poţi fi foarte… competent. Dar asta pur şi simplu nu mai poate să continue.

Stăm şi ne uităm unul la altul minute în şir.

– Spune-mi că n-o să se mai repete, spune Roberto în cele din urmă.

– Nu pot. Aş vrea să pot.

Roberto oftează şi flutură din mâini spre uşă.

– Pleacă. Du-te să catologhezi Colecţia Quigley, asta o să te ţină departe de belele o vreme.

(Colecţia Quigley, recent donată bibliotecii, are peste două mii de piese, tipărituri ocazionale din perioada victoriană, cele mai multe având de-a face cu săpunurile.)

Dau din cap ascultător şi mă ridic. Deschizând uşa, îl aud pe Roberto:

– Henry. E atât de grav, încât nu-mi poţi spune?

Ezit.

– Da.

Roberto nu mai spune nimic. Închid uşa în urma mea şi mă duc la mine în birou. Matt stă pe scaunul meu şi transcrie din calendarul lui într-al meu. Ridică privirea când intru.

– Te-a dat afară?

– Nu.

– De ce nu?

– ’Bar n-am.

– Ciudat. Apropo, am ţinut în locul tău prelegerea pentru Asociaţia Legătorilor Manuali din Chicago.

– Mersi. Îţi fac cinste mâine cu masa de prânz?

– Sigur. (Matt verifică în calendarul din faţa lui.) În patruzeci şi cinci de minute avem o prezentare pentru un grup de studenţi de la colegiul Columbia care studiază istoria tipografiei.

Dau din cap şi încep să scotocesc în birou după lista cu obiecte pe care urmează să le prezentăm.

– Henry?

– Mda?
– Unde ai fost?
– În Muncie, Indiana. În 1973.
– Da, sigur. (Matt dă ochii peste cap şi rânjeşte sarcastic.) Las-o moartă.

Duminică 17 decembrie 1995 (Clare are 24 de ani, Henry are 8)

CLARE: Sunt în vizită la Kimy. E duminică după-amiază, o zi de decembrie cu multă zăpadă. Am făcut cumpărături de Crăciun, iar acum stau în bucătăria lui Kimy şi beau ciocolată caldă, încălzindu-mi mâinile pe radiatorul de la perete şi delectând-o pe Kimy cu poveşti despre tranzacţii şi decoraţiuni. Între timp, ea joacă Solitaire; îi admir felul îndelung exersat în care amestecă pachetul de cărţi, eficienţa mişcării cu care duce direct cartea neagră pe cartea roşie. O oală cu mâncare fierbe la foc mic pe aragaz. Din sufragerie se aude un zgomot; se răstoarnă un scaun. Kimy ridică privirea şi se întoarce în direcţia zgomotului.

– Kimy, îi şoptesc. E un băieţel sub masa din sufragerie.

Se aude un chicotit.

– Henry? strigă Kimy.

Niciun răspuns. Ea se ridică şi se duce în pragul uşii.

– Hei, amice. Termină. Pune nişte haine pe tine, domnule.

Şi dispare în sufragerie. Se aud şoapte. Iar chicoteli. Tăcere. Deodată, un băieţel în pielea goală apare şi se holbează la mine din cadrul uşii, apoi la fel de rapid dispare. Kimy se întoarce, se aşază la masă şi îşi reia jocul.

– Oho, spun.

Kimy zâmbeşte.

– Asta nu se-ntâmplă prea des în ultima vreme. Acum, când apare e om în toată firea. Dar nu mai vine aşa des cum venea altădată.

– Nu l-am văzut niciodată ducându-se atât de departe în viitor.

– Păi, încă n-ai prea mult viitor cu el.

Îmi ia o clipă să-mi dau seama ce vrea să spună. Când înţeleg, mă întreb ce fel de viitor va fi, iar apoi îmi imaginez viitorul extinzându-se, deschizându-se treptat, cât să poată veni Henry la mine dinspre trecut. Îmi beau ciocolata şi mă uit pe fereastră la grădina îngheţată a lui Kimy.

– Ţi-e dor de el? o întreb.

– Mda, mi-e dor. Dar acum e adult. Când vine ca băieţel, e ca o fantomă, ştii?

Aprob dând din cap. Kimy îşi termină jocul şi adună cărţile. Se uită la mine zâmbind.

– Voi doi când aveţi de gând să faceţi un copil, ai?

– Nu ştiu, Kimy. Nu cred că putem.

Ea se ridică, se apropie de aragaz şi învârteşte în mâncare.

– Ei, nu se ştie niciodată.

– Adevărat.

Nu se ştie niciodată.

Mai târziu, eu şi Henry stăm întinşi în pat. Încă mai ninge; din calorifere se aud bolboroseli slabe. Mă întorc spre el, iar el se uită la mine şi spune:

– Hai să facem un copil.

Luni 11 martie 1996 (Henry are 32 de ani)

HENRY: Am dat de urma doctorului Kendrick; lucrează la Spitalul Universităţii Chicago. E o zi de martie mizerabil de umedă. În Chicago luna martie ar trebui să fie o îmbunătăţire faţă de februarie, dar uneori nu e aşa. Mă urc în tren şi mă aşez cu spatele la locomotivă. Oraşul Chicago curge pe sub noi şi nu după mult timp ajungem la Strada 59. Cobor şi mă lupt cu lapoviţa. E ora 9:00 a.m., e zi de luni. Toată lumea e închisă în sine, opunându-se unei noi săptămâni de lucru. Îmi place Hyde Park. Mă face să mă simt de parcă am alunecat din Chicago într-un alt oraş, poate Cambridge. Clădirile de piatră cenuşie au căpătat o culoare întunecată din cauza ploii, iar din copaci cad pe trecători picături mari şi reci ca gheaţa. Simt acea seninătate deplină a faptului împlinit; voi fi în stare să-l conving pe Kendrick, chiar dacă am eşuat în a convinge atâţia doctori, pentru că într-adevăr îl voi convinge. Va fi doctorul meu pentru că în viitor el îmi e doctor.

Intru într-o clădire de mici dimensiuni ce imită stilul Mies[140], situată lângă spital. Iau liftul până la etajul trei, deschid uşa de sticlă care poartă numele de legendă *Dr. C.P. Sloane şi D.L. Kendrick,* mă anunţ la recepţie şi mă aşez pe unul dintre scaunele cu tapiţerie liliachie. Sala de aşteptare e roz şi violet,

---

[140] Ludwig Mies van der Rohe (1886–1969): arhitect american de origine germană, unul dintre pionierii arhitecturii moderne internaţionale; a promovat stilul minimalist, materiale gen oţel şi sticlă, spaţiile ample şi austere.

probabil ca să-i mai binedispună pe pacienţi. Dr. Kendrick e genetician şi, nu întâmplător, filosof; a doua calitate îmi închipui că i-o fi de vreun folos când trebuie să facă faţă realităţilor dure ale celei dintâi. Azi nu e nimeni aici în afară de mine. Am ajuns cu zece minute mai devreme. Tapetul are dungi late exact de culoarea ambalajului de Pepto-Bismol[141]. Se bate cap în cap cu un tablou aflat vizavi de mine, reprezentând o moară de apă în nuanţe de maro şi verde. Mobila e o imitaţie de stil colonial, dar covorul nu-i de lepădat, e un fel de covor persan moale, de care îmi pare rău într-un fel să-l văd întins în această oribilă sală de aşteptare. Recepţionera e o femeie între două vârste cu înfăţişare plăcută, ridată profund după mulţi ani de bronzat; şi acum, în luna martie, în Chicago, e bronzată intens.

La ora 9:35 aud voci pe coridor şi o femeie blondă intră în sala de aşteptare cu un băieţel într-un mic cărucior cu rotile. Băiatul pare să aibă paralizie cerebrală sau aşa ceva. Femeia îmi zâmbeşte; îi zâmbesc şi eu. Când se întoarce văd că e însărcinată.

– Puteţi intra, domnule DeTamble, spune recepţionera.

Îi zâmbesc şi băiatului când trec pe lângă el. Mă priveşte cu ochii săi enormi, dar nu-mi răspunde la zâmbet.

Intru în biroul doctorului Kendrick şi îl găsesc notând ceva într-un dosar. Eu mă aşez, el scrie în continuare. E mai tânăr decât mă aşteptam; spre patruzeci. Mereu mă aştept ca doctorii să fie bătrâni. Nu mă pot debarasa de asta, e o rămăşiţă din copilărie, când am făcut faţă unui nesfârşit şir de medici. Kendrick e roşcat, uscăţiv la faţă, poartă barbă şi ochelari cu rame subţiri de metal. Seamănă puţin cu D.H. Lawrence. Poartă un costum frumos, gri-cărbune, şi o cravată subţire de un verde-închis, cu o agrafă în formă de păstrăv curcubeu. Lângă cotul lui, o scrumieră stă să se reverse; camera e plină de fum de ţigară, deşi el nu fumează în momentul acesta. Totul în jur are un aer foarte modern: oţel tubular, tapiţerie de doc bej, lemn de culoare deschisă. Doctorul ridică privirea spre mine şi zâmbeşte.

– Bună dimineaţa, domnule DeTamble. Cu ce vă pot fi de folos? (Îşi consultă orarul.) Se pare că n-am aici nicio informaţie despre dumneavoastră. Care e problema?

– *Dasein*[142].

---

[141] Pepto-Bismol: medicament pentru deranjamente digestive; ambalajul are culorile roz şi roşu-fucsia.

[142] *Dasein:* concept inventat de filosoful german Martin Heidegger,

Asta îl ia prin surprindere pe Kendrick.

– *Dasein!* Existenţa? Cum aşa?

– Am o boală despre care mi s-a spus că va fi cunoscută sub numele de crono-afecţiune. Întâmpin dificultăţi în a sta în prezent.

– Pardon?

– Călătoresc în timp. Involuntar.

Kendrick e tulburat, dar se controlează. Îmi place de el. Încearcă să se poarte cu mine aşa cum s-ar purta cu o persoană întreagă la minte, deşi sunt sigur că se întreabă la care dintre prietenii lui psihiatri să mă trimită.

– Dar de ce aveţi nevoie de un genetician? Sau aţi venit la mine în calitatea mea de filosof?

– E o boală genetică. Deşi va fi o plăcere să am pe cineva cu care să discut despre implicaţiile mai largi ale problemei.

– Domnule DeTamble. E clar că sunteţi un om inteligent... N-am auzit niciodată de boala asta. Nu pot face nimic pentru dumneavoastră.

– Nu mă credeţi.

– Într-adevăr. Nu vă cred.

Acum zâmbesc, plin de tristeţe. Mă simt groaznic că fac asta, dar trebuie.

– Mda. Am fost la destui doctori la viaţa mea, dar e prima dată când pot oferi ceva ca dovadă. Evident că nimeni nu mă crede niciodată. Soţia dumneavoastră aşteaptă un copil luna viitoare?

Devine precaut.

– Da. De unde ştiţi?

– Peste câţiva ani, mă voi uita în certificatul de naştere al copilului vostru. Călătoresc în trecutul soţiei mele, notez informaţia şi o închid în plicul ăsta. Ea mi-l dă când ne întâlnim în prezent. Eu vi-l dau dumneavoastră acum. Deschideţi-l după ce vi se va naşte fiul.

– O să avem o fată.

– Nu, de fapt nu, îi spun cu blândeţe. Dar să nu despicăm firul în patru. Păstraţi-l şi deschideţi-l după ce se va naşte copilul. Nu-l aruncaţi. După ce-l citiţi, sunaţi-mă, dacă vreţi. (Mă ridic să plec.) Succes, îi spun, deşi nu mai cred în noroc în ultima vreme.

Îmi pare foarte rău pentru el, dar nu există altă cale de a face asta.

– La revedere, domnule DeTamble, spune dr. Kendrick pe un

---

care defineşte existenţa umană prin prisma temporalităţii.

ton rece.

Plec. Intru în lift spunându-mi în sinea mea că precis deschide plicul chiar în acest moment. În interior e o foaie de hârtie bătută la maşină. Scrie:

Colin Joseph Kendrick
6 aprilie 1996, ora 1:18 a.m.
2 kg, 950 g mascul caucazian
sindromul Down

Sâmbătă 6 aprilie 1996, 5:32 a.m. (Henry are 32 de ani, Clare are 24)

HENRY: Dormim claie peste grămadă; toată noaptea ne-am trezit, ne-am răsucit, ne-am sculat din pat şi ne-am întors. Copilul soţilor Kendrick s-a născut în primele ore ale zilei. Curând va suna telefonul. Şi chiar sună. Aparatul e lângă Clare, care ridică receptorul şi spune foarte încet „Alo”, apoi mi-l dă mie.

– De unde ai ştiut? *De unde ai ştiut?*

Vocea lui Kendrick e aproape o şoaptă.

– Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău.

Tăcem amândoi timp de un minut. Cred că plânge.

– Vino la mine la cabinet.

– Când?

– Mâine, spune el şi închide.

Duminică 7 aprilie 1996 (Henry are 32 şi 8 ani, Clare are 24)

HENRY: Eu şi Clare mergem cu maşina spre Hyde Park. Am tăcut aproape tot drumul. Plouă, iar ştergătoarele ţin ritmul pentru melodia vântului şi a apei şiroind de pe maşină.

– Nu pare corect, spune Clare de parcă ar continua o conversaţie pe care de fapt n-am avut-o.

– Ce? Kendrick?

– Mda.

– Natura nu e corectă.

– Ah… nu. Adică, da, e tristă povestea cu copilul, dar de fapt mă refeream la noi. Nu-mi pare corect să exploatăm asta.

– Nesportiv, vrei să zici?

– Îhî.

Oftez. În faţa noastră apare indicatorul de ieşire pe Strada 57, iar Clare schimbă banda şi iese de pe şosea.

– Sunt de acord cu tine, dar e prea târziu, spun. Şi am încercat…

– Ei, oricum e prea târziu.

– Corect.

Tăcem iar. O ghidez pe Clare prin labirintul de străzi cu sens unic şi nu după multă vreme ajungem în faţa clădirii în care se află biroul lui Kendrick.

– Noroc.

– Mulţam. Am emoţii.

– Să te porţi frumos, îmi spune Clare şi mă sărută.

Ne privim, cu toate speranţele înecate de sentimentul de vină faţă de Kendrick. Clare zâmbeşte şi îşi fereşte privirea. Ies din maşină şi mă uit cum Clare pleacă încet pe Strada 59 şi traversează Midway. Are de făcut un comision la Smart Gallery.

Uşa principală nu e încuiată. Iau liftul până la etajul al treilea. În sala de aşteptare a lui Kendrick nu e nimeni; trec mai departe, prin hol. Uşa cabinetului e deschisă. Luminile sunt stinse. Kendrick stă în picioare în spatele biroului, cu spatele la mine, privind pe fereastră la strada udă de ploaie. Stau tăcut în prag, clipe lungi. În cele din urmă intru în cabinet.

Kendrick se întoarce şi mă şochează cât de schimbat e la faţă. Devastat nu e cuvântul potrivit. E pustiit; ceva din el a dispărut. Siguranţă; credinţă; încredere. Sunt atât de obişnuit să fac zi de zi echilibristică metafizică, încât uit că alţi oameni tind să prefere pământ mai solid sub picioare.

– Henry DeTamble, rosteşte Kendrick.

– Salut.

– De ce ai venit la mine?

– Pentru că a trebuit să vin. N-a fost chestie de opţiune.

– Soartă?

– Spune-i cum vrei. Lucrurile se învârtesc în cerc când eşti în pielea mea. Cauza şi efectul se amestecă.

Kendrick se aşază la birou. Scaunul scârţâie. Nu se mai aude altceva decât ploaia. El se caută în buzunar după ţigări, le găseşte şi mă priveşte întrebător. Dau din umeri. Aprinde una şi fumează un timp. Îl privesc.

– De unde ai ştiut? mă întreabă.

– Ti-am mai spus. Am văzut certificatul de naştere.

– Când?

– În 1999.

– Imposibil.

– Atunci, explică tu.

Kendrick scutură din cap.

– Nu pot. Am tot încercat să-i dau de capăt, şi nu pot. Totul… era corect. Ora, ziua, greutatea… anormalitatea. (Mă priveşte cu disperare.) Şi dacă ne-am fi hotărât să-i spunem altfel… Alex, sau Fred, sau Sam…?

Scutur din cap, dar mă opresc când îmi dau seama că imit gestul lui.

– Dar n-aţi făcut-o. N-o să merg atât de departe să pretind că n-aţi fi *putut,* dar n-aţi făcut-o. Eu n-am făcut decât să raportez. Nu sunt medium.

– Ai copii?

– Nu. (Nu vreau să discut despre asta, deşi până la urmă va trebui s-o fac.) Îmi pare rău pentru Colin. Dar să ştii că e un băiat minunat.

Kendrick mă fixează cu privirea.

– Am descoperit greşeala. Rezultatele testelor noastre au fost schimbate din greşeală cu ale unui cuplu pe nume Kenwick.

– Ce-aţi fi făcut dacă aţi fi aflat? îşi fereşte privirea.

– Nu ştiu. Eu şi soţia mea suntem catolici, aşa că îmi imaginez că rezultatul final ar fi fost acelaşi. E o ironie…

– Da.

Kendrick striveşte ţigara şi aprinde alta. Mă resemnez cu durerea de cap produsă de fum.

– Cum funcţionează?

– Ce anume?

– Această presupusă chestie cu călătoritul în timp pe care se presupune c-o faci. (Vocea îi sună mânios.) Spui nişte cuvinte magice? Te sui într-o maşinărie?

Încerc să-i explic credibil.

– Nu. Nu fac nimic. Se întâmplă pur şi simplu. N-am controlul, eu doar… acum e totul bine, iar după un minut sunt în altă parte, în alt timp. E ca schimbatul canalelor TV. Mă pomenesc deodată în alt timp şi în alt loc.

– Păi, şi-atunci ce vrei să fac eu?

Mă aplec spre el, pentru a-mi sublinia cuvintele.

– Vreau să afli de ce şi să faci să înceteze.

Kendrick surâde. Nu e un zâmbet prietenos.

– De ce-ai vrea asta? Pare foarte de folos pentru tine. Să ştii atâtea lucruri pe care alţi oameni nu le ştiu.

– E periculos. Mai devreme sau mai târziu o să mă ucidă.

– Nu pot să spun că m-ar deranja asta.

N-are niciun rost să continuăm. Mă ridic şi mă duc spre uşă.

– La revedere, dr. Kendrick.

Pornesc pe hol cu paşi înceţi, ca să-i dau şansa de a mă chema înapoi, dar nu mă cheamă. În lift, reflectez cu amărăciune că, indiferent ce n-a mers bine, aşa a fost să fie şi că mai devreme sau mai târziu se va corecta de la sine. Când deschid uşa, o văd pe Clare aşteptându-mă vizavi, în maşină. Întoarce capul spre mine şi văd pe faţa ei o asemenea expresie plină de speranţă, de anticipare fericită, încât mă simt copleşit de tristeţe. Mi-e şi groază să-i spun; pe când traversez strada către ea, încep să-mi ţiuie urechile, îmi pierd echilibrul şi cad, dar în loc de pavaj mă izbesc de o carpetă şi rămân întins acolo unde am căzut, până aud o voce de copil familiară spunând:

– Henry, eşti bine?

Ridic privirea şi mă văd pe mine însumi la vârsta de opt ani, stând în fund în vârful patului şi privindu-mă.

– Sunt bine, Henry. (El nu pare prea convins.) Serios, sunt bine.

– Vrei nişte Ovaltine[143]?

– Sigur.

Se dă jos din pat, traversează clătinându-se dormitorul şi iese în hol. E miezul nopţii. Se agită o vreme prin bucătărie şi într-un final se întoarce cu două căni de ciocolată fierbinte. Bem încet, în tăcere. Când terminăm, Henry duce cănile înapoi în bucătărie şi le spală. N-are rost să lase dovezi pe-acolo.

– Care mai e treaba? îl întreb când se întoarce.

– Nu prea e. Azi ne-am dus la alt doctor.

– Ei, şi eu. La care?

– Am uitat cum îl cheamă. Un tip bătrân cu o mulţime de păr în urechi.

– Cum a fost?

Henry dă din umeri.

– Nu m-a crezut.

– Aha. Ar trebui s-o laşi moartă. Niciunul dintre ei n-o să te creadă vreodată. Mă rog, cel la care am fost azi m-a crezut, îmi închipui, dar n-a vrut să mă ajute.

– Cum aşa?

– Presupun că pur şi simplu nu i-a plăcut de mine.

– A. Hei, vrei nişte pături?

– Ăă, doar una.

Trag învelitoarea de pe patul lui Henry şi mă încolăcesc pe

---

[143] Ovaltine: băutură nutritivă pe bază de lapte şi malţ.

podea.
– Noapte bună. Somn uşor.
În întunericul albăstrui al dormitorului văd sclipind dantura albă a sinelui meu mic, apoi el se întoarce cu spatele, se ghemuieşte strâns şi adoarme, iar eu rămân să mă holbez la tavan, dorindu-mi să fiu înapoi la Clare.

CLARE: Henry iese din clădire cu un aer nefericit, şi deodată scoate un ţipăt şi dispare. Sar din maşină şi alerg spre locul în care se afla Henry cu doar o clipă în urmă, dar, desigur, nu mai e decât o moviliţă de haine acolo. Adun totul şi, preţ de câteva bătăi de inimă, rămân aşa în mijlocul străzii, timp în care văd faţa unui bărbat care priveşte în jos la mine de la o fereastră de la etajul al treilea. Apoi dispare. Mă întorc la maşină, urc şi mă aşez; mă uit la cămaşa bleu-pal a lui Henry şi la pantalonii lui negri, întrebându-mă dacă are vreun rost să mai zăbovesc pe aici. Am în geantă *Brideshead Revisited*[144], aşa că mă hotărăsc să mai stau pe aici o vreme, în caz că Henry reapare în scurt timp. Mă întorc să caut cartea şi văd un bărbat cu părul roşu alergând către maşină. Se opreşte în dreptul portierei din dreapta şi se uită la mine. Trebuie să fie Kendrick. Descui, iar el intră în maşină, după care nu ştie ce să zică.
– Salut, îi spun. Dumneavoastră trebuie să fiţi David Kendrick. Eu sunt Clare DeTamble.
– Da… (E profund tulburat.) Da, da. Soţul dumitale…
– Tocmai a dispărut ziua în amiaza mare.
– Da!
– Păreţi surprins.
– Păi…
– Nu v-a spus? Aşa face el.
Până acum nu prea m-a impresionat individul ăsta, dar perseverez.
– Îmi pare foarte rău pentru copilul vostru. Dar Henry spunea că e un puşti adorabil şi că desenează foarte bine şi are multă imaginaţie. Iar fata voastră e foarte talentată, şi totul o să fie bine. O să vedeţi.
El cască gura la mine.
– N-avem nicio fiică. Doar… pe Colin.
– Dar o să aveţi. O cheamă Nadia.

---

[144] *Brideshead Revisited:* roman (1945) al scriitoarei britanice Evelyn Waugh.

– A fost un şoc. Soţia mea e foarte supărată…

– Dar o să fie bine. Serios.

Spre surprinderea mea, străinul acesta îşi îngroapă faţa în palme şi se pune pe un plâns cu sughiţuri. Se opreşte după câteva minute şi ridică fruntea. Îi dau un Kleenex să-şi sufle nasul.

– Îmi pare foarte rău, începe el.

– Nu-i nimic. Ce s-a întâmplat acolo, între dumneavoastră şi Henry? N-a mers bine deloc.

– De unde ştii?

– Era foarte stresat, de aceea şi-a pierdut controlul asupra prezentului.

– Unde e?

Kendrick se uită în jur de parcă l-aş fi putut ascunde pe Henry pe bancheta din spate.

– Nu ştiu. Aici nu e. Speram să ne puteţi ajuta, dar înţeleg că nu.

– Păi, nu văd cum…

În clipa asta, Henry apare exact în locul de unde a dispărut. E o maşină la vreo şase metri de el; şoferul calcă frâna, iar Henry se aruncă pe capota maşinii noastre. Bărbatul lasă geamul, Henry se ridică în şezut pe capotă şi pleacă uşor capul în direcţia lui, iar bărbatul ţipă ceva şi pleacă. Îmi aud sângele în urechi. Mă uit la Kendrick, care a rămas fără grai. Sar din maşină, iar Henry se dă jos de pe capotă.

– Bună, Clare. A fost cât pe ce, ha?

Îl strâng în braţe; tremură.

– Mi-ai luat hainele?

– Mda, sunt aici… a, hei, Kendrick e aici.

– Ce? Unde?

– În maşină.

– De ce?

– Te-a văzut când ai dispărând şi chestia asta pare să-i fi afectat creierul.

Henry bagă capul pe geamul de la şofer.

– Salut, spune, înşfăcându-şi hainele şi începând să se îmbrace.

Kendrick se dă jos din maşină şi vine lângă el.

– Unde ai fost?

– În 1971. Am băut Ovaltine cu mine însumi când aveam opt ani, în vechiul meu dormitor, la unu noaptea. Am stat acolo vreo

oră. De ce întrebi?

Şi îl priveşte fără expresie pe Kendrick în timp ce-şi face nodul la cravată.

– Incredibil.

– Poţi s-o zici cât vrei, dar din nefericire e adevărat.

– Vrei să spui că ai devenit un puşti de opt ani?

– Nu, spune Henry. Vreau să spun că stăteam în vechiul meu dormitor din apartamentul lui tata, în 1971, aşa cum sunt acum, la treizeci şi doi de ani, în compania sinelui meu de opt ani. Bând Ovaltine. Am flecărit despre scepticismul profesiei medicale. (Ocoleşte maşina şi deschide portiera din dreapta.) Clare, hai s-o tăiem de-aici. N-are niciun sens.

– La revedere, dr. Kendrick, îi spun ducându-mă spre locul şoferului. Noroc, cu Colin.

– Stai… (Kendrick se opreşte şi se adună.) E o boală genetică?

– Da, răspunde Henry. E o boală genetică, iar noi încercăm să facem un copil.

Kendrick zâmbeşte trist.

– Riscantă treabă.

Îi zâmbesc şi eu.

– Suntem obişnuiţi cu riscurile. La revedere.

Intrăm în maşină, eu şi Henry, şi plecăm. Când intru pe Lake Shore Drive, arunc o privire spre Henry, care, spre surprinderea mea, rânjeşte larg.

– Ce te mulţumeşte aşa de tare?

– Kendrick. E complet vrăjit.

– Crezi?

– O, da.

– Păi, grozav. Dar părea cam tăntălău.

– Nu e.

– Bine.

Mergem spre casă în tăcere, dar tăcerea asta e de o cu totul altă calitate decât cea de la venire. Kendrick îl sună pe Henry în aceeaşi seară şi stabilesc o întâlnire ca să înceapă să studieze cum să-l ţină pe Henry în locul şi în timpul prezent.

Vineri 12 aprilie 1996 (Henry are 32 de ani)

HENRY: Kendrick stă cu capul plecat. Degetele mari i se mişcă în jurul palmelor de parcă ar vrea să se smulgă din mâini. Toată după-amiaza, cabinetul a fost scăldat într-o lumină aurie; Kendrick a stat şi m-a ascultat imobil, cu excepţia acelor mişcări

spasmodice ale degetelor. Covorul roşu indian şi picioarele de oţel ale fotoliilor tapiţate cu doc bej au ars cu flacără vie; ţigările lui Kendrick, un pachet de Camel, au rămas neatinse cât timp a ascultat. Lumina soarelui a conturat ramele aurii ale ochelarilor săi rotunzi; marginea urechii stângi i-a strălucit roşiatic, în vreme ce lumina i-a lăcuit părul ca o blană de vulpe roşie şi pielea rozalie până le-a făcut aidoma crizantemelor galbene din vasul de alamă aflat pe măsuţa dintre noi. Toată după-amiaza, Kendrick a stat acolo în scaunul lui, ascultând.

Şi i-am povestit totul. Începutul, învăţarea, goana după supravieţuire şi plăcerea de a cunoaşte în avans, teroarea de a cunoaşte lucruri inevitabile, suferinţa pierderii. Acum stăm tăcuţi, şi în cele din urmă el ridică fruntea şi se uită la mine. În ochii luminoşi ai lui Kendrick e o tristeţe pe care aş vrea s-o iau înapoi; după ce am desfăşurat toată povestea înaintea lui, aş vrea să retrag totul şi să plec, să-l scutesc de povara de a fi silit să se gândească la ceva din toate astea. El se întinde după ţigări, alege una, o aprinde, inhalează, apoi suflă un norişor albastru, care devine alb când traversează raza de lumină împreună cu umbra sa.

– Ai probleme cu somnul? mă întreabă cu voce răguşită după tăcerea îndelungată.

– Da.

– E vreun moment anume al zilei în care ai tendinţa să… dispari?

– Nu… mă rog, poate dimineaţa devreme mai des decât altcândva.

– Ai dureri de cap?

– Da.

– Migrene?

– Nu. Dureri de cap de la tensiune. Cu vedere distorsionată, aure.

– Hm.

Kendrick se ridică. Îi trosnesc genunchii. Începe să umble prin birou, fumând, urmând conturul covorului. Începe să mă enerveze, când deodată se opreşte şi se aşază la loc.

– Ascultă, îmi spune încruntându-se, există nişte chestii numite gene temporale. Ele guvernează ritmurile circadiene, te menţin în sincronicitate cu soarele, chestii de-astea. Au fost găsite în multe tipuri de celule, în tot corpul, dar sunt legate mai ales de vedere, iar multe dintre simptomele tale par a fi vizuale.

Nucleul suprachiasmatic al hipotalamusului, care se află exact deasupra nervului optic, serveşte ca buton de reset, ca să zic aşa, pentru simţul timpului; aşadar cu el vreau să încep.

– Ăă, sigur, îi spun, fiindcă se uită la mine de parcă se aşteaptă la un răspuns.

Kendrick se scoală iar şi merge greoi spre o uşă pe care n-am observat-o până acum, o deschide şi dispare câteva minute. Se întoarce ţinând nişte mănuşi de latex şi o seringă.

– Suflecă-ţi mâneca, îmi cere.

– Ce faci? întreb, răsucindu-mi mâneca până deasupra cotului.

Fără să răspundă, scoate seringa din ambalaj, îmi şterge braţul, mi-l leagă bine şi mă înţeapă cu un gest de expert. Mă uit în altă parte. Soarele a trecut, lăsând biroul în semiîntuneric.

– Ai asigurare de sănătate?

Scoate acul şi îmi dezleagă braţul. Îmi pune puţină vată şi un plasture peste înţepătură.

– Nu. O să plătesc eu însumi totul.

Apăs cu degetul pe locul care ustură şi îndoi braţul din cot. Kendrick zâmbeşte.

– Nu, nu. Ai putea fi micul meu experiment ştiinţific, să mă agăţ de o subvenţie de la NIH[145] pentru asta.

– Pentru ce?

– N-o să ne distrăm aici. (Kendrick face o pauză, ţinând în mâini mănuşile folosite şi mica eprubetă cu sângele pe care tocmai mi l-a recoltat.) O să-ţi secvenţiem ADN-ul.

– Credeam că asta durează ani de zile.

– Aşa e, dacă te ocupi de tot genomul. Noi o să începem prin a studia cele mai probabile locuri; cromozomul 17, de exemplu.

Aruncă mănuşile şi acul într-un container cu eticheta „Risc biologic” şi scrie ceva pe eprubeta cu sânge. Se aşază iar vizavi de mine şi pune eprubeta pe masă lângă pachetul de Camel.

– Dar genomul uman o să fie secvenţiat abia în anul 2000. Cu ce o să faci comparaţia?

– 2000? Aşa de curând? Eşti sigur? Bănuiesc că da. Dar, ca să-ţi răspund la întrebare, o boală atât de… şocantă… ca a ta apare adesea ca un fel de bâlbă, un fragment de cod repetat, care în esenţă înseamnă veşti rele. Boala lui Huntington, de pildă, e doar un grup de tripleţi CAG suplimentari pe cromozomul 4.

Mă ridic în şezut şi mă întind. Mi-ar prinde bine nişte cafea.

---

[145] NIH: National Institut for Health (Institutul Naţional de Sănătate), agenţie americană din domeniul sănătăţii axată pe cercetare.

– Deci asta e? Acum pot să fug la joacă?

– Păi, aş vrea să-ţi scanez creierul, dar nu azi. O să-ţi stabilesc o programare la spital. RMN, tomografie şi radiografie. O să te trimit şi la un prieten al meu, Alan Larson; are un laborator pentru studierea somnului aici, în campus.

– Distractiv, spun, sculându-mă cu încetinitorul ca să nu-mi năvălească sângele în cap.

Kendrick îşi ridică faţa spre mine. Nu-i văd ochii, fiindcă din unghiul meu lentilele îi sunt nişte discuri strălucitoare şi opace.

– Chiar e distractiv. E un enorm puzzle, şi în sfârşit avem instrumentele necesare ca să aflăm…

– Ca să aflaţi ce?

– Indiferent ce. Indiferent ce eşti tu.

Kendrick surâde şi observ că are dinţii inegali şi îngălbeniţi. Se ridică, îmi întinde mâna, eu i-o strâng şi îi mulţumesc; urmează o pauză stânjenitoare – suntem din nou doi străini, după intimităţile din această după-amiază – apoi plec din cabinetul lui, cobor scara, ies în stradă, unde mă aşteaptă soarele. Indiferent ce sunt. Ce sunt? *Ce sunt?*

Un pantof mititel

Primăvara, 1996 (Clare are 24 de ani, Henry are 32)

CLARE: Eu şi Henry eram căsătoriţi de doi ani când ne-am hotărât, fără să discutăm prea mult despre asta, să vedem dacă am putea face un copil. Ştiam că Henry nu era deloc optimist în privinţa şanselor noastre de a avea un copil, iar eu nu-l întrebam de ce şi nu-mi puneam nici mie întrebarea asta, fiindcă mă temeam că ne văzuse în viitor fără niciun copil şi nu voiam să ştiu aşa ceva. Nu voiam să mă gândesc nici la posibilitatea ca problemele lui Henry cu călătoritul în timp să fie ereditare sau să interfereze în vreun fel cu chestia cu copilul, ca să zic aşa. Aşa că pur şi simplu nu mă gândeam la o mulţime de lucruri importante pentru că mă îmbăta complet ideea unui bebeluş; un bebeluş care să arate cam ca Henry, cu părul negru şi cu ochii aceia intenşi, poate cu pielea foarte deschisă, ca a mea, şi care să miroasă a lapte, a pudră de talc şi a piele, un fel de bebeluş-găluşcă, bolborosind şi râzând la toate micile întâmplări cotidiene, un copil maimuţică, un bebeluş mic şi gânguritor. Visam bebeluşi. În vis, mă căţăram într-un copac şi găseam un pantofior mic-mititel într-un cuib de pasăre; deodată descopeream că pisicuţa/cartea/sandvişul pe care credeam că îl am în mână era de fapt un bebeluş; înotam în lac şi găseam o colonie de bebeluşi crescând pe fundul apei.

Am început dintr-o dată să văd bebeluşi peste tot; o fetiţă strănutând, cu părul roşu şi bonetă de soare, la supermarketul A&P; un micuţ chinez care se holbează la mine, fiul proprietarilor, la Golden Wok (căminul unor minunate rulouri cu ou vegetariene): un bebeluş aproape fără păr, adormit, la un film cu Batman. Într-o cabină de probă de la J.C. Penney, o femeie foarte încrezătoare m-a lăsat chiar să-i ţin în braţe fiica de trei luni; a fost singura metodă ca să stau mai departe pe scaunul acela tapiţat cu vinil roz-crem şi să nu fug nebuneşte strângând la piept făptura aceea mică şi pufoasă.

Trupul meu dorea un copil. Mă simţeam pustie şi voiam să mă umplu. Voiam să iubesc pe cineva care să rămână lângă mine; să rămână şi să fie acolo întotdeauna. Şi îl voiam pe Henry în acest copil, astfel încât, atunci când pleca, să nu fie dus cu totul, să-mi rămână o fărâmă din el… asigurare în caz de incendiu, inundaţie, voinţă divină.

Duminică 2 octombrie 1966 (Henry are 33 de ani)

HENRY: Stau foarte comod şi satisfăcut într-un copac din Appleton, Wisconsin, în anul 1966, mâncând un sandviş cu ton şi purtând un tricou alb şi pantaloni de pânză furate de pe o frânghie unde se uscau frumos la soare. Undeva în Chicago, am trei ani; mama e încă în viaţă şi deocamdată n-a început nimic din toată această crono-bulibăşeală. Îmi salut micul sine din trecut, iar gândul la mine copil mă duce în mod natural la Clare şi la eforturile noastre de a concepe. Pe de o parte, sunt plin de nerăbdare: vreau să-i dăruiesc lui Clare un copil, s-o văd pe Clare coaptă ca un pepene verde, Demetra[146] în toată splendoarea. Îmi doresc un copil normal, care să facă lucrurile pe care le fac copiii normali: să sugă, să apuce, să se răhăţească, să râdă; să se rostogolească, să şadă, să umble, să bolborosească fără sens. Vreau să-l văd pe tata ţinând neîndemânatic în braţe un nepoţel; i-am dăruit lui tata atât de puţină fericire... asta ar fi o reparaţie imensă, un balsam. Un balsam şi pentru Clare; când sunt smuls de lângă ea, o parte din mine va rămâne.

Dar! Ştiu, fără să fi aflat, că e prea puţin probabil să se întâmple asta. Ştiu că un copil al meu ar fi aproape cert Persoana Cel Mai Probabil să Dispară Spontan, un bebeluş care dispare ca prin farmec, care se evaporă ca luat de zâne. Şi chiar în timp ce, gemând şi gâfâind deasupra lui Clare pe culmile dorinţei, mă rog pentru miracolul ca sexul să ne aducă în vreun fel copilul, o parte din mine se roagă la fel de fierbinte să fim scutiţi. Îmi aminteşte de povestea cu laba de maimuţă[147] şi de cele trei dorinţe care au decurs atât de natural şi de îngrozitor una din cealaltă. Mă întreb dacă dorinţa noastră e din aceeaşi categorie.

Sunt un laş. Un om mai bun ar fi luat-o pe Clare de umeri şi i-ar fi spus Iubire, e o greşeală toată treaba asta, hai să acceptăm situaţia şi să ne vedem de viaţă, să fim fericiţi. Dar ştiu că ea n-ar accepta niciodată, că ar fi mereu tristă. Şi astfel sper, împotriva speranţei, împotriva raţiunii, şi fac dragoste cu Clare de parcă ar putea ieşi ceva bun din asta.

---

[146] Demetra: zeiţa agriculturii şi a familiei în mitologia greacă.

[147] *Laba de maimuţă (The Monkey’s Paw,* în limba engleză în original): povestire horror (1902) de scriitorul britanic W.W. Jacobs.

Unu

Luni 3 iunie 1996 (Clare are 25 de ani)

CLARE: Când se întâmplă prima dată, Henry e plecat. E săptămâna a opta de sarcină. Copilul e cât o prună, are faţă, mâini şi o inimă care bate. E începutul serii, începutul verii, şi pe când spăl vasele văd nori purpurii şi portocalii spre apus. Henry a dispărut acum vreo două ore. S-a dus să ude peluza şi după vreo jumătate de oră, când mi-am dat seama că stropitoarea încă nu pornise, am ieşit în pragul uşii din spate şi am văzut grămada de haine sugestivă lângă bolta de viţă. Am ieşit să adun blugii lui Henry, lenjeria şi tricoul jerpelit cu „Închide-ţi televizorul", le-am împăturit şi le-am aşezat pe pat. Am vrut să dau drumul la stropitoare, dar am zis că mai bine nu, gândindu-mă că lui Henry n-o să-i placă să se ude leoarcă dacă apare în curtea din spate.

Mi-am pregătit şi am mâncat macaroane cu brânză şi o salată mică, mi-am luat vitaminele, am băut un pahar mare de lapte degresat. Spăl vasele şi zumzăi, imaginându-mi că mica făptură din interiorul meu aude zumzăitul şi îl înregistrează pentru mai târziu la vreun nivel subtil, celular. Cum stau acolo şi îmi spăl cu conştiinciozitate castronul de salată, simt un mic junghi undeva în profunzime, undeva în pelvis. Zece minute mai târziu, stau cuminte în camera de zi şi citesc Louis de Bernières, când iată din nou, un zbârnâit scurt în strunele mele interioare. Îl ignor. Totul e bine. Henry e plecat de mai bine de două ore. Îmi fac griji pentru el cam o secundă, apoi ignor cu hotărâre şi asta. Nu mă îngrijorez de-adevăratelea decât peste încă vreo jumătate de oră, fiindcă acum straniile senzaţii mărunte seamănă cu crampele menstruale, ba chiar simt sângele acela lipicios între picioare, mă ridic şi mă duc la baie, îmi trag chiloţii, ce de sânge, o, doamne.

O sun pe Charisse. Răspunde Gomez. Încercând să vorbesc pe un ton normal, cer cu Charisse, care ia receptorul şi spune imediat:

– Ce s-a-ntâmplat?

– Sângerez.

– Unde-i Henry?

– Nu ştiu.

– Ce fel de sângerare e?

– Ca la ciclu. (Durerea se intensifică şi mă aşez pe podea.)

Poţi să mă duci la Illinois Masonic?

– Vin imediat, Clare.

Închide, iar eu pun receptorul la loc uşurel de tot, de parcă aş putea să-i rănesc sentimentele dacă l-aş mânui prea brutal. Mă scol în picioare cu mare grijă şi îmi caut geanta. Vreau să-i scriu un bilet lui Henry, dar nu ştiu ce să-i zic. Scriu: „Am plecat la IL Masonic. (Crampe.) Charisse m-a dus cu maşina. 7:20 p.m. C”. Îi descui uşa din spate. Las biletul lângă telefon. Câteva minute mai târziu, Charisse e la uşă. Când ajungem la maşină văd că la volan e Gomez. Nu vorbim prea mult. Stau pe scaunul din faţă şi mă uit pe geam. De pe Western pe Belmont, pe Sheffield, pe Wellington. Totul e neobişnuit de clar şi de strident, de parcă voi avea nevoie să-mi amintesc, de parcă va urma un test. Gomez coteşte către zona de debarcare pentru Secţia urgenţe. Eu şi Charisse ieşim. Mă uit în urmă la Gomez, care zâmbeşte fugar şi ambalează să plece spre parcare. Trecem de uşi ce se deschid automat când călcăm prin faţa lor, ca într-o poveste, de parcă suntem aşteptaţi. Durerea s-a retras ca o maree la reflux, iar acum înaintează iar spre ţărm, proaspătă şi aprigă. Câţiva oameni îşi aşteaptă rândul, mărunţi şi nenorociţi, în sala puternic luminată, încercuindu-şi suferinţa cu capetele plecate şi mâinile încrucişate, iar eu mă pierd printre ei. Charisse se duce la bărbatul de la pupitrul de triaj. Nu aud ce-i spune, dar când el întreabă „Pierdere de sarcină?” îmi devine clar că asta se întâmplă, aşa se numeşte, iar cuvântul se extinde în mintea mea până ce-i umple toate pliurile, până ce sufocă orice alt gând. Încep să plâng.

Îmi fac tot ce le stă în puteri, dar tot se întâmplă. Aflu mai târziu că Henry a ajuns chiar înainte de final, dar că nu i-au dat voie să intre. Am dormit, iar la trezire e noapte târziu şi Henry e aici. E palid, are ochii duşi în fundul capului şi nu spune niciun cuvânt.

– Of, bălmăjesc, unde ai fost?

Iar Henry se apleacă şi mă îmbrăţişează cu grijă. Îi simt coastele înţepându-mi pieptul şi sunt carne vie, nu pe piele, ci adânc în interiorul meu, o rană se deschide, iar faţa lui Henry e udă, dar ale cui sunt lacrimile?

Joi 13 iunie şi vineri 14 iunie 1996 (Henry are 32 de ani)

HENRY: Ajung extenuat la laboratorul de studiere a somnului, cum mi-a cerut dr. Kendrick. E a cincea noapte pe care o petrec

aici şi deja am învăţat rutina. Îmbrăcat cu pantaloni de pijama, mă aşez pe pat în camera ciudată care mimează un dormitor de locuinţă, în vreme ce tehnicianul de laborator al doctorului Larson, Karen, mă cremuieşte pe cap şi pe piept şi îmi lipeşte sârmele cu bandă adezivă. Karen e tânără, blondă şi vietnameză. Poartă unghii false lungi şi spune „Hopa, scuze” de câte ori mă râcâie cu vreuna pe obraz. Lumina e slabă, camera e răcoroasă. Nu există ferestre, doar un geam de supraveghere care arată ca o oglindă, în spatele căruia stă dr. Larson, sau cine o mai supraveghea maşinăriile în seara asta. Karen termină de pus firele, îmi urează noapte bună şi pleacă. Mă întind cu grijă în pat, închid ochii şi îmi imaginez, de cealaltă parte a geamului, picioarele de păianjen ale înregistratoarelor trasându-mi graţios pe râuri de hârtie milimetrică mişcările ochilor, respiraţia, undele cerebrale. Adorm în câteva minute.

Visez că alerg. Alerg prin pădure, printre tufişuri dese, copaci, dar într-un fel alerg prin toate astea, trec prin ele ca o fantomă. Dau buzna într-un luminiş, a fost un incendiu…

Visez că fac sex cu Ingrid. Ştiu că e Ingrid, chiar dacă nu-i văd faţa, e trupul lui Ingrid, sunt picioarele ei lungi şi fine. Ne-o tragem în casa părinţilor ei, pe canapeaua din camera lor de zi, cu televizorul deschis şi fixat pe un documentar despre natură în care aleargă o turmă de antilope, apoi e o paradă. În mijlocul ei, Clare, cu un aer trist, e aşezată pe o mică platformă, în vreme ce în jurul ei oamenii aclamă, şi deodată Ing sare în picioare şi trage în Clare cu arcul şi săgeata, din spatele canapelei. Săgeata intră direct în televizor, iar Clare îşi duce mâinile la piept precum Wendy într-o versiune de film mut cu Peter Pan, iar eu sar la Ingrid, o strâng de gât cu mâinile goale şi ţip la ea…

Mă trezesc. Sunt scăldat în sudori reci şi inima îmi bate cu putere. Sunt în laborator. Îmi trece prin minte fugar întrebarea dacă nu cumva există ceva ce ei nu-mi spun, dacă nu cumva îmi pot citi visele, îmi pot vedea gândurile. Mă întorc pe o parte şi închid ochii.

Visez că eu şi Clare ne plimbăm printr-un muzeu. E un vechi palat, toate picturile au rame rococo aurite, toţi ceilalţi vizitatori poartă peruci înalte pudrate şi rochii imense sau redingote şi pantaloni până la genunchi. Nu par să ne observe când trecem pe lângă ei. Privim tablourile, dar nu sunt picturi de-adevăratelea, sunt poeme cărora li s-a dat cumva o expresie materială.

– Uite, îi spun lui Clare, e o poezie de Emily Dickinson. *Inima cere mai întâi plăceri; Apoi se vrea scutită de dureri…*

Ea stă în faţa poemului galben strălucitor şi pare a se încălzi de la el. Vedem Dante, Donne, Blake, Neruda, Bishop; zăbovim într-o camera plină de Rilke, trecem repede prin generaţia Beat şi ne oprim în faţa lui Verlaine şi Baudelaire. Deodată îmi dau seama că am pierdut-o pe Clare. Mă întorc la pas, apoi alergând prin galerii şi brusc o descopăr: stă în faţa unui mic poem alb ascuns într-un colţ. Îi curg lacrimi pe obraji. Mă apropii din spate şi văd poemul: *Acum mă întind în pat spre culcare, Doamne, de sufletul meu ai grijă mare. De-o fi să mor până ce dimineaţa vine, Te rog, Doamne, să-mi iei sufletul la tine*[148].

Mă zvârcolesc în iarbă, e rece, mă bate vântul. Sunt gol şi înfrigurat în beznă, pe jos e zăpadă, sunt în genunchi în zăpadă, picură sânge pe albul ei, întind mâna…

– Dumnezeule, sângerează…

– Cum dracului s-a întâmplat asta?

– La naiba, şi-a dezlipit toţi electrozii, ajută-mă să-l pun înapoi în pat…

Deschid ochii. Kendrick şi dr. Larson sunt aplecaţi deasupra mea. Dr. Larson pare supărat şi îngrijorat, dar pe faţa lui Kendrick e un zâmbet triumfător.

– Ai înregistrat? îl întreb.

– A fost perfect.

– Grozav, mai apuc să spun şi leşin.

---

[148] Rugăciune pentru copii, din secolul al XVIII-lea.

Doi

Duminică 12 octombrie 1997 (Henry are 34 de ani, Clare are 26)

HENRY: Mă trezesc cu un gust de fier în gură – e sânge. Sânge peste tot, iar Clare e încovrigată în mijlocul dezastrului ca un pisoi. O scutur, iar ea spune „Nu”.

– Haideclaretrezeşte-tesângerezi.

– Visam…

– Clare, *te rog…*

Se ridică în şezut. Mâinile ei, faţa, părul îi sunt înecate în sânge. Clare întinde mâna şi în palma ei e un mic monstru.

– A murit, spune ea simplu şi izbucneşte în lacrimi.

Stăm împreună pe marginea patului îmbibat de sânge, ţinându-ne în braţe şi plângând.

Luni 16 februarie 1998 (Clare are 26 de ani, Henry are 34)

CLARE: Eu şi Henry ne pregătim să ieşim. E o după-amiază cu ninsoare şi tocmai îmi pun ghetele când sună telefonul. Henry se duce în camera de zi să răspundă. Îl aud spunând „Alo?”, apoi „Serios?” şi după aceea „Ei, la naiba!”. Pe urmă spune „Stai să iau o hârtie…” şi urmează o tăcere îndelungată, punctată din când în când cu câte un „Stai, explică-mi asta”, aşa că îmi scot ghetele şi haina şi lipăi în ciorapi până în camera de zi. Henry stă pe canapea ţinând telefonul în poală ca pe un animal de casă şi notează frenetic. Mă aşez alături şi el îmi zâmbeşte larg. Mă uit la ce a scris; de sus în jos: *4 gene: per4, atemporală1, Ceas, genă nouă = călător în timp?? Chrom = 17 x 2, 4, 25, 200 + repetă TAG, în legătură cu sexul? nu, + rea mulţi recept. dopamină, ce proteine???…* şi îmi dau seama: Kendrick a reuşit! I-a dat de cap! Nu-mi vine să cred. A reuşit. Şi acum?

Henry închide şi se întoarce spre mine. Arată la fel de uluit cum mă simt eu.

– Ce urmează? îl întreb.

– O să cloneze genele şi o să le pună în şoareci.

– *Poftim?*

– O să creeze şoareci călători în timp. Şi pe urmă o să-i vindece.

Izbucnim în râs amândoi în acelaşi timp, apoi începem să dansăm, aruncându-ne unul pe altul prin cameră, şi râdem şi

dansăm până cădem înapoi pe canapea, cu respiraţia tăiată. Mă uit la Henry şi mă întreb cum de e atât de diferit, atât de *altul* la nivel celular, câtă vreme e doar un bărbat în cămaşă cu nasturi la vârfurile gulerului şi haină de lână la două rânduri, a cărui mână e numai piele şi os în mâna mea, un bărbat care zâmbeşte ca orice fiinţă omenească. *Am ştiut întotdeauna că e diferit,* ce contează? Câteva litere dintr-un cod? Dar pe undeva trebuie să conteze, şi cumva trebuie să schimbăm asta, şi undeva în celălalt capăt al oraşului dr. Kendrick stă în cabinetul lui încercând să-şi dea seama cum să creeze şoareci care sfidează regulile timpului. Râd, dar e pe viaţă şi pe moarte, mă opresc din râs şi-mi astup gura cu palma.

Intermezzo

Joi 12 august 1998 (Clare are 27 de ani)

CLARE: În sfârşit a adormit mama. Doarme în patul ei, în camera ei; a scăpat din spital, în fine, doar ca să-şi găsească propria-i cameră transformată în salon de spital. Dar acum conştienţa a părăsit-o. Toată noaptea a vorbit, a plâns, a râs, a ţipat, a strigat „Philip!”, „Mamă!” şi „Nu, nu, nu...”. Toată noaptea cicadele şi broaştele de copac ale copilăriei mele au produs o cortină electrică de sunet pulsatil, iar lumina nopţii a făcut ca pielea mamei să arate precum ceara de albine; mâinile ei osoase loveau rugător aerul, se strângeau pe paharul cu apă pe care i-l ţineam la buzele uscate. Acum se ivesc zorile. Ferestrele mamei dau spre est. Stau pe scaunul alb de lângă geam, cu faţa spre pat, dar nu mă uit, nu mă uit la mama, atât de ştearsă în patul ei mare, nu mă uit la flacoanele cu pastile şi la linguri şi la pahare şi la perfuzia cu punga umflată de fluid şi la ledul roşu pâlpâitor, la ploscă, la vasul în formă de rinichi folosit pentru vomitat, la cutia cu mănuşi de latex şi la containerul de gunoi cu eticheta „Risc biologic”, plin de seringi însângerate. Mă uit afară pe fereastră, spre răsărit. Cântă nişte păsări. Aud cum se trezesc porumbeii care şi-au făcut cuib printre viţele de Wisteria. Lumea e cenuşie. Culoarea se scurge încet în ea, nu în şuviţe trandafirii, ci ca o pată de sânge portocaliu ce se lăţeşte încet, acum zăbovind la orizont, pe urmă inundând grădina, apoi o lumină aurie, apoi un cer albastru, pe urmă toate culorile vibrând în locurile lor prestabilite, trompeta căţărătoare, trandafirii, salvia albă, gălbenelele, toate licărind în roua proaspătă a dimineţii. Mestecenii argintii de la marginea pădurii se leagănă ca nişte strune albe atârnate în cer. Un corb zboară peste pajişte. Umbra îi zboară şi ea dedesubt şi se întâlneşte cu el când aterizează sub geam cu un croncănit. Lumina ajunge la fereastră şi face să-mi apară mâinile, apoi corpul întreg pe scaunul alb al mamei. Soarele e sus pe cer.

Închid ochii. Aparatul de aer condiţionat toarce. Mi-e frig, aşa că mă ridic şi mă duc la cealaltă fereastră să o închid. Acum e linişte în cameră. Mă apropii de pat. Mama nu mişcă. Respiraţia greoaie care mi-a bântuit visele a încetat. Gura îi e întredeschisă, iar sprâncenele i s-au ridicat într-o expresie de surpriză, deşi are ochii închişi; poate cântă. Îngenunchez lângă pat, dau plapuma

la o parte şi îmi lipesc urechea de pieptul ei. Are pielea caldă. Nimic. Nicio bătaie a inimii, nicio mişcare a sângelui, nicio respiraţie nu umflă pânzele plămânilor ei. Tăcere.

Îi strâng în braţe trupul împuţinat şi umed de sudoare, şi e perfectă, e iar mama mea frumoasă şi perfectă, doar pentru o clipă, chiar dacă oasele ei mă împung în piept şi capul îi atârnă, chiar dacă burta îngreunată de cancer mimează fecunditatea, ea răsare în amintirea mea strălucind, râzând, eliberată: liberă.

Paşi pe hol. Se deschide uşa şi se aude vocea lui Etta.

– Clare? Ah…

O cobor pe mama înapoi pe perne, îi netezesc cămaşa de noapte şi părul.

– S-a dus.

Sâmbăta 12 septembrie 1998 (Henry are 35 de ani, Clare are 27)

HENRY: Lucille era cea care iubea grădina. Când am venit în vizită, Clare a mers de la uşa din faţă a Casei Meadowlark direct la cea din spate ca s-o găsească pe Lucille, care era aproape întotdeauna în curte, fie că ploua sau era soare. Când se simţea bine, o găseam îngenuncheată printre răsaduri, plivind buruienile sau transplantând plante sau udând trandafiri. Când se simţea rău, Etta şi Philip o aduceau jos înfofolită în pături şi o aşezau în scaunul ei de răchită, uneori lângă fântână, alteori sub păr, de unde îl putea privi pe Peter săpând, tunzând ramurile şi altoind. Când se simţea bine, Lucille ne făcea onoarea de a ne împărtăşi cum o mai ducea grădina: ne povestea despre cinteza cu cap roşu care descoperise în fine noul dispozitiv de hrană, despre daliile cărora le mersese mai bine decât se aştepta în locul acela, lângă cadranul solar, despre noul trandafir care se dovedise a avea o nuanţă mov oribilă, dar care era atât de viguros, încât i-a fost silă să-l mai scoată. Într-o vară, Lucille şi Alicia au făcut un experiment: Alicia şi-a petrecut câteva ore zilnic exersând la violoncel în grădină ca să vadă dacă plantele reacţionează la muzică. Lucille jura că nu mai avusese niciodată aşa o abundenţă de pătlăgele şi ne-a arătat un dovlecel cât pulpa mea. Aşa încât experimentul a fost considerat un succes, dar nu s-a mai repetat, pentru că aceea a fost ultima vară în care Lucille s-a simţit suficient de bine ca să se ocupe de grădinărit.

Lucille înflorea şi se usca după anotimp, ca o plantă. Vara, când ne arătam cu toţii la lumină, Lucille se conforma şi ea, iar

casa răsuna de ţipetele fericite şi de tropăitul copiilor lui Mark şi Sharon, care se bălăceau în fântână ca nişte căţeluşi şi ţopăiau exuberanţi, uzi până la piele, pe gazon. Lucille era adesea murdară de pământ, dar întotdeauna era elegantă. Se scula în picioare să ne salute, cu părul ei alb şi arămiu strâns într-un coc proeminent, din care i se răzleţeau pe faţă şuviţe groase, cu mănuşi de grădinărit albe, din piele de ied, aruncând pe jos uneltele Smith & Hawken ca să ne poată îmbrăţişa. Eu şi Lucille ne sărutam mereu foarte formal, pe ambii obraji, ca nişte contese franţuzoaice foarte bătrâne care nu s-au mai văzut de ceva vreme. Întotdeauna era drăguţă cu mine, deşi pe fiică-sa o putea distruge doar cu o privire. Mi-e dor de ea. Clare... ei, „dor” nu e un cuvânt potrivit. Din Clare s-a rupt ceva. Clare intră într-o încăpere şi nu mai ştie de ce e acolo. Clare şade uitându-se fix la o carte fără să dea pagina timp de o oră întreagă. Dar nu plânge. Clare zâmbeşte dacă fac o glumă. Clare mănâncă tot ce-i pun în farfurie. Dacă vreau să fac dragoste cu ea, Clare încearcă să coopereze... şi nu după mult timp o las în pace, temându-mă de figura ei docilă şi lipsită de lacrimi, ce pare a fi la kilometri depărtare de mine. Mi-e dor de Lucille, dar Clare e cea care-mi lipseşte, Clare, care a plecat şi m-a lăsat cu străina asta care doar arată precum Clare.

Joi 26 noiembrie 1998 (Clare are 27 de ani, Henry are 35)

CLARE: Camera mamei e albă şi pustie. Tot instrumentarul medical a dispărut. Pe pat a rămas doar salteaua, pătată şi urâtă în contrast cu camera curată. Stau în faţa biroului mamei. E un birou alb masiv, din plăci melaminate, modern şi straniu într-o încăpere altminteri feminină şi delicată, plină de mobilă franţuzească de anticariat. Biroul mamei se află într-o mică nişă între ferestre; lumina zilei îi scaldă suprafaţa goală. Sertarele sunt încuiate. O oră întreagă am căutat cheia, dar degeaba. Îmi sprijin coatele pe spătarul scaunului pivotant al mamei şi privesc îndelung biroul. Până la urmă cobor la parter. Camera de zi şi sufrageria sunt goale. Aud râsete din bucătărie, aşa că împing uşa. Henry şi Nell se înghesuie deasupra mesei cu nişte castroane, o foaie de aluat şi un făcăleţ.

– Uşor, băiete, uşor! Se-ntăresc dacă umbli-aşa cu ele. Tre’ să umbli uşurel, Henry, dacă nu vrei să aibă textura ca guma de mestecat.

– Scuze, scuze, scuze. O să umblu uşurel, doar să nu mă mai

pocneşti aşa. Hei, Clare.

Henry se întoarce zâmbind şi văd că e plin de făină.

– Ce faceţi?

– Cornuleţe. Am jurat să-mi însuşesc arta patiseriei franţuzeşti ori să pier încercând.

– Odihneşte-te în pace, fiule, spune Nell rânjind.

– Care-i treaba? mă întreabă Henry, în vreme ce Nell întinde cu îndemânare o minge de aluat, apoi îndoaie foaia, o taie şi o împachetează în hârtie cerată.

– Am nevoie de Henry câteva minute, Nell.

Nell dă din cap aprobator şi arată cu făcăleţul spre Henry.

– Să te-ntorci într-un sfert de oră să ne apucăm de marinată.

– Da, s'trăiţi.

Henry mă urmează la etaj. Ne oprim în faţa biroului mamei.

– Vreau să-l deschid şi nu găsesc cheia.

– Aha.

Îmi aruncă o privire atât de rapid, încât n-o pot descifra.

– Păi, e simplu.

Pleacă din cameră şi se întoarce după câteva minute. Se aşază pe podea în faţa biroului şi îndreaptă două agrafe pentru hârtie. Începe cu sertarul de jos din stânga, sondând atent şi răsucind o agrafă, apoi o vâră şi pe cealaltă.

– *Voilà,* spune trăgând sertarul.

E plin-ochi cu hârtii. Henry descuie fără bătăi de cap şi celelalte patru sertare. Şi iată-le pe toate deschise, cu conţinutul la vedere: agende, carnete cu foi detaşabile, cataloage de grădinărit, pachete cu seminţe, pixuri şi creioane scurte, un carnet de cecuri, un baton de ciocolată Hershey, o ruletă şi multe alte obiecte mici, care par părăsite şi sfioase în lumina zilei. Henry nu s-a atins de nimic din sertare. Se uită la mine; aproape involuntar arunc o privire spre uşă, iar el înţelege aluzia. Mă întorc spre biroul mamei.

Hârtiile sunt într-o dezordine totală. Mă aşez pe podea şi pun grămadă în faţa mea conţinutul sertarului. Netezesc şi pun teanc în stânga mea tot ce poartă scrisul ei de mână. Unele sunt liste şi notiţe pentru sine: *Nu-l întreba pe P. despre S.* Sau: *Adu-i aminte lui Etta de cina de vineri cu B.* Sunt pagini întregi de mâzgălituri, înflorituri şi spirale, cercuri negre, semne ca nişte amprente de picioare de păsări. Unele înglobează câte o propoziţie sau o frază. *Să-i fac cărare în păr cu cuţitul.* Şi: *n-am putut, n-am putut s-o fac.* Şi: *Dacă tac, va trece.* Pe unele foi sunt poezii cu atâtea

corecturi şi tăieturi, de n-a mai rămas mare lucru din ele, cum ar fi nişte fragmente din Sappho:

Precum carnea bătrână, ~~relaxată şi moale~~
nu e aer ~~XXXXXXX~~ ea a spus da
~~ea a spus XXXXXXXXXXXXXXX~~

Sau:
mâna lui ~~XXXXXXXXXXXX~~
~~XXXXX~~ a poseda
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
în extremă ~~XXXXXXXXXX~~

Unele poezii sunt bătute la maşină:

În clipa asta
orice speranţă păleşte
şi se împuţinează.
Muzica şi frumuseţea
sunt sare pe rănile tristeţii mele;
un pustiu alb îmi sfâşie platoşa de gheaţă.
Cine ar fi crezut
că îngerul sexului
e atât de trist?
sau ar fi ştiut că dorinţa
va topi aceasta necuprinsă
noapte de iarnă transformând-o
într-un potop de beznă?
1/23/79

Grădina primăvara:
o navă a verii
plutind prin
viziunea iernii mele.
4/6/79

1979 a fost anul în care mama a pierdut sarcina şi a încercat să se sinucidă. Mă doare stomacul şi mi se înceţoşează ochii. Acum ştiu cum a fost cu ea atunci. Iau toate hârtiile acelea şi le pun deoparte fără să mai citesc vreuna. În alt sertar găsesc alte poezii, mai recente. Apoi dau de una care îmi e adresată:

Grădina sub zăpadă
pentru Clare

acum grădina e sub zăpadă
o pagină albă pe care scriu urmele paşilor noştri
clare care n-a fost niciodată a mea
ci mereu şi-a aparţinut sieşi
Frumoasa Adormită
o pătura de cristal
~~ea aşteaptă~~
aceasta e primăvara ei
e somnul/trezirea ei
ea e în aşteptare
totul e în aşteptarea
~~unui sărut~~
contururile de neînchipuit ale ~~tuberculilor~~ rădăcinilor
nu m-am gândit niciodată
copilul meu
~~aproape~~ faţa ei
o grădină, în aşteptare

HENRY: E aproape ora cinei, iar eu îi stau în drum lui Nell, aşa că, atunci când ea zice „N-ar trebui să te duci să vezi ce mai face femeia ta?”, îmi pare o idee bună să mă duc să aflu.

Clare stă pe podea în faţa biroului mamei sale, înconjurată de hârtii albe şi galbene. Lampa de birou o înconjoară cu lumină, dar chipul îi e în umbră; părul ei e o aură de cupru încins. Se uită în sus la mine, ridică o hârtie şi spune:

– Uite, Henry, mi-a scris o poezie.

Aşezându-mă lângă Clare şi citind poezia, o iert puţin pe Lucille pentru egoismul ei uriaş şi pentru moartea ei oribilă. Mă uit la Clare.

– E superbă.

Iar ea aprobă dând din cap, convinsă, pentru o clipă, că mama ei chiar a iubit-o. Mă gândesc la mama cum cânta lieduri într-o după amiază de vară, cum îi zâmbea imaginii noastre reflectate în vitrina unui magazin şi cum făcea piruete prin cabina de la teatru, îmbrăcată în rochia ei albastră. M-a iubit. N-am pus niciodată la îndoială dragostea ei. Lucille era schimbătoare ca vântul. Poezia din mâna lui Clare e o dovadă, inalterabilă, de

netăgăduit, un instantaneu al unei emoţii. Privesc în jur la grămezile de hârtii de pe podea şi mă simt uşurat că din toată harababura asta a ieşit la suprafaţă o barcă de salvare pentru Clare.

– Mi-a scris o poezie, spune iar Clare, minunându-se.

Îi curg lacrimi pe obraji. O îmbrăţişez şi redevine soţia mea, Clare, teafără şi nevătămată, ajunsă în fine la ţărm după naufragiu, plângând ca o fetiţă a cărei mamă îi face cu mâna de pe puntea vasului care se scufundă.

Ajunul Anului Nou, Unu

Vineri 31 decembrie 1999, ora 11:55 p.m. (Henry are 36 de ani, Clare are 28)

HENRY: Eu şi Clare stăm cocoţaţi pe un acoperiş din Wicker Park, laolaltă cu o mulţime de alte spirite curajoase, aşteptând finalul aşa-zisului mileniu. E o noapte senină şi nu prea rece; respir cu aburi, iar urechile şi nasul îmi sunt puţin amorţite. Clare e înfăşurată toată în fularul ei mare şi negru, iar faţa ei te sperie de albă ce e în lumina lunii şi a felinarelor. Acoperişul e al unui cuplu de artişti prieteni cu Clare. Gomez şi Charisse sunt şi ei prin preajmă, dansează îmbrăţişaţi, cu hanorace şi mănuşi, pe o muzică numai de ei auzită. În jurul nostru, toată lumea e criţă şi face mişto de proviziile de conserve pe care şi le-au făcut şi de măsurile eroice pe care le-au luat pentru a-şi proteja computerele de dezastru. Zâmbesc în sinea mea, ştiind că toate aiurelile astea cu mileniul vor fi complet uitate până ce lucrătorii de la salubritate vor sălta pomişorii de Crăciun de pe bordurile trotuarelor.

Aşteptăm să înceapă artificiile. Eu şi Clare stăm sprijiniţi de aticul care ne ajunge până la mijloc şi privim de sus oraşul Chicago. Stăm cu faţa spre est, către lacul Michigan.

– Salutare la toată lumea, spune Clare fluturându-şi mănuşa către lac, către South Haven, Michigan, apoi mi se adresează: E ciudat. Acolo e deja anul nou. Sunt sigură că sunt toţi în pat.

Suntem la doar şase etaje înălţime şi mă surprinde cât de departe văd de aici. Casa noastră, din Lincoln Square, e undeva la nord şi la vest; cartierul nostru e liniştit şi cufundat în întuneric. Centrul, spre sud-est, străluceşte. Unele dintre clădirile imense sunt decorate de Crăciun, etalând lumini verzi şi roşii la ferestre. Turnurile Sears şi Hanock se uită unul la altul ca nişte roboţi uriaşi, peste capetele zgârie-norilor mai mici. Aproape că văd clădirea în care locuiam când am cunoscut-o pe Clare, de pe North Dearborn, dar e acoperită de construcţia mai mare şi mai urâtă pe care au ridicat-o alături acum câţiva ani. Chicago are atâtea mostre de arhitectură excelentă, încât se simt obligaţi să mai dărâme câte una din când în când şi să construiască nişte clădiri îngrozitoare, doar ca să ne facă să le apreciem pe cele bune. Nu prea e trafic; toată lumea vrea să fie undeva anume la miezul nopţii, nu pe stradă. Din loc în loc se aud mici explozii de

artificii, punctate ocazional cu focuri de armă ale idioţilor care par să uite că armele fac mai mult decât zgomot intens.

– Am îngheţat, spune Clare şi se uită la ceas. Încă două minute.

Explozii de urale prin împrejurimi arată că ceasurile unora sunt înainte.

Mă gândesc la oraşul Chicago din secolul următor. Mai mulţi locuitori, mult mai mulţi. Un trafic absurd, dar mai puţine găuri în pavaj. În Grant Park se va ridica o clădire hidoasă, care o să semene cu o cutie de Cola explodată; West Side se va ridica încet din sărăcie, iar South Side va continua să decadă. Vor dărâma în fine Wrigley Field şi vor construi în locul lui un megastadion urât, dar deocamdată Wrigley încă e în picioare şi luminile lui strălucesc ca o vâlvătaie în Northeast.

Gomez începe numărătoarea inversă, „Zece, nouă, opt…”, iar noi continuăm: „şapte, şase, cinci, patru, TREI! DOI! UNU! *La mulţi ani!”.* Dopul şampaniei pocneşte, artificii se aprind şi pornesc să vârsteze cerul, eu şi Clare ne aruncăm unul în braţele celuilalt. Timpul stă nemişcat, iar eu sper la lucruri mai bune.

Trei

Sâmbătă 13 martie 1999 (Henry are 35 de ani, Clare are 27)

HENRY: Charisse şi Gomez tocmai au devenit părinţii celui de-al treilea copil, Rosa Evangeline Gomolinski. Lăsăm să treacă o săptămână, apoi descindem la ei cu cadouri şi bunătăţi.

Ne deschide Gomez. Maximilian, de trei anişori, i se ţine zdravăn de picior şi îşi ascunde faţa pe după genunchiul lui când îi spunem „Bună, Max!”. Joseph, mai extravertit la vârsta de un an, se grăbeşte spre Clare, bolborosind „Ba, ba, ba”, şi râgâie zgomotos când ea îl ridică în braţe. Gomez dă ochii peste cap, iar Clare râde, râde şi Joe, până şi pe mine mă umflă râsul în faţa balamucului general. Casa lor arată de parcă ar fi trecut prin ea un gheţar cărând un magazin Toys „R” Us[149] şi ar fi lăsat în urmă grămezi de piese de Lego şi ursuleţi de pluş.

– Nu te uita, spune Gomez. Nimic din toate astea nu e adevărat. Doar testăm realitatea virtuală dintr-un joc al lui Charisse. L-am botezat „De-a părinţii”.

– Gomez? se aude vocea lui Charisse din dormitor. Cine e, Clare sau Henry?

Bocănim cu toţii pe hol şi intrăm în dormitor. În trecere, arunc o privire în bucătărie. O femeie între două vârste spală vase în chiuvetă.

Charisse stă întinsă în pat cu bebeluşul în braţe. Fetiţa doarme. E micuţă, cu părul negru şi cu un aer de mic aztec. Max şi Joe au părul deschis la culoare. Charisse arată groaznic (după părerea mea. Clare va insista mai târziu că arăta „minunat”). S-a îngrăşat foarte mult şi arată obosită şi bolnavă. A făcut cezariană. Mă aşez pe scaun. Clare şi Gomez se aşază pe pat. Max se caţără chinuit până la maică-sa şi i se cuibăreşte sub celălalt braţ. Se zgâieşte la mine şi îşi bagă degetul mare în gură. Joe stă în poala lui Gomez.

– E superbă, spune Clare. (Charisse zâmbeşte.) Iar tu arăţi grozav.

– Mă simt ca dracu’, spune Charisse. Dar am terminat cu asta. Acum avem şi fată.

Mângâie faţa bebeluşului, care cască şi ridică o mânuţă. Ochii

---

[149] Toys „R” Us: lanţ de magazine de jucării extins pe trei continente; magazinul principal, din New York, este cel mai mare magazin de jucării din SUA.

ei sunt două fante întunecate.

– Rosa Evangeline, îi şopteşte Clare drăgăstos micuţei. Ce drăguţ.

– Gomez a vrut s-o numim Joi, dar am pus piciorul în prag, spune Charisse.

– Păi, şi-aşa s-a născut într-o miercuri, explică Gomez.

– Vrei s-o ţii?

Clare dă din cap, iar Charisse i-o pune pe fiică-sa în braţe cu mare grijă.

Văzând-o pe Clare cu un bebeluş în braţe, mă izbeşte realitatea pierderilor de sarcină prin care am trecut noi, şi pentru o clipă simt un val de greaţă. Sper că nu sunt pe punctul de a călători în timp. Senzaţia dispare şi rămân cu gândul la ce am făcut noi între timp: am pierdut copii. Unde sunt toţi acei copii pierduţi, pe unde rătăcesc, pe unde zăbovesc, derutaţi?

– Henry, vrei s-o ţii şi tu pe Rosa? mă întreabă Clare.

Intru în panică.

– Nu, răspund cu prea mare hotărâre. Nu mă simt prea grozav.

Mă scol şi ies din dormitor, trec prin bucătărie şi ies pe uşa din spate, în curte. Plouă uşor. Stau acolo şi respir.

Uşa se trânteşte. Gomez iese şi se opreşte lângă mine.

– Eşti bine? mă întreabă.

– Cred că da. Mă apucase claustrofobia acolo.

– Mda, ştiu ce vrei să zici.

Stăm tăcuţi minute în şir. Încerc să mi-l amintesc pe tata ţinându-mă pe mine când eram mic. Tot ce-mi pot aminti e cum mă jucam cu el, alergam, râdeam, îl călăream pe umeri. Îmi dau seama că Gomez se uită la mine şi că îmi curg lacrimi pe obraji. Mi le şterg cu mâneca. Cineva trebuie să spună ceva acum.

– Nu mă lua în seamă, îi zic.

Gomez gesticulează stângaci.

– Mă întorc imediat, spune şi dispare în casă.

Mă gândesc că a plecat de tot, dar el reapare cu o ţigară aprinsă între degete. Mă aşez pe masa de picnic hodorogită, udă de ploaie şi acoperită cu ace de pin. E rece aici, afară.

– Voi doi mai încercaţi să faceţi un copil?

Întrebarea mă face să tresar, dar apoi îmi dau seama că probabil Clare îi spune totul lui Charisse, iar Charisse probabil că nu-i spune nimic lui Gomez.

– Mda.

– Clare mai e supărată că a pierdut sarcina?

– Sarcinile. Plural. Am avut trei.

– „Să pierzi un copil, domnule DeTamble, poate fi considerat ghinion; să pierzi trei e deja neglijenţă.”

– Nu-i chiar aşa de amuzant, Gomez.

– Scuze.

Şi de data asta chiar pare jenat. Nu vreau să discut pe tema asta. Îmi lipsesc cuvintele ca să discut despre asta şi abia de pot discuta cu Clare, cu Kendrick şi cu ceilalţi doctori în mâinile cărora ne-am pus soarta tristă.

– Scuze, repetă Gomez.

Mă ridic.

– Mai bine am intra.

– A, nu ne vor acolo, vor doar să stea de vorbă despre fetiţă.

– Păi, atunci, ce zici de ăştia de la Cubs[150]? zic aşezându-mă la loc.

– Mai taci.

Niciunul dintre noi nu se uită la baseball. Gomez se foieşte de colo-colo. Aş vrea să se oprească sau, şi mai bine, să intre în casă.

– Şi care-i problema? întreabă într-o doară.

– Cu ce? Cu The Cubs? Stau prost la aruncare, aş zice eu.

– Nu, dragă Băiete Bibliotecar, nu The Cubs. Care-i problema din cauza căreia tu şi Clare sunteţi tot *sans* copii.

– Asta chiar că nu-i treaba ta, Gomez.

El îi dă înainte, netulburat.

– Dar ştiu ei vreodată care e problema?

– Termină naibii, Gomez.

– Ţţ. Limbajul. Că ştiu un doctor grozav…

– Gomez…

– Care se specializează în afecţiuni cromozomiale ale fetusului.

– De unde dumnezeului ai putea tu să cunoşti……

– Depune mărturie ca expert la procese.

– Ah.

– O cheamă Amit Montague, continuă el. E genială. A fost la televizor şi a câştigat o mulţime de premii. Juraţii o adoră.

– A, păi, dacă *juraţii* o adoră…, încep plin de sarcasm.

– Măcar du-te la o consultaţie. Isuse, încerc să fiu de folos.

Oftez.

---

[150] The Cubs: club de baseball profesionist din Chicago.

– Bine. Ăă, mersi.

– Ăsta e un „Mersi, acum alergăm să facem cum ne-ai sugerat, dragă tovarăşe”, sau un „Mersi, acum du-te dracului”?

Mă scol în picioare şi îmi scutur turul pantalonilor de acele de pin.

– Hai să intrăm, îi spun.

Patru

Joi 21 iulie 1999 / 8 septembrie 1998 (Henry are 36 de ani, Clare are 28)

HENRY: Stăm în pat. Clare e încovrigată pe o parte, cu spatele la mine, eu sunt încovrigat în jurul ei, cu faţa la ea. E vreo două noaptea şi abia am stins lumina după o discuţie lungă şi inutilă despre nefericita noastră aventură reproductivă. Acum stau lipit de Clare, cu mâna căuş în jurul sânului ei drept, şi încerc să discern dacă suntem împreună în chestia asta sau am fost cumva lăsat în urmă.

– Clare, şoptesc în ceafa ei.

– Mm?

– Hai să adoptăm.

Mă gândesc la asta de săptămâni, de luni de zile. Pare o excelentă rută ocolitoare: vom avea un copil. Va fi sănătos. Clare va fi sănătoasă. Vom fi fericiţi. E soluţia cea mai evidentă.

– Dar asta ar fi o prefăcătorie, spune Clare. Ar însemna să ne prefacem.

Se ridică în şezut şi se întoarce cu faţa spre mine; fac şi eu la fel.

– Ar fi un copil adevărat şi ar fi al nostru. Unde-i prefăcătoria în asta?

– M-am săturat să mă tot prefac. Ne prefacem tot timpul. Vreau s-o fac de-adevăratelea.

– Nu ne prefacem tot timpul. Ce tot spui?

– Ne prefacem că suntem oameni normali, că avem vieţi normale! Eu mă prefac că n-am nicio problemă când tu tot dispari Dumnezeu ştie unde. Tu te prefaci că totul e în regulă deşi era să fii omorât, iar Kendrick habar n-are ce dracului să facă! Mă prefac că nu-mi pasă când copiii noştri mor…

Plânge cu sughiţuri, aplecată pe cearşaf, cu faţa acoperită de păr ca de o cortină de mătase.

Am obosit de atâta plâns. Am obosit să mă uit la Clare cum plânge. Sunt neputincios în faţa lacrimilor ei, nu pot face nimic ca să schimb lucrurile.

– Clare…

Întind mâna s-o ating, s-o alin, să mă alin pe mine însumi, iar ea mă respinge. Mă dau jos din pat şi-mi iau hainele. Mă îmbrac în baie. Iau cheile lui Clare din geanta ei şi mă încalţ. Clare apare

în hol.

– Unde te duci?

– Nu ştiu.

– Henry…

Ies şi trântesc uşa după mine. E bine să fii afară. Nu-mi aduc aminte unde e maşina. Pe urmă o văd vizavi. Mă duc într-acolo şi mă sui în ea.

Prima mea idee a fost să dorm în maşină, dar o dată ce mă văd şezând înăuntru mă hotărăsc să plec cu ea undeva. Spre plajă: o să conduc către plajă. Ştiu că e o idee foarte proastă. Sunt obosit, supărat, ar fi o nebunie să conduc… dar pur şi simplu am chef de condus. Străzile sunt pustii. Răsucesc cheia. Motorul se înviorează cu un mârâit ca de animal. Îmi ia un minut să ies din parcare. Văd faţa lui Clare în parbriz. Las-o să-şi facă griji. De data asta nu-mi pasă.

Conduc pe Ainslie către Lincoln, o tai pe Western şi pornesc spre nord. De mult n-am mai fost afară singur în miez de noapte în timpul prezent şi nici nu-mi aduc aminte când am condus ultima dată fără să fie absolut nevoie s-o fac. E bine. Trec în viteză de Cimitirul Rosehill şi de lungul şir al parcurilor de maşini scoase la vânzare. Deschid radioul şi apăs pe buton până ajung la WLUW[151]; cântă Coltrane, aşa că dau mai tare şi las geamul jos. Zgomotul, vântul, repetiţia liniştitoare a semafoarelor şi a felinarelor mă calmează, mă anesteziază, iar după o vreme aproape că uit cum am ajuns de fapt aici. La graniţa cu Evanston cotesc pe Ridge, apoi pe Dempster, către lac. Parchez lângă lagună, las cheile în contact, ies şi fac câţiva paşi. E răcoare şi foarte linişte. Merg pe dig şi mă opresc în capăt, uitându-mă la ţărmul oraşului, care licăreşte sub cerul portocaliu şi purpuriu.

Sunt foarte obosit. Am obosit să mă gândesc la moarte. Am obosit să fac sex ca o modalitate de a obţine ceva. Şi mă sperie felul cum ar putea să se sfârşească totul. Nu ştiu câtă presiune pot suporta din partea lui Clare.

Ce sunt fetuşii aceştia, embrionii, mănunchiurile acestea de celule pe care le tot facem şi le tot pierdem? Ce-i atât de important la ele ca să riscăm viaţa lui Clare şi să ne umplem de disperare în fiecare zi? Natura ne spune să renunţăm, Natura spune: Henry, eşti un organism futut şi nu vrem să mai facem vreunul ca tine. Iar eu sunt gata să accept asta.

---

[151] WLUW: post de radio independent care deserveşte oraşul Chicago şi suburbiile sale din nord.

Nu m-am văzut niciodată în viitor cu un copil. Cu toate că mi-am petrecut destul de mult timp cu mine însumi tânăr şi am stat foarte mult cu Clare pe când era mică, nu am sentimentul că viaţa mea e incompletă în lipsa unui copil al meu. Niciun sine al meu din viitor nu m-a încurajat vreodată să persist în direcţia asta. Ba chiar m-au lăsat nervii şi am întrebat, acum câteva săptămâni; am dat de mine însumi printre rafturi la Newberry, un sine din 2004. *O să avem vreodată un copil?* l-am întrebat. Sinele meu doar a zâmbit şi a ridicat din umeri. *Trebuie să trăieşti ca să afli, îmi pare rău,* mi-a răspuns cu simpatie şi îngâmfare. *Of, Isuse, spune-mi şi gata,* am exclamat, ridicând vocea în vreme ce el ridica mâna şi dispărea. *Tâmpitule,* am rostit cu voce tare, iar Isabelle a băgat capul pe uşă şi m-a întrebat de ce ţipam printre rafturi şi dacă îmi dădeam seama că se aude până în Camera de lectură.

Pur şi simplu nu văd cale de ieşire din asta. Clare e obsedată. Amit Montague o încurajează, îi spune poveşti despre bebeluşi miraculoşi, îi dă băuturi vitaminizante care îmi amintesc de *Rosemary's Baby*[152]. Poate ar trebui să intru în grevă. Sigur, asta e: grevă de făcut sex. Râd de unul singur, iar sunetul râsetului e înghiţit de valurile care învăluie cu blândeţe digul. Nicio şansă. În câteva zile m-aş ruga de ea în genunchi.

Mă doare capul. Încerc să ignor durerea; ştiu că mi se trage de la oboseală. Mă întreb dacă aş putea să dorm pe plajă fără să mă deranjeze cineva. E o noapte superbă. Chiar în acest moment, mă ia prin surprindere un fascicul de lumină intensă care mătură digul şi faţa mea şi deodată sunt în bucătăria lui Kimy, întins pe spate sub masă, printre picioarele scaunelor. Pe unul dintre scaune stă Kimy şi se uită la mine pe sub masă. Stau cu şoldul stâng pe pantofii ei.

– Bună, colega, spun cu voce slabă.

Mă simt ca în pragul leşinului.

– Într-o bună zi o să-mi provoci un atac de inimă, colega, spune Kimy şi mă împunge cu piciorul. Ieşi de acolo şi pune nişte haine pe tine.

Mă răsucesc şi ies cu spatele, în genunchi, de sub masă. Apoi mă încovrig pe linoleum să mă odihnesc puţin, încercând să mă adun şi să opresc stomacul să-mi urce în gât.

– Henry… eşti bine? (Se apleacă deasupra mea.) Vrei ceva de

---

[152] *Rosemary's Baby:* roman (1967) horror al scriitorului american Ira Levin, ecranizat în 1968 în regia lui Roman Polansky.

mâncare? Vrei nişte supă? Am supă de legume… Cafea? (Scutur din cap a negaţie.) Vrei să te întinzi pe canapea? Ţi-e rău?

– Nu, Kimy, e-n regulă. O să-mi treacă.

Reuşesc să mă ridic în genunchi şi apoi în picioare. Mă clatin până în dormitor şi deschid şifonierul domnului Kim, care e aproape gol, cu excepţia câtorva perechi de blugi frumos împăturiţi, de toate mărimile, de la băieţel la adult, şi a câtorva cămăşi albe apretate, mica mea provizie de haine gata de purtare. Îmbrăcat, mă întorc în bucătărie, mă aplec spre Kim şi o pup pe obraz.

– Ce dată e?

– 8 septembrie 1998. De unde vii?

– Din iulie următor.

Ne aşezăm la masă. Kimy dezleagă rebusul din *New York Times.*

– Ce se mai întâmplă în iulie următor?

– E o vară foarte răcoroasă, grădina ta arată bine. Au crescut toate acţiunile din tehnologie. Ar trebui să cumperi nişte acţiuni Apple în ianuarie.

Ea îşi notează pe o bucată dintr-o pungă de hârtie maro.

– Bine. Şi tu? Tu ce mai faci? Lui Clare cum îi merge? Aţi făcut vreun copil?

– De fapt mie mi-e foame. Ce-ai zice de nişte supă din aia de care ai pomenit?

Kimy se ridică greu de pe scaun şi deschide frigiderul. Scoate o cratiţă cu mâner şi se apucă să încălzească supă.

– Nu mi-ai răspuns la întrebare.

– N-am noutăţi, Kimy. N-avem copii. Eu şi Clare ne luptam cu asta aproape nonstop. Te rog, nu începe şi tu.

Kimy e cu spatele la mine. Amestecă energic în supă. Spinarea ei emană amărăciune.

– Nu încep şi eu. Pun doar o întrebare, da? Mă întrebam şi eu. Eee.

Tăcem minute bune. Zgomotul lingurii hârşâindu-se de fundul cratiţei mă stârneşte iar. Mă gândesc la Clare cum se uita la mine de la fereastră când am plecat cu maşina.

– Hei, Kimy.

– Hei, Henry.

– Cum se face că tu şi domnul Kim n-aţi avut copii?

Tăcere îndelungată. Apoi:

– Ba am avut copil.

– Aţi avut?

Ea toarnă supa aburindă într-unul dintre castroanele cu Mickey Mouse pe care le adoram când eram copil. Se aşază şi îşi trece mâinile peste păr, netezindu-şi firele albe scăpate din micul coc de la spate. Se uită la mine.

– Mănâncă-ţi supa. Mă întorc imediat.

Se ridică şi iese din bucătărie; îi aud paşii târşâiţi pe traversa de plastic care acoperă carpeta din hol. Mănânc supa. Aproape am terminat când se întoarce Kimy.

– Uite. Ea e Min. E puiul meu.

Fotografia e alb-negru şi ceţoasă. O fetiţă de vreo cinci sau şase ani stând în faţa clădirii în care locuieşte doamna Kim, clădirea aceasta, clădirea în care am crescut. Poartă o uniformă de şcoală catolică, zâmbeşte şi ţine o umbrelă.

– E prima ei zi de şcoală. E tare fericită şi tare speriată.

Studiez poza. Mi-e teamă să întreb. Ridic privirea. Kimy se uită pe fereastră, în direcţia râului.

– Ce s-a-ntâmplat?

– Ah. A murit. Înainte să te naşti tu. A avut leucemie, a murit.

Deodată îmi amintesc.

– Nu stătea afară într-un balansoar, în curtea din spate? Cu o rochie roşie?

Doamna Kim se uită ţintă la mine, uluită.

– Ai văzut-o?

– Da, cred că da. Cu mult timp în urmă. Când aveam vreo şapte ani. Stăteam pe treptele care coboară spre râu, gol puşcă, şi ea mi-a zis să fac bine să nu intru în curte la ea, iar eu i-am zis că era curtea mea şi nu m-a crezut. N-am înţeles care era treaba. (Râd.) Mi-a zis că mama ei o să mă bată dacă nu plec.

Kimy se cutremură de râs.

– Păi, avea dreptate, ha?

– Da, greşea doar cu câţiva ani.

Kimy zâmbeşte.

– Mda, Min, mica mea petardă. Taică-său îi zicea Domnişoara Gură Mare. A iubit-o foarte mult.

Kimy întoarce capul, ducându-şi pe furiş mâna la ochi. Mi-l amintesc pe domnul Kim ca pe un om taciturn, care îşi petrecea marea parte a timpului stând în fotoliu şi urmărind sport la televizor.

– În ce an s-a născut Min?

– 1949. A murit în 1956. Ca să vezi, acum ar fi fost o doamnă

de vârstă mijlocie cu copii. Ar fi avut patruzeci şi nouă de ani. Copiii ar fi fost la colegiu, sau poate ceva mai mari.

Kimy se uită la mine şi îi întorc privirea.

– Încercăm, Kimy. Încercăm toate metodele care ne trec prin cap.

– N-am zis nimic.

– Îhî.

Kimy dă din gene spre mine de parcă ar fi vreo Louise Brooks[153].

– Hei, colega, m-am poticnit la cuvântul ăsta. Nouă vertical, începe cu „K”…

CLARE: Mă uit la scufundătorii poliţiei care se aruncă în largul lacului Michigan. E o dimineaţă înnorată şi deja caniculară. Mă aflu la docul de pe strada Dempster. Sunt cinci maşini de pompieri, trei ambulanţe şi şapte maşini de poliţie pe Sheridan Road, cu luminile clipind şi rotindu-se. Sunt şaptesprezece pompieri şi şase paramedici. Paisprezece poliţişti şi o poliţistă, o grăsană scundă al cărei cap pare strivit de caschetă şi care îndrugă întruna platitudini neroade menite să mă liniştească, de-mi vine să-i dau brânci de pe dig. Ţin în mână hainele lui Henry. E cinci dimineaţa. Sunt douăzeci şi unu de reporteri, unii dintre ei reporteri de televiziune, cu care de filmare şi cu microfoane şi cu cameramani, alţii reporteri de presă scrisă, cu fotografi după ei. Doi soţi în vârstă se aţin pe la marginea perimetrului în care se desfăşoară acţiunea, discreţi, dar curioşi. Încerc să nu mă gândesc la descrierea poliţistului, Henry sărind de pe capătul docului când a ajuns la el fâşia de lumină a proiectorului de la maşina de poliţie. Încerc să nu mă gândesc.

Încă doi poliţişti vin la pas pe dig. Se consultă cu câţiva dintre poliţiştii veniţi înaintea lor, apoi unul dintre ei, cel mai în vârstă, de desprinde de grup şi se apropie de mine. Are o mustaţă pe oală, genul de modă veche cu vârfuri ascuţite. Mi se prezintă drept căpitanul Michaels şi mă întreabă dacă îmi trece prin cap vreun motiv pentru care soţul meu ar fi vrut să-şi pună capăt zilelor.

– Păi, chiar nu cred că a făcut-o, domnule căpitan. Vreau să spun că e un foarte bun înotător, probabil că pur şi simplu înoată către… ăă… Wilmette, sau altundeva… (Dau din mână

[153] Louise Brooks (1906–1985): actriţă americană din perioada filmului mut.

aproximativ spre nord.)… Şi o să se întoarcă din clipă în clipă…

Căpitanul are o expresie neîncrezătoare.

– Are obiceiul să înoate în toiul nopţii?

– Are insomnii.

– V-aţi certat? Era supărat?

– Nu, îl mint. Sigur că nu.

Privesc în lungul apei. Sunt sigură că tonul meu nu e prea convingător.

– Dormeam, iar el probabil că s-a hotărât să înoate şi n-a vrut să mă trezească.

– A lăsat vreun bilet?

– Nu.

Pe când îmi torturez creierul ca să scot o explicaţie mai realistă, aud un plescăit aproape de mal. Aleluia. La ţanc.

– Uite-l!

Henry, care se ridicase în picioare în apă, mă aude ţipând şi se lasă iar în jos, înotând către dig.

– Clare. Ce se întâmplă?

Mă las în genunchi. Henry arată ostenit şi înfrigurat.

– Au crezut că te-ai înecat, îi spun cu voce joasă. Unul dintre ei te-a văzut aruncându-te de pe dig. Te caută prin apă de două ore.

Henry pare îngrijorat, dar şi amuzat. E bun orice lucru care enervează poliţia. Toţi poliţiştii s-au strâns ciorchine în jurul meu şi îl cercetează din priviri pe Henry, în tăcere.

– Sunteţi Henry DeTamble? întreabă căpitanul.

– Da. Îmi daţi voie să ies din apă?

Îl urmăm toţi către mal, Henry înotând, iar noi ceilalţi mergând pe dig. Se saltă din apă şi rămâne aşa pe plajă, cu apa curgând ele pe el, ca un şobolan ud. Îi dau cămaşa, pe care o foloseşte ca să se şteargă. Îmbracă restul hainelor şi aşteaptă calm ca poliţiştii să se lămurească ce au de gând cu el. Îmi vine să-l sărut şi pe urmă să-l omor. Sau invers. Henry îmi înconjoară mijlocul cu braţul. E rece şi umed. Mă apropii de el pentru răcoarea lui, iar el se apropie de mine pentru căldură. Poliţiştii îl interoghează. El le răspunde foarte politicos. E poliţia din Evanston, printre care s-au amestecat câţiva ofiţeri din Morton Grove şi din Skokie, veniţi doar aşa, de amorul artei. Dacă ar fi fost din Chicago, l-ar fi cunoscut pe Henry şi l-ar fi arestat.

– De ce n-aţi răspuns când ofiţerul v-a cerut să ieşiţi din apă?

– Aveam dopuri în urechi, căpitane.

– Dopuri în urechi?

– Ca să nu-mi intre apa în urechi. (Se caută demonstrativ prin buzunare.) Nu ştiu pe unde sunt. Mereu îmi pun dopuri în urechi când înot.

– De ce înotaţi la trei dimineaţa?

– N-aveam somn.

Şi tot aşa. Henry minte foarte coerent, aranjând lucrurile într-un fir logic care să-i sprijine teoria. La final, poliţistul îi scrie în silă un proces-verbal pentru că a înotat după ora la care se închide oficial plaja. Amenda e de 550 de dolari. După ce ne dă drumul poliţia, în drum spre maşină ne înconjoară reporterii, fotografii şi camerele TV. Nu comentăm. A ieşit doar să înoate puţin. Vă rugăm, am prefera să nu ne faceţi fotografii. Clic. Ajungem în fine la maşină, care aşteaptă singură-singurică şi cu cheile în contact pe Sheridan Road. Pornesc motorul şi cobor geamul. Poliţia, reporterii şi cuplul de bătrâni stau cu toţii în picioare pe iarbă şi se uită la noi. Noi nu ne privim.

– Clare.

– Henry.

– Îmi pare rău.

– Şi mie.

Se uită la mine, îmi atinge mâna de pe volan. Mergem spre casă în tăcere.

Vineri 14 ianuarie 2000 (Clare are 28 de ani, Henry are 36)

CLARE: Kendrick ne conduce printr-un labirint de holuri cu carpete pe jos şi cu pereţii vopsiţi şi antifonaţi, până într-o sală de conferinţe. Nu sunt ferestre, doar un covor albastru şi o masă lungă, neagră şi lăcuită, înconjurată de scaune pivotante capitonate. Există şi o tablă albă şi câteva markere, un ceas deasupra uşii şi o cafetieră lângă care sunt pregătite ceşti, lapte şi zahăr. Eu şi Kendrick ne aşezăm la masă, dar Henry se învârteşte în jurul camerei. Kendrick îşi scoate ochelarii şi îşi masează cu degetele nasul mic. Uşa se deschide şi intră un tânăr hispanic purtând echipament chirurgical, care împinge înăuntru un cărucior pe rotile. Pe cărucior e o cuşcă acoperită cu o pânză.

– Unde s-o pun? întreabă tânărul.

– Las-o cu tot cu cărucior, dacă n-ai nimic împotrivă, îi răspunde Kendrick.

Omul dă din umeri şi pleacă. Kendrick se apropie de uşă şi răsuceşte un comutator, diminuând lumina până la nivel de

crepuscul. De-abia îl întrezăresc pe Henry stând lângă cuşcă. Kendrick se duce spre el şi, fără o vorbă, dă pânza la o parte.

Dinspre cuşcă adie un miros de cedru. Mă ridic şi mă uit la ea cu mare atenţie. Nu văd nimic altceva decât cilindrul unei role de hârtie igienică, nişte castroane cu mâncare, un recipient cu apă, o roată de exerciţii pentru cobai, talaş pufos de cedru. Kendrick deschide capacul cuştii, bagă mâna şi scoate ceva mic şi alb. Eu şi Henry ne înghesuim să ne uităm la şoricelul care stă şi clipeşte în palma lui Kendrick. Doctorul scoate din buzunar o lanternă-baghetă, o aprinde şi trece rapid de câteva ori fâşia de lumină peste şoarece, care se încordează şi apoi dispare.

– Phii, rostesc.

Kendrick aşază pânza înapoi peste cuşcă şi aprinde lumina.

– Se publică în numărul de săptămâna viitoare al revistei *Nature,* spune el zâmbind. E articolul principal.

– Felicitări, spune Henry. (Aruncă o privire spre ceas.) De obicei cât timp lipsesc? Şi unde se duc?

Kendrick arată spre cafetieră, iar noi dăm din cap aprobator.

– De obicei lipsesc vreo zece minute, spune el, turnând cafea în trei ceşti şi dându-ne câte una. Se duc în laboratorul de teste pe animale de la subsol, unde s-au născut. Nu par să aibă capacitatea de a fi plecaţi pentru mai mult de câteva minute.

– O să fie plecaţi mai mult timp pe măsură ce vor îmbătrâni, spune Henry dând din cap.

– Da, aşa s-a întâmplat până acum.

– Cum ai reuşit? îl întreb pe Kendrick.

Încă nu-mi vine să cred că *a făcut* asta.

Kendrick suflă în cafea, ia o înghiţitură şi se strâmbă. E amară, aşa că îmi pun nişte zahăr.

– Păi, spune el, mi-a fost de mare folos că Celera[154] a secvenţiat tot genomul şoarecilor. Ne-a indicat unde să căutăm cele patru gene care reprezentau ţinta noastră. Dar am fi reuşit şi fără asta. Am început prin a clona genele tale, apoi am folosit enzime ca să separăm porţiunile de ADN deteriorate. Am luat fragmentele acelea şi le-am introdus în embrioni de şoareci aflaţi la nivelul diviziunii în patru celule. Asta a fost partea uşoară.

Henry ridică sprâncenele.

– Sigur, evident. Eu şi Clare facem asta mereu în bucătărie. Şi

---

[154] Celera Genomics: companie privată din oraşul american Rockville, Maryland, care întreprinde cercetări genetice. Celera a secvenţiat până acum trei genomuri: al musculiţei de oţet, al omului şi al şoarecelui.

partea grea care a fost?

Se aşază pe marginea mesei şi îşi pune cafeaua lângă el. Dinspre cuşcă aud scârţâitul roţii de exerciţii.

Kendrick îmi arunca o privire fugară.

– Partea grea a fost să le facem pe gravide, pe mamele-şoareci, să ducă la termen sarcinile cu embrioni modificaţi. Mureau pe capete din cauza hemoragiei.

Henry are o figură speriată rău.

– Mamele au murit?

Kendrick dă din cap aprobator.

– Şi mamele au murit, şi puii. N-am reuşit să ne dăm seama din ce cauză, aşa că am început să le supraveghem nonstop şi atunci am văzut ce se întâmpla. Embrionii călătoreau în exteriorul pântecelui şi înapoi, iar mamele mureau de hemoragie internă. Sau avortau fetuşii la vârsta de zece zile. Era foarte frustrant.

Eu şi Henry schimbăm o privire, apoi ne uităm în altă parte.

– Ştim cum e, îi spun lui Kendrick.

– Mm… daa, spune el. Dar am rezolvat problema.

– Cum? întreabă Henry.

– Am ajuns la concluzia că ar putea fi o reacţie imunitară. Ceva din fetuşi era atât de străin, încât sistemul imunitar al gravidelor încerca să lupte cu ei de parcă ar fi fost nişte viruşi. Aşa că am inhibat sistemul imunitar al gravidelor şi a mers ca prin farmec.

Îmi aud bătăile inimii în urechi. *Ca prin farmec.* Kendrick se apleacă brusc şi înşfacă ceva de pe podea.

– Te-am prins, spune el, arătându-ne şoarecele din căuşul palmelor.

– Bravo, spune Henry. Ce urmează?

– Terapie genetică, îi răspunde Kendrick. Medicamente. (Ridică din umeri.) Chiar dacă putem *face* să se întâmple, tot nu ştim din ce cauză se întâmplă. Sau cum se întâmplă. Aşa că încercăm să înţelegem.

Îi oferă şoarecele lui Henry, care îşi face palmele căuş, iar doctorul îl pune acolo. Henry îl cercetează curios.

– Are un tatuaj.

– E singurul mod în care putem să le ţinem evidenţa, îi spune Kendrick. Îi înnebunesc pe tehnicienii laboratorului, mereu evadează din cuşti.

– Ăsta-i avantajul nostru darwinian, spune Henry râzând.

Evadăm.

Mângâie şoarecele, care i se răhăţeşte în palmă.

– Zero toleranţă la stres, spune Kendrick şi pune şoarecele înapoi în cuşcă, unde acesta se ascunde în cilindrul de la hârtia igienică.

De cum ajungem acasă, îi telefonez doctoriţei Montague, bolborosindu-i despre imuno-supresoare şi hemoragie internă. Mă ascultă cu atenţie, apoi îmi spune să vin la ea săptămâna următoare, ca să facă nişte cercetări între timp. Închid; Henry mă priveşte nervos pe deasupra secţiunii economice din *Times.*

– Merită o încercare, îi spun.

– O mulţime de mame-şoareci au murit până să-şi dea ei seama care-i treaba.

– Dar a mers! Kendrick a făcut să meargă!

Henry rosteşte doar un „Mda” şi se apucă iar de citit. Deschid gura, dar mă răzgândesc şi mă duc în atelier, prea emoţionată ca să am chef de ceartă. *A mers ca prin farmec. Ca prin farmec.*

Cinci

Miercuri 11 mai 2000 (Henry are 39 de ani, Clare are 28)

HENRY: Merg pe strada Clark, într-o primăvară târzie, din anul 2000. Nu e nimic remarcabil în asta. În Andersonville e o seară caldă şi frumoasă, şi tot tineretul la modă stă la mese mici şi bea cafea rece la Kopi, sau mănâncă cuşcuş pe mesele de mărime mijlocie de la Reza, ori pur şi simplu se plimbă alene, fără să bage în seamă magazinele cu ornamente şi jucărele suedeze, admirându-şi reciproc câinii din lesă. Ar trebui să fiu la serviciu, în anul 2002, dar, deh. Presupun că Matt va trebui să-mi ţină locul la prezentarea de după-amiază. Îmi notez în memorie să-i fac cinste cu o masă în oraş.

Umblând fără nicio treabă, pe neaşteptate o văd pe Clare vizavi. Stă în faţa vitrinei de la George's, magazinul de haine retro, şi se uită la hăinuţele pentru copii expuse acolo. Până şi din spate e plină de alean, până şi umerii ei parcă oftează de dor. Mă uit la ea cum îşi apleacă fruntea spre vitrina magazinului şi stă aşa, abătută. Traversez, ferindu-mă de o dubă de curierat şi un Volvo, şi mă opresc în spatele ei. Clare tresare, ridică privirea şi îmi vede imaginea în geam.

– Ah, tu eşti, spune întorcându-se. Credeam că eşti la film cu Gomez.

Pare a fi oarecum în defensivă, puţin vinovată, de parcă am prins-o făcând ceva interzis.

– Probabil că sunt. De fapt ar trebui să fiu la muncă. În 2002.

Clare zâmbeşte. Arată obosită; fac un calcul mental şi îmi dau seama că a cincea pierdere de sarcină s-a întâmplat acum trei săptămâni. Ezit, apoi îi înconjor talia cu braţele, şi spre uşurarea mea ea se relaxează şi se lasă spre mine, punându-şi capul pe umărul meu.

– Cum îţi merge? o întreb.

– Groaznic, răspunde cu voce slabă. Sunt obosită.

Îmi amintesc. A stat în pat săptămâni întregi.

– Henry, eu renunţ.

Mă urmăreşte cu privirea, încercând să-mi estimeze reacţia la vorbele ei, cântărindu-şi intenţia în balanţă cu ceea ce ştiu eu.

– Renunţ. N-o să se întâmple niciodată.

Mă poate opri ceva să-i dau ceea ce are nevoie să primească? Nu-mi vine în minte niciun motiv ca să nu-i spun. Stau şi-mi

muncesc creierii să găsesc ceva ce ar putea s-o împiedice pe Clare să afle. Tot ce-mi amintesc e certitudinea pe care sunt pe cale să i-o dau.

– Perseverează, Clare.

– Poftim?

– Fii tare. În prezentul meu, avem un copil.

Clare închide ochii şi şopteşte:

– Mulţumesc.

Nu ştiu dacă vorbeşte cu mine sau cu Dumnezeu. Nu contează.

– Mulţumesc, repetă ea, privindu-mă, vorbind cu mine, şi mă simt ca un înger dintr-o versiune ţicnită a Buneivestiri.

Mă aplec şi o sărut; simt hotărârea, bucuria, determinarea străbătând trupul lui Clare. Îmi amintesc capul micuţ cu o coroană de păr negru între picioarele lui Clare şi mă minunez de felul în care momentul acesta creează miracolul acela şi invers. Mulţumesc. Mulţumesc.

– Ai ştiut? mă întreabă Clare.

– Nu. (Ea pare dezamăgită.) Nu doar că n-am ştiut, dar am făcut totul ca să te împiedic să mai rămâi însărcinată.

– Grozav. (Râde.) Va să zică, orice s-ar întâmpla, trebuie doar să tac din gură şi să-mi văd de treabă?

– Da.

Clare îmi zâmbeşte larg şi îi întorc zâmbetul. Dă-i bătaie.

Şase

Sâmbătă 3 iunie 2000 (Clare are 29 de ani, Henry are 36)

CLARE: Stau la masa din bucătărie şi răsfoiesc în dorul lelii *Chicago Tribune,* urmărindu-l pe Henry cum desface cumpărăturile de la băcănie. Pungile de hârtie maro stau aliniate egal pe bufet, iar Henry scoate din ele ca un magician ketchup, pui, brânză gouda. Tot aştept iepurele şi eşarfele de mătase. În locul lor apar ciuperci, fasole neagră, fettucini, salată verde, un ananas, lapte degresat, cafea, ridichi, napi, un nap suedez, fulgi de ovăz, unt, brânză de vaci, pâine de secară, maioneză, ouă, lame de ras, deodorant, mere verzi, adaos pentru cafea, covrigi, creveţi, cremă de brânză, cereale glazurate, sos marinara, suc de portocale congelat, morcovi, prezervative, cartofi dulci… prezervative? Mă scol de la masă şi mă apropii de bufet, ridic cutia albastră şi o scutur spre Henry.

– Ce, ai vreo aventură?

El se uită în sus spre mine sfidător în timp ce răscoleşte prin congelator.

– Nu, de fapt am avut o revelaţie. Eram la raionul cu pastă de dinţi când s-a întâmplat. Vrei s-o auzi?

– Nu.

Henry se ridică şi se întoarce spre mine. Expresia de pe faţa lui pare un oftat.

– Ei, tot o să ţi-o spun. Nu putem să tot încercăm la nesfârşit să facem un copil.

Trădătorul.

– Am căzut de acord…

– … să mai încercăm. Cred că cinci sarcini pierdute sunt destul. Cred că am încercat.

– *Nu.* Adică… de ce să nu mai încercăm?

Încerc să fac în aşa fel încât vocea să nu-mi sune a implorare, să opresc mânia care mi se ridică în gâtlej să se reverse în cuvinte.

Henry ocoleşte bufetul şi se opreşte în faţa mea, dar nu mă atinge, ştie că nu mă poate atinge.

– Clare, data viitoare când o să mai pierzi o sarcină o să mori, iar eu n-am de gând să tot fac ceva ce va sfârşi prin a te omorî. Cinci sarcini… Ştiu că vrei să mai încerci, dar nu mai pot. Nu mai suport asta, Clare. Îmi pare rău.

Ies pe uşa din spate şi mă opresc în plin soare, lângă tufele de zmeură. Copiii noştri, morţi şi înveliţi în hârtie mătăsoasă din fibre de gampi[155], depuşi cu grijă în cutiuţe de lemn, sunt în umbră acum, în după-amiaza târzie, lângă trandafiri. Simt arşiţa soarelui pe piele şi tremur pentru ei, îngropaţi adânc în grădină, reci în ziua asta blândă de iunie. *Ajutor,* îi spun în mintea mea viitorului nostru copil. *Nu ştie, aşa că nu-i pot spune. Vino cât mai curând.*

Vineri 9 iunie 2000 / 19 noiembrie 1986 (Henry are 36 de ani, Clare are 15)

HENRY: E ora 8:45 într-o dimineaţă de vineri, iar eu stau în sala de aşteptare a unui anume dr. Robert Gonsalez. Clare nu ştie că sunt aici. M-am hotărât să-mi fac o vasectomie.

Cabinetul doctorului Gonsalez e pe Sheridan Road, lângă intersecţia cu Diversey, într-un centru medical fiţos, ceva mai sus de Grădina Botanică Lincoln Park. Sala de aşteptare e decorată în nuanţe de maro şi verde-vânător, cu multe lambriuri şi imagini înrămate ale câştigătorilor de Derby de pe la 1880. Foarte masculin. Am impresia că ar trebui să port halat de catifea[156] şi să strâng între fălci o ţigară groasă. Îmi trebuie ceva de băut.

Femeia drăguţă de la Planificarea Parentală[157] m-a asigurat, pe tonul ei liniştitor îndelung exersat, că abia dacă o să mă doară un pic. Mai sunt cinci inşi care aşteaptă aici cu mine. Mă întreb dacă or fi luat blenoragie, sau poate prostata îşi face de cap. Poate unii dintre ei sunt ca mine, stau aici aşteptând să-şi încheie cariera de taţi potenţiali. Mă simt oarecum solidar cu aceşti bărbaţi necunoscuţi, stând noi aşa împreună în camera asta cafenie îmbrăcată în lemn şi piele, în dimineaţa asta cenuşie, aşteptând să intrăm la consultaţie şi să ne dăm jos pantalonii. Un bărbat foarte bătrân stă aplecat în faţă, cu mâinile

---

[155] Gampi: specie de copac care creşte numai în sălbăticie; fibrele de gampi sunt folosite în arta japoneză a producerii manuale a hârtiei.

[156] *Smoking jacket* (în limba engleză în original): „haină de fumat”; halat scurt, cu cordon în talie şi mâneci întoarse, din catifea sau mătase, special pentru a fi purtat când se fuma pipă sau ţigări de foi, pentru a feri hainele de zi cu zi de mirosul greu de tutun care ar fi putut să oripileze nările delicate ale doamnelor.

[157] Planificarea Parentală (Planned Parenthood, în limba engleză în original): numele unui grup mondial de organizaţii care furnizează servicii medicale legate de planificarea familială şi sănătatea copilului.

strânse în jurul bastonului, cu ochii închişi în spatele lentilelor groase care îi măresc pleoapele. Probabil că n-a venit aici să-şi facă vasectomie. Adolescentul care frunzăreşte un număr antic din *Esquire* simulează indiferenţa. Închid ochii şi îmi imaginez că sunt într-un bar şi că barmaniţa stă cu spatele la mine, amestecând un scotch bun cu un strop de apă călduţă. Poate e un pub englezesc. Da, asta ar justifica decorul. Bărbatul din stânga mea tuşeşte – genul de tuse din străfundul plămânilor – iar când deschid ochii mă aflu în continuare în sala de aşteptare a unui cabinet medical. Mă uit pe furiş la ceasul tipului din dreapta. E unul dintre acele enorme ceasuri sportive pe care le poţi folosi ca să cronometrezi alergările sau să transmiţi către nava-mamă. E 9:58. Am programare peste două minute, dar se pare că doctorul e în întârziere. Recepţionera rosteşte „Domnul Liston”, iar adolescentul se ridică brusc şi intră pe uşa cu lambriuri grele a cabinetului. Noi ceilalţi ne aruncăm priviri furişe, de parcă ne-am afla în metrou şi cineva ar încerca să ne vândă *Streetwise*[158].

Sunt ţeapăn de încordare şi îmi reamintesc că ceea ce sunt pe cale să fac este un lucru bun şi necesar. Nu sunt un trădător. Nu sunt un trădător. O salvez pe Clare de groază şi suferinţă. Nu va şti niciodată. Nu va durea. Sau poate va durea puţin. Cândva o să-i spun, iar ea îşi va da seama că am fost nevoit s-o fac. Am încercat amândoi. N-am avut de ales. Nu sunt un trădător. Chiar dacă o să doară, va merita. Fac asta pentru că o iubesc. Mi-o imaginez pe Clare şezând pe patul nostru, plină de sânge, plângând, şi mi se face rău.

– Domnul DeTamble.

Mă ridic, şi acum chiar că mă simt rău. Mi se îndoaie genunchii. Mi se învârteşte capul şi mă îndoi de mijloc, în spasmele vomitatului. Mă sprijin pe palme şi pe genunchi, solul e rece şi acoperit cu iarbă uscată. Mi s-a golit stomacul, scuip mucus. E frig. Mă uit în sus. Sunt în locul bătătorit din Pajişte. Copacii sunt desfrunziţi, cerul e numai nori şi se apropie înserarea. Sunt singur.

Mă scol în picioare şi găsesc cutia cu haine. În scurt timp, sunt îmbrăcat cu un tricou cu trupa Gang of Four, pulover şi blugi, ciorapi groşi şi bocanci militari negri, o haină de lână neagră şi nişte mănuşi mari albastru-deschis. Ceva a ronţăit o gaură în

[158] *Streetwise:* publicaţie vândută de persoanele fără adăpost din Chicago.

cutie şi a cuibărit acolo. Hainele indică mijlocul anilor optzeci. Clare are vreo cincisprezece, şaisprezece ani. Mă întreb dacă să mai pierd vremea pe aici ca s-o aştept sau mai bine să plec. Nu ştiu dacă în momentul ăsta pot face faţă exuberanţei tinereşti a lui Clare. Mă întorc şi o iau spre livadă.

Pare un sfârşit de noiembrie. Pajiştea e cafenie şi fâşâie în bătaia vântului. Nişte ciori se bat pe merele căzute la marginea livezii. Nici nu ajung bine acolo şi aud paşii cuiva alergând în spatele meu. Mă întorc şi dau de Clare.

– Henry…

Cu respiraţia tăiată, vocea îi sună de parcă ar fi răcită. O las să-şi tragă sufletul un minut. Nu pot să-i vorbesc. Stă în faţa mea şi respiră din greu, suflând aer sub formă de nori albi, părul îi e de un roşu-aprins în peisajul cenuşiu şi maro, iar pielea, roz-pal.

Mă întorc şi intru în livadă.

– Henry…

Clare vine după mine şi mă apucă de braţ.

– Ce-i? Ce-am făcut? De ce nu vorbeşti cu mine? Of, Doamne.

– Am încercat să fac ceva pentru tine, ceva important, şi n-a mers. M-a prins agitaţia şi am ajuns aici.

– Ce era?

– Nu pot să-ţi spun. Nici în prezentul meu n-aveam de gând să-ţi zic de asta. Nu ţi-ar plăcea.

– Atunci, de ce-ai vrut s-o faci? întreabă Clare, tremurând în bătaia vântului.

– Nu se putea altfel. Nu reuşeam să te fac să mă asculţi. Am crezut că nu ne-am mai certa dacă aş face asta.

Oftez. O să mai încerc o dată. Şi, dacă e nevoie, încă o dată.

– De ce ne certăm?

Clare mă priveşte încordată şi nerăbdătoare. Îi curge nasul.

– Ai răcit?

– Da. De ce ne certăm?

– Totul a început când nevasta ambasadorului a pălmuit-o pe amanta primului-ministru la o serată de la ambasadă. Asta a afectat preţul fulgilor de ovăz, ceea ce a dus la creşterea şomajului şi la revolte…

– *Henry.*

– Da?

– Măcar o dată, *măcar o dată,* vrei să nu mă mai iei peste picior şi să-mi răspunzi la ce te întreb?

– Nu pot.

Aparent fără intenţie, Clare îmi trage o palmă grea. Fac un pas înapoi, surprins, bucuros.

– Mai loveşte-mă o dată.

Încurcată, ea scutură din cap a negaţie.

– Te rog, Clare.

– Nu. De ce vrei să te lovesc? Eu voiam să te *rănesc.*

– Vreau să mă răneşti. Te rog.

Întind faţa spre ea.

– *Ce-i cu tine?*

– Totul e îngrozitor şi se pare că nu reuşesc să simt asta.

– *Ce* e îngrozitor? Ce se petrece?

– Nu mă întreba.

Clare se apropie de mine şi îmi ia mâna. Scoate ridicola mănuşă albastră, duce mâna la gură şi mă muşcă. Durerea e cumplită. Se opreşte, iar eu îmi privesc mâna. Sângele iese la iveală încet, în picături mici, în jurul muşcăturii. Probabil că o să fac septicemie, dar în clipa asta nu-mi pasă.

– Spune-mi.

Faţa ei e la câţiva centimetri de a mea. O sărut, cu brutalitate. Se opune. Îi dau drumul, iar ea îmi întoarce spatele.

– N-a fost prea drăguţ, îmi spune cu o voce mică.

Ce se întâmplă cu mine? Clare la cincisprezece ani nu e persoana care mă torturează de luni de zile, refuzând să renunţe la a avea un copil, riscând moartea şi disperarea, transformând actul dragostei într-un câmp de luptă presărat cu leşuri de copii. Îmi pun mâna pe umărul ei.

– Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău, Clare, nu e vina ta. Te rog.

Se întoarce. Plânge şi e mânjită pe toată faţa. În mod miraculos, am un şerveţel în buzunarul hainei. Îi ating faţa cu el, iar ea mi-l ia din mână şi îşi suflă nasul.

– Nu m-ai mai sărutat până acum.

O, nu. Cred că am făcut o mutră caraghioasă, fiindcă râde. Nu-mi vine să cred. Ce idiot sunt.

– Ah, Clare. Uită… uită asta, da? Şterge-o din minte. Nu s-a întâmplat niciodată. Vino aici. Încă o încercare, da? Clare?

Ea păşeşte spre mine nu prea convinsă. Îmi pun braţele în jurul ei, o privesc. Ochii îi sunt tiviţi cu roşu, nasul e umflat şi în mod cert are o răceală urâtă. Îmi lipesc palmele de urechile ei, îi dau capul pe spate şi o sărut, şi încerc să-mi pun inima la păstrare într-a ei, în caz că o pierd din nou.

Vineri 9 iunie 2000 (Clare are 29 de ani, Henry are 36)

CLARE: Henry a fost toată seara îngrozitor de tăcut, distras şi gânditor. La cină ai fi zis că scotoceşte în minte prin rafturi imaginare după o carte pe care a citit-o prin 1942. În plus, are mâna dreaptă bandajată. După cină s-a dus în dormitor şi s-a întins în pat cu faţa în jos, cu ţeasta atârnându-i peste marginea patului şi cu picioarele pe perna mea. Eu m-am dus în atelier şi m-am pus pe frecat matriţe şi rame şi mi-am băut cafeaua, dar nu m-a bucurat nimic, pentru că nu-mi puteam da seama care era problema lui Henry. În cele din urmă mă întorc în casă. El zace în aceeaşi poziţie. Pe întuneric.

Mă întind pe podea. Îmi trosneşte spinarea când o întind.

– Clare?

– Mm?

– Îţi aduci aminte de prima dată când te-am sărutat?

– Foarte clar.

– Îmi pare rău, spune Henry, rostogolindu-se cu faţa în sus. Ard de curiozitate.

– De ce erai aşa de supărat? Încercai să faci ceva şi nu mergea, şi ai zis că n-o să-mi placă. Ce era?

– Cum reuşeşti să-ţi aduci aminte toate astea?

– Eu sunt puiul de elefant original[159]. Ai de gând să-mi spui acum?

– Nu.

– Dacă ghicesc îmi spui dacă am dreptate?

– Probabil că nu.

– De ce nu?

– Pentru că sunt extenuat şi nu vreau să mă cert la noapte.

Nici eu nu vreau să mă cert. Îmi place să stau întinsă aici, pe podea. E cam rece, dar foarte dreaptă.

– Te-ai dus să-ţi faci vasectomie?

Henry tace. Tace atâta vreme, încât îmi vine să-i pun o oglindă la gură să văd dacă mai respiră. În cele din urmă aud:

– De unde ai ştiut?

– N-am ştiut de fapt. Mi-era teamă că asta ar putea fi. Şi am văzut notiţa ta cu programarea la doctor de azi-dimineaţă.

– Am *ars* notiţa aia.

– Am văzut urma rămasă pe hârtia de dedesubt.

---

[159] Aluzie la povestirea *The Elephant's Child (Puiul elefantului),* de Rudyard Kipling, despre un micuţ elefant extrem de curios, care punea întrebări tot timpul.

Henry oftează din rărunchi.
– Bine, Sherlock. M-ai prins.
Zăcem în continuare, paşnici, în întuneric.
– N-ai decât.
– Poftim?
– Fă-ţi vasectomie. Dacă simţi nevoia asta.
Henry se răsuceşte iar şi se uită la mine. Nu-i văd decât capul ca o formă întunecată pe tavanul şi el întunecat.
– Nu ţipi la mine.
– Nu. Nici eu nu mai pot să fac asta. Renunţ. Ai câştigat, n-o să mai încercăm să facem un copil.
– N-aş zice că e chiar un câştig. Doar că pare… necesar.
– Mă rog.
Henry se dă jos din pat şi se aşază pe podea lângă mine.
– Mulţumesc.
– Cu plăcere.
Mă sărută. Îmi imaginez ziua aceea mohorâtă de noiembrie din 1986 din care Henry abia s-a întors, vântul, căldura trupului său în frigul din livadă. Nu după mult timp, pentru prima dată după multe luni, facem dragoste fără a avea grija consecinţelor. Henry a prins răceala pe care am avut-o eu cu şaisprezece ani în urmă. Patru săptămâni mai târziu, Henry îşi face vasectomie, iar eu descopăr că sunt gravidă pentru a şasea oară.

Vise cu bebeluşi

Septembrie 2000 (Clare are 29 de ani)

CLARE: Mă visez coborând scara către subsolul bunicii Abshire. Încă se mai vede pe zidul din stânga dâra lungă de funingine de când a căzut un corb pe coşul sobei; treptele sunt pline de praf, iar balustrada îmi lasă semne cenuşii în palmă când mă ţin de ea să nu-mi pierd echilibrul; cobor şi intru în camera de care mă speriam mereu când eram mică. Aici sunt rafturi adânci cu rânduri şi rânduri de conserve, tomate şi murături, condiment din porumb şi sfeclă. Parcă sunt îmbălsămate. Într-un borcan e un mic fetus de raţă. Deschid cu grijă borcanul şi îmi torn în palmă puiul de raţă cu tot cu lichid. Horcăie şi scuipă lichid.

– De ce m-ai părăsit? mă întreabă când reuşeşte să vorbească. Te-am tot aşteptat.

Visez că eu şi mama ne plimbăm împreună pe o stradă rezidenţială liniştită din South Haven. Duc în braţe un bebeluş. În timp ce mergem, bebeluşul se face tot mai greu, până când abia îl mai pot ţine. Mă întorc spre mama şi îi spun că nu mai pot să car bebeluşul ăsta; ea mi-l ia din braţe fără efort şi ne continuăm drumul. Ajungem la o casă, intrăm pe alee şi mergem până la curtea din spate. Acolo sunt două ecrane şi un proiector. Oameni aşezaţi pe scaune de grădină se uită la diapozitive cu arbori. Pe fiecare ecran e proiectată câte o jumătate de copac. Una pe timp de vară, cealaltă pe timp de iarnă; e acelaşi copac, în anotimpuri diferite. Copilul râde şi ţipă de încântare.

Visez că stau pe peronul din staţia Sedgewick, aşteptând trenul de pe Magistrala Maro. Am două pungi de cumpărături; le verific conţinutul şi găsesc cutii cu biscuiţi săraţi şi un bebeluş minuscul născut mort, cu părul roşu, împachetat în folie de plastic.

Visez că sunt acasă, în vechea mea cameră. E noapte târziu, camera e vag luminată de becul acvariului. Deodată îmi dau seama, cu groază, că în bazinul acvariului înoată în cerc un animal mic; dau repede capacul la o parte şi pescuiesc animalul, care se dovedeşte a fi un şoarece de deşert cu branhii.

– Îmi pare rău, îi spun. Am uitat de tine.

Şoarecele de deşert se mulţumeşte să mă privească plin de reproş.

Visez că urc scara în Casa Meadowlark. Toată mobila a dispărut, camerele sunt goale, firele de praf plutesc în razele soarelui care alcătuiesc bălţi aurii pe podelele de stejar şlefuit. Merg pe holul lung, aruncând câte o privire în dormitoare, şi intru în camera mea, în care nu e decât un mic leagăn de lemn. Nu se aude niciun sunet. Mi-e teamă să mă uit ce e în leagăn. În camera mamei, podeaua e plină de foi albe. La picioarele mele e o picătură de sânge care atinge vârful unei foi şi se întinde, sub ochii mei, până ce toată podeaua e acoperită cu sânge.

Sâmbătă 23 septembrie 2000 (Clare are 29 de ani, Henry are 37)

CLARE: Locuiesc sub apă. Totul pare lent şi îndepărtat. Ştiu că există o lume deasupra, o lume luminată de soare şi grăbită, în care timpul trece precum nisipul printr-o clepsidră, dar aici, jos, unde sunt eu, aerul, sunetul, timpul, sentimentul sunt vâscoase, dense. Mă aflu într-un clopot de scufundător împreună cu copilul, doar noi doi încercând să supravieţuim în atmosfera aceasta străină, dar mă simt foarte singură. *Hei? Eşti acolo?* Niciun răspuns nu vine. *E mort,* îi spun lui Amit. *Nu,* spune ea, cu un zâmbet neliniştit, *nu, Clare, uite, astea sunt bătăile inimii lui.* Nu-mi explic. Henry se foieşte în jurul meu încercând să mă hrănească, să-mi facă masaj, să mă înveselească, până mă înfig în el. Traversez curtea şi intru în atelier. E ca un muzeu, un mausoleu, atât de nemişcat, nimic nu trăieşte şi nu respiră aici, nu există nicio idee. Doar lucruri, lucruri care mă privesc fix şi acuzator. *Îmi pare rău,* le spun mesei mele de desen goale, căldărilor şi matriţelor mele uscate, sculpturilor părăsite la jumătatea lucrului. *Născut mort,* gândesc uitându-mă la armătura învelită în hârtie albastră care părea atât de dătătoare de speranţe în iunie. Mâinile îmi sunt curate, moi şi roz. Le urăsc. Urăsc senzaţia asta de gol. Urăsc copilul ăsta. *Nu,* pe el nu-l urăsc. Doar că nu reuşesc să-l găsesc.

Mă aşez la pupitrul de desen cu un creion în mână şi cu o foaie de hârtie albă dinaintea mea. Nu-mi vine nicio idee. Închid ochii şi tot ce-mi vine în minte e culoarea roşie. Aşa că iau un tub de acuarelă, roşu-întunecat cadmiu, iau şi un ditamai pămătuful de pensulă, umplu un borcan cu apă şi încep să acopăr hârtia cu roşu. Sclipeşte. Hârtia s-a muiat toată şi mă uit la ea cum se întunecă la culoare pe măsură ce se usucă. Miroase a gumă arabică. În mijlocul foii, mică de tot, cu cerneală neagră, desenez

o inimă, nu o nătângă de Valentină, ci o inimă după tot tipicul anatomic, micuţă, ca de păpuşă, cu vase de sânge, hărţi delicate ale venelor care se întind către toate cele patru margini ale hârtiei, ţinând micuţa inimă ca într-o plasă de păianjen. *Uite, astea sunt bătăile inimii lui.*

S-a făcut seară. Golesc borcanul de apă şi spăl pensula. Încui uşa atelierului, traversez curtea şi intru pe uşa din spate. Henry face sos pentru spaghetti. Ridică privirea când intru.

– Mai bine?

– Mai bine, îl asigur pe el, ca şi pe mine.

Joi 27 septembrie 2000 (Clare are 29 de ani)

CLARE: Zace în pat. E ceva sânge, dar nu prea mult. Zace pe spate, încercând să respire, coşul pieptului îi palpită, dar e prea devreme, e în convulsii, iar sângele ţâşneşte din cordonul ombilical în ritmul bătăilor inimii. Îngenunchez lângă pat şi îl ridic, ridic făptura, băieţelul meu, cuprins de spasme ca un peştişor proaspăt prins care se îneacă la aer. Îl ţin în braţe cu blândeţe, dar el nu ştie că sunt aici şi îl ţin, e alunecos, iar pielea îi e aproape ireală, are ochii închişi, mie îmi trec prin minte în devălmăşeală respiraţia gură la gură, telefonatul la urgenţe şi Henry, *ah, nu te duce înainte să te vadă Henry!* dar respiraţia îi gâlgâie de lichid, mică făptură a mării respirând apă, apoi deschide ochii larg şi devine străveziu, mâinile îmi sunt goale, iar el e dus, dus.

Nu ştiu cât timp trece. Îngenunchez. În genunchi. Mă rog. *Dragă Doamne. Dragă Doamne. Dragă Doamne.* Copilul mi se răsuceşte în pântece. *Sst. Ascunde-te.*

Mă trezesc la spital. Henry e cu mine. Copilul e mort.

Şapte

Miercuri 28 decembrie 2000 (Henry are 33 şi 37 de ani, Clare are 29)

HENRY: Stau în dormitorul nostru, în viitor. E noapte, dar lumina lunii imprimă camerei o claritate monocoloră suprarealistă. Îmi ţiuie urechile, aşa cum păţesc adesea în viitor. Mă uit la Clare şi la mine însumi, dormind. E o senzaţie ca de moarte. Dorm ghemuit strâns, cu genunchii la piept, înfăşurat în pături şi cu gura întredeschisă. Aş vrea să mă ating. Aş vrea să mă ţin în braţe, să mă privesc în ochi. Dar n-o să se întâmple asta: stau minute lungi şi privesc complet absorbit la sinele meu adormit din viitor. În cele din urmă păşesc în vârful picioarelor către partea unde doarme Clare şi îngenunchez. Am un profund şi copleşitor sentiment al prezentului. Îmi poruncesc să uit de celălalt trup din pat ca să mă concentrez asupra lui Clare.

Ea se răsuceşte, ochii i se deschid. Nu prea ştie unde suntem. Nici eu.

Sunt copleşit de dorinţă, tânjesc să mă unesc cu Clare prin cea mai strânsă legătură cu putinţă, să fiu aici, acum. O sărut foarte uşor, îndelung, fără să mă gândesc la nimic. Ameţită de somn, îşi mişcă mâna spre faţa mea şi, simţindu-i consistenţa, începe să se trezească. Acum e complet trează; îşi trece mâna peste braţul meu, o mângâiere. O dezvelesc cu grijă, ca să nu-l deranjez pe celălalt eu, de a cărui prezenţă Clare încă nu e conştientă. Mă întreb dacă nu cumva acestui sine al meu îi e imposibil să se trezească, dar decid să nu încerc să aflu. Mă întind deasupra lui Clare, acoperind-o toată cu trupul meu. Aş vrea s-o pot opri să-şi întoarcă faţa, dar o va face cât de curând. Pe când o penetrez, mă priveşte şi mă gândesc că nu exist, dar o clipă mai târziu ea întoarce capul şi mă vede. Scoate un ţipăt, nu tare, şi se uită din nou la mine, cel de deasupra ei, cel din ea. Apoi îşi aminteşte, acceptă, *e destul de ciudat, dar nu-i nimic,* şi în momentul acesta o iubesc mai mult decât viaţa.

Luni 12 februarie 2001 (Henry are 37 de ani, Clare are 29)

HENRY: Clare s-a purtat ciudat toată săptămâna. E cu mintea în altă parte. De parcă îi distrage atenţia ceva ce doar ea poate auzi, de parcă primeşte revelaţii de la Dumnezeu prin măsele ori încearcă să descifreze în minte mesaje ruseşti codificate

transmise prin satelit. Când o întreb, se mulţumeşte să zâmbească şi să dea din umeri. E atât de neobişnuit pentru Clare, încât intru în panică şi încetez imediat s-o mai întreb.

Vin acasă de la serviciu într-o seară şi doar uitându-mă la Clare îmi dau seama că s-a întâmplat ceva îngrozitor. Are o figură speriată şi rugătoare. Se apropie de mine, se opreşte şi nu spune nimic. A murit cineva, îmi trece prin minte. Cine a murit? Tata? Kimy? Philip?

– Spune ceva, îi cer. Ce s-a întâmplat?

– Sunt gravidă.

– Cum să fii… (Chiar în timp ce rostesc asta, îmi dau seama exact cum anume.) Lasă, îmi aduc aminte.

Pentru mine, noaptea aceea a fost cu ani în urmă, dar pentru Clare au trecut doar câteva săptămâni. Eu veneam din 1996, când amândoi încercam cu disperare să concepem un copil, iar Clare nici nu se trezise de-a binelea. Mă blestem pentru prostia şi neglijenţa mea. Clare aşteaptă să spun ceva. Mă forţez să surâd.

– Surpriză mare.

– Mda.

Pare că stă să plângă. O iau în braţe, iar ea mă strânge cu putere.

– Speriată? îmi murmur întrebarea în părul ei.

– Îhî.

– N-ai mai fost speriată până acum.

– Până acum eram ţicnită. Acum ştiu…

– Ce e.

– Ce se poate întâmpla.

Stăm aşa şi ne gândim la ce se poate întâmpla. Ezit.

– Am putea… – las fraza în suspensie.

– Nu. Nu pot.

Aşa e. Clare nu poate. Catolicul, tot catolic.

– Poate va fi bine, spun. Un accident fericit.

Clare zâmbeşte şi îmi dau seama că îşi doreşte asta, că de fapt speră ca şapte să fie numărul nostru norocos. Mi se strânge gâtlejul şi trebuie să mă întorc cu spatele.

Marţi 20 februarie 2001 (Clare are 29 de ani, Henry are 37)

CLARE: Radioul cu ceas porneşte la 7:46 şi postul naţional mă anunţă cu tristeţe că undeva a fost un accident aviatic şi că au murit optzeci şi şase de oameni. Sunt sigură că mă număr printre ei. Jumătatea de pat a lui Henry e goală. Închid ochii şi mă aflu

într-un pat îngust de cabină, pe un pachebot transoceanic ce se leagănă pe marea zbuciumată. Oftez, mă târăsc încet din pat până în baie. Încă mai dau la boboci zece minute mai târziu, când Henry bagă capul pe uşă şi mă întreabă dacă sunt bine.

– Grozav. Mai bine ca oricând.

El se cocoaţă pe marginea căzii. Aş fi preferat să n-am audienţă în momentul ăsta.

– Ar trebui să mă îngrijorez? N-ai mai vomitat deloc până acum.

– Amit spune că e bine; aşa trebuie, să vomit.

E ceva legat de faptul că trupul meu recunoaşte copilul ca parte din mine, nu îl tratează ca pe un corp străin. Amit mi-a dat un medicament care li se dă celor care au făcut transplant de organe.

– Poate ar trebui pe ziua de azi să mai pun bine nişte sânge pentru tine.

Amândoi avem grupa zero. Dau din cap afirmativ şi vomit. Suntem însetaţi de sânge; el a avut nevoie până acum de două transfuzii, iar eu de trei, dintre care la una a fost nevoie de o cantitate de sânge uriaşă. Mă aşez un minut, apoi mă ridic clătinându-mă. Henry mă sprijină. Mă şterg la gură şi mă spăl pe dinţi. Henry se duce jos să prepare micul dejun. Deodată îmi vine o poftă copleşitoare de fulgi de ovăz.

– Fulgi de ovăz! urlu din capul scării.

– Bine!

Mă apuc să-mi perii părul. Reflecţia din oglindă mă arată rozalie şi rotunjoară. Credeam că femeile gravide ar trebui să strălucească. Eu nu strălucesc. În fine, măcar sunt în continuare gravidă şi asta e tot ce contează.

Miercuri 19 aprilie 2001 (Henry are 37 de ani, Clare are 29)

HENRY: Am venit la cabinetul lui Amit Montague pentru ecografie. Eu şi Clare am fost în acelaşi timp nerăbdători şi nu prea dornici să facem ecografia. Am refuzat amniocenteza pentru că suntem convinşi că am pierde copilul dacă am vârî spre el un ac lung şi gros. Sarcina lui Clare are optsprezece săptămâni. Jumătatea drumului; dacă am putea îndoi timpul în jumătate chiar în momentul acesta, ca un test Rorschach[160],

---

[160] Testul Rorschach: „testul petelor de cerneală”, folosit în evaluarea psihologică; denumirea germană iniţială, *Formdeulung* (interpretarea formelor), s-a pierdut în favoarea numelui creatorului

acesta ar fi pliul din mijloc. Trăim cu sufletul la gură, ne temem şi să expirăm ca nu cumva să suflăm afară copilul prea devreme.

Stăm pe scaune în sala de aşteptare alături de alte cupluri de viitori părinţi, mame cu cărucioare şi micuţi de un an-doi care aleargă în toate părţile ciocnindu-se de lucruri. Mereu mă deprimă cabinetul doctoriţei Montague, pentru că ne-am petrecut foarte mult timp aici aşteptând tensionaţi şi ascultând ştiri proaste. Dar azi e altfel. Azi totul va fi bine.

O soră ne strigă numele. Intrăm din nou într-o sală de examinare. Clare se dezbracă şi se suie pe masă, unde e unsă pe burtă şi scanată. Tehnicianul urmăreşte monitorul. Amit Montague, care e înaltă, are un aer imperial şi e din Marocul francez, urmăreşte monitorul. Eu şi Clare ne ţinem de mână. Şi noi urmărim monitorul. Încet, imaginea se clădeşte bucată cu bucată.

Pe ecran e o hartă a vremii în lume. Sau o galaxie, un vârtej de stele. Sau un copil.

– *Bien joué, une fille*[161], spune dr. Montague. Îşi suge degetul. E foarte drăguţă. Şi foarte mare.

Eu şi Clare expirăm. Pe ecran, o galaxie drăguţă îşi suge degetul. Cât ne uităm noi, ea îşi ia mâna de la gură.

– Zâmbeşte, spune dr. Montague.

Şi noi la fel.

Luni 20 august 2001 (Clare are 30 de ani, Henry are 38)

CLARE: Copilul urmează să se nască peste două săptămâni şi noi încă nu ne-am hotărât ce nume să-i dăm. De fapt, abia dacă am discutat asta; am tot evitat subiectul din superstiţie, de parcă a-i da nume copilului ar determina Furiile s-o bage în seamă şi s-o chinuiască. Până la urmă Henry vine acasă cu o carte intitulata *Dicţionarul numelor de botez.*

Stăm în pat. E abia 8:30 p.m. Şi deja sunt ruptă. Stau întinsă pe o parte, cu burta ca o peninsulă, cu faţa spre Henry, care stă şi el întins pe o parte cu faţa spre mine, cu capul proptit în palmă, iar cartea e pe pat între noi. Ne privim şi zâmbim tensionaţi.

– Vreo idee? întreabă el, răsfoind cartea.

---

său, Hermann Rorschach (psihiatru elveţian). În cadrul acestui test, subiectului i se cere să spună cu ce aseamănă „imaginile” obţinute prin plierea unei foi de hârtie peste o pată de cerneală proaspătă.

[161] *Bien joué, une fille:* Bine jucat, o fată (în lb. franceză în original).

– Jane.

Se strâmbă.

– Jane?

– Îmi botezam toate păpuşile şi jucăriile Jane. Pe absolut toate.

Henry ridică privirea.

– Înseamnă *Darul lui Dumnezeu.*

– Mie îmi convine.

– Hai să alegem unul mai neobişnuit. Ce zici de Irette? Sau Jodotha? (Frunzăreşte cartea mai departe.) Uite unul ca lumea: Loololuluah. E „perlă” în arabă.

– Ce zici de Pearl?

Îmi imaginez copilul ca pe o minge albă netedă, iridescentă.

Henry urmăreşte coloanele cu degetul.

– Aşa: *„(latin) Probabil o variantă pentru* perula, *cu referire la cea mai valoroasă formă a acestui produs al unei boli”.*

– Îh. Ce-i cu cartea asta?

O iau de la Henry şi îl caut aşa, de dragul jocului.

– *„Henry (teuton) Stăpânul casei; şeful sălaşului.”*

Râde.

– Caută Clare.

– E doar o altă formă pentru *„Clara (latin) Ilustru, strălucit”.*

– E bine, spune Henry.

Dau paginile la întâmplare.

– Philomele?

– Asta-mi place. Dar cum rămâne cu diminutivele alea groaznice? Philly? Mei?

– *Pyrene (grecesc) Cu părul roşu.*

– Şi dacă n-o să aibă părul roşu? întreabă Henry.

Se întinde peste carte, apucă în pumn câteva şuviţe din părul meu şi le bagă în gură. I le trag din mână şi îmi dau tot părul la spate.

– Credeam că ştim tot ce e de ştiut despre copilul ăsta. În mod sigur Kendrick i-a făcut şi testul pentru păr roşu.

Henry ia cartea înapoi şi continuă.

– Yseult? Zoe? Îmi place Zoe. Zoe are multe posibilităţi.

– Ce înseamnă?

– *Viaţă.*

– Da, foarte bine. Pune semn acolo.

– Eliza, propune Henry.

– Elizabeth.

Henry se uită la mine şi ezită.

– Annette.

– Lucy.

– Nu, spune el cu fermitate.

– Nu, cad şi eu de acord.

– Ce ne trebuie, spune Henry, e un nou început. O pagină nescrisă. Hai să-i zicem Tabula Rasa.

– Hai să-i zicem Alb Titaniu.

– Blanche, Blanca, Bianca…

– Alba, spun eu.

– Ca în Ducesa de…?

– Alba DeTamble.

Mi se rostogoleşte în gură când îl rostesc.

– E drăguţ, atâţia iambi mititei păşind împreună… (Dă paginile.) *„Alba (latin) Alb. (provensal) Zori de zi”.* Hmm.

Se dă jos din pat cu multă trudă. Îl aud cotrobăind prin camera de zi; se întoarce după câteva minute cu volumul I din OED[162], marele dicţionar scos de Random House, şi cu vechea şi jerpelita mea *Encyclopedia Americana,* Partea I, litera A până la Annuals. „Cântec matinal al poeţilor provensali… în onoarea amantelor lor. *Réveillés, à l'aurore, par le cri du guetteur, deux amants qui viennent de passer la nuit ensemble se séparent en maudissant le jour qui vient trop tôt; tel est le thème, non moins invariable que celui de la pastourelle, d'un genre dont le nom est emprunté au mot* alba, *qui figure parfois au début de la pièce. Et régulièrement à la fin de chaque couplet, où il forme refrain.”*[163]

Ce trist. Ia să încercăm cu Random House. E mai bine. „Cetate albă pe un deal. Fortăreaţă.” Azvârle Random House din pat şi deschide enciclopedia.

– Aesop, Age of Reason, Alaska… aşa, aici, Alba. (Parcurge repede articolul.) O grămadă de oraşe antice din Italia, acum dispărute. Şi Ducele de Alba.

Oftez şi mă întorc pe spate. Copilul se mişcă. Probabil dormea. Henry s-a apucat iar să cerceteze OED.

---

[162] OED: Oxford English Dictionary.

[163] Traducere din lb. franceză: *Treziţi în zori de strigătele paznicului de noapte, doi amanţi care au petrecut noaptea împreună se despart blestemând ziua care vine atât de repede; aceasta e tema – la fel de constantă ca aceea a pastoralei – unui gen al cărui nume vine de la cuvântul* alba, *pe care-l găsim uneori la începutul piesei. Şi întotdeauna la sfârşit, unde formează refrenul.*

– Amour. Amourous. Armadillo. Bazooms. Dumnezeule, ce chestii se tipăresc în ziua de azi în lucrările de referinţă.

Îşi strecoară mâna pe sub cămaşa mea de noapte şi îmi mângâie încet burta întinsă. Copilul mă loveşte cu putere chiar în locul unde e mâna lui Henry, care tresare şi mă priveşte cu uimire. Mâinile lui pornesc să mişune, căutându-şi calea prin teritorii cunoscute şi necunoscute.

– Câţi DeTamble poţi să înghesui aici?

– A, întotdeauna e loc pentru încă unul.

– Alba, şopteşte el.

– Un oraş alb. O fortăreaţă inexpugnabilă pe un deal alb.

– O să-i placă.

Henry îmi trage chiloţii în jos şi peste glezne. Îi aruncă lângă pat şi se uită la mine.

– Cu grijă… îi spun.

– Cu foarte mare grijă, aprobă el, scoţându-şi hainele.

Mă simt imensă, ca un continent pe o mare de perne şi pături. Henry se încovoaie peste mine din spate, se mişcă deasupra mea, un explorator desenând cu limba harta pielii mele.

– Încet, încet… Mi-e teamă.

– Un cântec cântat de trubaduri în zori… îmi şopteşte intrând în mine.

– … Pentru amantele lor, îi dau replica.

Cu ochii închişi, îl aud pe Henry ca din camera de alături:

– Exact… aşa.

Şi apoi:

– Da. *Da.*

Alba. Prezentare

Joi 16 noiembrie 2011 (Henry are 38 de ani, Clare are 40)

HENRY: Sunt la Galeriile Suprearealismului de la Institutul de Artă din Chicago, în viitor. N-am haine foarte potrivite; am reuşit să pun mâna doar pe o haină de iarnă lungă şi neagră de la garderobă şi pe nişte pantaloni din vestiarul unui paznic. Am reuşit totuşi să găsesc încălţări, care sunt întotdeauna cel mai greu de obţinut. Aşa că am de gând să umflu un portofel, să cumpăr un tricou de la magazinul muzeului, să iau masa, să mă uit la nişte lucrări de artă, apoi să plec din clădirea asta şi să mă lansez în lumea magazinelor şi a camerelor de hotel. Habar n-am în ce timp mă aflu. Nu prea departe; îmbrăcămintea şi tunsorile nu sunt prea diferite de cele din 2001. Sunt concomitent emoţionat de micul meu sejur şi tulburat pentru că în prezentul meu Clare e pe cale s-o nască pe Alba din clipă în clipă şi vreau neapărat să fiu acolo, dar pe de altă parte ăsta e un crâmpei de călătorie în viitor de o calitate neobişnuită. Mă simt puternic şi foarte viu, mi-e foarte bine. Prin urmare stau retras într-o încăpere întunecoasă plină de cutiile lui Joseph Cornell[164] luminate cu spoturi, supraveghind un grup de şcolari care umblă în urma unui ghid, cărând după ei nişte scăunele pe care se aşază ascultători de câte ori li se spune să se oprească.

Studiez grupul. Ghidul e genul obişnuit: o femeie dichisită, pe la cincizeci de ani, cu părul de un blond imposibil şi cu pielea feţei bine întinsă. Profesoara, o tânără veselă, rujată cu bleu-pal, stă în spatele stolului de elevi, pregătită să disciplineze pe oricine ar lua-o razna. Pe mine mă interesează elevii. Toţi au cam zece ani sau pe acolo, clasa a cincea, aş zice. E o şcoală catolică, pentru că toţi poartă haine identice, tartan verde în cazul fetelor, bleumarin pentru băieţi. Sunt atenţi şi politicoşi, dar nu emoţionaţi. Păcat; aş fi zis despre Cornell că e perfect pentru copii. Ghidul pare a crede că sunt mai mici decât în realitate; le vorbeşte de parcă ar fi copilaşi de grădiniţă. Pe rândul din spate e o fată care pare mai implicată decât ceilalţi. Nu-i văd faţa. Are părul negru, lung şi cârlionţat şi o rochie de culoare albastru-păun, care o diferenţiază de colegii ei. De câte ori ghidul pune o

---

[164] Joseph Cornell (1903–1972): artist american, unul dintre pionierii metodei artistice *assemblage* (colaje tridimensionale); cele mai reprezentative lucrări ale lui sunt cutiile asamblate din obiecte.

întrebare, fata asta ridică mâna să răspundă, dar ghidul nu o pune niciodată să vorbească. Mi-e clar că fata a început să se sature de chestia asta..

Ghidul vorbeşte despre cutiile-*Aviarii* ale lui Cornell. Toate sunt pustii şi mohorâte, multe dintre ele au interiorul vopsit în alb, au stinghii şi găuri ca orice căsuţă pentru păsări, iar în unele sunt poze cu păsări. Sunt cele mai austere şi mai dezolante lucrări ale lui, lipsite de bizareria seturilor *Baloane de Săpun* sau de romantismul cutiilor *Hotel.*

– De ce credeţi că a creat dl Cornell aceste cutii?

Ghidul scrutează cu agerime grupul de copii în căutarea unui răspuns, ignorând-o pe fata în albastru-păun, care îşi flutură mâna de parcă ar avea coree Sydenham[165]. Un băiat din faţă spune timid că probabil artistului îi plăceau păsările. Pentru fată e prea de tot. Se scoală în picioare cu mâna sus.

– Da? rosteşte ghidul cu jumătate de gură.

– A creat cutiile pentru că se simţea singur. N-avea pe cine să iubească şi a făcut cutiile ca să le iubească pe ele, iar oamenii să ştie de existenţa lui, şi fiindcă păsările sunt libere şi cutiile sunt ascunzători în care păsările să se simtă în siguranţă, şi a vrut să fie liber şi în siguranţă. Cutiile sunt pentru el, ca să fie şi el o pasăre.

Şi se aşază la locul ei.

M-a spart cu răspunsul ăsta. E un copil de zece ani care poate intra în empatie cu Joseph Cornell. Nici ghidul, nici ceilalţi elevi nu ştiu cum să reacţioneze, dar profesoara, care în mod evident e obişnuită cu ea, spune:

– Mulţumesc, Alba, foarte perspicace.

Ea se întoarce şi îi zâmbeşte recunoscătoare profesoarei, şi atunci îi văd faţa şi îmi dau seama că mă uit la fiica mea. Din galeria alăturată, unde mă aflu, fac câţiva paşi în faţă ca să mă uit la ea, ca să o văd, mă vede şi ea şi se luminează la faţă, sare în picioare, dărâmă scăunelul pliant pe care stătea şi aproape că nici nu-mi dau seama când mă trezesc cu ea în braţe, ţinând-o strâns, îngenunchind în faţa ei şi înconjurând-o cu braţele, în vreme ce ea rosteşte fără oprire „Tati”.

Toată lumea se uită la noi cu gura căscată. Profesoara se apropie grăbită.

– Alba, cine e? Domnule, cine sunteţi?

---

[165] Coreea (lui) Sydenham: afecţiune neurologică infecţioasă întâlnită mai ales la copii, manifestată prin mişcări involuntare bruşte.

– Sunt Henry DeTamble, tatăl Albei.
– Ele tati!
Profesoara dă din mâini mai-mai să le rupă.
– Domnule, tatăl Albei a murit.
Am rămas fără cuvinte. Dar Alba, fiică a mea, ţine situaţia sub control.
– A murit, îi spune profesoarei. Dar nu e *încontinuu* mort.
Îmi revin în simţiri.
– E cam greu de explicat…
– E un PCA, spune Alba. Ca mine.
Ceea ce pare a suna foarte logic pentru profesoară, deşi pentru mine n-are niciun înţeles. Profesoara e puţin cam palidă pe sub machiaj, dar pare plină de înţelegere. Alba mă strânge de mână. Zi ceva, vrea să spună.
– A, domnişoară…
– Cooper.
– Domnişoară Cooper, nu s-ar putea ca eu şi Alba să stăm aici de vorbă câteva minute? Nu ne vedem prea des.
– Păi… Eu tocmai… noi suntem într-o excursie… grupul… Nu vă pot lăsa să luaţi pur şi simplu copilul din grup şi nici nu ştiu exact dacă *sunteţi* domnul DeTamble, ştiţi…
– Hai s-o sunăm pe mama, spune Alba.
Fuge la ghiozdanul ei şi smulge din el un telefon mobil. Apasă o tastă şi aud telefonul sunând, moment în care îmi dau seama imediat că sunt nişte posibilităţi aici; cineva răspunde, iar Alba spune:
– Mama? Sunt la Institutul de Artă… Nu, sunt bine… Mama, tati e aici! Spune-i domnişoarei Cooper că e chiar tati, da? Îhî, bine, pa!
Îmi întinde telefonul. Ezit, încercând să-mi revin în minţi.
– Clare? (Se aude cum cineva trage brusc aer în piept.) Clare?
– *Henry!* O, Doamne, nu-mi vine să cred! Vino acasă!
– O să încerc…
– Din ce timp vii?
– Din 2001. Chiar înainte să se nască Alba.
Îi zâmbesc Albei. Ea se lipeşte de mine, ţinându-mă de mână.
– Poate ar trebui să vin eu acolo?
– Ar dura mai puţin. Ascultă, ai putea să-i spui profesoarei că sunt chiar eu?
– Sigur… unde te găsesc?
– La lei. Vino cât de repede poţi, Clare. N-o să mai fiu aici

multă vreme.

– Te iubesc.

– Te iubesc, Clare.

Ezit, apoi îi dau telefonul domnişoarei Cooper. Ea şi Clare au o scurtă conversaţie în care Clare reuşeşte cumva să o convingă să mă lase s-o iau pe Alba până la intrarea în muzeu, unde va veni şi ea să ne întâlnească. Îi mulţumesc domnişoarei Cooper, care s-a purtat atât de graţios într-o situaţie stranie, apoi eu şi Alba ieşim mână în mână din Aripa Morton, coborâm scara spiralată şi intrăm la ceramica din China. Mintea îmi lucrează cu viteză. Ce s-o întreb mai întâi?

– Mulţumesc pentru înregistrările video. Mi le-a dat mama de ziua mea. (Ce înregistrări?) Mă descurc cu Yale şi cu Master şi lucrez la Walters.

Încuietori. Învaţă să spargă încuietori.

– Grozav. Continuă să înveţi. Ascultă, Alba…

– Tati?

– Ce e un PCA?

– Persoană crono-afectată.

Ne aşezăm pe o bancă din faţa unui dragon de porţelan de pe vremea dinastiei Tang. Alba stă cu faţa la mine, cu mâinile în poală. Arată exact ca mine la zece ani. Cu greu pot crede toate astea. Alba nici nu s-a născut încă, şi iat-o aici, Atena răsărită gata coaptă. Îi vorbesc fără ocolişuri.

– Ştii, e prima dată când te întâlnesc.

Alba zâmbeşte.

– Bună ziua, ce mai faci?

E copilul cu cea mai mare stăpânire de sine pe care l-am cunoscut vreodată. O cercetez din priviri: unde e Clare în copilul ăsta?

– Ne vedem des?

Ea stă să se gândească.

– Nu. A trecut cam un an. Te-am văzut de câteva ori când aveam opt ani.

– Câţi ani aveai când am murit?

Îmi ţin respiraţia.

– Cinci.

Isuse. Nu fac faţă la aşa ceva.

– Îmi pare rău! Ar fi trebuit să nu spun asta?

Alba e plină de remuşcări. O trag spre mine şi o îmbrăţişez.

– Nu-i nimic. Eu am întrebat, nu? (Trag aer adânc în piept.)

Cum îi merge lui Clare?

– E bine. Tristă.

Asta mă rupe. Îmi dau seama că nu vreau să mai ştiu nimic.

– Dar tu? Cum e la şcoală? Ce înveţi?

Alba surâde larg.

– Nu învăţ cine ştie ce la *şcoală,* dar citesc totul despre instrumentele timpurii şi despre Egipt, şi citim *Lord of the Rings*[166] eu şi mama, şi învăţ un tango de Astor Piazzolla[167].

La zece ani? Cerule.

– Vioară? Cine e profesorul tău?

– Bunul.

Pentru o clipă, mă gândesc că se referă la bunicul meu, dar pe urmă îmi dau seama că e vorba de tata. Asta-i grozav. Dacă tata îşi petrece timpul cu Alba, atunci chiar e talentată.

– Eşti talentată?

Ce întrebare nesimţită.

– Da. Sunt *foarte* talentată.

Slavă Domnului.

– Eu n-am avut niciodată talent la muzică.

– Asta spune şi Bunul, spune ea şi chicoteşte. Dar îţi place muzica.

– Ador muzica. Doar că nu pot să cânt eu.

– Am auzit-o pe bunica Annette cântând. Era *atât* de frumoasă.

– Ce înregistrare?

– Am văzut-o de-adevăratelea. La Teatrul Liric. Cânta *Aida.*

E un PCA, ca mine. Oh, rahat.

– Călătoreşti în timp.

– Sigur. (Are un zâmbet fericit.) Mama zice mereu că tu şi cu mine suntem exact la fel. Dr. Kendrick zice că sunt supradotată.

– Cum aşa?

– Uneori pot să mă duc unde şi când vreau eu.

Pe faţa ei se citeşte automulţumirea; cât o invidiez.

– Poţi să nu pleci deloc dacă nu vrei să pleci?

– Ei, nu. (Pare jenată.) Dar îmi place. Uneori nu e *convenabil,* dar… e *interesant,* ştii?

---

[166] *Lord of the Rings (Stăpânul inelelor):* roman fantasy al scriitorului britanic J.R.R. Tolkien.

[167] Astor Piazzolla (1921–1992): compozitor argentinian de tango, creatorul stilului nuevo tango, care include elemente de jazz şi muzică clasică.

Da, ştiu.

– Vino să mă vizitezi, dacă poţi să mergi în orice timp vrei.

– Am încercat. Te-am văzut o dată pe stradă; erai cu o femeie blondă. Dar păreai cam ocupat.

Alba roşeşte şi dintr-o dată îmi răsare în ochi Clare, doar pentru o fracţiune de secundă.

– Era Ingrid. Mă întâlneam cu ea înainte s-o cunosc pe mama ta.

Mă întreb ce făceam oare, eu şi Ingrid, în momentul acela, de s-a simţit Alba atât de jenată; simt o împunsătură de regret că i-am lăsat aşa o impresie proastă acestei fetiţe sobre şi adorabile.

– Apropo de mama ta, ar trebui să ieşim în faţă s-o aşteptăm.

M-a reapucat sunetul acela ca un scâncet strident şi nu pot decât să sper că va ajunge Clare aici înainte să dispar. Ne ridicăm de pe bancă şi ne îndreptăm repede spre scările de la intrare. E sfârşit de toamnă şi Alba nu are haina pe ea, aşa că o învelesc şi pe ea cu poala paltonului meu. Mă sprijin de lespedea de granit pe care e pus unul dintre lei, cu faţa spre sud, iar Alba se sprijină de mine, învelită în haina mea, lipită de pieptul meu gol, de la nivelul căruia scoate doar faţa afară. E o zi ploioasă. Traficul alunecă pe Michigan Avenue. Mă simt îmbătat de dragostea copleşitoare pe care o simt pentru acest copil uimitor, care s-a lipit de mine de parcă îmi aparţine, de parcă nu ne vom mai despărţi niciodată, de parcă avem tot timpul din lume. Mă agăţ cu toată puterea de clipa aceasta, luptându-mă cu oboseala şi cu forţa ce mă trage către prezentul meu. Lasă-mă să stau, îmi implor trupul, pe Dumnezeu, Tatăl Timp, Moş Crăciun, pe oricine care mă va fi ascultând acum. Lasă-mă doar s-o văd pe Clare, şi o să vin de bunăvoie.

– Uite-o pe mama, spune Alba.

O maşină albă, necunoscută mie, accelerează în direcţia noastră. Opreşte aproape de intersecţie şi Clare sare din ea, lăsând-o chiar acolo, să blocheze traficul.

– Henry!

Încerc să alerg spre ea, pentru că ea aleargă, dar mă prăbuşesc pe scări şi întind mâinile spre Clare; Alba se ţine de mine şi ţipă ceva, Clare e la doar un metru de mine şi cu un ultim efort de voinţă o privesc pe Clare, care pare atât de departe, şi rostesc cât de clar pot „Te iubesc”, apoi dispar. La naiba. *La naiba.*

7:20 p.m. Vineri 24 august 2001 (Clare are 30 de ani, Henry are 38)

CLARE: Stau întinsă pe şezlongul rablagit din curtea din spate, cu cărţi şi reviste aruncate peste tot în jurul meu şi cu un pahar de limonadă băută pe jumătate şi deja diluată de cuburile de gheaţă topite în ea. Începe să se mai răcorească. Mai devreme erau treizeci de grade; acum bate o briză, iar cicadele îşi cântă cântecul de sfârşit de vară. Cincisprezece avioane au trecut pe deasupra mea în drum spre O'Hare dinspre locuri necunoscute. Burta mi se conturează înaintea mea, ancorându-mă în locul ăsta. Henry e dus de la ora opt a dimineţii de ieri şi încep să mă tem. Dacă intru în travaliu şi el nu e aici? Dacă nasc şi el tot nu se întoarce? Dacă e rănit? Dacă e mort? Dacă mor eu? Gândurile astea se fugăresc prin mintea mea precum acele blănuri ciudate pe care doamnele în vârstă le purtau în jurul gâtului cu coada înfiptă în gură, tot învârtindu-le până ce nu mai suportam să le mai văd. De obicei îmi place să-mi duc îngrijorările într-un vârtej de activităţi; îmi fac griji pentru Henry în timp ce curăţ atelierul sau bag nouă tururi de rufe la maşina de spălat sau trag trei topuri de hârtie. Dar acum zac aici, în curte, trasă la ţărm de burta mea, în soarele de la începutul serii, pe când Henry e dus pe undeva… şi face orice va fi făcând. Of, Doamne. Adu-l înapoi. Acum.

Dar nu se întâmplă nimic. Domnul Panetta intră cu maşina pe alee şi se aude uşa garajului său scrâşnind când se deschide, apoi la închidere. Pe stradă trece o dubă de îngheţată Good Humor. Licuricii îşi încep parangheliile de seară. Dar nici urmă de Henry.

Mi s-a făcut foame. O să mor de foame în curtea din spate pentru că Henry nu e aici să prepare cina. Alba se tot agită şi mă gândesc să mă ridic şi să mă duc la bucătărie să-mi fac ceva de mâncare. Dar apoi mă hotărăsc să fac la fel ca întotdeauna când Henry nu e prin preajmă să mă hrănească. Mă scol încet, în etape, şi intru în casă ca anesteziată. Îmi iau geanta, aprind câteva lumini, ies şi încui uşa. E bine să te mişti. Din nou mă surprinde – şi sunt surprinsă că mă surprinde – că sunt atât de uriaşă doar într-o singură parte a corpului, precum cineva a cărui operaţie estetică n-a mers bine, precum acele femei din triburile africane a căror idee de frumuseţe presupune gâtlejuri, buze sau lobi ai urechilor extrem de alungite. Contrabalansez greutatea Albei şi, în dansul acesta de gemene siameze, mă îndrept către

restaurantul Opart Thai.

În restaurant e răcoare şi aglomeraţie. Sunt condusă la o masă de la geamul din faţă. Comand pacheţele de primăvară şi Pad Thai cu tofu, feluri prietenoase şi lipsite de riscuri. Beau un pahar întreg de apă. Alba mă apasă pe vezică; mă duc la toaletă, iar la întoarcere mâncarea e pe masă. Mănânc. Îmi imaginez conversaţia pe care aş avea-o cu Henry dacă ar fi aici. Mă întreb unde ar putea fi. Îmi scotocesc prin memorie, încercând să-l potrivesc pe Henry care a dispărut ieri pe când îşi punea pantalonii cu vreun Henry pe care l-am văzut în copilărie. E pierdere de vreme; pur şi simplu va trebui să aştept să-mi povestească El Însuşi. Poate s-a întors. Abia mă stăpânesc să n-o rup la fugă din restaurant ca să verific. Soseşte felul principal. Storc lămâie verde peste tăieţei şi-i basculez în gură. Mi-o închipui pe Alba, mică şi rozalie, încovrigată în interiorul meu, mâncând Pad Thai cu nişte beţişoare mici şi delicate. Mi-o închipui având păr lung şi negru şi ochi verzi. Zâmbeşte şi spune „Mulţumesc, mama”. Şi eu zâmbesc şi îi spun „Cu plăcere, cu foarte mare plăcere”. Are acolo cu ea un animăluţ de pluş pe nume Alfonzo. Alba îi dă lui Alfonzo puţin tofu. Termin de mâncat. Stau câteva minute să mă odihnesc. La masa de alături cineva aprinde o ţigară. Plătesc şi plec.

Păşesc greoi pe Western Avenue. O maşină plină de adolescenţi portoricani ţipă ceva la mine, dar nu aud ce. Înapoi la ranch, mă caut de chei, când Henry deschide uşa şi spune:

– Slavă Domnului – şi se repede să mă strângă în braţe.

Ne sărutăm. Sunt atât de uşurată să-l văd, încât îmi ia câteva minute bune să-mi dau seama că şi el e extrem de uşurat să mă vadă.

– Unde ai fost? mă interoghează Henry.

– La Opart. Tu unde ai fost?

– N-ai lăsat niciun bilet, am venit acasă şi nu erai şi am crezut că eşti la spital. Aşa că am sunat acolo, dar mi-au zis că nu eşti…

Mă apucă râsul şi nu mă mai pot opri. Henry e perplex. Când reuşesc să vorbesc, îi spun:

– Acum ştii şi tu cum e.

Zâmbeşte.

– Îmi pare rău. Dar pur şi simplu… nu ştiam unde eşti şi am cam intrat în panică. Am crezut că am ratat naşterea.

– Dar unde ai fost?

Henry zâmbeşte cu gura până la urechi.

– Stai să auzi! Doar o clipă. Hai să stăm jos.
– Hai să ne întindem. Sunt frântă.
– Ce făcuşi toată ziua?
– Am zăcut şi eu.
– Biata Clare, nu-i de mirare că eşti ostenită.
Mă duc în dormitor, dau drumul la aerul condiţionat şi trag draperiile. Henry o ia spre bucătărie, de unde apare după câteva minute cu ceva de băut. Mă întind în pat şi primesc bere de ghimbir; Henry îşi azvârle pantofii din picioare şi mi se alătură cu o bere în mână.
– Spune tot.
– Păi. (Ridică o sprânceană şi deschide gura, apoi o închide.) Nu ştiu cum să încep.
– De-a dreptul.
– Trebuie să încep prin a spune că ăsta e de departe cel mai ciudat lucru care mi s-a întâmplat vreodată.
– Mai ciudat decât relaţia noastră?
– Da. Adică aia a fost destul de firească, un băiat cunoaşte-o fată…
– Mai ciudat decât să te tot uiţi la nesfârşit la mama ta cum moare?
– Ei, aia deja a devenit o rutină oribilă. E un vis urât pe care îl am din când în când. Nu, asta a fost de-a dreptul suprarealist. (Îşi trece mâna peste burta mea.) Am mers în viitor, şi eram cu adevărat acolo, ştii, intrasem forţos, şi am dat peste fetiţa noastră.
– O, Doamne. Mă faci geloasă. Dar ce grozav!
– Daa. Avea vreo zece ani. Clare, e uimitoare… e isteaţă, are talent la muzica şi… foarte sigură pe ea, nimic n-o descumpăneşte.
– Cum arată?
– Ca mine. O versiune a mea feminină. Adică e frumoasă, are ochii tăi, dar în principiu seamănă foarte mult cu mine: păr negru, ten deschis, câţiva pistrui, are gura mai mică decât o aveam eu la vârsta aia şi n-are urechile clăpăuge. Avea păr lung şi cârlionţat şi mâinile mele, cu degete lungi, şi e înaltă… Era ca o pisică tânără.
Perfect. Perfect.
– Mi-e teamă că genele mele şi-au făcut de cap cu ea… Totuşi semăna cu tine la personalitate. Era cea mai uluitoare prezenţă… Am văzut-o într-un grup de elevi la Institutul de Artă, vorbea

despre cutiile-*Aviarii* ale lui Joseph Cornell şi a zis despre el ceva sfâşietor… şi într-un fel *ştiam cine e.* Şi ea m-a recunoscut.

– Păi, te cred şi eu.

Trebuie să-l întreb.

– Şi ea… e…?

Henry ezită.

– Da, rosteşte în cele din urmă. Şi ea.

Tăcem amândoi.

– Da, ştiu, spune mângâindu-mă pe faţă.

Îmi vine să plâng.

– Clare, părea fericită. Am întrebat-o… a zis că-i place. (Zâmbeşte.) A zis că *e interesant.*

Râdem amândoi, la început puţin mâhniţi, apoi mă apucă şi râdem de-a binelea, până ne dor muşchii feţei, până încep să ne curgă lacrimi pe obraji. Pentru că, desigur, chiar *este* interesant. *Foarte* interesant.

Zi de naştere

Miercuri 5 septembrie – joi 6 septembrie 2001 (Henry are 38 de ani, Clare are 30)

HENRY: Clare s-a învârtit toată ziua prin casă ca un tigru. Are contracţii cam la douăzeci de minute.

– Încearcă să dormi puţin, îi spun, iar ea se întinde în pat câteva minute, apoi se scoală iar.

La două dimineaţa adoarme în sfârşit. Mă întind lângă ea, treaz, veghindu-i respiraţia, ascultând micile sunete nervoase pe care le scoate şi jucându-mă cu părul ei. Sunt îngrijorat, deşi ştiu, deşi am văzut cu ochii mei că şi ea va fi bine, şi Alba va fi bine. Clare se trezeşte la 3:30.

– Vreau să merg la spital, îmi spune.

– Poate ar trebui să chemăm un taxi. E îngrozitor de târziu.

– Gomez a zis să sunăm indiferent la ce oră.

– Bine.

Formez numărul lui Gomez şi Charisse. Telefonul sună de şaisprezece ori, apoi Gomez răspunde cu o voce ca de pe fundul mării.

– Mda?

– Hei, tovarăşe. E vremea.

El mormăie ceva ce sună a „terebentină". Apoi Charisse ia receptorul şi îmi spune că sunt pe drum spre noi. Închid şi sun la dr. Montague, lăsându-i un mesaj pe robot. Clare e pe brânci, legănându-se înainte şi înapoi. Mă aşez pe podea lângă ea.

– Clare?

Ridică privirea spre mine fără să se oprească din legănat.

– Henry… de ce ne-am hotărât să mai facem asta o dată?

– Se presupune că atunci când se termină îţi dau un copil şi te lasă să-l păstrezi.

– A, da.

Cincisprezece minute mai târziu ne urcăm în Volvo-ul lui Gomez. Căscând, Gomez mă ajută s-o aranjez pe Clare pe bancheta din spate.

– Nici să nu te gândeşti să-mi îneci maşina în lichid amniotic, îi spune afabil.

Charisse fuge înăuntru şi aduce saci de gunoi cu care acoperă bancheta. Sărim în maşină şi pornim. Clare se sprijină de mine şi mă apucă strâns de mâini.

– Nu mă părăsi, îmi spune.
– Nu te părăsesc, îi răspund, întâlnind privirea lui Gomez în oglinda retrovizoare.
– Doare, spune Clare. Of, Doamne, doare.
– Gândeşte-te la altceva. Ceva drăguţ, o sfătuiesc.
Gonim pe Western Avenue către sud. Traficul e aproape zero.
– Spune-mi…
Caut prin memorie şi scot cel mai recent sejur al meu în copilăria lui Clare.
– Îţi aduci aminte de ziua când ne-am dus la lac, când aveai doisprezece ani? Ne-am dus să înotăm şi mi-ai povestit cum ţi-a venit ciclul?
Clare mă strânge de mâini cu o forţă în stare să-mi rupă oasele.
– Aşa am făcut?
– Mda, erai cam jenată, dar şi foarte mândră de tine… Aveai bikini cu roz şi verde şi nişte ochelari de soare galbeni cu inimioare încastrate în rame.
– Îmi aduc aminte… ah! Of, Henry, doare, doare!
– Haide, Clare, spune Charisse întorcându-se, doar te apasă copilul pe şira spinării, trebuie să te întorci, da?
Clare încearcă să-şi schimbe poziţia.
– Am ajuns, spune Gomez, cotind spre zona din faţa Secţiei Urgenţe.
– Am scurgeri, spune Clare.
Gomez opreşte maşina, sare afară şi o scoatem uşurel pe Clare. Face doi paşi şi i se rupe apa.
– Bună sincronizare, pisi, îi spune Gomez.
Charisse fuge înainte cu hârtiile, iar eu şi Gomez o sprijinim pe Clare cătinel prin Secţia urgenţe, apoi pe coridorul lung până la obstetrică. Ea rămâne în picioare, sprijinită de pupitrul asistentelor, în timp ce ele, indiferente, îi pregătesc o cameră.
– Nu mă părăsi, şopteşte Clare.
– Nu te părăsesc, îi spun iar.
Aş fi vrut să fiu sigur de asta. Mi-e frig şi simt o uşoară greaţă. Clare se întoarce şi se sprijină de mine. O cuprind cu braţele. Copilul e o rotunjime tare între noi. *Ieşi afară, ieşi afară, oriunde-ai fi.* Clare gâfâie. O soră blondă şi grasă vine să ne spună că e gata camera. Ne bulucim cu toţii. Clare se lasă imediat în patru labe pe podea. Charisse se apucă să sorteze lucrurile, hainele în dulap, obiectele de toaletă în baie. Eu şi Gomez stăm şi ne uităm

neputincioşi la Clare. Ea geme. Noi ne uităm unul la altul. Gomez dă din umeri.

– Hei, Clare, spune Charisse, ce-ai zice să faci o baie? O să te simţi mai bine în apă caldă.

Clare aprobă dând din cap. Charisse gesticulează spre Gomez în semn de *uş!*

– Cred că mă duc să fumez o ţigară, spune Gomez şi pleacă.

– Să rămân? o întreb pe Clare.

– Da! Nu pleca, stai aici să te pot vedea.

– Bine.

Intru în baie să dau drumul la apă. Băile de spital îmi dau fiori. Întotdeauna miros a săpun ieftin şi a carne bolnavă. Răsucesc robinetul şi aştept să se încălzească apa.

– Henry! Eşti acolo? strigă Clare.

Bag capul pe uşă.

– Sunt aici.

– Aici să stai, porunceşte Clare, iar Charisse îmi ia locul în baie.

Clare scoate un sunet pe care nu l-am mai auzit niciodată la vreo fiinţă umană, un geamăt de agonie profund şi deznădăjduit. Ce i-am făcut? Mă gândesc la Clare cea de la vârsta de doisprezece ani, râzătoare şi plină de nisip ud, pe pătură, la plajă, purtând primii ei bikini. Of, Clare, îmi pare rău, îmi pare rău. Intră o soră mai în vârstă, de culoare, care îi verifică lui Clare cervixul.

– Fată cuminte, gângureşte ea la Clare. Şase centimetri.

Clare dă din cap, zâmbeşte, apoi face o grimasă. Se ţine strâns de burtă şi se îndoaie, gemând tare. Eu şi sora o ţinem. Clare icneşte căutând aer, apoi se pune pe ţipat. Amit Montague intră în cameră şi se grăbeşte spre ea.

– Puiule, puiule, puiule, şşt...

Sora îi dă doctoriţei Montague o mulţime de informaţii care nu înseamnă nimic pentru mine. Clare suspină. Îmi dreg vocea şi rostesc ca un croncănit:

– N-ar fi bună o epidurală?

– Clare?

Clare dă din cap aprobator. În cameră încep să se înghesuie oameni cu tuburi, ace şi maşinării. Mă aşez şi o iau de mână pe Clare, privindu-i faţa. E întinsă pe o parte, scânceşte şi are faţa udă de sudoare şi lacrimi; anestezistul atârnă o perfuzie şi îi introduce un ac în şira spinării. Dr. Montague o examinează şi

priveşte încruntată la monitorul fetal.

– Ce nu-i în regulă? o întreabă Clare. Ceva nu e-n regulă.

– Ritmul inimii e foarte rapid. E speriată micuţa ta. Trebuie să te calmezi, Clare, ca să se poată calma şi copilul, da?

– *Mă doare atât de tare.*

– Asta pentru că e foarte mare.

Vocea lui Amit Montague e joasă, mângâietoare. Anestezistul, un tip voinic, cu mustaţă pleoştită, mă priveşte plictisit pe deasupra trupului lui Clare.

– Dar acum, continuă dr. Montague, îţi dăm un mic cocteil, puţin narcotic, puţin analgezic, în curând te vei relaxa şi se va relaxa şi copilul, da?

– Da, aprobă Clare dând din cap.

Dr. Montague zâmbeşte.

– Iar tu, Henry, cum te simţi?

– Nu foarte relaxat.

Încerc să zâmbesc. Mi-ar prinde bine şi mie ce i-or da acolo lui Clare. Încep să văd puţin dublu. Respir profund şi îmi trece.

– E mai bine, vezi? spune dr. Montague. E ca un nor care trece pe deasupra, durerea dispare, o ducem undeva şi o lăsăm pe marginea drumului, singură, iar tu şi micuţa sunteţi tot aici, da? E plăcut aici, nu ne grăbim, n-avem niciun motiv să ne grăbim…

Chipul lui Clare s-a detensionat. Privirea îi e fixată pe dr. Montague. Maşinăriile scot bipuri. Camera e slab luminată. Afară, răsare soarele. Dr. Montague supraveghează monitorul fetal.

– Spune-i că eşti bine şi o să fie şi ea bine. Cântă-i ceva, da?

– Alba, e în regulă, spune Clare încet, apoi ridică privirea spre mine. Zi poezia cu iubiţii pe covor.

Întâi rămân prostit, dar apoi îmi amintesc. Mă jenez să recit Rilke în faţa tuturor acestor oameni, dar încep:

– *Engel! Es wäre ein Platz, den wir nicht wissen…*

– Spune-o în engleză, mă întrerupe Clare.

– Pardon.

Îmi schimb poziţia, astfel încât acum stau lângă burta lui Clare, cu spatele la Charisse, la soră şi la doctoriţă. Îmi strecor mâna pe sub bluza ei, întinsă la nasturi. Simt conturul Albei prin pielea fierbinte a lui Clare.

– Îngere! îi spun lui Clare, de parcă am fi în patul nostru de acasă, de parcă am fi stat treji toată noaptea cu scopuri mai puţin importante.

Îngere: ar fi un loc, pe care nu-l ştim, şi-acolo,
pe covor indicibil, amanţii, care-aici n-ajung niciodată
la deplină pricepere, îşi arată temerarele lor
înalte figuri ale-avântului inimii,
turnurile lor din plăcere, scările
lor care de mult, acolo unde nicicând n-a fost sol,
se sprijină numai una pe alta, vibrând – şi pot
în faţa spectatorilor din jur, sumedenia de morţi fără grai:
Oare-şi aruncă aceştia ultimele, mereu agonisite,
mereu ascunse, necunoscute de noi, veşnic
preţioasele monede ale norocului, la picioarele
perechii ce-n sfârşit zâmbeşte cu adevărat pe alinatul
covor?[168]

– Aşa, spune dr. Montague, închizând monitorul. Toată lumea e liniştită.

Ne zâmbeşte radios tuturor şi iese urmată de soră. Prind întâmplător privirea anestezistului, care exprimă fără urmă de îndoială: *Ce soi de păsărică mai eşti şi tu?*

CLARE: Se ridică soarele pe cer, iar eu zac amorţită în patul ăsta străin din camera asta roz, iar undeva în ţara străină care e uterul meu Alba se târăşte către casă, ori se îndepărtează de casă. Durerea s-a dus, dar ştiu că nu e departe, că stă bosumflată undeva într-un colţ sau sub pat şi va sări de acolo când mă aştept mai puţin. Contracţiile vin şi trec, îndepărtate, înăbuşite ca sunetul unor clopoţei în ceaţă. Henry s-a lungit lângă mine. Oamenii vin şi pleacă. Îmi vine să vomit, dar n-o fac. Charisse îmi dă aşchii de gheaţă armată dintr-un pahar de carton; are gust de zăpadă învechită. Mă uit la tuburi şi la luminile roşii care clipesc şi mă gândesc la mama. Inspir profund. Henry mă urmăreşte cu privirea. Are un aer tensionat şi nefericit. Încep să mă îngrijorez iar că va dispărea.

– E în regulă, îi spun.

El dă din cap. Mă mângâie pe burtă. Transpir. E tare cald aici. Sora vine să mă verifice. Amit vine să mă verifice. Într-un fel sunt singură cu Alba în mijlocul tuturor. *E în regulă,* îi spun şi ei. *Te descurci bine, nu mă răneşti.* Henry se ridică şi începe să se plimbe prin cameră până îl rog să înceteze. Mă simt de parcă

[168] Fragment din *A cincea elegie duineză,* de Rainer Maria Rilke; în româneşte de Ştefan Aug. Doinaş şi Virgil Nemoianu.

toate organele mi se transformă în făpturi, fiecare cu planurile ei, cu scopurile ei. Alba forează prin mine cu capul înainte, un escavator din carne şi oase săpând în carnea şi oasele mele, adâncindu-mi străfundurile. Mi-o închipui înotând prin mine, mi-o închipui căzând într-un iaz cuprins de nemişcarea matinală, despicând apa în cădere. Îmi imaginez faţa ei, vreau să-i văd faţa. Îi spun anestezistului că vreau să simt ceva. Încetul cu încetul, amorţeala cedează şi durerea revine, dar acum e un alt fel de durere. E o durere suportabilă. Timpul trece.

Timpul trece şi durerea începe să alunece înăuntru şi în afară, parcă ar fi o femeie la masa de călcat, trecând cu fierul peste o faţă de masă albă, înainte şi înapoi, înainte şi înapoi. Amit intră şi spune că e vremea, e vremea să mă duc la sala de naşteri. Sunt rasă şi curăţată, mutată pe o targă şi împinsă pe holuri. Privesc tavanul holurilor derulându-se deasupra mea, eu şi Alba ne rostogolim spre punctul de întâlnire, iar Henry merge pe lângă noi. În sala de naşteri totul e verde şi alb. Îmi miroase a detergent, îmi aminteşte de Etta şi o vreau pe Etta lângă mine, dar ea e la Meadowlark, şi mă uit la Henry, care poartă echipament chirurgical, şi mă întreb de ce suntem aici când ar trebui să fim acasă, apoi o simt pe Alba ca pe un val care se tălăzuieşte grăbit şi împing fără să mă gândesc, apoi repetăm, şi încă o dată, e ca un joc, ca un cântec. Cineva spune *Hei, unde a plecat tatăl?* Privesc în jur, dar Henry s-a dus, nu e nicăieri în preajmă, şi îmi spun naiba să-l ia, ba nu, nu-mi doresc asta, Doamne, dar iese Alba, iese, şi atunci îl văd pe Henry, apare împleticindu-se în faţa ochilor mei, dezorientat şi dezbrăcat, dar aici, e aici! Amit spune *Sacre Dieu!* apoi *Ah, i se vede capul,* iar eu împing şi ţeasta Albei iese la iveală, întind mâna acolo să-i ating capul, capul său delicat, alunecos şi catifelat, şi împing, şi împing, iar Alba se rostogoleşte în braţele lui Henry şi cineva rosteşte *Ah!* sunt golită şi eliberată şi aud un sunet ca o înregistrare veche de pe un disc de vinil când aşezi acul pe pista greşită, apoi Alba ţipă şi deodată e aici, cineva mi-o pune pe burtă şi mă uit în jos la faţa ei, faţa Albei, care e atât de roz şi plină de cute, părul îi e atât de negru, ochii ei caută orbeşte, întinde mâinile, apoi se trage în sus spre pieptul meu şi se opreşte, extenuată de efort, de tot pur şi simplu.

Henry se apleacă asupra mea, o atinge pe frunte şi spune „Alba”.

Mai târziu:

CLARE: E seara primei zile a Albei pe acest pământ. Stau întinsă în patul din camera de spital, înconjurată de baloane, ursuleţi şi flori, cu Alba în braţe. Henry şade turceşte la capătul patului, fotografiindu-ne. Alba tocmai a terminat de luat masa şi scoate bule de colostru printre buzele ei micuţe, apoi adoarme, un sac moale şi cald de piele şi lichid lipit de cămaşa mea de noapte. Henry termină rola de film şi o scoate din aparat.

– Hei, spun, amintindu-mi brusc. Unde te-ai dus? În sala de naşteri…

Henry râde.

– Ştii, speram să nu fi observat asta. Am crezut că poate eşti foarte ocupată…

– Unde ai fost?

– Am bântuit prin vechea mea şcoală elementară în miez de noapte.

– Cât timp?

– Of, Doamne. Câteva ore. Începea să se lumineze când am plecat. Era iarnă şi încălzirea la minimum. Cât am lipsit?

– Nu ştiu sigur. Poate cinci minute?

Henry scutură din cap.

– Eram înnebunit. Tocmai te abandonasem şi umblam lelea pe acolo, fără niciun folos, prin holurile lui „Francis Parker”… Era aşa de… Mă simţeam aşa de… (Zâmbeşte.) Dar a ieşit bine până la urmă, îm?

Râd.

– „Totul e bine când se sfârşeşte cu bine.”

– „Ţi-s vorbele mai înţelepte decât crezi.”[169]

Se aude o bătaie uşoară în uşă.

– Intră, spune Henry, iar Richard păşeşte în cameră, apoi se opreşte, ezitând.

Henry se întoarce şi exclamă „Tată…”, apoi se întrerupe, sare din pat şi spune:

– Intră, ia loc.

Richard are în braţe flori şi un mic ursuleţ de pluş, pe care Henry îl pune la grămadă cu ceilalţi pe pervaz.

– Clare, spune Richard. Eu… felicitări.

Se lasă încet în scaunul de lângă pat.

– Ăă, vrei s-o ţii în braţe? îl întreabă Henry politicos.

---

[169] *Thou speakest wiser than thou art ware of* (în lb. engleză în original): replică din piesa *Cum vă place,* de William Shakespeare.

Richard dă din cap că da, uitându-se la mine să vadă dacă sunt de acord. Pare nedormit de zile în şir. Cămaşa îi e mototolită, iar el miroase a transpiraţie şi a aburi de iod de la bere veche. Îi surâd, cu toate că mă întreb dacă e o idee bună. I-o dau pe Alba lui Henry, iar el i-o dă cu mare grijă lui Richard, care o ia în braţe cu stângăcie. Alba îşi întoarce faţa spre chipul lung şi neras al lui Richard, se răsuceşte spre pieptul lui şi caută un sfârc. Renunţă repede, cască şi adoarme la loc. El zâmbeşte. Am şi uitat cum zâmbetul îi schimbă toată faţa lui Richard.

– E foarte frumoasă, îmi spune el, apoi i se adresează lui Henry: Seamănă cu mama ta.

Henry dă din cap aprobator.

– Uite-ţi violonista, tată. (Zâmbeşte.) A sărit peste o generaţie.

– Violonistă?

Richard se uită în jos la bebeluşul cu păr negru şi mâini micuţe, cufundat într-un somn adânc. Nimic nu e mai departe de imaginea unui violonist decât Alba în acest moment.

– Violonistă. (Scutură din cap.) Dar de unde ştii… Nu, lasă. Deci eşti violonistă, nu-i aşa, micuţo?

Alba scoate vârful limbii, iar noi râdem.

– O să aibă nevoie de un profesor când o să fie destul de mare, îi sugerez.

– Profesor? Da… N-ai de gând să le-o dai pe mână idioţilor cu Suzuki[170], nu-i aşa? vrea Richard să ştie.

Henry tuşeşte.

– Ăă, de fapt noi speram că dacă n-ai altceva mai bun de făcut…

Richard se prinde. E o plăcere să-l vezi înţelegând, să-l vezi dându-şi seama că cineva are nevoie de el, că numai el îi poate oferi unicei sale nepoate pregătirea de care va avea nevoie.

– Voi fi încântat, spune el, iar viitorul se desfăşoară înaintea Albei ca un covor roşu, cât vezi cu ochii.

Marţi 11 septembrie 2001 (Clare are 30 de ani, Henry are 38)

CLARE: Mă trezesc la 6:43 şi văd că Henry nu e în pat. Nici Alba nu e în pătuţul ei. Mă dor sânii. Mă doare pizda. Totul mă doare. Mă dau jos din pat cu mare grijă şi mă duc la baie. Traversez holul şi sufrageria, încetişor. În camera de zi, Henry stă

---

[170] Metoda Suzuki: filosofie educaţională (denumită şi „Educarea talentului”) întemeiată de violonistul japonez Shin’ichi Suzuki după al doilea război mondial.

pe canapea cu Alba în braţe, fără să se uite la micul televizor alb-negru cu sonorul dat la minimum. Alba doarme. Mă aşez lângă Henry. El mă cuprinde cu braţul.

– Cum de te-ai trezit? îl întreb. Parcă spuneai că e abia peste câteva ore.

La televizor, un prezentator de meteo zâmbeşte şi arată spre o imagine din satelit a zonei Midwest.

– N-aveam somn, răspunde Henry. Voiam să ascult lumea încă puţin cât mai e normală.

– Aha.

Îmi las capul pe umărul lui şi închid ochii. Când îi deschid iar, tocmai se termină reclama unei companii de telefonie mobilă şi începe reclama unei mărci de apă minerală. Henry mi-o dă pe Alba şi se ridică. După niciun minut îl aud pregătind micul dejun. Alba se trezeşte, iar eu îmi deschei cămaşa de noapte şi o hrănesc. Mă dor sfârcurile. Mă uit la televizor. Un prezentator blond îmi spune ceva zâmbind. El şi cealaltă prezentatoare, o asiatică, râd şi zâmbesc spre mine. La Primărie, primarul Daley răspunde la întrebări. Moţăi. Alba suge la sânul meu. Henry aduce o tavă cu ouă, pâine prăjită şi suc de portocale. Vreau cafea. Plin de tact, Henry şi-a băut-o pe a lui în bucătărie, dar îi miroase gura. Pune tava pe măsuţă şi îmi aşază farfuria în poală. Cât timp se hrăneşte Alba, eu îmi mănânc ouăle. Henry îşi înmoaie pâinea în gălbenuş. La televizor, o gaşcă de copii se dă pe iarbă ca să demonstreze eficienţa nu ştiu cărui detergent de rufe. Terminăm de mâncat; termină şi Alba. O bat uşor pe spate ca să elimine aerul, în timp ce Henry duce vasele la bucătărie. Când se întoarce i-o dau pe Alba şi mă îndrept spre baie. Fac un duş. Apa e aproape insuportabil de fierbinte, dar e balsam ceresc pe trupul meu îndurerat. În aerul plin de aburi, mă şterg cu grijă, mă frec cu balsam pe buze, pe sâni, pe burtă. Oglinda e aburită toată, aşa că nu sunt obligată să mă privesc. Mă pieptăn. Mă îmbrac cu pantaloni de trening şi pulover. Mă simt diformă, dezumflată. În camera de zi, Henry şade cu ochii închişi, iar Alba îşi suge degetul mare. Când mă aşez şi eu, Alba deschide ochii şi scoate un miorlăit. Îi alunecă degetul din gură şi pare nedumerită. Un Jeep străbate un peisaj deşertic. Henry a închis sonorul. Se freacă la ochi. Adorm din nou.

– Trezeşte-te, Clare, spune Henry.

Deschid ochii. Imaginea de la televizor se mişcă brusc în lateral. O stradă din oraş. Un cer. Un zgârie-nori alb în flăcări. Un

avion, ca de jucărie, intră cu încetinitorul în cel de-al doilea turn alb. Izbucnesc flăcări tăcute. Henry dă drumul la sonor.

– O, Doamne, spune vocea prezentatorului. O, Doamne.

Marţi 11 iunie 2002 (Clare are 31 de ani)

CLARE: O desenez pe Alba. Acum are nouă luni şi cinci zile. Doarme pe spate, pe o pătură mică de bumbac bleu-pal întinsă pe covorul chinezesc cu galben-ocru şi purpuriu din camera de zi. Tocmai şi-a luat masa. Îmi simt sânii uşori, aproape goliţi. Alba doarme atât de adânc, încât mi se pare absolut în regulă să ies pe uşa din spate, să traversez curtea şi să mă duc la mine în atelier.

Pentru câteva clipe, stau în prag, inhalând mirosul vag de mucegai al atelierului nefolosit. Apoi scotocesc prin fişet, găsesc nişte hârtie cu textură curmal-japonez, care arată ca pielea de viţel, iau câteva culori şi alte unelte, iau un şevalet şi ies (fără prea mare regret) pe uşă întorcându-mă în casă.

În casă e o linişte adâncă. Henry e la lucru (sper) şi aud maşina de spălat învârtind de zor la subsol. Aerul condiţionat scânceşte. Dinspre Lincoln Avenue se aude slab huruitul traficului. Mă aşez pe covor lângă Alba. Un trapez de lumină solară e la câţiva centimetri distanţă de picioruşele ei dolofane. Într-o jumătate de oră o va acoperi cu totul.

Prind hârtia pe şevalet şi îmi aranjez culorile lângă mine pe covor. Cu creionul în mână, îmi analizez fiica.

Alba doarme adânc. Coşul pieptului i se ridică şi coboară rar şi aud mormăitul gutural pe care îl produce la fiecare expiraţie. Mă întreb dacă nu cumva a răcit. Aici e cald, în după-amiaza aceasta de sfârşit de iunie, iar Alba n-are pe ea decât scutecul. E puţin cam îmbujorată. Mâna stângă i se încleştează şi se destinde ritmic. Poate visează muzică.

Încep să-i schiţez capul, pe care şi-l ţine întors spre mine. Nici măcar nu mă gândesc la asta. Mâna mi se mişcă pe hârtie precum acul unui seismograf, înregistrând forma Albei pe măsură ce o absorb cu privirea. Schiţez linia gâtului dispărând în şunculiţele de sub bărbie, felul cum adânciturile moi de deasupra genunchilor i se modifică uşor când loveşte din picioare, apoi rămâne iar nemişcată. Creionul meu descrie convexitatea burţii ei pline cufundându-se sub marginea de sus a scutecului, o linie bruscă şi rigidă care îi taie perpendicular rotunjimea. Studiez hârtia, ajustez unghiul picioarelor Albei, redesenez îndoitura

braţului drept la joncţiunea cu torsul.

Încep să aşez culoarea. Mai întâi schiţez cu alb părţile luminoase – pe năsuc, pe partea stângă, pe articulaţii, scutec, linia exterioară a piciorului stâng. Apoi schiţez umbrele cu verde-închis şi ultramarin. O umbră profundă se agaţă de partea dreaptă a Albei, unde trupul întâlneşte pătura. E ca un bazin cu apă şi o desenez în culoare plină. Acum Alba din desen a devenit brusc tridimensională, reliefându-se din pagină.

Folosesc două nuanţe de roz, una deschisă, precum interiorul scoicilor, şi una întunecată, care îmi aminteşte de tonul crud. Cu trăsături iuţi creez pielea Albei, îmi pare că pielea ei era ascunsă în hârtie, iar eu îndepărtez substanţa invizibilă sub care se află. Peste pielea aceasta pastelată aştern cu un violet rece urechile, nasul şi gura Albei (are gura întredeschisă într-un mic O). Părul ei negru abundent devine pe hârtie un amestec de albastru-închis, negru şi roşu. Trasez cu mare atenţie sprâncenele, care par nişte omizi păroase ce şi-au găsit loc de cuibărit pe faţa ei.

Lumina soarelui o acoperă acum pe Alba. Ea se foieşte, îşi acoperă ochii cu mânuţa şi oftează. Îi scriu numele, îl scriu şi pe al meu şi data, în partea de jos a hârtiei.

Desenul e gata. Va sluji drept mărturie – te-am iubit, te-am creat pe tine şi am creat asta pentru tine – mult timp după ce eu nu voi mai fi, după ce Henry nu va mai fi, chiar şi după ce Alba nu va mai fi. Va spune te-am creat şi iată-te, aici şi acum.

Alba deschide ochii şi zâmbeşte.

Secret

Duminică 12 octombrie 2003 (Clare are 32 de ani, Henry are 40)

CLARE: Iată un secret: câteodată mă bucur că Henry e plecat. Câteodată îmi place să fiu singură. Câteodată umblu prin casă noaptea târziu şi mă înfior de plăcerea de a nu vorbi, a nu atinge, doar de a merge pur şi simplu, ori de şedea, ori de a face o baie. Câteodată mă întind pe podea în camera de zi şi ascult Fleetwood Mac, Bangles, B-52's, Eagles, trupe pe care Henry nu le poate suferi. Câteodată fac plimbări lungi cu Alba şi nu las niciun bilet în care să spun unde sunt. Câteodată mă întâlnesc cu Celia la o cafea şi vorbim despre Henry, despre Ingrid şi despre cine mai e iubirea Celiei în săptămâna respectivă. Câteodată mă văd cu Charisse şi Gomez şi nu vorbim despre Henry, dar reuşim să ne simţim bine. O dată m-am dus în Michigan, iar la întoarcere Henry încă nu venise şi nici nu i-am spus vreodată că fusesem plecată undeva. Câteodată angajez o bonă şi mă duc la film sau ies cu bicicleta după ce se înserează, de-a lungul plajei Montrose, cu farurile stinse; parcă aş zbura.

Câteodată mă bucur că Henry e plecat, dar întotdeauna mă bucur când se întoarce.

Dificultăţi tehnice

Vineri 7 mai 2004 (Henry are 40 de ani, Clare are 32)

HENRY: Ne aflăm la deschiderea oficială a expoziţiei lui Clare de la Centrul Cultural Chicago. A lucrat nonstop un an întreg, construind din sârmă schelete de pasări uriaşe, eterice, învelindu-le în fâşii de hârtie translucide şi dând cu şelac pe ele până începeau să lumineze. Acum sculpturile atârnă de tavanul înalt ori stau pe podea. Unele dintre ele sunt cinetice, motorizate: câteva bat din aripi, sunt şi două schelete de cocoşi care se demolează reciproc, cu încetul, într-un colţ. Un porumbel de doi metri şi jumătate înălţime domină intrarea. Clare e epuizată, dar în extaz. Poartă o rochie simplă de mătase neagră şi părul strâns în vârful capului. Oamenii îi aduc flori; are în braţe un buchet de trandafiri albi, iar lângă cartea de oaspeţi e o movilă de buchete învelite în ţiplă. E mare aglomeraţie. Oamenii se învârtesc prin jur, exclamă la fiecare lucrare, întorc capetele să urmărească păsările în zbor. Toată lumea o felicită pe Clare. În ziarul *Tribune* de azi a apărut o recenzie foarte favorabilă. Toţi prietenii noştri sunt aici, iar familia lui Clare a venit cu maşina din Michigan. S-au adunat acum toţi în jurul ei, Philip, Alicia, Mark cu Shanon şi copiii lor, Nell, Etta. Charisse le face poze, iar ei îi zâmbesc frumos. Când ne va da şi nouă pozele, peste câteva săptămâni, mă vor izbi cercurile întunecate de sub ochii lui Clare şi cât de slabă arată.

O ţin de mână pe Alba. Stăm lângă zidul din spate, departe de aglomeraţie. Alba nu vede nimic, fiindcă toată lumea e înaltă, aşa că o ridic pe umerii mei. Face pe grozava.

Familia lui Clare s-a risipit, iar agenta ei, Leah Jacobs, îi prezintă un cuplu de vârstnici îmbrăcaţi foarte la modă.

– Vreau la mama, spune Alba.

– Mama e ocupată, Alba.

Nu mă simt bine. Mă aplec şi o pun pe Alba pe podea. Ea ridică braţele.

– *Nu.* Vreau la *mama.*

Mă aşez pe podea cu capul între picioare. Trebuie să găsesc un loc unde să nu mă vadă nimeni. Alba mă trage de ureche.

– Nu, Alba.

Ridic privirea. Tata îşi croieşte drum către noi prin aglomeraţie.

– Du-te, îi spun Albei şi o împing uşurel. Du-te să-l vezi pe bunicul.

Ea se pune pe smiorcăit.

– Nu *văd* pe bunicul. Vreau la *mama.*

Mă târăsc spre tata. Dau de picioarele cuiva. Pe când dispar, o aud pe Alba ţipând „Mama!”.

CLARE: E o masă de oameni. Toată lumea mă înghesuie, îmi zâmbeşte. Le zâmbesc şi eu. Expoziţia arată grozav, şi e gata, e montată! Sunt foarte fericită şi foarte obosită. Mă doare faţa de atâta zâmbit. Toţi cunoscuţii mei sunt aici.

Stau de vorbă cu Celia, când aud agitaţie în capătul galeriei, apoi o aud pe Alba ţipând „Mama!”. Unde e Henry? Încerc să trec prin mulţime ca să ajung la Alba. Apoi o văd; a ridicat-o Richard. Oamenii se dau la o parte din calea mea. Richard mi-o dă pe Alba, care îşi încolăceşte picioarele pe talia mea, îşi îngroapă faţa în umărul meu şi mă ia cu mâinile pe după gât.

– Unde-i tata? o întreb încet.

– S-a dus, spune Alba.

Nature morte[171]

Duminică 11 iulie 2004 (Clare are 33 de ani, Henry are 41)

CLARE: Henry doarme pe podeaua bucătăriei, învineţit şi plin de sânge închegat. Nu vreau să-l mişc sau să-l trezesc. O vreme stau lângă el pe linoleumul răcoros. În cele din urmă mă scol să pun de cafea. În timp ce fierbe cafeaua, iar zaţul pufneşte în mici explozii, Henry scânceşte şi îşi acoperă ochii cu mâinile. E evident că a fost bătut. Un ochi i s-a închis de umflat ce e. Sângele pare să-i fi curs din nas. Nu văd nicio rană, doar vânătăi purpuriu-aprins, cât pumnul, pe tot corpul. E foarte slab; îi văd toate vertebrele şi coastele. Pelvisul îi iese prin piele, are obrajii supţi. I-a crescut părul aproape până la umeri şi are fire cărunte. Are tăieturi pe mâini şi pe picioare şi înţepături de insecte pe tot corpul. E foarte bronzat, murdar, negru sub unghii, cu dungi de mizerie în cutele pielii. Miroase a iarbă, a sânge şi a sare. După ce îl privesc şi stau cu el o vreme, mă hotărăsc să-l trezesc.

– Henry, îi şoptesc, trezeşte-te acum, eşti acasă…

Îi mângâi faţa, cu grijă, iar el deschide ochii. Îmi dau seama că nu e pe deplin treaz.

– Clare, mormăie. Clare.

Încep să-i curgă lacrimi din ochiul sănătos şi suspinele îi scutură trupul. Îl trag la mine în poală. Plâng. Henry e încolăcit în poala mea şi chiar acolo, pe jos, ne strângem în braţe cu putere, legănându-ne, legănându-ne, spălându-ne în lacrimi uşurarea şi suferinţa laolaltă.

Joi 23 decembrie 2004 (Clare are 33 de ani, Henry are 41)

CLARE: E ziua de dinaintea ajunului de Crăciun. Henry e la Water Tower Place, unde a dus-o pe Alba să-l vadă pe Moş Crăciun la Marshall Field’s până termin eu cumpărăturile. Acum beau capuccino şi îmi odihnesc picioarele în cafeneaua de la Border’s Bookstore, cu un morman de pungi ticsite de cumpărături sprijinite de scaun. De partea cealaltă a ferestrei, ziua se stinge încet şi luminiţe albe încep să contureze fiecare copac. Cumpărătorii se grăbesc în dreapta şi în stânga pe Michigan Avenue şi aud mai jos de mine clinchetul clopotului în surdină al Moş Crăciunului de la Armata Salvării. Mă întorc către

---

[171] *Nature morte:* natură moartă (în lb. franceză în original).

magazin, cercetându-l cu privirea în căutarea lui Henry şi a Albei, şi cineva mă strigă pe nume. Kendrick se apropie de mine cu soţia sa, Nancy, şi cu Nadia şi Colin la remorcă.

Îmi dau seama dintr-o privire că abia au venit de la FAO Schwarz; au înfăţişarea aceea traumatizată a părinţilor proaspăt scăpaţi din iadul magazinelor de jucării. Nadia aleargă spre mine ţipând ascuţit „Mătuşă Clare, mătuşă Clare! Unde e Alba?”. Colin zâmbeşte timid şi întinde mâinile să-mi arate că are un mic camion galben cu remorcă. Îl felicit şi îi spun Nadiei că Alba e în vizită la Moşul, iar Nadia îmi răspunde că ea l-a văzut deja pe Moş săptămâna trecută.

– Ce i-ai cerut? o chestionez.

– Un iubit, zice Nadia.

Are trei ani. Rânjesc la Kendrick şi Nancy. Kendrick îi spune ceva, *sotto voce,* lui Nancy, iar ea spune:

– Hai, trupă, trebuie să găsim o carte pentru mătuşa Silvie.

Şi se năpustesc toţi trei spre mesele cu reduceri. Kendrick arată spre scaunul gol din faţa mea.

– Se poate?

– Sigur.

Se aşază şi oftează din rărunchi.

– Urăsc Crăciunul.

– Tu şi Henry.

– Şi el? Nu ştiam.

Se sprijină de fereastră şi închide ochii. Tocmai pe când mă gândesc că o fi adormit, îi deschide iar şi spune:

– Henry se ţine de tratamentul medicamentos?

– Ăă, aşa cred. Adică, pe cât de riguros poate, având în vedere că în ultima vreme a călătorit în timp foarte des.

Kendrick bate darabana cu degetele pe masă.

– Ce înseamnă foarte des?

– O dată la câteva zile.

Kendrick e furios.

– De ce nu-mi *spune* chestiile astea?

– Cred că se teme să nu te superi pe el şi să renunţi.

– E singurul dintre subiecţii testelor mele care poate *vorbi,* şi nu-mi spune nimic niciodată!

Râd.

– Bun venit în club.

– Încerc să fac o treabă ştiinţifică. Am nevoie să-mi spună când ceva nu merge. Altfel, ne învârtim cu toţii în cerc.

Dau din cap aprobator. Afară a început să ningă.

– Clare?

– Hmm?

– De ce nu mă laşi să studiez ADN-ul Albei? Am discutat asta de o sută de ori cu Henry.

– Pentru că mai întâi o să vrei să localizezi toţi markerii din genele ei, ceea ce e în regulă. Dar pe urmă tu şi Henry o să începeţi să mă bateţi la cap să vă las să încercaţi medicamente pe ea, ceea ce nu mai e în regulă. De aia.

– Dar e încă foarte tânără; are mai multe şanse să răspundă pozitiv la medicaţie.

– Am spus *nu.* Când Alba o să aibă optsprezece ani poate să decidă pentru ea însăşi. Până acum, tot ce i-ai dat lui Henry a fost de coşmar.

Nu mă pot uita la Kendrick. Rostesc toate astea privindu-mi mâinile, pe masă, cu degetele strâns încrucişate.

– Dar am putea să dezvoltăm o terapie genetică pentru ea…

– Au *murit* oameni de la terapii genetice.

Kendrick amuţeşte. Nivelul zgomotului din magazin e copleşitor. Apoi, din mijlocul bolboroselii generale, o aud pe Alba strigând „Mama!”. Ridic privirea şi o văd călare pe umerii lui Henry, strângându-i capul cu mâinile. Amândoi poartă căciuli de raton. Henry îl vede pe Kendrick şi pentru scurt timp pare cuprins de nelinişte, iar eu mă întreb ce secrete or avea bărbaţii aceştia doi faţă de mine. Apoi Henry surâde şi vine întins spre noi, cu Alba bâţâindu-se fericită pe deasupra mulţimii. Kendrick se ridică de la masă ca să-l salute, iar eu alung gândul de adineauri.

Zi de naştere

Miercuri 24 mai 1989 (Henry are 41 de ani, Clare are 18)

HENRY: Apar cu o bufnitură şi o alunecare pe o rână pe miriştea dureroasă a Pajiştii, ajungând murdar şi însângerat la picioarele lui Clare. Şade pe piatră, glacial de imaculată într-o rochie de mătase albă, cu ciorapi şi pantofi albi şi cu mănuşi albe scurte.

– Bună, Henry, spune de parcă tocmai aş fi venit la ceai.

– Care-i treaba? Arăţi de parcă te-ai duce la prima ta împărtăşanie.

Clare îşi îndreaptă spatele şi spune:

– Astăzi e 24 mai 1989.

Gândesc rapid.

– La mulţi ani. Ai din întâmplare vreo ţinută gen Bee Gees ascunsă pe-aici pentru mine?

Fără a mă învrednici cu un răspuns, Clare alunecă de pe piatră şi, întinzând mâna în spatele ei, scoate o geantă pentru costume. Cu un gest ostentativ, desface fermoarul şi dă la iveală un smoching, pantaloni şi una dintre acele infernale cămăşi de protocol care cer butoni. Scoate o valiză conţinând lenjerie intimă, un brâu, un papion, butoni şi o gardenie. Am intrat de-a binelea în panică, unde mai pui că m-a prins cu garda jos. Cuget la datele disponibile.

– Clare. Nu ne căsătorim azi sau vreo altă nebunie de-asta, nu? Pentru că ştiu sigur că aniversarea căsătoriei noastre e toamna. În octombrie. Spre sfârşitul lunii.

Clare se întoarce cu spatele cât mă îmbrac.

– Adică nu-ţi aminteşti data aniversării noastre? Tipic masculin.

Oftez.

– Dragă, ştii c-o ştiu, doar că nu-mi vine acum în minte. Dar, oricum, la mulţi ani.

– Am optsprezece ani.

– Cerule, aşa e. Parcă abia ieri aveai şase.

Ca de obicei, pe Clare o intrigă ideea că tocmai recent am vizitat o altă Clare, mai tânără sau mai în vârstă.

– M-ai văzut recent pe când aveam şase ani?

– Păi, adineauri eram în pat lângă tine şi citeai *Emma*[172]. Aveai treizeci şi trei de ani. Eu am patruzeci şi unu la momentul ăsta şi mi-i simt pe toţi.

Îmi trec degetele prin păr şi îmi mângâi barba nerasă.

– Îmi pare rău, Clare. Mi-e teamă că nu mă prezint în cea mai bună formă pentru ziua ta. (Îmi prind gardenia la butoniera smochingului şi încep să mă închei la butoni.) Te-am văzut la vârsta de şase ani acum vreo două săptămâni. Mi-ai desenat o raţă.

Clare se îmbujorează. Roşeaţa i se răspândeşte ca picăturile de sânge într-un pahar cu lapte.

– Ţi-e foame? Am pregătit un festin pentru noi doi!

– Sigur că mi-e foame. Sunt hămesit, numai piele şi os, şi mă gândesc serios la canibalism.

– N-o să fie nevoie deocamdată.

În tonul ei e ceva ce mă blochează. Se întâmplă ceva despre care habar n-am, iar Clare se aşteaptă să ştiu. Practic zumzăie de încântare. Cântăresc meritele unei mărturisiri sincere a ignoranţei contra faptului de a continua să mă prefac. Decid s-o mai duc aşa o vreme. Clare întinde o pătură care va ajunge mai târziu pe patul nostru. Mă aşez pe ea cu grijă, reconfortat de culoarea ei familiară, verde-pal. Clare despachetează sandvişuri, păhărele de carton, argintărie, biscuiţi, un borcănel negru cu caviar de la supermarket, prăjiturele Thin Mint Girl Scout[173], căpşuni, o sticlă de Cabernet cu o etichetă stilată, brânză Brie puţin cam topită şi farfurii de carton.

– Clare. Vin! Caviar!

Sunt impresionat şi nu tocmai amuzat. Ea îmi dă Cabernetul şi tirbuşonul.

– Hm, nu cred că ţi-am spus asta vreodată, dar n-ar trebui să beau. Ordin de la doctor.

Clare are un aer descurajat.

– Dar cu siguranţă am voie să mănânc… Pot să mă prefac că beau. Adică, dacă e de vreun folos.

Nu pot scăpa de senzaţia că ne jucăm de-a mama şi de-a tata.

– Nu ştiam că bei, îi spun. Alcool. Vreau să zic că abia dacă te-am văzut vreodată bând ceva.

---

[172] *Emma:* roman (1816) al scriitoarei britanice Jane Austen.

[173] Thin Mint Girl Scout: cea mai cunoscută varietate de prăjituri vândute de organizaţia pentru tineret Cercetaşele Americii cu scopul de a strânge fonduri pentru organizaţie.

– Păi, nu pot să spun că-mi place, dar, de vreme ce asta e o ocazie deosebită, m-am gândit că ar fi drăguţ să bem vin. Probabil şampania ar fi fost şi mai bună, dar asta am găsit în cămară, asta am adus.

Deschid vinul şi torn câte un păhărel. Închinăm în tăcere. Eu mă prefac că iau o sorbitură. Clare ia o gură zdravănă, o înghite cu maximă seriozitate şi spune:

– Ei, nu-i prea rău.

– E un vin de douăzeci şi ceva de dolari sticla.

– A. Păi, a fost minunat.

– Clare.

Ea despachetează nişte sandvişuri cu pâine neagră de secară care par să debordeze de castraveţi.

– Urăsc să fiu greu de cap… Adică, evident, e ziua ta…

– Ziua mea de optsprezece ani, aprobă ea.

– Îhm, păi, în primul rând, sunt foarte necăjit că nu am un cadou pentru tine… (Clare ridică privirea, surprinsă, şi îmi dau seama că sunt aproape, sunt pe cale să descopăr ceva pe-aici.) dar ştii că n-am cum să aflu vreodată când sosesc şi nici nu pot să aduc nimic cu mine…

– Ştiu toate astea. Dar adu-ţi aminte că le-am lămurit pe toate data trecută când ai venit. Fiindcă azi e ultima zi de pe listă şi ziua mea de naştere. Nu-ţi aminteşti?

Clare mă priveşte cu intensitate, de parcă prin concentrare ar putea să transfere amintiri din mintea ei într-a mea.

– Ah. Încă n-am fost acolo. Adică acea conversaţie încă e în viitor pentru mine. Oare de ce nu ţi-am spus atunci? Mai am o mulţime de date pe lista aia. Chiar e ultima zi azi? Ştii, o să ne întâlnim în prezent peste câţiva ani. O să ne vedem atunci.

– Dar asta înseamnă foarte mult timp. Pentru mine.

Urmează o pauză stânjenitoare. E ciudat să mă gândesc că în clipa asta sunt în Chicago, am douăzeci şi cinci de ani, îmi văd de treaba mea şi n-am nici cea mai vagă idee despre existenţa lui Clare, nemaivorbind de faptul că habar n-am de propria mea prezenţă aici, pe pajiştea aceasta adorabilă din Michigan, într-o superbă zi de primăvară care e a optsprezecea aniversare a ei. Cu nişte cuţite de plastic, întindem caviarul pe biscuiţii Ritz. O vreme se aud doar crănţănituri şi hăpăituri de sandvişuri. Conversaţia pare să fi eşuat. Şi atunci mă întreb, pentru prima dată, dacă într-adevăr Clare e pe deplin sinceră cu mine, în condiţiile în care ştie că am o relaţie alunecoasă cu afirmaţiile

care încep cu „Eu niciodată”, de vreme ce n-am niciodată la îndemână un inventar complet al trecutului meu, întrucât trecutul meu e, în mod supărător, combinat cu prezentul. Trecem la căpşuni.

– Clare.

Ea zâmbeşte cu inocenţă.

– Ce anume am decis noi ultima dată când m-ai văzut? Ce plănuiam să facem de ziua ta?

Iar roşeşte.

– Păi, asta, îmi răspunde, gesticulând spre picnicul nostru.

– Altceva? Adică asta e minunat…

– Păi, mda.

Sunt numai urechi, întrucât cred că ştiu ce urmează.

– Da?

Clare e de-a dreptul trandafirie, dar altminteri reuşeşte să-şi păstreze aerul demn, în timp ce rosteşte:

– Am decis să facem dragoste.

– Aha.

De fapt, mereu m-am întrebat despre experienţele sexuale ale lui Clare de dinainte de 26 octombrie 1991, când ne-am întâlnit prima dată în prezent. În ciuda câtorva provocări absolut surprinzătoare din partea lui Clare, am refuzat să fac dragoste cu ea şi am petrecut multe ore amuzante flecărind cu ea despre una-alta şi încercând în acelaşi timp să-mi ignor erecţiile dureroase. Dar astăzi Clare e, din punct de vedere legal, chiar dacă poate nu şi emoţional, adultă, şi e clar că n-am cum să-i stric viaţa prea tare – cu alte cuvinte, deja i-am făcut copilăria ciudată rău doar prin simplul fapt de a fi prezent în ea. Câtor fetiţe li se întâmplă ca viitorul lor soţ să le apară în faţa ochilor gol puşcă, la intervale regulate? Clare se uită la mine cât timp îmi pun ideile în ordine. Mă gândesc la acea primă dată când am făcut dragoste cu Clare şi mă întreb dacă a fost prima dată când ea a făcut dragoste cu mine. Decid s-o întreb asta când mă voi întoarce în prezentul meu. Între timp, Clare aranjează lucrurile la loc în coşul de picnic.

– Deci?

Ducă-se naibii.

– Da.

Clare e emoţionată, dar şi speriată.

– Henry. Ai făcut dragoste cu mine de multe ori…

– De foarte, foarte multe ori.

Îi e greu să rostească asta.

– Întotdeauna e minunat, îi spun. E cel mai minunat lucru din viaţa mea. O să mă port cu blândeţe.

Zicând asta, deodată devin agitat. Mă simt responsabil, mă simt ca Humbert Humbert[174] şi în acelaşi timp mă simt de parcă m-ar supraveghea o mulţime de oameni, şi toţi acei oameni sunt Clare. Niciodată nu m-am simţit mai puţin sexual ca acum. Bine. Trage aer în piept, adânc.

– Te iubesc.

Ne ridicăm amândoi, împleticindu-ne puţin pe suprafaţa inegală a păturii. Deschid braţele şi Clare vine la pieptul meu. Stăm aşa nemişcaţi, îmbrăţişaţi în mijlocul Pajiştii precum mirele şi mireasa din vârful unui tort de nuntă. Şi în definitiv e vorba de Clare, care a venit către sinele meu de patruzeci şi unu de ani aproape la fel ca atunci când ne-am întâlnit prima dată. Fără teamă. Ea îşi lasă capul pe spate. Eu mă aplec spre ea şi o sărut.

– Clare.

– Mm?

– Eşti absolut sigură că suntem singuri?

– Toată lumea în afară de Etta şi Nell e în Kalamazoo.

– Fiindcă mă simt de parcă aş fi la *Camera ascunsă.*

– Eşti paranoic. Foarte trist.

– Las-o moartă.

– Am putea merge la mine în cameră.

– Prea periculos. Doamne, e ca în liceu.

– Poftim?

– Las-o moartă.

Clare face un pas înapoi şi îşi desface fermoarul rochiei. O trage peste cap şi o aruncă pe pătură cu o admirabilă nonşalanţă. Iese din pantofi şi îşi trage ciorapii, îşi desface sutienul, îl scoate, scapă şi de chiloţi. Stă în faţa mea goală-goluţă. E un fel de miracol: toate micile semne pe care am ajuns să le îndrăgesc au dispărut; abdomenul ei e plat, fără nicio urmă a sarcinilor care ne vor aduce atâta mâhnire, atâta fericire. Această Clare e ceva mai subţire şi mult mai plină de viaţă decât Clare cea pe care o iubesc în timpul prezent. Îmi dau seama din nou câtă tristeţe a pus stăpânire pe noi. Dar astăzi toate astea au fost îndepărtate în mod miraculos; astăzi bucuria ne e la îndemână. Îngenunchez, iar Clare se apropie şi rămâne în faţa

---

[174] Humbert Humbert: personaj din romanul *Lolita*, de Vladimir Nobokov, atras irezistibil de senzuala adolescentă Lolita.

mea. Îmi lipesc faţa de burta ei, apoi ridic privirea; Clare mă domină, cu mâinile în părul meu, înconjurată de cerul albastru fără niciun nor.

Îmi dau jos haina şi îmi desfac papionul. Clare se lasă în genunchi şi amândoi desfacem rapid şi îndemânatic butonii, cu concentrarea unei echipe de genişti. Îmi scot pantalonii şi lenjeria. Nu există nicio metodă de-a face asta cu graţie. Mă întreb cum se descurcă bărbaţii care fac striptease. Ori poate ţopăie aşa pe scenă, cu un picior înăuntru şi celălalt afară? Clare râde.

– Nu te-am mai văzut până acum *dezbrăcându-te.* Nu-i o privelişte prea grozavă.

– M-ai rănit. Vino încoace să-ţi şterg zâmbetul ăla superior de pe faţă.

– O, vai.

În următoarele cincisprezece minute, afirm cu mândrie că într-adevăr am şters orice urme de superioritate de pe faţa lui Clare. Din păcate, e din ce în ce mai tensionată, mai… defensivă. Din paisprezece ani şi numai Dumnezeu ştie câte ore şi zile de făcut dragoste cu Clare la modul nerăbdător, imperios, languros, ce se întâmplă acum e complet nou pentru mine. Îmi doresc, dacă s-ar putea cumva, ca ea să aibă acel sentiment al miracolului pe care l-am avut eu când am întâlnit-o şi am făcut dragoste pentru prima dată, credeam eu (fraierul). Mă ridic în capul oaselor, gâfâind. Clare se ridică şi ea şi îşi înconjoară genunchii cu braţele, protector.

– Eşti bine?

– Mi-e teamă.

– E firesc. (Stau să mă gândesc.) Îţi jur că data viitoare când ne vom întâlni efectiv o să mă violezi. Vreau să zic că eşti într-adevăr excepţional de talentată la asta.

– Serios?

– Eşti incandescentă.

Scotocesc prin coşul de picnic: pahare, vin, prezervative, prosoape.

– Isteaţă fată. (Torn câte un pahar de vin.) Pentru virginitate. De-am fi avut lume încăpătoare şi timp. Dă-l pe gât.

Ea se conformează, ascultătoare, ca un copil mic care îşi ia doctoria. Îi reumplu paharul şi îl beau pe al meu dintr-o suflare.

– Dar parcă n-aveai voie să bei.

– E o ocazie deosebită. Până la fund.

Clare cântăreşte vreo 55 de kilograme, dar astea sunt nişte păhărele de carton.

– Încă unul, îi spun.

– Încă? O să mă ia somnul.

– O să te relaxezi.

Îl bea pe tot. Mototolim paharele şi le aruncăm în coşul de picnic. Mă întind pe spate, cu braţele întinse ca pentru o baie de soare, sau o crucificare. Se întinde şi Clare lângă mine. O trag mai aproape, astfel încât ajungem într-o rână, faţă în faţă. Părul i se revarsă peste umeri şi sâni atât de frumos, atât de impresionant, încât îmi doresc pentru a nu ştiu câta oară să fi fost pictor.

– Clare?

– Îmm?

– Imaginează-ţi că eşti deschisă; goală pe dinăuntru. A venit cineva şi ţi-a luat toate măruntaiele, ţi-a lăsat numai terminaţiile nervoase.

Mi-am pus vârful degetului arătător pe clitorisul ei.

– Biata Clare. Nu mai are măruntaie.

– A, dar e o chestie bună, ştii, fiindcă a rămas mult loc liber înăuntru. Gândeşte-te câte ai putea pune în interiorul tău dacă n-ai avea aiurelile alea de rinichi, stomac, pancreas.

– Ca de pildă?

S-a udat toată. Îmi scot mâna şi, cu mare atenţie, rup cu dinţii ambalajul prezervativului, manevră pe care n-am mai făcut-o de ani de zile.

– Canguri. Cuptoare. Penisuri.

Clare îmi ia prezervativul cu un dezgust combinat cu fascinaţie. Întinsă pe spate, îl desfăşoară şi îl miroase.

– Îh. Chiar trebuie?

Deşi adesea refuz să-i dezvălui lui Clare unele lucruri, realitatea e că foarte rar o mint.

– Mă tem că da, îi răspund, simţind împunsătura remuşcării.

Îi iau prezervativul, dar în loc să mi-l pun iau hotărârea că ceea ce ne trebuie acum într-adevăr este un cunnilingus. În viitor, Clare e dependentă de sexul oral, ar trece dealul dintr-un singur salt şi ar spăla vasele şi când nu e rândul ei ca să-l obţină. De-ar fi cunnilingusul probă olimpică, aş lua medalie, fără îndoială, îi desfac picioarele şi îmi pun limba pe clitorisul ei.

– O, *Doamne,* spune Clare cu voce joasă. *Isuse Hristoase*.

– Să nu ţipi, o avertizez.

Etta şi Nell vor coborî imediat în Pajişte să vadă ce se întâmplă, dacă o apucă pe Clare. În următoarele cincisprezece minute, o cobor pe Clare câteva trepte pe scara evoluţiei, până la nivelul unui miez limbic cu câteva conexiuni cerebrale periferice. Îmi pun prezervativul şi alunec în Clare încet, cu grijă, imaginându-mi rupturi şi cascade de sânge în jurul meu. Ea îşi ţine ochii închişi şi la început mă gândesc că poate nici nu şi-a dat seama că sunt în ea, deşi stau deasupra ei, dar apoi deschide ochii şi zâmbeşte, un zâmbet de triumf şi beatitudine.

Reuşesc să ajung la orgasm destul de repede; Clare mă urmăreşte cu privirea, concentrându-se, şi pe când ejaculez îi văd surprinderea de pe chip. Ce ciudate sunt lucrurile. Ce chestii stranii suntem noi, animalele. Mă prăbuşesc peste ea. Suntem scăldaţi în sudoare. Îi simt inima bătând. Sau poate e a mea.

Ies cu grijă şi scap de prezervativ. Stăm lungiţi umăr la umăr, privind cerul de un albastru intens. Vântul prin iarbă sună a mare. Mă uit la Clare. Pare buimăcită.

– Hei, Clare.

– Hei, spune ea încetişor.

– A durut?

– Da.

– Ti-a plăcut?

– O, da!

Şi începe să plângă. Ne ridicăm în şezut şi o ţin în braţe, o vreme. Tremură.

– Clare. Clare. Ce s-a-ntâmplat?

Întâi nu desluşesc ce-mi răspunde, apoi aud:

– O să pleci. N-o să te mai văd ani de zile.

– Doar doi ani. Doi ani şi câteva luni. (Ea tace.) Of, Clare. Îmi pare rău. N-am ce face. E şi amuzant, fiindcă stăteam întins aici şi mă gândeam ce binecuvântare a fost ziua de azi. Să fiu aici cu tine, să facem dragoste în loc să fiu urmărit de mardeiaşi sau să mor de frig în vreun hambar sau mai ştiu eu la ce rahat trebuie să fac faţă. Şi când mă întorc sunt cu tine. Iar ziua de azi a fost minunată.

Ea zâmbeşte vag. O sărut.

– Cum se face că trebuie să aştept mereu?

– Pentru că ADN-ul tău e perfect şi nu te pomeneşti aruncată prin timp ca un cartof fierbinte. Şi, în afară de asta, răbdarea e o virtute. (Clare mă bumbăceşte uşor cu pumnii în piept.) În plus, tu mă cunoşti de-o viaţă, pe când eu te întâlnesc abia când am

douăzeci şi opt de ani. Aşa că-mi petrec toţi acei ani de până să te cunosc…

– Futând alte femei.

– Păi, da. Dar, fără să am ştiinţă, totul e doar un exerciţiu pentru când te voi întâlni. Şi e foarte ciudat, e foarte multă singurătate în asta. Dacă nu mă crezi, încearcă. N-o să aflu niciodată. E altceva când nu-ţi pasă.

– Nu vreau pe nimeni altcineva.

– Bun.

– Henry, dă-mi măcar un indiciu. Unde locuieşti? Unde ne întâlnim? În ce zi?

– Un indiciu. Chicago.

– Mai dă-mi.

– Ai încredere. E totul acolo, în faţa ta.

– Suntem fericiţi?

– Deseori suntem nebuni de fericire. Mai suntem şi nefericiţi din motive pe care niciunul dintre noi nu le poate controla. Cum ar fi despărţirile.

– Deci în tot timpul cât eşti aici, acum, nu eşti cu mine acolo?

– Ei, nu chiar. S-ar putea să lipsesc până la urmă doar zece minute. Sau zece zile. Nu există vreo regulă în privinţa asta. E şi motivul pentru care e atât de dificil pentru tine. Pe lângă asta, uneori mă nimeresc în situaţii periculoase şi mă întorc la tine făcut praf şi pulbere, iar tu îţi faci griji pentru mine când dispar. E ca atunci când te măriţi cu un poliţist.

Sunt extenuat. Mă întreb cât de bătrân sunt de fapt, în timpul real. După calendar am patruzeci şi unu, dar cu toate venirile şi plecările astea poate că de fapt am patruzeci şi cinci sau şase. Sau poate am treizeci şi nouă. Cine ştie? E ceva ce trebuie să-i spun; oare ce era?

– Clare?

– Henry.

– Când o să mă revezi, adu-ţi aminte că n-o să ştiu cine eşti; nu fi supărată dacă mă vezi şi eu te tratez ca pe cineva străin, fiindcă figura ta o să fie cu totul nouă pentru mine. Şi te rog să nu mă şochezi cu toate informaţiile deodată. Ai milă, Clare.

– Aşa o să fac. Ah, Henry, stai!

– Şş. O să fiu cu tine.

Ne întindem iar. Extenuarea mă cuprinde şi o să dispar într-un minut.

– Te iubesc, Henry. Mulţumesc pentru… cadoul de ziua mea.

– Te iubesc, Clare. Să fii cuminte.
Dispar.

Secret

Joi 10 februarie 2005 (Clare are 33 de ani, Henry are 41)

CLARE: E joi după-amiază şi sunt în atelier, fac hârtie kozo galben-pal. Henry e dus de aproape douăzeci şi patru de ore şi, ca de obicei, sunt sfâşiată între gândul obsesiv despre unde şi în ce timp o fi, enervarea că nu e aici şi îngrijorarea legată de momentul când se va întoarce. Nu mă ajută deloc să mă concentrez şi stric o mulţime de foi; le răstorn de pe su[175] cu un pleoscăit înapoi în cuvă. În cele din urmă iau o pauză şi-mi torn o ceaşcă de cafea. În atelier e frig, şi apa din cuvă ar trebui să fie rece, deşi am încălzit-o niţel ca să nu-mi crape mâinile. Strâng în palme cana de ceramică din care se înalţă aburi. Îmi aplec faţa peste ea şi inhalez umezeala şi mirosul de cafea. Apoi, ah, Doamne, mulţumescu-ţi, îl aud pe Henry cum vine fluierând spre studio pe cărarea din grădină. Bate din picioare să-şi scuture zăpada de pe bocanci şi îşi aruncă haina de pe el. Arată minunat, cu adevărat fericit. Inima mi-o ia razna şi mă hazardez să ghicesc:

– 24 mai 1989?

– Da, o, da!

Mă ia pe sus, cu tot cu şorţul ud şi cu cizmele de cauciuc şi toate celelalte, şi se învârteşte cu mine. Râd, râdem amândoi. Lui Henry îi iese încântarea prin pori.

– De ce nu mi-ai *spus?* M-am tot întrebat fără rost toţi anii ăştia. Vulpe şireată! Obrăznicătură!

Mă muşcă de gât şi mă gâdilă.

– Dar nu ştiai, aşa că nu puteam să-ţi spun.

– A. Corect. Dumnezeule, eşti uluitoare.

Ne aşezăm pe canapeaua extensibilă, veche şi slinoasă.

– N-am putea să dăm drumul la căldură? întreabă Henry.

– Sigur.

El sare de pe canapea şi răsuceşte butonul termostatului. Încălzitorul se trezeşte la viaţă.

– Cât am lipsit?

– Aproape o zi întreagă.

---

[175] *Su:* termen din limba japoneză ce desemnează o plasă fină, flexibilă, din aşchii de bambus legate cu fir de mătase, care se montează pe un cadru de lemn, formând matriţa folosită în arta niponă a producerii manuale a hârtiei.

Henry oftează.

– A meritat? întreabă. O zi de anxietate în schimbul câtorva ore superbe?

– Da. A fost una dintre cele mai grozave zile din viaţa mea, îi răspund, apoi tac, rememorând.

Invoc adesea amintirea feţei lui Henry deasupra mea, înconjurată de cerul albastru, şi a senzaţiei de a fi penetrată de el. Mă gândesc la asta când e plecat şi nu reuşesc să adorm.

– Spune-mi…

– Mm?

Stăm înfăşuraţi unul într-altul, ca să ne încălzim, ca să ne dăm încredere.

– Ce s-a întâmplat după ce am plecat?

– Am strâns totul, m-am aranjat cât de cât şi am intrat în casă. M-am dus sus fără să dau de nimeni pe drum şi am făcut o baie. După o vreme a început Etta să bocănească în uşă, vrând să ştie de ce eram în cadă ziua-n amiaza mare, şi a trebuit să mă prefac bolnavă. Şi eram, într-un fel… Mi-am petrecut vara trândăvind, dormind mult. Citind. M-am cam închis în mine. Am stat şi prin Pajişte, sperând cumva că ai putea să apari. Ţi-am scris scrisori. Le-am ars. O vreme, n-am mai mâncat, şi mama m-a târât la terapeutul ei, după care am început iar să mănânc. La sfârşitul lui august, părinţii mei mi-au adus la cunoştinţă că dacă nu-mi „revin”, la toamnă nu mai merg la şcoală, aşa că mi-am revenit imediat, fiindcă tot ţelul meu în viaţă era să plec de acasă şi să mă duc la Chicago. Iar şcoala a fost un lucru bun: era o noutate, aveam un apartament, îmi plăcea oraşul. Aveam ceva la care să mă gândesc pe lângă faptul că habar n-aveam unde eşti sau cum să te găsesc. La vremea când în sfârşit am dat peste tine, o duceam destul de bine; eram absorbită de munca mea, aveam prieteni, mi se cereau destul de des întâlniri…

– Ha?

– Sigur.

– Şi te duceai? La întâlniri?

– Păi, da. Mă duceam. În spiritul muncii de cercetare… şi pentru că se întâmpla să mă apuce pandaliile gândindu-mă că undeva acolo tu n-ai nicio treabă şi te vezi cu alte femei. Dar totul era un fel de comedie neagră. Ieşeam în oraş cu nişte băieţi perfecţi, artişti tineri şi drăguţi, şi-mi petreceam toată seara gândindu-mă ce plictisitor şi inutil e şi uitându-mă mereu la ceas. După primii cinci m-am oprit, fiindcă vedeam că îi enervez rău pe

tipii ăştia. Cineva a răspândit vorba prin şcoală că aş fi lesbi şi după asta am avut un val de cereri de întâlniri de la fete.

– Te-aş vedea în postura de lesbiană.

– Mda, vezi cum te porţi, altfel mă convertesc.

– Mereu mi-am dorit să fiu lesbiană, spune Henry cu un aer visător şi ochii mijiţi.

Nu-i corect, când eu sunt stârnită şi gata să sar pe el. Henry cască.

– Eh, nu în viaţa asta, spune el. Prea multă chirurgie.

Aud în minte vocea părintelui Compton din spatele grilajului din confesional, întrebându-mă încet dacă mai am ceva de mărturisit. Nu, îi spun hotărâtă. Nu mai e nimic de zis. Aceea a fost o greşeală. Eram beată, şi-atunci nu se pune. Bunul părinte oftează şi trage draperia peste grilaj. Confesiunea a luat sfârşit. Penitenţa mea e să-l mint pe Henry, prin omisiune, până la sfârşitul zilelor noastre. Mă uit la el, cuprins de fericirea de după masă, ghiftuit cu farmecele sinelui meu mai tânăr, şi imaginea lui Gomez adormit, a dormitorului lui Gomez în lumina dimineţii îmi trece fulgerător prin minte. A fost o greşeală, Henry, îi spun în tăcere. Aşteptam şi am fost acroşată, doar o singură dată. Spune-i, rosteşte părintele Compton, sau altcineva, în mintea mea. Nu pot, răspund. O să mă urască.

– Hei, spune Henry cu blândeţe. Unde-ai plecat?

– Mă gândeam.

– Arăţi tare tristă.

– Te nelinişteşte vreodată ideea că toate lucrurile grozave s-au întâmplat deja?

– Nu. Mă rog, oarecum, dar altfel decât zici tu. Încă mă mai mişc printr-o perioadă de timp despre care tu ai doar amintiri, aşa că pentru mine nu e chiar dusă. Mă nelinişteşte că nu suntem destul de atenţi aici şi acum. Călătoria în timp, vreau să spun, e un fel de stare modificată, aşa că sunt mai... conştient când sunt acolo, iar asta pare să aibă importanţă, într-un fel, şi uneori mă gândesc că dacă aş fi la fel de conştient aici şi acum, lucrurile ar fi perfecte. Dar s-au întâmplat lucruri grozave în ultima vreme.

Surâde, are zâmbetul acela superb, şmecher, radios, tot numai inocenţă, aşa încât îi îngădui sentimentului de vină să se domolească, să se întoarcă în cutiuţa unde îl ţin înghesuit ca pe o paraşută.

– Alba.

– Alba e perfectă. Şi tu eşti perfectă. Adică, oricât te-aş iubi acolo, tot viaţa comună, faptul de a ne cunoaşte reciproc…

– La bine şi la greu…

– Faptul că există şi momente grele face totul mai real. Eu realitatea mi-o doresc.

Spune-i, spune-i.

– Până şi realitatea, spun, poate fi destul de ireală…

Dacă e s-o zic vreodată, acum e momentul. El aşteaptă. Eu pur şi simplu nu pot.

– Clare?

Mă uit la el cu un aer nefericit, ca un copil prins cu o minciună complicată, şi apoi rostesc, abia auzindu-mă:

– M-am culcat cu cineva.

Faţa lui Henry e împietrită în neîncredere.

– Cu cine? întreabă fără să se uite la mine.

– Cu Gomez.

– De ce?

Henry stă nemişcat, aşteptând lovitura.

– Eram beată. Eram la o petrecere, iar Charisse era în Boston…

– Ia stai aşa. Când a fost asta?

– În 1990.

Îl apucă râsul.

– Ah, Doamne. Clare, nu-mi mai face de-astea. Rahat. 1990. Isuse. Credeam că-mi povesteşti ceva ce s-a întâmplat, nu ştiu, săptămâna trecută.

Zâmbesc firav.

– Adică, nu că m-aş topi de bucurie pentru asta, dar, de vreme ce tocmai ţi-am zis să experimentezi şi tu, chiar că nu pot să… Nu ştiu.

Devine agitat. Se ridică şi începe să se plimbe prin atelier. Nu-mi vine să cred. Timp de cincisprezece ani am fost paralizată de teamă, teama că Gomez va spune ceva, va face ceva în marea lui câinoşenie stângace de Gomez, iar lui Henry nici nu-i pasă. Sau îi pasă?

– Cum a fost? mă întreabă foarte nonşalant, cu spatele la mine, făcându-şi de lucru cu cafetieră.

Îmi aleg cuvintele cu grijă.

– Diferit. Adică, fără să-l critic prea tare pe Gomez…

– Dă-i înainte.

– A fost aşa, ca şi cum ai fi un magazin de porţelanuri şi ai

încerca să ai orgasm cu un taur.

– E mai voinic decât mine, statuează Henry.

– Nu ştiu cum e acum, dar pe vremea aia n-avea niciun pic de fineţe. Ba chiar a fumat o ţigară cât timp mi-o trăgea.

Henry tresare. Mă ridic şi mă duc la el.

– Îmi pare rău. A fost o greşeală.

Mă trage spre el, iar eu rostesc încet, în gulerul lui:

– Aşteptam foarte răbdătoare…

Dar nu mai pot continua. Henry mă mângâie pe pâr.

– Nu-i nimic, Clare. Nu-i cine ştie ce.

Mă întreb dacă în momentul ăsta o compară pe Clare pe care de-abia a văzut-o, din 1989, cu duplicitara de mine, din braţele lui, iar el, de parcă mi-ar citi gândurile, mă întreabă:

– Alte surprize?

– Asta a fost tot.

– Dumnezeule, dar chiar că ştii să ţii un secret.

Mă uit la Henry, iar el îmi întoarce privirea şi îmi dau seama că într-un fel m-am schimbat în ochii lui.

– M-a făcut să înţeleg mai bine… m-a făcut să apreciez…

– Vrei să spui că nu m-a afectat comparaţia?

– Da.

Îl sărut, de probă, iar după o clipă de ezitare Henry începe şi el să mă sărute şi nu după mult timp totul începe să fie iar cum a fost între noi. Chiar mai bine de atât. I-am spus, a fost în regulă şi mă iubeşte în continuare. Îmi simt trupul mai uşor şi oftez de binele pe care mi l-a adus mărturisirea, în sfârşit, şi fără să fie nevoie de penitenţă, nici măcar de vreun Ave Maria sau Tatăl Nostru. Mă simt de parcă am scăpat fără nicio zgârietură dintr-o maşină făcută praf şi pulbere. Undeva acolo, eu şi Henry facem dragoste pe o pătură verde într-o pajişte, iar Gomez se uită la mine somnoros şi întinde spre mine mâinile lui enorme, şi totul, totul se întâmplă acum, dar e prea târziu, ca de obicei, să mai schimbi ceva din toate astea, iar eu şi Henry ne dezbrăcăm reciproc pe canapeaua extensibilă ca nişte cutii de ciocolată nou-nouţe şi nu e prea târziu, cel puţin nu încă.

Sâmbăta 14 aprilie 1990 (Clare are 18 ani)

(6:43 a.m.)

CLARE: Deschid ochii şi nu ştiu unde sunt. Miros de ţigară. Umbra jaluzelelor pe un zid galben crăpat. Întorc capul şi lângă mine, adormit, în patul acesta, e Gomez. Deodată îmi amintesc –

şi intru în panică.

Henry. Henry o să mă omoare. Charisse o să mă urască. Mă scol în şezut. Dormitorul lui Gomez e o jale, plin de scrumiere pline până la refuz, boarfe, cursuri de drept, ziare, vase murdare. Hainele mele formează o grămăjoară acuzatoare pe podea lângă mine.

Gomez doarme foarte frumos. Are un aer senin, nu arată ca un tip care tocmai şi-a înşelat iubita cu prietena cea mai bună a iubitei. Părul blond îi stă sălbatic, nu aranjat până la ultima şuviţă, cum e de obicei. Arată ca un băieţaş supra-dezvoltat, obosit de prea multe jocuri băieţeşti.

Inima îmi bate cu putere. Pe dinăuntru mă simt ca bătută. Mă ridic clătinându-mă, ies pe hol şi mă duc la baie, care e rece, mucegăită şi plină de instrumente pentru ras şi prosoape jilave. Ajungând aici, nu prea mai ştiu ce voiam; fac pipi şi mă spăl pe faţă cu aşchia de săpun, apoi mă privesc în oglindă să văd dacă arăt cumva altfel, să văd dacă Henry o să-şi poată da seama doar uitându-se la mine... Arăt cam îngreţoşată, dar altminteri arăt ca de obicei la şapte dimineaţa.

E linişte în casă. Undeva în apropiere ticăie un ceas. Gomez împarte locuinţa cu alţi doi tipi, şi ei la Şcoala de drept Northwestern. Nu vreau să dau de nimeni. Mă întorc în camera lui Gomez şi mă aşez pe pat.

– Bună dimineaţa.

Gomez îmi zâmbeşte şi se întinde spre mine. Mă trag înapoi şi izbucnesc în lacrimi.

– Ptrr. Pisi! Clare, puiule, hei, hei...

Se scoală chinuit şi curând mă pomenesc plângând în braţele lui. Îmi vin în minte toate ocaziile în care am plâns pe umărul lui Henry. *Unde eşti?* mă întreb cu disperare. *Am nevoie de tine, aici şi acum.* Gomez îmi tot rosteşte numele. Ce fac eu aici, în pielea goală, plângând în braţele unui Gomez la fel de despuiat? El se întinde şi-mi dă o cutie cu şerveţele; îmi suflu nasul şi mă şterg la ochi, apoi mă uit la el cu o privire de disperare totală, iar el îmi întoarce o privire complet confuză.

– Acum e bine?

Nu. Cum ar putea fi bine?

– Mda.

– Ce s-a-ntâmplat?

Dau din umeri. Gomez trece pe modul „examinare martor cu fragilitate emoţională”.

– Clare, ai mai făcut sex până acum? (Dau din cap că da.) E din cauza lui Charisse? Te simţi prost din cauza lu' Charisse? (Dau din cap că da.) Am făcut în ceva greşit? (Scutur din cap în semn că nu.) Clare, cine e Henry?

Casc gura la el nevenindu-mi să-mi cred urechilor.

– De unde ştii…?

Na, c-am făcut-o. Rahat. Fir-ar să fie.

Gomez se apleacă în faţă, ia ţigările de pe noptieră şi îşi aprinde una. Scutură chibritul şi trage adânc în piept. Cu ţigara între degete, Gomez pare mai… îmbrăcat, într-un fel, chiar dacă nu e. Fără vorbe, îmi oferă una şi o iau, deşi nu fumez. Pur şi simplu mi s-a părut că trebuie să fac gestul ăsta, care îmi şi oferă timp pentru a mă gândi ce să spun. Mi-o aprinde, se scoală în picioare, scotoceşte prin dulap, găseşte un halat de baie albastru, care nu pare prea curat, şi mi-l dă. Mi-l pun pe mine; e uriaş. Stau pe marginea patului, fumând şi uitându-mă la Gomez cum îşi trage pe el o pereche de blugi. Până şi în starea jalnică în care sunt, observ că Gomez e superb, înalt, cu umerii laţi şi… mare, un fel de frumuseţe cu totul diferită de supleţea sălbatică, de panteră, a lui Henry. Instantaneu mă simt îngrozitor că am făcut comparaţia. Gomez pune o scrumieră alături, se aşază şi el pe pat şi se uită la mine.

– Vorbeai în somn cu cineva pe nume Henry.

La naiba. La naiba.

– Ce ziceam?

– Mai mult repetai doar „Henry”, de parcă strigai pe cineva să vină la tine. Şi „Îmi pare rău”. Şi o dată ai zis „Păi, tu nu erai aici”, pe un ton foarte supărat. Cine e Henry?

– Henry e iubitul meu.

– Clare, tu n-ai niciun iubit. Eu şi Charisse ne-am văzut cu tine aproape în fiecare zi timp de şase luni şi niciodată nu te-ai întâlnit cu nimeni şi nu te-a sunat nimeni.

– Henry e iubitul meu. E plecat de o vreme şi o să se întoarcă în toamna lui 1991.

– Unde e?

Undeva prin preajmă.

– Nu ştiu.

Gomez îşi imaginează că inventez. Fără vreun motiv, sunt hotărâtă să-l fac să mă creadă. Îmi iau geanta, deschid portofelul şi îi arăt lui Gomez poza lui Henry. O studiază cu mare atenţie.

– L-am văzut pe individul ăsta. Mă rog, nu: pe cineva care îi

semăna foarte bine. Ăsta e prea bătrân ca să fie acelaşi tip. Dar pe tipu' ăla îl chema Henry.

Îmi bate inima nebuneşte. Întreb, încercând să par nonşalantă:

– Unde l-ai văzut?

– Prin cluburi. În general prin Exit şi Smart Bar. Dar nu pot să cred că e tipul tău; e nebun de legat. Tot ce face e haotic. E alcoolic şi pur şi simplu… nu ştiu, se poartă foarte dur cu femeile. Sau aşa am auzit.

– E violent?

Nu mi-l pot imagina pe Henry lovind o femeie.

– Nu. Nu ştiu.

– Care-i numele lui de familie?

– Nu ştiu. Ascultă, pisicuţă, insul ăsta o să te mănânce cu fulgi cu tot… nu e deloc ce-ţi trebuie.

Zâmbesc. E exact ce-mi trebuie, dar ştiu că e inutil să mă duc la vânătore prin cluburi încercând să-l găsesc.

– Şi ce-mi trebuie?

– Eu. Doar că nu pari să crezi asta.

– Tu o ai pe Charisse. La ce mă vrei pe mine?

– Te vreau pur şi simplu. Nu ştiu de ce.

– Eşti vreun mormon?

– Clare, spune Gomez foarte serios, eu… uite, Clare…

– Nu spune asta.

– Serios, eu…

– Nu. Nu vreau să ştiu.

Mă ridic, strivesc ţigara în scrumieră şi încep să-mi pun hainele. Gomez stă nemişcat şi se uită la mine cum mă îmbrac. Îmbrăcatul rochiei de la petrecerea de aseară în faţa lui Gomez mă face să mă simt râncedă şi murdară şi îmi dă fiori, dar încerc să nu las să se vadă asta. Nu ajung să trag fermoarul lung de la spatele rochiei şi Gomez mă ajută cu gesturi solemne.

– Clare, nu fi supărată.

– Nu sunt supărată pe tine, sunt supărată pe mine.

– Individul ăsta trebuie să fie mare figură dacă lasă baltă o fată ca tine şi se aşteaptă să fii disponibilă doi ani mai târziu.

Zâmbesc spre Gomez.

– E un tip *uimitor.*

Îmi dau seama că i-am rănit sentimentele lui Gomez.

– Gomez, îmi pare rău. Dacă eram liberă, şi dacă erai şi tu liber…

Gomez scutură din cap şi înainte să-mi dau seama mă sărută. Îl sărut şi eu, şi pentru o singură clipă mă întreb…

– Acum trebuie să plec, Gomez.

El dă din cap aprobator.

Plec.

Vineri 27 aprilie 1990 (Henry are 26 de ani)

HENRY: Eu şi Ingrid suntem la Riviera Theater, dansând de ne sar creierii din cap pe tonalităţile melodioase ale lui Iggy Pop. Întotdeauna, eu şi Ingrid suntem cel mai fericit cuplu când dansăm sau ne-o tragem sau facem orice altceva care implică activitate fizică şi exclude vorbitul. În momentul ăsta suntem în al nouălea cer. Suntem foarte aproape de scenă, iar dl Pop ne şfichiuieşte pe toţi şi ne înfăşoară într-un glob compact de energie… O dată i-am zis lui Ing că dansează ca o nemţoaică şi nu i-a plăcut, dar aşa e: dansează cu seriozitate, de parcă vieţi omeneşti ar fi în balanţă, de parcă dansul de mare precizie ar putea salva copiii înfometaţi din India. E grozav. Iggsterul gângureşte *„O sun pe Sora Miez de Noapte: ei, sunt un cretin pentru tine…”* şi înţeleg exact ce simte. În momente ca astea văd un rost în relaţia dintre mine şi Ingrid. Ardem pământul sub tălpi dansând pe *Lust for Life, China Doll, Funtime.* Şi eu, şi Ingrid am luat atâta speed cât să lansăm o navetă până la Pluto, iar eu am senzaţia aceea ciudată, stridentă, şi convingerea profundă că aş putea să fac asta, să fiu aici, pentru tot restul vieţii mele şi să fiu perfect mulţumit. Ingrid transpiră. Tricoul ei alb i s-a lipit de corp într-un mod interesant şi foarte estetic, de-mi vine să-l trag de pe ea, dar mă abţin, fiindcă nu poartă sutien şi n-o să mai apuc să văd sfârşitul poveştii. Noi dansăm, Iggy Pop cântă, şi din nefericire, inevitabil, după trei bisuri, concertul se termină. Mă simt grozav. Înşirându-ne spre ieşire împreună cu euforicii noştri tovarăşi de concert, mă întreb ce-am putea face mai departe. Ingrid se duce să se aşeze la coada lungă de la toaleta femeilor, iar eu o aştept afară, pe Broadway. Mă uit la un yuppie într-un BMW care se ceartă pe un spaţiu interzis cu un puştan de la serviciul de parcare, când un uriaş blond se apropie de mine.

– Henry?

Mă întreb dacă nu urmează să fiu servit cu vreo citaţie sau aşa ceva.

– Mda?

– Salutări de la Clare.

Cine dracului e Clare?

– Îmi pare rău, ai greşit numărul.

Se apropie Ingrid, arătând din nou ca Fata Blondă care e de felul ei. Îl măsoară din priviri pe tip, care e un exemplar reuşit din Frăţia Masculilor. O înconjur cu braţul.

– Scuze, spune tipul zâmbind. Probabil ai vreo dublură pe undeva.

Am o strângere de inimă; se întâmplă ceva şi eu nu pricep ce, o fărâmă din viitorul meu se prelinge în prezent, dar nu e momentul să investighez. Insul pare mulţumit de ceva anume, se scuză şi pleacă.

– Ce-a fost asta? întreabă Ingrid.

– Cred că m-a confundat cu cineva.

Dau din umeri. Ingrid pare îngrijorată Aproape orice e legat de mine pare s-o îngrijoreze pe Ingrid, aşa că n-o bag în seamă.

– Hei, Ing, ce facem mai departe?

Mă simt în stare să trec dealuri dintr-o singură săritură.

– Mergem la mine?

– Splendid.

Ne oprim la Margie's Candies să luăm îngheţată şi nu după mult timp suntem în maşină, cântând „Mă pune pe jar, te pune pe jar, pe toţi ne pune pe jar îngheţata la pahar" şi râzând ca nişte copii alienaţi mintal. Mai târziu, în pat cu Ingrid, mă întreb cine o fi Clare, dar apoi îmi imaginez că probabil nu există răspuns la întrebarea asta, aşa că o dau uitării.

Vineri 18 februarie 2005 (Henry are 41 de ani, Clare are 33)

HENRY: O duc pe Charisse la operă. Se montează *Tristan und Isolde.* Motivul pentru care sunt aici cu Charisse, nu cu Clare, are de-a face cu aversiunea extremă a lui Clare faţă de Wagner. Nici eu nu sunt mare fan Wagner, dar avem bilete pentru tot sezonul şi la fel de bine aş putea să mă duc sau să nu. Am discutat asta într-o seară, acasă la Charisse şi Gomez, iar Charisse a spus visătoare că ea n-a fost niciodată la operă. Rezultatul final e că eu şi Charisse ne dăm jos dintr-un taxi în faţa Operei, iar Clare e acasă, având grijă de Alba şi jucând scrabble cu Alicia, care e în vizită la noi săptămâna asta.

Nu prea am chef de asta. Când m-am oprit la ei acasă s-o iau pe Charisse, Gomez mi-a făcut cu ochiul şi a spus, imitând perfect o voce de părinte care habar n-are cum stă treaba, „N-o ţine prin oraş până târziu, fiule!". Nu-mi amintesc când am mai

făcut ceva singuri eu şi Charisse. Îmi place foarte mult de ea, dar n-am mai nimic să-i spun.

O conduc pe Charisse prin aglomeraţie. Se mişcă încet, admirând holul splendid, marmura, galeriile înalte şi impunătoare, pline de bogătaşi de o eleganţă reţinută şi studenţi cu blănuri false şi piercinguri în nas. Charisse le zâmbeşte vânzătorilor de librete, doi domni în smoching care stau la intrarea în hol, cântând pe două voci „Libret! Libret! Cumpără-ţi un libret!”. Nu văd pe nimeni cunoscut. Wagnerienii sunt Beretele Verzi ale fanilor operei; sunt mai duri, mai inflexibili şi toţi se cunosc între ei. Toată lumea se pupă în vânt în jurul nostru, pe când urcăm la mezanin.

Eu şi Clare avem o lojă privată; e unul dintre răsfăţurile noastre. Trag deoparte draperia, iar Charisse intră şi scapă un „Ah!”. Îi iau haina şi o întind pe un scaun, apoi fac la fel cu a mea. Ne aşezăm. Charisse încrucişează gleznele şi îşi împleteşte mâinile micuţe în poală. Părul ei negru licăreşte în lumina scăzută; cu acel ruj întunecat şi cu ochii mari şi expresivi, Charisse e ca un copil încântător, un copil rău, îmbrăcat de gală, căruia i s-a permis să stea până târziu în compania adulţilor. Şade frumos şi bea în decorul superb al teatrului – cortina cu ornamente aurii şi verzi care ascunde scena, vălurirea cascadelor de ipsos care conturează fiecare arc şi fiecare boltă, murmurul emoţionat al mulţimii. Luminile slăbesc, iar zâmbetul larg al lui Charisse sclipeşte spre mine în întuneric. Cortina se ridică şi ne găsim pe o ambarcaţiune, iar Isolda începe să cânte. Mă las pe spate în scaun şi mă pierd în şuvoiul vocii ei.

După patru ore, o poţiune de dragoste şi ovaţii cu sala în picioare, mă întorc spre Charisse.

– Ei, cum ţi-a plăcut?

Ea surâde.

– A fost cam caraghios, nu? Dar cântarea a făcut să nu mai pară caraghios.

Îi ţin haina; ea pipăie după deschizătura mânecii, o găseşte şi îşi trage haina pe umeri.

– Caraghios? Presupun că da. Dar sunt dispus să mă prefac că Jane Egland e tânără şi frumoasă, nu o vacă de o sută treizeci de kile, doar pentru că are o voce de Euterpe.

– Euterpe?

– Muza muzicii.

Ne alăturăm curentului de ascultători îndestulaţi care se

îndreaptă spre ieşire. Ajungem la parter şi ne scurgem în frigul de afară. O duc pe Charisse într-un mic marş forţat pe Wacker Drive şi reuşesc să agăţ un taxi în doar câteva minute. Sunt pe punctul de a-i da şoferului adresa lui Charisse, când ea spune:

– Henry, hai să mergem să bem o cafea. Nu vreau să mă duc acum acasă.

Îi spun şoferului să ne ducă la Don’s Coffee Club, care e pe Jarvis, în capătul dinspre nord al oraşului. Charisse flecăreşte tot drumul despre cântare, care a fost sublimă; despre decoruri, care, suntem amândoi de acord, n-au fost inspirate; despre dificultăţile de ordin moral care interferează cu plăcerea de a asculta Wagner când ştii că era un ticălos antisemit şi că admiratorul lui cel mai mare a fost Hitler. Când ajungem la Don’s, taverna se zguduie. Îi fac cu mâna lui Don, care îşi îndeplineşte oficiile de gazdă îmbrăcat într-o cămaşă hawaiiană portocalie. Ne găsim o măsuţă în spate. Charisse comandă plăcintă cu cireşe şi cu îngheţată şi cafea, iar eu cer ca de obicei sandviş cu unt de alune şi cu jeleu şi cafea. Din boxe se aude Perry Como, iar peste separeuri şi peste tablourile cumpărate de ocazie pluteşte ca o ceaţă fumul de ţigară. Charisse îşi sprijină capul în palmă şi oftează.

– Ce bine e. Parcă uneori uit cum era când am devenit adult.

– Voi doi nu prea ieşiţi?

Charisse îşi terciuieşte îngheţata cu furculiţa şi râde.

– Aşa face Joe. Zice că e mai bună la gust dacă e înmuiată. Dumnezeule, se lipesc de mine obiceiurile lor proaste, în loc să le înveţe ei de la mine pe cele bune. (Ia o înghiţitură de plăcintă.) Ca să-ţi răspund la întrebare, ieşim în oraş, dar aproape întotdeauna pentru chestii legate de politică. Gomez se gândeşte să candideze pentru un post de consilier municipal.

Înghit cafeaua pe-alături şi mă apucă tusea.

– Glumeşti, îi spun când îmi revine vocea. Asta nu înseamnă să treacă de partea întunecată? Gomez mereu dă de pământ cu administraţia oraşului.

Charisse îmi aruncă o privire sarcastică,

– S-a hotărât să schimbe sistemul din interior. Îl consumă cazurile oribile de abuzuri asupra copiilor. Cred că s-a convins singur că ar putea într-adevăr să schimbe lucrurile în bine dacă ar avea cât de cât putere.

– Poate are dreptate.

Charisse scutură din cap.

– Îmi plăcea mai mult când eram tineri anarhişti revoluţionari. Prefer să arunc lucrurile în aer decât să pup cururi.

Zâmbesc.

– Nu mi-am dat seama până acum că eşti mai radicală decât Gomez.

– A, da. De fapt chestia e că sunt mai puţin răbdătoare decât Gomez. Eu vreau acţiune.

– Gomez e răbdător?

– A, sigur. Păi, uită-te la toată treaba cu Clare…

Charisse se opreşte brusc şi se uită la mine.

– Care toată treaba?

Punând întrebarea, îmi dau seama că de aceea suntem aici, deoarece Charisse a aşteptat să discute despre asta. Mă întreb oare ce ştie ea şi nu ştiu eu. Mă întreb dacă vreau să aflu ce ştie Charisse. Nu cred că vreau să aflu nimic.

Charisse se uită în altă parte, apoi din nou la mine. Se uită în jos la cafea, îşi pune palmele în jurul ceştii.

– Păi, credeam că ştii, dar… Gomez e îndrăgostit de Clare.

– Da.

N-o ajut deloc cu asta.

Charisse urmăreşte cu degetul nervurile furnirului de pe masă.

– Deci… Clare l-a trimis la plimbare, iar el se gândeşte că dacă stă pe poziţii suficient de mult timp ceva o să se întâmple şi el o rămână cu ea.

– Ceva o să se întâmple…?

– Cu tine, spune Charisse privindu-mă în ochi.

Mi-e rău.

– Scuză-mă, îi spun.

Mă ridic de la masă şi îmi croiesc drum spre toaleta tapetată cu mici Marilyn Monroe. Mă stropesc pe faţă cu apă rece. Mă sprijin de perete, cu ochii închişi. Când îmi devine clar că nu plec nicăieri, mă întorc în cafenea şi iau loc la masă.

– Scuze. Ce spuneai?

Charisse pare mică şi speriată.

– Henry, rosteşte ea cu voce joasă. Spune-mi.

– Ce să-ţi spun, Charisse?

– Spune-mi că nu pleci nicăieri. Spune-mi despre Clare că nu-l doreşte pe Gomez. Spune-mi că totul o să se rezolve cu bine. Sau spune-mi că totul e un rahat, nu ştiu… dar spune-mi ce se-ntâmplă!

Îi tremură vocea. Îşi pune mâna pe braţul meu, iar eu mă forţez să nu mi-l trag de acolo.

– O să-ţi fie bine, Charisse. O să fie bine.

Ea mă priveşte fix, fără să mă creadă, dar dorindu-şi asta. Mă sprijin de spătar.

– N-o să te părăsească, îi spun.

Ea oftează.

– Şi tu?

Tac. Charisse continuă să mă privească, apoi îşi lasă capul în jos.

– Hai să mergem acasă, spune în cele din urmă – şi plecăm.

Duminică 12 iunie 2005 (Clare are 34 de ani, Henry are 41)

CLARE: E o după-amiază însorită de duminică; intru în bucătărie şi îl găsesc pe Henry la fereastră, contemplând curtea din spate. Îmi face semn să mă apropii.

Din spatele lui, mă uit afară. Alba se joacă în curte cu o fată mai mare, de vreo şapte ani. Are părul lung şi negru şi e desculţă. Poartă un tricou murdar cu emblema celor de la Cubs. Stau amândouă pe jos, faţă în faţă. Fata aceea e cu spatele la noi. Alba îi zâmbeşte şi dă din mâini ca şi când ar zbura. Fata dă din cap şi râde.

Mă uit la Henry.

– Cine-i aia?

– E Alba.

– Da, dar cine e cu ea?

Henry zâmbeşte, dar sprâncenele i se apropie, astfel încât zâmbetul pare îngrijorat.

– Clare, e Alba mai mare. Călătoreşte în timp.

– Doamne.

Mă holbez la ea. Se răsuceşte şi arată cu degetul spre casă, şi atunci îi întrezăresc profilul, apoi se întoarce iar cu spatele.

– Ar trebui să ne ducem acolo?

– Nu, îi e bine. Dacă vor să intre, o să intre ele.

– Tare aş vrea s-o cunosc…

– Mai bine nu… începe Henry.

Dar chiar atunci cele două Alba sar în picioare şi pornesc în fugă spre uşa din spate, ţinându-se de mână. Năvălesc râzând în bucătărie.

– Mama, mama, spune Alba mea, cea în vârstă de trei ani, arătând cu degetul. Uite! O Alba mare!

Cealaltă Alba zâmbeşte cu gura până la urechi şi spune:

– Bună, mamă.

– Salut, Alba, îi spun zâmbind şi eu.

Şi atunci ea se întoarce, îl vede pe Henry şi ţipă „Tati!”, fuge la el, îl ia în braţe şi se pune pe plâns. Henry îmi aruncă o privire, se încovoiază peste Alba, o leagănă şi îi şopteşte ceva la ureche.

HENRY: Clare s-a albit la faţă; stă şi se uită la noi, ţinând-o de mână pe mica Alba, care cască gura la sinele ei mai mare cum s-a încleştat de mine şi plânge. Mă aplec spre Alba şi îi şoptesc la ureche:

– *Nu-i spune lui mami că am murit, bine?*

Ea ridică privirea spre mine, cu lacrimile agăţându-i-se de genele lungi şi cu buzele tremurându-i, şi dă din cap că da. Clare vine cu un şerveţel, îi spune Albei să-şi sufle nasul şi o îmbrăţişează. Alba se lasă dusă la baie să se spele pe faţă. Alba cea mică, Alba din prezent, se înfăşoară pe piciorul meu.

– De ce, tati? De ce e tristă?

Din fericire, nu sunt nevoit să-i răspund, pentru că Alba şi Clare s-au întors deja; Alba poartă un tricou de-ale lui Clare şi nişte pantaloni de-ai mei tăiaţi scurt.

– Salutare, lume, spune Clare. Ce-ar fi să mergem să luăm nişte îngheţată?

Amândouă Alba zâmbesc: mica Alba dansează în jurul nostru, ţipând „Mă pune pe jar, te pune pe jar, mă pune pe jar. Te pune pe jar…”.

Ne îngrămădim în maşină, cu Clare la volan. Alba cea de trei ani pe scaunul din faţă, iar Alba de şapte ani pe bancheta din spate, lângă mine. Se sprijină de mine; îmi petrec braţul pe după ea. Nimeni nu spune nimic în afară de Alba, care-i tot dă înainte cu „Uite, Alba, un cuţu! Uite, Alba, uite, Alba…”, până ce sinele ei mai mare răspunde „Da, bine, Alba, văd”. Clare ne duce la Zephyr; ne aşezăm într-un separeu tapetat cu vinii albastru scânteietor şi comandăm două banana split, o ciocolată cu malţ şi un cornet cu îngheţată de vanilie presărată cu ciocolată. Fetele sorb bananele ca nişte aspiratoare; eu şi Clare ne jucăm cu îngheţatele, fără să ne privim.

– Alba, ce se întâmplă în prezentul tău? întreabă Clare.

Alba îmi aruncă o privire rapidă.

– Nu cine ştie ce. Bunicul mă învaţă concertul al doilea pentru vioară de Saint-Saëns.

– Joci într-o piesă, la şcoală, îi suflu.

– Joc? Cred că mai încolo.

– A, pardon, spun. Presupun că e abia la anul.

Şi tot aşa. Purtăm o conversaţie ezitantă, ocolind ceea ce ştim, ceea ce nu trebuie să afle Clare şi mica Alba. După o vreme. Alba cea mare îşi pune braţele pe masă şi îşi lasă capul pe ele.

– Obosită? o întreabă Clare.

Ea dă din cap aprobator.

– Mai bine plecăm, îi spun lui Clare.

Plătim şi o ridic pe Alba; e moale şi aproape adormită în braţele mele. Clare o ia pe mica Alba, care e foarte agitată de la atâta zahăr. În maşină, pe Lincoln Avenue, Alba dispare.

– S-a dus înapoi, o anunţ pe Clare.

Timp de câteva clipe, ne privim în oglinda retrovizoare.

– Înapoi unde, tati? întreabă Alba. Înapoi unde?

Mai târziu:

CLARE: Am reuşit în fine s-o culc pe Alba. Henry stă pe patul nostru, bând scotch şi uitându-se pe fereastră la nişte veveriţe care se fugăresc în jurul bolţii de vie. Mă apropii şi mă aşez lângă el.

– Hei, îi spun.

Henry se uită la mine, îşi petrece braţul pe după umerii mei şi mă trage spre el.

– Hei.

– Ai de gând să-mi spui despre ce-a fost vorba? îl întreb.

Henry lasă paharul şi începe să-mi descheie nasturii de la cămaşă.

– Pot să scap fără să-ţi spun?

– Nu.

Îi desfac catarama şi îi deschei nasturele de la blugi.

– Eşti sigură?

Mă sărută pe gât.

– Da.

Îi trag fermoarul, îmi bag mâna pe sub cămaşa lui, pe abdomen.

– Pentru că de fapt nu vrei să ştii.

Henry îmi respiră în ureche şi trece cu limba pe conturul ei. Mă înfior. Îmi scoate cămaşa, îmi descheie sutienul. Sânii îmi atârnă eliberaţi şi mă întind pe spate, uitându-mă la Henry cum

îşi scoate blugii, lenjeria şi cămaşa. Se urcă în pat.

– Şosetele, spun.

– A, da.

Îşi scoate şosetele. Ne uităm unul la altul.

– Încerci doar să-mi distragi atenţia, remarc.

Henry mă mângâie pe burtă.

– Încerc să-mi distrag mie atenţia. Dacă reuşesc s-o distrag şi pe a ta o să fie un bonus.

– Trebuie să-mi spui.

– Nu, nu trebuie.

Îmi cuprinde sânii în palme, îşi trece degetele mari peste sfârcuri.

– O să-mi închipui ce-i mai rău.

– N-ai decât.

Îmi ridic coapsele, iar Henry îmi trage blugii şi lenjeria. Mă încalecă, se apleacă peste mine, mă sărută. *Of, Doamne,* îmi spun, *ce-ar putea fi? Care e cel mai rău lucru?* Închid ochii. *O amintire: Pajiştea, o zi friguroasă din copilăria mea, alerg pe iarba moartă, a fost un zgomot, el m-a strigat pe nume…*

– Clare? (Henry mă muşcă de buze cu blândeţe.) Unde-ai plecat?

– În 1984.

Henry se opreşte.

– De ce?

– Cred că acolo se întâmplă.

– Acolo se întâmplă ce?

– Ce-o fi aia de care ce ţi-e teamă să-mi spui.

Henry se rostogoleşte de pe mine şi rămânem întinşi unul lângă altul.

– Zi-mi despre asta, îmi cere.

– Era devreme. O zi de toamnă. Tati şi Mark erau afară la vânătoare de cerbi. M-am trezit; mi s-a părut că te aud strigându-mă şi am fugit pe pajişte, şi erai acolo, tu, tati şi Mark vă uitaţi la ceva, dar tati m-a pus să intru în casă, aşa că n-am văzut la ce vă uitaţi.

– A?

– M-am întors acolo mai târziu în aceeaşi zi. În iarbă era un loc plin de sânge.

Henry nu spune nimic. Strânge din buze. Îl iau în braţe şi îl ţin strâns.

– Cel mai rău… spun.

– Sst, Clare.

– Dar…

– Şş.

Afară e o după-amiază aurie. Înăuntru, ne e frig şi ne strângem laolaltă să ne încălzim. Alba, în patul ei, doarme şi visează îngheţată, visează micile ei vise mulţumite cu noi trei, pe când o altă Alba, undeva în viitor, visează că-l ia în braţe pe tatăl ei şi când se trezeşte descoperă… ce?

Episodul din parcarea de pe Monroe Street

Luni 7 ianuarie 2006 (Clare are 34 de ani, Henry are 42)

CLARE: Dormim somnul profund al dimineţilor de iarnă, când sună telefonul. Mă trezesc brusc, inima îmi galopează, dar îmi dau seama că Henry e lângă mine în pat. Se întinde peste mine şi ridică receptorul. Mă uit la ceas: e 4:32 a.m.

– ’Lo, spune Henry.

Ascultă timp de un minut lung. Deja sunt trează de-a binelea. Faţa lui Henry e lipsită de expresie.

– Bine. Stai acolo. Venim imediat.

Se apleacă şi pune receptorul la loc.

– Cine era?

– Eu. Eu eram. Sunt în parcarea de pe strada Monroe, fără haine, la minus cincisprezece grade. Doamne, sper să pornească maşina.

Sărim din pat şi tragem pe noi hainele din ziua anterioară. Până să intru eu în blugi, Henry e în bocanci şi cu haina pe el şi fuge afară să pornească maşina. Îndes într-o geantă cămaşa lui Henry, indispensabili lungi, blugi, şosete, bocanci, haină, mănuşi şi o pătură, o trezesc pe Alba şi o vâr în haină şi ghete, îmi trag din mers paltonul şi ies pe uşă. Scot maşina din garaj înainte să se încălzească motorul, care moare. Îl pornesc iar, stăm un minut şi încerc din nou. Ieri s-au pus cincisprezece centimetri de zăpadă, iar pe Ainslie sunt dâre de polei. Alba scânceşte pe bancheta din spate şi Henry încearcă s-o potolească. La intrarea pe Lawrence accelerez şi în zece minute ajungem pe şosea; nu e nimeni pe-afară la ora asta. Radiatorul Hondei sfârâie. Peste lac, cerul începe să se lumineze. Totul se colorează în albastru şi portocaliu, totul e fragil în frigul extrem. Trecând pe Lake Shore Drive, am o puternică senzaţie de *déjà vu:* frigul, liniştea feerică a lacului, incandescenţa felinarelor: am mai fost, am fost pe-aici. Sunt prinsă cu totul în mrejele acestui moment, care se extinde şi mă poartă departe de stranietatea lucrurilor, către conştientizarea duplicităţii clipei prezente: deşi accelerăm prin peisajul acesta de iarnă citadină, timpul stă nemişcat. Trecem de Irving, Belmont, Fullerton, Lasalle; ies la Michigan. Zburăm pe culoarul părăsit al magazinelor scumpe, strada Oak, Chicago, Randolph, Monroe şi ne scufundăm acum în lumea subterană de beton a parcării. Iau biletul pe care mi-l oferă maşinăria cu voce

feminină fantomatică.

– Ia-o spre capătul din nord-vest, spune Henry. Telefonul public de la staţia de supraveghere.

Îi urmez indicaţiile. Senzaţia de *déjà vu* dispare. Mă simt ca abandonată de îngerul protector. Parcarea e practic goală. Accelerez peste pogoane de linii galbene în direcţia telefonului; receptorul atârna la capătul firului. Nici urmă de Henry.

– Poate te-ai întors în prezent?

– Sau poate nu…

Henry e nedumerit, ca şi mine de altfel. Ieşim din maşină. E frig aici, în subteran. Respiraţia mi se transformă în aburi. Nu-mi vine să plec, dar nici n-am idee ce s-o fi întâmplat. Mă duc la staţia de supraveghere şi trag cu ochiul pe la geam. Nu e niciun paznic. Monitoarele afişează beton gol.

– Rahat, spune Henry. Unde m-aş duce? Hai să ne plimbăm cu maşina prin zonă.

Ne urcăm înapoi şi o luăm încet prin vastele încăperi goale, susţinute de stâlpi, trecem de indicatoare care ne spun Conduceţi Încet, Parcare Suplimentară, Nu Uitaţi Unde Aţi Parcat. Henry, nicăieri. Ne privim descurajaţi.

– Din ce timp veneai?

– N-am zis.

Ne întoarcem acasă în tăcere. Alba doarme. Henry se uită pe fereastră. Cerul fără nori e colorat în roz spre est şi deja sunt mai multe maşini pe stradă, cu matinalii locuitori ai suburbiilor. Cât aşteptăm la stopul de pe strada Ohio, aud ţipete de pescăruşi. Pavajul străzilor e întunecat de la sare şi umezeală. Oraşul e moale şi alb sub zăpadă. Totul e frumos. Sunt detaşat, parcă văd un film. După toate aparenţele, am scăpat nevătămaţi, dar mai devreme sau mai târziu vom plăti din greu.

Zi de naştere

Joi 15 iunie 2006 (Clare are 35 de ani)

CLARE: Mâine e ziua lui Henry. Sunt la Vintage Vinyl, caut un album care să-i placă şi pe care nu îl are deja. Mă cam bazam pe faptul că o să-l rog pe Vaughn, patronul magazinului, să mă ajute, dat fiind că Henry vine aici de ani de zile. Dar în spatele tejghelei se află un puştan de liceu. Poartă un tricou cu emblema casei de discuri Seven Dead Arson şi probabil că nici nu se născuse când s-a înregistrat cea mai mare parte din muzica vândută în magazinul ăsta. Frunzăresc discurile din stative. Sex Pistols, Patti Smith, Supertramp, Matthew Sweet. Phish, Pixies, Pogues, Pretenders. B-52's, Kate Bush, Buzzcocks. Echo and the Bunnymen. The Art of Noise. The Nails. The Clash, The Cramps, The Cure. Television. Mă opresc la o obscură reeditare Velvet Underground, încercând să-mi amintesc dacă am văzut-o prin casă, dar la o privire mai atentă îmi dau seama că e doar un ghiveci de piese de pe alte albume pe care Henry le are deja. Dazzling Killmen, Dead Kennedys. Apare Vaughn cărând o cutie imensă, o saltă şi o pune în spatele tejghelei şi pleacă iar pe uşa din spate. Mai face asta de câteva ori, apoi el şi puştiul se pun pe desfăcut cutiile, făcând albumele morman pe tejghea şi exclamând la diverse lucruri de care n-am auzit în viaţa mea. Mă duc spre Vaughn şi răsfir în tăcere trei albume în faţa lui.

– Bună, Clare, zice el cu un zâmbet larg, larg de tot. Cum merge?

– Bună, Vaughn. Mâine-i ziua lui Henry. Ajutor.

El se benoclează la ce am ales.

– Pe astea două le are deja, spune dând din cap spre Lilliput şi Breeders, iar ăsta-i groaznic – şi arată spre Plasmatics. Totuşi coperta e grozavă, nu?

– Mda. În cutia aia n-ai ceva care să-i placă?

– Neah, astea-s toate din anii cincizeci. A murit o doamnă în vârstă. S-ar putea să-ţi placă asta, abia am primit-o azi.

Trage o compilaţie Golden Palominos din containerul cu nou-sosite. Sunt câteva noutăţi pe ea, aşa că o iau. Deodată Vaughn îmi zâmbeşte.

– Am ceva trăsnit de tot pentru tine. Îl păstram pentru Henry.

Păşeşte în spatele tejghelei şi caută pe acolo vreun minut.

– Uite.

Vaughn îmi dă un album cu o mapă neagră fără nimic pe ea. Scot discul şi citesc eticheta: *„Annette Lyn Robinson, Opera din Paris, 13 mai 1968, Lulu”.* Mă uit întrebător la Vaughn.

– Aha, nu-i una obişnuită, ei? E o înregistrare-pirat de la un concert; oficial, nici nu există. M-a rugat el cu ceva vreme în urmă să fiu atent la chestiile cu ea, dar nici pentru mine nu-i una obişnuită, aşa că după ce-am găsit-o am tot uitat să-i spun. Am ascultat-o, e chiar drăguţă. Sunet de bună calitate.

– Mulţumesc, spun în şoaptă.

– Cu plăcere. Ei, ce-i aşa mare chestie?

– E mama lui Henry.

Vaughn ridică sprâncenele şi fruntea i se încreţeşte caraghios.

– Pe bune? Mda... seamănă cu el. Ha, ce interesant. Ar fi trebuit să pomenească de chestia asta.

– Nu prea vorbeşte despre ea. A murit când era el mic. Într-un accident de maşină.

– Ah. Aşa e, parcă-mi aduc aminte. Păi, să-ţi mai caut ceva?

– Nu, ajunge.

Îi plătesc şi plec, merg pe strada Davis strângând la piept vocea mamei lui Henry, în extazul anticipării.

Vineri 16 iunie 2006 (Henry are 43 de ani, Clare are 35)

HENRY: împlinesc patruzeci şi trei de ani. Deşi mi-am luat liber de la serviciu, deschid ochii la ora 6:46 dimineaţa şi nu mai pot adormi. Mă uit la Clare, care e complet abandonată somnului, cu braţele aruncate în lături şi cu părul risipit pe pernă. Mă dau jos din pat cu mare grijă, mă duc la bucătărie şi pornesc aparatul de cafea. La baie, dau drumul la apă şi aştept să se încălzească. Ar trebui să aducem un instalator, dar nu apucăm niciodată. Mă întorc în bucătărie şi îmi torn o ceaşcă de cafea, mă duc cu ea în baie şi o pun în echilibru pe marginea chiuvetei. Mă dau cu spumă pe faţă şi încep să mă rad. În mod normal, sunt expert în a mă rade fără a mă uita în oglindă, dar azi, în onoarea zilei mele de naştere, o fac cu tot tacâmul.

Mi-a albit aproape tot părul; mi-a mai rămas nişte negru pe la tâmple şi sprâncenele încă le mai am complet negre. L-am lăsat puţin mai lung, nu chiar cât îl purtam înainte de a o cunoaşte pe Clare, dar nici scurt. Pielea mi s-a asprit, am cute la colţurile ochilor şi pe frunte şi riduri fine de la nări până la colţurile gurii. Faţa mea e prea slabă. Eu tot sunt prea slab. Nu genul Auschwitz, dar nici normal de slab. Poate ca în primele faze ale

cancerului. Ca dependenţii de heroină. Nu vreau să mă gândesc la asta, aşa că îmi văd mai departe de ras. Îmi clătesc faţa, mă dau cu after-shave, fac un pas înapoi şi cercetez rezultatul.

Ieri la bibliotecă şi-a amintit cineva că e ziua mea, aşa că Roberto, Isabelle, Matt, Catherine şi Amelia m-au luat şi m-au dus la masă la Beau Thai. Ştiu că s-a cam vorbit pe la serviciu despre sănătatea mea, despre motivul pentru care am slăbit brusc atât de mult şi despre faptul că în ultima vreme am îmbătrânit rapid. Toată lumea a fost extrem de drăguţă, în felul cum se poartă oamenii cu bolnavii de SIDA şi cu pacienţii care fac chimioterapie. Aproape că tânjeam să mă întrebe cineva ce se întâmplă, ca să-i mint şi să trecem peste asta. În schimb asta am făcut glume şi am mâncat Pad Thai şi Prik King, pui cu caju şi Pad Seeuw. Amelia mi-a dăruit o jumătate de kilogram de boabe de cafea columbiană mortală. Catherine, Matt, Roberto şi Isabelle au făcut un gest extravagant şi mi-au luat o reproducere Getty după *Mira Calligraphiae Monumenta*[176], la care pofteam de-un secol la biblioteca Newberry. M-am uitat la ei şocat şi mi-am dat seama: colegii mei de serviciu mă cred pe moarte.

– Măi băieţi…

Dar nu mi-a trecut prin cap nicio continuare, aşa că m-am oprit. Nu mi se întâmplă des să rămân fără cuvinte.

Clare se scoală, Alba se trezeşte. Ne îmbrăcăm cu toţii şi punem lucrurile în maşină. Mergem la Brookfield Zoo cu Gomez, Charisse şi copiii lor. Ne petrecem ziua plimbându-ne agale, uitându-ne la maimuţe şi la flamingo, la urşii polari şi la vidre. Albei îi plac cel mai mult felinele mari. Rosa o ţine pe Alba de mână şi îi povesteşte despre dinozauri. Gomez reuşeşte să imite grozav un cimpanzeu, iar Max şi Joe se prostesc făcând pe elefanţii şi manevrând jocuri video de buzunar. Charisse, Clare şi cu mine hoinărim, flecărim şi ne scăldăm în lumina soarelui. La patru după-amiaza, copiii sunt cu toţii obosiţi şi ciufuţi, aşa că îi băgăm în maşini, ne promitem s-o repetăm cât de curând şi ne ducem acasă.

Bona ajunge cu promptitudine la ora şapte. Cu binele şi cu răul, Clare o convinge pe Alba să fie cuminte, şi scăpăm. Suntem îmbrăcaţi de gală, la insistenţele lui Clare, şi cât trecem cu maşina pe Lake Shore Drive spre sud îmi dau seama că habar n-

[176] *Mira Calligraphiae Monumenta:* manuscris caligrafiat din secolul al XVI-lea, aflat în proprietatea Muzeului Getty, din Los Angeles, California.

am unde mergem.
– O să vezi, spune Clare.
– Nu-i vreo petrecere-surpriză, nu? întreb preventiv.
– Nu, mă asigură.
Iese de pe Drive la Roosevelt şi se strecoară prin Pilsen, un cartier hispanic aflat aproape de centru, spre sud. Grupuri de copii se joacă în stradă, îi ocolim şi parcăm în sfârşit în apropiere de intersecţia străzilor 20 şi Racine. Clare mă conduce până la o clădire prăpădită cu două apartamente şi sună la interfonul de la poartă. Ni se deschide şi ne croim drum prin curtea plină de gunoaie şi pe scara nesigură. Clare bate într-o uşă şi ne deschide Lourdes, o prietenă a ei de la şcoala de artă. Lourdes zâmbeşte şi ne face semn să intrăm, iar când păşesc înăuntru observ că apartamentul a fost transformat într-un restaurant cu o singură masă. Adie parfumuri plăcute, iar pe masă sunt aşezate, pe damasc alb, farfurii de porţelan şi lumânări. Pe un bufet sculptat e un pick-up. În camera de zi sunt cuşti pline de păsări: papagali, canari, micuţele păsări ale dragostei. Lourdes mă pupă pe obraz şi-mi spune:
– La mulţi ani, Henry.
Apoi se aude o voce familiară:
– Daa, la mulţi ani!
Bag capul în bucătărie şi dau de Nell. Amestecă de zor ceva într-o cratiţă şi nu se opreşte nici măcar când o iau în braţe şi o ridic puţin de la podea.
– Eeei! face ea. Da’ ţi-ai mâncat cerealele!
Clare o îmbrăţişează pe Nell şi îşi zâmbesc amândouă.
– Pare destul de surprins, spune Nell, iar Clare răspunde doar cu un zâmbet şi mai larg. Duceţi-vă să staţi jos, comandă Nell. E gata cina.
Ne aşezăm la masă faţă în faţă. Lourdes vine cu farfurioare pe care sunt aşezate cu măiestrie aperitivele: felii de prosciutto transparente cu pepene galben-pal, midii afumate, fâşii subţiri de morcovi şi sfeclă care seamănă la gust cu feniculul şi ulei de măsline. În lumina lumânărilor, pielea lui Clare e caldă, iar ochii, umbriţi. Perlele pe care le poartă îi conturează claviculele şi zona netedă şi deschisă la culoare de deasupra sânilor; se ridică şi coboară în ritmul respiraţiei. Clare mă surprinde holbându-mă la ea, zâmbeşte şi îşi fereşte privirea. Mă uit în jos şi îmi dau seama că mi-am terminat de mâncat midiile şi acum stau aici ţinând furculiţa în aer ca un idiot. O pun jos, iar Lourdes ne ia farfuriile şi

vine cu felul următor.

Mâncăm bunătatea de ton semicrud al lui Nell, rumenit cu sos de roşii, mere şi busuioc. Mâncăm salatele cu multă cicoare şi ardei gras; mâncăm măsline mici şi cafenii care îmi amintesc de un fel pe care l-am mâncat cu mama într-un hotel din Atena când eram mic. Bem Sauvignon Blanc şi toastăm de mai multe ori. („Pentru măsline!” „Pentru bone!” „Pentru Nell!”) Nell apare din bucătărie ducând un tortuleţ alb care străluceşte de lumânări aprinse. Clare, Nell şi Lourdes îmi cântă „Mulţi ani trăiască”. Îmi pun o dorinţă şi sting lumânările dintr-o singură suflare.

– Asta înseamnă că o să ţi se îndeplinească dorinţa, spune Nell, dar a mea nu e o dorinţă care să se poată îndeplini.

Păsările îşi vorbesc una alteia în graiuri neştiute în timp ce mâncăm tortul, apoi Lourdes şi Nell dispar înapoi în bucătărie.

– Ţi-am luat un cadou, spune Clare. Închide ochii.

Închid ochii. O aud pe Clare împingându-şi scaunul de lângă masă. Traversează camera. Apoi se aude sunetul unui ac pe vinii… un sâsâit… viori… o voce pură de soprană străpungând ca o ploaie tăioasă larma orchestrei… vocea mamei, cântând *Lulu.* Deschid ochii. Clare stă la masă în faţa mea, zâmbind. Mă ridic, o trag de pe scaun şi o îmbrăţişez.

– Uimitor, spun, dar nu mai pot continua, aşadar o sărut.

Mult mai târziu, după ce ne-am luat la revedere de la Nell şi Lourdes cu multe mulţumiri înlăcrimate, după ce am ajuns acasă şi i-am plătit bonei, după ce am făcut dragoste năuciţi de plăcere şi extenuare, stăm întinşi în pat, pe punctul de a adormi, iar Clare spune:

– A fost o aniversare reuşită?

– Perfectă. Cea mai bună.

– Îţi doreşti vreodată să poţi opri timpul? Nu m-ar deranja să stau aici pentru totdeauna.

– Mm, spun, rostogolindu-mă pe burtă.

Cufundându-mă în somn, o aud pe Clare:

– Mă simt de parcă am fi în punctul de sus al unui montagne russe.

Dar apoi adorm şi uit s-o mai întreb, dimineaţă, ce voia să zică.

O scenă neplăcută

Miercuri 28 iunie 2006 (Henry are 43 de ani şi 43)

HENRY: Apar în întuneric, pe o podea de beton. Încerc să mă ridic în şezut, dar ameţesc şi mă întind iar. Mă doare capul. Îl pipăi; e o umflătură mare chiar în spatele urechii stângi. Când ochii mi se obişnuiesc cu întunericul, văd conturul neclar al scărilor şi indicatoarele Ieşire, iar mult deasupra mea, un bec fluorescent care emite o lumină rece. De jur-împrejurul meu se întinde plasa de oţel a Cuştii. Sunt la Newberry, după închidere, în interiorul Cuştii.

– Nu intra în panică, îmi spun cu voce tare. E în regulă. E în regulă. E în regulă.

Mă opresc când îmi dau seama că nu mă ascult. Reuşesc să mă scol în picioare. Tremur. Mă întreb cât va trebui să aştept. Mă întreb ce vor spune colegii mei când vor da cu ochii de mine. Pentru că asta a fost. Sunt pe cale de a fi expus drept ceea ce sunt de fapt, o ciudăţenie a naturii slăbănoagă şi fragilă. Nu eram nerăbdător să ajung la asta, ca să mă exprim eufemistic.

Încerc să umblu de colo-colo ca să mă încălzesc, dar asta îmi face capul să pulseze. Renunţ, mă aşez în mijlocul podelei din Cuşcă şi mă strâng cât mai compact cu putinţă. Orele trec. Revăd incidentul în minte, repetându-mi replicile, analizând toate felurile în care ar fi putut să se petreacă, mai bine sau mai rău. În cele din urmă obosesc şi încep să-mi pun înregistrări muzicale în minte. *That's Entertainment* de Jam, *Pills and Soap* de Elvis Costello, *Perfect Day* de Lou Reed, încerc să-mi amintesc toate cuvintele de la *I Love a Man in a Uniform,* al lui Gang of Four, când becul de deasupra mea clipeşte. Desigur, e Kevin Paznicul Nazist, deschide biblioteca. Kevin e ultima persoană de pe planetă pe care aş vrea s-o întâlnesc când sunt în pielea goală şi captiv în Cuşcă, aşa că, normal, mă observă de cum intră. M-am încovrigat pe podea, făcând pe mortu-n păpuşoi.

– Cine-i acolo? strigă Kevin mai tare decât ar fi nevoie.

Mi-l imaginez pe el stând aici, palid-bolnăvicios şi mahmur în lumina rece din casa scării. Vocea lui ricoşează în jurul meu, reverberând din beton. Kevin coboară scara şi se opreşte jos, la vreo trei metri de mine.

– Cum ajunseşi acolo?

Păşeşte în jurul Cuştii. Mă prefac în continuare că sunt

inconştient. De vreme ce nu pot da explicaţii, mai bine să nu mă bată la cap.

– Dumnezeule, e DeTamble.

Îl şi simt cum stă acolo, cu gura căscată. În cele din urmă îşi aminteşte de staţia de emisie.

– Ăă, zece-patru, hei, Rory. (Zgomote neinteligibile de electricitate statică.) A, da, Roy, sunt Kevin, ăă, ai putea să coborî până la A46? Mda, la capătul de jos. (Cârâieli de nemulţumire.) Vino odată aicea jos. (Închide aparatul.) Doamne, DeTamble, nu ştiu ce vrei să demonstrezi, dar de data asta chiar c-ai făcut-o.

Îl aud mişcându-se. Îmi imaginez că trebuie să se fi aşezat pe trepte. După câteva minute, se deschide o uşă în capătul de sus al scării şi Roy coboară. Roy e paznicul meu favorit. E un uriaş domn afro-american mereu cu zâmbetul pe buze. El e Regele Biroului de Recepţie, iar pe mine mă bucură mereu când vin la serviciu şi mă încălzeşte cu straşnica lui bună dispoziţie.

– Ptrr, face Roy. Ce-avem aici?

– E DeTamble. Nu pot să-mi dau seama cum a ajuns acolo.

– DeTamble? Măi, măi. Băiatului ăstuia chiar că-i place să şi-l scoată la aer pe Domnul Făcăleţ. Ţ’am zis de când l-am găsit alergând pe la etajul al treilea în pielea goală?

– Mda, mi-ai zis.

– Păi, cred că trebuie să-l scoatem de-acolo.

– Nu mişcă.

– Păi, respiră. Crezi c-o fi rănit? Poate ar trebui să chemăm o ambulanţă.

– O să avem nevoie de pompieri să taie plasa cu cleştii ăia pneumatici pe care-i folosesc la accidente de maşină.

Vocea lui Kevin e plină de entuziasm. Nu vreau să vină pompierii sau paramedicii. Mă scol gemând.

– Bună *dimineaţa,* domnule DeTamble, fredonează Roy. Aţi venit puţin cam devreme, nu-i aşa?

– Doar puţin, aprob, trăgându-mi genunchii sub bărbie.

Mi-e atât de frig, încât mă dor dinţii de încleştaţi ce sunt. Ne contemplăm reciproc, eu pe Kevin şi Roy, ei pe mine.

– Presupun că nu pot să vă mituiesc, domnilor.

Ei schimbă priviri scurte.

– Depinde, spune Kevin, la ce anume vă gândiţi. Nu putem să trecem sub tăcere treaba asta pentru că nu putem să vă scoatem singuri de acolo.

– Nu, nu, nu mă aştept la asta. (Ei par uşuraţi.) Fiţi atenţi. O să-i dau fiecăruia dintre voi câte o sută de dolari dacă faceţi două lucruri pentru mine. Primul, aş vrea ca unul dintre voi doi să se ducă să-mi aducă o cafea.

Pe faţa lui Roy explodează zâmbetul lui patentat de Rege al Biroului de Recepţie.

– La naiba, domnule DeTamble, fac eu asta pe gratis. Da’ nu ştiu cum o s-o beţi.

– Adu-mi un pai. Şi nu cafea de la automatele din hol. Ieşi şi adu-mi cafea adevărată. Cu lapte, fără zahăr.

– Se face, spune Roy.

– Care-i al doilea lucru? întreabă Kevin

– Vreau să te duci sus la secţia muzeală şi să-mi aduci nişte haine din birou, sertarul din dreapta-jos. Puncte suplimentare dacă poţi s-o faci fără să bage nimeni de seamă.

– Nicio problemă, spune Kevin, iar eu mă întreb de ce mi-o fi displăcut omul ăsta.

– Mai bine încui uşa de aici, îi spune Roy lui Kevin, care dă din cap şi se duce s-o încuie.

Roy stă lângă Cuşcă şi se uită la mine cu milă.

– Şi cum ajunserăţi acolo?

Dau din umeri.

– N-am niciun răspuns potrivit.

Roy zâmbeşte şi scutură din cap.

– Păi, vă gândiţi la asta şi eu mă duc să vă aduc cafeaua aia.

Trec vreo douăzeci de minute. În fine, aud uşa descuindu-se şi Kevin coboară scara, urmat de Matt şi Roberto. Kevin îmi prinde privirea şi ridică din umeri parcă spunând *Am încercat.* Îmi dă cămaşa prin plasa Cuştii, iar eu o pun pe mine, sub privirea rece a lui Roberto, care stă cu braţele încrucişate. Pantalonii sunt cam groşi şi necesită ceva efort ca să-i trag în Cuşcă. Matt şade pe scară, cu o expresie dubitativă pe faţă. Aud uşa deschizându-se iar. E Roy, aducându-mi cafea şi un rulou dulce. Îmi vâră un pai în cafea şi o pune pe podea împreună cu ruloul. Abia reuşesc să-mi smulg privirea de la ele ca să mă uit la Roberto, care se întoarce spre Roy şi Kevin şi le zice:

– Putem rămâne puţin singuri?

– Cu siguranţă, dr. Calle.

Paznicii urcă şi ies pe uşa de la etajul întâi. Acum sunt singur, prins în capcană şi lipsit de vreo explicaţie, dinaintea lui Roberto, pe care îl venerez şi pe care l-am minţit în repetate rânduri.

Acum nu mai există decât adevărul, care e mai neruşinat decât oricare dintre minciunile mele.

– În regulă, Henry, spune Roberto. S-auzim.

HENRY: E o dimineaţă perfectă de septembrie. Am cam întârziat la lucru, din cauza Albei (care a refuzat să se lase îmbrăcată) şi din cauza trenului (care a refuzat să vină), dar nu îngrozitor de mult, cel puţin după standardele mele. Când semnez condica la Biroul de recepţie, Roy nu e acolo, e Marsha.

– Ei, Marsha, unde-i Roy? o întreb.

– A, are nişte treaba, îmi răspunde.

– Aha.

Iau liftul până la etajul al patrulea.

– Ai întârziat, îmi spune Isabelle când intru în secţia muzeală.

– Dar nu foarte tare, îi răspund.

Intru la mine în birou, unde Matt stă în faţa ferestrei, contemplând parcul.

– Bună, Matt, îi spun, iar Matt sare-n sus de şapte coţi.

– Henry! exclamă, albindu-se la faţă. Cum ai ieşit din Cuşcă?

Îmi pun raniţa pe birou şi mă holbez la el.

– Din Cuşcă?

– Tu… abia am venit de jos… tu erai prins în Cuşcă, şi Roberto e jos… mi-ai spus să urc aici şi să aştept, dar n-ai spus de ce…

– Doamne. (Mă aşez pe birou.) Of, Doamne.

Matt se aşază pe scaunul meu şi priveşte în sus la mine.

– Uite, pot să-ţi explic… încep.

– Poţi?

– Sigur. (Mă gândesc puţin.) Eu… vezi tu… of, futu-i.

– E ciudat de tot, nu, Henry?

– Mda. Mda, e. (Ne uităm unul la altul.) Uite. Matt… hai să mergem jos să vedem ce se-ntâmplă şi vă explic la amândoi, ţie şi lui Roberto, bine?

– Bine.

Ne ridicăm şi ne ducem jos.

Pe când mergem pe holul estic îl văd pe Roy frecând menta lângă intrarea de la casa scării. Tresare când mă vede şi, exact când e pe punctul de a-mi pune întrebarea evidentă, o aud pe Catherine:

– Ei, băieţi, care-i treaba? (Trece ca o boare pe lângă noi şi vrea să deschidă uşa către scări.) Hei, Roy, de ce nu se deschide?

– Mm, păi, doamnă Mead… (Roy îmi aruncă o privire fugară.) … Avem o problemă cu… ăă…

– E-n regulă, Roy, intervin. Hai, Catherine. Roy, vrei, te rog, să rămâi aici?

El dă din cap că e de acord şi ne lasă să intrăm în casa scării.

De cum păşim acolo îl aud pe Roberto:

– Ascultă, nu-mi place deloc cum stai acolo şi-mi povesteşti science fiction. Dacă voiam science fiction împrumutam de la Amelia.

E aşezat pe trepte la capătul scării şi, când ne aude venind în spatele lui, se întoarce să vadă cine e.

– Bună, Roberto, rostesc încet.

– O, Doamne, spune Catherine. O, Doamne.

Roberto se ridică şi se dezechilibrează, iar Matt se întinde să îl sprijine. Mă uit la Cuşcă, şi iată-mă. Stau pe podea, îmbrăcat cu cămaşa mea albă şi pantaloni de doc bej, strângându-mi genunchii la piept, în mod clar îngheţat şi flămând. Lângă Cuşcă e o ceaşcă de cafea. Roberto, Matt şi Catherine ne privesc în tăcere.

– Din ce timp vii? îl întreb.

– August 2006.

Ridic ceaşca, i-o ţin la nivelul bărbiei şi împing paiul prin plasa Cuştii. El suge nişte cafea.

– Vrei ruloul ăsta?

Îl vrea. Îl rup în trei şi i-l împing. Mă simt ca la grădina zoologică.

– Eşti rănit, îi spun.

– M-am lovit cu capul de ceva.

– Cât mai stai aici?

– Încă vreo jumătate de oră. (Face un gest spre Roberto.) Vezi?

– Ce se-ntâmplă? întreabă Catherine.

– Vrei să explici tu? îmi întreb sinele.

– Sunt obosit. Spune-le tu.

Aşa că le spun. Vorbesc despre cum e să fii călător în timp, despre aspectele practice şi genetice. Explic cum toată treaba asta e de fapt un fel de boală, iar eu n-o pot controla. Le spun despre Kendrick, despre cum ne-am întâlnit eu şi Clare şi despre cum ne-am mai întâlnit o dată. Le spun despre nodurile cauzale, despre mecanica cuantică, despre fotoni şi despre viteza luminii. Le spun despre cum e să trăieşti în afara constrângerilor

temporale la care sunt supuşi cei mai mulţi oameni. Le spun despre minciuni, despre furturi, despre teamă. Le spun despre încercarea de a avea o viaţă normală.

– Şi o parte din viaţa normală e slujba normală, concluzionez.

– Eu nu i-aş zice slujbă normală, spune Catherine.

– Eu nu i-aş zice viaţă normală, spune sinele meu din Cuşcă.

Mă uit la Roberto, care stă aşezat pe trepte, cu capul sprijinit de perete. Arată ostenit şi meditativ.

– Aşadar, îl întreb, ai de gând să mă dai afară?

Roberto oftează.

– Nu. Nu, Henry, n-am de gând să te dau afară.

Se ridică în picioare cu grijă şi îşi scutura haina la spate cu mâna.

– Dar nu înţeleg de ce nu mi-ai spus toate astea mai demult.

– Nu m-ai fi crezut, spune sinele meu. Nu m-ai crezut nici adineauri, până n-ai văzut.

– Păi, da… începe Roberto, dar următoarele lui cuvinte se pierd în ciudatul zgomot de aspirare care îmi însoţeşte câteodată venirile şi plecările.

Mă întorc şi văd o grămăjoară de haine pe podeaua Cuştii. O să vin mai pe după-amiază să le pescuiesc cu un umeraş. Mă întorc iar spre Matt. Roberto şi Catherine, care arată buimăciţi.

– Frăţioare, spune Catherine. Parcă am lucra cu Clark Kent.

– Eu mă simt ca Jimmy Olsen, spune Matt. Îh.

– Asta înseamnă că tu eşti Lois Lane[177], o tachinează Roberto pe Catherine.

– Nu, nu, Clare e Lois Lane, răspunde ea.

– Dar Lois Lane habar n-avea de legătura Clark Kent/Superman. Pe când Clare…

– Fără Clare, aş fi renunţat de mult, intervin. N-am înţeles niciodată de ce s-a încăpăţânat aşa Clark Kent să-i ascundă lui Lois Lane adevărul.

– Iese povestirea mai bună, spune Matt.

– Da? Nu ştiu, îi răspund.

Vineri 7 iulie 2006 (Henry are 43 de ani)

HENRY: Sunt la Kendrick în cabinet, ascultându-l cum îmi explică de ce n-o să meargă. Afară e o căldură înăbuşitoare, un

---

[177] Clark Kent (pseudonimul de jurnal al lui Superman). Jimmy Olsen (fotoreporter) și Louis Lane (iubita lui Superman) sunt personaje ficţionale din benzile desenate/filmate de lung metraj cu Superman.

proces de mumificare cu pânză udă şi fierbinte. Aici e un aer condiţionat de stau chircit în scaunul ăsta, cu pielea ca de găină. Stăm faţă în faţă, pe aceleaşi scaune pe care stăm întotdeauna. Pe masă e o scrumieră plină de mucuri. Kendrick a fumat tot timpul, ţigară de la ţigară. Stăm cu lumina stinsă, iar aerul e apăsător din cauza fumului şi a temperaturii joase. Vreau să beau ceva. Vreau să ţip. Vreau să tacă din gură Kendrick ca să-i pot pune o întrebare. Vreau să mă ridic şi să plec. Dar stau şi ascult.

Când Kendrick se opreşte din vorbit, zgomotele de fundal din clădire ies deodată la iveală.

– Henry? Ai auzit ce-am spus?

Mă îndrept în scaun şi mă uit la el ca un şcolar prins cu gândul aiurea.

– Ăă, nu.

– Te-am întrebat dacă ai înţeles. De ce n-o să meargă.

– Ăă, mda. (Încerc să-mi adun gândurile.) N-o să meargă pentru că sistemul meu imunitar e futut. Şi pentru că sunt bătrân. Şi pentru că sunt implicate prea multe gene.

– Corect.

Kendrick oftează şi striveşte ţigara în movila de ţigări strivite. Cârcei de fum evadează şi dispar.

– Îmi pare rău, spune el.

Se lasă pe spate şi îşi prinde în poală mâinile moi şi rozalii. Mă gândesc la prima dată când l-am văzut, aici, în cabinetul lui, cu opt ani în urmă. Eram amândoi mai tineri şi mai infatuaţi, încrezători în darurile generoase ale geneticii moleculare, gata să folosim ştiinţa ca să derutăm natura. Mă gândesc cum ţineam în palme şoarecele călător în timp al lui Kendrick, valul de speranţă pe care l-am simţit atunci, uitându-mă la micul meu delegat alb. Mă gândesc la expresia de pe faţa lui Clare când îi voi spune că n-o să meargă. Deşi ea n-a crezut niciodată că o să meargă.

Tuşesc ca să-mi curăţ gâtul.

– Cum rămâne cu Alba?

Kendrick îşi încrucişează gleznele şi se foieşte în scaun.

– *Ce* să rămână cu Alba?

– O să meargă în cazul ei?

– N-o să ştim niciodată, nu-i aşa? Doar dacă nu se răzgândeşte Clare şi mă lasă să lucrez cu ADN-ul Albei. Şi ştim foarte bine amândoi că pe Clare o îngrozeşte terapia genetică.

Se uită la mine de parcă aş fi Josef Mengele[178] de câte ori încerc să discut asta cu ea.

– Dar dacă ai avea ADN-ul Albei ai putea să creezi nişte şoareci şi să lucrezi la ceva pentru ea, iar când o să împlinească optsprezece ani, dacă o să vrea, o să poată să încerce.

– Da.

– Deci chiar dacă eu sunt distrus, măcar Alba ar putea beneficia cândva.

– Da.

– Bine, atunci. (Mă ridic, îmi frec mâinile şi mă trag de cămaşa de bumbac, care între timp s-a lipit de mine din cauza transpiraţiei acum reci.) Asta o să facem.

Vineri 14 iulie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Sunt în atelier, prepar fibră gampi. E o hârtie atât de subţire şi de transparentă, încât vezi prin ea; cufund su-ketta în cuvă şi o scot, rotind-o pentru a face să alunece amestecul delicat până se întinde perfect. O pun la scurs pe colţul cuvei şi o aud pe Alba râzând, Alba fugind prin grădină, Alba ţipând „Mama! Uite ce mi-a luat tati!”. Năvăleşte pe uşă şi vine spre mine zornăind, urmată de un Henry mai liniştit. Mă uit în jos să văd ce zornăie: conduri roşii.

– Sunt exact ca ai lui Dorothy[179]! spune Alba, făcând câţiva paşi de step pe podeaua de scânduri.

Îşi pocneşte călcâiele de trei ori, dar nu dispare. Desigur, e deja acasă. Râd. Henry are un aer mulţumit de sine.

– Ai reuşit să ajungi la poştă? îl întreb.

Îi pică faţa.

– Rahat. Nu, am uitat. Scuze. Mă duc mâine, primul lucru pe care-l fac.

Alba se învârteşte prin bucătărie, iar Henry se întinde şi o opreşte.

---

[178] Josef Mengele (1911–1979): medic german şi ofiţer SS; în timpul celui de-al doilea război mondial a funcţionat ca doctor în lagărul de concentrare de la Auschwitz-Birkenau, unde a condus experimente atroce pe deţinuţi, care i-au adus supranumele de „Doctorul Moarte”.

[179] Dorothy: personaj celebru din cartea pentru copii *The Wonderful Wizard of Oz (Minunatul vrăjitor din Oz,* 1900), de L. Frank Baum; în adaptarea pentru televiziune din 1939, Vrăjitorul din Oz, Dorothy poartă conduri roşii fermecaţi, care au puterea de a o aduce acasă, în Kansas, oricând doreşte.

– Nu, Alba. O să ameţeşti.
– Îmi place să fiu ameţită.
– Nu-i o idee bună.
Alba poartă tricou şi pantaloni scurţi. Are un plasture lipit la îndoitura cotului
– Ce-ai păţit la mână? o întreb.
În loc să-mi răspunde, se uită la Henry, aşa că mă uit şi eu.
– Nu-i nimic, spune el. Şi-a supt pielea şi s-a iritat.
– Ce-i aia iritat? întreabă Alba.
Henry se apucă să-i explice, dar îl întrerup.
– De când e nevoie de plasture pentru o iritaţie?
– Habar n-am. A vrut ea unul.
Am o premoniţie. Spuneţi-i al şaselea simţ al mamelor. Mă duc la Alba.
– Ia să vedem.
Ea îşi strânge tare braţul la piept cu celălalt.
– Nu trage plasturele. O să mă doară.
– O să fiu atentă.
O apuc zdravăn. Ea scoate un scâncet, dar sunt hotărâtă. Îi întind încet braţul şi trag cu blândeţe de bandaj. E o vânătaie purpurie, iar în centrul ei, o mică rană roşie punctiformă.
– Usturâ, *nu,* spune Alba.
Îi dau drumul. Ea îşi lipeşte la loc bandajul şi se uită la mine, aşteptând.
– Alba, ce-ar fi să te duci s-o suni pe Kimy şi s-o întrebi dacă vrea să vină la noi la cină?
Alba zâmbeşte şi o zbugheşte din atelier. Apoi se aude uşa din spate a casei trântindu-se. Henry stă la masa mea de desen, răsucindu-se vag cu scaunul meu rotativ. Mă urmăreşte cu privirea. Aşteaptă să spun ceva.
– Nu-mi vine să cred, spun în cele din urmă. Cum ai putut?
– A trebuit, îmi răspunde cu voce joasă. Ea… nu puteam s-o las fără măcar… am vrut să-i dau un avans. Ca să poată Kendrick să lucreze cu asta, să lucreze pentru ea, pentru orice eventualitate.
Mă duc la el, în scârţâit de galoşi şi şorţ de cauciuc, şi mă aplec peste masă. Henry îşi înalţă capul şi lumina îi scormoneşte chipul, lăsându-mă să văd liniile care îi traversează fruntea, cele de la colţurile gurii, ale ochilor. A slăbit şi mai mult. Ochii îi par uriaşi.
– Clare, nu i-am spus pentru ce a fost asta. Poţi să-i spui tu,

când… va fi vremea.

Scutur din cap, nu.

– Sună-l pe Kendrick şi spune-i să se oprească.

– Nu.

– Atunci, îl sun eu.

– Clare, nu…

– Cu trupul tău poţi să faci ce vrei, Henry, dar…

– Clare! îmi strecoară numele printre dinţii încleştaţi.

– Ce?

– S-a *terminat,* da? *Gata* cu mine. Kendrick spune că nu mai poate face nimic.

– Şi… (Mă opresc ca să asimilez ce a spus adineauri.) Şi-atunci… ce-o să se întâmple?

Henry scutura din cap.

– Nu ştiu. Probabil ceea ce am crezut că s-ar putea întâmpla… se va întâmpla. Dar dacă asta va fi, atunci… chiar nu pot s-o las pe Alba fără să încerc s-o ajut… of, Clare, lasă-mă să fac asta pentru ea! Poate n-o să meargă, poate n-o să se folosească niciodată de asta. Poate o să *adore* călătoria în timp, poate n-o să se rătăcească niciodată, n-o să-i fie foame, poate n-o să fie arestată niciodată, sau fugărită, sau violată, sau bătută, dar dacă *nu* o să-i placă? Dacă o să vrea pur şi simplu să fie o fată obişnuită? Clare? Of, Clare, nu plânge…

Dar nu mă pot opri, stau şi plâng în şorţul meu de cauciuc galben, şi în cele din urmă Henry se ridică şi mă ia în braţe.

– Nu înseamnă că am fi vreodată eliberaţi de asta, Clare, îmi spune încet. Încerc doar să-i fac o plasă de siguranţă. (Îi simt coastele prin tricoul pe care îl poartă.) Îmi dai voie măcar să-i dăruiesc asta?

Dau din cap afirmativ, iar Henry mă sărută pe frunte.

– Mulţumesc, îmi spune, iar eu încep iar să plâng.

Sâmbătă 27 octombrie 1984 (Henry are 43 de ani, Clare are 13)

HENRY: Acum ştiu sfârşitul. O să fie aşa:

O să stau aşezat în Pajişte, dimineaţa devreme, toamna. Va fi înnorat şi rece, iar eu o să port un palton de lână neagră, bocanci şi mănuşi. Va fi o întâlnire care nu apare pe Listă. Clare va dormi în patul ei călduros. Va avea treisprezece ani.

Din depărtare, prin aerul rece şi uscat se va auzi trosnetul unei împuşcături. E sezonul vânătorii de cerbi. Undeva acolo,

bărbaţi în echipament portocaliu-aprins vor sta, vor aştepta, vor trage cu arma. Mai târziu vor bea bere şi vor mânca sandvişurile pregătite de nevestele lor.

Vântul se va înteţi, va face livada să se unduiască, desprinzând de pe meri frunzele nefolositoare. Uşa din spate a Casei Meadowlark se va deschide cu zgomot şi vor ieşi două siluete mici în portocaliu fluorescent, purtând cu ele puşti cât beţele de chibrituri. Vor păşi în direcţia mea, peste Pajişte. Philip şi Mark. Nu mă vor vedea, pentru că voi fi ghemuit în iarba înaltă, o pată întunecată şi imobilă într-un câmp de bej şi verde uscat. La vreo douăzeci de metri de mine, Philip şi Mark vor ieşi de pe potecă şi vor intra în pădure.

Se vor opri şi vor asculta. Vor auzi înaintea mea: un freamăt, o răscolire, ceva mişcându-se prin iarbă, ceva mare şi greoi, o străfulgerare albă, poate o coadă?, va veni spre mine, spre locul bătătorit, iar Mark va ridica puşca, va ţinti cu grijă, va apăsa pe trăgaci şi:

Se va auzi o împuşcătură, apoi un ţipăt, un ţipăt omenesc. Apoi tăcere. Şi apoi: *„Clare, Clare!”.* După care nimic.

Voi sta o clipă fără să mă gândesc, fără să respir. Philip o va lua la fugă, apoi şi eu, şi Mark, şi ne vom întâlni în acel loc:

Dar acolo nu va fi nimic. Sânge pe pământ, lucios şi vâscos. Iarbă uscată îndoită. Ne vom uita unii la alţii fără să pricepem, deasupra ţărânei goale.

În patul ei, Clare va auzi ţipătul. Va auzi pe cineva strigând-o pe nume şi se va ridica în şezut, cu inima bătându-i în piept. Va fugi pe scară în jos, va ieşi pe uşă în Pajişte, doar în cămaşa de noapte. Când ne va vedea pe toţi trei se va opri, nelămurită. În spatele tatălui şi fratelui ei, eu o să-mi duc degetul la buze. Pe când Philip se va îndrepta spre ea, mă voi întoarce şi voi rămâne la adăpostul livezii şi o voi privi cum tremură în braţele tatălui ei, în vreme ce Mark va rămâne în aşteptare, nerăbdător şi dezorientat, cu bărbuţa lui de băiat de cincisprezece ani care îi împodobeşte bărbia, şi se va uita la mine parcă încercând să-şi amintească.

Şi Clare va privi spre mine, eu îi voi face cu mâna, ea se va întoarce în casă cu tatăl ei şi îmi va face şi ea cu mâna, zveltă, cu cămaşa de noapte fluturându-i ca unui înger, şi se va tot micşora, îndepărtându-se şi dispărând în casă, iar eu voi sta lângă un mic petic de pământ însângerat şi tăvălit şi voi şti că undeva în lume sunt pe moarte.

Episodul din parcarea de pe Monroe Street

Luni 7 ianuarie 2006 (Henry are 43 de ani)

HENRY: E frig. E foarte, foarte frig, iar eu zac pe jos în zăpadă. Unde sunt? Încerc să mă ridic. Am picioarele amorţite, nu mi le simt deloc. Mă aflu într-un loc deschis, fără clădiri sau copaci. De câtă vreme sunt aici? E noapte. Aud maşini. Mă sprijin pe palme şi genunchi. Ridic privirea. Sunt în Grant Park. E o întindere de zeci de metri de zăpadă neîntreruptă, dincolo de care se înalţă Institutul de Artă, închis şi întunecat. Clădirile superbe de pe Michigan Avenue sunt cufundate în tăcere. Se aud maşini trecând pe Lake Shore Drive, tăind bezna cu farurile. Deasupra lacului se vede o linie palidă de lumină; se apropie zorii. Trebuie să plec de aici. Trebuie să mă încălzesc.

Mă ridic. Picioarele îmi sunt albe şi ţepene. Nu le simt, nu le pot mişca, dar încep să merg, înaintez clătinându-mă prin zăpadă, uneori căzând, ridicându-mă şi pornind iar, la nesfârşit, până când ajung în cele din urmă să mă târăsc. Traversez strada târându-mă. Cobor trepte de beton târându-mă cu spatele, încleştat de balustradă. Rosăturile de la mâini şi genunchi mi se umplu de sare. Mă târăsc spre un telefon public.

Sună de şapte ori. Opt. Nouă.

– ’Lo, spune sinele meu.

– Ajută-mă, îi zic. Sunt în parcarea de pe strada Monroe. E un frig nenorocit aici de nu-ţi vine să crezi. Sunt lângă staţia de supraveghere. Vino să mă iei.

– Bine. Stai acolo. Venim imediat.

Încerc să atârn receptorul în furcă, dar ratez. Nu-mi pot opri clănţănitul dinţilor. Mă târăsc până la staţia de supraveghere şi izbesc în uşă. Nu e nimeni acolo. Văd înăuntru monitoare video, un radiator, o haină, un birou, un scaun, încerc mânerul uşii. E încuiat. N-am cu ce să descui. Fereastra e ranforsată cu sârmă. Tremur rău de tot. Nu e nicio maşina pe-aici.

– Ajutor! strig.

Nu apare nimeni. Mă ghemuiesc în faţa uşii, cu genunchii la gură şi cu labele picioarelor strânse în palme. Nu apare nimeni, iar apoi, în fine, în fine, dispar.

Fragmente

Luni, marţi, miercuri, 25, 26 şi 27 septembrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Henry e plecat de-o zi întreagă. Eu şi Alba ne-am dus să cinăm la McDonald's. Am jucat cărţi, Go Fish şi Crazy Eights; Alba a desenat o fată cu părul lung zburând pe spinarea unui câine. I-am ales împreună rochia pentru mâine la şcoală. Acum e în pat. Eu stau pe veranda din faţă şi încerc să citesc Proust; cititul în franceză mă moleşeşte şi aproape am adormit când aud ceva prăbuşindu-se în camera de zi; Henry e pe podea, tremurând, livid şi îngheţat.

– Ajutor, spune printre clănţănituri de dinţi, iar eu alerg la telefon.

Mai târziu:

Sala de urgenţe: o scenă din anticamera iadului fluorescentă; bătrâni plini de afecţiuni, mame cu copii mici febrili, adolescenţi ai căror prieteni sunt aici ca să li se scoată gloanţele din diverse membre şi care mai târziu se vor lăuda cu asta în faţa fetelor căzute în admiraţie, dar care acum sunt cuminţiţi şi osteniţi.

Mai târziu:

Într-o cameră mică şi albă: asistentele îl ridică pe Henry, îl pun pe un pat şi dau păturile la o parte de pe el. Ochii i se deschid, îmi înregistrează prezenţa şi se închid la loc. Un intern blond îl examinează. O asistentă îi ia temperatura şi pulsul. Henry tremură atât de tare, de se mişcă patul cu el, iar braţul asistentei vibrează ca paturile cu sistem de masaj din motelurile anilor '70. Rezidentul examinează pupilele lui Henry, urechile, nasul, degetele de la mâini şi de la picioare, organele genitale. Încep amândoi să-l înfăşoare în pături şi în ceva metalic care seamănă cu folia de aluminiu. Îi împachetează labele picioarelor în comprese reci. E foarte cald în cămăruţa aceasta. Ochii lui Henry tremură şi se deschid iar. Încearcă să spună ceva. Pare a fi numele meu. Îmi strecor mâinile pe sub pături şi-i apuc mâinile îngheţate. Mă uit la asistentă.

– Trebuie să-l încălzim, să-i ridicăm temperatura internă, îmi spune. Pe urmă vom vedea.

Mai târziu:

– Cum Dumnezeului a făcut hipotermie în septembrie? mă întreabă rezidentul.

– Nu ştiu, răspund. Întrebaţi-l pe el.

Mai târziu:

E dimineaţă. Eu şi Charisse suntem în cafeneaua spitalului. Ea mănâncă budincă de ciocolată. În rezerva lui de la etaj, Henry doarme. Îl supraveghează Kimy. Am două felii de pâine prăjită pe farfurie; s-au înmuiat de la unt şi sunt neatinse. Cineva se aşază lângă Charisse; e Kendrick.

– Veşti bune, spune el, temperatura internă a urcat până la treizeci şi şase virgulă patru. Nu pare să-i fi fost afectat creierul.

Nu sunt în stare să rostesc nimic. *Mulţumesc, Doamne,* e tot ce pot gândi.

– Bine, ăă, mă întorc mai târziu, după ce termin la Rush St. Luke’s, mai spune Kendrick, ridicându-se în picioare.

– Mulţumesc, David, îi spun când e pe punctul de a pleca, iar el îmi zâmbeşte şi pleacă.

Mai târziu:

Dr. Murray intră însoţită de o asistentă indiancă pe al cărei ecuson scrie Sue. Sue duce un lighean mare, un termometru şi o găleată. Indiferent ce urmează să se întâmple o să fie low-tech.

– Bună dimineaţa, domnule DeTamble, doamnă DeTamble. O să-ţi reîncălzim picioarele.

Sue pune ligheanul pe podea şi dispare pe tăcute în baie. Se aude apa curgând. Dr. Murray e foarte grasă şi are o minunată freză cuib-de-albine pe care doar nişte negrese frumoase şi impunătoare se pot încumeta s-o poarte. Volumul i se îngustează de la tivul halatului alb, continuându-se cu două picioare perfecte, încălţate cu balerini din piele de aligator. Scoate din buzunar o seringă şi o fiolă şi începe să tragă conţinutul fiolei în seringă.

– Ce e aia? o întreb.

– Morfină. O să-l doară. Picioarele lui sunt cam pe ducă.

Ia cu blândeţe braţul pe care Henry i-l întinde fără o vorbă, de parcă ea i l-ar fi câştigat la un joc de poker. Are o mână uşoară. Acul trece prin piele, iar ea apasă pistonul; după o clipă, Henry scoate un mic geamăt de recunoştinţă. Când Sue intră cu apa fierbinte, Dr. Murray scoate compresele de pe picioarele lui

Henry. Sue pune găleata cu apă pe podea. Dr. Murray coboară patul şi amândouă îl saltă în şezut. Sue măsoară temperatura apei, apoi o toarnă în bazin şi introduce acolo picioarele lui Henry. El icneşte.

– Toate ţesuturile care urmează să scape se vor face roşu-aprins. Dacă nu arată ca un homar, avem probleme.

Mă uit la picioarele lui Henry plutind în bazinul de plastic galben. Sunt albe ca zăpada, albe ca marmura, albe ca titanul, albe ca hârtia, albe ca pâinea, albe ca cearşafurile, albe cât poate fi albul de alb. Sue schimbă apa răcită de picioarele îngheţate ale lui Henry. Termometrul indică patruzeci şi unu de grade. În cinci minute, se fac treizeci şi două de grade, iar Sue schimbă iar apa. Picioarele lui Henry se leagănă ca nişte peşti morţi. Lacrimile îi curg pe obraji şi îi dispar sub bărbie. Îl şterg pe faţă. Îl mângâi pe cap. Mă uit, doar-doar îi voi vedea picioarele colorându-se în roşu-aprins. Parcă aş aştepta să se developeze o fotografie, urmărind cu privirea cum imaginea se înnegreşte încet în tava cu substanţe chimice. O străfulgerare de roşu apare la gleznele ambelor picioare. Pete de culoare se întind pe călcâiul stâng şi în cele din urmă câteva degete se îmbujorează şovăielnic. Piciorul drept se încăpăţânează să rămână alb. Un roz apare fără prea mare tragere de inimă la fluierul piciorului, dar de acolo nu se mai întinde. După o oră, dr. Murray şi Sue îi şterg cu grijă picioarele lui Henry, iar Sue îi pune bucăţele de vată între degete. Îl culcă înapoi în pat şi îi aranjează un cadru peste picioare ca nimic să nu le atingă.

În noaptea următoare:

E noapte târziu şi stau lângă patul lui Henry din spitalul Mercy, privindu-l cum doarme. Gomez stă pe un scaun de cealaltă parte a patului, şi el adormit. Doarme cu capul dat pe spate şi cu gura deschisă şi din când în când scoate câte un mic sforăit, după care îşi întoarce capul.

Henry e nemişcat şi nu scoate un zgomot. Perfuzorul piuie intermitent. La capătul patului, o instalaţie în formă de cort înalţă pătura peste locul unde ar trebui să fie labele picioarelor lui Henry, dar ele nu mai sunt acolo. Degerătura le-a distrus. Amândouă picioarele i-au fost amputate deasupra gleznelor, în dimineaţa asta. Nu-mi pot imagina, încerc să nu-mi imaginez, ce e sub pături. Mâinile bandajate ale lui Henry zac peste învelitoare; îl iau de mână şi simt cât e de rece şi uscată, simt

pulsul la încheietură, simt cât de concretă e mâna lui Henry în mâna mea. După operaţie, dr. Murray m-a întrebat ce vreau să facă ea cu picioarele lui Henry. *Ataşează-i-le la loc* părea răspunsul corect, dar m-am mulţumit să dau din umeri şi mi-am ferit privirea.

Intră o asistentă, îmi zâmbeşte şi îi face injecţia lui Henry. După câteva minute, când medicamentul îi înveleşte creierul, Henry oftează şi se întoarce cu faţa spre mine. Ochii i se întredeschid foarte puţin, apoi adoarme la loc.

Vreau să mă rog, dar nu-mi amintesc nicio rugăciune, tot ce-mi trece prin cap este *An-tan-te, dize-mane-pe, dize-mane-compane, an-tan-te.* Of, Doamne, te rog, nu, te rog, nu-mi face asta. *Dar snarkul era un bujum*[180]. Nu. Nu-mi vine nimic. *Envoyez chercher le médecin. Qu'avez-vous? Il faudra aller à l'hôpital. Je me suis coupé assez fortement. Otez le bandage et laissez-moi voir. Oui, c'est une coupure profunde.*[181]

Nu ştiu cât e ceasul. Afară se luminează. Aşez mâna lui Henry înapoi pe pătură. El şi-o trage la piept, protector.

Gomez cască şi se întinde, trosnindu-şi degetele.

– Neaţa, pisi, îmi spune, ridicându-se şi mişcându-se greoi spre baie.

Îl aud cum urinează. Henry deschide ochii.

– Unde sunt?

– La Mercy. 27 septembrie 2006.

Henry se uită ţintă la tavan. Apoi, cu încetul, se împinge în perne până se ridică în şezut şi se uită la capătul patului. Se apleacă în faţă şi pipăie cu mâinile pe sub pături. Închid ochii.

Henry începe să urle.

Marţi 17 octombrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: L-au externat pe Henry acum o săptămână. Îşi petrece zilele în pat, încovrigat, cu faţa spre fereastră, alunecând în şi din somnul indus de morfină. Încerc să-l hrănesc cu supă şi pâine prăjită, cu macaroane şi brânză, dar nu prea mănâncă. Nici nu prea vorbeşte. Alba se foieşte prin jur în tăcere, dorind să se facă plăcută, să-i aducă lui tati o portocală, un ziar, ursuleţul ei de

---

[180] *But the Snark was a boojum*: vers din poezia absurdă *The Hunting of the Snark*, de Lewis Carroll.

[181] Traducere din lb. franceză: *Trimiteţi după un medic. Ce aveţi? Trebuie mers la spital. M-am tăiat zdravăn. Desfaceţi bandajul şi arătaţi-mi. Da, e o tăietură adâncă.*

jucărie; dar Henry nu face decât să zâmbească absent, iar grămăjoara de ofrande nefolosite zace pe noptiera lui. O asistentă energică pe nume Sonia Browne vine o dată pe zi să schimbe bandajele şi să ne dea sfaturi, dar, de cum dispare cu maşina ei Volkswagen Beetle, Henry se cufundă iar în rolul personajului absent. Îl ajut să folosească plosca. Îl conving să-şi schimbe pijamaua. Îl întreb cum se simte, ce-i trebuie, iar el răspunde vag sau nu spune nimic. Deşi e chiar aici, în faţa mea, Henry a dispărut.

Trec pe hol pe lângă dormitor, cu un coş plin de rufe în braţe, şi o văd pe Alba prin uşa întredeschisă, stând lângă Henry, care e încovrigat în pat. Mă opresc şi mă uit la ea. Stă nemişcată, cu mâinile atârnându-i pe lângă corp, cu codiţele negre date pe spate, cu gulerul pe gât deformat de cât a tras de el. Lumina dimineţii inundă încăperea, colorează totul în galben.

– Tati? spune Alba încet.

Henry nu răspunde. Ea încearcă din nou, mai tare. Henry întoarce capul spre ea şi se răsuceşte invers. Alba se aşază pe marginea patului. Henry îşi ţine ochii închişi.

– Tati?

– Hm?

– Eşti pe moarte?

Henry deschide ochii şi se uită fix la ea.

– Nu.

– Alba a zis că ai murit.

– Asta e în viitor, Alba. Nu acum. Spune-i Albei că n-ar trebui să-ţi spună chestii de-astea.

Îşi trece mâna peste barba care i-a crescut de când a ieşit din spital. Alba şade cu mâinile strânse în poală şi cu genunchii strânşi.

– De acum o să stai în pat tot timpul?

Henry se trage în sus şi se sprijină de tăblia patului.

– Poate.

Scotoceşte în sertarul noptierei, dar calmantele sunt în baie.

– De ce?

– Pentru că mă simt ca dracu', *bine?*

Alba se strânge ferindu-se de Henry şi se dă jos de pe pat.

– Bine! spune ea.

Deschide uşa şi aproape că se izbeşte de mine, tresare speriată, apoi fără un cuvânt îşi aruncă braţele în jurul taliei mele; o ridic şi e atât de grea acum în braţele mele. O duc în

camera ei, ne aşezăm în balansoar şi ne legănam împreună, cu faţa ei încinsă lipită de gâtul meu. Ce-aş putea să-ţi spun, Alba? Ce-aş putea spune?

Miercuri 18 şi joi 19 octombrie, joi 26 octombrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Stau în atelierul meu cu o rolă de sârmă şi o mulţime de desene. Am eliberat masa mare de lucru, iar desenele sunt ţintuite ordonat pe perete. Acum stau şi încerc să-mi încheg lucrarea în minte. Încerc să mi-o imaginez în trei dimensiuni. În mărime naturală. Tai cu foarfeca o bucată de sârmă, care sare departe de rolă; încep să modelez un tors. Văluresc din sârmă umerii, coşul pieptului, pelvisul. Fac o pauză. Poate ar trebui să articulez braţele şi picioarele? Să-i fac sau nu labele picioarelor? Încep să fac un cap, apoi îmi dau seama că nu asta vreau. Împing totul sub masă şi o iau de la capăt cu altă sârmă.

Ca un înger. *Orice înger e înspăimântător. Şi totuşi, vai mie, vă invoc pe voi toţi, păsări aproape ucigătoare ale sufletului*[182]... Doar din aripi vreau să-l reprezint. Desenez în aer cu metalul subţire, şerpuind şi vălurind; măsor cu braţele mele anvergura unei aripi, apoi repet procesul, în oglindă, pentru cealaltă aripă, comparând simetria ca atunci când o tund pe Alba, măsurând din ochi, căutând să simt greutatea, forma. Prind aripile împreună cu o balama, apoi mă urc pe scară şi le atârn de tavan. Ele plutesc, aer cuprins între linii, la nivelul pieptului meu, doi metri şi jumătate de la un capăt la celălalt, graţioase, decorative, inutile.

La început mi-am imaginat alb, dar apoi mi-am dat seama că nu e asta. Deschid dulapul cu pigmenţi şi vopsele. Ultramarin, galben-ocru, chihlimbariu, albastru-verzui, lac de garantă. Nu. Uite aici: oxid de fier roşu. Culoarea sângelui uscat. Un înger cumplit nu poate fi alb, sau ar fi mai alb decât orice alb aş putea eu să fac. Scot recipientul pe bufet, împreună cu negrul de cărbune. Mă duc la maldărul de fibre care aşteaptă, plăcut mirositor, în cel mai îndepărtat colţ al atelierului. Kozo şi in; transparenţă şi flexibilitate, o fibră care zornăie ca un clănţănit de dinţi combinată cu una moale ca buzele. Cântăresc nouă sute de grame de kozo, scoarţă tare şi viguroasă, care trebuie preparată şi bătută, ruptă şi pulverizată. Pun apă la încălzit în recipientul uriaş care acoperă două arzătoare ale aragazului.

[182] Fragment din *A doua elegie duineză,* de Reiner Maria Rilke; traducere din limba germană de Al. Philippide.

Când începe să fiarbă, arunc în ea fibra kozo şi mă uit cum se închide la culoare şi absoarbe încet lichidul. Arunc înăuntru o măsură de carbonat de sodiu, acopăr vasul şi pornesc hota. Toc mărunt o jumătate de kilogram de in alb, umplu holendrul cu apă şi îi dau drumul să sfâşie şi să mărunţească transformându-l într-o materie albă şi fină. Apoi îmi fac o cafea şi mă aşez să privesc pe fereastră la casa din celălalt capăt al curţii.

În acelaşi timp:

HENRY: Mama e aşezată la capătul patului. Nu vreau să afle despre picioarele mele. Închid ochii şi mă prefac adormit.

– Henry? Ştiu că eşti treaz. Aide, colega, scularea şi înviorarea.

Deschid ochii. E Kimy.

– Mm. 'Neaţa.

– E 2:30 după-amiaza. Ar trebui să te dai jos din pat.

– Nu pot să mă dau jos din pat, Kimy. N-am picioare.

– Ai scaun cu rotile. Hai, ai nevoie de o baie, ai nevoie să te razi, pfui, puţi ca un om bătrân.

Kimy se scoală în picioare, cu un aer fioros. Trage cearşaful de pe mine şi iată-mă zăcând aici ca un crevete decojit, rece şi neputincios în lumina soarelui de după-amiază. Intimidat de Kimy, mă aşez în scaunul cu rotile, iar ea mă împinge spre uşa băii, al cărei cadru dovedeşte prea îngust ca să poată trece scaunul prin el.

– Bine, zice Kimy, stând în faţa mea cu mâinile în şolduri. Cum o facem pe asta? Ha?

– Nu ştiu, Kimy. Eu sunt schilodul, eu de fapt nu lucrez aici.

– Ce fel de cuvânt e ăsta, *schilod?*

– E un cuvânt de argou foarte depreciativ folosit pentru a descrie un invalid.

Kimy se uită la mine de parcă aş avea opt ani şi aş fi folosit cuvântul *a fute* în prezenţa ei (nu ştiam ce înseamnă, ştiam doar că era interzis).

– Cre' c-ar trebui să fie *cu dizabilităţi,* Henry.

Se apleacă şi îmi descheie cămaşa de pijama.

– Am *mâini,* îi spun şi termin singur de descheiat.

Kimy face stânga-mprejur, cu o mişcare bruscă şi ţâfnoasă, răsuceşte robinetul, ajustează temperatura apei, pune dopul peste scurgere. Caută prin dulăpiorul suspendat, îmi scoate aparatul de ras, săpunul, pămătuful din păr de castor. Nu

reuşesc să-mi dau seama cum aş putea să mă ridic din scaunul cu rotile. Hotărăsc să încerc să alunec din el; îmi împing fundul înainte, îmi arcuiesc spatele şi alunec spre podea. În cădere, îmi sucesc umărul stâng şi dau cu fundul de podea, dar nu-i mare lucru. Fizioterapeutul de la spital, o tânără tonică pe nume Penny Featherwight, avea câteva tehnici pentru aşezat şi ridicat din scaun, dar toate erau pentru situaţia scaun/pat sau scaun/scaun. Acum stau pe podea, iar cada se înalţă deasupra mea precum stâncile albe ale Doverului. Mă uit în sus la Kimy, care are optzeci şi doi de ani, şi îmi dau seama că sunt pe cont propriu. Se uită şi ea la mine, şi e plină de milă privirea aceea. Îmi spun *futu-i, trebuie să fac asta într-un fel, doar n-o s-o las pe Kimy să se uite aşa la mine.* Mă scutur de pantalonii de pijama şi încep să-mi desfac feşele care-mi acoperă pansamentele. Kimy îşi priveşte dinţii în oglindă. Îmi strecor mâna peste marginea căzii şi încerc apa.

– Dacă arunci în asta nişte ierburi, ai schilod fiert la masa de seară.

– E prea fierbinte? întreabă Kimy.

– Mda.

Kimy învârteşte robinetele şi apoi iese din baie, împingând scaunul cu rotile din dreptul uşii. Îmi scot cu precauţii pansamentele de pe piciorul drept. Pe dedesubt, pielea e palidă şi rece. Îmi duc mâna la îndoitură, la fâşia de carne care acoperă osul. Am luat un Vicodin nu cu mult timp în urmă. Mă întreb dacă aş putea să mai iau unul fără să observe Clare. Probabil că flaconul e aici sus, în dulăpior. Kimy se întoarce cu un scaun din bucătărie. Îl lasă jos lângă mine. Îmi scot şi pansamentele de la celălalt picior.

– A făcut treabă bună, spune Kimy.

– Dr. Murray? Daa, e o mare îmbunătăţire, mult mai aerodinamic.

Kimy râde. O trimit să-mi aducă din bucătărie cărţile de telefoane. Le pune lângă scaun, iar eu mă înalţ şi mă aşez pe ele. Apoi mă urc chinuit pe scaun, iar de acolo, pe jumătate cad, pe jumătate mă rostogolesc în cadă. Un ditamai valul de apă se revarsă pe jos. Sunt în cadă. Aleluia. Kimy opreşte apa şi îşi şterge picioarele cu un prosop. Mă cufund.

Mai târziu:

CLARE: După ore de gătit pe foc, scurg fibra de kozo şi o bag

şi pe ea în holender. Cu cât stă mai mult acolo, cu atât mai fină va fi şi va semăna a os. După patru ore, adaug un agent de fixare, argilă, pigment. Culoarea bej a materiei se transformă brusc într-un roşu de pământ, foarte închis. Scurg în găleţi şi torn materia în cuvă. Când mă întorc în casă, o găsesc pe Kimy în bucătărie preparând caserole cu ton şi cartofi prăjiţi.

– Cum merge? o întreb.

– Bine de tot. E în camera de zi.

Dinspre baie până în camera de zi e un şir de urme ude de mărimea încălţărilor lui Kimy. Henry doarme pe sofa cu o carte deschisă pe piept. *Ficciones*[183]. E proaspăt ras şi mă aplec deasupra lui să inspir; miroase a proaspăt, iar părul grizonant şi umed îi stă sculat în toate părţile. Alba îi tot vorbeşte ursuleţului ei Teddy, în camera ei. O clipă, mă simt de parcă *eu* am călătorit în timp, de parcă acesta e un moment răzleţ de *dinainte,* dar apoi îmi las privirea să coboare pe trupul lui Henry către netezimea dinspre capătul păturii şi ştiu că mă aflu aici şi acum.

În dimineaţa următoare plouă. Deschid uşa atelierului şi aripile de sârmă mă aşteaptă, plutind în lumina cenuşie a dimineţii. Deschid radioul; e Chopin, desfăşurându-şi studiile precum valurile pe nisip. Îmi pun cizme de cauciuc, o bentiţă ca să nu-mi cadă părul în amestecul pentru hârtie, şorţ de cauciuc. Ud cu furtunul matriţa mea preferată, din tek şi alamă, ridic capacul de pe cuvă, întind un fetru pe care să aşez hârtia. Bag mâinile până la fundul cuvei şi agit mâlul roşu-întunecat ca să amestec fibrele cu apa. Totul e fluid. Cufund matriţa în cuvă şi o ridic cu grijă, la orizontală, şiroind de apă. O aşez pe colţul cuvei, unde apa se scurge din ea şi lasă în urmă un strat de fibră pe suprafaţa matriţei; scot rama şi apăs plasa pe suprafaţa de fetru, mişcând-o cu blândeţe, iar când ridic plasa hârtia rămâne pe fetru, delicată şi strălucitoare. O acopăr cu alt fetru, o umezesc, şi din nou: cufund matriţa, ridic, scurg, întind. Uit de mine în şirul repetitiv, cu muzica de pian plutind peste apa care se scurge, picură, şiroieşte. Când adun un braţ de hârtie şi fetru, îl bag în presa hidraulică. Apoi mă întorc în casă şi mănânc un sandviş cu şuncă. Henry citeşte. Alba e la şcoală.

După masă, mă proptesc în dreptul aripilor, cu braţul de hârtie proaspătă. Am de gând să acopăr armătura cu o pojghiţa de hârtie. Hârtia e umedă şi închisă la culoare şi stă să se rupă,

[183] *Ficciones*: colecţie de povestiri (1944) ale scriitorului argentinian Jorge Luis Borges.

dar se înfăşoară pe formele de sârmă ca o piele. O răsucesc în formă de tendoane, de strune care se contorsionează şi se unesc. Aripile sunt acum de liliac, urma sârmei e vizibilă pe sub hârtia subţire. Usuc hârtia încă nefolosită încălzind-o pe foi de oţel. Apoi mă apuc s-o tai fâşii, pene. Când se vor usca aripile, voi coase astea pe ele, una câte una. Încep să vopsesc fâşiile, negru, gri şi roşu. Penaj pentru îngerul cel cumplit, pentru pasărea mortală.

O săptămână mai târziu, seara:

HENRY: Clare m-a amăgit cu vorbe dulci să mă îmbrac şi l-a înrolat pe Gomez să mă care pe uşa din spate, prin curte, până în atelierul ei. Atelierul e luminat de lumânări; sunt probabil vreo sută sau mai mult, pe mese, pe podea şi pe pervazuri. Gomez mă aşază pe canapeaua extensibilă şi se retrage. În mijlocul atelierului, atârnă de tavan un cearşaf alb; întorc capul să văd dacă e vreun proiector, dar nu e. Clare poartă o rochie închisă la culoare şi când se mişcă prin cameră faţa şi mâinile ei plutesc albe şi desprinse de trup.

– Vrei nişte cafea? mă întreabă.

N-am mai băut deloc de dinainte de spital.

– Sigur.

Ea toarnă două ceşti, adaugă lapte şi îmi aduce una. Senzaţia pe care mi-o produce cana fierbinte din mâna mea e plăcută şi familiară.

– Am făcut ceva pentru tine, spune Clare.

– Picioare? Mi-ar prinde bine nişte picioare.

– Aripi, spune ea şi face să cadă pe podea cearşaful alb.

Aripile sunt uriaşe şi plutesc licărind în lumina lumânărilor. Sunt mai întunecate decât întunericul, ameninţătoare, dar şi evocatoare de dor, de libertate, de goană prin spaţiu. Sentimentul de a sta robust, *pe propriile mele picioare,* de a alerga, o alergare precum zborul. Visele despre plutire, despre zborul ca şi cum gravitaţia ar fi fost anulată, iar acum mi-e îngăduit să mă ridic de la pământ până la o distanţă sigură, visele acestea se întorc la mine în atelierul crepuscular. Clare se aşază lângă mine. Simt că mă priveşte. Aripile sunt mute, franjurate pe margini. Nu pot vorbi. *Siehe, ich lebe. Woraus? Weder Kindheit noch Zukunft / werden weniger… Überzähliges Dasein / entspringt mir Herzen.* (Uite, trăiesc. Din ce anume? Nici copilăria şi nici viitorul / nu se împuţinează… Viaţa, îmbelşugat,

îmi irumpe în inimă.[184])

– Sărută-mă, spune Clare.

Mă întorc spre ea, chip palid şi buze întunecate plutind în beznă, şi mă cufund, zbor, sunt eliberat: viaţa, îmbelşugat, îmi irumpe în inimă.

---

[184] Fragment din *A doua elegie duineză,* de Reiner Maria Rilke; traducere din limba germană de Dan Constantinescu.

Vise despre picioare

Octombrie / noiembrie 2006 (Henry are 43 de ani)

HENRY: Visez că sunt la Newberry, unde ţin o prezentare pentru nişte absolvenţi de la colegiul Columbia. Le arăt incunabule, tipărituri timpurii. Le arăt fragmentul lui Gutenberg, *Game and Play of Chess* a lui Caxton[185], *Eusebius* a lui Jenson[186]. Merge bine, ei pun întrebări potrivite. Scotocesc prin cărucior, în căutarea unei cărţi deosebite pe care tocmai am găsit-o în depozit, ceva ce nici nu ştiam că avem. E într-o cutie roşie, grea. Nu are titlu, doar numărul de înregistrare, Casetă Wing[187] f ZX 983. D 453, ştampilat cu auriu sub emblema Newberry. Pun cutia pe masă şi aranjez suporturile. Deschid cutia, şi înăuntru, roz la culoare şi perfecte, sunt picioarele mele. Sunt surprinzător de grele. Când le aşez pe suporturi, toate degetele lor se mişcă, salutându-mă, arătându-mi că încă o mai pot face. Încep să vorbesc despre ele, explicând importanţa picioarelor mele pentru tipografia veneţiană din secolul al cincisprezecelea. Studenţii îşi iau notiţe. Dintre ei, o blondă drăguţă, într-o bluză fără mâneci strălucind de paiete, arată spre picioarele mele şi spune:

– Uitaţi-vă, s-au albit de tot!

Şi e adevărat, pielea a devenit de un alb cadaveric, picioarele sunt lipsite de viaţă şi au intrat în putrefacţie. Cu tristeţe, îmi notez în minte să le trimit la Conservare mâine la prima oră.

Visez că alerg. Totul e bine. Alerg de-a lungul lacului, dinspre Oak Street Beach către nord. Îmi simt inima bătând cu putere, plămânii crescând şi micşorându-se lin. Mă mişc înainte. Ce

---

[185] William Caxton: comerciant, diplomat, scriitor britanic din secolul al XV-lea, primul tipograf britanic şi primul care a adus o tipografie în Anglia, tipărind prima carte în limba engleză; cea de-a doua, publicată tot de el, în 1474, a fost *The Game and Playe of the Chesse Moralised (Consideraţii morale despre jocul şi joaca şahului).*

[186] Nicolas Jenson: tipograf veneţian de origine franceză din secolul al XV-lea, creatorul primului caracter de literă tipografică „roman”; lucrarea *De euangelica praeparatione* (titlu uniformizat: *Evangelica preparatio),* de episcopul Eusebius al Cesareei, tipărită de Jenson în 1470, este prima în care se foloseşte caracterul „roman”.

[187] Colecţia Wing a bibliotecii Newberry poartă numele scriitorului şi editorului John Mansir Wing (1844–1917); *wing* înseamnă aripă în lb. engleză.

uşurare, îmi spun. Mi-era teamă că n-o să mai alerg niciodată, dar iată-mă alergând. E grozav.

Dar încep să nu mai meargă lucrurile. Cad părţi din corpul meu. Întâi mi se duce braţul stâng. Mă opresc să îl ridic din nisip, îl scutur şi mi-l pun la loc, dar nu e prea bine prins şi cade iar, după mai puţin de un kilometru. Aşa că îl duc în mâna cealaltă, gândindu-mă că poate când ajung acasă o să pot să-l prind mai bine. Apoi însă îmi cade şi celălalt braţ şi nu mai am niciunul ca să mi le ridic de jos pe cele căzute. Alerg în continuare. Prea rău nu e; nu doare. Curând îmi dau seama că mi s-a dislocat penisul şi-mi atârnă în cracul drept al pantalonilor de trening, bălăngănindu-se enervant în strânsoarea elasticului. Dar nu pot să fac nimic în privinţa asta, aşa că nu bag în seamă. Apoi simt cum îmi crapă şi mi se sparg tălpile în pantofi precum asfaltul şi ambele picioare mi se frâng de la glezne, făcându-mă să cad cu faţa în jos pe alee. Ştiu că dacă rămân aici o să fiu călcat în picioare de alţi alergători, aşa că încep să mă rostogolesc. Şi mă tot rostogolesc până în lac, iar undele mă trag la fund şi mă trezesc icnind după o gură de aer.

Visez că fac parte dintr-un corp de balet. Sunt balerina-vedetă, sunt în cabina mea şi Barbara, care a fost costumiera mamei, mă înfăşoară în tul roz. Cu Barbara nu-i de glumit, aşadar, cu toate că picioarele mă dor al dracului, nu protestez când îmi ambalează cu blândeţe cioturile în nişte balerini lungi din satin roz. Când termină, mă ridic clătinându-mă de pe scaun şi urlu.

– Nu fi bleg, spune Barbara, dar apoi se înduplecă şi îmi face o injecţie cu morfină.

În uşa cabinei apare unchiul Ish şi pornim în grabă prin holuri nesfârşite din spatele scenei. Ştiu că mă dor picioarele chiar dacă nu mi le văd şi nici nu le simt. Ne zorim, şi deodată mă aflu în culise, de unde privesc drept spre scenă şi îmi dau seama că baletul e *Spărgătorul de nuci,* iar eu sunt Zâna Bomboanelor. Nu ştiu de ce, dar asta mă enervează rău. Nu e ce mă aşteptam. Dar cineva mă împinge uşor şi intru în scenă bălăngănindu-mă. Şi încep să dansez. Luminile mă orbesc, dansez fără să mă gândesc la asta, fără să ştiu paşii, într-un extaz al durerii. În cele din urmă cad în genunchi, plângând cu suspine, iar spectatorii se ridică în picioare şi aplaudă.

Vineri 3 noiembrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Henry ridică o ceapă, se uită la mine cu gravitate şi spune:

– *Asta…* e o ceapă.

Dau din cap.

– Da. Am citit despre aşa ceva.

El ridică o sprânceană.

– Foarte bine. Acum, ca să cojeşti o ceapă, iei un cuţit ascuţit, se pune numita ceapă pe un tocător şi se îndepărtează capetele, cam aşa. Apoi poţi să cojeşti ceapa, cam aşa. Bine. Acum o tai în felii transversale. Dacă îţi trebuie inele de ceapă, pur şi simplu desprinzi fiecare felie, dar dacă faci supă sau sos pentru spaghete sau ceva tocat, aşa…

Henry s-a hotărât să mă înveţe să gătesc. Toate bufetele şi dulăpioarele din bucătărie sunt prea sus pentru el din scaunul cu rotile. Stăm la masa din bucătărie, înconjuraţi de castroane, cuţite şi conserve cu sos de tomate. Henry împinge pe masă spre mine tocătorul şi cuţitul, iar eu mă ridic şi toc cu stângăcie ceapa. Henry mă urmăreşte răbdător.

– Bine, grozav. Acum, ardei gras: tai cu cuţitul rotund aici, pe urmă tragi miezul…

Facem sos marinara, pesto, lasagna. În altă zi, fursecuri cu ciocolată, negrese, cremă de zahăr ars. Alba e în al nouălea cer.

– Mai vreau desert, cerşeşte ea.

Prăjim omletă cu somon, facem pizza de la A la Z. Trebuie să recunosc că e destul de amuzant. Dar în prima seară când pregătesc de una singură cina sunt absolut terifiată. Stau în bucătărie înconjurată de oale şi cratiţe, sparanghelul a fiert prea mult şi m-am ars când am scos peştele-călugăr din cuptor. Pun totul pe farfurii şi le duc în sufragerie, unde Henry şi Alba stau pe locurile lor la masă. Henry surâde încurajator. Mă aşez; Henry toastează cu paharul lui cu lapte:

– Pentru noul bucătar!

Alba ciocneşte cu el şi ne punem pe mâncat. Între timp, mă uit pe furiş la Henry. Mâncând, îmi dau seama că totul e bun la gust.

– E bun, mama! spune Alba, iar Henry aprobă dând din cap.

– E grozav, Clare, spune el.

Ne uităm unul la altul, iar eu spun în gând *Nu mă părăsi.*

Ce e val ca valul trece

Luni 18 decembrie 2006 /duminică 2 ianuarie 1994
(Henry are 43 de ani)

HENRY: Mă trezesc în toiul nopţii cu o mie de ace scormonindu-mi picioarele şi până să apuc să scot un Vicodin din flacon mă prăbuşesc. Mă îndoi de mijloc şi mă pomenesc pe podea, dar nu e podeaua noastră, e o altă podea, într-o altă noapte. Unde sunt? Durerea face ca totul să pară a licări, dar e întuneric şi simt un fel de miros, de ce anume îmi aminteşte? Înălbitor. Sudoare. Parfum, atât de familiar... dar nu poate fi...

Zgomot de paşi care urcă scara, voci, o cheie descuind câteva încuietori *(unde aş putea să mă ascund?),* uşa se deschide, mă târăsc pe podea, în vreme ce lumina se aprinde şi explodează în capul meu ca un blitz, iar un glas de femeie şopteşte:

– O, Doamne.

Îmi spun *Nu, nu se poate să se întâmple asta;* uşa se închide şi o aud pe Ingrid spunând:

– Celia, trebuie să pleci.

Celia protestează şi, în vreme ce ele două stau de cealaltă parte a uşii certându-se pe tema asta, eu mă uit disperat în toate părţile, dar nu e cale de ieşire. Ăsta trebuie să fie apartamentul lui Ingrid de pe strada Clark, unde n-am fost niciodată, dar aici sunt toate lucrurile ei, copleşindu-mă, scaunul Eames, măsuţa de marmură în formă de boabă de fasole, plină de reviste de modă, canapeaua de un portocaliu oribil pe care noi... încerc disperat să găsesc ceva cu care să mă îmbrac, dar singura textilă din camera asta cu minimum de obiecte e o cuvertură împletită, violet cu galben, care nu se potriveşte deloc cu canapeaua, aşa că o înşfac, mă înfăşor în ea şi mă salt pe canapea, iar Ingrid deschide uşa din nou. Stă îndelung fără să spună nimic şi se uită la mine, mă uit şi eu la ea şi tot ce-mi trece prin minte e of, Ing, de ce ţi-ai făcut una ca asta?

Acea Ingrid care trăieşte în amintirea mea e îngerul blond incandescent al nonşalanţei pe care l-am cunoscut la petrecerea de 4 iulie din barul Jimbo's, în 1988; Ingrid Carmichel era răvăşitoare şi intangibilă, închisă într-o armură scânteietoare făcută din avere, frumuseţe şi plictiseală. Ingrid care stă acum şi mă priveşte e sfrijită, împietrită şi obosită; stă cu capul uşor aplecat într-o parte şi se uită la mine cu mirare şi dispreţ.

Niciunul dintre noi nu pare a şti ce să spună. În cele din urmă, îşi scoate haina, o aruncă pe scaun şi ia loc pe celălalt capăt al canapelei. Poartă pantaloni de piele, care scârţâie puţin când se aşază.

– Henry.

– Ingrid.

– Ce cauţi aici?

– Nu ştiu. Îmi pare rău. Eu… mă rog, ştii tu.

Dau din umeri. Mă dor picioarele atât de rău, încât aproape că nu-mi pasă unde mă aflu.

– Arăţi ca dracu'.

– Mă doare rău.

– Ce ciudat. Şi pe mine.

– Vreau să zic că mă doare fizic.

– De ce?

Din partea lui Ingrid, aş putea să ard într-o combustie spontană chiar sub ochii ei. Trag cuvertura şi-mi scot la iveală cioturile.

Ea nu se trage înapoi şi nu icneşte. Nici nu-şi fereşte privirea, iar când şi-o ia de acolo se uită în ochii mei şi văd limpede că Ingrid, dintre toţi, înţelege perfect. Pe căi complet diferite, am ajuns amândoi în aceeaşi situaţie. Ea se scoală în picioare şi se duce în altă cameră, de unde se întoarce ţinând în mână vechea ei trusă de cusut. Simt un val de speranţă, iar speranţa îmi e justificată: Ingrid se aşază, deschide capacul, şi totul e exact ca în vremurile bune, e o farmacie întreagă acolo printre perniţe de ace şi degetare.

– Ce vrei? întreabă Ingrid.

– Narcotice.

Ea piguleşte un săculeţ plin cu pastile şi îmi oferă o selecţie; ochesc nişte Ultram şi iau două. După ce le înghit pe uscat, ea îmi aduce un pahar cu apă, pe care îl beau până la fund.

– Ei, spune Ingrid, trecându-şi unghiile lungi şi roşii prin părul lung şi blond. Din ce timp vii?

– Decembrie 2006. Aici ce dată e?

Ingrid se uită la ceas.

– *Era* prima zi de anul nou, dar acum e 2 ianuarie 1994.

O, nu. Te rog, nu.

– Care-i problema? întreabă ea.

– Nimic.

Azi e ziua în care se sinucide Ingrid. Ce-aş putea să-i spun? O

pot opri? Dar dacă sun pe cineva?

– Ascultă, Ing, aş vrea doar să spun…

Ezit. Ce-aş putea să-i spun fără s-o sperii? Mai contează acum? Acum, când e moartă? Chiar dacă stă aici lângă mine?

– Ce-i?

Mă trec transpiraţiile.

– Doar… poartă-te frumos cu tine. Nu… Adică ştiu că nu eşti prea fericită…

– Păi, şi a cui e vina?

Gura ei rujată cu roşu strălucitor e strânsă cu asprime. Nu-i răspund. E vina mea? Chiar că nu ştiu. Ingrid se uită ţintă la mine, parcă aşteptând un răspuns. Îmi feresc privirea. Mă uit la posterul Maholy-Nagy[188] de pe peretele de vizavi.

– Henry? De ce ai fost aşa de rău cu mine?

Îmi târăsc privirea înapoi spre ea.

– Am fost? N-am vrut să fiu.

Ingrid scutură din cap.

– Nu ţi-a păsat de viaţa mea.

Of, Ingrid.

– Ba îmi pasă. Nu vreau să mori.

– Nu ţi-a păsat. M-ai părăsit şi n-ai venit deloc la spital.

Vorbeşte ca şi cum ar sufoca-o cuvintele.

– Familia ta nu m-a lăsat să vin. Mama ta mi-a spus să mă ţin deoparte.

– Ar fi trebuit să vii.

Oftez.

– Ingrid, *doctorul* tău mi-a spus că n-am voie să te vizitez.

– Am întrebat şi mi-au spus că n-ai dat niciun telefon.

– Am dat. Mi s-a spus că nu vrei să vorbeşti cu mine şi să nu mai sun.

Calmantul îşi face efectul. Durerea înţepătoare din picioare se potoleşte. Îmi strecor mâna pe sub cuvertură şi îmi lipesc palma pe pielea ciotului stâng, apoi pe dreptul.

– Era să mor, şi tu n-ai mai vorbit cu mine de atunci.

– Credeam că nu vrei să vorbeşti cu mine. De unde era să ştiu?

– Te-ai căsătorit şi nu mi-ai dat un telefon, ai invitat-o pe Celia la nuntă ca să-mi faci mie în ciudă.

Râd, pentru că nu mă pot abţine.

---

[188] László Maholy-Nagy (1895–1946): fotograf şi pictor maghiar, director al Institutului de Design din Chicago.

– Ingrid, *Clare* a invitat-o pe Celia. Erau prietene, niciodată n-am reuşit să înţeleg de ce. Contrariile se atrag, presupun. Dar, oricum, n-a avut nimic de-a face cu tine.

Ingrid nu spune nimic. A pălit pe sub machiaj. Se caută în buzunarul hainei şi scoate un pachet de English Ovals şi o brichetă.

– De când fumezi tu? o întreb.

Ingrid ura fumatul. Lui Ingrid îi plăceau cola, amfetamina şi băuturile cu nume poetice. Acum extrage cu două degete o ţigară din pachet şi o aprinde. Îi tremură mâinile. Trage din ţigară şi fumul iese în cercuri dintre buzele ei.

– Şi cum e viaţa fără picioare? mă întreabă. În definitiv, cum s-a-ntâmplat?

– Degerături. Am leşinat în Grant Park, în ianuarie.

– Şi cum te deplasezi?

– În general, în scaunul cu rotile.

– Aha. Ce nasol.

– Mda. Aşa e.

Stăm tăcuţi o vreme.

– Încă mai eşti căsătorit? întreabă Ingrid.

– Da.

– Copii?

– Unul. O fată.

– Ah. (Ingrid se lasă pe spate şi suflă pe nări un şuvoi subţire de fum.) Mi-aş fi dorit să am şi eu copii.

– Tu n-ai vrut niciodată copii, Ing.

Ea se uită la mine, dar nu-i pot citi privirea.

– Mereu am vrut copii. Nu credeam că *tu* vrei, aşa că n-am zis nimic.

– Încă ai putea să ai copii.

Ingrid râde.

– Aş putea? Am copii, Henry? În anul 2006, am eu un soţ, o casă în Winnetka şi 2,5 copii?

– Nu chiar.

Îmi schimb poziţia pe canapea. Durerea a cedat, dar a rămas carapacea ei, un spaţiu gol în care ar trebui să fie durere, dar nu e, este aşteptarea durerii.

– *Nu chiar,* mă imită Ingrid. Ce fel de *nu chiar?* Ca în „Nu chiar, Ingrid, tu de fapt eşti un om al străzii?”.

– Nu eşti un om al străzii.

– Deci nu sunt un om al străzii. Bine, grozav.

Ingrid îşi stinge ţigara şi încrucişează picioarele. Mereu mi-au plăcut picioarele ei. Poartă ghete cu tocuri înalte. Probabil ea şi Celia au fost la o petrecere.

– Am eliminat extremele, spune Ingrid. Nu sunt o doamnă măritată din suburbii şi nu sunt niciun om fără adăpost. Haide, Henry, mai dă-mi nişte indicii.

Tac. Nu vreau să intru în jocul ăsta.

– Bine, hai să-l facem cu răspunsuri multiple. Ia să vedem… A) Sunt stripteuză într-un club jegos de pe strada Rush. Ăă, B) Sunt la închisoare pentru că am omorât-o cu toporul pe Celia şi i-am dat-o lui Malcolm s-o mănânce. Eh. Mda, aha, C) Trăiesc în Rio del Sol cu un investitor bancar. Ce zici de-asta, Henry? Îţi sună bine vreuna dintre variantele astea?

– Cine-i Malcolm?

– Dobermanul lui Celia.

– Îmi imaginez.

Ingrid se joacă cu bricheta, tot aprinzând-o şi închizând-o.

– Ce zici de D) Am murit?

Tresar străbătut de un fior.

– Asta nu ţi se pare interesantă?

– Nu, deloc.

– Serios? Mie asta îmi place cel mai mult, spune Ingrid şi zâmbeşte. (Nu e un zâmbet plăcut. E mai mult o grimasă.) Aşa de tare îmi place, încât mi-a venit o idee.

Se ridică, traversează camera cu paşi mari şi iese pe hol. O aud deschizând şi închizând un sertar. Se întoarce ţinându-şi o mână la spate. Se opreşte în faţa mea, rosteşte „Surpriză!” şi îndreaptă spre mine un pistol.

Nu e o armă foarte mare. E subţire, neagră şi lucioasă. Ingrid o ţine aproape de talie, nonşalant, de parcă ar fi la un coctail. Mă holbez la pistol.

– Aş putea să te împuşc, spune Ingrid.

– Da. Ai putea.

– Pe urmă aş putea să mă împuşc pe mine.

– Şi asta s-ar putea întâmpla.

– *Dar se întâmplă?*

– Nu ştiu, Ingrid. Tu trebuie să decizi.

– Rahat, Henry. Spune-mi, porunceşte Ingrid.

– Bine. Nu. Nu se întâmplă aşa.

Încerc să-mi fac vocea să sune plină de siguranţă. Ingrid zâmbeşte cu superioritate.

– Dar dacă eu vreau să se întâmple aşa?

– Ingrid, dă-mi pistolul.

– Vino aici şi ia-l.

– Ai de gând să mă împuşti?

Ingrid scutură din cap, zâmbind. Mă dau jos de pe canapea şi mă târăsc pe podea către Ingrid, trăgând cuvertura după mine, încetinit de efectul calmantului. Ea se dă înapoi, cu pistolul aţintit asupra mea. Mă opresc.

– Haide, Henry. Cuţu cuminte. Cuţu *încrezător.*

Ingrid ridică piedica şi face doi paşi spre mine. Mă crispez. Ea ţinteşte direct spre capul meu. Dar apoi începe să râdă şi îşi lipeşte gura ţevii de tâmplă.

– Ce zici de asta, Henry? Aşa se întâmplă?

– Nu. *Nu!*

Ea se încruntă.

– Eşti sigur, Henry? (Îşi mută pistolul la piept.) E mai bine aşa? Capul sau inima, Henry?

Mai face un pas înainte. Aş putea s-o ating. Aş putea s-o apuc... Ingrid îmi trage un şut în piept şi cad pe spate, zac răşchirat pe podea uitându-mă în sus la ea, iar Ingrid se apleacă şi mă scuipă în faţă.

– M-ai iubit? mă întreabă uitându-se de sus la mine.

– Da.

– Mincinosule, spune Ingrid şi apasă pe trăgaci.

Luni 18 decembrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Mă trezesc în miez de noapte şi Henry nu e. Intru în panică. Mă ridic în şezut. Variantele mi se aglomerează în minte. Ar putea fi lovit de o maşină, blocat într-o clădire abandonată, afară în frig... Aud un sunet, cineva plânge. Mă gândesc că o fi Alba, poate Henry s-a dus să vadă ce-i cu ea, aşa că mă ridic şi mă duc în camera Albei, dar ea doarme covrig cu Teddy în braţe, cu păturile aruncate pe jos. Mă duc după sunet, pe hol, şi iată, aşezat pe podeaua camerei de zi e Henry, cu capul în mâini.

Îngenunchez lângă el.

– Ce s-a-ntâmplat? îl întreb.

Henry ridică fruntea şi îi văd lucirea lacrimilor pe obraji, în lumina de felinare care pătrunde prin ferestre.

– A murit Ingrid, spune el.

Îl îmbrăţişez.

– Ingrid a murit de multă vreme, îi spun încetişor.

Henry scutură din cap.

– Ani, minute… tot aia, spune el.

Stăm pe podea, în tăcere. În cele din urmă, Henry spune:

– Crezi că s-a făcut deja dimineaţă?

– Sigur.

Cerul e încă negru. Nu cântă nicio pasăre.

– Hai să ne ridicăm, spune el.

Aduc scaunul cu rotile, îl ajut să se aşeze şi îl împing spre bucătărie. Îi aduc halatul de baie, iar el se chinuieşte să-l îmbrace. Stă la masă şi priveşte lung pe fereastră la curtea acoperită de zăpadă. Undeva în depărtare, un plug de zăpadă râcâie strada. Aprind lumina. Măsor cafea într-un filtru, măsor apă în cafetieră, îi dau drumul. Scot ceşti. Deschid frigiderul, dar când îl întreb pe Henry ce vrea să mănânce el doar scutură din cap. Mă aşez la masă faţă în faţă cu Henry, iar el mă priveşte. Are ochii roşii, iar părul îi stă sculat în toate direcţiile. Mâinile îi sunt uscate, iar faţa mohorâtă.

– A fost vina mea, spune el. Dacă n-aş fi fost acolo…

– Ai fi putut s-o opreşti?

– Nu. Am încercat.

– Păi, atunci…

Cafetiera scoate zgomote ca nişte mici explozii. Henry îşi trece mâinile peste faţă.

– Mereu m-am întrebat de ce n-a lăsat niciun bilet, spune.

Sunt pe punctul de a-l întreba ce vrea să spună, când observ că Alba stă în pragul uşii. Are o cămaşă de noapte roz şi papuci verzi în formă de şoricei. Mijeşte ochii şi cască în lumina puternică din bucătărie.

– Salut, puştoaico, spune Henry.

Alba vine la el şi se îndoaie peste mânerul scaunului cu rotile.

– Nnnnneaţa.

– Nu-i chiar dimineaţă, îi spun. E încă noapte.

– Cum se face că voi sunteţi treji dacă e încă noapte? se smiorcăie Alba. Faceţi cafea, deci e dimineaţă.

– A, vechiul sofism cafea-egal-dimineaţă, spune Henry. E o gaură în logica ta, colega.

– Ce? întreabă Alba.

Urăşte să n-aibă dreptate, indiferent cu ce.

– Îţi bazezi concluzia pe informaţii greşite; adică uiţi că părinţii tăi sunt dependenţi de cafea, şi încă unii de prima mână, şi că s-ar putea pur şi simplu să ne fi dat jos din pat în miez de noapte

ca să bem ŞI MAI MULTĂ CAFEA – răcneşte precum un monstru, poate un Demon al Cafelei.

– Vreau cafea, spune Alba. Sunt un Monstru al Cafelei.

Rage şi ea la Henry. Dar el o ia pe sus de pe scaun şi o pune în picioare pe podea. Alba ocoleşte în fugă masa şi îşi aruncă braţele pe după umerii mei.

– Rrraaa! îmi ţipă în ureche.

Mă scol de la masă şi o ridic pe Alba în braţe. S-a făcut tare grea.

– Ba tu rrraaa!

O car prin hol şi o arunc în patul ei, iar ea râde în hohote. Ceasul de pe noptiera ei arată 4:16 a.m.

– Vezi? o întreb arătându-i-l. E prea devreme să te scoli.

După agitaţia de rigoare, Alba se întinde înapoi în pat, iar eu mă întorc în bucătărie. Henry a reuşit între timp să toarne cafea pentru amândoi. Mă aşez din nou. E frig aici.

– Clare.

– Mm?

– Când o să mor…

Henry se opreşte, priveşte în altă parte, trage aer în piept, începe din nou.

– Am aranjat totul, toate actele, ştii, testamentul meu, scrisori pentru oameni şi chestii pentru Alba, toate sunt în biroul meu.

Nu pot spune nimic. Henry se uită la mine.

– Când? întreb.

Henry scutură din cap.

– Luni? Săptămâni? Zile?

– Nu ştiu, Clare.

Ba ştie, ştiu că ştie.

– Ai citit ferparul, nu-i aşa?

Henry ezită, apoi dă din cap aprobator. Deschid gura să-l întreb iar, dar mă cuprinde teama.

Ore, dacă nu zile

Vineri 24 decembrie 2006 (Henry are 43 de ani, Clare are 35)

HENRY: Mă trezesc devreme, atât de devreme, încât dormitorul e albastru în lumina aproape-dimineţii. Zac în pat şi ascult respiraţia profundă a lui Clare, rarele zgomote de trafic de pe Lincoln Avenue, ciorile care se cheamă pe limba lor, căldura oprindu-se în ţevi. Mă dor picioarele. Mă sprijin de perne şi caut flaconul de Vicodin pe măsuţa de lângă pat. Iau două pastile şi le dau pe gât cu nişte cola răsuflată.

Mă strecor la loc sub pături şi mă întorc pe o parte. Clare doarme cu faţa în jos, înconjurându-şi protector capul cu braţele. Părul îi e ascuns sub învelitoare. Fără impresia produsă de părul ei, Clare pare mai mică. Îmi aminteşte de ea însăşi când era copil, aşa cum doarme acum, cu simplitatea pe care o avea în copilărie. Încerc să-mi amintesc dacă am văzut-o vreodată pe Clare dormind când era mică. Îmi dau seama că nu. La Alba mă gândesc de fapt. Lumina începe să se schimbe. Clare se mişcă, se întoarce pe o parte cu faţa la mine. Îi cercetez faţa. La colţurile ochilor şi ale gurii sunt câteva linii fine, primele care sugerează cum va arăta chipul lui Clare la mijlocul vieţii. N-o să-i văd niciodată acel chip, şi îmi pare rău şi mă mâhneşte, chipul cu care Clare îşi va continua viaţa fără mine, care nu va fi niciodată sărutat de mine, care va aparţine unei lumi necunoscute mie, în care nu voi fi decât o amintire a lui Clare, exilată în cele din urmă definitiv în trecut.

Azi se fac treizeci şi şapte de ani de când a murit mama. M-am gândit la ea, am tânjit după ea, în fiecare zi din aceşti treizeci şi şapte de ani, iar tata cred că s-a gândit la ea aproape fără încetare. Dacă amintirile fervente ar putea trezi morţii, ea ar fi Euridice a noastră, s-ar ridica precum femeia-Lazăr din moartea încăpăţânată ca să aline. Dar toate tânguielile noastre nu pot adăuga la viaţa ei nici o singură secundă, nicio bătaie de inimă suplimentară, nicio respiraţie. Tot ce a putut face nevoia mea a fost să mă aducă la ea. Lui Clare ce-i va rămâne după ce nu voi mai fi? Cum s-o părăsesc?

O aud pe Alba vorbind în patul ei. „Hei”, zice ea. „Hei, Teddy! Şşt, culcă-te acum.” Tăcere. „Tati?” Mă uit la Clare să văd dacă se trezeşte. E nemişcată, adormită. „Tati!” Mă întorc uşor, mă extrag cu grijă de sub pături şi mă las pe podea. Mă târăsc afară

din dormitor, către camera Albei. Chicoteşte când mă vede. Scot un mârâit, iar ea mă mângâie pe cap ca pe un căţel. Stă în pat, înconjurată de toate jucăriile ei de pluş.

– Dă-te la o parte, Scufiţa Roşie.

Alba se grăbeşte să se mute într-o parte, iar eu mă ridic în pat. Ea se agită să aranjeze câteva jucării în jurul meu. O cuprind cu braţul şi mă las pe spate, iar ea mi-l întinde pe Teddy cel albastru.

– Vrea să mănânce bomboane de zahăr, spune ea.

– E cam devreme pentru bomboane de zahăr, Teddy cel albastru. Ce-ai zice de o omletă cu pâine prăjită?

Alba se strâmbă. Face asta strângându-şi laolaltă gura, sprâncenele şi nasul.

– Lui Teddy nu-i plac ouăle, îmi dă de veste.

– Şşt. Mama doarme.

– Bine, şopteşte Alba tare. Teddy vrea Jell-O[189] albastru.

O aud pe Clare gemând şi ridicându-se în camera cealaltă.

– Cu smântână sau cu grâu? o îmbii eu. (Alba stă pe gânduri.) Cu zahăr brun?

– Bine.

– Vrei să-l prepari tu? spun lăsându-mă să alunec din pat.

– Daa. Pot să te călăresc?

Ezit. Picioarele mă dor de-a binelea, iar Alba s-a făcut puţin cam mare ca să mai facem asta fără chinuri, dar acum nu pot să-i refuz nimic.

– Sigur. Suie.

Mă sprijin pe palme şi genunchi. Alba se caţără în spinarea mea şi ne îndreptăm spre bucătărie. Clare stă somnoroasă lângă chiuvetă, uitându-se cum picură cafeaua în cafetieră. Mă duc spre ea şi mă frec cu capul de genunchii ei, iar ea o apucă pe Alba de subsuori şi o ridică, în timp ce Alba chicoteşte fără oprire. Mă târăsc în scaunul meu.

– Ce-avem la micul dejun, bucătari? întreabă Clare zâmbind.

– Jell-O! răspunde Alba în hohote de râs.

– Mm. Ce fel de Jell-O? Jell-O cu fulgi de porumb?

– Nuuuuu!

– Jell-O cu şuncă?

– Câh.

Alba se înfăşoară în jurul lui Clare şi o trage de păr.

---

[189] Jell-O: marcă de deserturi cu gelatină aparţinând firmei americane Kraft Foods.

– Au. Nu, dulceaţă. Păi, atunci trebuie să fie Jell-O cu fulgi de ovăz.

– Cremă de grâu!

– Jell-O cremă de grâu, mm, bun.

Clare scoate zahărul brun, laptele şi pachetul cu cremă de grâu. Le pune pe bufet şi se uită la mine întrebător.

– Da' tu? Omletă franţuzească Jell-O?

– Dacă o faci tu, da.

Mă minunez de eficienţa lui Clare, care se mişcă prin bucătărie precum Betty Crocker[190] de parcă ar face asta de ani de zile. O să se descurce fără mine, îmi spun uitându-mă la ea, dar ştiu că n-o să-i fie uşor. Mă uit la Alba cum amestecă apa cu grâul şi mă gândesc la Alba când va avea zece ani, cincisprezece, douăzeci. Nu-mi ajunge, nici pe departe. N-am terminat încă. Vreau să fiu aici. Vreau să le văd, vreau să le strâng în braţe, vreau să trăiesc…

– Tata plânge, îi şopteşte Alba lui Clare.

– Fiindcă trebuie să mănânce ce-i gătesc eu, îi răspunde Clare şi-mi face cu ochiul, iar eu trebuie să râd.

---

[190] Betty Crocker: persoană fictivă, mascotă a companiei alimentare americane General Mills; numele a fost inventat în 1921 pentru a „semna” răspunsurile la întrebările clienţilor.

Ajunul Anului Nou, Doi

Duminică 31 decembrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

(7:25 p.m.)

CLARE: Dăm o petrecere! Pe Henry nu prea l-a tras inima la început, dar acum pare foarte mulţumit. Stă la masa din bucătărie şi îi arată Albei cum să taie flori din morcovi şi ridichi. Recunosc că n-am jucat prea cinstit: am adus vorba în prezenţa Albei, care s-a entuziasmat imediat, şi atunci pe el nu l-a mai lăsat inima s-o dezamăgească.

– O să fie grozav, Henry. O să ne invitam toţi cunoscuţii.

– Pe toţi? s-a îndoit el, zâmbind.

– Toţi care ne *plac,* am rectificat.

Şi astfel, de zile întregi fac curat, iar Henry şi Alba fac prăjituri (deşi jumătate din cocă ajunge în gura Albei, dacă n-o supraveghem). Ieri m-am dus cu Charisse la băcănie şi am cumpărat sosuri, chips, produse tartinabile, toate soiurile posibile de legume, bere, vin şi şampanie, mici scobitori colorate pentru aperitive, şerveţele cu *Un an nou fericit!* scris cu auriu şi farfurii de carton asortate, şi Dumnezeu mai ştie ce. Acum toată casa miroase a chifteluţe, iar pomul de Crăciun cu viaţă ultrascurtă e în camera de zi. E şi Alicia aici, ne spală paharele de vin.

– Hei, Clare, spune Henry, ridicând privirea spre mine. E aproape ora de începere. Du-te să faci duş.

Arunc o privire la ceas şi îmi dau seama că da, e timpul.

La duş, spălat pe cap, uscat păr, chiloţi şi sutien, dres şi rochie de cocteil neagră, din mătase, pantofi cu toc şi o atingere de parfum, ruj şi o ultimă privire în oglindă (arăt speriată) şi înapoi în bucătărie, unde Alba, în mod ciudat, e încă imaculată în rochia ei de catifea albastră, iar Henry e tot în cămaşa lui de flanelă plină de găuri şi cu blugii jerpeliţi.

– Tu n-ai de gând să te schimbi?

– Ah… da. Sigur. Ajută-mă, da?

Îl împing cu căruciorul până în dormitor.

– Ce vrei să îmbraci?

Vânez chiloţi şi şosete prin sertarele lui.

– Orice. Alege tu.

Henry se întinde şi închide uşa dormitorului.

– Vino încoace.

Mă opresc din cercetat şifonierul şi mă uit la Henry, care trage frâna scaunului şi îşi manevrează trupul până ajunge în pat.

– Nu e timp, îi spun.

– Corect, chiar aşa. Deci să nu mai pierdem timp cu vorbitul.

Vorbeşte cu glas scăzut, pe un ton foarte convingător. Încui uşa.

– Ştii, abia m-am îmbrăcat…

– Şş.

Întinde mâinile spre mine, eu mă dau bătută şi mă aşez lângă el, iar sintagma *pentru ultima oară* îmi răsare în minte nechemată.

(8:05 p.m.)

HENRY: Pe când îmi leg cravata, se aude soneria.

– Arăt bine? întreabă Clare agitată.

Da, arată bine, e în formă şi adorabilă, şi îi spun asta. Ieşim din dormitor, pe când Alba fuge să deschidă uşa şi începe să ţipe:

– Buni! Buni! Kimy!

Tata îşi scutură bocancii de zăpadă şi se apleacă s-o îmbrăţişeze. Clare îl sărută pe amândoi obrajii. Tata îi dă haina. Alba o confiscă pe Kimy şi o duce să vadă pomul de Crăciun înainte de a-şi scoate măcar haina.

– Bună, Henry, spune tata, zâmbind.

Se apleacă deasupra mea şi deodată îmi vine un gând: în seara asta, o să-mi treacă viaţa prin faţa ochilor. Am invitat pe toată lumea care contează pentru noi: tata, Kimy, Alicia, Gomez, Charisse, Philip, Mark cu Sharon şi cu copiii lor, bunicul; Ben, Helen, Ruth, Kendrick cu Nancy şi copiii lor, Roberto, Catherine, Isabelle, Matt, Amelia, artişti prieteni cu Clare, prieteni ai mei din şcoala de biblioteconomie, părinţi ai prietenilor Albei, agenta lui Clare, până şi pe Celia Attley, la insistenţele lui Clare… Singurii oameni care lipsesc au fost reţinuţi fără putinţă de împotrivire: mama, Lucille, Ingrid… Of, Doamne. Ajută-mă.

(8:20)

CLARE: Gomez şi Charisse intră cu tărăboi ca nişte avioane de luptă kamikaze.

– Hei, Băiete Bibliotecar, găgăuţă trândav, tu nu dai niciodată cu lopata pe trotuarul tău?

Henry se pocneşte peste frunte.

– Ştiam eu c-am uitat ceva.

Gomez lasă în poala lui Henry o pungă de cumpărături plină de CD-uri şi iese să cureţe aleea. Charisse râde şi vine după mine în bucătărie. Scoate o sticlă enormă de votcă rusească şi o îndeasă în congelator. Până aici se aude Gomez cântând „Let It Snow”[191] pe când îşi croieşte drum cu lopata în jurul casei.

– Unde sunt copiii? o întreb pe Charisse.

– I-am parcat la mama. E anul nou; ne-am gândit că o să se distreze mai bine cu bunică-sa. În plus ne-am hotărât să ne mahmurim în intimitate, ştii?

De fapt nu m-am gândit niciodată prea mult la asta; nu m-am mai îmbătat de dinainte de-a rămâne însărcinată cu Alba. Care Alba intră alergând în bucătărie, iar Charisse o îmbrăţişează cu foc.

– Hei, fetiţă dragă! Ţi-am adus un cadou de Crăciun!

Alba se uită la mine.

– Hai, deschide-l.

E un mic set de manichiură, la care se adaugă lac de unghii. Alba cască gura de uimire. O împing uşurel şi îşi aminteşte.

– *Mulţumesc,* mătuşă Charisse.

– Cu plăcere, Alba.

– Du-te să-i arăţi lui tati, îi spun, iar ea aleargă spre camera de zi.

Scot capul pe hol şi o văd gesticulând emoţionată în faţa lui Henry, care îşi ţine degetele ridicate la indicaţiile ei, de parcă ar contempla o operaţie de extirpare a unghiilor.

– Succes deplin, îi spun lui Charisse.

Ea zâmbeşte.

– Ăsta era visul meu când eram mică. Voiam să mă fac cosmeticiană.

Mă apucă râsul.

– Dar nu s-a lipit de tine, aşa că te-ai făcut artistă.

– L-am cunoscut pe Gomez şi mi-am dat seama că nimeni nu va răsturna vreodată sistemul de operare corporatist misogin al burgheziei capitaliste făcându-şi părul permanent.

– Desigur, noi nu l-am îngenuncheat nici vânzând opere de artă.

---

[191] *Let It Snow, Let It Snow, Let It Snow:* melodie (1945) de Jule Styne, pe versuri de Sammy Cahn; este un cântec de iarnă care, deşi nu are nimic de-a face cu sărbătorile de iarnă, este cântat pe post de colind de Crăciun.

– Vorbeşte pentru tine, puicuţo. Tu eşti doar dependentă de frumuseţe, asta-i tot.

– Vinovată, vinovată, vinovată.

Ne ducem agale în camera de zi, unde Charisse se apucă să-şi umple farfuria.

– Şi la ce lucrezi? o întreb.

– Viruşii de computer, ca artă.

– Ooo. (O, nu.) Nu e cam ilegal?

– Păi, nu. Eu doar îi creez, pe urmă pictez pagina html pe pânză, şi gata expoziţia. Nu-i pun de-adevăratelea în circulaţie.

– Dar altcineva ar putea.

– Sigur. (Charisse zâmbeşte diabolic.) Sper că da.

Gomez o ia în râs, dar câteva dintre picturile astea mititele ar putea incomoda serios Banca Mondială, pe Bill Gates şi pe ticăloşii ăia care fac bancomate.

– Păi, succes. Când e expoziţia?

– În mai. O să-ţi trimit o carte de vizită.

– Mda, când o s-o primesc o să convertesc toate bunurile noastre în aur pur şi o să fac baie în apă minerală.

Charisse râde. Sosesc Catherine şi Amelia, aşa că ne oprim din vorbitul despre Anarhia Mondială prin Artă şi trecem la admiratul reciproc al rochiilor.

(8:50 p.m.)

HENRY: Casa e plină de cei dragi şi apropiaţi nouă, dintre care pe unii nu i-am mai văzut de dinainte de operaţie. Leah Jacobs, agenta lui Clare, amabilă şi plină de tact, dar mi-e greu să fac faţă compătimirii din privirea ei. Celia mă ia prin surprindere venind direct la mine şi întinzându-mi mâna. I-o strâng, iar ea spune:

– Îmi pare rău să te văd aşa.

– Ei, tu arăţi grozav, îi răspund.

Şi chiar aşa e. Are o coafură foarte înaltă şi e îmbrăcată de sus până jos în albastru sclipitor.

– Îhî, spune cu fantastica ei voce-caramea. Îmi plăcea mai mult când erai rău şi puteam să-ţi urăsc egoul de alb slăbănog.

Râd.

– Ah, ce vremuri.

Ea se caută prin poşetă.

– Am găsit asta mai demult printre lucrurile lui Ingrid. M-am gândit că poate Clare ar vrea s-o aibă.

Îmi dă o fotografie cu mine, probabil prin jurul lui 1990. Am părul lung şi râd, pe Oak Street Beach, fără cămaşă. E o fotografie grozavă. Nu-mi amintesc să mi-o fi făcut Ingrid, dar la urma-urmei o mare parte din timpul petrecut cu ea e o pagină goală acum.

– Mda, precis i-ar plăcea. *Memento mori.*

Îi dau fotografia înapoi. Celia îmi aruncă o privire tăioasă.

– N-ai murit, Henry DeTamble.

– Nici mult nu mai am, Celia.

Ea râde.

– Păi, dacă ajungi în iad înaintea mea, opreşte-mi un loc lângă Ingrid.

Se întoarce brusc şi pleacă în căutarea lui Clare.

(9:45 p.m.)

CLARE: Copiii au tot alergat prin casă şi au mâncat prea multă mâncare nesănătoasă, aşa că acum sunt somnoroşi, dar irascibili. În hol, trec pe lângă Colin Kendrick şi îl întreb dacă nu vrea să tragă un pui de somn; îmi spune cu toată seriozitatea că vrea să stea treaz cu adulţii. Sunt mişcată de politeţea lui, de frumuseţea lui de paisprezece ani, de sfiala pe care mi-o arată deşi mă ştie de-o viaţă. Alba şi Nadia Kendrick nu sunt atât de reţinute.

– Mamaaa, behăie Alba, ai *zis* că putem sta *treji!*

– Sigur nu vrei să dormi puţin? Te trezesc eu înainte de miezul nopţii.

– *Nuuuuu.*

Kendrick e martor la acest schimb de replici; ridic din umeri, iar el râde.

– Duetul Neîmblânzit. Bine, fetelor, ce-ar fi să vă duceţi voi un pic să vă jucaţi fără gălăgie în camera Albei?

Copiii pleacă târşâindu-şi picioarele şi bombănind. Dar ştim că în câteva minute se vor juca fericiţi.

– Mă bucur să te văd, Clare, spune Kendrick, pe când Alba se îndepărtează agale.

– Hei, Clare. Ia uite la tati.

Urmăresc privirea Aliciei şi bag de seamă că tata flirtează cu Isabelle.

– Cine-i aia?

– O, Doamne, spun râzând. E Isabelle Berk.

Mă apuc să-i schiţez Aliciei înclinaţiile sexuale diabolice ale lui

Isabelle. Râdem de n-avem aer.
– Perfect, perfect. Ah. Opreşte-te, spune Alicia.
Richard se apropie atras de râsetele noastre isterice.
– Ce-i aşa de amuzant, *bella donnelor?*
Scuturăm din cap, încă hlizindu-ne.
– Îşi bat joc de ritualurile de împerechere ale părintelui lor, spune Kendrick.
Richard dă din cap uluit şi o întreabă pe Alicia ce program de concerte are la primăvară. Pleacă amândoi spre bucătărie, vorbind despre Bucureşti şi Bartok. Kendrick stă în continuare lângă mine, aşteptând să-mi spună ceva ce nu vreau să aud. Încep să formulez o scuză ca să plec, iar el îmi pune o mână pe braţ.
– Aşteaptă, Clare… (Aştept.) Îmi pare rău.
– Nu-i nimic, David.
Ne privim preţ de câteva clipe. Kendrick îşi scutură fruntea şi se caută de ţigări.
– Dacă o să vrei vreodată să treci pe la laborator, o să-ţi arăt ce-am făcut pentru Alba…
Cercetez cu privirea adunarea de petrecăreţi, în căutarea lui Henry. Gomez îi arată lui Sharon cum să danseze rumba în camera de zi. Toată lumea pare să se distreze, dar Henry nu-i de văzut nicăieri. Nu l-am mai văzut de cel puţin trei sferturi de oră şi simt un imbold puternic de a-l căuta, de a mă asigura că e bine, că e *aici.*
– Scuză-mă, îi spun lui Kendrick, care pare a vrea să continue conversaţia. Altădată. Când o să fie mai linişte.
El dă din cap aprobator. Nancy Kendrick apare urmată de Colin, ceea ce oricum face subiectul imposibil de discutat. Se lansează într-un dialog foarte aprins despre hochei, iar eu scap.

(9:48 p.m.)
HENRY: S-a făcut foarte cald în casă şi am nevoie să mă răcoresc puţin, aşa că stau pe veranda închisă din faţă. Aud lumea discutând în camera de zi. Acum ninsoarea e iute şi abundentă, acoperind maşinile şi tufişurile, îmblânzindu-le contururile şi înăbuşind zgomotul traficului. E o noapte superbă. Deschid uşa dintre verandă şi camera de zi.
– Hei, Gomez.
El vine la trap şi bagă capul pe uşă.
– Da?

– Hai să ieşim.
– E frig ca dracu’ afară.
– Haide, consilier municipal bătrân şi înmuiat.
Ceva din tonul meu îl înduplecă.
– Bine, bine. Stai o clipă.
Dispare şi se întoarce după câteva minute cu haina pe el şi aducând-o pe a mea. Pe când mă străduiesc să intru în ea, îmi oferă sticla lui de buzunar.
– A, nu, mulţumesc.
– Votcă. Îţi ridică părul de pe piept.
– Nu se pupă cu narcoticele.
– Ah, aşa-i. Ce repede uităm.
Gomez îmi împinge scaunul prin camera de zi. În capul scării, mă saltă şi mă ia în spate ca pe un copil, ca pe o maimuţă, şi ieşim prin faţă în aerul rece care parcă ar fi un exoschelet. Simt mirosul de băutură din transpiraţia lui Gomez. Undeva în zare, dincolo de orbitoarea strălucire de vapori de sodiu a oraşului Chicago, sunt stele.
– Tovarăşe.
– Îm?
– Mulţumesc pentru tot. Ai fost cel mai bun…
Nu-i văd faţa, dar îl simt înţepenind pe sub toate straturile lui de haine.
– Ce tot spui?
– Îmi sună ceasul, Gomez. A expirat timpul. S-a terminat jocul.
– Când?
– Curând.
– Cât de curând?
– Nu ştiu.
Mint. Foarte, foarte curând.
– Oricum, voiam doar să-ţi spun… Ştiu că am fost o pacoste din când în când (Gomez râde), dar a fost grozav (Fac o pauză, fiindcă stau să-mi dea lacrimile.)… A fost nemaipomenit.
Şi stăm aici, creaturi masculine americane incoerente ce suntem, scoţând aburi pe nas şi pe gură, cu toate cuvintele posibile lăsate acum nerostite. Şi în cele din urmă rostesc:
– Hai să intrăm.
Şi intrăm. Gomez mă aşază înapoi în scaunul cu rotile şi mă îmbrăţişează o clipă, apoi se îndepărtează cu paşi grei, fără să privească în urmă.

(10:15 p.m.)

CLARE: Henry nu e în camera de zi, care e plină de un grup mic, dar hotărât, de oameni care încearcă să danseze într-o varietate de moduri dubioase, pe muzică Squirrel Nut Zippers. Charisse şi Matt prestează ceva ce pare cha-cha, iar Roberto o dansează cu mult talent pe Kimy, care se mişcă delicat, dar statornic, într-un fel de foxtrot. Gomez a abandonat-o pe Sharon pentru Catherine, care strigă „Hopa!” când el o învârteşte şi râde când el se opreşte din dansat ca să-şi aprindă o ţigară.

Henry nu e nici în bucătărie, care a fost ocupată de Raoul, James, Lourdes şi ceilalţi prieteni ai mei artişti. Se delectează reciproc cu poveşti despre lucruri teribile pe care agenţii le-au făcut artiştilor şi invers. Lourdes o spune pe cea cu sculptura cinetică a lui Ed Kienholtz care a dat o ditamai gaura în biroul scump al agentului. Râd sadic cu toţii. Le fac cu degetul.

– Să nu vă audă Leah, îi tachinez.

– Unde-i Leah? ţipă James. Pe pariu că *ea* are nişte poveşti tari…

Şi pleacă în căutarea agentei mele, care bea coniac cu Mark, pe trepte.

Ben îşi face un ceai. Are la el o punguţă de plastic cu închizătoare plină cu tot felul de ierburi puturoase, pe care le cântăreşte cu grijă într-o sită de ceai şi le răstoarnă într-o cană cu apă fierbinte.

– Nu l-ai văzut pe Henry? îl întreb.

– Ba da, tocmai am vorbit cu el. E pe veranda din faţă. (Mă priveşte încordat.) Îmi cam fac griji pentru el. Pare foarte trist. Părea… (Se opreşte şi face un gest cu mâinile care înseamnă *S-ar putea să mă înşel.)…* Mi-a amintit de nişte pacienţi ai mei, când nu se aşteaptă să mai fie multă vreme pe-aici…

Mi se strânge stomacul.

– E foarte deprimat de când cu picioarele…

– Ştiu. Dar vorbea de parcă s-ar sui într-un tren care urma să plece *imediat,* ştii, mi-a spus… (Ben coboară vocea, care şi aşa e întotdeauna foarte joasă, astfel încât abia de-l mai aud.)… Mi-a spus că mă *iubeşte* şi mi-a mulţumit… Adică, oameni buni, *tipii* nu spun lucruri de-astea dacă se aşteaptă să mai fie prin preajmă, ştii?

Ochii lui Ben lucesc în spatele ochelarilor; îl îmbrăţişez şi stăm aşa un minut, braţele mele cuprinzând trupul şubrezit al lui Ben. Lumea flecăreşte în jurul nostru fără să ne ia în seamă.

– Nu vreau să supravieţuiesc nimănui, spune Ben. Isuse. După ce-am băut chestia asta îngrozitoare şi în general după ce-am fost un nenorocit de *martir* timp de cincisprezece ani, cred că mi-am câştigat dreptul să treacă toţi cunoscuţii mei în şir pe lângă coşciug şi să zică „A murit la datorie”. Sau aşa ceva. Contez pe Henry să fie acolo şi să recite din Donne, *„Moarte, nu fi mândră, proasta dracului nenorocită”.* O să fie frumos.

Râd.

– Păi, dacă Henry nu reuşeşte, o să vin eu. Îl imit binişor pe Henry (Ridic o sprânceană, bărbia sus, cobor vocea.) *„Măruntul somn trecut fiind, trezirea-i spre eternitate, Iar Moartea va sta în chiloţi în bucătărie la trei dimineaţa, dezlegând rebusul de săptămâna trecută...”*

Ben se crăcănează de râs. Îl pup pe obrazul palid şi neted şi plec mai departe.

Henry stă de unul singur pe veranda din faţă, în beznă, privind cum ninge. Abia dacă am aruncat o privire pe fereastră toată ziua, iar acum îmi dau seama că ninge aşezat de ore întregi. Plugurile de zăpada zornăie pe Lincoln Avenue, iar vecinii noştri au ieşit să dea zăpada de pe alei. Deşi veranda e acoperită, tot e frig aici.

– Hai înăuntru, îi spun.

Stau lângă el, privind un câine care ţopăie prin zăpadă de cealaltă parte a străzii. Henry îşi petrece braţul pe după talia mea şi îşi lasă capul pe şoldul meu.

– Aş vrea să putem opri acum timpul, spune.

Îmi trec degetele prin părul lui. E mai ţeapăn şi mai gros decât altădată, înainte de a fi încărunţit.

– Clare.

– Henry.

– E vremea…

Se opreşte.

– Poftim?

– E… sunt…

– Doamne.

Mă aşez pe divan, cu faţa la Henry.

– Dar… nu. Doar… stai.

Îi strâng mâinile cu putere.

– S-a întâmplat deja. Uite, lasă-mă să stau lângă tine.

Cu o mişcare legănată, se ridică din scaun şi se aşază pe divan. Ne sprijinim cu spatele de stofa rece. Tremur în rochia

mea subţire. În casă, oamenii râd şi dansează. Henry îşi pune braţul în jurul meu, încălzindu-mă.

– De ce nu mi-ai spus? De ce m-ai lăsat să invit toată lumea asta? Nu vreau să fiu supărată, dar sunt.

– Vreau să nu fii singură… după aceea, răspunde Henry. Şi am vrut să-mi iau la revedere de la toată lumea. A fost bine, au fost nişte ultime ovaţii pe cinste…

O vreme, stăm aşa în tăcere. Ninge în tăcere.

– Cât e ceasul?

Mă uit la ceas.

– E trecut puţin de unsprezece.

O, Doamne. Henry ia o pătura din celălalt scaun şi ne împachetăm în ea. Nu-mi vine să cred. Ştiam că avea să vină, curând, trebuia să vină mai devreme sau mai târziu, dar iat-o, iar noi stăm pur şi simplu şi aşteptăm…

– Of, de ce nu putem *face* nimic! şoptesc la gâtul lui Henry.

– Clare…

Braţele lui mă înconjoară închid ochii.

– Opreşte-o. Refuză s-o laşi să se întâmple. *Schimb-o.*

– Of, Clare.

Vocea lui Henry e moale; ridic privirea spre el şi ochii îi strălucesc de lacrimi în lumina reflectată de zăpadă. Îmi pun obrazul pe umărul lui. El mă mângâie pe păr. Stăm aşa mult timp. Henry asudă. Îi pun mâna pe faţă şi arde de febră.

– Cât e ceasul?

– Aproape miezul nopţii.

– Mi-e teamă.

Îmi împletesc braţele cu ale lui, îmi înfăşor picioarele în jurul picioarelor lui. E imposibil de crezut că Henry, atât de substanţial, iubitul meu, acest trup real, pe care îl ţin lipit de mine cu toată puterea, ar putea vreodată să dispară.

– Sărută-mă!

Îl sărut pe Henry, şi apoi sunt singură sub pătură, pe divan, pe veranda rece. Încă mai ninge. Înăuntru, muzica se opreşte şi îl aud pe Gomez: „Zece! nouă! opt!”: şi toată lumea spune într-un glas „şapte! şase! cinci! patru! trei! doi! unu! *La mulţi ani!”,* un dop de şampanie pocneşte şi toată lumea începe să vorbească în acelaşi timp, iar cineva întreabă „Unde sunt Henry şi Clare?”. Afară, pe stradă, cineva dă drumul la artificii. Îmi iau capul în mâini şi aştept.

III
Tratat despre dor

Al patruzeci şi treilea an al său. Sfârşitul puţinului său timp. Timpul lui… Cine a zărit Infinitul prin crăpăturile nenumărate Din pielea oarbă a lucrurilor, şi a murit din asta.

A.S. Byatt, *Posesiune*

Urma încet şi-un timp îi trebuia,
parc-ar fi fost ceva de depăşit,
şi parcă, după ce va fi suit,
ea nu va mai umbla, ci va zbura.

din *Cea care orbeşte,* Rainer Maria Rilke
(traducere din limba germană de Maria Banuş)

Sâmbătă 27 octombrie 1984 / luni 1 ianuarie 2007 (Henry are 43 de ani, Clare are 35)

HENRY: Cerul e senin, iar eu cad în iarba înaltă şi uscată *fă să fie rapid* şi chiar pe când încerc să rămân nemişcat răsună pocnetul unei puşti, în depărtare, cu siguranţă nimic de-a face cu mine, dar nu: sunt trântit la pământ, îmi privesc burta, care s-a deschis ca o rodie, o supă de măruntaie şi sânge în vasul trupului meu; nu doare deloc *nu se poate aşa ceva,* dar nu pot decât să admir această versiune cubistă a vintrelor mele *cineva aleargă* tot ce-mi doresc e s-o văd pe Clare înainte *înainte* de a-i striga numele *Clare, Clare,* iar Clare se apleacă asupra mea, plângând, şi Alba şopteşte:

– Tati…

– Iubesc…

– Henry…

– Întotdeauna…

– O, Doamne, O, Doamne…

– Lume încăpătoare…

– Nu!

– Şi timp…

– *Henry!*

CLARE: Camera de zi e în nemişcare. Toată lumea a înţepenit uitându-se la noi. Cântă Billie Holiday, apoi cineva închide CD player-ul şi se face linişte. Stau pe podea, ţinându-l pe Henry. Alba, ghemuită pe el, îi şopteşte la ureche şi îl scutură. Pielea lui Henry e caldă, ochii îi sunt deschişi, privind dincolo de mine, e greu în braţele mele, atât de greu, cu pielea albă sfâşiată, toată înroşită, carnea despicată încadrând o tainică lume de sânge. Îl legăn pe Henry în braţele mele. Îi curge sânge pe la colţul gurii. Îl şterg. Undeva în apropiere explodează artificii.

– Cred că ar trebui să chemăm poliţia, spune Gomez.

Disoluţie

Vineri 2 februarie 2007 (Clare are 35 de ani)

CLARE: Dorm cât e ziua de lungă. Zgomote care trec iute pe lângă casă – camion de gunoi pe alee, ploaie, crengi de copac bătând în geamul dormitorului. Dorm. Locuiesc cu hotărâre în interiorul somnului, dorindu-l, mânuindu-l, respingând visele, refuzând, refuzând. Somnul e iubitul meu acum, neamintirea mea, narcoticul meu, uitarea mea. Telefonul sună şi sună. Am închis robotul care răspunde cu vocea lui Henry. E după-amiază, e noapte, e dimineaţă. Totul se reduce la acest pat, la această dormire care transformă zilele într-una singură, face timpul să se oprească, îl întinde şi-l compactează până ce îşi pierde înţelesul.

Uneori somnul mă părăseşte şi mă prefac că dorm de parcă ar fi venit Etta să mă trezească pentru şcoală. Respir încet şi profund. Îmi ţin ochii nemişcaţi pe sub pleoape, îmi ţin mintea în nemişcare, şi nu după mult timp Somnul, văzând o reproducere perfectă a sa, vine pentru a se uni cu acea copie.

Uneori mă trezesc şi întind mâna după Henry. Somnul şterge toate diferenţele: atunci şi acum; mort şi viu. Sunt dincolo de foame, dincolo de orgoliu, dincolo de grijă. În dimineaţa asta mi-am văzut faţa în oglinda de la baie. Am pielea ca hârtia, sunt sfrijită, gălbejită, cu cearcăne şi părul împâslit. Arăt ca moartă. Nu-mi doresc nimic.

Kimy stă pe capătul patului.

– Clare? A venit Alba de la şcoală… nu vrei s-o laşi să intre să te salute?

Mă prefac că dorm. Mânuţa Albei mă mângâie pe faţă. Îmi curg lacrimi din ochi. Alba pune ceva – rucsacul ei? cutia cu vioara? – pe podea.

– Scoate-ţi pantofii, Alba, spune Kimy.

Iar Alba se furişează în pat lângă mine. Îmi ia braţul şi se înfăşoară cu el, îşi vâră capul sub bărbia mea. Oftez şi deschid ochii. Alba se preface că doarme. Îi privesc îndelung genele negre şi groase, gura largă, pielea deschisă la culoare; respiră cu mare grijă, mă ţine bine de şold cu mâna ei puternică, miroase a aşchii de creion, a sacâz şi a şampon. O sărut pe creştet. Alba deschide ochii, şi în acel moment asemănarea ei cu Henry aproape că e mai mult decât pot îndura. Kimy se ridică şi iese din cameră.

Mai târziu mă scol, fac un duş, cinez cu Kimy şi Alba. După ce Alba se culcă, mă aşez la biroul lui Henry şi deschid sertarele, scot legăturile de scrisori şi acte şi încep să citesc.

Scrisoare pentru a fi deschisă în eventualitatea morţii mele

10 decembrie 2006

Scumpa mea Clare,

Scriu asta la biroul meu din dormitorul din spate, uitându-mă pe geam la atelierul tău din celălalt capăt al curţii acoperite cu zăpada albastră a serii, totul e neted şi îngheţat şi nimic nu mişcă. E una dintre acele seri de iarnă în care răceala fiecărui lucru în parte parcă încetineşte timpul, ca mijlocul subţiat al unei clepsidre prin care trece timpul însuşi, dar încet, încet. Am senzaţia, care mi-e foarte cunoscută când sunt în afara timpului, dar aproape niciodată în rest, că timpul mă ţine la suprafaţă, că plutesc fără niciun efort pe suprafaţa lui ca o înotătoare dolofană. Am simţit un impuls subit, în seara asta, singur în casă (tu eşti la recitalul Aliciei de la St. Lucy's), să-ţi scriu o scrisoare. Mi-am dorit dintr-odată să las ceva pentru *după aceea.* Cred că a mai rămas puţin timp. Simt că toate rezervele mele, de energie, de plăcere, de durată, s-au subţiat, s-au micşorat. Nu mă simt în stare să mai continui mult. Ştiu că ştii.

Dacă citeşti asta, probabil că am murit. (Spun probabil pentru că nu se ştie niciodată ce împrejurări mai pot apărea; pare o prostie şi o înfumurare să declari pur şi simplu propria ta moarte ca pe un fapt categoric.) Cât priveşte moartea asta a mea – sper că a fost simplă, curată şi fără ambiguităţi. Sper că n-a creat prea multă agitaţie. Îmi pare rău. (Zici că e un bilet de sinucigaş. Ciudat.) Dar tu ştii: tu ştii că dacă aş fi putut să rămân, dacă aş fi putut continua, m-aş fi agăţat de fiecare secundă; orice o fi fost moartea asta, ştii că a venit şi m-a *luat,* ca un copil dus de spiriduşi.

Clare, vreau să-ţi spun, din nou, că te iubesc. Dragostea noastră a fost firul din labirint, plasa de sub cel care merge pe sârmă la mare înălţime, singurul lucru real din viaţa asta ciudată a mea, singurul în care am putut să mă încred vreodată. În seara asta simt că dragostea mea pentru tine are mai multă densitate în lumea asta decât eu însumi; de parcă ar putea să stăruie aici în urma mea şi să te înconjoare, să te ţină, să te cuprindă.

Urăsc să mi te imaginez aşteptând. Ştiu că m-ai aşteptat toată viaţa, neştiind niciodată cât va dura bucata de aşteptare.

Zece minute, zece zile. O lună. Ce soţ nesigur am fost, Clare, ca un marinar, Odiseu singur şi izbit de valuri înalte, câteodată viclean, alteori doar o jucărie a zeilor. Te rog, Clare. După ce mor. Nu mai aştepta şi fii liberă. De mine – pune-mă la păstrare în inima ta şi apoi ieşi în lume şi trăieşte. Iubeşte lumea şi pe tine în ea, străbate-o ca şi cum nu ţi-ar opune niciun fel de rezistenţă, ca şi cum în lume ai fi în elementul tău natural. Ţi-am oferit o viaţă în stare de comă. Nu vreau să spun că n-ai făcut nimic. Ai creat frumuseţe şi înţeles, în arta ta, şi pe Alba care e uimitoare, iar pentru mine – pentru mine ai fost totul.

După ce a murit, mama l-a devorat complet pe tata. Ea ar fi urât asta. Fiecare clipă a vieţii lui de atunci încoace a fost marcată de absenţa ei, fiecare faptă a lui a fost lipsită de proporţii pentru că n-a fost ea acolo s-o măsoare. Şi în tinereţe n-am înţeles asta, dar acum ştiu cum poate fi prezentă absenţa, ca un nerv deteriorat, ca o pasăre neagră. Dacă ar trebui să trăiesc mai departe fără tine ştiu că n-aş fi în stare. Dar sper, am viziunea ta umblând neîmpovărată, cu părul strălucindu-ţi în soare. N-am văzut asta cu ochii mei, doar în închipuire, acolo mi te imaginez, acolo am vrut mereu să te pictez, strălucitoare; dar sper că viziunea asta oricum se va împlini.

Clare, mai e un singur lucru, şi am tot ezitat să ţi-l spun din superstiţie, fiindcă mă tem că spunându-ţi îl voi împiedica să se întâmple (ştiu: e o prostie) şi pentru că am tot vorbit despre a nu aştepta, iar asta ar putea să te facă să aştepţi mai mult decât ai aşteptat vreodată. Dar îţi spun, în caz că vei avea nevoie de ceva, *după aceea.*

Vara trecută, eram în sala de aşteptare a lui Kendrick când m-am pomenit deodată pe un hol întunecos dintr-o casă necunoscută. M-am împiedicat de o mulţime de cizme de cauciuc şi mirosea a ploaie. La capătul holului am văzut un contur de lumină în jurul unei uşi, aşa că m-am apropiat foarte încet şi fără niciun zgomot şi m-am uitat înăuntru. Camera era albă şi intens luminată de soarele dimineţii. La fereastră, cu spatele la mine, stătea o femeie îmbrăcată cu un pulover tricotat roşu ca mărgeanul, cu păr alb lung până în talie. Avea o ceaşcă de ceai alături, pe o masă. Cred că am făcut vreun zgomot sau poate m-a simţit în spatele ei… s-a întors şi m-a văzut, i-am văzut şi eu faţa, erai tu, Clare, erai tu bătrână, în viitor. A fost tare frumos, Clare, a fost mai presus de cuvinte să vin ca din moarte ca să te iau în braţe şi să văd toţi anii pe faţa ta. Nu-ţi mai spun nimic, ca

să-ţi poţi imagina tu asta, ca s-o poţi avea proaspătă când vine vremea, când va veni, când vine într-adevăr. Ne vom revedea, Clare. Până atunci, trăieşte din plin, fii prezentă în lume, care e atât de frumoasă.

S-a întunecat şi sunt foarte obosit. Te iubesc, întotdeauna. Timpul nu înseamnă nimic.

Henry

Dasein

Sâmbătă 12 iulie 2008 (Clare are 37 de ani)

CLARE: Charisse i-a luat pe Alba, Rosa, Max şi Joe la Rainbo să se dea cu rolele. Mă duc cu maşina la ea s-o iau pe Alba, dar ajung devreme, iar Charisse întârzie. Gomez îmi deschide uşa îmbrăcat doar cu prosopul.

– Intră, spune deschizând uşa larg. Vrei nişte cafea?

– Sigur.

Îl urmez prin haosul din camera de zi până în bucătărie. Mă aşez la masă, care e încă plină cu vasele de la micul dejun, şi-mi fac loc cât să-mi pun coatele. Gomez umblă prin bucătărie, pregătind cafeaua.

– Nu ţi-am mai văzut mutra de-o vreme.

– Am fost cam ocupată. Alba are tot felul de lecţii şi o duc cu maşina peste tot.

– Ceva artă faci?

Gomez îmi pune în faţă o cană şi o farfurioară şi îmi toarnă cafea. Laptele şi zahărul sunt deja pe masă, aşa că îmi iau singură.

– Nu.

– Aha.

Gomez se sprijină de bufet, ţinându-şi cana cu amândouă mâinile. Părul, închis la culoare din cauză că e ud, e pieptănat pe spate şi turtit. N-am observat până acum că începe să chelească.

– Păi, în afară de a fi şoferiţa Înălţimii Sale, ce mai faci?

Ce mai fac? Aştept. Mă gândesc. Stau în patul nostru şi ţin în braţe o veche cămaşă ecosez care încă mai miroase a Henry, inspirând adânc mirosul acesta. Ies la plimbare la două noaptea, când Alba e în siguranţa în patul ei, plimbări lungi care să mă obosească destul ca să pot dormi. Port conversaţii cu Henry de parcă ar fi lângă mine, de parcă ar putea privi cu ochii mei şi ar gândi cu creierul meu.

– Nu mare lucru.

– Hm.

– Da' tu?

– A, ştii. Consiliez municipalitatea. Fac pe *pater familias* cel sever. Chestiile obişnuite.

– Aha.

Iau o gură de cafea. Arunc o privire la ceasul de deasupra

chiuvetei. E în formă de pisică, neagră: coada i se leagănă într-o parte şi-n alta ca un pendul, iar ochii i se mişcă în ritmul secundarului, ticăind tare. E 11:45.

– Vrei să mănânci ceva?

– Nu, mulţumesc, spun scuturând din cap.

După văsăraia de pe masă, Gomez şi Charisse au mâncat la micul dejun pepene alb, omletă şi pâine prăjită. Copiii au mâncat cereale Lucky Charms şi Cheerios şi ceva cu unt de alune. Masa arată ca o reconstituire arheologică a unui mic dejun în familie din secolul douăzeci şi unu.

– Te vezi cu cineva?

Ridic privirea şi-l văd pe Gomez sprijinit în continuare de bufet, ţinându-şi cana în dreptul bărbiei.

– Nu.

– De ce nu?

Nu-i treaba ta, Gomez.

– Nu mi-a dat prin cap.

– Ar trebui să te gândeşti la asta.

Îşi pune cana în chiuvetă.

– De ce?

– Ai nevoie de ceva nou. De cineva nou. Nu poţi să stai aşa tot restul vieţii tale aşteptând să apară Henry.

– Ba sigur că pot. Stai să vezi.

Din doi paşi, Gomez e lângă mine. Se apleacă cu gura la urechea mea.

– Nu-ţi lipseşte vreodată… asta?

Îmi linge interiorul urechii.

Da. Îmi lipseşte asta.

– Dă-te de lângă mine, Gomez, şuier printre dinţi, dar nu mă feresc.

O idee mă pironeşte în scaun. Gomez îmi ridică părul şi mă săruta pe ceafă.

Vino la mine, ah! Vino la mine!

Închid ochii. Mâini mă trag de pe scaun, îmi desfac bluza. Limbă pe gâtul meu, pe umeri, pe sfârcuri. Întind mâna orbeşte şi găsesc pânză flauşată, un prosop de baie care cade. *Henry.* Mâini îmi descheie blugii, mi-i trag în jos, îmi arcuiesc spinarea peste masă. Cade ceva pe podea, ceva metalic. Mâncare şi tacâmuri, semicercul unei farfurii, coajă de pepene pe spatele meu. Picioarele mi se despart. O limbă pe vulva mea.

– Ahh.

Suntem în pajişte. E vară. O pătura verde. Tocmai am mâncat, încă mai am în gură gust de pepene. Limba face loc către un spaţiu gol, ud şi deschis. Deschid ochii; mă uit la un pahar plin pe jumătate cu suc de portocale. Închid ochii, împingerea fermă şi constantă a penisului lui Henry în mine. Da. *Am aşteptat foarte răbdătoare, Henry. Ştiam c-o să te întorci mai devreme sau mai târziu.* Da. Piele pe piele, mâini pe sâni, tras împins ritmul împreunării mai adânc da, ah...

– Henry...

Totul se opreşte. Un ceas ticăie cu zgomot. Deschid ochii. Gomez se holbează de sus la mine, rănit? Mânios? În clipa următoare e lipsit de orice expresie. O portieră se trânteşte. Mă ridic, sar de pe masă, alerg la baie. Gomez îmi aruncă hainele înăuntru după mine.

Pe când mă îmbrac îi aud pe Charisse şi copiii intrând pe uşa din faţă, râzând.

– Mama? mă cheamă Alba.

– Ies imediat! îi strig.

Stau în lumina slabă din baia cu gresie roz şi neagră şi mă privesc fix în oglindă. Am Cheerios în păr. Imaginea mea arată rătăcită şi palidă. Mă spăl pe mâini, încerc să-mi pieptăn părul cu degetele. *Ce fac? Ce mi-am îngăduit să ajung?*

Răsare un răspuns, un fel de răspuns: *Tu eşti acum călătorul.*

Sâmbătă 26 iulie 2008 (Clare are 37 de ani)

CLARE: Răsplata Albei pentru că a fost cuminte la galeria de artă cât timp eu şi Charisse ne-am uitat la lucrări a fost să mergem la Ed Debevic’s, un local amenajat ca un vagon-restaurant, care are un dever nemaipomenit la turişti. Încă din prag, anul 1964 ne suprasolicită senzorial. The Kinks cântă la volum maxim şi peste tot sunt atenţionări pentru clienţi:

„Dacă aţi fi cu adevărat un client bun, aţi comanda mai mult!!!”

„Vă rugăm să vorbiţi clar când faceţi comanda.”

„Cafeaua noastră e atât de bună, încât o bem noi înşine.”

În mod evident, azi e ziua baloanelor-animale; un domn într-un costum purpuriu strălucitor umflă repede un teckel pentru Alba, apoi îl transformă într-o pălărie pe care i-o pune pe cap. Ea nu-şi găseşte locul de bucurie. Stăm la coadă o jumătate de oră, şi Alba nu se smiorcăie deloc; îi urmăreşte pe ospătari şi ospătăriţe cum flirtează unii cu alţii şi evaluează în tăcere

baloanele-animale ale celorlalţi copii. În cele din urmă, suntem conduse la un separeu de un chelner care poartă ochelari cu rame groase de baga şi un ecuson pe care scrie SPAZ[192]. Eu şi Charisse deschidem meniurile şi încercăm să găsim ceva de mâncat printre rulade de carne tocată şi cartofi prăjiţi cu brânză. Alba scandează la nesfârşit cuvântul *milkshake.* Când reapare Spaz, Alba are un brusc atac de sfioşenie şi trebuie convinsă să-i spună că vrea un milkshake cu unt de alune (şi o porţie mică de cartofi prăjiţi, pentru că, îi explic, e prea decadent să nu mănânci nimic altceva decât milkshake la masa de prânz). Charisse comandă macaroane cu brânză, iar eu cer un sandviş cu şuncă, salată verde şi roşie. De îndată ce Spaz pleacă, Charisse cântă *„Alba şi Spaz, stând într-un copac, se S-Ă-R-U-T-A...”,* iar Alba închide ochii şi îşi astupă urechile cu palmele, scuturând din cap şi zâmbind. Un chelner cu ecuson pe care scrie BUZZ[193] se fâţâie ţanţoş prin restaurant, făcând karaoke pe *I Love That Old Time Rock and Roll,* a lui Bob Seger.

– Îl urăsc pe Bob Seger, spune Charisse. Crezi că i-a luat mai mult de treizeci de secunde să compună cântecul ăsta?

Soseşte milkshake-ul în pahar înalt cu pai flexibil, împreună cu un shaker metalic în care se află restul de milkshake care n-a încăput în pahar. Alba se ridică în picioare să bea, se înalţă pe vârfuri ca să ajungă în unghiul cel mai bun posibil pentru suptul unui milkshake cu unt de alune. Pălăria ei teckel îi tot alunecă pe frunte, stricându-i concentrarea. Se uită în sus la mine pe sub genele ei groase şi negre şi îşi împinge pe creştet pălăria-balon până ajunge să-i stea pe cap doar datorită electricităţii statice.

– Când vine tati acasă? întreabă ea.

Charisse pufneşte precum cineva care a tras din greşeală Pepsi pe nas, începe să tuşească, iar eu o bat pe spate până când îmi face semn cu mâinile să mă opresc, aşa că mă opresc.

– 29 august, îi spun Albei, care se întoarce la leorpăit resturile de shake, în vreme ce Charisse se uită la mine cu reproş.

Mai târziu, în maşină, pe Lake Shore Drive; sunt la volan. Charisse tot învârteşte de butonul radioului, iar Alba doarme pe bancheta din spate. Ies de pe şosea la Irving Park, iar Charisse spune:

– Alba nu ştie că Henry a murit?

– Ba sigur că ştie. L-a văzut, îi reamintesc.

---

[192] *Spaz:* neîndemânatic, tăntălău, sărit de pe fix (în lb. engleză).
[193] *Buzz:* bâzâit, zumzăit (în lb. engleză)

– Păi, de ce i-ai zis că vine acasă în august?

– Pentru că vine. Chiar el mi-a spus data.

– Aha. (Deşi sunt atentă la drum, simt că Charisse mă fixează cu privirea.) Nu-i… cam ciudat?

– Albei îi place.

– Pentru tine, totuşi?

– Eu nu l-am văzut.

Încerc să păstrez un ton lejer, de parcă nu m-ar tortura nedreptatea acestui fapt, de parcă n-aş jeli de ciudă, sorbind în acelaşi timp fiecare detaliu, când Alba îmi povesteşte despre vizitele ei cu Henry.

De ce nu eu, Henry? îl întreb în gând, cotind pe aleea plină de jucării aruncate în dezordine care duce spre casa lui Charisse şi a lui Gomez. *De ce doar Alba?* Dar ca de obicei nu există răspuns la asta. Ca de obicei, pur şi simplu aşa stau lucrurile. Charisse mă sărută şi iese din maşină, păşeşte cu demnitate spre uşa din faţă, care în mod magic se deschide, dezvăluindu-i pe Gomez şi pe Rosa. Rosa ţopăie şi întinde ceva spre Charisse, care i-l ia din mână şi îi spune ceva, apoi o îmbrăţişează cu foc. Gomez se uită lung la mine şi în cele din urmă îmi face vag cu mâna. Îi fac şi eu cu mâna. El se întoarce cu spatele. Charisse şi Rosa au intrat în casă. Uşa se închide.

Stau acolo, pe alee, cu Alba dormind în spate. Câteva ciori păşesc pe gazonul infestat cu păpădii. *Henry, unde eşti?* Îmi las capul pe volan. *Ajută-mă.* Nimeni nu răspunde. După un minut, bag în marşarier, ies în stradă şi pornesc spre casa noastră tăcută şi în aşteptare.

Sâmbătă 3 septembrie 1990 (Henry are 27 de ani)

HENRY: Eu şi Ingrid nu ne găsim maşina şi suntem beţi. Suntem beţi şi e întuneric şi am umblat în sus şi-n jos şi-n stânga şi-n dreapta, şi nici urmă de maşină. Futu-i Lincoln Park-ul. Futu-i Lincoln Towing-ul[194]. Futu-i.

Ingrid e şucărită. Merge în faţa mea şi tot spatele ei, până şi felul în care i se mişcă şoldurile, e şucărit. Într-un fel, e vina mea. Futu-i clubul de noapte de pe Park West. De ce-ar pune cineva un club de noapte în nenorocitul de cartier de yuppie Lincoln Park, unde nu poţi să-ţi laşi maşina mai mult de zece secunde fără să ţi-o târască Lincoln Towing până la cuibul lor să se bucure

[194] Lincoln Towing: firmă de remorcări auto din Chicago, care se ocupă cu ridicarea şi mutarea maşinilor parcate ilegal.

de ea…

– Henry.

– Ce-i?

– Iar e fetiţa aia.

– Ce fetiţă?

– Cea pe care am văzut-o mai devreme.

Ingrid se opreşte. Mă uit încotro îmi arată ea cu degetul. Fata stă în uşa unei florării. Poartă ceva închis la culoare, aşa că nu-i văd decât faţa albă şi picioarele goale. Are poate şapte sau opt ani; prea mică să fie singură pe stradă în miez de noapte. Ingrid se duce spre ea, iar fata o priveşte impasibilă.

– Eşti bine? o întreabă Ingrid. Te-ai rătăcit?

Fata se uită la mine şi spune:

– Mă *rătăcisem,* dar acum mi-am dat seama unde sunt. Mulţumesc, adaugă politicoasă.

– Nu vrei să te duc cu maşina acasă? Te-am putea duce dacă reuşim să ne mai găsim vreodată maşina.

Ingrid se apleacă spre fată. Faţa ei e la vreo treizeci de centimetri de faţa fetei. Apropiindu-mă de ele, remarc că fata e îmbrăcată cu un hanorac bărbătesc. Îi ajunge până la glezne.

– Nu, mulţumesc. Şi-aşa locuiesc prea departe de aici.

Fata are părul lung şi negru şi nişte ochi uimitor de negri; în lumina galbenă a florăriei, arată ca o fetiţă cu chibrituri din epoca victoriană sau ca Ann a lui De Quincey[195].

– Unde-i mama ta? o întreabă Ingrid.

– E acasă, răspunde fata, apoi zâmbeşte către mine şi adaugă: Nu ştie că sunt aici.

– Ai fugit de-acasă? o întreb.

– Nu, spune ea şi râde. Îl căutam pe tati, dar cred că am venit prea devreme. Mă întorc mai târziu.

Se strecoară pe lângă Ingrid şi vine lipa-lipa la mine, mă apucă de haină şi mă trage spre ea.

– Maşina e vizavi, îmi şopteşte.

Mă uit într-acolo şi iat-o, Porsche-ul roşu al lui Ingrid.

– Mersi…

Ea îmi aruncă un pupic care aterizează lângă urechea mea şi o rupe la fugă pe trotuar, lipăind cu picioarele goale pe pavaj, în

---

[195] Thomas de Quincey (1785–1859): autor britanic renumit pentru romanul autobiografic *Confesiunile unui opioman englez (Confessions of an English Opium-Eater);* Ann este o tânără prostituată a cărei relaţie de prietenie şi încredere cu autorul este descrisă în acest roman.

timp ce eu rămân uitându-mă după ea. Până intrăm în maşină, Ingrid nu scoate o vorbă. În cele din urmă, vorbesc eu:

– Ciudat a fost.

Iar ea oftează şi spune:

– Henry, pentru o persoană deşteaptă, uneori eşti al naibii de tâmpit.

Şi mă debarcă în faţa casei fără să-mi mai adreseze vreun cuvânt.

Duminica 29 iulie 1979 (Henry are 42 de ani)

HENRY: Mă aflu cândva în trecut. Stau pe Lighthouse Beach cu Alba. Ea are zece ani. Eu am patruzeci şi doi. Amândoi călătorim în timp. E o seară caldă, poate de iulie sau august. Port o pereche de blugi şi un tricou alb pe care l-am furat de la o vilă fiţoasă din North Evanston; Alba are o cămaşă de noapte roz pe care a luat-o de pe sârma de rufe a unei doamne în vârstă. E prea lungă pentru ea, aşa că am legat-o în jurul genunchilor. Toată după-amiaza, oamenii s-au uitat chiorâş la noi. Bănuiesc că nu prea arătam ca un tată obişnuit şi o fiică obişnuită de pe plajă. Dar am făcut tot ce-am putut; am înotat şi am construit un castel de nisip. Am mâncat hot-dog şi cartofi prăjiţi cumpăraţi din parcare. N-avem cearşaf de plajă şi nici prosoape, aşa că suntem plini de nisip, uzi şi cuprinşi de o oboseală plăcută, şi ne uităm la copilaşii care aleargă înainte şi înapoi în valuri şi la câinii mari şi prostuţi care sar după ei. Soarele apune în spatele nostru, iar noi stăm şi ne uităm la apă.

– Spune-mi o poveste, zice Alba, sprijinindu-se de mine – îi simt părul ca pe o porţie de paste fierte şi răcite.

O cuprind cu braţul.

– Ce fel de poveste?

– Una bună. O poveste despre tine şi mama, când era mama fetiţă.

– Hm. Bine. Odată ca niciodată…

– Când a fost asta?

– Tot timpul în acelaşi timp. Cu mult timp în urmă şi chiar acum.

– Amândouă?

– Da, întotdeauna amândouă.

– Cum se poate să fie amândouă?

– Vrei să-ţi spun povestea asta sau nu?

– Daa…

– Bine, atunci. Odată ca niciodată, mama ta locuia într-o casă mare lângă o pajişte, iar în mijlocul pajiştii era un loc care se numea locul bătătorit, unde se ducea ea să se joace. Şi într-o bună zi mama ta, care era mărunţică, mai lung părul decât ea, a ieşit şi s-a dus în locul bătătorit, şi acolo era un bărbat…

– Fără haine!

– Fără niciun petic pe el, aprob. Şi după ce mama ta i-a dat un prosop de plajă pe care îl avea din întâmplare la ea, ca să îmbrace şi el ceva, el i-a explicat că era un călător în timp, şi nu se ştie din ce motiv ea l-a crezut…

– Pentru că era adevărat!

– Păi, da, dar de unde era să ştie ea asta? În fine, ea chiar l-a crezut, şi apoi, mai târziu, a fost suficient de prostuţă ca să se mărite cu el, şi iată-ne aici.

Alba mă împunge în burtă.

– Spune-o *cum trebuie,* îmi cere.

– Oof. Cum să mai spun ceva dacă mă baţi în halul ăsta? Măăi.

Alba tace. Apoi întreabă:

– Cum se face că n-o vizitezi niciodată pe mama în viitor?

– Nu ştiu, Alba. Dacă aş putea, aş fi acolo.

Albastrul se întunecă deasupra orizontului, iar marea se retrage. Mă ridic, îi întind mâna Albei şi o trag în sus. În picioare, scuturându-şi nisipul de pe cămaşa de noapte, se împleticeşte spre mine, scapă un „Ah!” şi dispare, iar eu rămân acolo pe plajă, ţinând în mână cămaşa de noapte udă şi uitându-mă lung la urmele mititele ale paşilor Albei în lumina care păleşte.

Renaştere

Joi 4 decembrie 2008 (Clare are 37 de ani)

CLARE: E o dimineaţă rece şi luminoasă. Descui uşa atelierului şi tropăi ca să-mi scutur bocancii de zăpadă. Ridic jaluzelele, dau drumul la căldură. Pun cafea la fiert. Stau în spaţiul gol din mijlocul atelierului şi privesc în jur.

Doi ani de praf şi nemişcare acoperă totul. Masa mea de desen e goală. Holenderul e curat şi gol. Matriţele sunt aranjate frumos în teancuri, pe masă stau neatinşi colaci de sârmă. Vopsele şi pigmenţi, borcane cu pensule, unelte, cărţi; toate sunt exact cum le-am lăsat. Schiţele pe care le-am fixat cu ţinte pe perete s-au îngălbenit şi s-au îndoit. Le desprind şi le arunc în coşul de gunoi.

Mă aşez la masa de desen şi închid ochii.

Vântul loveşte ramurile copacilor de pereţii casei, cu un zornăit. O maşină stropeşte cu noroiul de pe alee. Şuierând şi bolborosind, aparatul de cafea scuipă în vas ultimul jet de cafea. Deschid ochii, mă ia un fior şi îmi strâng pe mine puloverul gros.

Azi-dimineaţă când m-am trezit am simţit un impuls de a veni aici. A fost ca o poftă fulgerătoare: un rendez-vous de taină cu fosta mea amantă, arta. Dar acum stau aici aşteptând… ceva… să-mi vină, şi nu vine nimic. Deschid un sertar şi scot o coală de hârtie vopsită cu indigo. E grea şi puţin aspră, albastru-închis şi rece la atingere ca metalul. O întind pe masă. Stau şi mă uit fix la ea o vreme. Scot câteva bucăţi de pastă de desenat albă şi le cântăresc în palmă. Apoi le las jos şi îmi torn nişte cafea. Mă uit pe fereastră către partea din spate a casei. Dacă Henry ar fi aici, poate ar sta la biroul lui, uitându-se şi el la mine de la fereastră. Sau poate ar juca Scrabble cu Alba, ori s-ar uita la benzi desenate, ori ar face supă pentru cină. Sorb din cafea şi încerc să simt timpul întorcându-se, încerc să şterg diferenţa dintre acum şi atunci. Doar amintirea mă mai ţine aici. Timp, lasă-mă să dispar. *Şi atunci, ceea ce se desparte prin însăşi prezenţa noastră se va putea uni.*

Stau în faţa colii de hârtie, cu un pastel alb în mână. Întinderea de hârtie e vastă şi încep din centru, aplecându-mă deasupra ei chiar dacă ştiu că mi-ar fi mai uşor de la marginea de sus. Dimensionez faţa la jumătate din mărimea naturală: aici e creştetul, aici încheietura picioarelor, aici călcâiul. Schiţez în

minte. Desenez cu linii uşoare, din memorie: ochi goi, aici, pe linia mediană a capului, nas lung, gură arcuită uşor deschisă. Sprâncenele se arcuiesc a surpriză: ah, *tu* eşti. Bărbia unghiulară şi linia rotunjită a fălcii, fruntea înaltă şi urechile doar sugerate. Iată gâtul, umerii continuaţi cu panta braţelor încrucişate protector pe piept, iată partea de jos a coastelor, abdomenul rotunjit, şoldurile pline, picioarele uşor îndoite, cu labele în jos, ca şi cum personajul pluteşte în înălţimi. Punctele de măsurătoare sunt ca nişte stele pe cerul nopţii indigo de hârtie; personajul e o constelaţie. Marchez petele de lumină şi desenul devine tridimensional, o făptură de sticlă. Îi desenez trăsăturile cu mare atenţie, creez structura feţei, umplu ochii, care mă privesc uimiţi de brusca intrare în existenţă. Părul se vălureşte peste hârtie, plutind imponderabil şi nemişcat, tipar de linii care conferă dinamică trupului static. Ce altceva mai există în acest univers, în acest desen? Alte stele, în depărtare. Caut printre unelte şi găsesc un ac. Lipesc desenul pe o fereastră şi încep să înţep cu acul până umplu hârtia de găuri mici, şi fiecare perforaţie devine un soare al altui grup de lumi. Şi când ajung să am o galaxie plină de stele, semăn şi silueta, care devine acum o adevărată constelaţie, o reţea de lumini micuţe. Îmi privesc copia, iar ea îmi întoarce privirea. Îmi pun degetul pe fruntea ei şi spun „Dispari”, dar ea e cea care va rămâne; eu sunt cea care dispare.

Întotdeauna din nou

Joi 24 iulie 2053 (Henry are 43 de ani, Clare are 82)

HENRY: Mă pomenesc într-un hol întunecat. La capătul lui e o uşă întredeschisă, iar pe la marginile ei se revarsă lumina. Holul e plin de cizme de cauciuc şi haine de ploaie. Merg către uşă încet şi fără zgomot şi arunc o privire în spatele ei. Lumina dimineţii umple încăperea şi la început e dureroasă, dar după ce mi se obişnuiesc ochii văd o masă din lemn natur lângă o fereastră. O femeie stă la masă cu faţa spre fereastră. Lângă cotul ei e o ceaşcă de ceai. Afară e lacul, valurile se grăbesc spre ţărm şi se retrag într-o mişcare repetitivă lentă care după câteva minute se confundă cu nemişcarea. Femeia stă absolut nemişcată. E ceva familiar la ea. E bătrână; părul complet alb îi curge lung ca un izvor subţire pe spatele uşor încovoiat. Poartă un pulover de culoarea coralului. Curba umerilor, ei, rigiditatea poziţiei spun *iată pe cineva foarte obosit,* şi eu însumi sunt obosit. Îmi mut greutatea de pe un picior pe celălalt şi podeaua scârţâie; femeia se întoarce şi mă observă, iar bucuria îi transformă chipul; mă cuprinde o uimire subită; e Clare, Clare bătrână! şi vine spre mine, atât de încet, iar eu o cuprind în braţe.

CLARE: În dimineaţa asta totul e curat; furtuna a lăsat crengi împrăştiate prin curte, pe care mă voi duce imediat să le adun; tot nisipul plajei a fost răscolit şi reaşezat într-o pătură netedă, plină de înţepături de la picăturile de ploaie, iar crinii galbeni se apleacă şi scânteiază în lumina albă a orei şapte dimineaţa. Stau la masa din sufragerie cu o ceaşcă de ceai şi mă uit la apă, ascultând. Aşteptând.

Ziua de azi nu e prea diferită de toate celelalte zile. Mă trezesc în zori, mă îmbrac în pantaloni şi pulover, îmi perii părul, prăjesc pâine, fac ceai şi mă aşez să mă uit la apa lacului, întrebându-mă dacă el va veni azi. Nu diferă prea mult faţă de toate celelalte dăţi când a fost plecat, iar eu am aşteptat, doar că de data asta am instrucţiuni: de data asta ştiu că Henry va veni în cele din urmă. Câteodată mă întreb dacă nu cumva această pregătire, această aşteptare, împiedică miracolul să se întâmple. Dar n-am de ales. El vine, iar eu sunt aici.

Se-nduioşă şi se porni să plângă
Şi tot plângea mereu ţiind în braţe
Pe scumpa şi cinstita lui soţie.
Pe cât s-arată de dorit pământul
Sărmanilor înotători a căror
Corabie Neptun pe mare-o sparse,
Fiind de vânt şi valuri mari bătută,
Puţini mai scapă de talaz şi-noată
Spre mal împresuraţi de spuma mării,
Şi bucuroşi ei pe uscat se suie
Fugind de-acel potop, aşa crăiasa
Căta cu drag şi veselă la soţu-i
Şi-l tot ţinea de gât cu braţe albe.

din *Odiseea* de Homer (traducere de G. Murnu)

Mulţumiri

Scrisul e un lucru personal. E plictisitor la privit, iar plăcerea lui tinde să aibă cea mai mare intensitate pentru persoana care scrie propriu-zis. Aşadar, cu mare recunoştinţă şi mult respect, aş vrea să le mulţumesc tuturor celor care m-au ajutat să scriu şi să public *Soţia călătorului în timp:*

Mulţumiri lui Joseph Regal, pentru că a spus Da şi pentru iniţierea în şiretlicurile publicării de carte. A fost super. Mulţumiri oamenilor minunaţi de la MacAdam/Cage, în special lui Anika Streitfeld, editorul meu, pentru răbdare, grijă şi pentru atenta cercetare. A fost o mare plăcere să lucrez cu Dorothy Craico Smith, Pat Walsh, David Poindexter, Kate Nitze, Tom White şi John Gray. Mulţumiri şi lui Melanie Mitchell, Amy Stoll şi Tasha Reynolds. Multe mulţumiri şi lui Howard Sanders şi Caspian Dennis.

Fundaţia Ragdale a sprijinit această carte cu numeroase reşedinţe. Mulţumiri minunatului personal, mai ales lui Sylvia Brown, Anne Hughes, Susan Tillett şi Melissa Mosher. Şi mulţumiri The Illinois Arts Council şi contribuabililor din Illinois, care mi-au acordat o Bursă pentru Proză în 2000.

Mulţumesc bibliotecarilor şi personalului, trecut şi prezent, al Bibliotecii Newberry: dr. Paul Gehl, Bart Smith şi Margaret Kulis. Fără ajutorul lor generos, Henry ar fi ajuns să lucreze la Starbucks. Aş vrea să le mulţumesc şi bibliotecarilor de la recepţia Bibiotecii Publice Evanston, pentru răbdarea cu care au răspuns la tot felul de întrebări ţicnite.

Le mulţumesc producătorilor de hârtie care mi-au împărtăşit cu multă răbdare cunoştinţele lor: Marilyn Sward şi Andrea Peterson.

Mulţumiri lui Roger Carlson, de la Bookman’s Alley, pentru anii de fericită vânare de cărţi, şi lui Steve Kay, de la Vintage Vinyl, care îmi pune deoparte tot ce vreau să ascult. Şi mulţumiri lui Carol Prieto, cel mai grozav agent imobiliar.

Multe mulţumiri prietenilor, familiei şi colegilor care au citit, au criticat şi au contribuit cu cunoştinţele lor: lui Lyn Rosen,

Danea Rush, Jonelle Niffenegger, Riva Lehrer, Lisa Gurr, Robert Vladova, Melissa Jay Craig, Stacey Stern, Ron Falzone, Marcy Henry, Josie Keams, Caroline Preston, Bill Frederick, Bert Meneo, Patricia Niffenegger, Beth Niffenegger, Jonis Agee şi membrilor clasei sale de studiu al romanului pentru avansaţi, Iowa City, 2001. Mulţumiri Paulei Campbell, care mi-a oferit ajutor în privinţa limbii franceze.

Îi mulţumesc în mod deosebit lui Alan Larson, al cărui optimism constant mi-a oferit un exemplu pozitiv.

Cel mai bun la sfârşit, mulţumiri lui Christopher Schneberger: te-am aşteptat, iar cum eşti aici.

